

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ALTIN EV

÷ SALMAN ÷

RUSHDIE

SALMAN RUSHDIE

ALTIN EV

The Golden House, Salman Rushdie

© 2017, Salman Rushdie

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Eylül 2018, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 4000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Editör: Seçkin Selvi

Düzeki: Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2

Topkapı-Zeytinburnu

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3848-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SALMAN RUSHDIE

ALTIN EV

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
Begüm Kovulmaz

Salman Rushdie'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Soytarı Şalimar, 2007

Öfke, 2008

Floransa Büyücüsü, 2009

Ayaklarının Altındaki Toprak, 2011

Doğu, Batı, 2011

Geceyarısı Çocukları, 2012

Utanç, 2013

İki Yıl Sekiz Ay Yirmi Sekiz Gece, 2016

Mağriplinin Son İç Çekişi, 2017

SALMAN RUSHDIE, on roman, bir kısa öykü derlemesi ve dört edebiyat dışı yapının yazarı ve *Mirrorwork* adındaki çağdaş Hint edebiyatı antolojisinin iki editöründen biridir. Yazarın *Geceyarısı Çocukları* adlı romanı 1981'de Booker Ödülü'nü, 1993'te Booker of Bookers ve 2008'de Best of the Booker ödülleri ald. *Mağriplinin Son İç Çekişi*, 1995'te Whitbread Ödülü'nü ve 1996'da Avrupa Birliği Aristeion Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Salman Rushdie, edebiyata yaptığı katkılardan dolayı 2007 yılında "Şövalye" unvanıyla ödüllendirildi. Ayrıca, İngiltere Kraliyet Edebiyat Derneği üyesidir ve Fransa Kültür Bakanlığı tarafından verilen *Commandeur des Arts et des Lettres* unvanına da sahiptir.

BEGÜM KOVULMAZ, İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili Edebiyatı mezunu. 2000 yılından beri editörlük ve çevirmenlik yapıyor. Susan Son-tag, Oliver Sacks, Angela Carter, George Orwell, Rudyard Kipling gibi yazarları çevirdi.

Dostlukları ve misafirperverlikleri sayesinde
Bahçeler'le tanışmamı sağlayan
Alba ve Francesco Clemente için

“Bana bakır bir sikke verin, size altın bir hikâye anlatayım.”

– Eski Roma’da sokak köşelerinde bekleyen hikâyecilerin gelip geçenlere seslenirken söylediği cümle, Plinius’tan alıntı

“Bizimkisi özünde trajik bir çağ, bu yüzden trajik olduğunu düşünmeyi reddediyoruz. Felaket çoktan gerçekleşti, yıkıntılar arasında kalakaldık, yeni, küçük yaşam alanları yaratmaya, yeni, küçük umutlar yeşertmeye çalışıyoruz. Oldukça zorlu bir iş bu; geleceğe uzanan engebesiz bir yol yok artık; döne dolaşa ilerliyor, engelleri aşarak yola devam etmeye çalışıyoruz. Kaç gökyüzü başımıza geçmiş olursa olsun, yaşamak zorundayız.”

– D.H. Lawrence, *Lady Chatterley’in Âşığı*

“Hayatın hayal gücü bizimkinden çok daha fazla.”

– François Truffaut

I. KISIM

Yeni başkanın göreve başlama töreninin yapılacağı gün, bizler başkanın müstesna eşiyle el ele tezahürat yapan kalabalığın arasında yürürken öldürüleceğinden korkarken, patlayan konut finansman sistemi balonu yüzünden pek çoğumuz ekonomik yıkımın eşiğindeyken ve İsis hâlâ bir Mısır ana tanrıçasıyken, yetmiş yaşlarında taçsız bir kral, ülkede, dünyada veya kendi öyküsünde yanlış giden hiçbir şey yokmuş gibi, uzak bir ülkeden New York şehrine, anasız üç oğluyla birlikte sürgündeki sara-yına yerleşmeye geldi. Mahallesini cömert bir imparator edasıyla yönetmeye başladı, fakat nazik gülümsemesine ve 1745 Guadagnini yapımı kemanını ustalıkla çalmasına rağmen çevresine ağır, ucuz bir koku yayıyordu; bayağı ve despotik tehlikenin başka hiçbir şeye benzemeyen kokusu bizleri uyarıyor, bu adama dikkat edin, diyordu, her an infaz edilmenizi emredebilir; giydiğiniz gömlek hoşuna gitmedi veya karınızla yatmak istiyor diye örneğin. Sonraki sekiz yıl, kırk dördüncü başkanın dönemi, bizler için aynı zamanda kendine Nero Golden¹ diyen adamın giderek dengesizleşip ürkütücü hale gelen salta-

1. (İng.) Altın, altından yapılma. Nero, Roma İmparatoru Neron'un İngilizce-deki karşılığıdır. (Ç.N.)

natinin dönemi oldu ve gerçekte kral falan da olmayan bu adamın saltanatı, büyük –ve mecazi kıyamet diyebi-leceğimiz– bir yangınla sona erdi.

Kısa boylu, hatta bodur denebilecek yaşlı adam, ilerlemiş yaşına rağmen çoğu hâlâ siyah saçlarını, alnındaki sivri saç çıkıntısını vurgulayacak şekilde geriye yapıştırdı. Gözleri koyu renkli, bakışları deliciydi, ama onu görünce insanların dikkatini çeken ilk şey –fark etsinler diye gömleğinin kollarını özellikle sıvardı– bir güreşçinininki gibi kalın, güçlü kollarıyla zümrüt taşlı altın yüzüklerle süslenmiş kocaman, tehlikeli elleriydi. Sesini yükselttiğini duyan olmadıysa da kışkırtması hayırlı olmayacak sağlam ve korkutucu bir haykırışın içinde bir yerde pusuya yattığından emindik. Hep pahalı giysiler giyerdi, ama *Güzel ve Çirkin* masalında şık insan kıyafetleri içinde huzursuz olan Çirkin’i akla getiren gürültücü, hayvansı bir yanı vardı. Komşuluğa yaraşır, dostane tavırlar sergilemek için var gücüyle beceriksizce çabalar, bizi görünce bastonunu çılgınca havada sallamaya başlar, insanları kokteyl ikram etmek için en münasebetsiz anlarda ısrarla evine çağırırdı, yine de komşuları olan bizler ondan epey ürküyorduk. Ayakta dururken veya yürürken yalnızca ona doğru esen güçlü bir rüzgâra karşı sürekli mücadele halindeymiş gibi hafifçe öne eğilirdi, belki biraz büküktü ama iki büklüm de değildi. Güçlü kuvvetli bir adamdı; hayır, bundan da fazlası – güçlü olduğu düşüncesine fena halde âşık bir adamdı. Taşıdığı baston işlevsel olmaktan çok dekoratif, dışavurumcu bir aksesu-vardı. Bahçeler’de dolaşırken, bizimle arkadaş olmak istediği her halinden anlaşılıyordu. Sık sık elini uzatıp köpeklerimizi okşar, çocuklarımızın saçlarını karıştırırdı. Fakat çocuklar ve köpekler onun dokunuşundan irkilirdi. Onu görünce aklıma Dr. Frankenstein’in canavarı gelirdi bazen; gerçek insanlığa dair bir şey anlatamayan

yapay bir insan gibiydi. Derisi sanki kahverengi kösele-
dendi, gülümseyince altın dişleri ışıldardı. Tavırları kaba
sabaydı, edepli biri olduğu söylenemezdi fakat son dere-
ce zengindi ve bu sayede elbette kendini kabul ettirme-
sine rağmen, şehir merkezinde oturmayı tercih eden sa-
natçılar, müzisyenler ve yazarlarla dolu mahallemizde
pek popüler sayılmazdı.

Roma'nın Iulius-Claudius Hanedanı'ndan sonuncu
hükümdarının adını kullanmasından ve bir *Domus Aurea*'
da¹ oturmasından, bu adamın herkese deliliğini, günah-
larını, megalomanlığını ve yaklaşan kıyameti ilan ettiği-
ni, aynı zamanda bunların hepsiyle dalga geçtiğini tah-
min etmemiz gerekirdi; böyle bir adam eldivenini kade-
rin ayaklarının dibine fırlatıp parmaklarını Ölüm'ün
yaklaşmakta olan burnunun altında şıklatıyor ve şöyle
haykırıyor demekti: "Evet! Madem istiyorsun, yağa bula-
dığı Hristiyanları geceleri bahçesini aydınlatmak için
yakan o canavarla kıyasla beni! Roma'nın yanışını lir ça-
larak (o zamanlar keman yoktu çünkü) seyreden adamı
kastediyorum! Evet: Nero adını kullanıyorum, Caesar
Hanedanı'ndan, o kanlı sülalenin son mensubu Neron'un
adını alıyorum, bu konuda ne istersen düşün. Yalnızca
hoşuma gittiği için kullanıyorum bu adı, o kadar." Kötü-
lüğünü burnumuzun ucuna sokuyor, bundan zevk alıyor,
bizi kötülüğünü görmeye zorluyordu, çünkü kavrayış
gücümüzü hor görüyordu ve ona karşı gelen herkesi ko-
laylıkla alt edebileceğinden emindi.

Devrilmiş Avrupalı bir hükümdar gibi, soyadı yeri-
ne hâlâ –*Yunanistan'dan, Yugoslavya'dan veya İtalya'dan*
anlamına gelen– onursal saygı ifadelerinden birini kulla-
nan fakat hüznü *eski* sözcüğünü yok sayan soyu tüken-

1. (Lat.) Altın ev. İmparator Neron'un MÖ 64'te Roma'da çıkan büyük yan-
gından sonra şehrin ortasına inşa ettirdiği saray. (Ç.N.)

miş hanedanlardan birinin reisi gibi geldi şehre. Hali tavrı hiçbir konuda eski olmadığını belli ediyordu gerçi; her açıdan ihtişamlıydı – yakası kolalı gömlekleri, kol düğmeleri, ısmarlama İngiliz malı ayakkabıları, açılacaklarını bilerek kapalı kapılara doğru hiç yavaşlamadan yürüyüşü; kuşkuculuğu yüzünden kardeşlerinin hakkında söylediklerini öğrenmek amacıyla oğullarıyla her gün ayrı ayrı görüşmesi; arabaları, kumar düşkünlüğü, karşılanması mümkün olmayan masatenisi servisleri, fahişe merakı, viskiyi ve yumurta dolmasını sevmesi, Sezar'dan Haile Selassie'ye bütün hâkim-i mutlakların sevdiği vecizeyi, tek önemli erdemini sadakat olduğunu sık sık tekrarlaması; bunların hepsi onun ne kadar ihtişamlı biri olduğunu anlatıyordu. Sık sık değiştirdiği cep telefonunun numarasını hemen hiç kimseye vermez, çaldığı zaman telefonu açmazdı. Gazetecileri veya fotoğrafçıları evine sokmazdı ama poker masası arkadaşlarından ikisini sık sık misafir ederdi. Taba rengi ceketler giyen, parlak çizgili kravatlar takan bu gümüş saçlı hovardaların zengin kadınlarla evlenip onları öldürdüğünden kuşkulananlar vardı, ama biri resmen suçlanmamış, diğeri de suçlandığı halde aklanmayı başarmıştı.

Kendi kayıp karısı hakkında konuşmazdı. Duvarlarında ve şömine raflarında rock yıldızlarının, Nobel adaylarının ve aristokratların çok sayıda fotoğrafı sergilenen evinde, Bayan Golden'ın –adı her neyse– bir tane bile fotoğrafı yoktu. Besbelli bir skandal vardı işin içinde; bizler utanmadan bu konuda dedikodu yapar, işin içinde ne tür bir rezalet olduğunu tahmin etmeye çalışır, kadının sadakatsizlikte sınır tanımayan utanmazın biri olduğunu hayal eder, bir tür sosyetik nemfomanyak olabileceğini düşünürdük; bir film yıldızından bile daha rezil bir seks hayatı olmalıydı, yaptıklarını kocasından başka herkes biliyordu, ama kocası aşktan körleşmiş gözlerle hayranlıkla

seyrettiği karısının inandığı şey, yani hayallerindeki sevgi dolu ve iffetli eş olduğunu sanıyordu herhalde; derken o korkunç gün gelip çatmış, arkadaşları adama gerçeği anlatmış, Nero da hep birlikte karşısına dikilen arkadaşlarına kim bilir nasıl öfkelenmişti! Onlara ne küfürler etmişti! Yalancı, hain olduklarını söylemiş, gerçekte yüzleşmeye zorlayanlara zarar vermesini engellemek için onu yedi kişi zor zapt etmiş, sonunda gerçekte yüzleşmiş ve gerçeği kabullenmiş, karısını hayatından atmış ve oğullarını görmesini yasaklamıştı. Ne hain kadın, diyorduk birbirimize, kendimizi görmüş geçirmiş sanıyorduk ve uydurduğumuz hikâyeden memnunduk, dolayısıyla konuyu öylece kapadık, ama aslında kendi meselelerimizle meşguldük, N.J. Golden'ın hayatı bizi belli ölçüde ilgilendiriyordu. Arkamızı döndük, işimize baktık.

Ne kadar yanılmıştık.

2

Güzel hayat nedir? Peki ya karşıtı? Bu sorulara aynı cevabı verecek iki kişi bile bulamazsınız. Şimdiki korkaklık döneminde, evrenselin ihtişamını inkâr ediyor, yerel bağınazlıklarımızı savunuyor, yüceltiyoruz, dolayısıyla üzerinde anlaştığımız hemen hiçbir şey kalmadı. İçinde olduğumuz yozlaşmışlık döneminde, gösterişten ve kişisel kazançtan başka derdi olmayanlar –değersiz amaçlarına hizmet eden her şeyi yapabilecek gürültücü, boş adamlar– kendilerini büyük lider ve hayırsever sayıyor, kamu menfaati için uğraştıklarını iddia ediyor ve karşı çıkanları yalancılıkla, kıskançlıkla, küçük insan olmakla, aptallıkla, kasıtlılıkla itham ediyor, gerçeği tamamen tersyüz edip muhaliflerini sahtekârlık ve yozlaşmışlıkla suçluyorlar. Öyle bölündük, birbirimize öyle düşman olduk, yalancı sofuluğa ve horgörüye öyle kapıldık, alaycılığa öyle bir düştük ki kibrimize idealizm diyoruz artık; bizi yönetenlere inancımızı öyle yitirdik, devletimizin kurumlarıyla kafa bulmaya öyle hevesliyiz ki *iyilik* sözcüğünün içini boşalttık ve başka sözcükleri de zehirledik; örneğin *maneviyat*, *nihai çözüm* ya da (en azından gökdelenler ve kızarmış patates için kullanıldığı zaman) özgürlük gibi, *iyilik* sözcüğünü de bir süre rafa kaldırıp dinlendirmemizin zamanı geldi.

Fakat 2009'un o soğuk Ocak sabahı, yanında üç çocuğuyla, karısı olmadan Daimler marka bir limuzinle Greenwich Village'a gelen, kendini Nero Julius Golden adıyla tanıtan yetmişli yaşlarındaki adam, en azından erdemliliğe nasıl sahip çıkacağı ve yanlışla doğruyu nasıl ayırt edeceği konusunda kesin görüşlere sahipti. "Amerika'daki evimde," dedi onu dikkatle dinleyen oğullarına, onları havalimanından yeni evlerine götüren limuzinde, "ahlak, altın standardına göre belirlenecek." Ahlakın olağanüstü kıymetli olduğunu mu kastediyordu, yoksa ahlakı servetin belirlediğini, yani doğrunun ve yanlışın tek ölçütünün ışıltılı yeni adıyla kendisi olduğunu mu anlatmaya çalışıyordu açıkça söylemedi, Lulii'lerin en genci de, uzun zamandır babasının oğlu olma alışkanlığıyla, sözlerini netleştirmesini istemedi. (İmparatorluk çoğulu Lulii'yi hepsi *Golden*'lar olmaya tercih ediyorlardı; mütevazı insanlar değildi bunlar!) Üç oğlun en genci, saçları tatlı dalgalarla omuzlarına düşen, yüzü öfkeli bir meleğe benzeyen yirmi iki yaşındaki uyuşuk delikanlı yine de bir soru sordu. "Nereden geldiğimizi," dedi babasına, "öğrenmek istediklerinde onlara ne diyeceğiz?" Yaşlı adamı hararet bastı, yüzü kıpkırmızı oldu. "Buna daha önce cevap vermiştim," diye haykırdı. "Onlara, kimlik geçit törenini geçiniz, de. Onlara, deri döken yılanlar olduğumuzu söyle. Carnegie Tepesi'nden şehir merkezine yeni taşındığımızı söyle. Dünkü çocuğuz daha, de. Sihirle peydahlandık, bir kuyruklu yıldızın kuyruğuna gizlenen uzay gemimizle Alfa Centauri Mahallesi'nden göç ettik, de. Hiçbir yerden, bir yerlerden, herhangi bir yerden geldik, hayalî insanlarız, sahteyiz, yeni icat edildik, biçim değiştiriyoruz, yani Amerikalıyız, de. Geride bıraktığımız yerin adını söyleme. Asla ağzına alma. Sokağın da, şehrin de, ülkenin de adını anma. O adları bir daha asla duymak istemiyorum."

Village'ın tarihî kalbinde, Bleecker'ın biraz aşağısındaki Macdougall Caddesi'nde, eski zamanlardan beri orada olan, her nasılsa hâlâ varoluş mücadelesini sürdüren İtalyan kahvecisinin yakınında limuzinden indiler; arkalarından korna çalan arabaları ve en az bir tane üstü başı kirli dilencinin yalvararak açılmış avucunu görmezden gelip limuzini sokağın ortasında park ettirdiler ve bavullarını hiç acele etmeden bagajdan çıkarıp –yaşlı adam bile kendi valizini taşımakta ısrar etti– sokağın doğu tarafındaki ihtişamlı Beaux-Arts binaya, bundan böyle Altın Ev adıyla bilinecek eski Murray Malikânesi'ne taşıdılar. (Yalnızca açık havaya çıkmaktan hoşlanmayan, siyah camlı gözlük takan ve yüzünde kaygılı bir ifade olan en büyük oğlun acelesi var gibiydi.) Sonuçta olmak istedikleri gibi geldiler; bağımsız bir biçimde, başkalarının itirazlarına kayıtsızca omuz silkerek.

Bahçeler'deki binaların en gösterişlisi Murray Malikânesi yıllardır boştu, evde yalnızca kurumlu tavırlarıyla nam salmış ellili yaşlarında bir İtalyan-Amerikalı kâhya kadın ve en az onun kadar kibirli ama çok daha genç kadın asistanı ve sevgilisi kalıyordu. Evin kime ait olduğu konusunda sık sık tahmin yürütmüştük, ama binanın haşın kadın bekçileri merakımızı gidermeyi reddetmişlerdi. Gerçi o yıllarda dünyanın süper zenginlerinin çoğu sırf sahip olmak için mülk satın alıyor, boş evler sağa sola atılmış ayakkabılar gibi yerküreye yayılıyordu, dolayısıyla işin içinde bir Rus oligarkın veya petrol şeyhinin olduğunu tahmin ediyorduk, zamanla omuz silkmeye, boş ev orada yokmuş gibi davranmaya alıştık. Evin bakımıyla ilgilenen bir kişi daha vardı: Gonzalo adlı bu iyi huylu Hispanik¹ tamirciyi, tamirat işleri için evin iki bekçi ejderi

1. Küba, Meksika, Porto Riko, Güney ya da Orta Amerika kökenli Amerikalı. (Ed.N.)

tutmuştu ve bazen, biraz boş vakti olduğunda, elektrik tesisatını elden geçirmesi, çatılarımızı temizlemesi, kış ortasında araba yollarına biriken karları küremesi için biz de onu evlerimize davet ederdik. Bu hizmetleri, sessizce eline sıkıştırdığımız birkaç kuruş karşılığında, gülümseyerek yerine getirirdi.

Macdougall-Sullivan Bahçeleri Tarihî Bölgesi –Bahçeler’in tam ve fazlasıyla tumturaklı adı buydu– yaşadığımız ve çocuklarımızı büyüttüğümüz sihirli, güvenli yerd; sınırlarının diğer tarafındaki, büyüsünü yitirmiş, korku dolu dünyanın ortasında mutlu bir sığınaktı ve bizler de mazeret uydurmadan severdik mahallemizi. Macdougall ve Sullivan caddelerine 1840’larda inşa edilen Yunan canlandırmacılığı tarzındaki orijinal evler 1920’lerde mobilya ve halı tüccarı William Sloane Coffin adına çalışan mimarlar tarafından Kolonyal mimari tarzında yeniden tasarlanmış, bu sırada evlerin arka bahçeleri müşterek Bahçeler’i oluşturacak şekilde birleştirilmiş, kuzeyde Bleeker Caddesi, güneyde Houston sınırları içinde yeniden düzenlenmiş, böylece oluşturulan büyük arka bahçe, kapıları Bahçeler’e açılan bina sakinlerinin kullanımına ayrılmıştı. Pek çok açıdan Bahçeler için fazla gösterişli kaçan tuhaf bir bina olduğunu söyleyebileceğimiz Murray Malikânesi aslında kentin zarif simgelerinden biriydi. Seçkin banker Franklin Murray ve karısı Harriet Lanier Murray için 1901-1903 yılları arasında, Hoppin&Koen mimarlık şirketi tarafından inşa edilen eve yer açmak amacıyla, mimarlar 1844’te tüccar Nicholas Low tarafından inşa edilen iki tarihî binayı yıkmışlardı. Hem gösterişli hem modaya uygun Fransız Rönesans’ı tarzındaki binanın mimarları Hoppin&Koen, École des Beaux-Arts’da¹ eğitim alırken ve daha sonrala-

rı, McKim, Mead&White için çalışırken Fransız Rönesans'ı tarzında epey deneyim kazanmışlardı. Sonradan öğrendiğimize göre, Nero Golden 1980'lerin başından beri binanın sahibiydi. Bahçeler'de ev sahibinin arada bir gelip gittiği, yılın belki iki gününü evde geçirdiği fısıldanırdı, ama hiçbirimiz onu görmemiştik – gerçi bazen geceleri evde her zamankinden daha fazla ışık yandığını fark ettiğimiz olmuştuk ve nadiren de olsa perdelerden birinin önünde bir gölge belirirdi; bu yüzden perili olduğuna inanan mahalle çocukları evden uzak dururlardı.

Daimler marka limuzinin Golden erkeklerini, babayı ve üç oğlunu kapılarından kustuğu o ocak sabahı kanatlı kapıları ardına kadar açık olan ev buydu işte. Efendilerinin gelişi için her şeyi hazırlamış olan iki kadın ejderden oluşan karşılama komitesi eşikte onları bekliyordu. Nero ile oğulları bundan sonra ikamet edecekleri yalanlar dünyasına girdiler; varlıklı bir yabancı ailenin zamanla, hayat ilerledikçe, yeni şehirle aralarındaki bağlar derinleştikçe, deneyimleri çoğaldıkça kendilerine ait bir yere dönüştüreceği yepyeni, ultra modern bir rezidans değil –hayır değil!–; daha ziyade Zaman'ın yirmi yıldan daha uzun süredir donup kaldığı bir evdi onlarınki. Her zamanki kayıtsız tavıyla bakışlarını eskimiş Biedermeier sandalyelerde, yavaş yavaş solan halılarda ve altmışları çağrıştıran lav lambalarında dolaştıran zaman, hafif müstehzi bir ifadeyle Nero Golden'in gençliğinde doğru insanlarla çektiği fotoğraflara; René Ricard, William Burroughs, Deborah Harry'lere, Wall Street liderlerine, Sosyete Kayıtları'nda yer alan eski ailelere, Luce, Beekman ve Auchincloss gibi içi boşalmış isimler taşıyan insanlara bakıyordu. Bu evi satın almadan önce yaşlı adam Broadway ile Great Jones Caddesi'nin köşesinde, yüksek tavanlı, geniş ve bohem bir çatı katının sahibiydi ve artık çok eskilerde kalan gençlik günlerinde

Fabrika'ya kıyısından dahil olmasına bile izin verilmiş, görmezden gelinse de Si Newhouse ve Carlo De Benedetti'yle birlikte zengin çocuklar köşesinde oturmasına göz yumulduğu için minnettar kalmıştı, ama bunlar çok uzun zaman önceydi. Evde o günlerden ve 1980'lerde yaptığı diğer ziyaretlerden izler vardı. Mobilyaların çoğu depoya kaldırılmıştı ve Nero'nun eski hayatına ait objelerin yeniden ortaya çıkmasında mezardan çıkarılmayı andıran bir yan vardı; evin diğer sakinlerinin sahip olmadığı bir devamlılığa işaret ediyordu onun eşyası. Sonuçta, bu ev bize güzel ama sahte geliyordu. Birbirimize Primo Levi'nin sözcüklerini fısıldardık: "Sürgünün, kökünden sökülmenin en hızlı meyvesi bu; gerçekdışı olanın gerçek üzerindeki hâkimiyeti."

Evde ailenin kökenlerini işaret eden hiçbir ipucu yoktu ve dört adam inatla geçmişlerinden söz etmemekte direniyorlardı. Gerçeklerin sonunda kaçınılmaz olarak bir şekilde yayılma huyu olduğundan biz de zamanla onların hikâyesini öğrendik ama öğrenmeden önce onların gizli tarihi konusunda bazı tezlerimiz vardı, kendi kurmacalarımızı onlarınkinin üstüne örtüyorduk. Sütbeyaz teniyle en genç oğuldan, köseleyi andıran derisiyle Nero'ya hepsi nispeten açık tenli olsalar da, geleneksel anlamda "beyaz" olmadıklarının hepimiz farkındaydık. İngilizceleri kusursuzdu, İngiliz aksanıyla konuşuyorlardı, Oxbridge'de¹ eğitim aldıkları kesindi ve bu yüzden ilk başta çoğumuz adı söylenmeyen ülkenin çok-kültürlü İngiltere, çok-ırklı şehrin de Londra olduğunu sandıysak da yanıldık. Lübnanlı, Ermeni ya da Güney Asyalı Londralılar olabilirler, diye tahmin yürütüyorduk, belki de Akdeniz Avrupalısıydılar; Romalılarla ilgili fantezilerini

1. İngiltere'deki Oxford ve Cambridge üniversiteleri için kullanılan ortak terim. (Ed.N.)

açıklardı bu. Geldikleri ülkede onlara kim bilir ne kötülükler yapılmıştı, ne korkunç aşağılamalara maruz kalmışlardı ki kökenlerini inkâr etmek için bu kadar uğraşıyorlardı. Aslına bakarsanız çoğumuz gerçeğin onların özel hayatı olduğunu düşünüyorduk ve konuyu kapatmaya hazırдық, bunu yapmanın mümkün olmadığını anlayana dek tabii. Anladığımızda, onca zamandır kendimize yanlış soruları sorduğumuzu da fark ettik.

Yeni adlar takınma maskaralığının, üstelik iki başkanlık dönemi boyunca işe yaramış olması, hayaller sarayında yaşayan bu icat edilmiş Amerikalı şahısların tarafımızdan, komşuları ve tanıdıkları tarafından sorgusuz sualsiz kabul görmesi, bize Amerika hakkında çok şey anlatıyor, tabii bukalemun kimliklerini takınmak için harcadıkları irade gücü sayesinde, zamanla gözlerimizde olduklarını söyledikleri kişilere dönüşmeleri de öyle. Geri dönüp bakınca insan planın büyüklüğüne, özen gösterilmesi gereken ayrıntıların çokluğuna hayret ediyor; pasaportlar, kimlikler, ehliyetler, sosyal güvenlik numaraları, sağlık sigortaları, sahte belgeler, anlaşmalar, ödenen paralar, bunca zorlu çabanın ve özenle hazırlanmış bu muazzam ve saçma projenin arkasındaki öfke, belki de korku şaşırtıyor insanı. Sonradan, yaşlı adamın planını uygulamaya koymadan önce bu metamorfoz için belki de on beş yıl hazırlandığını öğrendik. Bunu bilseydik, çok büyük bir sırları olduğunu da anlardık. Ama bilmiyorduk. Bizim için mahallemizin mimari mücevherinde yaşayan sözde kral ve onun sözde prenslerinden ibarettiler.

Gerçek şu ki, bize çok da tuhaf gelmiyorlardı. Amerika'da insanlar her türlü adı taşıyordu – telefon rehberi denen şeyin hâlâ kullanıldığı günlerde, rehberde bakınca nomenklatürel egzotizm hemen göze çarpıyordu. Huckleberry! Dimmesdale! Ichabod! Ahab! Fenimore! Portnoy!

Drudge! Bir yanda da onlarca, yüzlerce, binlerce Gold: Goldwater'lar, Goldstein'lar, Finegold'lar, Goldberry'ler. Amerikalılar kendilerine nasıl hitap edilmesini istediklerine bizzat karar veriyor, kökenleri Gatz'ı bir kenara atıp gömlek giyen Gatsby'ylere dönüşüyor, Daisy adını taşıyan veya basitçe Amerika denen hayallerin peşine düşüyorlardı. Samuel Goldfish (bir başka altın çocuk) Samuel Goldwyn'e dönüşmüştü, Aertzoon'lar birden Vanderbilt'ler olmuşlardı, Clemens, Twain oluvermişti. Çoğumuz, göçmen olduğumuzdan –veya ebeveynlerimiz ya da büyükanne ve babalarımız göçmen olduğundan– geçmişimizi şimdi Golden'ların yaptığı gibi geride bırakıp çocuklarımıza eski ülkenin eski dilini terk etmelerini, İngilizce konuşmalarını söylüyor, Amerikalılar gibi konuşmalarını, giyinmelerini, davranmalarını; Amerikalı olmalarını istiyorduk. Eski şeyleri bodrum katlarına tıkıyor, atıyor veya kaybediyorduk. Filmlerimizde ve çizgi romanlarımızda –filmlerimize dönüşen çizgi romanlarımızda– sürekli, her gün övdüğümüz şey Gizli Kimlik fikri değil miydi? Clark Kent, Bruce Wayne, Diana Prince, Bruce Banner, Raven Darkhölme, sizi seviyoruz. Gizli kimlik bir zamanlar Fransızlara ait bir mefhumdu –hırsız Fantômas ve ayrıca *Opera'daki Hayalet*– ama artık kökleri Amerikan kültürünün derinlerine uzanıyordu. Yeni arkadaşlarımız Sezarlar olmak istiyorlarsa, bize göre hava hoştu. Zevkleri ve beğenileri dört dörtlüktü, giysileri ve İngilizceleri dört dörtlüktü ve örneğin Bob Dylan'dan veya bir zamanlar burada oturan herhangi bir mahalle sakininden daha eksantrik değildiler. Dolayısıyla Golden'lar mahallede kabul edildiler, çünkü kabul edilebilir tiplerdiler. Artık Amerikalıydılar.

Fakat sonunda olaylar çorap sökücü gibi çözülmeye başladı. Düşüşlerine şunlar neden oldu; kardeşler arasında bir kavgâ, beklenmedik bir dönüşüm, yaşlı adamın

hayatına giren güzel ve kararlı bir genç kadın ve bir cinayet. (Birden fazla cinayet.) Bir de, uzaklarda, adı olmayan ülkede nihayet başlatılan doğru dürüst bir istihbarat operasyonu.

3

Golden'ların anlatılmayan öyküsü veya patlayan Kripton gezegeni, insanların başkalarından gizlemeye gerek duyduğu çoğu şey gibi acıklı bir hikâyeydi:

Limandaki görkemli oteli herkes, kapısından giremeyecek kadar fakir olanlar bile severdi. Otelin içini filmlerde, film dergilerinde ve rüyalarında hemen herkes görmüştü; ünlü merdivenleri, mayolarıyla yüzme havuzunun kenarına serilen güzelleri, ışıltılı koridorlardaki mağazaları ve istediğiniz kamgarn ya da gabardin kumaş seçtiğinizde en sevdiğiniz takım elbisenin kopyasını akşamüstü birkaç saatte dikebilecek ısmarlama çalışan terzileri herkes bilirdi. Olağanüstü becerikli, sonsuz konuksever, kendilerini işlerine adanmış çalışanların oteli aileleri kabul ettiğini, ona bir aile reisi gibi saygı gösterdiği, kapılarından içeri giren herkese kral ve kraliçeymiş gibi hizmet ettiği kulaktan kulağa dolaşan bir bilgiydi. Yabancıları bağrına basan bir yerdi, evet, elbette; yabancılar otelin pencerelerinden limanı, adının söylenmesi yasak olan şehre söylenmeyen adını veren güzel körfezi seyreder ve suların üstünde inip çıkan sıra sıra deniz araçlarına, her-boy, biçim ve renkteki motorlu teknelere, yelkenlilere ve gezinti yatlarına hayretle bakarlardı. Şehrin doğum hikâyesini bilmeyen yoktu: İngilizlerin şehri

tam da bu güzel liman için nasıl istediğini, aynı İngilizlerin prensesleri Catherine'i Kral II. Charles'la evlendirmek için Portekizlilerle nasıl pazarlık ettiğini, biçare Catherine pek güzel olmadığından, özellikle de II. Charles güzel kızlardan hoşlandığından prensesin eşsiz bir çeyizi olması gerektiğini ve böylece bu şehrin de çeyize eklendiğini, Charles'ın Catherine'le evlenip onu hayatı boyunca görmezden geldiğini ama İngilizlerin donanmalarını limana koyup Yedi Adalar'ı birleştirmek için denizi doldurduğunu ve buraya bir kale, daha sonra da bir şehir inşa ettiğini ve arkasından Britanya İmparatorluğu'nun oraya geldiğini. Yabancılar tarafından inşa edildiğinden, şehrin varoluş nedeni olan limana bakan o görkemli otelin yabancıları bağrına basması doğaldı. Fakat otelin müşterileri yalnızca yabancılar değildi, bunun için fazla romantik bir yerdi; duvarları taştan, kırmızı kubbeleri büyüleyici, Belçika yapımı avizeleri ıslık ıslık, duvarlarında ve yerlerinde o dev ülkenin, adının söylenmesi yasak olan ülkenin her yanından getirilmiş sanat eserleri, mobilyalar ve halılar vardı. Sevgilisini etkilemek isteyen genç bir erkekseniz, onu denize bakan salona götürecek parayı bir şekilde bulurdunuz ve deniz meltemi yüzlerinizi okşarken çay veya limonata içer, salatalıklı sandviç ve kek yerdiniz, günün sonunda kız arkadaşınız onu şehrin büyümlü kalbine getirdiğiniz için sizi severdi. İkinci randevunuzda onu alt kattaki Çin restoranına götürürseniz işi bağlamışsınız demektir.

İngilizler gittikten sonra, şehrin, ülkenin ve dünyanın önemli şahısları eski ve ihtişamlı oteli uğrak yeri haline getirdiler; prensler, politikacılar, film yıldızları, dinî liderler şehrin, ülkenin ve dünyanın en ünlü ve en güzel yüzleri koridorlarında köşe kapmaca oynamaya başladı ve otel, tıpkı Eiffel Kulesi, Colosseum veya New York limanındaki, adı *Dünyayı Aydınlatan Özgürlük* olan hey-

kel gibi, adı söylenmeyen şehrin simgelerinden birine dönüştü.

Görkemli eski otelin nasıl yapıldığını anlatan bir söylence vardı ve doğru olmasa da, adının söylenmesi yasak olan şehirde bu hikâyeyi hemen herkes bilirdi; bir özgürlük mitiydi bu, tıpkı Amerikalılar gibi Britanya İmparatorluğu'nu yenme hikâyesiydi. Söylenceye göre, yirminci yüzyılın ilk yıllarında, başında fes olan yaşlı ve asil bir beyefendi –ki kendisi aynı zamanda adı söylenmeyen ülkenin en zengin insanlarından biriydi– aynı semtteki ihtişamlı ve daha eski bir oteli ziyaret etmek istemiş, fakat ırkı yüzünden içeri alınmamıştı. Yaşlı ve asil beyefendi başını ağır ağır salladıktan sonra yürüyüp gitmiş, yolun aşağısındaki büyük ve boş bir araziyi satın almış, buraya adı bilinmeyen ülkenin adı söylenmeyen şehrinin gelmiş geçmiş en güzel ve ihtişamlı otelini inşa ettirmiş, onu kapısından içeri sokmayan otelin kısa sürede batıp kapanmasına neden olmuştu. Bu hikâye sayesinde otel insanların zihninde bir isyan simgesine, sömürgecileri kendi oyunlarında yenip onları denize dökmenin sembolüne dönüşmüştü ve böyle bir olayın gerçekleşmediği kesin olarak ispatlanmasına rağmen hiçbir şey değişmemişti, çünkü bir özgürlük ve zafer simgesi gerçeklerden daha güçlüydü.

Aradan yüz beş yıl geçti. 23 Kasım 2008'de, otomatik silahlar ve el bombaları kuşanmış on silahlı adam, adı söylenemeyen ülkenin batısındaki düşman ülkeden tekneyle yola çıktı. Sırt çantalarında cephane ve güçlü narkotikler vardı; kokain, steroidler, LSD ve şırıngalar. Adı söylenmeyen şehre gelirken bir balıkçı teknesini ele geçirip yola çıktıkları tekneyi denize terk ettiler, iki küçük sandalı balıkçı teknesine yükleyip kaptana nereye gideceğini söylediler. Sahile yaklaşınca kaptanı öldürdüler ve sandallara bindiler. Sonradan pek çok kişi sahil güvenlik

ekiplerinin onları neden görmediğini, durdurmadığını sorguladı. Sahilin sıkı korunması gerekiyordu ama o gece bir aksilik olmuştu. Sandallar 26 Kasım'da karaya çıkınca silahlı adamlar küçük gruplara ayrılıp seçtikleri hedeflere yöneldiler; bir tren istasyonu, bir hastane, bir sinema, bir Yahudi merkezi, popüler bir kafe ve iki tane beş yıldızlı otel. Bunlardan biri, yukarıda anlatılan oteldi.

Akşam 21.21'de başlayan tren istasyonu saldırısı bir buçuk saat sürdü. Kalabalığa ateş açan silahlı iki adam elli sekiz kişiyi öldürdü. İstasyondan çıkınca şehir plajlarından birinde kısırıldılar, biri öldürüldü, diğeri sağ ele geçirildi. Bu arada, saat 21.30'da başka bir caniler ekibi bir benzin istasyonunu havaya uçurdu ve neler olduğunu görmek için Yahudi merkezinin pencerelerine toplanan insanlara ateş açtı. Arkasından binaya saldırdılar ve yedi kişiyi öldürdüler. Kafede toplam on kişi öldü. Sonraki kırk sekiz saat içinde, diğ er otelde belki otuz kişi hayatını kaybetti.

Herkesin sevdiği otele 21.45 sularında saldırıldı. Önce havuz kenarındaki konuklara ateş açan silahlı adamlar, arkasından restoranlara yöneldi. Genç erkeklerin etkilemek istediği kızları götürdüğü Sea Lounge Restoranı'nda çalışan genç bir kadın çok sayıda konuğun otel görevlilerinin kullandığı kapıdan kaçmasına yardım etti, ama restorana dalan silahlı adamlar tarafından öldürüldü. El bombaları atıldı ve üç gün süren kuşatmada pek çok insan katledildi. Dışarıda televizyon ekipleri beklerken birisi, "Otel yanıyor!" diye haykırdı. En üst katın pencerelerinden alevler fışkırıyordu, ünlü merdivenler de tutuşmuştu. Alevlerin tuzacağına düşüp ölenler arasında otel müdürünün eşi ve çocukları da vardı. Silahlı adamlar otelin planlarını ele geçirmişti ve onların elindeki planlar güvenlik güçlerinin elindeki planlardan daha doğru ve ayrıntılıydı. Uyumamak için ilaç alan saldırganların kul-

landığı –psikostimulan olmayan– LSD’yle karıştırılan uyuşturucular, katilleri manik ve halüsinojenik bir çılgınlığa soktu; insanları öldürürken kahkahalar atıyorlardı. Dışarıda, televizyon ekipleri kaçan otel müşterileriyle röportaj yapıyordu, ama katiller müşterilerin nereden kaçtığını öğrenmek için televizyon izliyordu. Kuşatma sona erdiğinde çoğu otel çalışanı otuzdan fazla insan ölmüştü.

Golden’lar, sonradan terk ettikleri asıl soyadlarıyla şehrin en seçkin mahallesinin en lüks tepesinde, etrafı çevrili, güvenli bir sitede, kırmızı güneşin her akşam tepetaklak daldığı Black Bay¹ sularının kenarına sıralanmış Art Deco mimarisi malikânelere bakan modern ve büyük bir evde oturuyorlardı. Orada yaşarkenki hallerini hayal edebiliriz; o zamanlar o kadar yaşlı olmayan yaşlı adam ve yine daha genç oğulları; ilk doğan iri, zeki, sakar, agorafobik, sarsak oğul; gece hayatını seven, sosyete mensuplarının resimlerini yapan ortanca oğul; içinde karanlık ve kargaşa taşıyan en küçük oğul. Anlaşılan yaşlı adam kendilerine klasik isimler verme oyununu yıllar boyunca teşvik etmiş ve konuşmaya başladıkları ilk günlerden itibaren onlara sıradan insanlar olmadıklarını, Sezarlar olduklarını, tanrılar olduklarını öğretmişti. Roma imparatorları ve selefleri Bizans hükümdarları, Araplar ve Acemler tarafından *Kayser-i Rum* unvanıyla bilinirlerdi, yani Roma Sezarlarıydılar. Şayet Roma demek Rum demekse, o zaman onlar, doğu Roma’nın kralları da Rumiler oluyorlardı. Bu da onları mistik bilge Rumi’yi, namı diğer Celaleddin Belhi’yi okumaya yöneltti. Baba ve oğulları Rumi alıntılarını tenis topları gibi birbirlerine atarlardı; *aradığın seni arıyor, vecd ile devinen kâinat sen-*

1. (İng.) Kara Koy. (Ed.N.)

sin, dillere düş, kendi efsaneni yay, zekânı sat ve hayret satın al, hayatını ateşe ver, ateşini körükleyenleri ara ve şifa bulmak istiyorsan önce hastalan, derken bir gün onun her derde deva sözlerinden sıkıldılar ve birbirlerini güldürmek için yeni sözler uydurmaya başladılar; zengin olmak istiyorsan kendini yoksullaştır, biri seni arıyorsa sen de onu arıyorsundur, doğru tarafın yukarda olsun istiyorsan amuda kalk.

Ondan sonra artık Rumi değildiler, Latin Iulli'ye, Sezar'ın bir gün Sezar olacak oğullarına dönüştüler. Atalarının izini –Plutarkhos tarafından Zeus'un oğlu olduğu iddia edilen– Büyük İskender'e kadar sürebildiklerini iddia eden eski bir aileden geliyorlardı, demek ki Troya prensi vefakâr Aeneas'ın oğlu İulus'un soyundan geldiklerini söyleyen, dolayısıyla Aeneas'ın anası Tanrıça Venüs'ün mirasına sahip çıkan Iulius-Claudius Hanedanı'nın eşitiydiler en azından. *Caesar* veya Sezar sözcüğüne gelince, muhtemel kökenleri en az dört taneydi. İlk Sezar bir *caesai* –Mağriplilerin dilinde fil– mi öldürmüştü? Başında gür saçlar –*caesaries*– mi vardı? Yoksa gözleri gri renkli miydi –*oculis caesiis*? Veya adı, sezaryen ameliyatıyla doğduğu için, kesmek anlamına gelen *caedere* sözcüğünden mi geliyordu? “Benim gözlerim gri değil ve annem beni geleneksel yöntemle doğurdu,” dedi yaşlı adam. “Saçım da hâlâ başımda olmasına rağmen epey azaldı, fil falan da öldürmedim. İlk Sezar'ın canı cehenneme. Ben sonuncusu olmayı seçiyorum, Neron yani.”

“O zaman biz kim oluyoruz?” diye sordu ortanca oğul. “Sizler benim oğullarınısınız,” dedi aile reisi, omuz silkererek. “Kendi adlarınızı seçin.” Daha sonra, gitme zamanı geldiğinde, seyahat belgelerinde seçtikleri adları gören oğullar şaşırmadılar. Babaları becerikli bir adamdı.

Burada da, yaşlı adamın eski bir fotoğrafa benzeyen karısı var; ufak tefek, hüznü kadının kırılmış saçları

dağınık bir topuz yapılmış, gözlerinde kendine zarar vermenin anısını taşıyor. Sezar'ın karısı; bütün kuşkların üzerinde olması gerekiyor, evet, ama aynı zamanda dünyanın en berbat görevlerinden birine tutsak olmuş.

26 Kasım akşamı büyük evde bir şey oldu, Sezar'la karısı bilinmeyen bir konuda tartıştılar, kadın Mercedes'i ve şoförü çağırdı, sıkıntılı bir halde evden ayrıldı, teselli bulmak için arkadaşlarıyla görüşmeye gitti ve kendini herkesçe sevilen otelin Sea Lounge¹ adlı restoranında buldu. Salatalıklı sandviç yiyip şekerli taze limonata içtiği sırada halüsinasyon gören silahlı adamlar neşeyle kırkdayarak içeri daldı, yuvalarında dönen gözleriyle, başlarının çevresinde kanat çırpın hayalî kuşlarla, katletmek için ateş etmeye başladılar.

Ayrıca evet, adı söylenmeyen ülke Hindistan'dı elbette, şehir de Bombay tabii, ev de Malabar Tepesi'ndeki lüks Walkeshwar bölgesindeydi ve saldıranlar da Pakistan'dan gelen Müslüman teröristlerdi: Leşker-i Tayyibe, yani "İyilik Ordusu"nun saldırdığı ilk yer, önceden Victoria Terminali veya VT olarak bilinen, sonradan Bombay/Mumbai'deki her yer gibi Mahrata klanının kahraman prensi Shivaji'nin adı verilen tren istasyonuydu – istasyondan sonra Colaba'daki Leopold Kafe'ye, Oberoi Trident Otel'i'ne, Metro Sineması'na, Cama ve Albless Hastanesi'ne, Yahudi Chabad Evi'ne ve Tac Mahal Sarayı'na ve Tower Otel'i'ne gittiler. Evet, üç günlük kuşatma bitip çatışmalar sonlanınca, Golden'ların daha büyük iki oğlunun annesinin (en genç oğlun annesinden daha sonra söz edeceğiz) hayatını kaybettiği anlaşıldı.

Karısının Tac'da mahsur kaldığını öğrenen yaşlı adamın dizleri çözüldü, yanında onu yakalayacak bir hizmet-

1. (İng.) Deniz Salonu, Deniz Gören Salon. (Ed.N.)

kâr olmasa, mermer evinin mermer merdivenlerinden aşağı, mermer oturma odasından mermer terasa yuvarlanır giderdi ama her zaman bir hizmetkâr vardı yakınında. Dizleri üstüne çöken yaşlı adam ellerini yüzüne kapadı, bedeni öyle gürültülü ve sarsıcı hıçkırıklarla titremeye başladı ki sanki derinlere bir yere gömülmüş bir yaratık içinden kaçmaya çalışıyordu. Saldırı boyunca mermer merdivenlerin başında, dua eder gibi öylece kaldı, ne yedi ne içti, mesleğinde uzman bir cenaze ağıtçısı gibi göğsünü yumruklayarak kendini suçladı. Oraya gideceğini bilmiyordum, diye haykırdı, bilmem gerekirdi, gitmesine neden izin verdim. O günlerde şehrin havası insanlara öğle vakti bile kan gibi koyu, ayna gibi karanlık geliyordu, yaşlı adam bu aynada kendi yansımalarını gördü ve gördüklerinden hoşlanmadı; görüş gücü öyle kuvvetliydi ki gördüklerini oğulları da gördü ve kötü haber eve ulaştığında, o zamana değin yaşadıkları hayatın sonlandığını öğrendiklerinde; yarış pistinin çevresinde Bombay'ın eski ve önemli ailelerinin temsilcileriyle ve yeni zenginlerle birlikte yaptıkları hafta sonu yürüyüşlerinin, Willingdon Kulübü'nde duvar tenisi, briç, yüzme, badminton ve golf oynayarak geçen saatlerin, film yıldızı genç kızların, caz konserleri ve diğer her şeyin ölüm denizinin dibinde boğularak sonsuza dek yok olduğunu anladıklarında, oğullar da babalarının isteğini kabul ettiler; babaları bu mermer sarayı, sarayın bulunduğu kavgacı şehri ve pis, yozlaşmış, güvensiz şehri sonsuza dek terk etmek istiyor, aniden –gerçi belki de o kadar ani olmamıştı– nefret etmeye başladığı her şeyi geride bırakmayı arzuluyordu ve oğulları da hayatlarının her ayrıntısını, kimliklerini ve kaybettikleri şeyi tamamen yok saymayı kabul ettiler; kocasının bağırıp çağırarak ölümüne gönderdiği, iki oğlu tarafından sevilen, üvey oğlu tarafından bir zamanlar feci şekilde aşağılandığı için kendi canını almaya

kalkışan kadını. Yeni bir başlangıç yapacak, yeni kimlikler edinecek, dünyanın diğer ucuna gidecek ve oldukları şeyden başka bir şey olacaklardı. Tarihselden kişiye kaçacak, Yenidünya'da yalnızca kişisel olanı arayacak ve bekleyecek, bağımsız, bireysel ve yalnız olacak, her biri gündelik hayatla tarihin ve zamanın dışında kendi kişisel anlaşmasını yapacaktı. Verdikleri kararın, sanki aynı haftanın günleri değilmiş gibi dünü geride bırakıp yarına başlamanın, belleğin, köklerin, dilin ve ırkın ötesine geçip kendini yaratan benliğin ülkesine, bir başka deyişle Amerika'ya gitme düşüncesinin kaynağında her şeyin hakları olduğunu sanmanın yattığını hiçbirini düşünmedi.

Dedikodusunu yaparken New York'ta bulunmayışını sadakatsizliğine bağlamakla ona, yani ölen hanıma nasıl da haksızlık etmiştik. Oysa ailesinin aramızdaki varlığını mantıklı kılan onun yokluğu, trajedisiydi. Bu hikâyenin anlamı oydu.

İmparator Neron'un karısı Poppaea Sabina ölünce, Neron cenazesinde on yıllık Arabistan tütsüsü stokunu da gömdürmüştü. Fakat Nero Golden söz konusu olduğunda, dünyanın bütün tütsüleri bile kötü kokuyu bastıramazdı.

* * *

Yasal bir terim olan *benami*, ilk bakışta Fransızca *ben-ami* gibi görünür; dikkatsiz biri ilk anda "iyi arkadaş" anlamına gelen *bon-ami*'nin veya "pek sevilen" anlamındaki *bien-aimé*'nin veya benzer bir şeyin kastedildiğini sanabilir. Oysa sözcük aslında Farsçadır ve kökü de *ben-ami* değil, *bé-nâmi*'dir. *Bé*, "-siz" anlamına gelen bir ön ektir, *nâm* da "ad" demektir; dolayısıyla *benami* "adsız" veya anonim anlamına gelir. Hindistan'da yapılan *bena-mi* alım satım işlemlerinde, mülkü kendi adına satın alan

görünürdeki alıcı, mülkün gerçek sahibini gizleyen bir paravan kişidir. Eski Amerikan argosunda sakal denen şeydir *benami*.

Hindistan hükümeti 1988’de bu tür alım satım işlemlerini yasaklayan ve devletin “*benami* satışla” el değiştiren mülklere el koymasını mümkün kılan *Benami İşlemler (Yasağı) Kanunu*’nu kabul etti. Fakat hâlâ pek çok yasal boşluk mevcuttu. Yetkililer, yasal boşlukları kapamanın yollarından biri olarak *Aadhaar* sistemini yürürlüğe soktu. Her Hindistan vatandaşına ömür boyu bütün mülk edinme sürecinde ve mali işlemlerde kullanacağı on iki rakamlı sosyal güvenlik numarası *Aadhaar* verilecek, böylece bütün vatandaşların bu tür işlemleri elektronik ortamda takip edilebilecekti. Fakat Nero Golden diye bildiğimiz adam, yirmi yıldan uzun süredir Amerikan vatandaşı olan, Amerikan vatandaşı üç oğlu olan adam bu oyunda bir adım ilerideydi. Olanlar olup da her şey gün ışığına çıkınca, Altın Ev’in sahibinin bir hanım olduğunu öğrendik, bu hanım Nero’nun yanında çalışan, güvendiği iki sırdaşından yaşça büyük olandı ve evle ilgili başka hiçbir belge yoktu. Fakat olanlar yine de oldu, Nero’nun özenle diktiği duvarlar yıkılıverdi ve dehşet verici suçları gerçeğin ışığı altında bütün çıplaklığıyla karışımızda belirdi. Ama bunlar gelecekte olacaktı. Şimdilik, o bizim için yalnızca zengin –ve keşfettiğimiz üzere– görgüsüz komşumuz N.J. Golden’dı.

Bahçeler'in gizli, çimenli dörtgeninde, yürümeyi öğrenmeden önce emeklemeyi, koşmayı öğrenmeden önce yürümeyi, dans etmeyi öğrenmeden önce koşmayı, şarkı söylemeyi öğrenmeden önce dans etmeyi öğrendim, sessizliği, dinginliği öğrenene kadar dans ettim ve şarkı söyledim, ısıldayan ateşböcekleriyle dolu yaz akşamlarında Bahçeler'in kalbinde çevremi dinleyerek kıpırtısız durdum ve en azından kendi fikrimce bir sanatçı oldum. Daha doğrusu, bir film senaristi adayı. Rüyalarımda bir yönetmen, hatta o eski büyük deyişle bir *auteur*'düm.¹

Şu âna dek birinci çoğul şahsın arkasına saklanıyordum ve bunu yeniden yapabilirim ama yakında kendimi tanıtacağım. Yapacağım bunu. Bu açıdan anlattığım kendilerini gizleyen kişilerden çok da farklı değilim – çöplüğüme gelerek bana giderek artan bir umutsuzlukla aradığım büyük projeyi veren aileden, yani. Golden'lar geçmişlerini silmeye ne kadar çaba harcıyorlarsa, onların vakanüvisi –ve belki de, Disney parklarındaki eğlence yerlerini tasarlayanlar için kullanılan terimle hayal mühendisi– olma görevini üstlenen ben de doğam gereği

1. Sinema terminolojisinde “kendi bakış açısını yapıtlarına yansıtan yönetmen” anlamına gelir. (Ed.N.)

kendimi geri planda tutmaya yatkındım. Isherwood, *Hoşça Kal Berlin*'in başlangıcında ne demişti? "Ben objektif kapağı açık, oldukça pasif, kaydeden, düşünmeyen bir kamerayım." Ama bu eskidendi, günümüzde akıllı kameralar insanın yerine düşünüyor. Belki ben de akıllı bir kamerayım. Kaydediyorum ama tam olarak pasif değilim. Düşünüyorum. Değiştiriyorum. Hatta belki icat ediyorum. Sonuçta bir hayal mühendisi olmak düz anlatımla yazan biri olmaktan çok farklı. Van Gogh'un yıldızlı gece resmi yıldızlı bir gece fotoğrafına benzemiyor ama yıldızlı bir geceyi harika bir biçimde tasvir ediyor. Sonuçta ben de resmi, fotoğrafa tercih ediyorum diyelim. Resim yapan bir kamerayım ben.

Bana René deyin. *Moby Dick*'in anlatıcısının aslında bize kendi adını söylememesi hep hoşuma gitmiştir. Bana İsmail deyin diyordu ama "gerçekte" yani romanın büyük Hakikat'ının dışında kalan önemsiz gerçeklikte, başka bir adı olabilirdi. Brad, Trig, Ornette, Schuyler veya Zeke. Hatta gerçekten İsmail de olabilirdi adı. Bilmiyoruz, dolayısıyla, o büyük atam gibi, ben de size açıkça adım René demekten kaçınıyorum. Bana René deyin; elimden gelenin en iyisi bu.

Devam edelim. Üniversite profesörü olan ebeveynlerim (oğulları da profesörlüğe dair bir şeyler miras almış mı onlardan dersiniz?) Sullivan ve Houston caddelerinin köşesindeki evimizi her şeyin ucuz olduğu Jura Devri'nde almışlar. Onları size takdim edeyim: Gabe ve Darcey Unterlinden, uzun zamandır evli bir çift, yalnızca saygın akademisyenler değil, sevilen öğretmenler; tıpkı büyük Poirot gibi (Poirot kurmaca bir karakter ama *Kahire'nin Mor Gülü*'nde Mia Farrow'un dediği gibi, her şeye sahip olamazsınız) onlar da Belçikalı. Eskiden Belçikalıydılar, diye düzeltiyorum hemen, uzun zamandır Amerikalılar. Babam Gabe ilginç, ağır ve büyük ölçüde uydurma Pan-

Avrupa aksanını tuhaf bir şekilde hâlâ korurken, annem Darcey çekincesiz bir Yanki. Pinpon oynayan profesörlerdi onlar (bu oyunu sevdiğini duyunca Nero Golden'ı da maç yapmaya davet ettiler ve iyi oyuncular olmalarına rağmen Nero ikisini de evire çevire yendi). Birbirlerine alıntı şiirler yazarlardı. Beyzbol hastasıydılar ah, *reality TV* programlarını kıkırdayarak izlerlerdi, operayı severlerdi, bu konuda asla yazılmayacak bir monograf üzerinde çalışırlardı sürekli, adı da "Hatun Hep Ölüyor" olacaktı.

Yaşadıkları şehri, ülkenin geri kalanına benzemediği için severlerdi. "Roma, İtalya değildir," demişti babam bana, "Londra, İngiltere değildir, Paris de Fransa değildir ve burası, şu anda bulunduğumuz yer de Amerika Birleşik Devletleri değil. Burası New York."

"Metropolle iç bölgeler arasında," diye dipnot ekledi annem, "her zaman hınç, her zaman ötekileştirme vardır."

"11 Eylül'den sonra Amerika bizi seviyormuş gibi göründü," dedi babam. "Peki ne kadar sürdü bu?"

"Siktir edilecek kadar kısa," diye tamamladı annem babamın düşüncesini. (Sık sık küfrederdi ama bunu fark etmediğini söylerdi. Ağzından çıkıveriyordu küfürler.)

"Bir balonun içindeyiz, herkesin söylediği gibi," dedi babam. "Jim Carrey'nin filmindeki gibi ama bu balon bir şehir büyüklüğünde."

"*Truman Show*," diye hatırlattı annem filmin adını. "Üstelik bütün şehir balonun içinde değil, çünkü balon paradan yapılmış ve para da eşit dağıtılmıyor."

Bu konuda, balonun paradan değil de ilerici tavırlardan meydana geldiğini iddia eden ortak görüşten farklı düşünüyorlardı, daha doğrusu, iyi post-Marksistler olarak, liberalizmin kökeninin ekonomi olduğu görüşündeydiler.

"Bronx, Queens, bunlar balonun içinde sayılmaz," dedi babam.

“Staten Island, *kesinlikle* balonun içinde.”

“Brooklyn?”

“Brooklyn. Evet, belki balonun içinde. Brooklyn’in belli bölgeleri.”

“Brooklyn harikadır...” dedi babam, sonra en sevdikleri ve sık sık yineledikleri espriyi bir ağızdan tamamladılar: “...tek kusuru Brooklyn’de olması.”

“Mesele şu ki, biz balonu seviyoruz, sen de öyle,” dedi babam. “Kırmızı eyaletlerden birinde yaşamak istemiyoruz ve sana gelince – örneğin Kansas’ta hemen işin biterdi senin, orada *evrime* bile inanmıyorlar.”

“Kansas bir açıdan Darwin’in teorisini çürütüyor,” dedi annem. “En uyumlu olanların her zaman hayatta kalmadığını kanıtlıyor. Bazen tam tersine en uyumsuz olanlar hayatta kalıyor.”

Babam, “Ama sorun yalnızca çılgın kovboylar değil,” deyince annem hemen atıldı.

“*California*’da yaşamak da istemiyoruz.”

(Bu noktada sözünü ettikleri balon karmaşılaşıyor, hem ekonomik hem kültürel bir şeye dönüşüyor, batı sahili doğu sahiline rakip oluyor, Tupac’ı değil Biggie’yi tercih ediyorlardı. Savundukları fikrin tutarsızlığına al-dırış etmiyorlardı.)

“İşte böyle, sen de buradasın,” diye açıkladı babam bana. “Balondaki çocuksun sen.”

“Mucizeler ve harikalar çağındayız,” dedi annem. “Ağ-lama, bebeğim, sakın ağlama, ağlama kahrolası.”

Profesörlerle mutlu bir çocukluk geçirdim. Balonun kalbinde Bahçeler vardı, Bahçeler balonun kalbiydi. Büyü-lü bir yerde, güven içinde, liberal şehir merkezi ipek-lerine sarılmış halde büyütüldüm ve donkişotvari bir sersemi büyü-lü alanın sınırları dışında dünyanın karanlık değirmenlerinin beklediğini bilmeme rağmen, bu şekilde yetiştirilmek bana masumlara özgü bir cesaret verdi.

(Yine de, “ayrıcalığı maruz gösteren tek şey,” diye öğretti babam bana, “onunla işe yarar bir şey yapmaktır.”) Little Red’de ilkokula ve liseye, Washington Meydanı’nda¹ koleje gittim. Bütün hayatım bir düzine blok arasında geçti. Annem ve babam gençliklerinde daha maceraperesttiler. Babam Fullbright bursuyla Oxford’a gitmiş, okulu bitirince İngiliz bir arkadaşıyla birlikte bir Mini Traveller ile Avrupa ve Asya’yı dolaşmıştı; Türkiye, İran, Afganistan, Pakistan, Hindistan – daha önce sözünü ettiğim Jura Devri’nde, dinazorlar dünyada dolaşırken, kellenizi kaybetmeden bu tür yolculuklar yapmak mümkündü. Eve döndüğünde koca dünyadan payına düşeni almıştı ve Burrows ve Wallace’la birlikte, New York’un en önemli üç şehir tarihçisinden biri oldu, bu iki beyefendiyle birlikte çok-ciltli klasik *Metropol* ansiklopedisini yazdı; Superman’in memleketinin eksiksiz tarihi – hepimizin yaşadığı, *Daily Planet*’in her sabah kapımıza bırakıldığı bu şehre, eski dostumuz Superman’den yıllar sonra Örümcek Adam da gelmiş ve Queens’e yerleşmişti. Birlikte Village’da dolaşırken, babam bir zamanlar Aaron Burr’ün evinin olduğu yeri gösterdi, bir keresinde İkinci Cadde’yle Otuz Yedinci Cadde kesişimindeki çok katlı sinemanın önünde bana Kip’s Körfezi savaşını anlattı: Mary Lindley Murray, bozguna uğrayan Amerikan ordusunun peşine düşen İngiliz general William Howe’u kovalamacayı bırakıp Inclenberg’deki, sonradan Murray Tepesi adını alacak yerdeki muazzam evine çaya davet etmek suretiyle Israel Putnam’ın kaçan Amerikan askerlerini kurtarmıştı.

Annem de kendince cesurdu bir zamanlar. Gençken halk sağlığı merkezlerinde uyuşturucu bağımlılarıyla ve

Afrika'da geçim tarımı yapan çiftçilerle çalışmıştı. Ben doğunca ufkunu daraltmış, önce çocukluk dönemi eğitimi konusunda uzmanlaşmış, sonra psikoloji profesörü olmuştu. Sullivan Caddesi üzerinde, Bahçeler'in Altın Ev'e en uzak köşesindeki evimiz ebeveynlerimin hayatları boyunca biriktirdiği eşyanın hoş karmaşasıyla doluydu; havı dökülmüş İran halıları, ahşap yontma Afrika heykelleri, fotoğraflar, Manhattan Adası'ndaki ilk "yeni" şehirlerin haritaları ve gravürleri. Evin bir köşesi ünlü Belçikalılara adanmıştı ve burada orijinal bir Tenten çiziminin yanında Warhol'un Diane von Furstenberg serigrafisi ve *Tiffany'de Kahvaltı*'nın bir zamanlar Miss Edda van Heemstra adıyla bilinen, sonradan çok sevilen Audrey Hepburn'e dönüşmüş güzel yıldızının uzun sigara ağızlığıyla çekilmiş ünlü Hollywood fotoğrafı asılıydı; bunların altındaki küçük masada Marguerite Yourcenar'ın *Hadrianus'un Anıları* adlı kitabının ilk basımı duruyordu, onun yanına da adaşım Magritte'in stüdyosunda çekilmiş bir fotoğrafı, bisikletçi Eddy Merckx ve Şarkıcı Rahibe'nin fotoğrafları aynı köşeyi süslüyordu (Jean-Claude Van Damme sergiye dahil edilmemişti).

Bu küçük Belçika köşesine rağmen, sorulduğunda doğdukları ülkeyi eleştirmekte tereddüt etmezlerdi. "Kral II. Leopold ve Özgür Kongo Devleti," derdi annem. "Gelmiş geçmiş en kötü sömürgeci ve sömürge tarihinin en zorba düzeni." Babam da eklerdi: "Bugünlerde de Molenbeek sorunu var. Fanatik İslamın Avrupa'daki merkezi."

Evin en göz önündeki noktasında, bahçelere açılan salondaki şömine rafının üstünde on yıllar önce alınmış, hiç kullanılmamış bir haşış bloku hâlâ orijinal ucuz selifana sarılmış halde bekliyordu. Üzerinde Afgan hükümetinin ayı andıran damgasını taşıyordu. Afganistan'da krallık döneminde haşış yasaldı, kalitesi ve fiyatı değişen üç farklı paket halinde satılıyordu; Afgan Altını, Gümüş

ve Bronz. Fakat asla esrar kullanmayan babam, şömine rafının üstünde daha ender bulunan, daha efsanevi, neredeyse okült bir şey daha tutuyordu. “Afgan Ayı,” derdi babam. “Bunu kullanırsan alnının ortasındaki pineal bezdeki üçüncü gözün açılır ve bir kâhine dönüşürsün, kimse senden sır saklayamaz.”

“O zaman neden hiç kullanmadın?” diye sordum.

“Çünkü gizemden yoksun bir dünya gölgesiz bir resme benzer,” dedi. “Çok fazla şey görürsen hiçbir şey göremezsin.”

“Demek istediği,” diye ekledi annem: “şu: (a) zihinlerimizi boşa harcamamız değil, kullanmamız gerektiğine inanıyoruz, ve (b) büyük ihtimalle saf değildir, yani hippilerin deyişiyle korkunç bir halüsinojenle *seyreltilmiştir* ve, (c) denemesine şiddetle itiraz ederim. Bilemiyorum. Beni bu konuda test etmeye kalkmadı.” Sanki 1970'lere dair hiç anısı yokmuş gibi, koyun postu yelekler giyip başına bandana takmamış, Grace Slick olmanın hayalini kurmamış gibi *hippiler* demesi ilginçti.

Bilginiz olsun diye söylüyorum, bir Afgan Ayı vardı ama Afgan Güneşi yoktu. Afganistan'ın güneşi, kralı Zahir Şah'tı. Sonra Ruslar, onlardan sonra fanatikler geldi ve dünya da değişti.

Fakat Afgan Ayı... hayatımın en karanlık ânında bana yardım etti ve o dönemde annem artık hiçbir şeye itiraz edebilecek durumda değildi.

Bir de kitaplar vardı tabii, kaçınılmaz olarak; bir hastalık gibi her yere yayılmış, mutlu evimizin her köşesini işgal ediyorlardı. Yazar olmak istedim; bütün o kitapların arasında büyüyünce elbette yazar olmak istedim, ama romanlar veya biyografiler yerine filmleri seçmemin nedeni eski yazarlarla rekabet edemeyeceğimi bilmemdi belki de. Fakat Golden'lar Bahçeler'in bizim eve en uzak

köşesindeki, Macdougall Caddesi'ndeki büyük eve taşınana kadar, yaratıcılığım gelişmedi. Gençliğin sınır tanımaz egotizmiyle büyük bir film yapmayı hayal etmeye başlamıştım, belki de *Dekalog* tarzı bir dizi film; göç, dönüşüm, korku, tehlike, rasyonalizm, romantizm, cinsel değişim, şehir, korkaklık ve cesaret gibi konuları ele alacak, yaşadığım dönemin panoramik bir portresini tasarlayacaktım. Tercih ettiğim tarza kendi kendime Operatik Gerçekçilik adını vermiştim, Benlik ve Öteki arasındaki çatışmayı konu alacaktım. Mahallemin kurmaca portresini yapmaya çalışıyordum ama öykü bir itici güçten yoksundu. Annemle babam gerçek Operatik-Gerçekçi kahramanlara yakışacak talihsiz ve fantastik bir hayattan yoksundu, diğer komşularımız da öyle (Bob Dylan çoktan gitmişti). Film dersi aldığım ünlü Afrikalı-Amerikalı-kırmızı-beyzbol-kepli-süperstar-yönetmen, ilk senaryolarımı okuduktan sonra şöyle dedi: "Güzel yazmışsın, evlat, ama kan nerede? Öykü çok sessiz. Motoru nerede? Belki de batasıca Bahçeler'e bir uçan daire indirmelisin. Belki bir binayı havaya uçurmalısın. Bir şeyler olmasını sağla. Biraz gürültü çıkar."

Bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum. Sonra Golden'lar geldi ve onlar benim uçan dairem, motorum, bombam oldular. Ele alacağı konu tatil postasından bir hediye gibi çıkan genç sanatçının heyecanını hissettim. Minnettarlık duydum.

Kurmaca olmayan düzyazı çağında olduğumuzu söyledi babam bir keresinde. "Bir şeyler uydurmaya çalışmaktan vazgeçmelisin belki de. İstedğin kitapçıya sor," dedi, "kurmaca olmayan kitaplar satarken uydurma öyküler raflarda silinip gidiyor." Ama bu durum kitaplar dünyasında böyleydi. Filmlere süper kahramanlar çağı gelmişti. Michael Moore'un polemikleri, Werner Her-

zog'un *Woodcarver Steiner*'ı, Wim Wenders'ın *Pina*'sı ve benzer birkaç kurgu dışı film vardı. Ama asıl para fantezideydi. Babam bana hayranı olduğu Dziga Vertov'un eserlerini ve fikirlerini tavsiye etti, bu Sovyet belgeselci, drama ve edebiyattan nefret ediyordu. Sine-Göz veya Kino-Eye denen film tarzının amacı insanlığın daha yüksek, kurmacadan azade bir hayat formuna; "beceriksiz bir vatandaştan, makinenin şiiiriyle kusursuz elektronik adama" evrilmesiydi. Whitman onu severdi. Belki ben de Isherwood'un kamera versiyonuyum, ama direndim. Yüksek formu ebeveynlerime ve Michael Moore'a bıraktım. Dünyayı uydurmak istiyordum ben.

Bir balon narin bir şeydir ve akşamları profesörler sık sık endişeyle balonun patlayacağından söz ederlerdi. Siyasi doğruculuk konusunda endişelenir, kampüs gazeteciliği hakkındaki bir anlaşmazlıktan ötürü televizyondaki meslektaşlarına burnunun dibinden hakaretler yağdıran yirmi yaşındaki üniversite öğrencisi kızıdan, Cadılar Bayramı'nda Pocahontas kostümelerini yasaklamak istemediği için haber bülteninde eleştirilen meslektaşlarından, bir öğrencinin "güvenli alanı"nı, aynı öğrencinin genç zihni için "güvensiz" bulduğu fikirlerden yeterince savunmadığı için bir dönem maaşlı izin almaya zorlanan arkadaşlarından, Başkan Jefferson'ın heykelinin üniversite kampüsünden kaldırılması için dilekçe veren öğrencilere, Jefferson'ın köle sahibi olduğu bilinmesine rağmen karşı çıkan meslektaşlarından, lezbiyen bir çizgi romancının çizgi romanını okumalarını istediği için evanjelik Hristiyan ailelerden gelen öğrenciler tarafından şiddetle eleştirilen meslektaşlarından, kadınları vajinası olan kişiler olarak tarif etmekle kadın kimliğiyle özdeşleşen ama vajinası olmayan kişilere karşı ayrımcılıkta bulunduğu gerekçesiyle Eve Ensler'in *Vajina Monologları*'nı sahnelemeye hazırlanırken vazgeçmek zorunda kalan meslek-

taşlarından, görüşleri dinden dönmeyen Müslümanları rahatsız ettiği için dinden dönen Müslümanları “kürsüden indirmeye” çalışan öğrencilere direnen meslektaşlarından söz ederlerdi. Gençlerin sansür yanlısı, bir şeyleri yasaklama yanlısı, kısıtlama yanlısı olduğundan endişeleniyorlardı; bu nasıl oldu, diye soruyorlardı bana, Amerikan gençliğinin zihni ne oldu da daraldı, gençlerden korkmaya başlıyoruz. “Senden değil tabii, canım, senden kim korkabilir?” diye teskin etti annem beni, ama babam ona karşı çıktı: “Senin için korkuyoruz, evet. Hâlâ ısrarla kesmediğin şu Troçkist sakalıyla tam bir hedef gibi görünüyorsun bana. México’dan, özellikle Coyoacán Mahallesi’nden uzak dur. Sana tavsiyem bu.”

Akşamları sarı ışık havuzları içinde kucaklarında kitaplarla oturuyor, sözcüklerde kayboluyorlardı. Rembrandt’ın *Derin Tefekkürde Dalmış İki Felsefeci* tablosundaki figürlere benziyorlardı ama bütün tuvallerden daha değerliydi; belki kendi türlerinin son kuşağının üyeleriydiler ve bizler, post- öntakısı alan ve arkalarından gelen bizler, dizlerinin dibine oturup onlardan daha fazla şey öğrenmediğimiz için pişman olacaktık.

Onları sözcüklerle ifade edebileceğimden çok daha fazla özlüyorum.

Zaman geçti. Bir kız arkadaş edindim, onu kaybettim, bir başka kız arkadaşım oldu, onunla da ayrıldık. Gizli film senaryom, en talepkâr sevgilim, insanlarla bu tür yalan yanlış ilişkilere girme denemelerimden hoşlanmıyordu, surat asıyordu ve sırlarını bana açmıyordu. Yirmilerimin sonu buharlar püskürterek yaklaşıyordu ve bayılmış bir Nickelodeon kahramanı gibi çaresizce raylarda yatıyordum. (Edebiyatsever ebeveynlerim bunun yerine Forster'ın *En Uzun Yolculuk*'undaki heyecanlı tren rayları sahnesine göndermede bulunmamı tercih ederlerdi kuşkusuz.) Bahçeler benim küçük evrenimdi ve hayalimdeki yaratıklar her gün Macdougall ve Sullivan caddeleri üzerindeki evlerin pencerelerinden bana bakıyor, doğmak için yalvarıyorlardı. Hepsinin belli parçalarına sahiptim ama eserimin ne şekil alacağını bilmiyordum. Sullivan Caddesi #XX'te, binanın bahçeye açılan kapısı olan birinci katına Burmalı –aslında Myanmar'lı demeliyim– diplomatımı, BM görevlisi U Lnu Fnu'yu yerleştirmiştım. Mesleki kalbi, en uzun genel sekreterlik oylamasında aldığı yenilgi yüzünden kırılmıştı; kazanan olmadığı için yirmi dokuz kez yapılan oylamanın otuzuncu ayağında koltuğu Güney Kore kazanmıştı. Onun aracılığıyla jeopolitikayı incelemek, dünyanın en otorite-

ter rejimlerinden bazılarının BM'yi dine hakareti yasaklamaya itişini dramatize etmek, Amerikan vetosunun çok tartışılan bir biçimde İsrail'i savunmak için kullanılışını ele almak, Aung San Suu Kyi'nin Macdougall-Sullivan Bahçeleri'ni bizzat ziyaret etmesini sağlamak istiyordum. U Lnu Fnu'nun kişisel kalp kırıklıklarını, karısını kanser yüzünden kaybettiğini biliyordum ve nezih hayatındaki bu çifte yenilginin yoldan çıkarıcı etkisiyle dürüstlükten vazgeçip ekonomik bir skandalla kendi sonunu getireceğinden kuşkulanıyordum. Bunu düşündüğüm zaman, Sullivan Caddesi #XX'te oturan adam başını düş kırıklığıyla iki yana salladı ve gölgelerin arasına çekildi. Kimse kötü adam olmak istemez.

Hayalini kurduğum şey uluslararası bir topluluktu. Macdougall Caddesi #00'da yalnız başına yaşayan başka bir adam vardı, bu Arjantinli-Amerikalıya, sonradan görme anlamına gelen *arribista*'den esinlenerek geçici olarak "Bay Arribista" adını vermiştim. Sonradan adı Mario Florida, Carlos Hurlingham veya her ne olduysa, onun hakkındaki açıklamam şuydu:

Yeni vatandaş Arribista, büyük ülkeye –"benim ülkem" der hayranlıkla–, çölde uzun bir yolculuktan sonra vaat edilen okyanusa dalan bir adam gibi dalıverir, oysa yüzme öğrenmemiştir. Okyanusun onun ağırlığını taşıyacağına güvenir, öyle de olur. Boğulmaz, en azından hemen.

Açıklanması gereken bir konu daha var:

Arribista, hayatı boyunca yuvarlak bir deliğe sığmaya çalışan bir küptür. Nihayet tamamen sığabileceği kare bir delik mi bulmuştur, yoksa uzun yolculukları sırasında yuvarlaklaşmış mıdır? (İkincisi doğruysa, o zaman yolculuğun bir anlamı kalmaz veya en azından yolun sonunda başladığı yere sığacak hale gelir. Kendisi kare delik imgesini tercih etmektedir ve ızgara planlı şehir sokakları bu gerçekliği doğrular gibi görünür.)

Belki de benim romantik başarısızlıklarım yüzünden, Arribista da BM’de görevli beyefendi gibi sevdiği kadın tarafından terk edilmişti:

Karısı da bir kurmacaydı. Veya yıllar önce, onu başka bir erkek, daha genç, daha yakışıklı, her açıdan biçare Arribista’dan daha iyi bir erkek için terk ettiğinde gerçek dünyadan fantezi dünyasına geçiş yapmıştı. Arrabista, kadınların sevdiği her özelliğinin –görünüş, sohbet etme becerisi, nezaket, sıcaklık, dürüstlük– sıradan olduğunu biliyor. *L’homme moyen sensible*, yani sıradan adam, böyle eski moda terimleri kendini tarif etmek için yalan yanlış kullanıyor. Eski ve tanıdık sözcüklere yünlü kumaş gibi sarınan bir adam. Niteliksiz bir adam. Hayır, bu doğru değil, diye düzeltiyor Arrabista. Nitelikleri olduğunu hatırlatıyor kendine. Öncelikle, bilinç akışında kaybolduğu anlarda kendini kötüleme eğilimi var ve bu açıdan kendine haksızlık ediyor. Gerçekte oldukça seçkin biri, “meyve veren ağacın taşlanması”nı reddeden, üstünlüğü göklere çıkaran yeni ülkesi gibi üstün biri o da. Arribista seçkin biri, çünkü üstünleşti. Çok iyi iş çıkardı; hem de çok iyi. Zengin oldu. Onunkisi bir başarı öyküsü, dikkate değer başarısının öyküsü. Bir Amerikan öyküsü.

İşte böyle. Altın sarayın tam karşıdaki bahçe komşusu Sicilyalı aristokratlar –onlara geçici olarak Vito ve Blanca Tagliabue, Selinunte baronu ve baronesi adını verdim– benim için hâlâ gizemliydi, ama onların soyuna hayrandım. Akşamları son moda giysileri içinde Meropolitan Müzesi’nde bir baloya veya Zigfeld’de bir film açılışına ya da Batı Yakası’ndaki en yeni galeride genç bir sanatçının sergisine gittiklerini hayal ettiğimde, aklıma Vito’nun babası Biaggio geliyordu, ki kendisi

Sicilya’nın güney sahilinde sıcak bir günde, hafif bronz teniyle, hayatının en güzel döneminde, Castelbiaggio olarak bilinen aile çiftliğinin geniş topraklarında,

en iyi çiftesini sağ omzuna yaslayıp namlusundan tutarak yürümeye başlar. Başında güneşten korunmak için geniş kenarlı bir şapka, üzerinde şarap rengi eski gömleği, yıpranmış binici pantolonu ve cilalanmaktan akşamüstü güneşi gibi parlayan yürüyüş botları vardır. Hayatın güzel olduğuna inanmak için sağlam gerekçelere sahiptir. Avrupa'da savaş sona ermiştir, Mussolini ve köstebeği Clara Petacci et kancalarından sallanmaktadır, hayatın doğal düzeni geri dönmektedir. Üzüm salkımlarıyla ağırlaşmış sıra sıra asmaları askerlerini selamlayan bir komutan gibi teftiş eden baron, ağaçları ve nehri hızla geride bırakıp tepeden yukarı çıkar, küçük vadiye iner, sonra toprakların en sevdiği köşesine ulaşmak için yeniden tırmanışa geçer. Topraklarını tepeden gören bu çıkıntıya Tibetli bir lama gibi bağdaş kurup oturur ve ışıldayan denizin ötesindeki ufka bakarak hayatın güzelliği üzerine derin derin düşünür. Hayatının özgür bir adam olarak geçireceği son günüdür çünkü bir an sonra omzunda bir çuvala bölgesinden geçen kaçak bir avcı görür ve hiç duraksamadan çiftesini kaldırıp adamı bir vuruşta öldürür.

Bundan sonra, ölen gencin yerel Mafya liderinin akrabası olduğu anlaşılır, Mafya babası Biaggio'nun cezasını çekmesi gerektiğini ilan eder, gerginlikler olur, itirazlar yükselir, siyasi yetkililer ve Kilise'den gelen heyetler, Mafya liderine yerel toprak sahibini öldürmesinin göze batacağını, bu cinayeti görmezden gelmenin çok zor olacağını, Mafya liderinin tahmin etmediği kadar huzursuz olacağını anlatırlar, kendi iyiliği için bu cinayeti işlemesini salık verirler. Sonunda Mafya lideri razı olur,

Baron Biaggio dediğiniz bu adamı biliyorum, Palermo'daki, Des Palmes Oteli'ndeki süitinden de haberdarım – kaç numaraydı? 202 veya 204 numara olmalı,

belki ikisi birden? Eğlenmek ve fahişelerle vakit geçirmek için oraya gidiyor, değil mi, hımm? Bana göre hava hoş, otel bizim, biz de aynı nedenlerden gidiyoruz oraya. Bugün o otele gider ve kahrolası hayatının geri kalanını orada geçirmeye razı olursa küçük pisliği öldürmeyeceğiz, ama otelden dışarı adımını atacak olursa, koridorların adamlarımızla dolu olduğunu, fahişelerin bizim için çalıştığını ve ayağı binanın önündeki meydana değmeden öleceğini bilmeli, yere ayakkabısından önce alnına bir mermi saplanmış başının degeceğinden kuşku duymamalı. Hımm? Hımm? Ona böyle söyleyin.

Canetti'nin *Auto-da-Fé*'sinde kafasının içinde kütüphaneler taşıyan Peter Kien gibi zihnimde taşıdığım senaryolar ve tretmanlarda, "süitteki baron" Sicilya, Palermo'daki Des Palmes Otel'i'nde kırk dört yıl sonra ölene dek hapis kalıyor, otelde partiler vermeyi ve fahişelerle birlikte olmayı sürdürüyor, her gün aile evinin mutfağından getirilen yiyecek ve içeceklerle besleniyor, kilerinden gönderilen şarabı içiyordu ve otele nadiren gelen çilekeş karısı bu ziyaretlerden birinde oğlu Vito'ya hamile kalmıştı (ama çilekeş karısı oğlunu Castelbiaggio'daki yatak odasında doğurmayı tercih etmişti) ve öldüğü zaman ayak kısmı öne gelecek şekilde ön kapıya bırakılan tabutunu, çoğu otel görevlilerinden ve fahişelerden oluşan merasim kıtası çevrelemişti. Palermo, Mafya ve babası tarafından hayal kırıklığına uğratılan Vito, büyüyünce evini New York'a kurmuş, babasınıninkinin tam tersi bir hayat sürmeye karar vermişti. Karısı Blanca'ya tamamen sadıktı, ama onunla ve çocuklarıyla eve tıklıp kalmayı bir gece olsun kabul etmedi.

Korkarım okura kendi karakterimi gereksiz yere kötiledim. Tembel biri olduğumu, hiçbir şeyi beceremedi-

ğimi, aileme yük olduğumu, dünya üzerinde otuz yıl geçirdikten sonra hâlâ gerçek bir işe girip çalışmadığımı düşünmenizi istemem. Gerçek şu ki, o zamanlar da şimdi olduğu gibi geceleri nadiren dışarı çıkardım, hayat boyu uykusuzluk çekmemе rağmen sabah erkenden kalkardım. O zamanlar, –birlikte yüksek lisans eğitimi aldığım– genç yönetmenler grubunun aktif bir üyesiydim (hâlâ da öyleyim). Söz konusu grup, Suçitra Roy adlı dinamik ve genç bir Hint-Amerikalı yapımcı-yazar-yönetmenin liderliğinde bir dizi müzik videosu çekmiş, Condé Nast ve *Wired* için internet içeriği hazırlamış, PBS ve HBO için belgeseller çekmiş, iyi eleştiriler alan, sinema salonlarında gösterilen üç bağımsız uzun metraj filme imza atmıştı (filmlerin hepsi Sundance ve SXSWSW’de gösterilmiş, ikisi İzleyici Ödülü almıştı) ve birinci sınıf oyuncular düşük ücretler karşılığında filmlerimizde rol almaya ikna etmiştik: Jessica Chastain, Keanu Reeves, James Franco, Olivia Wilde. Bu kısa özgeçmiş şimdiki sunuyorum ki anlatım giderek dehşetli denebilecek bir hal aldığında okur iyi ellerde olduğunu hissetsin; güvenilir ve deneyimli bir anlatıcının ellerinde olduğunu bilsin. İş arkadaşlarımı da tanıtıyorum çünkü onların bu kişisel projem hakkındaki eleştirileri benim için çok değerliydi ve hâlâ da öyle.

O uzun, sıcak yaz ayları boyunca Altıncı Caddede, Bleecker’ın hemen aşağısındaki en sevdiğimiz İtalyan restoranında öğle yemeği için buluşur, geniş kenarlı güneş şapkalarımız ve 50 faktörlü güneş kremlerimizle kaldırımdaki masalardan birine yerleşirdik. Suçitra’ya ne yaptığımı anlatırdım, o da bana zor sorular sorardı. “Şu ‘Nero Golden’ karakterinin gizemli biri olmasını istiyorsun, bunda sorun yok, bana da doğru geliyor böylesi,” dedi bana. “Ama onun karakterinin bize sorduğu, öykünün er ya da geç değinmesi gereken mesele nedir?” O

âna dek kendime bile itiraf etmemiş olmama rağmen, cevap hemen aklıma geldi.

“Mesele,” dedim ona, “kötülük meselesi.”

“O zaman,” dedi, “er ya da geç, tercihen geç olmadan, maskesi kaymaya başlamalı.”

Golden’lar benim öykümdü ve başkaları bu öyküyü çalabilirdi. Skandal haberciliği yapan gazeteler bana ait olanı önce-ben-geldim iddiasının verdiği kutsal hakka dayanarak, işgalcilerin burası-benim-çöplüğüm iddiasıyla aşırabilirdi. Bu toprağı en uzun süredir eşeleyen bendim, kendimi neredeyse geç dönemlerin A.J. Weberman’ı olarak görüyordum – Weberman 1970’lerde Village’ın sözde “çöpçüsü”ydü ve şarkı sözlerinin gizli anlamlarını çözmek ve özel hayatının ayrıntılarını öğrenmek için Bob Dylan’ın çöp kutusunu karıştırdı. Ben o kadar ileri gitmedim, ama itiraf ediyorum ki balık kılçığı arayan bir kedi gibi Golden’ların çöpüne saldırmayı düşündüğüm oldu.

Böyle zamanlarda yaşıyoruz işte; insanlar kendileriyle ilgili gerçekleri gizliyor, belki kendilerinden bile gizliyorlar ve yalanlar içinde yaşıyorlar, sonunda yalanlar o gerçekleri önceden asla kestirilemeyecek şekillerde ortaya seriyor. Çok fazla şey gizlenmiş olduğundan, artık yüzeylerde, kendimizi anlatan sunumlar ve tahrifatlarla yaşadığımızdan, gerçeğı arayan kişi küreğini almalı, yüzeyi delip geçmeli ve altta yatan kanı aramalı. Fakat casusluk kolay değil. Lüks evlerine yerleştikleri zaman, yaşlı adam gerçeğı arayanlar tarafından gözetleneceğı korkusunu saplantı haline getirdi; Güvenlik ekibi çağırıp evin dört bir yanında dinleme cihazları arattırdı, oğullarıyla aile işlerini konuşurken “gizli dilleri”ni, kadim dünyanın dilini tercih ettiler. İşlerine burnumuzu sokmaya çalıştığımızdan emindi; elbette çalışıyorduk ama masum

k y dedikoduları yapıyor, kilise tulumbasının veya su so-
ğutucusunun başına toplanan sıradan insanların doğal
içgüdülerine göre davranarak hayatlarımızın yapbozuna
yeni parçalar uydurmaya çalışıyorduk. Aramızda en me-
raklı bendim ama aptalca saplantısının k r ettiği Nero
bunu görmedi, benim önemsiz, hiçbir işe yaramayan,
servet edinmenin yolunu bulamadığı için görmezden ge-
linebilecek, görüş alanından çıkarılıp yok sayılabilecek
biri olduğumu düşündü. Yanılıyordu ama böyle d   n-
mesi i ime geliyordu.

 tiraf etmeliyim ki aklıma gelmeyen, o huzursuz, pa-
ranoyak dönemde bile hiçbirimizin aklına gelmeyen bir
olasılık daha vardı. Açıkça ve bol bol alkol tükettikleri,
 rt nmemi  kadınların yanında rahat ettikleri ve önemli
dünya dinlerinden hiçbiriyle ilgilenmedikleri için onla-
rın şey olabileceğinden... ah, şey... Müslüman olabilece-
ęinden hiç ku kulanmadık. En azından Müslüman köken-
li olduklarından. Annemle babam fark etti bunu. "Bilgi
 ağında, canım," dedi annem bilgisayar başında işlerini
bitirdikleri zaman, haklı bir gururla, "herkesin   p  her-
kesin gözlerinin önünde, tek yapman gereken nereye ba-
kacağını bilmek."

Tersi olmalı gibi gelebilir, ama bizim evde internet
cahili olan bendim, annemle babamın teknik bilgileriye
s perdi. Ben sosyal medyadan uzak durur, her sabah k -
 edeki dükkândan *Times* ve *Post*'un "basılı kopyaları"nı
alırdım. Oysa annem ve babam masaüstü bilgisayarları-
nın içinde yaşarlardı, diğer dünya  evrimi i olduğundan
beri  kinci Hayat avatarları vardı ve annemin deyişiyle, "o
dillere destan samanlıktaki iğne"yi kolayca bulabilirlerdi.

Golden'ların geçmişini benim için çözmeye ba la-
yan, onları dünyanın diğer ucuna süren Bombay trajedi-
sini öğrenen ilk onlardı. " ok da zor olmadı," dedi ba-
bam, bir ahmağa a ıklar gibi. "Sade hayatlar yaşayan in-

sanlar değil bunlar. Tanınan bir insan hakkında düz bir görsel araması yaparak bile çok şey öğrenebilirsin.”

“Ön kapıdan içeri girmekten başka,” dedi annem, sırtarak, “bir şey yapmamıza gerek kalmadı.” Bana bir dosya uzattı. “İşte topladığımız çöpler, şekerim,” dedi en iyi çifte kavrulmuş ajan aksanıyla. “Yürek parçalayan cinsten malzemeler. Bir su tesisatçısının mendilinden bile kötü kokuyorlar. Hepsini geride bırakmak istemelerine şaşmamalı. Dünyaları Humpty Dumpty gibi bin parçaya ayrılmış. Yeniden birleştiremeyince kalkıp buraya gelmişler, burada parçalanmış insanlar sürüsüne bereket. Görüyorsun. Üzücü şeyler. Faturamızı sana en kısa sürede göndeririz.”

* * *

O yıl, bazı insanlar başkanın Müslüman olduğunu iddia etti, uyduruk doğum belgesi saçmalığını çıkardılar, ama bizler bağnazlığın fil tuzağına düşmeyecektik. Muhammed Ali’yi ve Kerim Abdül-Cabbar’ı biliyorduk ve uçakların binalara çarpmasından sonraki günlerde, hepimiz, Bahçeler’deki herkes, suçluların işlediği suçlar için masumları suçlamayacağımız konusunda hemfikir olduk. Taksi şoförlerinin araçlarının ön panellerine küçük bayraklar asmasına, yolcu koltuğunu şoförden ayıran bölme-ye Tanrı Amerika’yı Korusun çıkartmaları yapıştırmalarına neden olan korkuyu hatırladık, türbanlı Sihlere yapılan saldırılar yüzünden ülkemiz vatandaşlarının cehaletinden utanıyorduk. Beni Suçlamayın Ben Hinduyum yazan tişörtler giyen genç erkekleri gördük ve onları suçlamadık, güvenlikleri için üzerinde mezhepçi mesajlar yazan tişörtler giymek zorunda kalmalarından utandık. Şehir yatışıp yeniden havasını bulunca New York’lu hemşerilerimizin akliselimliğiyle gurur duyduk ve böy-

lece, hayır, o sözcük yüzünden histeriye kapılmayı bu sefer de reddettik. Peygamber, Taliban ve benzer şeyler hakkındaki kitapları okumuştuk, her şeyi anladığımızı iddia etmedik ama Golden'ların geldiği ve adını söylemek istemediği şehir konusunda bilgilenmeyi bir şekilde görev edindim ben, yine de. O şehrin sakinleri uzun zaman topluluklar arası uyumlarıyla gurur duymuşlardı, orada pek çok vejetaryen olmayan Hindu yaşıyordu, pek çok Müslüman domuz yiyordu ve şehir sofistike bir yerdi, üst sınıflar dindar değil, sekülerdi ve o altın çağ geçmişe karışırken bile Müslüman azınlığa zulmeden aşırılıkçı Hindulardı, dolayısıyla yapmak gereken azınlığı desteklemektir, onlardan korkmak değil. Golden'lara bakınca kozmopolit insanlar görüyordum, bağınaz insanlar değil, annemle babam da öyle. Dolayısıyla konuyu orada kapadık ve kapadığımız için iyi hissettik. Öğrendiklerimizi kendimize sakladık. Golden'lar bir terörizm trajedisinden ve acı bir kayıptan kaçıyorlardı. Yapmamız gereken onları kucaklamaktır, onlardan korkmak değil.

Ama Suçitra'nın sorusu karşısında ağzımdan fırlayan sözcükleri inkâr edemiyordum. *Mesele kötülük meselesi.*

Bu sözcüklerin nereden çıktığını, ne anlama geldiğini bilmiyordum. Cevabı Tenten'vari, Poirot'vari, post-Belçikalı yöntemimle aramaya devam edeceğimi biliyordum ve bulduğum zaman, anlatma hakkı bana ve yalnız bana ait olan öyküye sahip olacaktım.

6

Bir zamanlar, üç oğlunu memleketlerinden zorla ayırıp altın bir eve hapseden kötü kalpli bir kral varmış. Evin pencerelerine altın kepenkler takmış, kapılara Amerikan külçeleri, İspanyol doubloon'ları, Fransız louis d'or'ları ve kova kova Venedik dukaları yığmış. Ama sonunda çocukları tüylü yılanları andıran kuşlara dönüşmüş, bacadan uçup özgürlüklerine kavuşmuşlar. Fakat açık havaya çıktıkları zaman artık uçamadıklarını anlamışlar ve sokağa düşüp acı içinde, yaralı ve şaşkın halde yatakalınmışlar. Başlarına toplanan kalabalık gökten düşen yılan-kuşlara tapınsa mı yoksa onlardan korksa mı bilmiyormuş. Sonunda biri ilk taşı atmış. Ondan sonra fırlatılan taşlar dönüşen üç oğlanı kısa sürede öldürmüştü ve altın evinde bir başına kalan kral ceplerindeki, çuvallardaki, her yana yığılmış altınların parlamaya başladığını görmüş. Sonunda altınlar tutuşmuş ve yanmaya başlamış. Çocuklarının sadakatsizliği öldürdü beni, demiş çevresinde alevler yükselirken. Ama öykünün tek versiyonu bu değilmiş. Bir başka versiyonda, oğlanlar kaçamamış ve kralla birlikte yangında ölmüşler. Üçüncü versiyonda, birbirlerini öldürmüşler. Dördüncüde babalarını öldürerek hem baba hem kral katili olmuşlar. Kralın kalbinin tamamen kötü olmaması da mümkünmüş, belki de iğrenç olanla-

rın soylu nitelikleri de varmış. Gerçeklerin acı bir çekişmeye tutuştuğu çağımızda, bundan veya başka bir öyküden alınacak dersler bir yana, gerçeğin ne olduğu konusunda anlaşmak bile kolay değil.

Kendine Nero Golden diyen adam öncelikle ölü dillerin arkasına gizleniyordu. Yunanca ve Latincesi çok iyiydi, oğullarını da bu dilleri öğrenmeye zorladı. Bazen sanki bunlar gündelik konuşma diliymiş, New York'un sayısız lehçesinden ikisiymiş gibi Roma veya Atina dillerinde sohbet ederlerdi. Daha önceden, Bombay'da onlara "Klasik adlarınızı seçin," demişti ve babalarının imparatorluk özlemine kıyasla daha edebî, daha mitolojik tercihleri olduğu oğulların seçimlerinden anlaşılmıştı. Oğullar kral olmak istemiyorlardı, ama en küçük oğlun tanrısal bir isim kuşandığı da ortada. Petronius, Lucius Apuleius ve Dionysos isimlerini seçtiler. Seçimlerini yaptıkları zaman, babaları bundan böyle onlara seçtikleri adlarla hitap edeceğini söyledi ve öyle de yaptı. Kara kara düşünen, hasarlı Petronius, Nero'nun ağzında Petro veya Petron'a dönüştü; benzin veya tekila markasını andıran bu adlar da sonunda ve kalıcı olarak Petya haline gelerek onu Antik Roma'dan Dostoyevski ve Çehov'un dünyalarına taşıdı. İkinci oğul delişmen, dünya zevklerine düşkün bir sanatçı ve akşamcı olduğundan kendi lakabını seçmekte ısrar etti. "Bana Apu deyin," dedi ve babasının bütün itirazlarına ("Biz Bengalli değiliz!") meydan okudu, başka adlara cevap vermeyi reddederek seçtiği lakabın kullanılmasını sağladı. İçlerinde en tuhaf kadere sahip olan en küçük oğula kısaca "D" diyorlardı.

Şimdi dikkatimizi Nero Golden'ın üç oğluna vermeli, yalnızca dört Golden'ın da şu veya bu zamanda üzerinde durarak vurguladığı şeyi ilan etmek için durmalıyız – New Yok'a taşınmalarının nedeni sürgün edil-

meleri veya kaçmaları değil, kendi tercihleriydi. Oğullar açısından doğru olabilir bu, fakat göreceğimiz üzere, babanın tek saiki kişisel trajedi ve özel ihtiyaçları olmaya bilirdi. Ona ulaşmaması gereken insanlardan uzaklaşmak için gelmiş olabilirdi New York'a. Sabırlı olun: Bütün sırlarımı bir anda açık edecek değilim.

Geleneksel tarzda ama hep şık giyinen züppe kılıklı Petya'nın yatak odasının kapısının üstündeki bronz levhada, Yaşlı Plinius, Tacitus ve Plutarkhos tarafından *arbitr elegantiarum* veya *elegantiae arbiter*, yani şıklık yargıcı olarak tarif edilen adaşı Gaius Petronius'un sözleri yazıyordu: "Evinden ayrıl, ey gençlik, yabancı kıyıları ara. Uzaktaki Tuna Nehri seni tanıyacak, soğuk kuzey rüzgârı, sakın Kanopus Krallığı ve Phoebus'un yeni doğumunu veya batışını seyreden adamlar da öyle." Tuhaf bir alıntıydı çünkü dış dünya Petya için korkutucu bir yerdi. Fakat bir adam hayal kurabilir ve rüyalarında olduğundan başka birine dönüşebilir, biliyorsunuz.

Onları Bahçeler'de haftada birkaç kez görüyordum. Bazılarını diğerlerine kıyasla daha yakından tanıdım. Ama insanları tanımak, onları hayata getirmekle aynı şey değildi. O sırada, içinden nasıl geliyorsa öyle yaz, diye düşünmeye başlamıştım. Gözlerini kapat ve filmi zihninde canlandır, gözlerini aç ve yaz. Ama önce benim gerçekte yaşayan komşularım olmayı bırakmaları, hakiki karakterlerime dönüşmeleri gerekiyordu. Onların başladığı yerden, klasik isimlerinden başlamaya karar verdim. Petronius Golden hakkında ipuçları bulmak için *Satyrikon*'u okudum ve Menippos hicvini inceledim. "Haletiruhiyelerini eleştir," diye not almıştım kendi kendime. "Bireyleri hicvetmekten daha iyi böylesi." Günümüze ulaşan birkaç satyr oyununu okudum: Euripides'in *Kykloplar*'ı, Aiskhylos'un *Ağla Balık Tutanlar*'ı, Sophokles'in *İzciler*'i ve Tony Harrison'ın modern Sophokles yorumu *Oksirinkus'un İzcileri*'ni hat-

mettim. Bu Antikçağ anlatılarının faydasını gördüm mü peki? Evet, beni taşlamaya ve müstehcene yönlendirerek trajedinin soylu ruhundan uzaklaştırdılar. Harrison'ın oyunundaki ayaklarında takunyayla dans eden satyr'ler hoşuma gitti ve şöyle bir not aldım: "Petya – kötü bir dansçı, beden koordinasyonu öyle kötü ki insanlar onu komik buluyor." Burada kurguyu ilerletmemi sağlayacak bir mekanizma da buldum çünkü hem *Balıkçılar*'da hem *İzciler*'de satyr'ler büyülu bebeklerle karşılaşılıyorlardı – ilk oyunda Perseus, ikincide Hermes. "Olay örgüsüne olağanüstü güçlü bebekler sokma olasılığı bir kenarda dursun," diye yazdım defterime, sayfanın kenarına da "??? veya – HAYIR" diye not aldım. Dolayısıyla öyküden ve merkezindeki gizemden emin olmadığım gibi, biçimden de emin değildim. Sürreal, fantastik olaylar işin içine girecek miydi? O anda bunu bilmiyordum. Klasik kaynaklar faydalı oldukları gibi aklımı da karıştırıyorlardı. Satyr oyunları, herkesin bildiğini tekrarlamak gerekirse, Dionysos' varyidiler ve büyük olasılıkla kökenleri bu tanrıya bağıllık göstermek için düzenlenen kırsal törenlerde yatıyordu. İçki, seks, müzik, dans. Peki benim öykümde kimi aydınlatmalıydılar? Petya, Petronius'tu, evet ama asıl Dionysos kardeşi D'ydi... ki onun öyküsünde cinsiyet –daha doğrusu, sevgilisi olağanüstü Riya'nın sevmediği sözcüğün yerine kullanmam gereken toplumsal cinsiyet– meselesi merkezî önemdeydi... bunu da not aldım: "Kardeşlerin karakterleri, belli ölçüde örtüşecek."

Apu için *Altın Eşek*'i okudum ama benim öykümde, dönüşüm başka bir kardeşin kaderi olacaktı. (Yeniden kardeşler örtüşmesi.) Fakat şu kıymetli notu da aldım bir kenara: "Lucious Apuleius döneminde, 'altın hikâye' abartılı öyküleri, çılgınca kibri, doğru olmadığı belli bir şeyi anlatmak için kullanılan bir eğretilenmeydi. Bir peri masalı. Bir yalan."

Sihirli bebeğe gelince: Daha önce sayfa kenarına yazdığım “??? – HAYIR” notuna rağmen, belirtmem gerekiyor ki, Aiskhylos’un veya Sophokles’in yardımını olmadan, cevap *EVET* çıktı. Öyküde bir bebek olacaktı. Sihirli bir bebek mi, lanetli bir bebek mi? Buna okur karar versin.

Petya Golden diye çağırdığımız adamın muazzam tuhaflığını herkes daha ilk günden fark etti. Kış akşamüstünün giderek kararan ışığında tek başına Bahçeler’de bir banka oturan Petya babası gibi iriyarıydı, hatta onun büyütmüş hali gibiydi; geniş ve ağır gövdesinin üstünde babasının ufku sorguluyormuş gibi görünen keskin, koyu renkli gözlerini taşıyordu. Balıksırtı yünlü kumaştan ağır paltosunun altına krem rengi bir takım elbise giymişti, ellerinde eldivenler, boynunda turuncu bir atkı vardı, yanına, Bahçeler’de oturduğu bankın üstüne kocaman bir kokteyl karıştırıcı ve bir kavanoz dolusu yeşil zeytin koymuştu, sağ elinde bir martini kadehiyle monolojik bir yalnızlık içinde bankta otururken nefesi bir hayalet gibi ocak soğuşunda asılı kalıyordu. Birden konuşmaya, sürrealist yönetmen Luis Buñuel’e atfettiği teoriyi, kusursuz bir *dry* martininin neden İsa’nın Lekesiz Doğum’una benzediğini ortaya anlatmaya başladı. O zaman belki kırk iki yaşındaydı ve ondan on yedi yaş küçük olan ben çimenlerin üzerinden ihtiyatla yanına yaklaştım; onu dinlemeye hazırdım, onu o anda sevmiştim, miknatısa çekilen demir tozu gibi, ölümcül ateşi seven bir pervane gibiydim. Yanına yaklaşıncı, alacakaranlıkta Bahçeler’de oynayan çocuklardan üçünün oyunu bıraktığını, salıncaklardan inip kendi kendine konuşan bu tuhaf, iriyarı adamı seyrettiklerini gördüm. Mahalleye yeni gelen çılgının neden söz ettiğini anlamıyorlardı, ama gösteriyi keyifle izliyorlardı yine de. “Kusursuz bir *dry* martini

yapmak için," diyordu Petya, "bir martini kadehi alır, içine bir zeytin atarsınız ve kadehi ağzına kadar cin veya yeni modaya uygun şekilde votkayla doldurursunuz." Bu günahkâr alkol muhabbeti çocukları güldürdü. "Sonra," dedi Petya, sol elinin işaretparmağını havada sallayarak, "bir vermut şişesini çimenlerin üzerine şu şekilde koymalısınız, böylece şişeden geçen güneş ışığı martini kadehine vuracaktır. Ondan sonra içersiniz yaptığınız martiniyi." Kadehinden cömert bir yudum aldı. "Bunu daha önce hazırlamıştım," diye açıkladı neşe ve suçluluk duygusuyla kıkırdayarak uzaklaşan çocukların arkasından.

Bahçeler, evlerinden oraya ulaşabilen çocuklar için güvenli bir yerdi, başlarında beklemeye gerek olmadan özgürce koşturup oynayabiliyorlardı. Martini söylevin-den sonra mahalledeki annelerden bazıları Petya konusunda endişelendiyse de, ondan kuşkulananmaya gerek yoktu; tercih ettiği ahlaksızlık türleri çocuklarla ilgili değildi. Bu onur, alkole aitti. Zihinsel durumu da kendisinden başka kimse için tehlike arz etmiyordu, ama kolayca gocunanları rahatsız edebiliyordu. Annemle tanıştığında ona şöyle dedi: "Gençken çok güzel bir kadındınız herhalde ama artık yaşlı ve buruş buruşsunuz." Biz Unterlinden'lar sabah bahçede dolaşırken Petya paltosu, atkısı ve eldivenleriyle kendini ebeveynlerime tanıtmak için yanımıza gelmişti ve söyleye söyleye bu cümleyi söylemişti. "Merhaba," dedikten sonra söylediği ilk şey bu olmuştu. Sinirlendim ve onu azarlamak için ağzımı açtım, ama annem elini koluma koyarak başını nazikçe salladı. "Evet, öyle," diye karşılık verdi. "Görüyorum ki gerçekleri çekincesiz söyleyen birisiniz."

"Spektrumda": Bu terimi ilk defa duyuyordum. Pek çok açıdan masum biriydim ve benim için otizm *Yağmur Adam*'daki Dustin Hoffman ve zalimane bir şekilde "aptal dâhi" diye adlandırılan, asal sayı listelerini ezbere sayan ve

Manhattan'ın olağanüstü ayrıntılı haritalarını ezberden çizen kişilerdi. Annem, Petya'nın otizm spektrumunda yukarılarda bir yerde olduğunu söyledi. Yüksek işlevli otizmden mi yoksa Asperger'den mi mustarip olduğunu bilmiyordu. Günümüzde Asperger sendromu diğerinden farklı bir teşhis sayılmıyor, "şiddet ölçüsü"ne göre spektruma yerleştiriliyor. Ama o zamanlar, birkaç yıl önce, çoğu insan bu konuda en az benim kadar cahildi ve Asperger sendromlular önemsenmiyor, "deli" diye nitelendiriliyordu. Petya Golden'ın bazı sıkıntıları olabilirdi, ama asla deli değildi, yakından uzaktan alakası yoktu delilikle. Olağanüstü, hassas, yetenekli ama beceriksiz bir insandı.

Bedeni sakardı ve bazen telaşlandığında ağzı da sakarlaşır, kekelemeye ve pepelemeye başlar, kendi kabiliyetsizliğine sinirlenirdi. Tanıdığım insanlar içinde belleği en kuvvetli olan oydu. Bir şairin adını söyleyecek, örneğin "Byron" diyecek olsanız, gözlerini kapatıp yirmi dakika boyunca ezberinden *Don Juan*'ı okurdu. "Bir kahraman istiyorum: Olağandışı bir istek, biliyorum, / Her yıl, her ay çıkıyor ortaya yeni bir kahraman, / Usandırıcı saçmalıklarla doldurduktan sonra gazeteleri, / Çağımız anlıyor ki o değil gerçek kahraman." Kahramanlık peşinde, kendisinin de üniversitede devrimci bir komünist olmaya çalıştığını söylerdi (Cambridge'i rahatsızlığı yüzünden mimarlık diplomasını almadan bırakmıştı) ama gerçek bir kahraman olmak için çok çaba harcamamıştı, ayrıca serveti de bir tür dezavantajdı. Kaldı ki rahatsızlığı örgütlenme becerisine ve güvenilirliğine sekte vurmuştu ve iyi bir yoldaş olamayacağı belliydi, zaten ona en yoğun hazzı yaşatan isyan değil tartışmaktı. Ona herhangi bir fikrini söyleyen herkese karşı çıkmaktan daha fazla sevdiği bir şey yoktu ve itirazını sunduktan sonra karşısındaki kişiyi gördüğü kadarıyla sonu gelmeyen, az bilinen, ayrıntılı bilgi dağarcığıyla teslim olana dek ezerdi. Bir kralla tacı

konusunda, bir serçeyle ekmek kırıntısı konusunda tartışabilirdi. Ayrıca çok içiyordu. Bir sabah Bahçeler’de onunla birlikte içmek için yanına oturmuş –içmeye kahvaltıda başlardı– ama dikkati dağıldığı anda içkimi çiçeklerin dibine dökmek zorunda kalmıştım. Onunla yarışmak imkânsızdı, fakat içtiği endüstriyel miktarda votkanın yanlış çalışan, buna rağmen fevkalade zihnine hiçbir etkisi olmuyordu. Altın evin üst katındaki odası mavi ışıklara gömülmüştü, dört bir yanında bilgisayarlar vardı ve bu elektronik beyinler sanki onun gerçek eşitleri, asıl dostları, bu ekranlar aracılığıyla girdiği oyun dünyası gerçek dünyası, bizler de sanal gerçekliktik.

İnsanlar tahammül etmesi gereken, yanında kendini asla evinde hissedemeyeceği yaratıklardı.

En çok zorlandığı konu, ailesinin sırlarını, gerçek isimlerini, kökenlerini, annesinin ölüm hikâyesini gizlemekti; en azından cevapları öğrenmemizden önceki o ilk aylarda. Sonradan rahatlaması için ona gerçekleri bildiğimizi söylediysem de rahatlamasını sağlayamadım. Ona doğrudan bir soru sorarsanız dürüstçe cevap vermesi gerekiyordu, çünkü beyni yalan söylemesini olanaksız kılıyordu. Fakat babasının isteklerine duyduğu sadakat yüzünden bir yolunu bulup susuyordu. Kendini kaçamak deyişler konusunda eğitmişti: “Bu soruya cevap veremeyeceğim,” veya “Belki başkasına sormalısın bunu,” gibi cümleleri beyni doğru kabul ediyor, dolayısıyla kendine bunları söyleme izni verebiliyordu. Doğrusu, bazen ihanete çok yaklaştığı oluyordu yine de. “Aileme gelince,” demişti bir gün, durup dururken, alışkanlığı olduğu üzere (sohbeti düşüncelerinin mavi gökyüzünden gelişigüzel düşen bir dizi bombayı andırırdı), “on iki Sezar’ın döneminde sarayda süregiden deliliği, ensesti, anne katlini, zehirlenenleri, sara krizlerini, ölen bebekleri, kötülüğün pis kokusunu ve tabii Caligula’nın atını düşün.

Saraya tam bir kargaşa hâkimdi, sevgili çocuk, fakat sokaktaki Romalı saraya baktığı zaman ne görüyordu dersin?” Bu noktada dramatik bir es verir, sonra devam ederdi: “Sarayı görüyordu, sevgili çocuk. Batasica, sarsılmaz, değişmez sarayı görüyordu karşısında. İçeride muktedirler teyzelerini beceriyor, birbirlerinin çükünü kesiyordu. Dışarıda güç yapısı değişmeden kalıyordu. Bizler de öyleyiz, Papa Nero ve kardeşlerim yani. Ailemizin kapalı kapılarının arkasında, açıkça söylüyorum ki, cehennem var. Edmund Leach’i ve Reith Konferanslarını hatırla. ‘Kısıtlı mahremiyeti ve bayağı sırlarıyla aile bütün huzursuzluklarımızın kaynağıdır.’ Bizim için fazlasıyla doğru, eski dostum. Fakat sokaktaki Romalının karşısında safları hemen sıklaştırırız. Kahrolası *testudo*¹ düzenine geçip marş marş! İlerleriz.”

Nero Golden hakkında ne söylenirse söylensin –ki işimi bitirdiğimde pek çoğu dehşet verici bir yığın şey söylenecek– ilk oğluna ne kadar düşkün olduğunu sorgulamak imkânsızdı. Petya bir anlamda her zaman yarı çocuk kalacak, beklenmedik anlarda kendini çılgın talihsizliklerin ortasında bulacaktı. Asperger yetmiyormuş gibi, mahallemizde yaşamaya geldiğinde agorafobisi de ilerlemişti. Fakat ilginçtir, komünal Bahçeler onu korkutmuyordu. Dört bir yanı duvarlarla çevrili Bahçeler’de olmak, onun kırık bir aynayı andıran tuhaf zihninde “içeride” olmakla aynı şeydi. Ama sokağa nadiren çıkardı. Derken bir gün zihnindeki yeldeğirmenlerini devirmeyi görev edindi. Korumasız dünyaya duyduğu nefrete meydan okuyarak, şeytanlarını yenmek için kendine başkaldırarak anlamsız bir maceraya atılıp metroya gitti. Orta-

1. (Lat.) Kaplumbağa. Roma lejyonerlerinin savaş sırasında sık kullandığı kalınların arkasına gizlenme pozisyonu. (Ç.N.)

dan kayboluşu ev halkını panikletti ve birkaç saat sonra Coney Island Emniyeti'nden gelen bir telefonla orada bir hücrede tutulduğu öğrenildi; tünelde korkuya kapılarak ortalığı ayağa kaldırmış, sonraki durakta araca bir güvenlik görevlisi binince Petya onun bir Bolşevik aparatçık, bir siyasi komiser, derin devletin ajanı olduğunu söyleyerek adama hakaretler yağdırmış ve tutuklanmıştı. Nero büyük, ciddi, mahcup bir limuzinle oraya giderek günü kurtarmıştı. Oğlunun durumunu açıklamış ve beklenmedik bir şekilde ciddiye alınmış, Petya babasına teslim edilmişti. Böyle bir olay oldu, evet, sonrasında daha kötüler de oldu. Ama Golden Nero asla bocalamadı, sürekli en yeni tedavilerin peşinde koştu ve ilk doğan oğlu için elinden gelenin en iyisini yapmaya çalıştı. Son hesaba çekilirken, büyük oğlu için yaptıkları terazinin kefesinde onun lehine epey ağırlık yapmış olmalı.

Zamanımızda kahramanlık nedir? Peki ya kötülük? Bu soruların cevabını artık bilmiyorsak, ne kadar çok şey unutmuşuz demek. Bir cehalet bulutu bizi kör etti ve o sisin içinde Petya Golden'ın tuhaf, bozuk zihni manik bir işaret ışığı gibi düzensiz aralıklarla parladı durdu. Nasıl muazzam biri olabilirdi aslında! Çünkü yıldız olmak için doğmuştu, ama zihninde bir programlama hatası vardı. Harika bir konuşmacıydı, evet; ama sık sık ve hiç uyarmadan kanal değiştiren bir *talk show* yayın ağı gibiydi. Çoğu zaman üzerinde hummalı bir neşe olurdu, ama rahatsızlığı ona derin bir acı da veriyordu, çünkü arızalı olduğu, iyileşemediği, babasını ve doktor heyetlerini onu işlevsel hale getirmek ve parçalandığında yeniden birleştirmek zorunda bıraktığı için kendinden utanıyordu.

Onca acıyı büyük bir soylulukla taşıyordu. Aklıma Raskolnikov geliyordu. "Acı ve ıstırap büyük bir zekâ ve

derin bir kalp için daima kaçınılmaz şeylerdir. Gerçekten büyük insanlar, bence, dünyada derinden acı çekiyorlardır.”

Bir yaz akşamı –Golden’ların aramızda geçirdiği ilk yazdı– ısıltılı bir gece partisi verdiler, malikânelerinden ortak bahçemize taştilar. Şehrin en iyi reklamcılarını ve parti planlayıcılarını tuttuklarından seçkin bir “herkes” kalabalığı gelmişti, epey çeşitli ve önemli şahıslarla birlikte bizler de bahçeye doluşmuştuk, o gece Petya havasındaydı, ısıltılı gözleriyle çağlayan bir pınar gibi konuşuyordu. Savile Row yapımı şık giysileri içinde film yıldızcığının, şarkıcı kızın, oyun yazarının, fahişenin ve Asya’daki finans krizini tartışan bankerlerin çevresinde adeta bir bale dansçısı gibi dönüyordu; sonuncu grup onun Tayland’daki kriz için kullanılan “Tom Yum Goong” terimini bilmesinden, egzotik para birimlerinin kaderi, baht’ın düşüşü, renminbi’nin devalüasyonundan söz edebilmesinden ve finansör George Soros’un ringgit’i açıktan satmak suretiyle Malezya ekonomisinin çöküşüne neden olup olmadığını tartışabilmesinden çok etkilenmişti. Performansının gerisindeki umutsuzluğu, kendini disipline edemediği için karnavaleske düşen bir zihnin umutsuzluğunu fark eden belki de yalnızca bendim – veya yalnızca ben ve babası. Kendisi tarafından tutsak edilen bir zihnin müebbet hapsiydi onunkisi.

O gece hiç durmadan konuştu ve içti, o gece orada olan herkes Petya’nın monoloğundan parçaları hayatımız boyunca belleğimizde taşıyacaktık. Nasıl da çılgınca, olağanüstü şeyler söylüyordu! Ele aldığı ve kum torbasına çevirdiği konuların sınırı yoktu: İngiliz kraliyet ailesi, özellikle bir Karayip adasını özel yatak odası gibi kullanan Prenses Margaret’in seks hayatı, sevgilisinin tamponu olmak isteyen Prens Charles; Spinoza felsefesi (sevdiği şeylerden biriydi); Bob Dylan’ın şarkı sözleri

("Lowlands'li Üzgün Bakışlı Hanım"ın¹ sözlerini "La Belle Dame sans Merci"nin² eşlikçisi olan bir esermiş gibi ezbere okudu); Spassky-Fischer satranç karşılaşması (Fischer önceki yıl ölmüştü); İslami radikalizm (buna karşıydı) ve karaktersiz liberalizm (İslamda yeri olduğunu söylediğinden buna da karşıydı); "Benedict eskisi" diye nitelendirdiği papa; G.K. Chesterton'ın romanları (*Bay Perşembe*'nin hayranıydı); erkeklerin göğüs kıllarının nahoşluğu; Kuiper Kuşağı'nda keşfedilen daha büyük gökcismi Eris yüzünden rütbesi "cüce gezegen"e indirilen Plüton'a yapılan "haksızlık"; Hawking'in kara delik teorisindeki kusurlar; Amerikan seçmenler heyetinin çağdışı zayıflığı; Margaret Thatcher'ın seksiliği; "Amerika nüfusunun -siyasi yelpazenin aşırı sağında yer alan- yüzde yirmi beşi" ve "klinik açıdan deli sayılmaları gerektiği."

Ah, bir de *Monty Python'un Uçan Sirki* hayranlığı vardı tabii! Birden panikledi, sendelemeye başladı, doğru sözcükleri bulmakta zorlandı, çünkü akşam yemeği davetlilerinden biri, sinema salonları işleten önemli bir aileden gelen bir adam, kuyruğuna taktığı kabak olarak Python'lardan Eric Idle'ı getirmişti; Idle o dönemde *Spamalot*'un Broadway başarısı sayesinde yeniden çok popülerdi ve tam da Petya'nın sakın ve güzel heykeltıraş Ubah Tuur'a (az sonra kendisinden uzun uzadıya söz edeceğiz) müzikallerden nefret etmesinin nedenini açıkladığı sırada çıkagelmmişti; Petya'ya göre nefretinin tek istisnası *Oklahoma!* ve *Batı Yakasının Hikâyesi*'ydi, bu müzikallerden iki şarkının "Hayır Diyemem" ve "Vay Canına Memur Krupke"nin özgünlüğünü şarkılardan kısa parçalar eşliğinde bize açıklıyor, bir yandan "diğer bütün müzikallerin bok-

1. "Sad-Eyed Lady of The Lowdans" şarkısı. (Ed.N.)

2. Acımasız Güzel Kadın. John Keats'in ünlü şiiri. (Ed.N.)

tan" olduğunu söylüyordu. Python'un yanı başında durup söylediklerini dinlediğini görünce kıpkırmızı oldu ve Mr. Idle'in müzikalinin kutsanmışlardan biri olduğunu söyleyerek durumu kurtardıktan sonra herkesi "Hayatın Aydınlik Yanlarına Bak Daima"yı söylemeye davet etti.

Fakat kırdığı pot moralini bozmuştu. Alnındaki teri sildi, içeri koştu ve gözden kayboldu. Partiye dönmedi; gece yarısından çok sonra, misafirlerin çoğu gittikten ve geriye sıcak havanın keyfini çıkaran mahalle sakinlerinden birkaç kişi kaldığı sırada Altın Ev'in üst katındaki odasının penceresi aniden açıldı ve iriyarı Petya, Sovyet döneminde yaşayan devrimci öğrencilerden birine benzetmesine neden olan uzun ve siyah paltosu içinde sarhoşluktan sallanarak pencere çıkıntısına tırmandı. Telaşlı haliyle pencere pervazına oturdu ve bacaklarını sallandırarak gökyüzüne haykırdı: *"Burada tek başımayım! Kendim yüzünden buradayım! Burada olmam hiç kimse yüzünden değil! Burada yalnız başımayım!"*

Zaman dondu. Biz bahçedekiler başlarımızı kaldırıp felç geçirmiş gibi kalakaldık. Bahçeler'de, aramızda olan kardeşleri de bizim gibi kımıldayamaz haldeydi. Arkasından sessizce yaklaşıp onu var gücüyle kucaklayan babası oldu ve oğluyla birlikte içeri, odaya yuvarlandı. Sonra Nero yeniden pencerede göründü ve pencereyi kapamadan önce öfkeli, önemsemez bir tavırla elini bizlere doğru salladı.

"Görecek bir şey yok burada. Hanımlar beyler, görecek bir şey kalmadı. İyi geceler."

İntihar girişimini andıran bu olaydan sonra, Petya Golden bir süre onlarca bilgisayar ekranının ışığıyla ve bir dizi lambanın solgun mavi ışık veren ampulleriyle aydınlanan perdeleri çekili odasından çıkmakta zorlandı; gece gündüz odasında vakit geçiriyor, pek az uyuyor,

elektronik gizemleriyle meşgul oluyor, Kore ve Japonya'daki anonim e-rakipleriyle satranç oynuyor ve sonradan keşfettiğimiz üzere, video oyunlarının tarihi ve gelişimi konusunda hızlı bir eğitim alıyordu; ilk dijital bilgisayarlar Colossus ve ENIAC'ta çalıştırılmak üzere 1940'larda geliştirilen savaş oyunu programlarını inceliyor, kibirli bir aceleyle İki Kişilik Tenis, Spacewar! ve başka eski atari salonu oyunlarını oynuyor, *Wumpus Avcısı* ve *Zindanlar&Ejderhalar* gibi oyunları sıradan geçiriyor, *Pac-man*, *Donkey Kong*, *Street Fighter* ve *Mortal Kombat* gibi bayağı oyunları atlayıp *SimCity*, *World of Warcraft*, *Assassin's Creed* ve *Red Dead Redemption*'ın daha sofistike özelliklerine dalıyor, arkasından hiçbirimizin tahmin bile edemeyeceği incelmışlik seviyelerine geçiş yapıyor; *reality TV* şovlarının adi kurmacalarını izliyor; küçük elektrikli ocağında bizzat hazırladığı Double Gloucester peynirli tostları yiyerek yaşıyor; bütün bunları yaparken kendinden ve taşımak zorunda olduğu yükten bıkip usanıyordu. Sonra içindeki mevsim değişti ve kendine duyduğu nefret dünyaya duyduğu nefrete dönüştü, özellikle de dünyanın ona en yakın temsili otorite figürü olan babasından nefret ediyordu. O yaz gecelerinden birinde, her zaman yakın dostum olan uykusuzluk beni sabah üç sularında yataktan çıkmaya zorlayınca üstümü giyinip sıcak yaz havasının tadına bakmak için müşterek Bahçeler'e çıktım. Evlerin hepsi uykudaydı; biri hariç. Golden'ların evinde ikinci kattaki pencerelerden birinin ışığı yanıyordu; Nero Golden'ın ofis olarak kullandığı odaydı bu. İçeride yaşlı adamı göremedim, ama geniş omuzları ve tepesi düz kesilmiş saçlarıyla Petya'nın silüetini hemen tanıdım. Asıl şaşırtıcı olan silüetin hızla hareket etmesiydi; kollarını sallıyor, ağırlığını bir o bacağına bir bu bacağına veriyordu. Hafifçe yan döndüğü zaman profilini gördüm ve o zaman öfkeyle haykırdığını anladım.

Hiçbir şey duyamadım. Çalışma odasının camları ses geçirmezdi. Bazılarımız bunların iki buçuk santim kalınlığında kurşun geçirmez cam olduğundan kuşkulanıyorduk, haykıran Petya'nın sessiz görüntüsü bu kuşku-larımızı doğrular gibiydi. Nero Golden neden pencerele-rine kurşun geçirmez cam takma ihtiyacı duyuyordu? Bunun bir cevabı yoktu; New York'lu zenginler kendile-rini korumak için beklenmedik şeyler yapma ihtiyacı duyuyorlardı. Akademisyenlerden oluşan ailemde, kom-şularımızın eksantrik hallerini ilgiyle eğlenmek suretiyle karşılıyorduk; sürekli ipek pijama giyen ressam, saat kaç olursa olsun güneş gözlüğünü çıkarmayan dergi editörü, vs. Yani kurşun geçirmez camlar çok da ilginç sayılmaz-dı. Pantomim bir yandan Petya Golden'ın histerik per-formansını vurguluyordu. Genel olarak dışavurumcu Alman sinemasını ve özellikle Fritz Lang'ın filmlerini severim; aklıma birden "Dr. Mabuse" sözcükleri geldi o anda. O sırada bu sözcükleri zihnimin bir kenarına ittim çünkü aklıma başka bir fikir gelmişti; belki de Petya ger-çekten aklını oynatmıştı; mecazi olarak değil, gerçekten. Belki de otizmin ve agorafobinin arkasında gerçek bir akıl hastalığı, delilik yatıyordu. O gecedен sonra onu daha dikkatli izlemeye karar verdim.

Tartışmalarının nedeni neydi? Bunu öğrenmenin yolu yoktu ama Petya ona başından beri haksızlık eden hayata karşı vahşice şikâyet ediyor gibi gelmişti bana. Er-tesi gün yaşlı adamın Bahçeler'deki banklardan birinde düşünceli bir tavırla oturduğunu gördüm; taş gibi, sessiz, kımıltısız, yaklaşılmaz bir şekilde kararmış yüzüyle öyle-ce oturuyordu. Uzun yıllar sonra, her şeyi öğrendiğimiz zaman, Bahçeler'deki o yaz gecesi Nero Golden'ın ışığı yanan, sessiz penceresinin altında Lang'ın büyük filmi *Kumarbaz Dr. Mabuse*'ü düşündüğümü anımsadım. Bu film bir suç dehasının kariyerini anlatır, tabii ki.

Golden'ların partisindeki dramatik olaylarla ilgili hiçbir ayrıntı gazetelere (veya dedikodu sitelerine ya da yeni teknolojinin doğurduğu başka dijital megafonlara) ulaşmadı. Misafir listesinde pek çok ünlü isim olmasına rağmen, bir ihbar telefonu sayesinde kolayca para kazanmak isteyebilecek onca garsona rağmen, Golden'ların hayatına hükmeden sessizlik düsturu onların huzuruna çıkan herkesi sarıp sarmalıyordu ve onların kuvvetli, neredeyse Sicilyalı *omertá*'sının¹ etki alanından hiçbir skandal fısıltısı kaçamıyordu. Nero şehirdeki reklamcı takımının en güçlü üyelerini kiralamıştı ve bunların en önemli görevi tanıtım yapmak değil, onların konuşulmasını engellemkti; dolayısıyla Golden'ların evinde olanlar yine büyük ölçüde Golden'ların evinde kaldı.

Bana öyle geliyor ki, Nero Golden geçmişini olmayan bir New York'lu performansının fazla uzun sürmeyeceğini içten içe biliyordu. Sonunda geçmişini inkâr edemeyeceğini, geçmişinin onu bulacağını ve ne isterse yapacağını biliyordu. Engin gösteriş ve kabadayılık kapasitesini kaçınılmazı geçici olarak uzaklaştırmak için kullanıyordu bence. Petya'nın sinir krizi geçirdiği gece, akşam yemeğinde davetlilerine, "Ben mantık adamıyım," dedi. (Kendini öven nutuklar atma zaafı vardı.) "İşler ve ilişkiler adamı. Hem de, izninizle, büyük bir işler ve ilişkiler adamı. İnanın bana. İşleri de ilişkileri de benden iyi bilen yoktur, size bu kadarını söyleyeyim. Şimdi, bana göre Amerika biraz fazlaca Tanrı düşkünü, batıl itikatlara fazlaca gömülmüş, ama ben öyle biri değilim. O tür şeyler ticaretin yoluna çıkar. İki artı iki dört eder, ben böyle bilir, böyle söylerim. Gerisi *mambo-cambo*, laga luga. Dört artı dört sekiz eder. Amerika, Amerika'nın olmaya gücünün

1. İtalyan suç örgütlerinde sessizlik yemini. (Ç.N.)

yettiği şeyi olmak istiyorsa, hayalini kurduğu şey olmak istiyorsa, Tanrı'ya sırtını dönüp yüzünü dolara çevirmeli. Amerika'nın işi iş yapmak. Ben buna inanıyorum." Pragmatik kapitalizm hakkındaki bu cüretkâr görüşlerini (sık sık) yinelediğinden, onun dinsiz olduğunu tahmin eden biz Unterlinden'ların haklı olduğuna inanıyordum; evet, Nero da, diğerleri de, hepsi dev bir fantezinin pençesindeydiler; değişmeye karar veren insanın bir zamanlar olduğu, bir zamanlar yaptığı şey için yargılanmayacağı düşüncesinin. Tarihin sorumluluklarından kaçıp özgür olmak istiyorlardı. Ama tarih bütün insanların, hatta imparatorlar ve prenslerin bile nihayetinde huzuruna çıkmak zorunda olduğu mahkemedir. Longfellow'un Romalı Sextus Empiricus tefsiri geliyor aklıma: Tanrı'nın değirmeni ağır ağır öğütür ama toza çevirir.

Lucius Apulius Golden, namı diğer Apu, Golden'ların takma adlı ikinci çocuğu –nedense, kırk bir yaşında olmasına rağmen çocuk sözcüğü ona *erkek* sözcüğünden daha iyi uyuyordu– ağabeyi Petya'dan yalnızca bir yaş küçüktü, doğum günleri arasında on iki aydan daha az zaman vardı, burçları (İkizler) aynıydı. Akla keçileri getiren muzip ve şeytani gülümsemesiyle, sahte bir melankoli havasıyla çekici bir şekilde birleştirdiği neşeli kıkır kıkır gülüşüyle yakışıklı, çocuksu bir erkekti; gece geç saatlerde gittiği eğlence yerlerinin tuvaletlerinde genç kadınlar karşısında yaşadığı başarısızlıkları listelediği, sürekli değişen bir ağıt monoloğunu sürdürüp dururdu (ama aynı alandaki sayısız başarısını gizlemenin bir yoluydu bu da). Saçlarını kazıtır –gizlice saldıran kellik karşısında verdiği imtiyazdı bu da– ve bol bir kaşmir şala sarınırdı, ağabeyiyle eskisi gibi iyi geçinmiyordu. İkisi de ayrı ayrı zamanlarda küçükken yakın olduklarını, büyüdükçe uzlaşmaz mizaçları yüzünden ilişkilerinin yıprandığını söylemişti bana. Şehrin altını üstüne getiren, her köşesini keşfetmek isteyen Apu, Petya'nın "sorunları"na sempatiyle yaklaşmıyordu. Arada bir birlikte içmeye gittiğimiz akşamlardan birinde, "Benim bu sersem ağabeyim," demişti bana, "tam bir tırsak kedi." Şöyle devam

etmişti: "Dikkatli olmalı. Babamız zayıflıktan nefret eder, yanına yaklaştırmaz. Zayıf olduğuna karar verirse onun için öldün demektir. Mortu çektin demektir." Sonra, ne dediğini fark etmiş gibi, zırhının çatladığını duymuş gibi geri çekilip sözlerini düzeltti: "Bana bakma sen. Fazla içtim, zaten huyumuz böyledir bizim, bol bol atıp tutarız. Manasız lakırdılar işte."

Söylediklerinden ağabeyine gıpta ettiğini anladım. Nero Golden, hepimizin gördüğü üzere, psikolojik açıdan hasarlı ilk evladına çok düşkündü, onunla yakından ilgilenirdi. Belki de Apu açıkça özlemini çektiği ilgiyi aile reisinden göremiyordu. (Özellikle pek anlaşılmadıkları belli olduktan sonra, Golden ailesinin dört ferдинin neden aynı çatı altında yaşamaya devam ettiğini sık sık merak ettim ama cesaretimi toplayıp bunu Apu'ya sorduğumda gerçekten çok *Binbir Gece Masalları* veya *Ritz Kadar Büyük Bir Elmas*'ı çağrıştıran, gizemli, mecazi cevaplardan başka bir şey geçmedi elime. "Hazine mağarasının," derdi mesela, "*açıl susam* sözcüklerine karşılık veren hazine dolu mağaranın nerede gizlendiğini bilen tek kişi babamız. Bu yüzden yanından ayrılmıyoruz, haritayı bulmak istediğimiz için. Veya, "Evimiz, yeraltındaki saf bir altın kütesinin üzerine inşa edilmiş. Ne zaman bir şeylerin bedelini ödememiz gerekse kilere inip minik bir parça altın kazıyoruz." Sanki evin onlar üzerinde bir tür gücü vardı – ev halkıyla evi birbirinden ayırmak bile zordu bazen. Et nasıl tırmaktan ayrılmıyorsa, karşılıklı duyguları zamanla açıktan düşmanlığa dönüşmüş olsa bile, onlar da birbirlerine bağlı görünüyorlardı. Saraylarındaki Sezarlar gibi, bütün hayatları dev bir kumardı ve sergiledikleri ölüm dansıydı.)

Apu'nun Amerika açlığı onu her şeyi yiyecek hale getirmişti. Kendime onun ve Petya'nın tabii ki daha önce de buraya geldiklerini hatırlattım; çok daha gençken ta-

tillerde ebeveynleriyle birlikte Broadway'deki çatı katı dairesinde kalmışlardı ve çatı katına yürüme mesafesindeki, babalarının uzak gelecek için hazırladığı *benami* evden herhalde haberleri bile olmamıştı. O çok daha eski, çok daha zorlu şehirde Apu cinsel açıdan ne başarılar kazanmıştı kim bilir! Buraya döndüğüne memnun olmasına şaşmamak gerekirdi.

Gelişlerinden kısa süre sonra, benden Barack Obama'nın başkan seçildiği kasım gecesini anlatmamı istedi. O gece Midtown'a, Yukarı Doğu Yakası cemiyetinden tanınmış bir Cumhuriyetçi duayenle birlikte, şehir merkezinden Demokrat bir film yapımcısının ortak seçim gecesi partisi düzenlediği spor temalı bir bara gitmiştim. Saat 23.00'te, California Obama'nın zaferini ilan edip onu bitiş çizgisinin diğer tarafına ittiği zaman salonda duygusal bir patlama yaşandı ve birkaç saat önce Obama'nın zaferini açıkça gösteren rakamlara rağmen, herkes gibi ben de olanların gerçekten olabileceğine ihtimal vermediğimi anladım. Bir seçimin daha çalınması olasılığı herkesin aklından geçiyordu ve oy çoğunluğu kesinleşince rahatlama duygusu ve sevinç birbirine karıştı; *bunu artık çalamazlar*, diye güven vermeye çalıştım kendime. Gözlerimden yaşlar akıyordu. Bunları anlattıktan sonra başımı kaldırıp Apu'ya baktığım zaman onun da ağladığını gördüm.

Spor temalı bardaki o büyük andan sonra, gece boyunca sokaklarda dolaştım, Rockefeller Merkezi'ne ve Union Meydanı'na gittim, belki de hayatlarında ilk kez doğrudan eylemleriyle ülkelerinin kaderini değiştirmiş oldukları bilgisiyle parlayan benim gibi genç insanları seyrettim. Her yerden akan iyimserliği kana kana içtim ve karamsarlıktan nasibini almış bir edebî şahsiyet olarak şöyle düşündüm: "Bundan sonra bizleri hayal kırıklığına uğratabacak tabii." Bununla gurur duymuyorum ama aklıma gelen sözcükler bunlardı.

Anlattıklarımı dinleyince, “Sen şimdiden inancını yitirmişsin, oysa ben bir hayalperestim,” dedi hâlâ gözle-
rinden yaşlar dökülen Apu. “Oysa benim ve ailemin ba-
şına korkunç şeyler geldi. Senin veya ailenin başına hiç-
bir bela gelmedi.”

Annem ve babam sayesinde Apu’nun sözünü ettiği
“korkunç şeyler” hakkında biraz bilgi sahibi olmuştum,
ama gözyaşlarının nedenini merak ediyordum yine de.
Amerika’ya nispeten yakın zamanda gelmiş olduğu hal-
de bu yeni ülkeye duygusal açıdan büyük yatırım yaptı-
ğından mı seçim sonuçları gözlerini doldurmuştu? Bu
ülkeyle gençliğinde bağ kurmuştu da şimdi uzun zaman
önce yitirdiği o sevginin yeniden doğuşunu hissediyor
olabilir miydi? Bunlar duygusal birinin gözyaşları mıydı
yoksa bir timsahınkiler mi? Bu soruyu zihnimin bir kö-
şesine ittim ve onu daha yakından tanıdığında sorunun
cevabını alacaksın, dedim kendi kendime. Böylece ara
sıra casusluk yapma yolunda bir adım daha attım; Gol-
den’ların gözetlemeye değer insanlar olduklarından kuş-
kum yoktu artık. Hakkımda söylediklerine gelince, ta-
mamen doğru sayılmazdı, çünkü Obama’nın başkanlık
döneminin baştaki coşkısına kapılmış olsam da sezgile-
rim güçlüydü; çünkü yıllar geçtikçe sisteme yabancılaş-
tım ve sekiz yıl sonra benden daha genç insanlar (çoğu
genç, beyaz ve üniversite mezunuydu) o sistemi parçala-
yıp alaşağı etme arzularını ifade ettikleri zaman onlara
hak vermedim, zira o tür büyük jestler bana destekçile-
rinin nefret ettiklerini iddia ettiği aynı şımarık konforun
ifadesi gibi geliyordu ve o tür hamleler her zaman alaşa-
ğı edilenden daha beter bir şeye yol açıyordu. Yine de
durumu kavradım, yabancılaşmayı, öfkeyi anladım ve
aynı duyguların çoğunu paylaştığımdan, daha farklı,
daha temkinli, aşamalı reformdan yana ve benimkinden
sonra gelen kuşağın nazarında (siyasi) spektrumda alçak-

ça bir noktada buldum kendimi. Apu'nun mistisizme eğilimi vardı, tinsel olan her şey onu çekiyordu, ama dediğim gibi, tutkusunu çoğunlukla bizden gizliyordu; aslında gizlemesine hiç gerek yoktu, çünkü New York'lular tuhaf inanç sistemlerine en az onun kadar düşkündü. Greenpoint'te bir cadı, bir *mãe-de-santo*¹ buldu ve onun sıkış tıkış *terreiro*'sunda² cadının yeğlediği Orişa'ya (ikincil ilahlardan biri) tapındı, tabii Büyük Yaratıcı Olodumare'ye de. Fakat ona büyücülük dersleri vermesine rağmen cadıya sadakatsizlik etti ve beyaz büyü aracılığıyla ilahiyatın etki alanını ve dünyayı değiştirmeyi amaçlayan yasaklı Tatbiki Kabala ustası Idel adlı bir Canal Caddesi Kabalistini de aynı hevesle takip etmeye başladı. Hevesini çekici bulan arkadaşlarının yönlendirmesiyle Budist Yahudilik dünyasına daldı ve şehrin sayıları giderek artan "BuYah" destekçileriyle birlikte meditasyon yaptı – klasik müzik bestecileri, film yıldızları, yogiler. Mysore yoga eğitimi aldı, Tarot ustası oldu, numeroloji çalıştı, sahaflarda bulup aldığı, kara sanatları konu alan kitaplardan amatör büyücülerin büyü yapma denemeleri sırasında güvende olmasını sağlayan pentagramları ve sihirli daireleri inşa etmeyi öğrendi.

Çok geçmeden olağanüstü yetenekli bir ressam olduğu da anlaşıldı, teknik açıdan Dali kadar yetenekliydi (gerçi yeteneğini daha iyi değerlendirdi), kavramcılık döneminde figüratif resimler yaptı, sıklıkla nü olarak resmettiği erkek ve kadın figürlerin çevresine ve içlerine okült çalışmalarında karşısına çıkan simgeci ikonları doldurdu; çiçekler, gözler, fincanlar, güneşler, yıldızlar, pentagram-

1. Afro-Brezilya dinî inançlarında rahibe. (Ed.N.)

2. Brezilya'nın Candomblé inancında cemaat. (Ed.N.)

lar, erkek ve kadın cinsel organları. Çok geçmeden Union Meydanı'nda bir stüdyo açtı ve *le tout* New York'un canlı portrelerini resmetmeye başladı; özellikle de elit hanımlar (evet, çoğunlukla hanımlar ve bazen de yakışıklı gençler) soyunup ona poz vermekten ve yaşadıkları Mamon tapınaklarına dönmeden önce yüksek tinsel anlamlarla dolu harika bir dünyada resmedilmekten, lalelere sarınıp cennet veya cehennem nehirlerinde yüzmekten büyük haz aldılar. Dikkate değer teknik becerisi sayesinde tarzı hızla kıvraklaştı, başladığı portreyi genellikle başladığı gün içinde tamamlayabilecek hale gelmesi hızlı yaşayanların onu daha da sevmesine yol açtı. Bruce High Quality Foundation tarafından Chelsea'de bir *pop-up* sergi salonunda düzenlenen ilk solo sergisinin adı Nietzsche'den alıntıydı: *Kendin Olma Ayrıcalığı*. Zamanla ünlü bir sanatçıya dönüşmeye başladı veya kendi alaycı ve komik tevazu anlayışıyla ifade ettiği üzere "yirmi blok genişliğinde bir alan"da ünlüydü.

Amerika ikisini de değiştirmişti; hem Petya'yı hem Apu'yu –Amerika, o bölünmüş benlik– ikisini de kendisi gibi kutuplaştırmış, Amerika'nın içindeki ve dıştaki savaşları onların savaşlarına dönüşmüştü; ama Petya başlangıçta New York'a dünyadan korkan, onun üzerinde yaşamayı bitmek bilmez bir cefa olarak gören, çok içen, pek çok konuda bilgili bir âlim olarak geldiyse, Apu da ayık bir romantik sanatçı ve uçkuruna gevşek bir metropolit olarak gelmişti; vizyonunu genişleten her şeyle flört halindeydi, ama yaptığı portrelerden de anlaşıldığı üzere insanları yalın halleriyle görmesini sağlayan beraklıkta bir görüş gücüne sahipti; yaşlanmakta olan zengin dulun gözlerindeki panik, eldivensiz boks şampiyonunun duruşundaki savunmasız cehalet, ayağı Külkedisi'nin cam ayakkabısına sığsın diye parmaklarını kesen Çirkin Üvey Kız Kardeş gibi babetlerine kan bulaşmış bale-

rinin cesareti. Portreleri konu aldığı kişilere yaltaklanmanın aksine, oldukça sertti. Buna rağmen insanlar ellerinde yüksek meblağlı çeklerle kapısında sıra oluyordu. Apu Golden'a resimlerini yaptırmak, onun tuvaline çivilenmek, arzulanır, değerli biri olmak istiyorlardı. Bu bir modaya dönüştü. Bu arada Apu, stüdyosundan ayrıldığı anda iştahla şehrin altını üstüne getirir, genç Whitman gibi her şeyi kucaklardı; metroları, kulüpleri, elektrik santrallerini, hapishaneleri, alt kültürleri, felaketleri, yanan kuyrukluyıldızları, kumarbazları, ölmekte olan fabrikaları, dans eden kraliçeleri. Ağabeyinin antiteziydi, obur bir agorafildi ve zamanla peri masalından kaçmış sihirli bir yaratık gibi düşünülür oldu – gerçi kimse uğurlu mu yoksa lanetli mi olduğunu söyleyemiyordu.

Ağabeyinden çok daha gösterişli giyinir, dış görünüşünü sık sık değiştirirdi. Farklı renklerde kontak lensler takar, bazen iki gözünde iki farklı renkte lensle dolaşırdı, gözlerinin aslında ne renk olduğunu bir türlü öğrenemedim. Gezegendeki bütün moda akımlarını kucaklayan bir giyim tarzı vardı. Kaşmir şalını bir kenara bırakır, onun yerine bir Arap *dışdaşa*'sı, Afrika *daşhiki*'si, Güney Hindistan *vesti*'si, parlak renkli Latin Amerika gömleleri giyer, kimi zaman da Petya gibi gösteriştan uzak bir ruh haline bürünüp tüvit kumaştan üç parça ısmarlama İngiliz takımının ağırbaşlılığına sığınır. Uzun etek veya kilt giymiş halde Altıncı Cadde'de dolaştığı da olurdu. Bu değişkenlik, yönelimleri konusunda aklımızı karıştırıyordu, ama bildiğim kadarıyla geleneksel anlamda heteroseksüeldi; gerçi bölmelere ayırma konusunda bir tür dâhi sayılırdı; farklı arkadaş gruplarını farklı mühürlü kutularda tutuyordu ve belli bir kutunun içindekilerin diğer kaplardaki başkalarının varlığından bile haberi olmuyordu. Yani heteroseks sınırlarının ötesinde, gizli, hatta seçicilikten uzak bir hayatı olması mümkündü.

Ama bana göre olası değildi. Göreceğimiz üzere, toplumsal cinsiyet kimliğiyle sorun yaşayan kardeş o değildi. Fakat mistik keşifleri esnasında hakkında konuşmak istemediği birtakım olağandışı, okült ilişkiler kurmuştu. Artık her şey bilindiğine göre, gizlediği hayatı yeniden inşa ederek anlatmaya çalışabilirim.

Onunla ortak yönümüz filmlerdi ve hafta sonu akşamüstleri IFC Center'da veya Film Forum'da *Tokyo Hikâyesi*, *Siyah Orphe* veya *Burjuvazinin Gizli Çekiciliği* gibi filmleri izlemeye giderdik. Adını filme sevgisi sebebiyle Ray'in ölümsüz Apu'sunu yankılayacak şekilde kısaltmıştı. Babasının bu ada itiraz ettiğini bana itiraf etti. "Romalı olduğumuzu söylüyor, Bengalli değilmişiz. Ama bu onu ilgilendirir, beni değil." Nero Golden, buluşup birlikte sinemaya gitmemizi gülünç buluyordu. Apu'yu almaya gittiğim zaman bazen evlerinin müşterek Bahçeler'e açılan küçük arka bahçesinde olurdu ve beni görünce eve doğru dönüp haykırırdı: "Apuleius! Kız arkadaşın geldi!"

Adı hakkında son bir not daha; *Altın Eşek*'in ikinci yüzyılda yaşayan yazarından hayranlıkla söz etmişti. "Cezayir'deki babasından bir milyon sesterse¹ miras kaldı, adam yine de bir başyapıt yazdı." Ağabeyinin adı ve kendi hakkında da şöyle demişti: "Petya satyr'se, hatta bir satyr-ikon'sa, kahrolası eşek kesinlikle benim." (Arkasından aldırışsız bir tavırla omuz silkmişti.) Ama o gece daha geç saatlerde, birkaç içki daha içtikten sonra, düşünceyi tersyüz etti. Öylesi daha uygundu çünkü gerçeği söylemek gerekirse, ikisi arasında fallik açıdan daha satirik olan oydu, zavallı Petya da çoğunlukla uzun kulaklı eşekti.

Golden'ların Bahçeler'de parti verdiği gece, Petya

1. Gümüş Roma sikkesi. (Ç.N.)

ile Apu, Somalili kadınla tanıştılar ve klanı bir arada tutan bağlar kopmaya başladı.

Onu davete artık Apu'nun da eserlerini sergilediği mekânlardan birinin sahibi olan galericisi getirmişti: Frankie Sottovoce adlı bu gümüş saçlı haydut gençliğinde Vietnam Savaşı'nı protesto etmek için Claude Monet'nin Modern Sanat Müzesi'nde sergilenen anıtsal boyutlardaki üç nilüfer tablosundan birine spreyle boyayla Vietnam Kurtuluş Cephesi'nin kısaltması olan NLF harflerini yazarak kötü şöhret kazanmıştı. Bu eylemi, Cambridge'deki King's College Şapeli'nde sergilenen Peter Paul Rubens tablosu Üç Kralın Tapınışı'nın sağ alt köşesine altmış santim boyutlarındaki IRA harflerini kazıyan kimliği bilinmeyen vandaldan ilham alarak gerçekleştirmişti. Radikal sol eylemcilik geçmişiyile böbürlenmek istediği anlarda, inandırıcı olmamasına rağmen bu diğer eylemin sorumluluğunu da üstlenirdi. Resimler kısa sürede restore edilmiş, IRA savaşı kaybetmiş, Vietkong'lar savaşı kazanmış ve galerici seçkin bir kariyer edinerek, başka sanatçılar yanında, metal heykelleriyle ünlenen Ubah Tuur'u da keşfetmiş ve sanat dünyasına tanıtmıştı.

Somali dilinde "çiçek" veya "gonca" anlamına gelen *Ubah*, bazen *Ubox* diye yazılıyordu ve "x" harfi Somali dilinde anadili İngilizce olanların çıkarmakta zorlandığı gırtlaktan gelen, titreşimsiz, sürtüşmeli bir boğaz sesine karşılık geliyordu. Afrika boynuzunda doğan kadınlara özgü bir güzelliği vardı; boynu uzun, kolları zarıftı ve Peyta'ya uzun yaz akşamlarında dallarında dinlenebileceği, hayatının sonuna dek serin gölgesinde şifa bulabileceği çiçek açmış bir ağaç gibi geliyordu. O akşam bir ara şarkı söyledi; dolgun dudaklarının arasından ağıdı andıran bir Somali şarkısı çıkacağını sanmışlardı ama onun yerine Patti Smith'in rahatlatıcı, aldatıcı yinelemelerle,

karanlık ve arzuyla dolu ünlü aşk kasidesi döküldü ağzından; *artık seni incitemez, incitemez artık seni...*¹ Şarkı bittiğinde Petya kaybolup gitmişti. Kızın yanına koştu ve ne yapacağını bilemeden kımıltısız karşısına dikildi. Aniden üstüne çöken imkânsızın ağırlığıyla, dile getirilemez bir aşkla, varlığını az önce keşfettiği hayallerinin kadınına aklına geleni söylemeye başladı; şiirden, atom altı fiziğinden, film yıldızlarının özel hayatlarından söz etti, kız da onu ciddi bir ifadeyle dinleyip kısa devre zihninden gelen bütün laf kalabalığını son derece doğal şeylerden söz ediyormuş gibi kabul etti ve Petya hayatında ilk kez anlaşıldığını hissetti. Sonra kız konuşmaya başladı ve bu sefer Petya onu büyülenmiş gibi dinledi, bir kobrayla karşılaşan firavunfaresi gibiydi. Sonradan, kızın kusursuz ağzından çıkan her sözcüğü harfi harfine tekrar edebildi.

İlk çalışmalarını Haiti'yi ziyaret ettiğinde tanıştığı primitif sanatçılardan ilham alarak yaptığını anlattı kız; Haitili sanatçılar petrol varillerini ortadan ikiye kesiyor, yarım parçaları düzleştiriyor, bunları en basit el aletleriyle –çekiçler ve tornavidalar– kesip karmakarışık dal, yaprak ve kuşlarla süslü kafesler yapıyorlardı. Petya'ya uzun uzun pürmüz lambasıyla çelik ve demiri kesip danteli andıran karmaşık desenler yapma yöntemlerini anlattı, cep telefonundan eserlerinin resimlerini gösterdi; enkaz haline gelmiş (bombalanmış?) arabalar ve tankları zarif filigran desenlerine dönüştürmüş, keskin hatlı boşluklar metalin tüy gibi hafif görünmesini sağlamıştı. Sanat dünyasının diliyle konuşan Ubah, *simgelerin savaşı*, *arzulanan zıtlıklar* gibi tamlamalar kullandı, soyut sanatla uğraşanlara özgü jargonla, *fikirlerin ve malzemelerin karşılığında yararlanarak dengeli ve çatışan empatik im-*

1. *Can't hurt you now, Can't hurt you now.* "Because The Night" şarkısı. (Ed.N.)

geler yaratmaya çalıştığını ifade etti, tütü giymiş bir güreşçi gibi birbirine zıt uçlardaki duruşları da araştırdığını anlattı. Çok iyi bir konuşmacıydı, karizmatikti ve neredeyse anlaşılmayacak kadar hızlı konuşuyor, konuşurken bir yandan elini saçlarının arasından geçirip başını tutuyordu, ama Petya sonunda dayanamayıp patladı (otizmi onu gerçekleri söylemeye zorladı): “Üzgünüm ama söylediklerinden hiçbir şey anlamıyorum.”

Hemen kendinden nefret etti. Boğazına takılan sözcükler “seni seviyorum” olduğu halde, muhteşem sevgisine hayranlığını ifade etmek yerine onu azarlamak nasıl bir ahmaklıktı? Kız ondan haklı olarak nefret edecekti, Petya’nın hayatı anlamsız ve lanetli bir hal alacaktı.

Bir süre dikkatle ona bakan kız, sonunda şifalı bir kahkaha attı. “Bir savunma mekanizması bu,” dedi. “İnsan, özellikle de kadınsa teorik açıdan yetersiz bulunduğu takdirde ciddiye alınmayacağını düşünüyor. Aslında eserlerim kendilerini net bir şekilde anlatıyor. Güzelliği dehşetle buluşturuyorum, insanları rahatsız etmek ve düşündürmek istiyorum. Rhinebeck’e gelip çalışmalarımı görmelisin.”

Şimdi –altın ev yapbozunun parçalarını bir araya getirip o önemli gecede olanları zihnimde doğru sıralamayla yeniden inşa etmeye, hatırladığım şekliyle kayda geçirmeye çalışırken– gecenin Petya için o anda yanlış gitmeye başladığından eminim; Ubah’ın davetini kabul etme arzusuyla dış dünyadan korkmasına neden olan şeytanlar çatışmaya başlamıştı çünkü. İki kolunu çaresizlik ve öfkenin ifadesi olan tuhaf bir jestle havaya kaldırdı, sıkıntılı zihnine dolan karmakarışık düşünceleri kendi kendine konuşur gibi hızla anlatmaya başladı. Farklı konuları sitemle peş peşe sayıp dökerken ruh hali karanlıklaştı, en sonunda Broadway müzikallerinden ve onları hiç sevmediğinden söz etmeye başladı. Derken utandırı-

cı Python gafını yaptı, eve kaçıp ortadan kayboldu ve pencere kenarındaki ıstıraplı dakikalar başladı. Petya için aşk, umutsuzluktan farksızdı.

Bütün yaz üzgündü, mavi ışıklı odasına kapanıp bilgisayar oyunları oynadı (ve sonradan keşfettiğimiz üzere) olağanüstü karmaşık ve güzel bilgisayar oyunları yarattı; bir yandan koruyucu yüz maskesinin arkasındaki büyüleyici yüzü ve çeliği kesen ateş aracılığıyla kaba saba metalden hayal ve zarafet yaratan eli hayal etti. Kızın bir tür süper kahraman, pürmüz lambalı bir tanrıça olduğunu düşünüyor, her şeyden çok onun yanında olmak istiyor, fakat yolculuktan korkuyordu – ortadan kaybolan Külkedisi'ni aramaya çıkamayacak kadar dertli bir prensti. Onu arayıp neler hissettiğini de söyleyemiyordu. Çene felci bölgesine girilmeyen dengesiz bir çenebazlık kıtası gibiydi. Sonunda ona acıyıp yardım etmeyi teklif eden Apu oldu. "Camları karartılmış bir araba kiralayacağım," dedi. "Ona *ulaşmanı* sağlayacağız."

Apu sonradan tek amacı olduğuna yeminler etti: Petya'yı korkusunun sınırlarının ötesin taşımak ve kıza ulaşmasını sağlamak. Belki doğru söylüyordu, belki söylemiyordu.

Böylece Petya cesaretini toplayıp kızı aradı ve Ubah Tuur da kardeşleri hafta sonu için atölyesine davet etti. Ona şöyle diyecek kadar anlayışlıydı üstelik: "Arazi sağlam bir tel örgüyle çevrili, belki müşterek Bahçeler'iniz gibi kapalı bir alanda olduğunu düşünebilirsin. Kendini buna ikna edebilirsen sana stüdyodakilerle birlikte arazi-deki işlerimi de gösterebilirim."

Günün son ışıklarında, üzerinde kirli iş tulumuyla, ters takılmış bir Yankees beyzbol kepinin altına hapsolmuş dağınık saçlarıyla ve az önce çıkardığı koruyucu maskesi kolundan sallanırken, hiç çaba harcamadığı hal-

de tam bir afetti. “Gel, bunu görmeni istiyorum,” dedi ve alacakaranlık çökerken Petya’yı elinden tutup karmaşık ayrıntılarla süslenmiş dev heykelleriyle dolu arazide dolaştırdı; muazzam tanrıların dantelden yapılmış zırhlarının, eli hafif elflerin yeniden işlediği savaş meydanı dö-küntülerini andıran heykellerin arasında şikâyet etmeden dolaşan Petya, çöken karanlıkta göremediği, yukarıdaki parlak dolunayın bile aydınlatamadığı tel örgünün varlığına inandı; Ubah onu yaşadığı ahşaptan yapılmış alçak çiftlik eviyle atölye olarak kullandığı ambarın arasındaki açıklığa götürdü ve, “Bak,” dedi. Orada, arazinin aniden sonlandığı yerde hızla, akan nehri, geniş ve gümüş rengi Hudson’ı gören Petya’nın soluğu kesildi. Uzun bir an boyunca tel örgüyü bile düşünmedi, etrafı güvenli bir şekilde çevrili mi yoksa dünyanın bütün korkutucu etkilerine tehlikeli bir biçimde açık mı diye sormadı ve sonunda soracak olduğunda, “Burası...” diyebilirdi. Kız onun titremeye başlayan elini sıkı sıkı tuttu ve, “Duvarımız nehirdir. Burada hepimiz güvendedeyiz,” dedi. Petya onun söylediklerini kabul etti ve korkmadı, Ubah, kardeşleri akşam yemeği için içeri davet edene kadar orada durup suları seyretti.

Ubah’ın mutfağının sıcak sarı ışığında, kızın pişirdiği mangolu ve körili tavuğun tatlılığı, damağında yemeğe katılan berbere baharatlarıyla savaşıırken, Petya’nın dili yeniden çözüldü. Fakat ışıldayan nehir sularının etkisiyle aralarda nehir şiirleri okuyarak video oyunları dünyasına duyduğu ilgiyi anlattığı sırada, kızın dikkati başka yöne kaydı. Gece uzadı, ziyaretin senaryosu bir kenara atıldı ve Ubah Tuur beklenmedik bir şeyin; bir ihanetin içinde yükselişini hissetti. Nasıl oldu da evlenmedin? diye sordu Petya’ya. Senin gibi bir adamı nasıl oldu da kaçırdılar ellerinden? Fakat bunu sorarken bakışları Apu’ya kaydı. Bana anlattığı kadarıyla *hiçbir şey yapmadan kımıltısız*

oturan Apu'ya baktı. Sonradan Petya kardeşini *bir şeyler mırıldanmakla suçlayacak, bir şeyler fısıldıyordun, seni pislik, ona kara büyü yaptın* diyecekti ama Ubah'ın sorusuna kekeleyerek cevap vermeye çalıştı yine de; uzun zaman önce birisi vardı, evet, ama o zamandan beri bekliyor, duygusal bir mecburiyet arıyordu ve Ubah da, onunla konuşup kardeşine bakarak, Peki şimdi o duygusal mecburiyeti buldun mu, diye flörtöz bir karşılık verdi gözlerini Apu'dan ayırmadan, Petya'ya göre kardeşi, kendisi sonradan olanları bana anlatırken bunu kesinlikle reddetse de, bir şeyler mırıldandı.

Ne yaptığını biliyorum, seni sıçan, diye acı acı feryat edecekti Petya sonradan, belki yemeğine bir şeyler kattın ve baharatlar kattığın şeyin tadını gizledi; Greenpoint' teki cadından aldığın uğursuz tavuk bağırsağını yemeğe kattın ve mırıldanarak büyü yaptın, kara büyü.

Her şeyi daha da kötüleştiren ifadesiz yüzüyle Apu, Babamın en sevgili oğulcuğu nerede şimdi? dedi sonradan. İki iki daha dört ediyordu hani? Dört artı dört sekiz ediyordu hani? Hiçbir şey yapmadım ben. Hiçbir şey yapmadım.

Onu becerdin, diye uludu Petya.

Şey, evet. O dediğini yaptım. Kusura bakma.

Belki de her şey anlatılandan biraz farklı gerçekleşmişti. Orada değildim. Genellikle konuşkan olan Petya bütün gece dut yemiş bülbüle dönmüş, aşktan sessizleşmiş ve neşeli, pişkin Apu sohbeti ve kadını tekeline almış olabilirdi. Belki de zarif ve nazik biri olduğunu herkesin bildiği, genellikle pervasız davranışlardan uzak duran Ubah, kendisi gibi sanatçı olan yükselen yıldıza, kadınların gözdesine, cazibeli çapkına duyduğu ani arzuya boyun eğerek kendini bile şaşırtmıştı. Arzuyu harekete geçiren saikler arzulayana; arzu edene ve arzu edilene bile yabancıdır. İhanet ederim / iğrenç bedenimin hainliğiyle

soylu yanıma, Avon'un Ozanı, 151. Sone. Böylece, neden niçin tam olarak bilmeden, sevdiklerimize ölümcül darbeler indiririz.

Karanlık bir ev. Gıcırdayan döşeme tahtaları. Sessiz hareketler. Eylemin bayağı melodramını yinelemenin âlemi yok. Sabah iki suçlunun yüzünde beliren, gazete manşeti gibi kolaylıkla okunan suçluluk duygusu. İriyarı, şişman Petya; kıvrak, başı tıraşlanmış Apu ve bir fırtına bulutu gibi aralarına giren kadın. Açıklanacak bir şey yok, dedi kadın. Olan oldu. İkiniz de gitmelisiniz artık.

Dış dünya korkusuyla kardeşinin kiraladığı camları karartılmış arabaya hapsolan, aşağılanmanın, hadım edilmenin öfkesiyle arka koltukta titreyen Petya, üç saat süren şehre dönüş yolculuğunun sessiz dehşeti. Böyle anlarda, bir insan cinai düşüncelere kapılabilir.

Apu doğduktan on sekiz yıl sonra, yaşlı adamın evlilik dışı bir ilişkisi oldu ve dikkatsizliği yüzünden bir hamilelik söz konusu olunca adam bebeği aldırmamayı seçti, çünkü ona göre karar vermek onun işiydi. Hamile bıraktığı kadın kimliği bilinmeyen (bir sekreter miydi? bir fahişe mi?) yoksul biriydi ve belli bir ekonomik yarıdım karşılığında çocuğu yetiştirmesi için babasına teslim ederek şehirden ayrıldı, bebeğinin hikâyesinden çıktı. Böylece çocuk, Tanrı Dionysos gibi iki kez; bir kez annesinden, sonra yeniden, babasının dünyasına doğdu. Tanrı Dionysos dışlanmışlardan biriydi; yeniden dirilmenin ve gelişin tanrısıydı, “gelen tanrı”ydı. Aynı zamanda androjendi, çift cinsiyetliydi. Nero Golden’ın en küçük çocuğunun klasik isim bulma oyununda kendine onun adını seçmiş olması, kendisi hakkındaki gerçekleri öğrenmeden önce bile bunların bir şekilde farkında olduğunu gösteriyordu. Gerçi o zamanlar yaptığı seçimi başka türlü açıklamıştı; öncelikle, Dionysos Hindistan’ın en ücra köşelerini dolaşıp maceralar yaşamıştı ve doğduğu efsanevi Nisa Dağı da altkıtada olabilirdi; ikincisi, duyusal hazların tanrısıydı – yalnızca Dionysos değil, onun Roma tezahürü Bacchus de şarap, düzensizlik ve esriklik tanrısıydı ve bunların hepsi –Dionysos Golden’a– eğlen-

celi geliyordu. Fakat çok geçmeden bu kutsal adın tamamını kullanmak istemediğini ilan etti ve ona düz, neredeyse anonim, tek harfli takma adıyla hitap etmelerini istedi: "D".

Aileye uyum sağlaması da kolay olmadı. Üvey kardeşleriyle ilişkisi başından beri sıkıntılıydı. Çocukluğu boyunca dışlanmış hissetti kendini. Ağabeyleri onu Mogli diye çağırıp komiklik olsun diye aya bakarak ulurlardı. Onun kurt kılıklı annesi cengellerde yaşayan bir fahişeydi; onların annesiye Roma'nın ana kurdu. (O dönemde Romulus ve Remus olmaya karar vermişlerdi demek ki, gerçi Apu sonradan bunu inkâr etti, daha doğrusu bunu düşünenin kendisi değil D olduğunu söyledi.) D konuşmayı öğrenirken onlar Latince ve Yunanca öğrenmişlerdi, bu gizli dilleri kullanarak onu sohbetlerinden dışladılar. Sonradan ikisi de öyle yaptıklarını inkâr etse de D'nin aileye geliş biçiminin ve aralarındaki yaş farkının ciddi sorunlara yol açtığını, onun sadakatini ve sevgisini sorgulamalarına yol açtığını itiraf ettiler. Artık bir delikanlı olan D Golden, ağabeyleriyle vakit geçirirken kâh kendini kabul ettirmeye uğraşıyor kâh öfke nöbetlerine tutuluyordu. Besbelli sevmeye ve seilmeye ihtiyacı vardı; içindeki duygu seli insanları baştan aşağı kaplıyor, karşılığında benzer bir selin altına gömülmeyi umuyordu. Bu tür tutkulu bir karşılık alamadığında parlıyor, öfkeyle atıp tutuyor ve sonra içine kapanıyordu. Ailesi Altın Ev'i aldığı anda yirmi iki yaşındaydı. Bazen yaşından daha olgun davranıyordu. Başka zamanlarda dört yaşında bir çocuktan farkı yoktu.

Çocukken cesaretini toplayıp babasına ve üvey annesine onu doğuran kadının kim olduğunu sorduğunda, babası ne diyeceğini bilmezmiş gibi ellerini havaya savurup odadan çıkardı. Üvey annesiye sinirlenirdi. "Kapat şu konuyu!" diye haykırdı uğursuz bir günde. "Adını anmaya değmez bir kadındı. Çekti gitti, hastalandı ve öldü."

Mogli olmak, adını anmaya değmez bir kadından doğmuş olmak, babası tarafından zalimce kullanılıp atıldıktan sonra dışarıdaki karanlıkta unutulmuş yoksulların sayısız ölümünden birini ölen bir anneye sahip olmak nasıl bir şeydi? Daha sonra, sessizlik yemini bozulunca Apu'dan şoke edici bir hikâye dinledim. Geçmişte, yaşlı adamla anneleri arasındaki ilişkinin bozulduğu bir dönem olmuştu. Babaları annelerine öfkeleniyor, anneleri de ona bağırarak karşılık veriyordu. Anlattıklarını duyunca hemen kulak kesildim, çünkü Golden'larla onca zamandır sohbet etmeme rağmen yüzü ve adı olmayan o kadın, Nero'nun karısı –eski zamanlardan beri talihsiz bir şeydi onun karısı olmak– ilk defa sahneye çıkıp ağzını açmıştı ve anlatılanlara göre Nero ona bağırıp çağırmış, o da ona bağırıp çağırarak karşılık vermişti. Benim tanıdığım Nero böyle biri değildi; benim tanıdığım Nero öfkesini kontrol altında tutar, yalnızca kendini tumturaklı sözlerle yüceltmek istediğinde serbest bırakırdı onu.

Her neyse; patlamadan sonra aile iki kampa ayrılmıştı. Büyük oğlanlar annelerinin tarafını tutuyordu, ama Dionysos Golden kararlı bir şekilde babasının yanında yer aldı ve aile reisini karısının, Petya ile Apu'nun annesinin evi yönetmeye uygun olmadığına ikna etti. Karısını huzuruna çağıran Nero anahtarları teslim etmesini istedi ve ondan sonra bir süre evle ilgili talimatlar veren, market alışverişini sipariş eden, mutfakta ne pişceğine karar veren D oldu. Nero'nun karısı herkesin önünde aşağılanmış, onurunu yitirmiş saydı kendini. O demir halkayla, üzerinden büyüklü küçüklü belki yirmi anahtar, kiler anahtarları, altın külçeler ve zenginlere ait çeşitli gizemler dolu mahzen kasalarının anahtarları sarkan sekiz santim çapındaki heybetli O'yla derinden bağlantılıydı gururu. Evin dört bir yanındaki gizli köşelere yalnızca kendisinin bildiği şeyleri saklamıştı; eski aşk mektupları, düğün takı-

ları, antik şallar. Evdeki otoritesinin simgesi olan halkada, anahtarların yanında gururu ve özsaygısı da aslıydı. Kilitlerin hanımıydı ve üstlendiği bu rol olmadan hiçbir şeydi. Kocasının anahtar halkasını teslim etmesini emretmesinden iki hafta sonra, evin görevden alınan hanımı kendi hayatını almaya çalıştı. Bazı haplar yuttu, onu mermer merdivenlerin dibinde Apu ve Petya buldu, bir ambulans çağrıldı. Apu'yu bileğinden sıkı sıkı yakaladığından, ambulanstaki adamlar, lütfen bizimle gelin, dedi Apu'ya, sizi sıkı sıkı tutması önemli, aslında hayata tutunuyor.

İki sağlık görevlisi ambulanda iyi polis-kötü polisi oynadılar. — Seni sersem kaltak, aileni korkutuyorsun, yapacak daha iyi bir işimiz yok mu sanıyorsun, çok daha önemli görevlerimiz var, gerçek kazalar, kasten açılmamış acil yaralar, aslında seni istediğin gibi ölmeye bırakmamız gerekirdi. — Hayır, biçareye o kadar sert davranma, çok üzgün olmalı, sorun değil canım, sana bakacağız, her şey daha iyi olacak, her gecenin bir sabahı vardır. — Boş ver sen sabahı falan, bu kadın sabahtan ne anlar, şunun evine, servetine bak, bizi köleleri sanıyor bu insanlar. — Sen ona bakma canım, o böyledir işte, seni iyileştirmek için geldik, artık emin ellerdesin. Kadın bir şeyler mırıldanmaya çalıştı ama Apu ne dediğini anlayamadı. Ne yaptıklarını biliyordu, bilincini yitirmesini engellemeye çalışıyorlardı ve sonradan, bileğini pençe gibi sıkı sıkı yakalayan el yüzünden seyretmek zorunda kaldığı mide pompalama seansından sonra, hastane yatağında kendine geldiğinde, annesi ona şöyle dedi: Ambulanda söylemeye çalıştığım tek şey vardı, çocuğum, şu terbiyesiz piçin burnuna benim için bir yumruk at diyordum.

Eve bir tür zafer havasıyla döndü, çünkü eski konumuna kavuşup evin idaresini ele geçirmişti ve aslında çocuğu olmayan hain çocuğu ondan af dilemişti; ona onu affettiğini söyledi ama aslında affetmedi ve hayatı-

nın geri kalanı boyunca onunla nadiren konuştu. D de onun tarafından affedilmeyi gerçekten istemiyordu aslında. Annesinin adını anmaya değmez biri olduğunu, başına gelenlerin hepsini hak ettiğini söylemişti o kadın. Bu olaydan sonra ağabeyleri de duygusal kapılarını çarparak yüzüne kapadı ve şiddet yanlısı olmadıkları için şanslı olduğunu söylediler. Gururunu ayaklar altına alarak onlardan da af diledi. Affedilmesi kolay olmadı ama yıllar geçtikçe aralarında yavaş yavaş temkinli bir samimiyet gelişti. Yabancıların kardeşler arasındaki dile getirilmeyen sevgi sandığı bu kısa etkileşimler karşılıklı tahammülden daha fazlası değildi.

Havada sorulmayan sorular, çözülmemiş gizemler asılıydı: Büyüyüp D Golden'a dönüşen çocuk haneyi yönetmeyi neden bu kadar umutsuzlukla istiyordu ve arzusunu gerçekleştirmek uğruna üvey annesini küçük düşürmeyi bile göze almıştı? Ait olduğunu kanıtlamak için mi? Yoksa –bu da yüksek bir ihtimaldi– onu doğuran kadının intikamını almak için mi?

"Bilmiyorum," dedi Apu ilgisiz bir tavırla, bunu ona sorduğum zaman. "İstediğinde olağanüstü bir küçük pisliğe dönüşebiliyor işte."

D Golden, gayrimeşruluğundan kaynaklanan keskin bir farklılık hissinden, yalıtılmışlığını haklı çıkaran bir tür Nietzsche'ci elitizm inşa etti. (Golden erkeklerini düşünürken, insanın karşısına sürekli *Übermensch*'in gölgesi çıkıyor.) "'Umumi menfaat' denen şey nasıl mevcut olabilir," diye alıntılıyordu felsefeciyi, Bahçeler'de. "Bu terim kendiyi çelişiyor; umumi olanın değeri daima düşüktür. Nihayetinde hep şu anki ve geçmişteki gibi olmalı; büyük şeyler büyüklerin, uçurumlar derin düşünenlerin, nüanslar ve ürpertiler incelikli olanların; kısacası, ender olan her şey nadir bulunanlarındır." Bu tavrı bana gençlik fiyaka-

sından daha fazlası gibi geldi; ondan birkaç ay büyük olmama rağmen, kendimde bulduğum felsefe yapma zaafını onda da görüyordum. Aslında D poz kesmeye epey meraklıydı, Dorian Gray tipli, incecik, kıvrak, kadınsılığın sınırlarında dolaşan biri. Benlik imgesinin –yani bütün familyasında yalnızca onun yücelik sıfatını haiz olduğu, yalnızca onun hüznün derinlerine dalacak karaktere sahip olduğu, yalnızca onun türüne az rastlanır olduğu düşüncesinin– temelinde oldukça ve açıkça savunmacı bir tavır yatıyordu. Ama ben ona büyük şefkat duyuyordum; durumu zordu ve hepimiz etrafımıza duvarlar inşa ederiz, öyle yapmaz mıyız, bazen onları neye karşı inşa ettiğimizi bile bilmeyiz, sonunda hangi gücün onları alaşağı edip küçük hayallerimizi yerle bir edeceğini bile bilmeyiz.

Bazen onunla birlikte sevdiği müzikleri dinlemeye gidiyordum. Ivy Manuel diye hitap etmekten hoşlandığı kızıl saçlı bir şarkıcı kız vardı, Orchard Caddesi'nde haftada bir geç saatlerde şarkılarını söylüyor, bir kraliçe olduğunu kanıtlamak için bazen sahneye başında bir taçla çıkıyordu. "Wild is the Wind," "Famous Blue Raincoat" ve "Under the Bridge" gibi şarkıları yorumladıktan sonra az sayıdaki kendi bestesini söylüyordu ve onun tam karşısındaki yuvarlak demir masaya oturan D gözlerini kapatıp Bowie ve Cohen şarkılarıyla kendinden geçiyor, Chilli Peppers şarkıları söylenirken kendi uydurduğu sözleri fıslıyordu. Bazen henüz doğmamışım gibi hissediyorum, bazen doğmak istemiyorum. Ivy Manuel onun arkadaşıydı çünkü, dediğine göre –şaka yapmıyordu– tanıştığı bütün heteroseksüel kızlar ona asılıyordu, ama Ivy lezbiyendi ve onunla gerçekten arkadaşlık edebiliyordu. Bütün sihirli aynaların ânında onaylayacağı üzere D, Golden'ların en güzeliydi ve istediğinde en çekicisi de olabiliyordu. Bahçeler'deki evlerde oturan bizler onun yaralı açıklığının kurbanlarıydık ve çok geçmeden bütün semtte tanı-

nan birine dönüşmüştü. Gösterilen ilgiden rahatsız olduğunu iddia ediyordu. Nereye gidersem insanlar bana bakıyor, diyordu, önemli biriymişim gibi bana bakıyorlar, sanki benden bir şeyler bekliyorlar. Bırak bunları, kendini aş biraz, diyordu Ivy ona, kimsenin senden bir şey istediği yok. O zaman sırtıyor, yalancıkta mahcup olmuş gibi yapıp başını önüne eğiyordu. Cazibe, Apu gibi onun da maskesiydi; yüzeyin altında kara kara düşünüyordu ve genellikle üzgündü. Dünyaya güneş ışığı gibi başında sapsarı saçlarla gelmiş olmasına rağmen, başından beri içinde en koyu karanlığı taşıyan oydu. Saçları zamanla kestane rengine dönüştü ve karakterinin gökyüzü de bulutlarla kaplandı, sık sık sarmallar çizerek kasvete dalar oldu.

Ivy, cinselliğini büyük bir mesele haline getirmiyordu, bir müzisyen olarak kendini etiketlemekten hoşlanmıyordu. “Cinsel yönelimimi açıklamak benim için sorun değil, ama müziğimle ilişkisi olduğunu düşünmüyorum,” diyordu. “Kimden hoşlanırsam hoşlanıyorum. İnsanların müziğimi bu yüzden dinlemesini veya bu yüzden dinlememesini istemiyorum.” Fakat dinleyicilerinin çoğu kadınlardı; bir sürü kadın, insanların kendisine bakmasını istemeyen cazibeli genç adam ve ben.

Golden’ların hepsi kendileri hakkında hikâyeler anlatıyor, bu hikâyelerde kökenleri hakkındaki temel bilgileri ya es geçiyor ya tahrif ediyorlardı. Bunları “gerçek” hikâyeler olarak değil, karakterlerinin göstergesi olan anlatılar olarak kabul ediyordum. Bir insanın kendisi hakkında anlattığı mavallar, onu gerçek kayıtların yapamayacağı şekilde ifşa ediyordu. Bu anekdotları poker oyuncularının *tell*’leri, ellerini belli eden istemsiz jestleri olarak kabul ediyordum – eli güçlü olan oyuncunun burnunu ovuşturması, eli zayıf olduğunda kulağını kaşması gibi. Usta oyuncu, masadaki herkesi izler ve bu ipuçlarını yakalar. Ben de Golden erkeklerini böyle izlemeye ve din-

lemeye çalışıyordum işte. Fakat bir gece D'yle birlikte Orchard Caddesi'ndeki mekâna gidip Ivy Manuel'in Bowie'nin çe-çe-çe-çe'sini, Mitchell'in hep-öyle-görünmezmi'sini¹ ve kendi bestesi olan, insan ırkını kurtarmak isteyenler için zamanda yolculuğun faydalarını anlatan "Terminatör" adlı tuhaf ve komik bilimkurgu şarkısını dinledikten sonra boşalan mekânda ikisiyle birlikte oturup bira içerken en önemli *tell*'i kaçırdım. Giderek karmaşıklaşan toplumsal cinsiyet konusunu sanırım Ivy açmıştı ve D de ona Yunan mitolojisinden bir hikâyeyle karşılık vermişti. Salmakis adlı bir peri, Hermes ve Aphrodite'in çocuğu Hermaphroditos'a öyle âşıktı ki Zeus'a onları sonsuza dek birleştirmesi için yalvarmıştı ve böylece iki cinsiyetli bir bedende birleşmiş, yekvücut olmuşlardı. O sırada kendini Ivy Manuel'e ne kadar yakın hissettiğini, sonsuza dek dost kalacaklarını anlatmaya çalıştığını sanmıştım. Oysa bana kendisiyle ilgili tuhaf şeyler anlatıyordu, ama ben onu nasıl dinleyeceğimi bilmiyordum.

Dönüşümün özelliği, rastlantısal olmamasıdır. Kız kardeşinin kocası Tereus'un saldırısına uğrayan, tecavüz edilen ve dili kesilen Philomela bülbul olup ondan kaçır, özgür kalır ve tatlı şarkılar söyler. Tıpkı Salmakis ile Hermaphroditos'un hikâyesindeki gibi, tanrılar çaresiz ihtiyaçların baskısı altında bu bedenlerin başka bedenlere dönüşmesine izin verir; aşk, korku, özgürlük ihtiyacı veya bir bedende ancak mutasyon sayesinde ortaya çıkabilecek gizli bir gerçeğin varlığı yüzünden.

Cebinden hiç eksik etmediği üç tane gümüş dolarla, kadim Çin kehanet heksagramları falı bakardı. O gece Orchard Caddesi'ndeki mekânda da fal baktı. Beş tane değişmeyen kırk çizgi ve en üstte değişmeyen düz çizgi.

1. "Changes" ve "Big Yellow Taxi" şarkıları. (Ed.N.)

“Yirmi üç,” dedi, “belliydi zaten.” Sonra paraları kaldırdı. *I Ching* hakkında hiçbir şey bilmiyordum, ama o gece eve dönünce heksagramları Google’ladım. Arama motorları çağında bütün bilgiler bir tık ötedeydi. “Soyulma” adlı 23. Heksagram, ayrılma heksegramı olarak tarif ediliyordu. İçindeki trigram “sallantı” ve “gök gürültüsü” anlamına geliyordu.

“Artık eve gidelim,” dedi ve bize dönüp bakmadan çıktı gitti.

Gitmesine izin verdim. Benimle daha fazla vakit geçirmek istemediklerini belli eden insanların peşinden koşmam. Belki de kendi hassasiyetlerim kavrayışımın yolunu tıkamıştı, çünkü şunu düşünmem uzun zaman aldı; seyredilmekten korkmasının kibirden, narsisizmden ve utangaçlıktan başka nedenleri de olabilirdi.

Başlangıçta her zaman yatıştırılacak bir acı, iyileştirilecek bir yara, doldurulacak bir delik vardı. Sonda da her zaman bir başarısızlık – devasız bir acı, iyileşmeyen bir yara, geriye kalan hüznü bir boşluk.

Anlatımın başında iyiliğin doğası hakkında sorduğum soruya gelince, kendi soruma en azından kısmen yanıt verebilirim; bir akşamüstü bir Bowery kaldırımında Dionysos Golden’a âşık olan ve takip eden olayların her aşamasında sarsılmaz aşkıyla onun yanında duran, onu kucaklayan genç kadının hayatı – iyi bir hayatın kendi görece kısa, görece sınırlı varlığı boyunca bulduğum en güzel tanımlarından biriydi. “*Le bonheur écrit à l'encre blanche sur des pages blanches,*” der Montherlant bize – mutluluk beyaz mürekkeple beyaz bir sayfaya yazar ve eklemeliyim ki, iyiliği sözcüklerle tarif etmek, en az neşeyi sözcüklerle tarif etmek kadar zordur. Yine de denemem gerek; çünkü bu ikisinin bulduğu ve tutunduğu şey

bundan azı değildi; iyiliğin eseri olan, görülmemiş zorluklara rağmen onunla beslenen mutluluk. Ta ki mutsuzluk tarafından yok edilene kadar.

Onunla tanışır tanışmaz –beyaz gömlek ve siyah kalem etek giyen kız, Kimlik Müzesi’nin önündeki kaldırımında filtresiz Fransız sigarası içiyordu– ondan sır saklamaya çalışmanın anlamı olmadığını anladı, çünkü düşüncelerini alnındaki ışıklı panoya yansıtılan haber manşetleriymiş gibi okuyabiliyordu.

“Ivy tanışmamız gerektiğini söyledi,” dedi. “Bence aptalca bir fikirdi.”

“O zaman neden geldin?” diyen kız başını çevirdi, sıkılmış görünüyordu.

“Seni görmek isteyip istemediğimi anlamak için görmek istedim,” dedi ona. Söyledikleri kızın ilgisini çekmişti ama çok da çekmemişti, görüldüğü kadarıyla.

“Ivy bana ailenin bir tür sürgünde olduğunu ve bu konuyu açmadığını söyledi,” dedi. Gözleri denizler kadar engindi. “Ama karşımda durduğun zaman anladım ki büyük olasılıkla kendinden sürgün edilmişsin sen, belki de doğduğun günden beri.” D kaşlarını çattı, besbelli canı sıkılmıştı. “Bunu nereden biliyorsun peki?” diye sordu keskin bir ses tonuyla. “Müze küratörü müsün şaman mı?”

“Belli bir hüznün türü vardır,” diye karşılık verdi beriki, Gauloises’ından bir nefes çekip *Çılgın Pierrot*’daki Anna Karina gibi dumanını üflerken, “insanın kendi kimliğine yabancı olduğunu anlatır.”

“Modernliğin bu kimlik saplantısı beni tiksindiriyor,” dedi D, belki de fazla vurgulayarak. “Bizleri birbirimiz için yabancılara dönüşene kadar sınırlamanın bir yolu bu. Arthur Schlesinger okumuş muydun? Farklılıkları olumlama aracılığıyla ötekileştirmeyi kalıcı hale getirmeye karşı çıkar.” Üzerinde bir trençkot ve siperlikli bir fötr şapka vardı çünkü yaz yaklaşıyordu, ama sahte

aşk vaatleriyle kandıran bir kadın gibi bir türlü gelmek bilmiyordu.

“Ama hepimiz buyuz, yabancılar yani,” dedi genç kadın. Hafifçe omuz silkti, belli belirsiz dudak büktü. “Amaç ne tür yabancılar olmayı seçtiğimizi daha kesin bir şekilde belirlemek. Ayrıca evet, o ölü, hetero ve beyaz adamı okudum. Asıl Spivak’ın stratejik özcülük üzerine yazdıklarını okumalısın.”

“Bir yerlerde birer viski içmek ister misin?” diye sordu D, hâlâ sinirli bir ses tonuyla. Kız da ona zeki birinin yardımına ihtiyacı olan biraz saf birine bakar gibi bakmayı sürdürdü. Çoraplarının arkasında baldırlarına çıkan siyah çizgiler vardı. “Şimdi olmaz,” dedi. “Şimdi içeri gel de gerçek dünya hakkında bir şeyler öğren.”

“Ondan sonra peki?”

“Ondan sonra da olmaz.”

O geceyi birlikte, kızın İkinci Cadde’deki apartman dairesinde geçirdiler. Konuşacak öyle çok şey vardı ki sevişmediler, D seksin zaten abartıldığını söyledi. Beriki itiraz etmedi, ama bu sözü zihnine not etti. Sabah olunca D aşağı inip kruvasan, kahve, viski, sigara ve pazar gazeteleri aldı. Anahtarlar koridordaki maun sehpanın, ayaklı bir küçük kutunun üzerinde duruyordu – gerçek bir antika değildi ama iyi bir reproduksiyonu. Sehpanın kapağını kaldırıncı kırmızı kadife bir yastığın üzerinde duran kabzası sedef kakmalı Colt tabancayı gördü – bu da kaliteli bir reproduksiyonu herhalde. Silahı aldı, dönen silindiri çevirdi, namluyu şakağına dayadı. Sonradan tetiği çekmediğini söyledi, ama kapı aralığından onu seyreden kız boş hazneye çarpan horozun tıkırtısını duydu. “Anahtarları buldum,” dedi D, “gidip kahvaltılık bir şeyler alayım.”

Kızın adı Riya’ydı. Ne kızdı ama. D’den üç-dört yaş büyüktü, ama müze müdürlerinden biriydi, bazı geceler Orchard Caddesi’nde sahneye çıkıp aşk şarkıları söylü-

yordu, eski danteller ve siyah ipek kumaşlardan, sık sık çiçekli brokar kumaş motifleri kullanarak doğu temalı, geleneksel Çin ve Hint kıyafetlerini hatırlatan, *indie* moda tarzında giysiler ürettiyordu. Yarı Hintli yarı İsveçli-Amerikalıydı ve Amerikalılar uzun İskandinav soyadı Zachariassen'ı telaffuz etmekte zorlandığından Dionysos nasıl D Golden adını kullanıyorsa o da kendini Riya Z diye tanıtıyordu.

Bütün sırlarımızın başladığı yerdir, alfabe.

"İçeri gel de gerçek dünya hakkında bir şeyler öğren." Bowling Green'de Amerika yerlilerini, Mulberry Caddesi'nde İtalyan asıllı Amerikalıları, Port Washington'da Polonya asıllı Amerikalıları anlatan müzeler ve şehir merkezinde ve şehrin yukarısında iki Yahudi müzesi vardı ve bunlar da kimlik müzeleriydi elbette fakat KiM –Kimlik Müzesi– daha büyük balıkların peşindeydi, karizmatik küratörü Orlando Wolf doğrudan kimliğin, dünyadaki bu yeni ve büyük gücün peşindeydi ve kimlik şimdiden bütün teolojiler, ideolojiler, kültürel ve dinî kimlikler, uyruklar, kavimler, hizipler, aileler kadar güçlüydü; hızla büyüyen çok disiplinli bir alandı ve Kimlik Müzesi'nin kalbinde biyolojik benlikle başlayıp onun ötesine geçen benlik kimliği meselesi vardı. Toplumsal cinsiyet kimliği, insanlık tarihinde daha önce hiç olmadığı kadar ayrıştıncıydı ve yeni değişkenlikleri kavrama çabasında olan yepyeni söz dağarcıkları yaratıyordu.

"Tanrı öldü ve ondan kalan boşluğu kimlik dolduruyor," dedi müzenin toplumsal cinsiyet bölümünün kapısından girerken D'ye, gerçekten inanan birinin hararetli coşkusuyla dolu bakışlarıyla, "ama anlaşılıyor ki tanrılar en başından beri cinsiyetle oynuyorlarmış."

Siyah saçları kısacık kesilmişti. "Saç kesimin harika," dedi D.

Akkad, Asur ve Babil döneminden çömlekler, mü-

hürler ve taş heykeller arasında duruyorlardı. "Plutarkhos, Ana Tanrıça'nın erdişi olduğunu söyler – henüz ayrılmamış olan iki cinsiyete birden sahiptir."

D üstü açık eski bir araba, kırmızı beyaz, rüzgârlıklı bir araç kiralarsa birlikte yola çıkabilir, belki bütün Amerika'yı dolaşabilirlerdi. "Pasifik Okyanusu'nu gördün mü?" diye sordu kıza. "Her şey gibi o da hayal kırıklığı olacaktır gerçi."

Dolaşmaya devam ettiler. Karanlık müzede parlak ışıkla aydınlatılmış objeler bir manastırda yankılanan haykırışlar gibiydi. "Taş Devri'nden kalma bu objeler transseksüel rahibeler olabilir," dedi kız. "Bunlara dikkat etmelisin. EK translar kadar biyolojik cinsiyetiyle toplumsal cinsiyeti uyumlu *cisgender* insanlar için de önemli."

Sözcük D'yi çocukluğuna götürdü; birden yeniden öfkeli bir dikkatle, ağabeylerinin Roma'nın gizli dilini kullanarak onu dışlamalarını sonlandırmak için Latince çalışır buldu kendini. "Akuzatif ilgeçler," dedi. "Ante, apud, ad, adversus / circum, circa, citr, cis. / Contra, rga, extra, infra. Neyse boş ver. Cisalpine ve Transalpine Galya. Anlıyorum. Alpler artık cinsiyetleri ayırıyor."

"O sözcüğü sevmem," dedi kız.

"Hangi sözcüğü?"

"Cinsiyet."

"Ah."

"Neyse, Tanrı ölmedi," dedi D. "En azından Amerika'da."

EK erkekten kadına trans bireyler demekti, KE de tersi. Şimdi kız sözcükler yağdırıyordu D'nin üstüne; *akışkan cinsiyet, çift cinsiyet, cinsiyetsiz, yıldız imli trans; trans, kadın ve dişi arasındaki fark, toplumsal cinsiyete uymayan, genderkuir, ikili olmayan* ve Amerikan yerlisi kültüründeki *iki-ruhlu*. Frigya Tanrıçası Kybele'nin *gallae* denen EK hizmetkârları vardı. Müzenin Afrika bölü-

münde Lugbara Kabilesi'nin EK *okule*'lerini ve KE *agule*'lerini, Abomey'in transseksüel Amazonlarını, erkek kostümü giyip takma sakal takmış Kraliçe Hatşepsut'u gördü. Asya bölümünde yarı kadın tanrı Ardhanarişvara'nın taş heykeli önünde durdu, "Elefanta Adası'ndan," dedi ve sonra eliyle ağzını kapadı. "Bunu söylediğimi duymadın," dedi gerçek öfkeyle.

"Sana karşı cinsin kıyafetlerini giyen Çin operası kostümleri *fanchuan*'ları gösterecektim," dedi kız, "ama belki bugünlük bu kadarı yetmiştir."

"Gitmem gerek," dedi D.

"O viskiyi içebilirim artık," diye karşılık verdi kız.

Ertesi sabah beyaz yatak örtüleri arasında oturup kruvasan yer, sigara içer ve elindeki viski kadehini yudumlarken alçak sesle mırıldandı: "Adını söylemediğin ülkenin adını biliyorum," dedi. "Hakkında konuşmadığın şehrin adını da." Sözcükleri onun kulağına fısıldadı.

"Sana âşığım sanırım," dedi D. "Ama koridordaki sehpa neden bir tabanca olduğunu bilmek istiyorum."

"Bana âşık olduğunu sanan erkekleri vurmak için," diye karşılık verdi kız. "Belki kendimi de, ama bu konuda kesin kararımı vermedim henüz."

"Bildiklerini babama söyleme," dedi D, "söylersen o kararı almana gerek kalmaz."

Gözlerimi kapatıp filmi zihnimde oynatıyorum. Gözlerimi açıp yazıyorum. Sonra, yeniden kapatıyorum gözlerimi.

İşte Vasilisa, Rus kız. Çok çarpıcı. Hatta büyüleyici olduğu bile söylenebilir. Saçları uzun ve siyah. Bedeni de uzun ve sıra dışı; maraton koşuyor, iyi bir jimnastikçi, ritmik jimnastik dalında, kurdele aksesuarında uzman. Gençliğinde Rus Olimpiyat Takımı'na girmeye çok yaklaştığını söylüyor. Yirmi sekiz yaşında. Gençliğim derken on beşini kastediyor. Tam adı Vasilisa Arsenyeva. Kökeni Sibirya ve bu bölge hakkında pek çok kitap yazan, hatta bu kitaplardan biri Kurosova'nın filmi *Dersu Uzala*'ya esin kaynağı olan büyük kâşif Vladimir Arsenyev'in soyundan geldiğini iddia ediyor, ama akrabalık ilişkisi doğrulanmadı, çünkü göreceğimiz üzere Vasilisa harika bir yalancı, dolandırıcılık sanatında uzman. Ormanın kalbinde, Sibirya'nın büyük bölümünü kaplayan geniş *tayga* ormanlarında büyüdüğünü, aile erkeklerinin avcılık, tuzakçılık ve rehberlik yaptığı Nanai Kabilesi'nden olduğunu söylüyor. Moskova Yaz Olimpiyatı'nın düzenlendiği yıl doğdu ve çocukluk kahramanı yarı Koreli yarı Tatar ünlü jimnastikçi Nelli Kim'di. Moskova Olimpiyatı'nı ABD dahil altmış beş ülke boykot etti, ama o ormanın derinliklerinde siyasetten uzaktı, yine de dokuz yaşındayken Berlin Duvarı'nın çöküşünü duydu. Mutluydu çünkü eline geçen birkaç dergiye bakmaya başla-

mıştı ve Amerika'ya gidip hayranlık uyandırmak, memleketteki ailesine ABD dolarları göndermek istiyordu.

Bunu yaptı da. Yuvadın uçuştı. Artık burada, New York'ta ve aynı zamanda sık sık da Florida'da, ona hayran olanların sayısı çok ve güzel olanların yaptığı şeyleri yaparak para da kazanıyor. Onu arzulayan pek çok erkek var, ama onun aradığı sıradan bir erkek değil. Bir koruyucu istiyor o. Bir çar istiyor.

İşte burada Vasilisa. Sihirli bir oyuncak bebeği var. Çocukken, bir zamanlarki Vasilisa kötü kalpli üvey anesi tarafından Baba Yaga'nın, ormanın kalbinde yaşayan, çocuk yiyen cadının evine gönderilmişti, o zaman sihirli oyuncak bebeği kaçmasına yardım etmişti ve kaçıp çarını aramaya başlamıştı. Hikâye böyle. Fakat farklı bir hikâye anlatanlar, Baba Yaga'nın Vasilisa'yı yediğini, herkese yaptığı gibi onu da bir lokmada yuttuğunu ve onu yediği zaman çirkin yaşlı cadının genç kızın güzelliğine kavuştuğunu, dış görünüşünün Güzel Vasilisa'nın aynısı olduğunu ama içeride sivri dişli Baba Yaga'nın kaldığını söyleyenler de var.

Bu da Miami'deki Vasilisa. Şimdi bir sarışın. Çarıyla tanışmak üzere.

2010 kışında, Noel'den birkaç gün önce, Golden ailesinin dört erkeği tehditkâr hava tahmin raporları yüzünden harekete geçip yanlarına Nero'nun güvenilir asistanları Fuss ile Blather'ı ve beni de alıp Teterboro Havalimanı'ndan güneye uçtular. Apu bana söyleyene kadar bindiğimiz uçağın bu tür hava araçlarını düzenli kullananlar tarafından ÖJ olarak adlandırıldığından haberim yoktu. Böylece büyük kar fırtınasından kaçtık. Geride bıraktığımız şehirde, çok geçmeden herkes kar küreme makinelerinin yavaşlığından şikâyet etmeye başlayacaktı ve Belediye Başkanı Bloomberg'ün bütçe ke-

sintilerini protesto etmek için bilerek iş yavaşlatmakla itham edeceklerdi kar küreyicileri. Central Park'a elli santim kar düşmüştü, New Jersey'nin bazı bölgelerinde kar kalınlığı doksan santime ulaşmıştı ve Miami'de bile kayıtlara geçen en soğuk aralık ayı yaşanıyordu, ama hava sıcaklığının on yedi derece olduğu anlamına geliyordu bu, yani aslında hava pek de soğuk sayılmazdı. Yaşlı adam Miami Sahili'nin ucundaki umuma kapalı bir adada büyük bir malikânenin dairelerini kiralamıştı ve hemen hiç üşümedik. Petya adayı sevmişti; anakarayla tek bağlantı noktası bir feribot iskelesiydi ve sakinleri tarafından davet edilmeyen hiç kimsenin adanın büyüğü toprağına ayak basmasına izin verilmiyordu. Tavuskuşları –hem insan hem kuş olanlar– burada uygunsuz gözler tarafından izlenme korkusu olmadan rahatça ve kurumla dolaşabiliyorlardı. Zenginler dizlerini ve gizlerini kimseye anlatılmayacağını bilerek sergiliyorlardı. Böylece Petya da kendini adanın etrafı çevrili bir alan olduğuna ikna etmeyi başardı ve açık alan korkusu homurdanarak gölgelere çekildi.

— Ah, ÖJ'nin ne olduğunu sen de mi bilmiyorsun? Özel Jet, şekerim. Rica ederim.

Beni onlarla birlikte yolculuğa davet eden Apu'ydu – kasvetli akranım D değil, annem de tatilde evden uzak kalacağını bilmesine rağmen, "Git," demişti, "keyfini çıkar, neden olmasın?" O sırada kurmaca Bebek İsa'nın doğum törenini veya gerçek yılbaşını bir daha ebeveynlerimle birlikte kutlama fırsatı bulamayacağımdan habirim yoktu. Neler olacağını bilmem mümkün değildi ama yine de acı bir pişmanlık duyuyorum.

Apu ait olduğu yerdeydi – adadaki zengin Rus milyarderleriyle havadan sudan sohbet ediyor, karılarını tercihen yarı çıplak portrelerini yaptırırsınlar diye baştan çıkarıyordu. Ben de sadık köpeği gibi peşinde dolaşıyor-

dum. Milyarderlerin eşleri varlığını fark etmiyorlardı bile. Öylesi daha iyiydi; görünmez olmaya alıştım ve çoğunlukla öyle olmayı tercih ediyordum zaten.

D Golden'a gelince; yanında Riya'yı getirmişti ve gözleri başka kimseyi görmüyor, birbirlerinden hiç ayrılmıyorlardı. Hizmetkârlar hizmet etti, –maiyet eşlik etti, Mrs. Fuss görevlerinin üstüne titredi ve ondan daha genç yardımcısı Mrs. Blather zırvaladı– böylece Golden'ların adadaki günleri sorunsuz geçti. Onların uysal Tenten'i olan ben de keyifliydim. Yılbaşı gecesı adanın hali vakti yerinde sakinleri için gösterişli bir parti düzenlendi, her zamanki pahalı havai fişekler atıldı, birinci sınıf ıstakozlar yendi, zor beğenenlerin bile beğendiğı danslar edildi ve Nero Golden dans etmek için sahneye çıkmaya niyeti olduğunu ilan etti.

Yaşlı adamın epey iyi dans ettiğini keşfettim. "Onu birkaç yıl önce, yetmişinci doğum gününde görecektin," dedi Apu bana. "Bütün güzel kızlar onunla dans etmek için sıraya girdi ve o da hepsiyle vals, tango, polka, caz dansı yaparak kızları fır fır çevirdi. Eşli danstan söz ediyorum, yozlaşmış zamanımızın şuursuz, zıplamalı disko danslarından değil." Artık aile sırlarını bildiğim için, Walkeshwar Kolonisi'ndeki deniz manzaralı aile evinin büyük terasında dans edişini, Bombay sosyetesinin elit güzellerinin kendilerini mutlulukla onun kollarına bırakışını zihnimde canlandırabiliyorum şimdi. Tahammül etmek zorunda olduğı karısı –ailenin Iulius-Claudius geleneğine uygun biçimde "Poppaea Sabina" demeye devam edeceğim ona– dansa kaldırılmadığı için kenarda beklemiş ve gösteriyi onaylamaz bakışlarla sessizce izlemişti herhalde. Nero şimdi daha yaşlıydı, yetmiş dördünü geçmişti, ama ne dengesini ne becerisini yitirmişti. Havalarda döndürölüp geriye doğru eğilmeyi bekleyen genç kadınlar çevresindeydi yine. Bunlardan biri Vasilisa Arsen-

yeva'ydı ve kendisi, hayat düsturunu İsa Mesih'ten, "Aziz Matta İncil'i", dördüncü bölüm, on dokuzuncu ayetten almıştı: "Peşimden gelin, sizleri insan tutan balıkçılar yapayım." Zamanlaması harikaydı. Yeni yıl geldiğinde, gece yarısı veya cadıların saatinde, can alıcı kancasını attı. Vasilisa onunla dans etmeye başlayınca başka kimseye sıra gelmedi. Sıranın sonuydu o.

İşte bu, Vasilisa. Çarıyla dans ediyor. Kolunu sırtına dolamış ve yüz ifadesi şöyle diyor: Asla bırakmayacağım. Ondan daha uzun olduğundan ağzını kulağına yaklaştırmak için hafifçe eğiliyor. Ne söylediğini anlamak için kulağını onun ağzına yaklaştırıyor yaşlı adam. İşte bu Vasilisa. Dilini onun kulağına sokuyor. Bütün erkeklerin anlayacağı sözcüksüz bir dille konuşuyor.

Vanderbilt Evi adanın tam kalbinde. Biraz geri sara-lım; işte II. William Kissam Vanderbilt yetmiş beş metrelik yatında gayrimenkul kralı Carl Fisher'la bir değiş-tokuş anlaşması yapıyor. Ada karşılığında yat. El sıkışılıyor. Watergate döneminde "Nixon'ın tahsildarı" olmakla suç-lanan Bebe Rebozo, adayı Vanderbilt'ten satın alan adam-dan da satın alan adamdan satın alan bir gruba katılıyor. Adanın bir tarihi var. Bir gözlemevi var. Daha önce be-lirttiğim üzere, tavuskuşları var. Ketum bir yer. Golf oynanabilen bir yer. Klas bir yer.

Vanderbilt Evi'ndeki bu soğuk tatil sezonunda, ışık zincirleriyle süslenmiş ağaçlar ve alevler yükselen piring mangallar arasındaki parke dans pistindeki, canlı müzik çalınan, mücevherlerini takmış kadınların, mücevherleri koruyan güvenlik görevlilerinin ve o mücevherleri alan, mülklerini hayranlıkla seyreden erkeklerin katıldığı Yıl-başı dansından sonra, adada çok konuşulan bir kış ve ba-har, kasım ve nisan aşkı da yaşanıyor. Güzelliğine karşılık param. El sıkışılıyor.

Yılbaşı gecesi dans ediliyor ve müzik susunca Vasili-
sa, eve git ve uyu, diyor Nero'ya, gerçekten başladığı-
mızda benim için dinlenmiş olmanı istiyorum. Nero
itaatkâr bir tavırla uslu bir çocuk gibi yatağına giderken
oğulları hayretle onu seyrediyor. Gerçek olamaz bu, der-
cesine bakıyorlar. Bu tuzağa düşüyor olamaz. Ama otorite-
si öyle kesin ki hiçbiri bir şey söylemiyor. Ertesi gece
kendisi ve iki asistanı için kiraladığı apartman dairesini
boşaltıp çalışanlarını ve ailesini kiraladığı diğer üç daire-
ye sürüyor, bu dairelerde yeterince boş oda var. Yedinci
katta tek başına palmye ağaçlarını, hilal şeklindeki kü-
çük plajı ve ötesindeki parlak suları yukarıdan seyredi-
yor. Akşam yemeği –karides kokteyli, söğüş et, avokado
ve karalahana salataları, bir meyve sepeti ve tatlı olarak
tiramisu– bir motorbotla Miami Nehri'nin güney yaka-
sındaki şık bir restorandan getirtilip yemek masasına yer-
leştiriliyor. Masada buz, havyar, votka ve şarap var. Vasi-
lisa tam kararlaştırılan saatte, ne bir dakika erken ne bir
dakika geç kapıya geliyor; dore kumaşla hediye paketi
yapılmışa benziyor, kolayca açabilsin diye elbisesinin ar-
kasında bir fiyonk var.

Yemek yemek istemedikleri konusunda hemfikirler.

Güzel Vasilisa kendini çarına veriyor.

İlk ve ikinci gecelerde, yeni yılın ilk iki gecesinde
Vasilisa emtiasını ona sunuyor, sunduklarının kalitesini
görmesine izin veriyor; yalnızca fiziksel değil duygusal
olarak da pek çok şey sunuyor. O... burada geri çekiliyor
ve kendimi durduruyorum, utanıyorum, güvenimi yiti-
rip aniden mahcuplaşıyorum çünkü, sonuçta, nasıl de-
vam edebilirim? Her şeyi bildiğimi mi söyleyeyim, sarı
bir sis bulutu gibi sırtıyla ona süründüğünü, burnuyla
okşadığını, söyleyeyim mi diliyle onun akşamının kenar-
larını yaladığını? Cüret edebilir miyim, edebilir miyim?
Hem kimim ben, sonuçta? Prens değilim ki. Yaver bir

lord olabilirim ancak, riayetkâr, işe yaradığına memnun. Kimi zaman neredeyse bir Soyтары... Fakat, şiirseli bir yana bırakırsak, durmak için fazla derindeyim artık. Onu hayal etmeye başladım bile. Belki yatakta onun yanında diz çökerken. Evet, diz çökerken, sanırım. Bunu mu kastettin, diye sorarken. Yoksa bunu mu? Kastettiğin bu muydu yoksa?

Kral o. Ne istediğini biliyor. İstediklin her şey, diyor kadın, istediklin zaman senindir. Üçüncü gece onunla iş konuşuyor. Nero buna şaşırıyor. Her şeyi kolaylaştırıyor böylesi. İş onun en rahat olduğu alan. Vasilisa matbu bir kart çıkarıyor, kartpostal boyutundaki kartın üzerinde işaretlenecek kutucuklar var. Ayrıntıları gözden geçirelim birlikte, diyor.

Macdougall'daki evde kalmayacağım elbette. Orası senin aile evin, oğullarınla birlikte yaşadığın yer. Senin karın değilim, yani ailen de değilim. Dolayısıyla seçeneklerin (a) West Village'da elverişli, kolayca ulaşabileceğin bir daire, veya (b) Yukarı Doğu Yakası'nda, biraz daha uzak, biraz daha ihtiyatlı bir yer. Peki o zaman, (b) olsun, benim de tercihim bu yönde. Peki dairenin boyutu, en az iki odalı olmalı, değil mi ama? ve belki de sanat stüdyosu yapmak için bir oda daha?, güzel! Daire benim mi olacak yoksa kiralık mı, kiralıksa kaç yılığına? Tamam, sen bunu biraz düşün. Arabaya geçiyoruz ve bu konuda seçimi tamamen sana bırakıyorum, (a) üstü açık bir Mercedes, (b) 6 serisi bir BMW, (c) Lexus cip. Ah, (a) demek, çok hoş, seni seviyorum. Şimdi hesaplarımın hangi bankada olacağını konuşalım (a) Bergdorf, (b) Barneys, (c) her ikisi de. Fendi Gucci Prada, bunları söylemeye bile gerek yok. Equinox, Soho House Every House üyeliğı, listeyi görüyorsun. Aylık harçlık konusuna gelince. Sana yakışacak bir şekilde yaşamam lazım. Seçenekler on, on beş, yirmi. Cömert davranmanı tavsiye ederim.

Evet, bin dolar çarpı seçenekler, sevgilim. Harika. Pişman olmayacaksın. Senin için kusursuz olacağım. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Japonca, Mandarin ve Rusça konuşuyorum. Kayak, su kayağı, sörf yapıyor, koşuyor ve yüzüyorum. Jimnastik yaparak geçen gençlik yıllarımdaki esnekliğimi koruyorum. Önümüzdeki günlerde seni nasıl tatmin etmem gerektiğini senden daha iyi bileceğim ve buna yardımcı olmak için ekipman gerekiyorsa, bir oda inşa edilmesi gerekiyorsa, ikimiz için bir oyun odası diyelim, bunun kusursuz biçimde ve ketumiyetle inşa edilmesiyle ilgileneceğim. Başka bir erkeğe asla bakmayacağım. Başka hiçbir erkek bana dokunmayacak, uygunsuz girişimlere veya sözlere asla müsamaha göstermeyeceğim. Ayrıcalığı hak ediyorsun, ona sahip olmalısın ve yemin ederim ki senindir o. Şimdilik bu kadar ama daha sonra konuşulacak bir konu daha var.

O da evlilik meselesi, diyor, en boğuk ve çekici ses tonuyla. Karın olursam onurlu ve saygın bir konuma ulaşırım. Buna gerçekten ve tamamen yalnızca karın olduğumda sahip olabilirim. O zamana dek, evet, mutluyum, kadınların en vefalısıyım, ama onurum benim için önemlidir. Anlıyorsun. Elbette. Tanıdığım en anlayışlı erkeksin.

Tekrarlıyorum: Artık duramayacak kadar derindeyim. Hayal etmeye devam etmeli, dikiz şovunu sürdürmeli, film makinesine bir bozukluk daha atmalıyım. Evet; hayalimde şimdi bir film canlanıyor. Geniş perdede, siyah-beyaz.

Nero Golden'ın ikisi babalarının yeni aşkından yaşça epey büyük, üçüncüsü yalnızca dört yaş daha genç olan üç oğlu, PETYA, APU ve D, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Aralarındaki bütün anlaşmazlıklara rağmen hayatı önemde bir aile meselesi var ve konuyu tartışmak için bir araya geliyorlar, ama strateji belirlemede zorlanıyorlar. Kiralık dairelerden uzakta buluşuyor, adanın mevsimsiz soğuk yüzünden boş olan küçük sahilinde dikiliyorlar; hava soğuk, rüzgâr şiddetli, bulutlar hızla ilerliyor ve çok geçmeden dondurucu yağmur tehdidi olduğu da anlaşılıyor. Şapka takıyor, palto giyiyor ve atkılarına sarınıyorlar; Bohemya sahilinde dikilen, trenler gibi yakından gözlenen komplocu Çek entelektüellerine benziyorlar. Yaşça daha büyük iki adamın çatık kaşlarına rağmen RIYA Z de D'nin yanında, rüzgâra kapılıp uçup gidecekmiş gibi ona sıkı sıkı tutunuyor. Vasilisa'yla aynı yaşta RIYA. D bunun farkında ama bir şey söylemiyor.

Kamera, konuşana kadar yüzlerini yakın plandan gösteriyor ama seslerini duyduğumuz zaman geniş plana geçiyor.

PETYA

(kaygılarını her zamanki münasebetsiz, merhametsiz tavrıyla teorik bir şekilde dile getiriyor)

Büyük bir insanın hayatında çözümü en zor mesele doğru olanla yapmak istediği arasındaki seçimdir. Usta bir güreşçi olan, iyi bir güreş karşılaşmasını keyifle seyreden Abraham Lincoln, nüfusun yaklaşık yüzde ikisinin, kabaca altı yüz yirmi bin kişinin öldüğü bir savaşı başlatmak yerine zamanını güreş minderinde geçirmeyi tercih ederdi herhalde, fakat doğru olanı yapması gerekiyordu. Marie Curie de röntgen ışını radyasyonu yüzünden ölmek yerine kızıyla zaman geçirmeyi tercih ederdi kuşkusuz, fakat bilin bakalım hangisini tercih etti. Veya gençliğinde ısmarlama İngiliz takımları içinde son derece şık görünen Mahatma Gandhi'yi düşünün, kuşkusuz peştamal giyip dolışmaktan daha hoştu böylesi. Fakat peştamal, siyasi açıdan—

APU

(uzun bir listeye dönüşmesi muhtemel monoloğu yarıda kesiyor)

Babamız bir Rus kadının, burada başka bir sözcük kullanmak istemediğim için bir Rus jimnastikçi diyeceğim bir kadının peşinde koşmaması gerektiğini biliyor olmalı, kuşkusuz.

Çevrelerinde dönen, uçuşan kumları da gösteren kamera başlarının biraz üstünde dolaşıyor, gözlem için kulanılan bir insansız hava aracını andırıyor.

D

Babamız onunla evlenecek. Planı böyle. Kadın ondan vazgeçmeyecek, o da ona direnemeyecek.

PETYA

Evlilik durumunda belli yasal meseleleri düşünmek gerekecek. En yakın akraba statüsü konusunda sorunlar ortaya çıkacak, ayrıca vasiyet ve daha genel olarak miras konusu sorunlu hale gelecek. Nerede evlenecekleri konusundaki belirsizliği de düşünmek gerekiyor, Florida ve New York eyaleti yasaları arasında belli farklar var.

APU

Babamız aptal değil. Şu anda onun uğruna aptallaşmış olabilir, ama temelde aptal değil babamız. Hayatı boyunca anlaşmalar yaptı. Sağlam bir evlilik öncesi sözleşmesinin mantıklı olduğunu görecektir.

PETYA

(sesi şiddetlenen rüzgârın uğultusu gibi bir feryada dönüşerek)

Bu konuyu ona kim açacak peki?

(sessizlik)

Ben yapamam.

(sessizlik)

Bundan hiç hoşlanmayacaktır.

APU

Hep birlikte konuşmalıyız.

D

(omuz silkip yürümeye hazırlanırken)

Para umurumda değil. Bırakın yaşlı kurt ne istiyorsa yapsın.

O ve RIYA gitmek üzere dönerler.

RIYA

(Yakın plan çekim, APU ve PETYA'ya)

Kızın onu mutlu edebileceğini, babanızın onu gerçekten sevebileceğini hiç düşündünüz mü? Kız rol yapıyor olsa bile güzel bir şey olabilir bu. Küresel mutsuzluğu veya adaletsizliği veya ikisini birden azaltan her şey iyidir. Yani babanızın mutsuzluğunu kısa süreliğine de olsa azaltacaksa, iyi bir şey sayılır bu.

Sizler için inşa ettiği hayatı görüyorum. O büyük bir çatı, sizler de o çatının altına sığınıyorsunuz. Ondan uzaklaşırsanız fırtınaya kapılacaksınız, hepiniz, ama şu anda hâlâ koruması altındasınız. Artık orada olmayacağı güne kadar. Fakat yalnızca içinde yaşadığınız ev değil babanız. Bir erkek o, bir erkeğin ihtiyaçlarını duyuyor, arzulamak ve arzulanmak istiyor. Neden esirgemek istiyorsunuz bunu ondan? Bu ihtiyaçlar zamanla bitiyor mu sanıyorsunuz? Size söyleyeyim. Kaç yaşında olursanız olun, asla bitmiyor.

PETYA

*(yağmur başlarken utanç içinde, üzüntüyle
sekerek tekrarlamaya başlıyor)*

Asla bitmiyor, asla bitmiyor, asla bitmiyor, asla
bitmiyor, asla bitmiyor, asla bitmiyor, asla bitmi-
yor, asla bitmiyor, asla bitmiyor, asla bitmiyor, asla
bitmiyor, asla bitmiyor, asla bitmiyor, asla bitmi-
yor, asla bitmiyor, asla bitmiyor...

Sağanak yağmur başlıyor. Kamera objektifine sıçra-
yan sular. Ekran beyaza dönüyor.

Bu da Vasilisa'nın en yakın arkadaşı ve kişisel spor eğitmeni, adı da, diyelim ki, Maşa. Maşa minyon yapılı, Vasilisa'dan daha ufak tefek ama çok güçlü, lezbiyen ve ayrıca, kaçınılmaz olarak, sarışın. Maşa aktris olmak istiyor. Bunu duyan Nero Golden, "Şekerim, bu hırsla, bu endamla doğru yoldasın, ama yanlış yakadasın," diyor.

Yaşlı adam ada tatilini uzattı, ailesi ve maiyeti de onunla birlikte kalıyordu fakat konaklama şekli değişmişti. Vasilisa arkadaşı ve kişisel spor eğitmeniyle birlikte Nero'nun dairesine taşınırken kalan herkes başka odalara yerleştirildi. Nero, Vasilisa ve Maşa hariç kimse durumdan memnun değil. Hanımların dairesine taşındığı gece Nero onları yemeğe çıkarıyor. Adada yemek yenecek iyi restoranlar var, ama Nero en iyisini istiyor ve en iyisi için yan koltukta Vasilisa ve arka koltuğa kıvrılan Maşa'yla birlikte Bentley marka spor arabasına binip feribotla ilk randevu gecesi yenmeyen yemekleri getirttikleri ünlü İtalyan restoranına gitmek gerekiyor. Ünlü İtalyan restoranında hanımlar kendilerini heyecanlarına kaptırıp fazla votka içiyorlar, ama direksiyona geçmesi gereken Nero kendini tutuyor. Üçü birlikte adaya döndüklerinde hanımlar yüksek sesle gülüşüyor, cilve yapıyorlar, Nero'nun bundan şikâyet edecek hali yok. Apart-

man dairesine dönünce birkaç fırt votka da o içiyor. Fakat sonra olaylar tuhaf bir hal alıyor. Kişisel spor eğitmeni, güzel Vasilisa'ya doğru eğilip onu ağzından öpüyor. Vasilisa da ona karşılık veriyor. İki kadın kucaklaşırken odada bir sessizlik oluyor. Nero Golden koltuğunda oturup olanları seyrediyor, hiç heyecanlanmıyor, şaşırıyor, bir ahmak gibi hissediyor kendini; iki kadın onun varlığının farkında değilmiş gibi kalkarak oturma odasının ışığını kapatıp Nero odada yokmuş gibi yatak odasına –onun yatak odasına!– geçip kapıyı kapatınca bu his daha da kuvvetleniyor.

Onlar gidince önce onu yok sayıp ışığı kapattıkları için sinirleniyor. Onun evinde! O oradayken! Sanki bir hiçmiş, hiç kimseymiş gibi! Öfkesi ona yaptığı korkunç hatayı ifşa ediyor. Kandırılmış yaşlı bir adam olduğunu düşününce gururu başkaldırıyor ve gerçek benliğine dönmelerini talep ediyor; kudretli kodaman, finans titani, sabık inşaat ve çelik sanayicisi, ailesinin reisi, Altın Ev'in büyük avlusunda dikilen dev, geçmişin ve geleceğin kralı. Ayağa kalkıp iki kadını ne isterlerse yapmaları için yatak odasında bırakıyor ve apartmanın ön kapısına gidiyor.

Kapının yanındaki vestiyerde asılı paltoların üstündeki rafta küçük, deri bir valiz var. Yaşlı adam şeylerin değişkenliğine hep inandı; ayaklarının altındaki toprak ne kadar sağlam görünürse görünsün, her an bataklığa dönüşüp insanı yutabilir, bunu biliyor. Daima hazırlıklı olmalı. Büyük bir hamleyle Bombay'dan New York'a taşınmaya hazırdı, şimdi de daha küçük bir hamleyle gitmeye hazır. Bir gecelik eşyasıyla dolu çantayı alıyor, diğer apartman dairelerinin anahtarlarının ait oldukları yerde, cebinde olduğundan emin oluyor ve sessizce çıkıp gidiyor. Kapıyı çarpmıyor. Yan dairede, Petya'nın küçük bir sürü halindeki yardımcılarının eşliğinde uyuduğu yerde boş bir hizmetçi odası olduğunu biliyor. Şu anda

lükse ihtiyacı yok Nero'nun. Arkasında bir yatak olan kapatacak bir kapı ona yeter. Sabah yapması gerekenleri yapacak, o zamana bütün gücünü toplamış olur. Beyni bir kez daha kalbinin kontrolünü ele geçirecek. Hizmetçi odasına giriyor, ceketini, kravatını ve ayakkabılarını çıkarıyor, geri kalan giysisiyle uğraşmıyor ve çabucak uykuya dalıyor.

Kızı hafife aldı. Kendi yaralanabilirliğine de onun kararlılığına da yanlış değer biçti. Bütün kudretinin altında bir yerde yalnızlık yatıyor ve kız da yaralı bir avın kokusunu alan tazi gibi yalnızlığının kokusunu alıyor. Yalnızlık güçsüzlüktür ve bu da Güzel Vasilisa'nın derisinin altındaki Baba Yaga. İsterse onu bir lokmada yutar. Şu anda yiyip yutabilir onu.

Uyanık mısın? Ah sevgilim, çok üzgünüm. Kendimden öyle utanıyorum ki. Sarhoştum, çok üzgünüm. Bün-yem alkolü kaldırmıyor. Çok üzgünüm. Bana karşı ilgisi olduğunu hissediyordum, ama bunu asla beklemiyordum. Onu gönderdim, onu bir daha asla görmeyeceğiz, sana yemin ederim, hayatımdan çıktı, artık öyle biri yok. Lütfen affet beni. Seni seviyorum, lütfen beni bir kerelik affet, bir daha asla affetmek zorunda kalmayacaksın. Sana kendimi yüzlerce farklı şekilde affettireceğim, göreceksin, bundan sonra her gün tek amacım bunu unutmanı ve affetmeni sağlamak. Sarhoştum, biraz merak ettim, kadınlardan hoşlanmıyorum bile, öyle biri değilim, hoşuma bile gitmedi, hatta sızdım kaldım, uyudum, uyandığımda dehşete düştüm tabii ki, Tanrım, ne yaptım dedim, bana iyilikten başka bir şey yapmayan adama ne yaptım, kalbimin en derinlerinden özür diliyorum, ayaklarını öpüyorum, ayaklarını gözyaşlarımla yıkıyorum, saçlarımla kuruluyorum, birkaç saniyeliğine seni heyecanlandıracağını bile sandım, aptallıktı bu, içkinin neden olduğu aptallık,

çok üzgünüm, özür dilerim, içtiğim zaman biraz sorumsuz davranabiliyorum, biraz çılgınlaşılabiliyorum, bu yüzden bir daha asla sarhoş olmayacağım, sen istemediğin sürece tabii, yalnızca kollarında biraz çılgınlaşmamı, sorumsuz davranmamı istersen seni memnun etmek için zevkle içerim, affet beni, utancımı ve âciz özrümü kabul et, neredesin, yanına gelmeme izin ver. Bir dakikalığına gelmeme, yüzüne karşı özür dilememe izin ver, ondan sonra git dersin giderim, hak ettim bunu, biliyorum, ama yüzüne karşı ne kadar üzgün olduğumu söyleme şansı vermeden gönderme beni, yanlış bir şey yaptım, çok yanlış bir şey, ama sarhoştum, bütün utancımınla karşıda durmama izin ver, belki o zaman beni affedebilirsin, içimdeki bütün sevginin, minnettarlığın, aşkın karşıda durduğunu görürsen bunların hatırına beni içeri alırsın belki, kapını yüzüme kapatmazsın belki, gerçeği gözlerimde görür ve beni affedersin belki, affetmezsen de hiçbir şey demeye hakkım yok, başımı önüme eğip giderim, beni bir daha asla görmezsin, çıplak utancımı bir daha asla görmezsin, utancımın karşıda titreyen, hıçkırıklarla sarsılan bedenimi asla görmezsin, beni asla görmezsin, ben de sana bir daha asla dokunamam, pek çok şey, bir daha asla, pek çok şey bir daha asla olmaz, beni gönderirsen giderim ama belki, büyük bir adam olduğun için, kalmama izin verirsin, affetmek için büyük bir insan olmak gerekir, bu çok önemsiz bir şeydi, bir hataydı, bir aptallıktı ve bunu görüp kalmama izin verirsin belki, ama sana gelmeme izin ver, şimdi sana geleceğim, olduğum gibi, nerede olursan ol, kapında çıplak halde diz çökmemi istersen onu da yapacağım, ne istersen yapacağım, her şeyi, yeter ki gelmeme izin ver, neredesin, gelmeme izin ver yeter.

O an gelmişti. Telefonu kapatabilir, zararın neresinden dönse kâr olduğunu düşünebilir, özgür kalabilirdi. Onun kim olduğunu görmüştü, maskesi kaymış ve ken-

dini ifşa etmişti, ne söylerse söylesin gördüklerini unutturamaz, ışıkları söndürüp yatak odasına –onun yatak odasına!– gidip kapıyı kapattıklarında hissettiklerini hissetmemesini sağlayamazdı. Çekip gidebilirdi Nero.

Vasilisa her şeyini tek bir umuda bağlamıştı; onun gördüklerini görmemiş olmak, hissettiklerini hissetmemiş olmak isteyeceğine. Işığı yakmak, yatak odasının kapısını açmak ve onu orada tek başına beklerken bulmak isteyeceğine. Kendine o hikâyeyi, gerçek aşk hikâyesini anlatıp o masala adım atmak isteyeceğine.

Telefonu kapatmıyor, dinliyor. Vasilisa'nın beklediği apartman dairesine dönüyor. O da özrünü pek çok farklı yöntemle sunuyor tabii, bunlar Nero'nun hoşuna da gidiyor, ama bu sadece görünürde olan. Cilanın altında gerçek yatıyor ve gerçek şu ki Vasilisa artık gücünü biliyor, ilişkilerinde güçlü olan taraf olduğunu ve hep öyle kalacağını, Nero'nun bu konuda yapacak bir şeyi olmadığını biliyor.

Merhametsiz Güzel'in esirisin artık.

* * *

V. ARSENYEVA'NIN AŞK VE İHTİYAÇ MONOLOĞU

Lütfen. Yoksul kökenlerim için acımanıza ihtiyacım yok. Yalnızca yoksulluğu hiç tatmayanlar onda sevimli bir yan bulurlar ve bu bakış açısına verilecek tek doğru karşılık aşağılamadır. Ailemin çektiği sayısız zorluğu sayıp dökmekle uzun uzun vakit harcamayacağım. Yiyecek sorunu vardı, giyecek ve ısınma sorunu da, ama her nasılsa babamın her zaman yeterince içkisi oluyordu, hatta içecek bol bol içki buluyordu bile diyebilirim. Ben küçükken eski Norillag Gulagı yakınlarındaki Norilsk kasa-

basına taşındık, tabii *gulag* artık kapanmıştı ama geriye mahkûmların inşa ettiği kasaba kalmıştı. On iki yaşında kasabanın Rus uyruklu olmayan herkese yasak olduğunu öğrendim, oradan ayrılmanın pek kolay olmadığını da. Dolayısıyla komünist zulmü nedir bilirim ama bunu anlatmaya niyetim yok. Babamın ayyaşlığını da. Yoksulluk iğrenç bir durumdur ve ondan kurtulmayı başaramamak da iğrençtir. Neyse ki hem fiziksel hem zihinsel açıdan üstündüm ve Amerika'ya gelmeyi başarabildim ve bunun için minnettarım, ama burada olmamın kendi başarımın meyvesi olduğunu da bildiğimden teşekkür edecek kimsem yok. Geçmiş geçmişte bırakıyorum ve bizzat buradayım, bu giysileri giyiyorum artık. Geçmiş artık görmek istemediğim şeylerin fotoğraflarıyla dolu kırık dökük mukavva bir bavul. Cinsel tacizden de, başıma gelmiş olmasına rağmen söz etmeyeceğim. Bir amcam vardı, bir de annemle babam boşandıktan sonra annemin erkek arkadaşlarından biri. Bavulu kapatıyorum. Eve, anneme para gönderiyorsam, lütfen, bavulu açma demek içindir. Ayrıca babamın kanser tedavisi ve hastane faturaları var. Para gönderiyorum ama ilişkim yok. Bavul kapandı. Güzel olduğum için Tanrı'ya şükrediyorum, çünkü çirkinliği hayatımdan uzak tutmamı sağlıyor. Geleceğe odaklandım, yüzde yüz. Sevgiye odaklandım.

İnsanların sevgi dediği şey, kötümserlere göre, gerçekte ihtiyaçtır. İnsanların sonsuza dek dediği şey, kötümser sevgisizlere göre, gerçekte kiralıktır. Bu türden bayağı düşüncelerin üstündeyim ben. Kalbimin iyiliğine, sevgi kabiliyetimin büyüklüğüne inanıyorum. İhtiyaçlar vardır, orası kesin, karşılanmaları gerekir, bu önkoşul olmadan aşk doğamaz. Bitkinin büyümesi için toprağı sulamak gerekir. Büyük bir adam söz konusuysa, onun büyüklüğüne destek olunmalıdır ki o da karşılığında büyük iyilikler yapsın ve normaldir bu, hatta toprağı sulamakla aynı şey

olduğu bile söylenebilir. Gerçekçi bir insanım ben, içinde yaşamak isteyenin evi inşa etmesi gerektiğini bilirim. Önce sağlam bir ev yap, sonra orada sonsuza dek mutlu yaşa. Benim yolum budur. Oğulları benden korkuyor, biliyorum. Belki babaları için korkuyorlar, belki kendileri için ama yalnızca evi düşünüyorlar, içindeki hayatı değil. Sevgiyi düşünmüyorlar. Ben bir sevgi evi inşa ediyorum. Bunu anlamaları gerekir, ama anlamazlarsa da inşaata devam edeceğim tabii. Evet, ona altın ev diyorlar ama her odasında, her odasının her köşesinde sevgi yoksa altın bir ev nedir ki? Altın olan sevgidir, para değil. Hiçbir şeye ihtiyaçları olmadı, bu oğulların, hiç yokluk çektiler mi? Bir büyüünün içinde yaşıyorlar. Kendilerini fena halde kandırıyorlar. Babalarını sevdiklerini söylüyorlar ama ihtiyaçla sevgiyi karıştırıyorlar. Ona ihtiyaçları var. Onu seviyorlar mı? Cevap vermeden önce daha fazla kanıt görmem lazım. Hâlâ yaşıyorken hayatında sevgiye yer olmalı.

Cadıısı olan oğul, şunu anlamalı; onun hayatının büyüüsü babasıdır. Tuhaf kızla birlikte olan, anlamalı; onun kimliği babasıdır. Kafası bozuk olan, anlamalı, onun melegei babasıdır.

Asıl dertleri miras. Üç şeyi anlamalılar. Öncelikle, bu adama sevgimi verdikten sonra, sokağa atılmam doğru mu? Elbette değil, bu yüzden tedarikli olmalı, bu bir gerçek. İkincisi, imzalamam için verdiği ilişkimiz hakkındaki belgeyi imzaladım, tam onun istediği gibi, hiç karşı çıkmadan, bu benim duyduğum güven, bu benim sevgi dolu itimadım. Yani hepsi korunuyor, benden korkmalarına gerek yok. Üçüncüsü, en çok korktukları şey bir erkek veya kız kardeş. Rahmimden korkuyorlar. Rahmimin arzusuna kavuşacağından korkuyorlar. Babalarının artık çocuk yapıp yapamayacağını bile bilmiyorlar ama korkuyorlar. Buna, omuz silkiyorum. Benim şahsi disiplini kuvvetli biri olduğumu anlamalılar. Kendimin generaliyim ve be-

denim de generalin emirlerine itaat eden piyade. Bu konuda ne dediğini anlıyorum, sevdiğim adamın. Açık konuştu. Onun yaşında en baştan ebeveynlik yapmaya hazır değil, bebek sahibi olmaya, bebeğin ağlamalarına, boku- na, yetişkinliğini göremeyeceği bir çocuğa hazır değil. Bunu söyledi. Bu madde, imzaladığım sözleşmede de var. İmza atıp bebeği gönderdim. Bedenime, rahmine öyle talimat verdim. Sevdiğim bu adamdan bebeğim olmayacak. Bizim bebeğimiz sevgimiz ve o bebek çoktan doğdu ve ona bakıyor, onu büyütüyoruz. O da böyle yapmak istiyor ve ben de, onun dileği benim dileğim. Sevgi bu. Sevgi, ihtiyaçlara böyle galip geliyor. Bütün ihtiyaçlarıyla bu oğullar, babalarından ve benden sevgiyi öğrensinler.

ARSENYEVA'NIN DERİSİNİN ALTINDAKİ BABA YAGA'NIN MONOLOĞU

Zamanımı bekliyorum. Oturuyorum, yemek pişiriyorum, ip eğiriyorum, yere dikilmiş gözlerimle sessizce bekleyip onun konuşmasına izin veriyorum. Böyle iyi. Zamanımı kolluyorum.

Her şey stratejidir. Örümceğin bilgeliği bu. Sessizce, sessizce eğir ipini. Bırak sinek vızıldasın. Onu yiyip derisini giymeden önce kulübemin, bir tavuk budu üstünde duran kulübemin ocağının üstüne yattım, bekledim ve bana geldiler ve benim yemeğim oldular ve sonunda o, asıl istediğim olan o da geldi ve onu yutmak yerine içine dalıp beni yutmasına izin verdim. Nasıl görünürse görünsün! Beni yemesine izin verirken yedim onu. Özel bir sindirim hilesi bu; yenilenin yiyeni ele geçirdiği tersine bir devralış. Elveda, ormandaki tavuk bacaklı kulübe! Sonsuza dek elveda, pis Rus kokusu! Artık parfümler sürüyor, güzel giyiniyorum, gözlerinin ardında gözlerim, dişlerinin ardında dişlerim var.

Yaptığı her şey sahte, söylediği her sözcük yalan çünkü ben burada, onun içinde iplerini çekerek onu yönetiyorum, minik sineğin, yaşlı sersemin çevresine onun sözcüklerinden ve yaptıklarından bir ağ örüyorum. Kızın onu sevdiğini sanıyor! Hah hah hah ha! Kıkır kıkır! Komik, çok komik bu.

Bakın artık nasıl yaşıyorum! Otomobiller, leziz yemekler, kürkler. Ekonomi sınıfında uçmak neymiş? Ekonomi sınıfında uçmaktan da en az tavuk budu veya süpürge üzerinde uçmaktan nefret ettiğim kadar nefret ediyorum! Tarifeli uçaklara tükürüyorum. Bir kraliçe gibi özel jete binişime bakın! Özel jetime biniyorum, çevremdeki herkes bana yaltaklanıyor, benim onayımı arıyor, beni rahat ettirmeye çalışıyor, benim keyfimi, huzurumu düşünüyor. Yatağımın yumuşaklığına, spor malzemelerimin kalitesine bakın. Yeni bir spor eğitmenim var. Onunla seks yapmak yok! Dikkatli olmalı! O son vartayı zor atlattım.

Geleneksel dünyada, dönüşümün, türlerin dışısı için erkeğinden daha kolay olduğu bilinir. Bir kadın babasının evinden çıkar, adını eski deri gibi sıyırıp atar ve bir gelinlik gibi kocasının adını giyer. Bedeni değişir, başka bedenleri kapsayıp dışarı atacak hale gelir. İçlerimizdeki başka insanların geleceğimize hükmetmesine alışkındır. Belki de bir kadının hayatı bu dönüşümler sayesinde, bu kapsamalar ve dışarı atmalar sayesinde anlam kazanıyordur, ama bir erkek için tam tersi geçerlidir. Geçmişini terk etmek bir erkeği anlamsızlaştırır. Peki bu Golden erkekleri ne yapıyorlar o zaman, anlamsızlığa, saçmalığa sığınarak? Hangi kudret bu adamları hayatlarının anlamında uzaklaştıran? Artık saçma ve komikler. Bir sürgün, yeniden erkeklikle dolmaya çalışan içi boş bir adamdır, et ve kemik peşinde bir hayalettir, çapasını arayan bir gemidir. Bu tür erkekler kolay avdır.

— Ne? Ne diyor o aptal? En küçük oğul? “Sayısız dönüşümün, çok sayıda cinsiyetin çağıdır bu, dünya da senin sandığından daha karmaşık, Tavuk Bacaklı Örümcek Kadın!” Yeni moda aşkının koluna asılıp öfkeyle bana bakarken anlatmaya çalıştığı şey bu mu? Göreceğiz, balkabağım. Bakalım her şey nasıl sonlanacak, sonunda kim gülerek ayakta kalacak ve dünyanın sonunda bir sigara yakacak, göreceğiz. Sen Dionysos’sun ve itiraf ediyorum, biraz tuhafsın ama ben Baba Yaga’yım, kız kardeşlerin en tuhafı. Cadı Baba Yaga’yım ben—

Bu sesi içimin derinlerinde saklıyorum, öyle derinlere gizliyorum ki, o, yani ben, kendini bu sesi işitmediğine, bunun en gerçek sesi olmadığına ikna edebilsin. Deri seviyesinde, dil seviyesinde farklı bir ses konuşuyor ve kendine başka bir hikâye anlatıyor; o hikâyede kendisi erdemli biri ve çevresinde olanlar hem ahlaki açıdan, hem deneysel olarak, kesinlikle haklı çıkarıyor onu. O, yaşlı adam, altın evin kralı, onun kimliği, ona davranışları, kusura. Fakat işte orada derinlerde konuşan ses, en derin seviyede, varlığının bana da ait olan dört sarmal amino asitine dolanmış komut molekülleri seviyesinde ona hükmediyor. Ben dediği bu işte. Ben dediğim benim onun.

Golden'ların en gencinin yalnızlık alışkanlığından vazgeçmesi zor oldu. Gayrimeşru bir ilişkinin dışlanan çocuğu olarak hayatının ilk günlerinden beri kendini yalnız hissetmiş, önce Bombay'da, sonra New York'ta yuvası olarak kabul etmek zorunda kaldığı büyük evlerde yarı kabul edilen yarı istenmeyen biri olarak yaşamıştı. Büyük kalabalıkların arasında bile yalnızlık çekmişti ve şimdi, Riya'dan başka arkadaşı yokken, başlangıçta adlandırmakta zorlandığı duyguların etkisinde olduğunu hissediyordu. Sonunda aradığı sözcükleri buldu. Birliktelik, yoldaşlık. Müşterek bir varlığın iki yarısından birine dönüşüyordu. *Aşk* sözcüğü dudaklarına ve diline başka bir gezegenden gelmiş bir varlık gibi yabancı geliyordu, ama işgalci bir Marslı olsa da olmasa da, bu sözcük ağzına girmiş, orada kök salmıştı bir kere. Âşığım, dedi banyo aynasında kendine bakarak. Onunkiyse aynı anda konuşan aynadaki yüz aslında başka birine, tanımadığı birine aitmiş gibi geldi ona. Bu kişiye, tanımadığı bir benliğe dönüşüyordu. *Aşk*, içinde onu tamamen ve geri dönülmez bir şekilde değiştirecek etkiler uyandırmaya başlamıştı. Bu bilgi düşüncelerine yerleşti ve *aşk* sözcüğü nasıl konuşmasını etkilemeye başladıysa, yaklaşan *kaçınılmaz dönüşüm* düşüncesi beyninde bir şeyleri değiştirmeye başladı. Fakat bu farkındalığı bir süreliğine baskıladı.

Macdougall Caddesi'ndeki evden ilk o taşındı. "Bırakın yaşlı adam ne istiyorsa yapsın," demişti Florida'da ağabeylerine, ama olacakları görmek için beklemeye niyeti yoktu. Vasilisa Arsenyeva, bir gün ilk velinimetinin Nero Golden olmadığını belli eden bir yığın pahalı valizle çıkageldi. Başlangıçta imzaladığı sözleşmenin birlikte yaşamama maddesinin ötesine geçmişti besbelli. Bundan kısa süre sonra Nero'nun en genç oğlu çantasını topladı ve Çin Mahallesi'ne, Riya'nın bulunduğu, pencere çerçeveleri parlak sarıya boyanmış, somon pembesi, merdivenli binanın üçüncü katındaki küçük, temiz apartman daire sine taşındı. Altlarında, ikinci katta Madam George'un Tarot Kristal Küre Fal ve Kehanet Evi vardı, zemin katta da vitrinine asılmış ördeklerle, mavi-pembe çizgili tentenin gölgesindeki satılık mallarla Run Run Bakkaliyesi ve onun gaddar sahibi Mrs. Run. Aynı zamanda bütün binanın sahibi olan Mrs. Run, koridordaki ampulleri değiştirmeyi veya hava soğuduğunda kaloriferleri yakmayı bile reddederdi. Riya, Mrs. Run'la hemen sürtüşmeye başladı ama daireden vazgeçmek istemiyordu, çünkü oturma odasının penceresinin önünde yan binanın düz çatısı vardı ve güneşli günlerde sürme pencereleri açıp bu binanın çatısına çıkabiliyorlardı. Gökyüzünde bir arka bahçeye sahip olmak gibiydi bu.

Bir örnek giyinmeye de başlamışlardı; kışları deri motorcu kıyafetleri, pilot gözlükleri ve Brando kepleri. D de bazen güneş gözlüğünün arkasındaki gözlerine Riya gibi far sürüyordu, böylece insanlar onları ikiz sanıyordu; ikisi de solgun, narin görünümlüydü, ikisi de aynı sanat filminden kaçmış gibiydi. Baharda Riya da D de kısa kesilmiş siyah saçlarını diken iken kabartır, Riya Moreau'nun *goth* hali gibi kucağında kocaman bir akustik gitarla yan binanın çatısına oturur, aşklarının şarkısını söylerdi:

"Elle avait des yeux, des yeux d'opale / qui m fascinaient, qui me fascinaient," ve ağzının köşesinden sarkan sigarayla: "Chacun pour soi est reparti / Dans le tourbillon de la vie..."¹

Çünkü ilişkileri böyle gelişmişti; sevgi dolu bir şeye dönüşmüştü, evet ama aynı zamanda düzensiz, kavgalarla dolu bir ilişkiydi ve Riya'ya göre bu D'nin suçuymdu çünkü o her şeyiyle bu ilişkiye vermişti kendini, ta başından beri, zaten ya hep ya hiç diyen biriydi, oysa D arada bir yerlerde kalmıştı.

"Evet, seni seviyorum, birlikte yaşamamızın sebebi bu, ama senin malın değilim, ailen bir şeylere sahip olmayı iyi bilir ama mülk değilim ben, özgürlüğümü anlamam gerek. Ayrıca, bana kendin hakkında anlatmadığın önemli şeyler var ve bunları bilmem gerekiyor."

O böyle konuşurken D'nin başı dönmeye başladığı, sanki bütün dünya parçalara ayrılıp dağılırdı ve bu parçalanmış dünya, böyle bir dünyanın onun için ne anlama geleceği düşüncesi onu çok korkuturdu, şarkı doğru söylüyordu, hayat bir girdaptı; *un tourbillon*. Ona her şeyi anlattığını söyledi yalvararak, ilk kez günah çıkaran bir çocuk gibi bütün aile sırlarını anlatmıştı. "Yaşlı adamın istediği şeyi neden yaptığımı bile bilmiyorum," dedi. "Oradan ayrılmamın, buraya gelmemin, kimlik değiştirmemin, hiçbirinin nedenini bilmiyorum. Otelde ölen benim annem değildi. Sevdığım biri bile değildi. Annemin kim olduğunu bile bilmiyorum, ortadan kayboldu, yaşlı adam onu uzun zaman önce öldürdü adeta. Veya Z-Şirketi'nin patronu öldürdü onu sanki."

"Nedir o, Z-Şirketi dediğin?"

"Mafya," dedi D. "Z de mafya babasının adının baş harfi: Zamzama Alankar. Gerçek adı değil tabii."

1. (Fr.) "Gözleri vardı opal, gözleri vardı / beni büyüleyen, büyüleyen" ve "Herkes yoluna gitir / Hayatın girdabı içinde." "Le tour billon de la vie". (Ed.N.)

Riya omuz silkti. "Çekmecede neden bir tabanca sakladığımı bilmek istiyor musun? Sana söyleyeyim. Kötü bir televizyon dizisi gibi. Babam Zachariassen sarhoş olup annemi öldürdüğünde Şükran Günü için evdeydim ve imdat polis diye haykırarak sokağa fırladım, o da koşarken arkamdan ateş etti ve seni bulacağım, yakalayacağım diye haykırdı. O dönemde tam bir psikopata dönüşmüştü. Eskiden Northwest Havayolları'nda pilottu, ama şirketi Delta'yla birleştikten sonra küçültüldü, babam da dengesiz ruh hali yüzünden kovuldu ve içmeye başladı, giderek kötüleşti, korkutucu birine dönüştü. Minnesota, Mendota Heights'ta annemle birlikte yaşıyordu, İkiz Şehirler'in oldukça lüks bir banliyösüydü, maaşından fazlasını harcıyordu. Annem yetimdi, ölen annesiyle babasından kalan mirasla bir ev ve araba almıştı, ben de orada büyüdüm ve iyi bir okula gittim, ama babam işini kaybedince geçinmekte zorlanmaya başladılar. Koleji bitirince Tufts aracılığıyla burs aldım, farklı işlerde çalıştım, burada, şehirde çalışıyordum, ama cina yetten sonra Mendota Heights'tan hemen ayrıldım ve hayatımın o bölümünü tamamen geride bıraktım. Ama silahı sakladım. Babam milyonlarca yıl hapiste kalacak, cezasının hafifletilmesi ya indirilmesi mümkün değil, yine de o silahtan ayrılmayacağım."

Gitarını biraz daha tıngırdattı ama şarkı söylemedi.

"Yani benim acıklı hikâyem seninkinden daha iyi," dedi sonunda. "Ayrıca babanın çılgın planını neden kabul ettiğini de söyleyeyim. Kabul ettin çünkü orada, geldiğin yerde olmak istediğin kişi olabilmek için özgür değildin, dönüşmen gereken şeye dönüşemezdin."

"Neymiş dönüşmek istediğim şey peki?"

"Ben de bana bunu söylemeni bekliyorum."

Ona anlattığından beri dönüp dönüp açtığı bir konu var; üvey annesine yaptıkları, onu aşağılayışı, neredeyse

intihara sürükleyişi. Sevgi dolu birisin, bunu görüyorum, diyor, ama nasıl bu kadar alçalabildiğini anlamıyorum.

Bence, diyor D, nefret de kan veya sevgi kadar güçlü bir aile bağı olabilir. Gençken nefret doluydum ve beni aileme bağlayan buydu, o yaptığımı da bu yüzden yaptım.

Yeterli değil, diyor Riya. Dahası olmalı.

Limuzin Bushwick'teki depoya ulaşıyor, Riya'nın burada Kimlik Müzesi'ne teklif edilen bazı Güney Asya eserlerini incelemesi gerekiyor. Sen de gel, demişti D'ye, eserlerden en az ikisi Dionysos'un Hindistan gezisi hakkında, ilgini çekecektir. Satıcıya güvenmiyor. Adam ona objelerin Hindistan'dan yasalara uygun biçimde ithal edildiğini kanıtlayan belgeleri gönderdi, ama bunların sahtelerini elde etmek çok kolay. Hindistan Antikalar ve Sanat Hazine Kanunu'ndan önce, diyor Riya, tarihi eser kaçakçılığı aslında daha zordu, çünkü insanlar kime rüşvet vermeleri gerektiğinden emin değildi. Fakat 1976'dan beri satıcılar hangi müfettişlerle baş etmeleri gerektiğini biliyor ve her şey daha düzenli işliyor. Eserlerin kökenini sormak satışları zorlaştırıyor. Yine de bakmaya değer.

Dionysos'u panterler ve kaplanlar arasında gösteren tablo ilgisini çekmiyor. Diğer parça, dış yüzeyine bir zafer geçit alayı işlenmiş muhteşem bir mermer kâse; satyr'ler, periler, çeşitli hayvanlardan oluşan gürültücü bir kalabalığın ortasında tanrı ayakta duruyor. Bak nasıl da kadınsı, diyor Riya. İki cinsiyetin sınırında bir yerde, ona tanrı mı tanrıça mı diyeceğini bilmiyor insan. Konuşurken delici bakışlarla D'yi süzüyor, gözlerindeki dile getirilmeyen soruları gören D utanıyor.

Ne, diyor. Nedir bu. Ne istiyorsun.

Bu parçanın ülkeden ruhsatsız çıkarıldığına hiç kuşku yok, diyor Riya, kâseyi satıcıya geri verirken. Belgeler ikna edici değil. Bunu alamayız.

Arabayla eve dönüyorlar. Manhattan Köprüsü'ne yaklaşırken yol inşaatı yüzünden trafik durma noktasına geliyor. Haydi ama, diyor Riya, bana kazara gelmedin, KiM'in kapısında belirivermenin içeride sergilediklerimizle alakası olmadığını söyleyemezsin. Üvey annene gelince, belki içinde ölmek isteyen bir şeyler var, artık hayatta olmak istemeyen bir yanın var ve onu bu yüzden ölümün kıyısına ittin. Bu konuda bana anlatmak gereken şu: Neden onun yerine geçmek istedin? Anne olmak, evin anahtarlarını taşıyan, ev işlerini yürüten ev hanımı olmak isteyen kişiliğinin hangi bölümüydü? O ihtiyaç neden o kadar güçlüydü de seni böyle aşırı bir şey yapmaya yönlendirdi? Evet, bunların hepsinin açıklamasını öğrenmem gerek. Ama benden önce, kendin anlamalısın nedenlerini.

İndir beni arabadan, diyor D. Durdur kahrolası arabayı.

Gerçekten mi, diyor Riya sesini yükseltmeden, arabadan mı ineceksin?

Kahrolası, lanet olası arabayı durdur.

Sonradan kavgayı hatırlamakta zorlandı, yalnızca Riya'nın sözlerinin içinde uyandırdığı duyguları, beynindeki patlamayı, bulanık görüşünü, küt küt atan kalbini, suçlamaların saçmalığı karşısında titreyen bedenini, saldırısının aşağılayıcı haksızlığını hatırladı. Riya'yı suçlu bulması için yüce yargıca başvurmak istiyordu, ama onları cennetten gözleyen bir göz, çağrılacak kayıt tutan bir melek yoktu. Riya'nın özür dilemesini istiyordu. Lanet olsun. Özür dilemesi gerekiyordu. *Hem de bol bol.*

Burnundan soluyarak Macdougall Caddesi'ndeki eve geldi, kimseye bir şey söylemeden, onu yalnız bırakmaları için herkesi uyaran bir fırtınaya sarınmıştı. Riya'yla günlerce konuşmadılar. Beşinci gün Riya onu aradı, sakın

bir yetişkin gibi konuştu. *Eve dön. Yatakta yalnız kalmak istemiyorum. Zzzzzz Şirketi* uykusu çekmek istiyorum.

D gülmeye başladı, kendini tutamadı, ondan sonra özür dilemek, üzgünüm, üzgünüm demek kolaydı.

Onu ayrıca konuşuruz, dedi Riya.

Riya yere oturmuş kitap okuyordu. Çin Mahallesi'ndeki apartman dairesinin küçük kitaplığında bazıları ünlü –Juan Rulfo, Elsa Morante ve Anna Ahmatova'ya ait– bazıları daha az mağrur –*Yeşil Yumurta ve Salam, Alacakaranlık, Kuzuların Sessizliği* ve *Kızıl Ekim*– yedi tane kitap vardı. Okumak için Ahmatova'yı seçmişti.

Gök gürültüsünü duyacak, beni hatırlayacaksın,
Ve düşüneceksin; fırtınalar isterdi.

Kenarları kıpkırmızı olacak göğün,
Ve kalbin tutuşacak, o zamanki gibi.

"Bir kitapla işim bittiğinde," dedi, "onun da benimle işi biter ve yoluna devam eder. Columbus Parkı'nda bir bankın üstüne bırakırım onu. Belki kâğıt veya Go oynayan Çinliler, Sun Yat-sen'in heykelini hüznle eğilerek selamlayan nostaljik Çinliler istemez kitabımı, ama evlilik cüzdanlarıyla ve gözlerinde yıldızlarla belediye binasından çıkan çiftler, az önce ruhsatlanan aşklarının bilgiyle gülümseyerek birkaç dakikalığına bisikletçiler ve çocuklar arasında dolaşmak isteyebilir ve kitabımı onlar bulmak isteyebilirler gibi geliyor bana, özel günlerinde şehirden gelen bir hediye olarak kabul edebilirler onu, belki de kitap onları bulmak isteyebilir. Başlangıçta kitapları verirdim yalnızca. Yeni bir kitap aldığımda eskilerden birini verirdim. Hep yedi tane kitap tutarım rafımda. Ama sonra başkalarının da benim bıraktığım yerlere kitap bırakmaya başladığını fark ettim ve bunlar benim

için, diye düşündüm. Bu yüzden artık kütüphanemi tanımadığım yabancıların tesadüfî hediyeleriyle dolduruyorum ve elimdeki kitap bitince ne okuyacağımı asla bilemiyorum, evsiz kitapların beni çağırmasını bekliyorum; sen, okur, sen bana göresin. Okuduklarımı seçmiyorum artık. Şehrin atılmış hikâyeleri arasında dolaşıyorum.”

Kapı eşiğinde pişman, sıkıntılı duruyordu D. Riya başını okuduğu sayfadan kaldırmadan konuşuyordu. D onun yanına oturdu, sırtını duvara yasladı. Riya ona doğru eğildi, hafifçe, omuzları temas edecek kadar. Kollarını kavuşturmuştu, elleriyle omuzlarını tutuyordu. Parmaklarından birini uzatıp D'nin koluna dokundu.

“Sigara içseydin,” dedi, “ortak bir yanımız olurdu.”

Kes.

“Ertesi gün,” diyor. Ertesi gün oldu, şimdiki zamanda bir gün. “Ertesi gün buradayız işte,” diyor. “Yarın, iki olanaksız günden biri. İşte buradayız ve yarın oldu.”

“Ben özgür bir ruhum,” diyor Riya, ağzını aldırışsızca bükerek, özel bir şey değil, diyor ağzı. “Ama sen her yerinden zincirlisin. Dinlemediğin iç seslerin var, içinde kaynayan, baskıladığın duyguların ve yok saydığın rahatsızlık verici rüyaların var.”

“Ben hiç rüya görmem,” diyor, “bazen başka dillerde, Teknikolor rüyalar görürüm ama bunlar hep huzurlu rüyalardır. Dalgalı bir deniz, ihtişamlı Himalayalar, bana gülümseyen annem, yeşil gözlü kaplanlar.”

“Seni duyuyorum bazen,” diyor Riya. “Horlamadığın zaman genellikle uluyorsun, ama bir kurttan çok bir baykuş gibi. Kim... Kim... kim... öyle diyorsun. Cevabını bulamadığın soru bu.”

Bowery’de yürüyorlar, çevrelerindeki kaldırım ve yol inşaat çalışması yüzünden paramparça. Bir matkap çalışmaya başlayınca kimse kimseyi duyamaz oluyor. D

ona doğru dönüyor ve sessizce konuşuyor, aslında bir şey söylemiyor, yalnızca ağzını açıp kapatıyor. Matkap bir an susuyor.

“İşte cevabım bu,” diyor.

Kes.

Sevişiyorlar. Hâlâ yarın, hâlâ akşamüstü ama ikisi de sevişmek istiyor ve karanlığı beklemek için bir neden göremiyorlar. Fakat ikisi de gözlerini kapatıyor. Sevdiğiniz ve memnun etmek istediğiniz biriyle yapıldığında bile bireysel olabiliyor seks. Sevişenler nelerden hoşlandıklarını bildiklerinde diğer tarafı görmek de gerekmiyor. Artık bedenleri birbirini tanıyor, diğerinin doğal hareketlerine karşılık verecek şekilde hareket etmeyi biliyor. Ağzları birbirini nasıl bulacağını biliyor. Elleri ne yapacağını biliyor. Çıkıntılı kenarlar yok, sevişmeleri pürüzsüz.

Çoğunlukla olan bir şey, çıkan bir zorluk var. Ereksiyon olmakta ve ereksiyonunu korumakta güçlük çekiyor. Riya'yı olağanüstü çekici buluyor ve her başarısızlık ânında bunu söyleyerek itiraz ediyor, her yumuşamadan sonra, Riya bunu kabulleniyor ve onu kucaklıyor. Bazen bir an için başarılı oluyor ve ona girmeye çalışıyor, ama penetrasyon ânında yeniden yumuşuyor ve gevşek cinsel organı onunkine yaslanıp kalıyor. Önemi yok, çünkü başarılı olmak için başka yöntemler geliştirdiler. Riya onu öyle çekici buluyor ki ilk dokunuşunda geliyor ve böylece, dokunarak ve öperek, ikincil organlarını (eller, dudaklar, dil) kullanarak onu bitkin bir hazla kıkırdamaya başlayana dek orgazma ulaştırıyor. Riya'nın hazzı D'nin hazzına dönüşüyor ve genellikle boşalması bile gerekmiyor. Onu tatmin ederek tatmin oluyor. İlişkileri ilerledikçe daha maceracı, biraz daha sert davranıyorlar ve ikisi de bundan büyük haz alıyor. Riya şöyle düşünüyor, ama bir şey söylemiyor; genç erkeklerin genel sorunu hemen

ve sık sık sertleşmeleri fakat sabırları, kontrolleri veya nezaketleri yetersiz olduğundan iki dakika sonra işlerini bitirmeleri. Saatlerce süren bu aşk seansları çok daha zevkli. Sonunda ona şöyle diyor ve bunu söylemeden önce uzun süre düşünüyor: Sanki iki kadınız. Sevişmeleri öyle güvenli ve coşkulu ki. İkincisinin nedeni birincisi.

İşte. Söyledi sonunda. Açıkça dile getirdi. D sırtüstü uzanmış tavana bakıyor. Uzun süre karşılık vermiyor. Sonra:

Evet, diyor.

Uzun bir sessizlik daha.

Evet ne, diye soruyor Riya alçak sesle, elini göğsüne koyup parmaklarıyla onu okşarken.

Evet, dedi. Bunu ben de düşünüyorum. Sık sık düşünüyorum.

Flashback. Görüntü hızla geri sarıyor.

Michael Jackson'ın Bombay'da konser verdiği yıl. Mumbai. *Bombay*. Televizyonda haberler açık, pembe ve safran sarısı sarıklar takmış adamlar havalimanında davul eşliğinde çılgınca dans ediyorlar. Gelen yolcular salonuna asılmış büyük bir kumaş pankart *NAMASTE MICHAEL, HİNDİSTAN HAVAYOLLARI MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN NAMASTE* diye haykırıyor. Siyah şapkalı, altın düğmeli kırmızı montunu giymiş MJ dansçıları alkışlıyor. *Sana özel bir sevgim var Hindistan*, diyor. *Tanrı seni daima kutsasın*. D adlı çocuk on iki yaşında, yatak odasında haberleri izliyor, kendi kendine *moonwalk* yapmayı öğreniyor, ünlü şarkıların sözlerini ezbere biliyor, bütün sözleri, yüzde yüz ezbere söylüyor. Harika bir gün! Ertesi sabah arabanın arka koltuğunda oturuyor, şoför onu okula götürüyor. Tepeden aşağı inip Marine Bulvarı'na geliyorlar, Chowpatty Plajı'nda trafik sıkışıyor. Birden MJ, ta kendisi, bekleyen araçların arasında yürümeye başlıyor! Aman-

tanrım, amantanrım, amantanrım. Fakat hayır, tabii ki Michael Jackson değil bu. Bir hicra. Dev bir hicra, Michael'ın siyah şapkasından takmış, altın düğmeli kırmızı montundan giymiş. Ucuz taklitlerini giymiş en azından. Ne cüret. Çıkar onları. Sana ait değil onlar. Sağ eliyle şapkasının siperine dokunan hicra trafikte bekleyen araçların arasında fır fır dönüyor, apışarasını tutuyor. Hicranın eski teybinde "Bad" çalıyor. Yüzü beyaza boyanmış, kırmızı rujlu hicra şarkının sözlerini söylüyor. İğrenç bir şey. Karşı konulmaz. Dehşet verici. Buna nasıl izin verirler? Şimdi hicra Katedral Okulu'na giden genç milordun arabasının camına yaklaşıyor, benimle dans et, küçük efendi, dans et benimle. Kapalı cama doğru haykırıyor, kırmızı dudaklarını cama yapıştırıyor. *Hato, hato* diye haykırıyor şoför, kolunu sallayarak, çekil, ve hicra gülüyor, yüksek, kibirli ve tiz bir sesle gülüp güneşe doğru uzaklaşıyor.

Görüntü hızla ileri sarıyor.

Bana Ardhanarişvara'nın heykelini gösterdiğin zaman, ağızımdan Elefanta Adası'ndan sözcüklerini kaçırmış ama çenemi hemen kapamıştım. Fakat evet, onu uzun zaman öncesinden biliyordum. Şiva ile Şakti'nin, Hindu tanrısının Olma ve Yapma güçlerinin bir araya gelmiş hali, bu tek ama çift cinsiyetli tanrının bedenindeki ateş ve ısı. *Ardha*, yarı, *nari*, kadın, *ishvara*, tanrı. Bir yanı kadın, bir yanı erkek. O eril-dişil tanrıyı çocukluğumdan beri düşünürüm. Ama hicrayı gördükten sonra korktum. Herkes hicralardan hâlâ biraz korkuyor, biraz tiksiniyordu, ben de öyleydim. Aynı zamanda büyüleniyordum, o da doğru ama büyülendiğim için korkuyordum da. Bu kadın-adamların benimle ne ilgisi vardı? Onlar hakkında duyduğum her şey tüylerimi ürpertiyordu. Özellikle de *operasyon*. Öyle diyorlar, İngilizce sözcüğü kullanıyorlar: *operasyon*. Alkol veya afyon alıyorlar ama

anestezi kullanılmıyor. O işi diğer hicralar yapıyor, bir doktor değil, düzgün kesebilmek için cinsel organı bir iple bağlıyorlar, sonra uzun, kıvrık bir bıçakla bir vuruşta kesip atıyorlar. Yaranın kanamasına izin veriyorlar, sonra sıcak yağla dağlıyorlar. Sonraki günlerde, yara iyileşirken süreklideşerek idrar yolunun açık kalmasını sağlıyorlar. Sonunda, vajinaya benzeyen ve vajina olarak kullanılabilen büzüşük bir yara kalıyor geriye. Bunların benimle ne ilgisi olabilirdi, hiç ilgisi yoktu. Cinsel organımı sevdiğimi söyleyemem ama böyle bir şey, ıyy.

Ne dedin sen az önce, diye sözünü kesiyor Riya. Cinsel organını sevmiyorsun demek.

Öyle demedim. Öyle bir şey çıkmadı ağzımdan.
Kes.

Riya yere oturmuş, elindeki kitaptan bir pasaj okuyor. "Şaivizmin şair-azizlerine göre, Şiva *Ammal-Appar'* dır, anneyle babanın birleşmiş hali. Brahma'nın, insanları kendini iki kişiye dönüştürerek yarattığı söylenir; ilk erkek, Manu Svayambhuva ve ilk kadın Satarupa. Hindistan androjenliği, kadın bedenindeki erkeği ve erkek bedenindeki kadını hep anlamıştır."

D çok gergin, beyaz duvarlar arasında volta atıyor, ulaştığı duvara bir tokat indiriyor, dönüp diğer tarafa yürüyor, vuruyor, dönüyor, yürüyor, ulaşıyor, yeniden vuruyor.

Bana ne yapmaya çalışıyorsun bilmiyorum. Müzede ki işin aklını altüst etmiş. Ben buyum. Başka biri değil. Buyum ben.

Riya başını kaldırmadan okumaya devam ediyor. "Çok az sayıda hicra doğduğu yerde yaşar. Köklerinden kopmalarının nedeni aileleri tarafından reddedilmeleri ve kınanmalarıdır. Kendilerini asıl aileleri tarafından reddedilen varlıklara dönüştürdüklerinden, hicralar yeni kimlik-

lerini genellikle yeni yerlere götürür, çevrelerinde oluşan ve onları kabullenen yeni aileler kurarlar.”

Yeter, diye haykırıyor D. Bunları duymaya hazır değilim. Beni sefaletle sürüklemek mi niyetin? Nero Golden’in en küçük oğluyum ben. Duydun mu beni? En genç oğlu. Hazır değilim.

“Çocukken kız gibi davranırdım, kız gibi olduğum için bana gülerlerdi, azarlanırdım.’ ‘Bir erkek çocuk gibi davranmam gerektiğini sık sık düşündüm, bunu denedim ama yapamadım.’ ‘Bizler de evrenin parçasıyız.” Kitaptan başını kaldırıyor, kitabı kapatıyor, ayağa kalkıp onun karşısına dikiliyor, yüzleri çok yakın, onunki öfkeli, Riya’nınki tamamen ifadesiz ve sakin.

Ne diyeceğim, biliyor musun? diyor. Çoğu *operasyon* geçirmiyor. Asla geçirmiyorlar. Gerek yok. Önemli olan kim olduklarını bilmeleri.

Parktaki bankta bulduğun kitaplardan biri mi bu? diye soruyor D. Gerçekten mi?

Başını yavaşça, hüznle iki yana sallıyor Riya, *Hayır, elbette değil.*

Ben gidiyorum, diyor D.

Gidiyor. Dışarıda, sıcak akşamüstü saatinde sokak gürültülü, hareketli, kalabalık. Çin Mahallesi ne de olsa.

Dev bir böcek. Korkunç bir haşere. Pis bir eklembacaklı. Gregor Samsa bir sabah sıkıntılı rüyalarından uyandı-ğında, yatağında olduğunu ve bir *ungeheuren Ungeziefer*'a dönüştüğünü gördü. İnsanlar bu tamlamanın nasıl çevrilmesi gerektiği konusunda tartıştılar. Kafka'nın öyküsünde yaratığın görüntüsü tam olarak tarif edilmemişti. Belki dev bir hamamböceği idi. Temizlikçi kadın bokböceği olduğunu söyler. Kendisi de pek emin değil gibidir. Ne olursa olsun, zırlı sırtı ve sallanan minik bacaklarıyla korkunç bir varlıktır. "Bir *ungeheuren Ungeziefer*'a dönüştü." Kimsenin olmak isteyeceği türde bir şey değil. Sonunda herkesin dehşet içinde sırtını döneceği bir yaratık; işverenin, ailesinin, hatta çok sevdiği ve eskiden onu çok seven kız kardeşinin bile. Sonunda, temizlikçi tarafından çöplerle birlikte süpürülüp evden atılacak ölü bir şey. D de böyle bir şeye dönüşmekte olduğunu söyledi kendine; kendisi için bile bir ucubeye.

Böyle marazi düşüncelere kapılmış, şehrin yukarı tarafında yürüyordu ve parlayan güneşe rağmen karanlığa hapsolmuş hissediyordu kendini – daha doğrusu, onu herkesin dikkatli bakışlarına ve yargısına maruz bırakan parlak bir spotun altındaydı sanki; fakat onu yargılayanların yüzlerini görmesini olanaksız kılan kara ve pis bir

duman tabakasıyla çevriliydi. Ayaklarının onu Macdougal Caddesi'ne getirdiğini ancak kendini babasının evinin kapısında bulduğu zaman fark etti. Cebinde anahtarını bulup içeri girerken ailesiyle karşılaşmamayı umuyordu. Buna hazır değildi. Kendinde değildi. Onu görürlerse bütün bedeninde okunan dönüşümünü de görüp dehşetle *Ungezifer!* diye haykırabilirlerdi. Buna hazır değildi.

Evin içi şimdi ona ne kadar tuhaf geliyordu! Yalnızca babasının metresi Vasilisa Arsenyeva'nın eve taşınır taşınmaz dekorasyonu radikal bir biçimde "modernleştirme" çalışmalarına başlaması ve böylelikle "aynı evi paylaşan sevgili" statüsünün basamaklarında bir adım daha yükselmesi değildi evin ona tuhaf görünmesinin nedeni. Vasilisa'nın sol elinin dördüncü parmağı hâlâ çıplaktı fakat yakında o parmakta bir pırlantanın parlamaya başlayacağı, pırlantayı altın bir yüzüğün takip edeceği konusunda üç oğul da hemfıkirdi. Vasilisa ev sahibi gibi davranmaya başlamıştı bile. Bütün ev şık istiridye grisine boyanmış, eski olan her şey yeni ve lüks şeylerle değiştirilmiş veya değiştirilmekteydi – mobilya, halılar, sanat eserleri, aydınlatmalar, masa lambaları, kül tablaları, resim çerçeveleri. D, odasına dokunulmamasını istemişti ve Vasilisa onun isteğine saygı göstermişti, yani en azından tanıdık bir şey vardı evde. Fakat içindeki tuhafılık duygusunun evin yeniden dekore edilmesinden değil, kendisinden kaynaklandığını biliyordu aslında. Koridordan geçip merdivenlerden çıkarken içine ürkütücü bir önsezi dolduysa, her şeyin değişmek üzere olduğunu ve değişimin bir felakete yol açacağını hissettiyse, bu önsezinin nedeni istiridye grisi duvarlar veya gümüş rengi velur kumaş kaplı kanepeler değildi, yeni oturma odası perdelerinde asılı değildi, kışları içindeki çakıltaşlarını ısıtıp lüks bir keyifle ısıldatacak yeni gazlı şöminelerde parlamıyordu önsezi-

nin kaynağı. Bu yenilenmiş evin Nero Golden'ın buraya geldiklerinde kalmaları için yarattığı eski moda, içinde yaşanmış dünya olmadığı doğrudur. Yine bir tür sahte hayat olan eski versiyonunun bir şekilde hissettirmede, rahatsızlık verici, yapay bir ötekiliğin etkisindeydi. Fakat hayır! Sorun ev değildi. Değişen oydu. Çevresinde varlığını hissettiği karanlık kendisiydi, bir korku filmindeymiş gibi duvarları birbirine yaklaştıran, tavanları alçaltan, sıkıntılı ve klostrofobik bir hava yaratan oydu. Eve gelince, doğrusunu söylemek gerekirse eskisinden çok daha aydınlıktı. Kararan kendisiydi.

Yaklaşmakta olduğunu bildiği şeyden kaçıyor. Yaklaştığını biliyordu ama bu, ondan hoşlandığı anlamına gelmiyordu. Hatta ondan nefret ediyordu, bu gerçekten kaçmanın yolu yoktu ve şu anda onu çevreleyen fırtınayı yaratan işte buydu. Odasına gidip kapıyı kapatmak istiyordu. Ortadan kaybolmak istiyordu.

Bu kritik kavşaktaki D'yi düşününce aklıma Theodor W. Adorno geliyor: "En yüce erdemlilik, kendi evinizdeyken evinizdeymiş gibi hissetmemektir." Evet, rahatlıktan rahatsız olmak, huzurdan huzursuz olmak, ekseriyetle ve mutlulukla kanıksanan kabullenişleri sorgulamak, kendini, çoğunluğun meydan okumalardan muaf olduğunu hissettiği alana meydan okumaya zorlamak; evet! Ahlakın neredeyse kahramanlık denebilecek bir seviyeye yükseltilmesidir bu. D Golden'ın "evi" o esnada aile evinden daha mahrem bir yerdi; kendi bedeninden daha azı değildi. Kendi derisine uyumsuzdu, yakın zamanda önem kazanan bu zihin/beden sorunu çeşitlemesini yoğun biçimde yaşıyordu. Fiziksel olmayan benliği, zihni, bedeninin, fiziksel benliğinin inkâr ettiği şey olmakta ısrar etmeye başlıyordu ve bu yüzden fiziksel ve zihinsel ıstırap çekiyordu.

Altın Ev sessizdi. Bir an babasının ikinci kat sahanlı-

ğındaki büyük yatak odasının önünde durdu. Kapısı kapalıydı ama eskiden misafir odası olan, şimdi Vasilisa Arsenyeva'nın giyinme odası olan hemen yanındaki odanın aralık kapısından içeri bakınca akşamüstü güneşinin aydınlattığı raflar ve askılar dolusu ışıltılı elbiseyi, saldırgan denebilecek kadar yüksek topuklu ayakkabıları gördü. Bu benim için sorun olacak, sözcükleri, atmosferin hemen dışında, Karman hattının ötesinde süzülen meçhul bir ana gemiden bilincine düştü, ayakların dev gibi, işime yaramazsın çünkü ayakların çok büyük, senden gerçekten nefret ediyorum çünkü ayakların çok büyük. Evet, Fats Waller, dediğin gibi. O büyük ayaklar şimdi onu kendiliklerinden silhat kokusunun evin her yerinden daha güçlü duyulduğu odanın ortasında getirmişti, Vasilisa Arsenyeva'nın daha önceden burada olan bütün kokuları bastırmak için buraya getirdiği kokuydu silhat yağı kokusu, kediler gibi sessiz ve mağrur Vasilisa, yürüdüğü her yerde izini bırakıyordu. Elleri o elbiselere uzandı, yüzünü hoş kokulu payetlere gömdü, kokuyu içine çekti, nefes aldı, nefes verdi. Çevresindeki karanlık geri çekildi; oda mutluluk bile denebilecek bir ışıkla aydınlandı.

Orada ne kadar kaldı? Beş dakika mı beş saat mi? Hiç bilmiyordu, içine farklı duygular doldu, bütün benliği bir karmaşa girdabına dönüştü, ama kendini ne kadar iyi hissediyordu, yanağına değen kumaş ne kadar yumuşaktı, verdiği his, gösterişin cazibesini hissetmek ne kadar şaşırtıcıydı, bunu nasıl inkâr edebilirdi ve bundan sonra ne gelecekti, atılması gereken doğru adım neydi?

Derken Vasilisa kapıda belirdi, onu seyreliyordu. "Yardımcı olabilir miyim?" dedi.

Yardımcı olabilir miyim, gerçekten mi? Sanki bir mağazadaydı, kadın da onu hırsızlıkla suçluyordu, ne pasif-agresiflikti bu, orada sakince durmuş, hatta hafiften gülümsüyordu, beni küçümsemeye kalkma, hanımefendi,

sana yardım edebilir miyim, hayır, herhalde edemezsin. Tamam, D onun gardırobunda, elbiselerini kokluyor, bu kadarı doğru, ama yine de doğru değil kadının yaptığı. Belki de bir ifade sorunu yalnızca, belki öğrendiği bir deyiş, neyi nasıl söyleyeceğini bilmiyor, soruyu öyle sorsan saldırgan gelebilir kulağa ama belki de, olabilir mi, düz anlamıyla sormuştur, bana gerçekten yardım etmek istiyor ve bunu nasıl yapabileceğini soruyor, beni yargılamıyor, bana kızmıyor, aslında bana yardım eli uzatıyor, niyetini yanlış okumak istemem, durum zaten yeterince utanç verici, ama evet, yanıma geliyor ve bana sarılıyor şimdi, sonradan ezberlediği cümlelerden birini daha söylüyor: "Bakalım senin için ne yapabileceğiz."

Vasilisa raflardan çıkardığı giysileri D'nin üzerine tutmaya, *Bu olur mu? Peki ya bu?* diye sormaya başladı ve rahatlatıcı bir şekilde, "Sen ve ben benziyoruz," dedi, "gövdelerimiz yani. Fidan gibi, öyle mi diyorlar?" Evet, diye başını salladı D, öyle diyorlar. "Fidan gibi incecik," diye devam etti söyledikleri doğrulanınca kendisi de rahatlayan Vasilisa. "Annen uzun ince bir kadındı herhalde, bir manken gibi."

D gerildi. "Annem bir fahişeydi," dedi. Titremeye başladı. "Beni babama sattı ve Fahişistan'a gidip ortadan kayboldu."

"Şşş, şşş," dedi Vasilisa. "Şşş, sus bakayım. Bu başka bir günün konusu. Bu an senin ânın. Şunu denesene."

"Yapamam. Giysilerini mahvetmek istemiyorum."

"Önemi yok. Giysim çok. Al, tişörtünü çıkar, şunu başından geçir. Birazcık dar, görüyorsun ya. Nasıl oldu sence?"

"Şunu deneyebilir miyim?"

"Evet. Elbette."

(Onları bir dakikalığına orada bırakmak, bu mahrem âni baş başa yaşamalarına izin vermek istiyorum,

bakışlarımı ihtiyatla onlardan uzaklaştırıp ben-bir-cep-telefonuyum-kameramı kapatmak veya diğer yöne çevirmek istiyorum, işte sahanlık, işte giriş holüne inen merdivenler ve yeni dekorasyondan sonra orada bekleyen balon köpek, duvardan sivri dişlerini göstererek sırtan salamura pirana, kapının üstünde parlayan fosforlu pembe ve yeşil sevgi sözcükleri ve açılan ön kapı. İçeri giren Nero Golden. Evine dönen kral. Yüzünü seyredivorum. Çevresine bakıyor, canı sıkın. Vasilisa'nın onu kapıda karşılamasını istiyor, nerede bu kadın, mesajını okumadı mı? Şapkasını ve bastonunu giriş holündeki portmantoya asıyor, ona sesleniyor.)

"Vasilisa!"

(Sabitleme-sistemine-yerleştirilmiş-kameramın merdivenlerden yukarı koştuğunu, hayal edin, yukarı çıkıp giysi odasına giriyor, Vasilisa ve onun giysileri içindeki genç adam onun sesini duyunca donup kalıyorlar, Vasilisa ona, D'ye bakınca babasından hâlâ korktuğunu anlıyor.)

"Beni öldürecek. Öldürecek beni. Aman Tanrım."

"Hayır, seni kesinlikle öldürmeyecek."

D'ye kendi giysilerini uzatıyor.

"Şunları giy. Onun dikkatini dağıtıyorum ben."

"Nasıl?"

"Onu yukarı getireceğim..."

"Hayır!"

"... yatak odasına sokup kapıyı kapatacağım. Gürültülü sesler çıkarmaya başladığımı duyunca rahatça çıkıp gidebilirsin."

"Nasıl sesler?"

"Nasıl sesler olduğunu rahatlıkla tahmin edebilirsin. Açıkça söylemem gerekmiyor şimdi."

"Ah."

Nero'nun yanına gitmeden önce kapıda duruyor.

“D?”

“Ne? Ay, pardon, evet, efendim?”

“Belki de bütünüyle, yüzde yüz kötü bir kaltak değilim.”

“Evet. Evet. Belli. Yani hayır. Besbelli değilsin.”

“Rica ederim.”

“Teşekkür ederim.”

İşbirlikçi bir ifadeyle gülümsüyor. Sahneyi burada, onun bir sfenksi andıran Mona Lisa gülümsemesinin yakın plan çekimiyle sonlandırmalıyım.

Daha sonra.

Sabırlı, anlayışlı Riya'yla barıştı ve şimdi Ivy Manuel'le birlikte Houston ve Sullivan caddeleri kesişimindeki Jamaika Bar'da gece geç saatte tehlikeli kokteyller içiyorlar. Veya, yeniden hayal etmek gerekirse; tamamen siyah bir stüdyoda basit bir yuvarlak masanın çevresine oturmuş üç kişi içkilerini içiyor (tehlikeli kokteyller arafta bile kabul ediliyor). Derin dil ve felsefe sorularını tartıştıkları sırada dünya onlar için yok. (Tasarlanan gönderme: Jean-Luc Godard filmi *Le gai savoir*, 1969, başrollerde Jean-Pierre Léaud ve Juliet Berto. Filmin didaktik olduğunu düşünenlerin sayısı çok ama didaktizm bazen gerekli bir şey.) Başlangıçta D'nin keyfi yok, Nietzsche (*Şen Bilim*'in yazarı) alıntısı yapıp “Schopenhauer'cü soruyu soruyor: O zaman varlığın anlamı var mı? – ki bu sorunun bütün hikmetiyle duyulması için aradan birkaç yüzyıl geçmesi gerekecek.” Ama iki kadın onu yavaş yavaş teselli ediyor, onu cesaretlendiriyor, destekliyor, tatlı sözlerle yatıştırıyorlar ve sonra, onların dediklerini kabul ederek başını hafifçe salladığı ve ihtiyatla gülümsediği zaman onu yavaş yavaş geleceğinin sözcük dağarcığıyla tanıştırıyorlar; ilk ve en önemli sözcük *geçiş*. Müzikte, bir anahtardan diğerine geçiş anlamına geliyor. Fi-

zikte, bir atomun, çekirdeğin, elektronun vs. radyasyon yayma veya soğurma yoluyla bir kuantum halinden bir başkasına dönüşmesi. Edebiyatta, iki konuyu veya bölümü birbirine güzelce bağlayan bir pasaj. Bu durumday-sa... bu durumda, herhalde bir kişinin doğumunda sap-tanan toplumsal cinsiyetin aksine, özdeşleştiği toplumsal cinsiyetin dış görünümünü veya fiziksel özelliklerini ka-lıcı olarak benimsemesi. Bu süreç hormon terapisi ve toplumsal cinsiyet tayini gibi süreçler eşlik edebilir de etmeyebilir de.

“Operasyonu düşünme,” diyor kadınlar. Aklına bile getirme. O aşamaya henüz yaklaşmadık bile.” (*Bu sahne çekilirken kadın oyuncular hangi repliği kimin söyleyeceğini kararlaştırabilirler. Ama şimdilik Önce Riya’nın, sonra Ivy’nin konuştuğunu söyleyelim.*)

“Kim olduğunu anlamam lazım. Bunun için bir uz-mandan yardım alabilirsin.”

“Şu anda TG, TS, TV veya CD olabilirsin. Hangisi sana doğru geliyorsa.” Transgender, transseksüel, travesti, *cross-dresser*, yani karşı cinsin kıyafetlerini giymekten hoş-lanan. “Sana doğru gelenden fazlasını yapmana gerek yok.”

“Bunun için bir uzmandan yardım alabilirsin.”

“Eskiden insanların isimlerinin önüne etiketler ko-nurdu. TS Ivy gibi veya CD Riya. Bir de cinsiyet değiştir-me derlerdi. ‘Bak, Cinsiyet Değiştiren Sally geliyor.’ Ama trans dünyası artık büyüdü, olgunlaştı. Artık yalnızca Sally, deniyor, adı neyse o söyleniyor. Etiketleme yok.”

“Yine de adıları düşünmelisin. Sözcükler önemlidir. Kimliğinden vazgeçiyorsan, yerine ne geliyor? Sana *on-lar* demelerini bile isteyebilirsin. Erkek veya kadın ola-rak anılmak istemiyorsan. *Onlar*, bilinmeyen cinsiyeti anlatmak için kullanılıyor. Mahremiyetine önem veren-ler için.”

“Bir de *ze* var.”

“Ey de var istersen.”

“Ayrıca *hir, xe, hen, ve, nne, per, thon* ve *Mx* var.”

“Görüyorsun ya. Çok fazla sözcük var.”

“*Thon, that* ve *one*, o ve bir sözcüklerinin birleşimi örneğin.”

“*Mx* de *Ms* yerine kullanılıyor ve *mix* diye okunuyor. Benim favorim bu.”

“Adıllardan fazlası bunlar, aslında. Bazılarını tanıştığımız gün müzede anlatmıştım sana. Sözcükler önemlidir. Kimliğinden emin olman lazım, tabii emin olduğun şey emin olmadığın da olabilir, o zaman da belki cinsel yönelimin akışkandır.”

“Belki de transfeminensin, çünkü erkek doğdun, dişiliğin pek çok yönüyle özdeşleşiyorsun ama tam *bir kadın olduğunu* hissetmiyorsun yine de.”

“*Kadın* sözcüğünün biyolojiyle bağlantısı koparılıyor. *Erkek* sözcüğünün de.”

“Veya belki de kimliğini kadın-lık veya erkek-lık’le tanımlamıyorsun, belki de *ikiliksiz* birisin.”

“Yani acele etmene gerek yok. Düşünecek çok şey var.”

“Öğrenecek de.”

“Geçiş, çeviri gibidir. Bir dilden diğerine geçiş yapıyorsun.”

“Bazı insanlar yeni dilleri kolayca öğrenir. Başkaları için zordur bu. Ama bunun için bir uzmandan yardım alabilirsin.”

“Navajo’ları düşün. Dört cinsiyeti tanıyorlar. Erkek ve kadın haricinde *Nádleehee*’ler var; erkek olarak doğan ama kadın rolünü tercih edenler veya tam tersi, tabii ki.”

“Ne istersen olabilirsin.”

“Cinsel kimlik verili değildir. Bir seçimdir.”

O âna dek sessiz kalan D, sonunda konuşuyor. “Eski-

den başka türlü bir iddia yok muydu? Eşcinsellik seçim değildi, biyolojik bir gereklilikti hani? Artık seçim olduğunu mu söylüyoruz yani?”

“Bir kimlik seçmek,” diyor Ivy Manuel, “süpermarkette kahvaltılık gevrek seçmeye benzemez.”

“Ayrıca ‘seçmek’ de ‘seçilmiş olmak’ anlamına gelebilir.”

“Ama artık bir seçim, öyle mi?”

“Bunun için bir uzmandan yardım alabilirsin. Yardım alırsan tercihin netleşecektir.”

“Gerekli hale gelecektir.”

“O zaman seçim olmayacak mı yani?”

“Yalnızca bir sözcük bu. Neden bu kadar takılıyorsun? Bir sözcük, alt tarafı.”

Ekran kararır.

Düğün sabahı yedide, yazın en sıcak günlerinden birinde, hava durumu raporları fırtına uyarısı yaparken, Nero Golden her zamanki gibi yakın arkadaş-eğik çizgi-ortak-eğik çizgi-müşterilerinden üçünü alıp Dördüncü Cadde'yle Lafayette'in kesişimindeki korta tenis oynamaya gitti. Bu gizemli adamlar hepsi birbirine benzeyen toplam beş kişiydi sanırım; sert görünümlüydüler, lüks yerlerde lüks güneş ışığına uzun süre maruz kalmaktan tenleri ceviz kahverengisiydi, seyrelmiş saçları kısa, yüzleri tıraşlı, çeneleri köşeli, göğüsleri fıçı gibi, bacakları kullıydı. Beyaz spor giysileri içinde emekli deniz piyadelerini andırıyorlardı, ama deniz piyadeleri onların taktığı saatleri asla alamazdı tabii; iki Rolex, bir Vacheron Constantin, bir Piaget, bir Audemars Piguet saydım. Zengin, güçlü alfa erkekler. Nero onları bizimle tanıştırmaz, sohbetlere katılmaları için Bahçeler'e davet etmezdi. Onun adamlarıydılar. Onları kendine saklardı.

Oğullarına yaşlı adamın servetini nasıl kazandığını her soruşumda farklı cevap alıyordum. "İnşaattan." "Emlakçılıktan." "Kasa imalatından." "İnternet iddia şirketinden." "İplik ticaretinden." "Gemicilikten." "Risk sermayedarlığından." "Tekstilden." "Film yapımcılığından." "Kendi işine bak sen." "Çelikten." Profesör ebeveynlerim kim-

liğini ortaya çıkarınca, ben de bu birbirinden farklı iddiaların gerçekliğini sessizce araştırmaya koyuldum. N.J. Golden adıyla tanıdığımız adamın sır saklama alışkanlığını aramıza katılmadan uzun zaman önce geliştirdiğini öğrendim; iş ilişkilerini kamu denetiminden korumak için inşa ettiği takma cepheler, vekiller ve hayalet şirketler ağı benim –sinema hayalleri kuran genç bir adam olarak– uzaktan çözemeyeceğim kadar karmaşıktı. Parmaklarını pek çok farklı pastaya daldırmıştı ve korkulan bir yağmacı olarak tanınıyordu. *Benami* anonimliğinin örtüsü altına saklanıyordu, ama hamlesini yaptığında harekete geçen kim olduğunu herkes biliyordu. Adının söylenmesi yasak olan ülkede bir lakabı vardı: “Kobra.” Bir gün onu konu alan bir film çekmeyi başarabilirsem filmin adı bu sözcük olur belki diye düşünüyordum. Belki de “Kral Kobra” koyardım filmin adını. Fakat bir süre düşündükten sonra bu başlıklardan vazgeçtim. Filmime vereceğim adı zaten biliyordum.

“Altın Ev.”

Araştırmalarım, yakın zamanda adı söylenmeyen ülkede manşetlere taşınan kötü şöhretli 2G Spektrumu sahtekârlığına ulaştırdı beni. Görünüşe göre o adsız ülkenin adsız hükümetinin üyeleri cep telefonu frekansı lisanslarını kendi istedikleri şirketlere şaşırtıcı ölçüde düşük fiyatlarla satmışlardı ve onların tercih ettiği şirketler bu sayede 26 milyar dolar haksız kazanç sağlamıştı. O günlerde hâlâ birkaç kişinin okuduğu *Time* dergisinin En Ünlü On İdari Yetkiyi Suistimal Davası listesinde Watergate olayından sonra ikinci sırada yer alıyordu bu skandal. Lisansların dağıtıldığı şirketlerin adlarını ve hikâyelerini okuyunca, Nero’nun kurduğu türde bir ağ çıktı karşıma; başka şirketlerin mülkü olan şirketler ve bunlardan yüklü miktarda hisse satın alan farklı şirketlerden oluşan karmaşık bir sistem. Tahminimce Nero bu

şirketlerden en büyüğü Eagle Telekom'un arkasındaki güçtü. Bir Alman şirketi olan Verbunden Extratech'le birleşen Eagle Telekom, hisselerinin yüzde kırk beşini Abu Dabi'li Murtasin'e satmış, o da şirkete Murtasin-EV Telekom adını vermişti. Merkezî Araştırma Bürosu CBI tarafından kurulan özel mahkemelerde, yeni lisans sahipleri hakkında davalar açılıyordu. Bir aydınlanma ânı yaşadım. Nero'nun ülkesinden ayrılmak için geliştirdiği ayrıntılı planların nedensiz olduğuna hiç inanmamıştım – karısının o ikonik, eski otele yapılan saldırıda öleceğini önceden tahmin edemezdi ve bu büyük skandala karışmış olması ihtimali yuvadan uçmak üzere ihtiyaç duyduğu planları hazırlaması için çok daha ikna edici bir neden sunuyordu. Doğal olarak şüphelerimi yüzüne karşı dile getirmedim. Ama hayalî filmim veya hayalini kurduğum film serileri çok daha çekici bir hal aldı; ekonomik ve siyasi bir gerilim veya bir dizi gerilim filmi çekecektim ve komşum da olay örgüsünün merkezinde yer alacaktı. Çok heyecan vericiydi bu.

Düğünler aklıma filmleri getirir hep. (Her şey filmleri getirir benim aklıma.) *The Graduate*'da, Katharine Ross'u altardan kaçırmak için Santa Barbara'daki kilisenin cam duvarına balyozla girişen Dustin Hoffman. *Muson Düğünü*'nde yağmur sezonunda Yeni Delhi'de dans eden nineler. *Avcı*'da gelinliğe damlayan kötü şeylerin habercisi şarap. *Kill Bill: Volume 2*'da düğün gününde başından vurulan Gelin. *The Princess Bride*'da çiftleri evlendiren Peter Cook. Chen Kaige'nin *Sarı Toprak*'ındaki unutulmaz düğün şöleninde, yoksul Shaanxi eyaletindeki bir taşra Çin düğününe davet edilen misafirlere gerçek yemek yerine ahşap balık ikram edilir çünkü yenilecek gerçek balık yoktur, ama düğünlerde masada balık bulunması önemlidir. Fakat akşamüstü saat dörtte Macdougall-Sullivan Tarihî Bahçeleri'nde Vasilisa Arsenye-

va'yla evlenen Nero Golden'ın düğünü akla kaçınılmaz olarak filme alınan en meşhur düğün sahnelerinden birini getirdi, ama bu kez babasıyla dans eden Connie Corleone değildi, aile reisi genç geliniyle dans ediyordu. Film sahnesi için yönetmenin babası Carmine Coppola tarafından bestelenen zengin İtalyan-Amerikalı melodisinin yükselerek Bahçeler'de gerçekte çalan müziği bastırıldığını hayal ettim, oysa acınacak bir bayağılıkla Bahçeler'de çalan şarkı, Beatles'ın "In My Life" şarkısının kaydıydı.

Birkaç saat geri alalım: Nero tenis maçından sonra her zamanki gibi ter içinde eve geldi. Çok terler ve bunu açıkça itiraf ederdi: "Merdivenlerden çıkınca bile gömleğim sıırıslıklam oluyor." Gömleğini çıkarıp ağır siyah bornozuna sarındıktan sonra üç oğlunu çalışma odasında toplantıya çağırdı. "Kafanızda yanıtlamak istediğim sorular var," dedi onlara. "Öncelikle, hiçbir şey değişmeyecek. Hâlâ babanızım, birincisi bu, ikinize söylüyorum, müteveffa annenizi her zaman eskisi gibi seveceğim, bu da ikincisi, sana gelince, en küçük çocuğum, yaşadıkların için üzgünüm ama bunu zaten biliyorsun, sen de diğer ikisi kadar oğlumsun, bu da üç; ve böylece, mevcut düzen devam ediyor, bunu bilin. Asıl konuya gelmek gerekirse, Vasilisa'nın tereddütsüz imzaladığı epey acımasız bir evlilik öncesi sözleşmesinin varlığından hepiniz haberdarsınız. Rahatlayın; mirasınız güvence altında. Mevcut durum devam edecek. Ayrıca, benim için, hepinize on yıllardır babalık yaptıktan sonra, bir çocuk daha yapmak düşünülecek şey değil. Bebek, dedim ona, bana göre *bebek* müstehcen bir sözcük. Buna da itiraz etmedi. Dördüncü bir erkek kardeşiniz olmayacak. İlk kız kardeşiniz de olmayacak. Mevcut düzen. Bugün, düğün günümde veriyorum bunun sözünü size. Sizlerden yalnızca karımı kabul etmenizi istiyorum. Servet avcılığı yapılmayacak, miras hırsızları bebekler doğmayacak. Bu konu-

larda sizi bilgilendirmek zorunda değildim, ama öyle yapmayı tercih ettim. Benim yaşımda, sizlerden tek isteğim hayırdımanız. Şart değil ama talep ediyorum yine de. Bugün, babanızın mutlu olmasına izin verin lütfen.”

Yargıç görevini yerine getirip gittikten, Vasilisa ve Nero karı ve koca olduktan sonra bahçede yıllar önce Florida’daki gibi dans edişlerini seyrettim; yaşlı adam dimdik, esnek hareketlerle, hafif adımlarla dans ederken gençleşiyordu sanki; partnerini özenle tutuyordu, dansın dili sihirli sözcüklerini fısıldayıp onları genç gösteriyordu. Vasilisa da onun kollarında güzelliğinin gücünü salıveriyor, dudaklarını onun kulağına yaklaştırıyor, sonra çıplak sırtını eğerek ondan uzaklaşıyor, yeniden, tekrar tekrar, ritmik hareketlerle ona yaklaşıp ondan uzaklaşıyor, büyülerin en güçlüsüyle, buraya gelgit hamlelerinin cazibesıyla onu baştan çıkarıyordu; Nero’nun ona sarılmasına ve onu yönetmesine izin vererek konuşmaya ihtiyaç duymadan konuşuyordu Vasilisa bizimle: Korkusuzum, ona sahibim, bedenimin bütün cadılık gücüyle ona beni sıkı sıkı kollarında tutma emrini verdim, öyle ki, istese de beni düşüremez.

Bu bir dans değil, diye düşündüm, bir taç giyme töreni.

Nero Golden’ın oğulları da seyrettiler ve öğrendiler. Petya çocukların tırmanma merdiveni ve kaydırağının arkasındaki neredeyse gizli köşesinde, hapishane parmaklıklarını tutar gibi merdivene yapışmış, babasını seyrederiyordu. Arkasında durduğum sırada şöyle dedi: “Babamızın içindeki sevgi sınırlıdır. Çoğalmaz da azalmaz da. Artık daha fazla kişiye dağılacığından hepimize daha az düşecek.” Fakat Vasilisa ne zaman ondan yana baksa bütün gücüyle gülümsüyordu. “Yeni kraliçeyi kıskırtmamak gerek,” dedi ciddi bir tavırla, bir sır veriyormuş gibi. “Her an kelleimizi almaya karar verebilir.”

Kardeşi Apu her zamanki şehirli sanatsever tiplerin, ressam, kulüp meraklıları ve İtalyanların arasında, bir ağacın altında duruyordu, yanında, peş peşe sigara içen, üzerinde her zamanki kadife smokin ceket ve sivri yaka gömleğiyle Andy Drescher duruyordu; Apu'nun açıklanamaz bir zaaf duyduğu ünlü profesyonel cimri. New York ikonlarından biri olan Andy, seksenlerde yayımlanan iki cilt şiir kitabından sonra başka eser vermemiştir ama belli bir geliri veya başka bir geçim kaynağı olmamasına rağmen bir şekilde şehrin yüksek kademelerinde iyi bir hayat sürüyordu. Sıcak su akmayan, çok sayıda merdivenle çıkılan küçük dairelerinde konserve kedi maması yediğini, sonra kadife cicilerinin tozunu alıp arzulu bir teslimiyetle güzel genç adamlara gülümsemek ve yüzünü ekşiterek ünlü şikâyetlerini haykırmak için en şık davetlere gittiğini hayal ediyordum. Giderek kabarıklaşan şikâyet edilecek şeyler ve insanlar listesi o sırada şu maddeleri içeriyordu; sinemaya gitmek, Belediye Başkanı Bloomberg, hem eşcinseller hem heterolar için evlilik mefhumu, sevişmek varken televizyon seyretmek, makineler (her türlü makine ama özellikle akıllı telefonlar), East Village, moda tasarımcılarının stüdyolarındaki ruh hali panoları (bunlara örgütlü hırsızlık diyordu), turistler ve kitaplarını yayımlatan yazarlar. O gece Riya'nın çalıştığı Kimlik Müzesi'yle ve kişinin hissettiği cinsiyeti seçebileceği düşüncesiyle alay ederek zavallı Riya'nın canını sıktı (gerçi *herkesin* canını sıkıyordu). "Gelecek hafta on milyon dolarlık bir apartman dairesi satın alacağım," dedi Riya'ya. "Nasıl alacağımı sor." Tuzağa düşen Riya soruyu sordu. "Ah, ben bir trans-milyarderim," diye karşılık aldı. "Zenginlikle özdeşleştiğim için zengin oldum da."

Ondan sonra Riya, D'nin yanından bir an bile ayrılmadı ve dans eden kraliçenin zafer ânını birlikte seyrettiler; Güzel, sevgili Çirkin'inin kollarında dönüyor, dö-

nüyordu. Akşam çöker ve ağaçlara asılan sıra sıra peri ışıkları Disney atmosferini kuvvetlendirirken, davetli veya davetsiz, gerçek veye kurmaca, hepimiz onlara katıldık; profesör ebeveynlerim mutluluk içinde dans ediyor, birbirlerinden başka kimseyi görmüyorlardı, hüzünlü Birleşmiş Milletler temsilcisi U Lnu Fnu, Arjantinli Mr. Arribista ve Bahçeler Cemiyeti'nin gerçek aristokratları Vito ve Blanca Tagliabue, Selinunte baronu ve baronesi, ayrıca ben, hepimiz mutlulukla birbirimize karıştık, su gibi akan şampanyanın etkisiyle, şehirdeki en iyi yiyecek içecek servisi tarafından getirtilen harika yemekleri yiyerek, bazı düğünlerin bir şekilde yaratabildiği kısa ama çok keyifli anların tadını çıkardık ve mutlu, birlikte, bir olduğumuzu hissettik. Bileklerinde pahalı saatler olan beş tenisçi bile, gülümsemek için yaratılmamış yüzlerine çizilmiş gibi duran sırtışlar yerleştirip Bahçeler'dekiler arasındaki dostane havaya uyum gösterdiler ve kralla kraliçenin dansını alkışladılar.

Fakat Bahçeler'de herkesten ayrı duran, müzik çaldıkça, karanlık çöktükçe ve herkes neşelendikçe birbirlerine yaklaşan, bizden uzak durun, mesafenizi koruyun, biz sizden değiliz der gibi birbirlerine sokulan bir grup daha vardı. Geriye taranıp yapıştırılmış saçlarının arkası hafif uzun, özenle kesilmiş sakalları kısa, beden dilleri sıkıntılı, giydikleri smokinler üstlerine tam oturmayan, beyaz gömlek manşetleri ceket kollarından fazlaca çıkan bu kadınsız erkekler su veya soda dışında bir şey içmiyor, ayak sürüyor, baca gibi sigara tütürüyorlardı ve birden *Baba* filmini hatırlamamın tek nedeninin üçlemeyi sayısız kez seyretmek olmadığını, belki doğru tahminde bulunduğumu düşündüm, çünkü bu adamlar ricacı olabilecek tiplere benziyorlardı; Don'un büyük gününe onun yüzüğünü öpebilmek için gelmişlerdi. Veya (izlediğim gangster filmleri etkisini gösteriyordu) silah taşıyor olabi-

lirlerdi. Filmi zihnimde oynattım, kötü terzilerin elinden çıkmış takımların şişkin ceplerinden çıkarılan silahları, düğün gününü trajediye dönüştüren kanları düşündüm.

Bunların hiçbiri olmadı. Bu beyler otel işindeler, dendi bizlere, Mr. Golden'ın iş arkadaşları bunlar. Zeytinyağı tüccarı olduklarını duymak gibiydi; belki gerçekti ama belki de gerçeğin tamamı değildi.

Damadın en büyük oğlu, altın rengi masa örtüsünün üzerine dizilmiş atıştırma malıkların karnı acıkanları beklediği servis masasının başına dikilmiş, bir sıra domuz etli kanepeyi hızla mideye indiriyordu. Aklıma bir fikir geldi. "Hey Petya," diye yanına gittim, elimden geldiğince sakın bir sesle konuşarak. "2G Spektrumu hakkında ne biliyorsun?" Yüzünden bir şaşkınlık dalgası geçti, belki de *spektrum* sözcüğü zihninde başka çağrışımlar uyandırmıştı veya belki olağanüstü belleği ve gerçeği söyleme dürtüsü Golden'ların ettiği gizlilik yeminiyle savaşıyordu. Sonunda vereceği cevabın gizlilik yeminine dahil olmadığına ve dolayısıyla ambargo altında olmadığına karar verdi. "Telekomünikasyon şamatası," dedi. "Olaya dahil olan şirketleri sayayım mı? Adonis, Nahan, Aska, Volga, Azure, Hudson, Unitech, Loop, Datacom, Telelink, Swan, Allianz, Idea, Spice, S Tel, Tata. Telenor'un 2008'de Unitech grubu telekomünikasyon şirketinin hisselerinin çoğunu aldığını ve Uninor adı altında yirmi iki lisansı işlettiğini de belirtmek gerek. Datacom da faaliyetlerini Videocon adı altında sürdürüyor. Rusya menşeli Sistema, Telelink hisselerinin çoğuna sahip ve şirketin adını MTS olarak değiştirdi. Swan başlangıçta Reliance Grubu'nun bayilerinden biriydi. Idea, Spice'ı satın aldı. Bahreyn Telekomünikasyon ve Sahara Grubu'nun S Tel'de önemli bir payı var. Bir KYD yani kamu yararı davası yolda ve yakında Yüksek Mahkeme'ye ulaşacak. En az bir bakanın ve pek çok şirket yöneticisinin uzun süre hapis yatabile-

ceği konuşuluyor. Beş megahertz 2G Spektrumu'na megahertz başına değer biçilir..”

“Dikkatimi çekti,” dedim, “Eagle, Verbunden Extra-tech veya Murtasin'den söz etmedin.”

“Ben sahtekârlığa doğrudan karışan şirketleri sayıyordum,” dedi. “Sözünü ettiğin şirketler yasaya uygun olmayan faaliyetler yürütmekle suçlanmadı, onlara dava da açılmadı. O uzak ülkede cep telefonlarının herkesin kabul edeceği üzere olağanüstü bir şekilde yaygınlaşması ve bu sürecin kaçınılmaz biçimde yozlaşmalarla lekelenmesini konu alan bir senaryo yazmayı mı düşünüyorsun? Öyleyse, başrolde kesinlikle sen olmalısın. Çünkü çok yakışıklısın, biliyorsun René, aslında film yıldızı olman gerekir.”

O yaz çıkarmıştı bu icadı da. Petya, yakın zamanda, aksi yöndeki bütün görüşlere rağmen dünyanın en yakışıklı erkeği olduğuma karar vermişti. Başta “Tom Cruise’ dan daha yakışıklı” olduğumu ilan etti, sonra “Brad Pitt’ten çok daha iyi göründüğümü” söyledi, son zamanlarda “George Clooney’den yüz kat daha çekici” olmuş-tum. *Sic transit gloria*,¹ Tom, Brad, George, diye düşündüm. Petya, eşcinsel özlemlerini dile getirmiyordu. Gördüğünü söylüyordu, her zamanki gibi, bana da yalnızca teşekkür etmek düşerdi.

“Öyle bir şeyler düşündüm işte,” diye karşılık verdim. “Ama filmde bana uygun bir rol olduğunu sanmıyorum.”

“Saçmalık bu,” dedi. “Hemen kendine bir rol yaz. Büyük bir rol. Romantik kahraman. Çok seksisin René. Ciddiyim. Tam bir seks bombasısın.”

Belki düğünler hepimizin içindeki romantiği ortaya çıkarıyordu.

1. (Lat.) İşte ihtişam böyle geçiyor. (Ç.N.)

Şenlikli gece sürerken Nero Golden'in bir ara ortadan kaybolduğunu, ofisinin penceresinde ışık yandığını ve kötü smokinler giyen adamların da ortalıkta görünmediğini fark ettim. Petya dans pistindeydi. Kötü bir dansçıydı, uzuvlarını öyle saçma bir plansızlıkla savuruyordu ki insanlar onu komik buluyordu, beş tenis oyuncusu, alfa erkeklere özgü kıs kıs gülüşlerini bastırmaya çalışıyorlardı, ama neyse ki kendini müziğe kaptırmış görünen Petya onları fark etmedi. Sonra Vasilisa kız arkadaşlarıyla dans etmeye başladı; hepsi göz kamaştırıcı, hepsi emlak simsarıydı, Kazak danslarının New York versiyonunu yaptılar, işe mumlar, şallar, el çırpma, havaya savrulan tekmele ve çizmeler karıştı. Kürklü şapkalar ve askerî üniformaların yerini incecik kumaştan elbiseler ve kadın teni almıştı ama kimsenin şikâyet ettiği yoktu, dans eden kızların çevresinde daire olup hep birlikte el çıptık, bağırın denince, "Hey! Hey!" diye bağırdık, bize verilen birer atımlık votkaları kafamıza diktik ve evet, Rusya iyiydi, Rus kültürü harikaydı, Ruslar gibi ne kadar güzel zaman geçiriyorduk, birimiz de hepimiz de, derken Nero Golden üzerinde Kazak kostümüyle yeniden ortaya çıktı, böylece kalabalığın ortasında en az bir kürk şapka, altın şeritli ve düğmeli bir mavi asker ceketi belirdi ve kızlar komutanlarıymış, bir kralmış gibi onun çevresinde dans ettiler ve öyleydi de, özel yapım şaşka kılıcını havada, onların başları üzerinde salladı ve bizler de çevrelerinde dans ettik, içki içip biraz daha, "Hey! Hey!" diye haykırdık ve Nero ile güzel sevgilisi böylece evlendiler.

Fakat kötü smokinler giyen, otel işindeki beyefendiler aramıza dönmedi.

Gece yarısından sonra Bahçeler'i kaplayan tuhaf yaz sisi yüzünden bir Japon hayalet hikâyesinin, *Ugetsu* veya *Kwaidan*'ın setine döndü her yer. Konukların hepsi evle-

rine dönmüş, eğlencenin enkazı yemek şirketinin çalışan elemanları tarafından kaldırılmış, Nero Golden bu insanlara cömert bahşişler dağıtmıştı. Bir ağacın dalından hâlâ tek başına sallanan fenerin mumu sönmek üzereydi. Tahminimce bir baykuşun bir kez öttüğünü duydum ama yanılmış da olabilirim. Gökyüzündeki solgun ay, toplanan yağmur bulutlarının arasında hafifçe parlıyordu. Bir fırtına yaklaşıyordu. Fırtına öncesi her yer sessizdi.

Daha önce bir kez olan şey tekrarlandı ve uykusuzluk beni yatağımdan çıkardı. Üzerime bir *sweatshirt* ve kot pantolon geçirip sisli havaya çıkar çıkmaz sis yoğunlaştı ve girdabın içinde tek başıma kaldım, sanki evren ortadan kaybolmuştu ve bir tek ben vardım. Sonra uzaktan gelen bir ses duydum, ses tekrarlanıyor, her tekrarlanışında biraz daha yükseliyordu. Sefil bir üzüntünün pençesinde kontrolsüzce hıçkıran bir adamın sesiydi. Yürek sızlatan bir ağlama sesi.

Parmak uçlarımda yaklaştım, merakım ve ağlayan adamın mahremiyetini bozmama yönündeki daha uygar güdüm savaş halindeydi. Sis beni gizleyeceğine güvenemediğimden çalırların arasına saklanmak için elimden geleni yaptım, savaşı röntgencilik arzumu kazandığı için biraz (ama itiraf etmeliyim ki yalnızca birazcık) utanıyordum. Sonunda onu gördüm ve açıkçası çok şaşırdım; gecenin yıldız oyuncusu, herkesin etrafında döndüğü adam, damadın ta kendisi pahalı pijaması içinde çimenlere diz çökmüş göğsünü yumrukluyor, deneyimli bir cenaze ağıtçısı gibi zılgıt çekiyordu. Gecenin köründe gerdek yatağından çıkıp solgun aya bakarak ulumasının nedeni ne olabilirdi? Parmak ucumda cesaret edebildiğim kadar yaklaştım ve şu sözcükleri duydum veya duyduğumu sandım: "Affedin beni! İkinizi de öldürdüm."

Öncelikle, mistik veya doğaüstü iddiaları ciddiye alan biri olmadığımı belirteyim. Cennet, cehennem, araf veya

ölümünden sonra gidilen başka tatil yerlerine inanmam. Reenkarnasyon geçireceğime, bir bokböceği, George Clooney veya onun yakışıklı halefi olarak dünyaya döneceğime de inanmıyorum. Joyce, Nietzsche ve Schopenhauer' ın bütün ilgisine rağmen metampsikoza yani ruh göçüne de sırtımı dönüyorum. Taylandlı sinemacı Apichatpong Weerasethakul'un *Amcam Önceki Hayatlarımı Hatırlıyor*'u o yıl izlediklerim arasında en sevdiğim filmi ama Boonmee Amca'nın veya benim daha önce başka görevleri yerine getirmek için dünyaya geldiğimize inanmıyorum. Şeytan tohumları da ilgimi çekmiyor; *Damien, Carrie, Rosemary'nin Bebeği*; hepiniz ucuz edebiyat rafında oturmaya devam edebilirsiniz. Meleklerle, şeytanlara veya mavi gölden çıkan yaratıklara ayıracak vaktim yok. Bütün bunlar yüzünden o gece gördüklerimi açıklamakta zorlanıyorum ve kendime şahit olduklarımın yüksek doz Ambien (beni bayıltamasa da) aldıktan sonra sersemlemiş halde sisli bahçeye çıkmanın neden olduğu bir halüsinasyon olduğunu anlatmaya çalışıyorum; uyanırken kâbus görmüş olmalıyım. Ama ağlayan Nero oldukça gerçekti ve gördüğüm, gördüğümü bildiğim, zihnim bu fikri reddetse de gördüğümü bildiğimi sandığım şey şuydu; Nero'nun çevresinde bir tür ektoplazma gibi toplanan, diz çökmüş adamın önünde durup acı pişmanlık haykırımlarını dinleyen iki figüre, kadın figürlerine dönüşen sis. Bu şekiller hiç konuşmadı, tamamen cisimleşmediler de, bulanık ve silik kaldılar ama sanki birisi bu sözcükleri yüksek sesle söylemiş gibi aklıma gelen ilk şey, bunların Nero'nun oğullarının anneleri olduğuydu; Taj'da ölen kansı ve çocuğundan vazgeçmek zorunda kalan, Mrs. Golden'ın söyledikleri doğruysa sefillerin ölmek için gittiği yerlerden birinde yalnız başına ölüp giden zavallı yoksul kadın.

Beni affedin. İkinizi de öldürdüm. Bir adamın düğün gecesinde bu şekilde yakarmasını nasıl anlamlandırmalı?

Mutsuzların cesetleri ayaklarının dibinde yatarken yeni bir mutluluğa kavuşmaktan duyduğu suçluluğun ifadesi mi? Yoksa zihnine musallat olan geçmişinin, duygularını genç ve güzel olsa da yüzeysel bugünden daha güçlü bir şekilde etkilediğini keşfetmenin şaşkınlığı mı? Peki yeni Mrs. Golden şu anda neredeydi ve kocasının bahçede hayaletlere dil dökmesi hakkında ne düşünüyordu? Bunun, evlilik hayatına uygunsuz bir başlangıç olduğunu söylemek gerekiyordu. Sislerin arasına karışıp yatağıma döndüm ve tuhaftır ki hemen uykuya dalıp haklıların derin uykusunu uyudum.

Ertesi sabah Vasilisa evi baştan aşağı temizleyip yenileme planının ikinci aşamasını ilan etti; eskiler dışarı! Yeniler içeri! Eskilerin yerine yeni lambalar! Yaşlı adam itiraz etmedi. Ama Vasilisa'nınki yalnızca bir dekorasyon girişimi değildi. "Rusya'da," dedi, "şeytanların var olmadığını düşünecek kadar aptal değiliz." O sırada ben de onu dinliyordum (o dönemde onları sık sık ziyaret eden, sevilen bir misafirdim). "Pardon, René, kuşkucu bir olduğunu anlıyorum, ama gerçekleri seçemezsin. Gerçekler senin konu hakkındaki düşüncenle ilgilenmez. Dünya hep nasılsa hâlâ öyle. Rusya'da Ortodoks kilisesine gidersen, ailelerinin getirdiği insanları görürsün. Gözlerinde şeytan oturur, nefret doludurlar, küfürler ederler, müstehcen şeyler söylerler, kalpleri taş gibidir. Sonra, ayin başlar. Önce rahip kutsal suyu getirip üstlerine serper, Kutsal Kitap'tan İsa'nın şeytan çıkardığı pasajı okur, ah Tanrım, nasıl da çıkarlar görsen, kadınlardan erkek sesi gelir, bedenleri titrer, tıslarlar, rahipten intikam almaya yemin ederler, kutsal su onları yakar, anlıyorsun ya, çoğu hayvan sesleri çıkarır, inek, ayı, domuz gibi bağırırlar. Kusarlar, yere devrilirler. Korkunç ama iyi bir şeydir. Bu evde durum farklı. İçine şeytan giren insanlar değil, evin kendisi belki de. Eski ülkeden kötülüğü getirdiniz ve duvarlara, halılara,

karanlık köşelerle tuvaletlere sindi. Burada kalan hayaletler var, bazıları sizin, bazıları daha eski belki, hepsinin kovulması lazım. Rahip geldiğinde olacakları seyretmek istersen izin veririm, malzeme arayan yaratıcı bir genç adam olduğunu biliyorum ama şurada, Meryem Ana'nın yanında durup yalnızca İsa'nın duasını etmeli, başka bir şey söylememelisin. *Efendimiz İsa Mesih, Tanrı'nın oğlu, benim gibi bir günahkârı affet.* İnanmasan da önemi yok, sadece bunu söylersen sözcükler seni korur."

Evin kalbine, Altın Ev'in birinci kattaki geniş salonuna, Bahçeler'e açılan çift kanatlı pencerelerden içeri dolan ve giderek kuvvetlenen rüzgârın, yağmur vaat eden nemli rüzgârın yüzünü okşadığı bir ikon yerleştirilmişti: Fedorovskaya'nın *Tanrı'nın Annesi* ikonunun kusursuz, eski tarihli bir kopyası. Orijinal ikon Aleksander Sarayı'nda, Bakire'ye her gün saatlerce dua eden son Romanov çaricesi Aleksandra'nın yatak odasının hemen sağındaki küçük şapelde asılıydı. Şaşırtıcıydı bu. Nero Golden'ın oğulları dinî inançları olmadığını gizlemiyorlardı ve bu konuda konuştuğunu duymamış olsam da babalarının onlarla aynı görüşte olduğunu tahmin ediyordum, oğulların dine omuz silkmemesinin babadan kaynaklandığını düşünüyordum. Fakat bu kutsal ikon, Nero'nun genç karısına düğün hediyesiydi ve şimdi, karısıyla birlikte *Tanrı'nın Annesi*'nin karşısında sorgusuz sualsiz ellerini kavuşturmuş, başını öne eğmiş duruyor, şeytan çıkarma ayininin başlamasını bekliyordu. Onun çağrısına uyan üç genç Golden da talimatlara uyarak ciddi yüzlerle kenarda bekliyordu. Sakallı bir çadırı andıran Ortodoks Rus rahip tam zamanında çıkagelip ilahiler söylemeye, üstümüze kutsal su serpiştirmeye başladı ve tam o anda Irene Kasırgası ufukta belirdi, hava karardı, gökler yarıldı ve odaya parlak şimşekler doldu. Rahip Rusça haykırıyor, Vasilisa onun söylediklerini tercüme ediyordu.

Tanrı'ya şükür, işimiz bitti.

Bunun üzerine Nero Golden yüksek sesle, "Kapıları kapatın," diye haykırdı ve oğulları çift kanatlı pencerele-re koştı. Nero'nun haykırışı bana rüzgâra ve yağmura karşı doğal bir önlem alınması talebi gibi gelmişti, ama Vasilisa ile rahip farklı düşünüyordu. Sakal titredi, sakalı çevreleyen çadır titredi, heyecanla Rusça sözcükler söylendi ve yeni Mrs. Golden söylenenleri zafer edasıyla tercüme etti: "Kapıları yağmura karşı kapatın, ama iblis-lere karşı kapamanıza gerek yok, çünkü kocamın içinden kovuldular ve bir daha asla dönmeyecekler."

O sabah neler olduğundan emin değilsem de –şey-tan çıkarma ayınının gerçekliğinden derinden kuşkulanı-yordum– Nero'nun gece yürüyüşlerinin sonlandığını, yaz bahçelerinde ağlamayı bıraktığını söyleyebilirim. Bil-diğim kadarıyla, iki kadının hayaleti ona bir daha görün-medi. Göründülerse de duygularını kontrol altına aldı, onlara sırtını döndü ve bu ziyaretlerden bir daha karısına söz etmedi.

O akşam odasından Guadagnini kemanının sesi gel-di, Bach'ın güçlü ve duygusal *Chaconne*'sini –biraz bece-riksizce– çalıyordu.

Pazartesi akşamı sorunlar başladığında, Nero Gol-den karısı Vasilisa'ya Flatiron bölgesindeki en sevdiği Rus restoranında eşlik ediyordu, Kanser Derneği'ne ba-ğış toplamak için şehre gelen Mihail Gorbacov onuruna verilen akşam yemeğine katılmışlardı. En önemli davet-lilerin oturduğu masaya, eşi sanat düşkünü olan göçmen milyarderin, gazeteciliğin kaybolduğu dönemde bir ga-zete satın alan göçmen milyarderin –neyse ki bir beyzbol takımı da vardı– ve Silikon Vadisi'nde önemli yatırımları olan, karısı da kendisi gibi silikona düşkün göçmen mil-

yarderin yanına oturtulmuşlardı, diğer masalarda daha küçük yatları, futbol takımları, kablo TV ağları olan ve eşleri o kadar göz kamaştırıcı olmayan daha önemsiz milyarderler oturuyordu. Sibiryalı Vasilisa Arsenyeva için bu elit grubun arasında bulunmak sonunda harcanan emeğe değer bir hayat yaşadığının kanıtıydı, annesine göndermek için Rus asilzadeler (ve tabii ki eşleriyle) fotoğraf çektirmekte ısrar etti.

Evden çıkmadan önce, Vasilisa tamamen giyinip hazırlandıktan sonra, canilik ölçüsünde çekici görüldüğü sırada kocasının ayakları dibine diz çökmüş, pantolonunun fermuarını açmış ve ona yavaş yavaş, ustalıkla hizmet etmişti, “Çünkü,” demişti ona, “senin gibi bir erkek benim gibi bir kadını böyle bir odaya götürdüğünde kadının yanında nerede durduğunu bilmelidir.” Alışılmadık bir hesap hatası yapmıştı –oysa cinsellik konusunda hesabını genellikle şaşırılmazdı– çünkü bu girişimi Nero Golden’ın kuşkularını gidermek yerine alevlendirdi, böylece restoranda onun her hareketini ruh hali giderek kötüleşen bir şahin gibi izlemeye başladı, yemekler servis edilir, masaya kırmızı paltolu ringa balıkları, etli lahana *golubtsi*, *vareniki*, *vuška* ve Ukrayna mantısı *haluski*, dana etli *pelmeni*, *stroganoff*, üzüm ve incir aromalı votka, havyar ve blinçiki gözlemeleri gelirken kıskançlığı arttı, sanki Vasilisa kendini küçük lokmalar haline salondaki bütün erkeklere ikram ediyor, kırmızı kâğıt peçeteler üzerinde iki dişli kokteyl çatalıyla yenmek üzere, lezzetli bir kanepesi gibi sunuyordu. Tabii bu önemli masada oturan bütün erkeklerin eşleri yanlarında olduğundan herkes ihtiyatlı davranıyor, karısı sanat düşkünü olan milyarder ona “Bizim Vasilisa’mız”ı ele geçirdiği için şanslı bir adam olduğunu söylüyor, gazeteleri başarısız, beyzbol takımı başarılı milyarder, Vasilisa için, “Kızımız gibidir,” diyordu. Silikon eşli Silikon Vadisi milyarderi de,

“Kim bilir nasıl yakaladın onu,” deyip eliyle pantolonunun içinde büyük bir şey olduğunu ima eden yakışksız bir hareket yapmıştı ama herkes bol bol votka içtiğinden kimsenin gücendirmeye niyeti yoktu ve kimse gücenmedi, erkek erkeğe konuşuyorlardı sonuçta. Fakat Nero bir süre sonra karısının salonun diğer ucundaki insanlara el salladığını, onların da ona karşılık verdiğini gördü ve el sallayanların hepsinin erkek olduğunu fark etti, özellikle de içlerinden biri çekti dikkatini; gençten, uzun boylu, kaslı, belki kırk yaşlarında, saçları tuhaf bir şekilde erkenden beyazlamış, hava kararmasına rağmen pilot gözlüğü takan, tenis koçu veya –bildiğiniz nedenlerden dolayı Nero’nun ağır hakaret yerine kullandığı– kişisel spor eğitmeni olabilecek biri. Belki de kuafördü, eşcinseldi ve o zaman sorun yoktu. Ya da masasında oturanlardan daha genç bir milyarderdi, İtalya, Viareggio’daki Benetti Tersanesi’nde inşa edilmiş büyük ve kırmızı bir yatı, Quetchua rüzgâr tanrıalarının adlarını taşıyan bir buçuk milyon dolarlık spor arabaları vardı ve bu arabalarla uyumlu hızlı kızlardan hoşlanıyordu. Bu olasılığı göz ardı edemezdi. “Affedersiniz,” dedi Vasilisa, “arkadaşlarıma merhaba deyip döneceğim.” Böyle söyleyip gitti ve Nero onu seyretti, kucaklaşmalar, havayı öpmeler, görünürde uygunsuz bir şey yoktu, ama kötü bir koku geliyordu yine de, belki gidip bu arkadaşları, sözde arkadaşları daha yakından görmeliydi. Belki yüzünü göremediği, beyaz saçlı adamın yanında oturan, sırtı ona dönük ufak tefek sarısına daha yakından bakmalıydı, sarışının kaslı kollarını görüyordu sonuçta, evet, onu hatırlıyordu, o kaltağı. Belki de kafasını kopartıvermeliydi.

Fakat o sırada Gorbaçov onunla sohbet etmeye başladı. “Demek ki, Mr. Golden, güzeller güzeli Rus eşinizle siz de bizden biri sayılırsınız, neredeyse yani, önemli biri olduğunuz belli, size sormak istediğim...” Tabii konuşan

Gorbaçov değil, adı belki de Pavel olan çevirmeniydi ve başı Gorbaçov'un arkasından ikinci bir baş gibi uzanan çevirmen eski devlet başkanından o kadar kısa süre sonra konuşuyordu ki sanki ona dublaj yapıyordu, yani ya dünyanın en iyi, en hızlı çevirmeniydi ya da söylenenlerin İngilizcelerini uyduruyordu veya belki de Gorbaçov hep aynı şeyleri söylüyordu. Her koşulda, Vasilisa'nın davranışlarına fena halde ve giderek daha fazla içerleyen Nero Golden'ın onur konuğu tarafından sorguya çekilmeye niyeti olmadığından sözünü kesip kendisi ona bir soru yöneltti.

"Eski Doğu Almanya'daki Leipzig şehrinde bazı iş ortaklarım var," dedi. "Bana ilginç bir hikâye anlattılar, bu konudaki yorumunuzu duymak isterim."

Gorbaçov'un yüzü ciddileşti. "Hikâyeniz nedir?" diye sordu ikinci başı Pavel.

"1989 çalkantıları sırasında," dedi Nero Golden, "protestocular Bach kilisesi Thomaskirche'ye sığındıklarında, Doğu Alman Komünist Partisi'nin lideri Herr Honecker makineli tüfekli askerler gönderip herkesi öldürtmek istedi, bunu yapsaydı devrimin sonu gelirdi. Fakat sivillere karşı orduyu kullanmak için izniniz gerekiyordu, izin vermeyi reddettiniz ve ondan kısa süre sonra Duvar yıkıldı."

Gorbaçov da ikinci başı da tek kelime etmedi.

"Size sormak istediğim şu," dedi Nero Golden. "O telefon geldiğinde ve o soru sorulduğunda, talebi içgüdüsel bir şekilde, otomatik bir dürtüyle mi reddettiniz... yoksa uzun uzun düşündünüz mü?"

"Bu sorunuzun amacı nedir?" dedi Gorbaçov-Pavel, ciddi yüzlerle.

"İnsan hayatının değeri konusunu ortaya atmak," dedi Nero Golden.

"Sizin bu konudaki görüşünüz nedir?" dedi Gorbaçov'lar.

“Ruslar bize,” dedi Nero, sesindeki açık düşmanlığı gizlemeye gerek duymadan, “bireyin hayatının devletin gerekçeleri karşısında gözden çıkarılabilir olduğunu öğrettiler. Bunu Stalin’den, Georgi Markov’un Londra’da ucu zehirli bir şemsiyeyle öldürülmesinden ve KGB göçmeni Aleksandr Litvinenko’nun polonyumla zehirlenmesinden biliyoruz. Bir de trafik kazasında ölen bir gazeteci, kaza geçirip ölen başka bir gazeteci var, ama bunlar ikincil önemde. İnsani değerler konusunda, Ruslar bize geleceğe giden yolu gösterdiler. Bu yıl Arap dünyasında olanlar bunu doğruluyor, yakın gelecekte de doğrulayacak. Usame öldü, bana göre hava hoş. Kaddafi de gitti, pof, giderse gitsin. Ama yakında devrimcilerin de sonunun geldiğini göreceğiz. Hayat pek çoklarına acımadan devam ediyor. Yaşayanların dünya şirketleri için hiçbir önemi yok.”

Masa sessizleşti. Gorbaçov bir şey söylemediği halde ikinci başı konuştu: “Georgi Markov,” dedi ikinci baş, “Bulgar’dı.”

Gorbaçov yavaşça konuşarak İngilizce cevap verdi. “Bu tür bir sohbet için uygun bir mekânda değiliz,” dedi.

“O zaman ben gideyim,” dedi Nero, başını sallayarak. Kolunu kaldırınca karısı arkadaşlarının masasından kalkıp onun peşinden kapıya yöneldi. “Harika bir geceydi,” dedi Nero, salondakilere. “Teşekkürlerimizi sunarız.”

GENİŞ AÇI. MANHATTAN CADDESİ.GECE.

Genç görünen, kaslı, belki kırk yaşlarında, saçları tuhaf bir şekilde erkenden beyazlaşmış, gece olmasına rağmen pilot gözlüğü takan, tenis koçu veya kişisel spor eğitmeni olabilecek bir adam, yanında bir kadınla, başka bir kişisel spor öğretmeni benzeyen SARIŞIN BİR KADINLA birlikte Broadway’den Union Meydanı’na doğru yürüyor, On Dokuzuncu Cadde’de AMC Loews’in yanın-

dan, ABC Halı'nın önünden, Andy Warhol Fabri-
kası'nın Broadway 860 adresindeki eski yerinin,
sonra da On Altıncı Cadde'deki Decker Binası'nda-
ki ikinci yerinin önünden geçiyorlar. Yalnız olma-
larına, korumasız dolaşmalarına bakılırsa adam mil-
yarder değil, büyük kırmızı bir yatı veya bir buçuk
milyon dolarlık bir spor arabası yok. Karanlık çök-
tükten sonra yanında bir kızla şehir sokaklarında
dolaşan biri yalnızca.

Müzik duyuluyor. Beklenmedik bir Bollywood
şarkısı, "Tuhi Meri Shab Hai" çalıyor ve şarkı söz-
leri altyazılı. Benim tek gecem sensin. Tek günüm
sensin. Şarkı, Kangana Ranaut'un oynadığı 2006
tarihli filminden. Filmin adı *Gangster*.

ANLATICI (Dış ses)

New York Times'a göre, Amerika'da cinayetler
1990'larda kaygılandırıcı seviyelerdeydi ama artık
tarihin en az cinayet işlenen dönemindeyiz. Ero-
nin yaygınlaşması ve çete savaşları bazı şehirlerde
rakamları yükseltiyor: Chicago, Las Vegas, Los An-
geles, Dallas, Memphis. Fakat iyimser bir rakam
daha verelim: New York'ta işlenen cinayetler bir
önceki yıla göre yüzde yirmi beş azaldı.

Güneş gözlüklü adam ve kolları kaslı kadın şim-
di parktan geçiyorlar, George Washington'ın hey-
kelinden metro girişine doğru yürüyorlar.

Şarkı yükselerek devam ediyor, altyazıya gerek
yok artık:

ŞARKI

Ah ah ah ah ah ah ah ah
Ah ah ah ah ah ah ah

Ah ah ah ah ah ah ah ah
Ah ah ah ah ah ah ah ah

GENÇ GÖRÜNEN ADAM ve SARIŞIN KADIN metro girişinin önünden geçerken İKİNCİ BİR ADAM başında motosiklet kaskıyla hızla onlara yaklaşıyor, susturucu takılmış tabancasını çekip GENÇ GÖRÜNEN ADAM'ı başının arkasından bir kez vuruyor, adam yere düşüyor ve SARIŞIN KADIN çığlık atmak için ağzını açıyor ama silahlı adam onu da hızla gözlerinin arasından vuruyor. Dizlerinin üstüne düşen kadın başını önüne eğip diz çökmüş halde ölüyor. GENÇ GÖRÜNEN ADAM onun karşısında, yerde yüzüstü yatıyor. İKİNCİ ADAM hızla uzaklaşıyor, ama koşmuyor, On Dördüncü Cadde ve üniversitenin köşesine ulaşıyor, silahı elinde satranç masalarının arasından geçiyor. Satranç oynayan kimse yok, saat çok geç. Ama orada onu bekleyen bir MOTOSİKLETLİ var. Tabancayı köşedeki çöp kutusuna atıyor, motorun arkasına atlıyor, oradan uzaklaşıyorlar. Motosiklet uzaklaşınca, POLİSLER meydana park etmiş devriye aracından inip hızla diz çöken kadının ve yerde yatan adamın yanına gidiyorlar.

Kes.

İÇ MEKÂN. NERO GOLDEN'IN YATAK ODASI. GECE.

VASILISA süslü, yaldızlı, Rokoko yatak başı olan yatağın üzerinde derin derin uyuyor. NERO'nun da gözleri kapalı. Sonra, ekranda ŞANJAN EFEKTİ belirliyor ve Nero Golden "bedeninden çıkıp" pencereye yürüyor. Bu hayalet benlik, şeffaf. Arkasındaki kamera ağır perdelerin önünde

durduğunu gösteriyor, Nero perdeleri hafifçe aralıyor, Bahçeler'e bakıyor. "Gerçek" Nero yatağında uyumaya devam ediyor.

NERO (Dış ses)

Bütün zihinsel melekelerime hâlâ sahipken şunu söyleyeyim. Hikâyemin ilerleyen bölümlerinde akıl sağlığımın sorgulanacağını biliyorum, belki sorgulamakta haklılar da. Fakat o an gelmedi, henüz gelmedi. Aptallığımı itiraf etmek ve beni kötü gösterdiğini itiraf etmek için hâlâ zamanım var. Güzel bir yüzün başımı kolayca çevirmesine izin vermek. Onun bencilliğinin derinliğini, hesaplarının ve kalbinin soğukluğunu artık biliyorum.

Hayalet Nero sakince yatağa dönüyor, "gerçek" NERO'nun üzerine "oturuyor," artık tek bir NERO var, gözleri kapalı, uyuyan karısının yanında yatıyor.

VASILISA'nın sessize aldığı cep telefonu titremeye başlıyor. Uyanıp telefona bakmıyor.

Telefon yeniden titreyince, NERO gözlerini açıyor, ama kımıldamıyor.

Üçüncü titremede VASILISA uyanıyor, homurdanıyor, telefona uzanıyor.

Uyanıp doğruluyor, boştaki elini dehşetle yanına götürüyor. Telefonda hızla Rusça konuşuyor, sorular soruyor. Sonra susup telefonu bırakıyor.

Uzun süre öylece kalıyorlar; VASILISA dehşet içinde oturuyor, NERO gözleri açık, sakince sırtüstü yatıyor, tavanı seyrediyor.

Sonra VASILISA yavaşça dönüp ona bakıyor ve yüz ifadesi değişiyor. Şimdi yüzünde korku var.

Konuşmuyorlar.

Kes.

II. KISIM

FARELER VE DEVLER, YÜZDELER VE SANAT HAKKINDA

Apu Golden kalabalık bir grubun bankaların küstahlığını protesto etmek için Finans Bölgesi'ndeki meydanı işgal ettiğini duyunca fazla dikkat çekmemek için başına bir hasır şapka takıp üzerine haki şort ve Hawai gömleği giyerek neler olduğuna bakmaya gitti ve kalabalığın karnavalı andıran renkli görüntüsü onu büyüledi; sakallar, tıraşlanmış başlar, halka açık gezer kütüphane, öpücükler, kokular, tutkulu eylemciler, yaşlı çılgınlar, aşçılar, gençler, yaşlılar. "Polisler bile gülümsüyor gibiydi sanki," dedi bana, "gerçeği söylemek gerekirse, en azından bazıları, diğerleri her zamanki gibiydi, insanın görünce karşı kaldırıma geçmek isteyeceği Cro-Magnon tipler yani." Protestonun görsel ve edebî yanı, şiir okumaları, eski karton kutulardan yapılan afişler, kartonlardan kesilerek yapılan yumruklar ve zafer işaretleri pek hoşuna gitmişti, en çok da ünlü ölülerin protestoculara verdiği destekten hoşlanmıştı. "Ne harika şey," dedi, "Goethe'nin uyku tulumları arasında yerde yattığını, G.K. Chesterson'ın çorba sırasında beklediğini, Ganhdi'nin sessizce alkışlamak için parmaklarını salladığını görmek – daha doğrusu Ghandi çünkü yazım hataları artık kimsenin umurunda değil, imlaya aldırış eden yok. Henry Ford bile orada, sözleri mikrofon teknolojisiyle kalabalığın arasında dolaşiyor."

Gölüşü ve neşesi bulaşıcı olduğundan onunla birlikte protestocuları görmeye gittim ve kalabalığı hızla ve beceriyle kâğıda aktaran eskiz kalemine bir kez daha hayran oldum, evet, çizimlerinde kalabalığa ölümsüz hayatleri de eklemişti, gururla bilgiçlik taslayan Goethe, “Özgür olmadıkları halde öyle olduklarına inananlar gerçek tutsaklardır,” diyordu ve “Ghandi” de o bildik cümlesini tekrarlıyordu: “Önce seni görmezden gelirler, sonra falan filan, sonra kazanırsın.” “Bunu asla söylemedi,” dedi Apu. “Bir internet mim’i bu ama ne yapacaksın, kimsenin bir şey bildiği yok, dediğim gibi, bir şeyler bilmek de kimsenin umurunda değil artık.” Smokinleri içinde Chesterton ve Henry Ford da buraya uymuyordu, ama onları da saygıyla dinleyenler vardı, düşünceleri cuk oturuyordu deyim yerindeyse, “Modern yaratıcılık büyük ölçüde,” diyordu G.K., “güçlülerin savunulması mümkün olmayan eylemlerini savunmak için kullanılıyor” ve seri üretim hattının başında duran H. Ford da, “Bu ülkenin halkı bankaları ve mali sistemimizi anlasa, yarın sabah devrim olurdu,” diye haykırıyordu. “Etkileyici bir şey,” diyordu Apu, “internetin hepimizi filozof yaptığını görmek.” Bense aklıktan yola çıkan anonim bir düşünürün karton pankartını tercih ediyordum: “Bir gün yoksulların zenginlerden başka yiyecek şeyi kalmayacak,” diye uyarıyordu bizleri, kartondan yapılma başka bir konuşma balonunun içinde aynı düşünce daha kısa ve özlü biçimde ifade ediliyordu: “Bir bankeri ye.” Bu düşünür bir Anonimler maskesi takıyordu, Wachowski kardeşlerin *V for Vendetta* filmiyle popülerleştirdiği gülümseyen, bıyıklı Guy Fawkes yüzü, fakat ona taktığı maskenin kimin yüzü olduğunu bilip bilmediğini sorduğum zaman Barut Komplosu’ndan haberi olmadığını, Beş Kasım’ı hatırlamadığını söyledi. Bu sözde devrim böyle bir şeydi işte. Apu hepsini çizip kâğıtlara aktardı.

Bu çizimlerini Frankie Sottovoce'nin Bowery'deki mekânında sergiledi, Sottovoce'nin Chelsea'deki galerilerinden daha "karanlık" bir salondur bu. O eleştirel dönemin önde gelen sanatçı-eylemcilerinden Jennifer Caban'la ortak bir sergi düzenlediler ve Caban açılış sırasında sahte para dolu bir küvete boylu boyunca yattı; partizanlıkları hem övüldü hem yerildi. Apu banyo küveti fotoğraflarına da partizan etiketine de direndi. "Benim için estetik her zaman önde gelir," diye karşı çıkmaya çalıştı, ama *zeitgeist* onu dinlemiyordu ve sonunda dayatılan tanımlara ve bunların getirdiği belli ölçüde siyasi şöhrete teslim oldu. "Belki şimdi yirmi bloktan daha fazlasında ünlüyüm," dedi bana, gülerек. "Artık otuz beş-kırk blok öteye uzanıyor ünüm."

Macdougall Caddesi'ndeki evde, Apu'nun yeni kazandığı propagandacı kötü şöhret pek saygı görmedi. Nero Golden hiç yorum yapmadı, onu ne övdü ne yerdi, ama sıkı sıkı kapattığı ağızıyla içinden geçenleri anlattı yine de. Paylamayı karısına bıraktı. Oturma odasında kuşe kâğıtlı ev dekorasyonu dergilerinin ortasında yerde oturan Vasilisa işini bırakıp Apu'yu Ruslara özgü tavrıyla azarladı. "Sokaktaki o dilenciler onca gürültü ve pisliği ne için yapıyor? Saldırdıkları gücün o kadar zayıf olduğunu, ayaktakımı karşısında titreyeceğini mi sanıyorlar? Bir devin ayağına basan fare gibiler. Dev hiçbir şey hissetmiyor, fareyi ezmeye bile tenezzül etmiyor. Kimin umurunda, gerçekten? Fare yakında kaçıp gidecek. Kış gelince ne yapacaklar? Soğukta dağılıp gidecekler. Başkalarının da boşa çaba harcamasına ne gerek var? Hem liderleri de yok, sevdiğin bu köylü ordusunun. Programları yok. O yüzden hiçbir şeyler. Başsız bir fare. Ölü olduğunu bile bilmeyen ölü bir fare gibiler."

Yarı şaka yarı ciddi, kuşe kâğıtlı dergilerinden birini ona fırlattı. "Sen kim oluyorsun, kusura bakma ama?"

Devrim olunca birkaç resim çizdin diye seni o kutsal yüzde doksan dokuzun arasına katarlar mı sanıyorsun? Benim ülkemde devrim gelince ne olur biraz biliriz. Benimle birlikte Fedorovskaya Meryem'inin önünde diz çökmelisin, bizi kurtarması için Kutsal Bakire'ye dua edelim, başsız fare ordusu bizi penceresiz bir kilerde öldürmesin diye yalvaralım."

Vasilisa Golden değişmişti. Bazen, bazı ışıklar altında yüzü bana *Baba* filmindeki Diane Keaton'ı hatırlatıyordu; yüzü, zihni ve kalbi her gün karşı karşıya olduğu şeylere inanmama ihtiyacıyla donup kalmıştı. Fakat "Kay Adams" adlı karakter "Michael Corleone"yle evlenirken onun iyi bir adam olduğuna inanıyordu. Vasilisa bir anlamda Marlon Brando'nun canlandığı karakterle evlenmişti ve kudretli adamların kaçınılmaz danışmanları olan zalimlik, ahlaksızlık ve karanlık sırlarla ilgili sanrılara kapılmış değildi, ışık yüzüne başka türlü düştüğünde Diane Keaton olmadığı apaçık görülüyordu. Suç ortağıydı o. Kocasının korkunç bir suç işlediğinden kuşkulanıyordu ve bu kuşkuyu bir kenara atmayı kabullenmişti, çünkü bu hayatı seçmişti, güzelliğine yaraşan hayat buydu. Belki de artık korkuyor olmasının da etkisi vardı. Onu yönetebileceğine hâlâ inanıyordu, ama artık onun gücüne de inanıyordu ve onunla güç yarıştıracak olursa sonuçların... uç noktada olabileceğini biliyordu. Bu eve uç noktada sonuçlarla yüzleşmek için gelmemişi ve stratejisini değiştirmesi gerekiyordu. Masum ve saf olmadığını biliyordu. Ama Union Meydanı'nda işlenen cinayetlerden sonra sertleşmişti. Yatağına girdiği adamın kim olduğunu daha iyi biliyordu ve hayatta kalmak istiyorsa belli konularda sessiz kalması gerektiğini öğrenmişti.

AİLE HAKKINDA: BİR SORUŞTURMA

— Yeniden soruyorum, bayım; bir adam neden memleketini bırakır, adını değiştirir ve dünyanın diğer ucunda kendine yeni bir hayat kurar? — Neden olacak, üzüntüden, efendim, sevgili karısını kaybetmenin acısıyla kendinden vazgeçmekten. İstirap çektiği için, her şeyi geride bırakmaya ihtiyaç duyduğu için, geride bırakmak için benliğinden kurtulması gerektiğinden. — Mümkün. Fakat yine de tamamen ikna olmuyor insan. Yeniden sormak gerekiyor; gitme hazırlıklarının trajediden önce başlamış olmasına ne demeli? Bunun da açıklaması yapılmalı mutlaka, değil mi? — Bir alt metin arıyorsunuz demek? Hilekârlıktan, üçkâğıtçılıktan, alavere dalavereden kuşkulaniyorsunuz demek? — Suçu kanıtlanana dek masumdur. Bu aile reisinin 2G Spektrumu dolandırıcılığına karıştığına dair delil yok. Bunu kabul etmek gerek. Üstelik kanundan kaçan biri, sahte bir isim de edinmişken düşük profilli bir hayat sürmeyi tercih etmez mi? Böyle biri yeni ülkesinde kendini herkese göstermeye uğraşmaz, değil mi? Oysa bu adam, hem de giderek daha yoğun şekilde, ısrarla ve artan bir hevesle kendini göstermeye çalışıyor, öyle değil mi? — Efendim, öyle. Dedğiniz gibi masum olduğunu gösterebilir bu. Ama insanın aklına akrep ve kurbağa meseli de geliyor hani. Akrep, kendi ölmü söz konusu olduğunda bile doğasına uygun davranır. Bu adam da pişkin biri sonuçta. İncinmez olduğundan emin olduğunu hissediyor insan, zarar görmeyeceğine hiç kuşkusu yok. Yasaları gerçekten çiğnediyse veya nasıl söylemeli, kendinden uzaklaştırdığı insanlar varsa —çünkü kişinin en tehlikeli hasımları her zaman yasalara saygılı kişiler olmayabilir— o zaman onların ulaşamayacağı yerde olduğuna hiç kuşku yok. Tehlikeli hasımların elleri her yere uzanamaz sonuçta. Kendi çöplüklerinde teh-

likeli olabilirler, ama ötesine uzanmaları kolay değildir ve bunu yapmaya kalkışmazlar. — Veya ben öyle tahmin ediyorum. Uzmanlık alanım değil sonuçta. — Ama Nero'nun kendini giderek daha güvende hissettiği belli, kendine duyduğu inancın giderek kalınlaşan zırhıyla akreplik yapıyor, borusunu çalıyor, sis düdüğünü öttürüyor, bugünlerde dedikleri gibi, markasını pekiştiriyor. — Farklı anlamları olan bir sözcük, efendim, bazıları şöyle: eskiden suçlulara veya kölelere vurulan damga. Bir kimsenin adını kötüye çıkartan yüz kızartıcı durum. Nişan. İşaret. — Bu vakada hangi anlamın geçerli olduğunu göreceğiz.

Devam edelim: 2012 seçimi yılında, Nero Golden'in sessiz bir hayat sürmeye niyeti olmadığı anlaşılmıştı. Eski hayatında denediği onca iş arasında elinin en çok inşaat ve gayrimenkul işlerine yatkın olduğunu, en güçlü alanın bu olduğunu biliyordu, böylece GOLDEN sözcüğü, bu altın sözcük, altın yaldızlı harfler, parlak neon ışıklar ve büyük altın harflerle şehirdeki ve şehir dışındaki inşaat alanlarına yazılmaya başlandı, bu altın şehrin, New York'un inşaat sektörünü yöneten az sayıda aile ve şirket, dış dünyaya kapalı en elit elitler bu adı yeni ve güçlü bir oyuncu olarak anmaya başladı.

— Aileler mi, efendim? Aileler derken, nazikçe söylemek gerekirse, *famiglie*'leri mi kastediyorsunuz? — Hayır efendim, tam olarak değil. 2012'de sektör öncekinden çok daha temizdi. 1990'larda inşaat şirketlerinin hepsi mafyaya aitti ve fiyatlar saçmalık ölçüsünde şişirilmişti. Fakat beş ailenin etkisi azalmıştı artık. Nero Golden'in inşaat sahalarındaki işçilerden bazıları sendikalı değildi. Yirmi yıl önce, bu işçiler öldürülürdü. — Yani saygın kişilerden söz ediyorsunuz: Doronin, Sumaida, Khurana, Silverstein, Stern, Feldman, gayrimenkul aristokratları. — Söylediğim gibi, tam olarak değil, efendim. Mafya varlığını sürdürüyor. Bunu açıkça ortaya koyduğumuza göre, Nero Gol-

den'in Philadelphia'lı Petruchio "Küçük Tavuk" Leone'nin halefleriyle, Atlantic City'li Arcimboldo "Küçük Archie" Antonioni'yle ve Miami'li Federico "Çılgın Fred" Bertolucci'yle örtülü iş ilişkileri olduğunu söyleyebiliriz. New York şehrindeki Golden kulelerinin çoğunun Ponti&Quasimodo Beton Şirketi -P&Q- tarafından inşa edildiğini ve Cenovalı mafya ailesinin lideri olduğu söylenen Francesco "Şişko Frankie" Palermo'nun bu şirketle yakından ilgisi olduğunu da belirtebiliriz. — Açıktan bilinen bir şey mi bu? — Şimdi, *l'affaire Golden*'ın sonunda biliniyor artık. Dahası, Nero Golden bu şahıslarla ve arkalarındaki ailelerle münasebeti konusunda son derece rahat. — Rahat? — Efendim; gizlemeye bile gerek görmüyor.

Son iki soru: Küçük Tavuk, Küçük Archie, Çılgın Fred ve Şişko Frankie'nin çenelerini en lüks berberler eliyle tasarlanmış kısa sakallar kaplıyor mu? Ayrıca özellikle akşam davetlerinde giydikleri, üzerilerine oturma-yan smokinleri var mı? — Efendim; evet var.

İşte Nero Golden; medya yasağını kaldırıyor, kuşe kâğıtlı dergilerin birinden gelen fotoğrafçıya evini dolaştırıyor. (Artık gizliliğe gerek yok; aksine, her şeyi teşhir ediyor.) İşte yine Nero Golden, benzer bir dergiye güzel karısını gösteriyor. Karısının esin perisi olduğunu, ona yol gösteren Kutupyıldızı olduğunu, "yeniliği"nin kaynağı olduğunu söylüyor. Yaşlı bir adamım ben, diyor, belki benim gibi adamlar için yan gelip yatmanın, tekneyle açılmanın, golf sopalarını yüklenmenin, kışları Florida'da geçirmenin, bayrağı devretmenin zamanı gelmiştir. Yakın zamana dek, Tanrı biliyor ya, aile işiyle pek ilgilenmeyen oğullarıma rağmen bunları yapmaya hazırdım. En küçük oğlum, inanabiliyor musunuz, Doğu Yakası'nda bir genç kızlar kulübünde çalışıyor, iyi işler yapıyor, sorun yok, ama belki benim de ihtiyacım vardır ona, biraz dikkat lütfen. Diğer oğlum sanatçı, bir de Petya var. Böy-

le işte. Artık bu tür kaygılarım yok, çünkü yeniden doğan bir adamım. Bunu ancak bir kadın yapabilirdi. Mrs. Golden gibi bir kadın, bir hayat iksiri, bir erkeğin kırlaşan saçlarını yeniden karartacak bir kadın, karnını sıkılaştıran, bacaklarını güçlendiren ve zihnini, evet, iş yapma becerisini bıçak gibi keskinleştiren bir kadın. Ona bir bakın! Söylediklerimden şüphe edebilir misiniz? *Playboy*'daki fotoğraflarını gördünüz mü? Elbette utanmıyorum, neden utanacakmışım? İnsanın bedenine sahip olması, ona iyi bakması ve onu iyi duruma getirmesi, güzellikte rezalet görmemek; özgürlük budur. O hem özgülüşmüş bir kadın ideali hem de ideal bir eş. Paranın iki yüzü birden. Evet, şanslı bir erkeğim. Kuşkusuz. Başıma talih kuşu konduğuna hiç kuşku yok.

AŞK HAKKINDA: BİR TRAJEDİ

Annemle babamın öldüğü gün arabada değildim. Şehitleri Anma Günü tatiliydi ve hafta sonu şehirden uzaklaşmayı planlamışlardı, ama ben son anda fikir değiştirip şehirde kaldım, çünkü Suçitra Roy bir İtalyan moda evi için çektiği videoyu montajlamasına yardım etmemi istemişti. Suçitra'ya tabii ki âşıktım, o insan görünümülü dinamoyla yolu kesişen herkes ona biraz âşık olurdu ve uzun süre onun saf enerjisinden, çapından, Altıncı Bulvar'da yürürken havada uçuşan siyah saçlarından, son moda spor ayakkabılarının üstünde ışıldayan mavi ve altın sarısı eteğinden, bir Hindu tanrıçası gibi dört bir yana uzanarak bütün şehri bir şekilde kucaklamayı başaran kollarından korkmuştum... ona âşık olduğumu kendime itiraf edemeyecek kadar korkmuştum, ama âşık olduğumdan hiç kuşku yoktu ve tek sorun, bunu ona ne zaman söyleyeceğim veya söyleyip söylemeyeceğimdi. Kafamın içinde *hemen, şimdi söyle, seni sersem* diyen bir ses vardı ama ikinci, genellikle daha yüksek bir ses, korkaklığımın sesi de çok uzun zamandır arkadaş olduğumuzu, belli bir noktadan sonra arkadaşlığı romantik sevgiye dönüştürmenin mümkün olmadığını, bunu deneyip başaramadığımı takdirde hem arkadaşımından hem aşkımdan olacağımı söylüyordu ve kafamın

içinde Eliot'ın "Prufrock"u dönüyor, kendi iç sesim bana işkence ediyordu, *Cüret edebilir miyim?* Aşk ilanını konuşunda, diğer korkunç ve dehşet verici ses de şunu söylüyordu: *Değer miydi bunlara / Bir yastığı kabartıp bir şalı atarak / Ve pencereye doğru dönerek derse: / "Öyle değil asla, / Benim kastettiğim bu değil, değil asla."*

Şehirde kalıp ona yardım etmeye karar verdim, montaj işi bitince birer bira içmeye gidecektik ve aşkımla ilan edecektim. Evet. Öyle yapacaktım. Böylece annemle babamın bindiği arabaya binmedim ve bugün hayatta olmamın tek nedeni bu. Hayat da ölüm de anlamsız. Hiçbir önemi olmayan, hiçbir şey öğretmeyen nedenlerden dolayı gerçekleşiyor ikisi de. Dünyada bilgelik falan da yok. Hepimiz kaderin soytarılarıyız. İşte dünya burada, çok güzel ve birlikte burada olduğumuz için çok şanslıyız ve çok aptalız ve başımıza gelenler de aptalca ve aptalca şansımızı da hak etmiyoruz.

Saçmalıyorum. Size yolu anlatayım.

Long Island Ekspres Yolu bizim için aile hikâyeleriyle dolu bir yoldu, yazları The Springs'de, Old Stone Otobanı'nda kiraladığımız eve giderken –ev sahibi Columbia Üniversitesi asilzadelerinden biriydi ve bir kere Lyme hastalığına tutulup yıllarca bu hastalıktan çektiği için artık kene krallığına yolculuk etmek istemiyordu– yolda tanıdığımız belli başlı noktaları tek tek kontrol ederdik. Mineola'daki mezarlıkta büyük teyzem ve amcam yatıyorlardı, geçerken onların yattığı yöne doğru saygıyla selam verirdim. Great Neck ve Little Neck hepimizin aklına Gatsby'yi getirirdi ve P.G. Wodehouse'ın savaştan sonra İngiltere'den sürülünce uzun yıllar yaşadığı Remsenburg'e uğramasak da o bölgeden geçerken Fitzgerald'la Wodehouse'ın yarattığı karakterlerin birbirlerinin ziyaretine gidebildiği kurmaca bir evren hayal ederdik. Bertie Wooster ve Jeeves, Egg'lerin seyretilmiş dünyası-

na izinsiz girebilir, sersem Bertie mantıklı Nick Carraway'in yerine geçebilir, balık yiyen, Spinoza seven centilmenlerin centilmeni ve dâhi Reginald Jeeves, bir yolunu bulup Jay Gatsby'nin en büyük özlemini gerçekleştirebilir, Daisy Buchanan'la mutlu sona kavuşmasını sağlayabilirdi. Babam, Dix Heels konusunda her seferinde Belçikalı baba esprisini yapar, yerin adını Fransız aksanıyla *Dee Heels* diye okurdu. Ben de her seferinde *Dee Heels*'in bir pembe dizi oyuncusunun adına benzediğini söyledim. Wyandanch çıkışından geçerken annem veya babam mutlaka Long Island'ın Doğu Yakası'nı Lion Gardiner adlı bir İngiliz'e satan ve sonra vebadan ölen Montaukett şefi veya *sachem*'i Wyandanch'ın hikâyesini anlatırdı. Doğu Yakası'na ulaştınca Wyandanch yeniden aklımıza gelir, annemle babam onun soyundan gelen ve her gün Montauk, Sag Limanı ve East Hampton arasında seksen kilometre yol tepen Stephen Talkhouse'ı anarlardı. Wyandanch ve Talkhouse arasında aklımıza tamamen kurmaca bir Amerikan yerlisi hanımı, Shirley Çamurlu Nehir'i getiren bir yol tabelası vardı. Gerçekte bu yol tabelası biri Çamurlu Nehir, diğeri Shirley adlı iki farklı kasabayı işaret ediyordu, ama Shirley Çamurlu Nehir aile mitolojimizin bir parçası olmuştu artık. Bilimkurgu meraklısı olduğumuzdan bazen onu William Tenn'in 1958 tarihli klasik romanı *Eastward Ho!*'nun kıyamet sonrası dönem şefleri Üç Hidrojen Bombası ve Bol Bol Radyasyon'la buluştururduk ve başka zamanlarda Grendel'in annesi gibi bir dev olduğunu veya Avustralya'ya özgü bir *wandjina* veya cet olduğunu, yürürken geçtiği yerlerin manzarasını değiştirdiğini hayal ederdik.

Araba kullanırken radyo dinlerlerdi. Eski müzikler çalan 101.1'i veya WNYC haber kanalını açıp sinyal kaybolana dek dinler, sonra radyoda East Hampton müzik kanalının belirmesini beklerlerdi, bu kanalın sesi du-

yulunca hafta sonu başlamış olurdu. New York istasyonlarıyla WEHM arasında sesli kitap seansı başlardı ve o yıl Homeros dinlemeyi planlıyorlardı. Bence –emin olamam ama– Şehitleri Anma Günü hafta sonu için yola çıktıklarında *Odyseia*’nın dördüncü bölümüne ulaşmışlardı, Telemakhos, Kral Menelaos’un ve yeniden ele geçirilen Troya’lı Helene’nin kızının Akhilleus’un oğluyla evlendiği gün kralı ziyaret etmeyi planlıyordu.

Belki de Menelaos’un Helene’nin büyük tahta atın başına geldiği, içinde Yunan savaşçılar olduğundan kuşkulanıp baştan çıkarıcı bir aldatmacayla savaşçıların eşlerinin seslerini taklit ettiği sahneyi anlatmasını dinliyorlardı (hayalimde Helene konuşurken bir yandan uzanıp tahta atın karnını erotik bir şekilde okşuyordu), öyle şehvetliydi ki Diomedes, bizzat Menelaos ve Odysseus hemen attan dışarı fırlamak istediler ama Odysseus kendine hâkim olup arkadaşlarını engelledi, bir tek Antilokhos kendini tutamayıp haykırmak üzereyken Odysseus *iki kaslı elini onun ağzına kapatıp onu sıkı sıkı tuttu* ve hikâyenin bazı versiyonlarına göre Yunan savaşçıları korumak için onu oracıkta boğdu. Evet, belki o ölümsüz an kulaklarında çınladı ve yolun ortasında yatan metal boru, orada öylece yatan kahrolası metal boru, kahrolası bir kamyonun falan düşmüş olan boru peki kamyon şoförü durdu mu hayır durmadı belki farkında bile değildi belki görmedi bile yükünü doğru dürüst sabitlemedi hayır bunu yapmadı çünkü orada yolun ortasında yatan

metal boru

sağ şeritten giden çünkü benim annem ve babam sevgili ebeveynlerim hız yapmazlardı hayır efendim sağ şeritten sakın sakın ilerlemeyi severlerdi ama bu sefer sağ şerit güvenli değildi yavaş gidenlerin tercih ettiği sağ şerit çünkü metal boru yuvarlandı.

Dehşet ânına yaklaştığım için ara vermeliyim biraz mola verip sakinleşmeliyim belki daha sonra yazarım.

Hayır.

Daha sonra diye bir şey yok.

Şimdi.

Boru iki metreydi. Başka bir arabanın yoluna çıktı ve polis raporuna göre *o darbe açısını saptırdı*. Dönmeye başladı ve bir şekilde havalanıp annemle babamın arabasının ön camından içeri girerek babamın kafasına çarptı, onu hemen öldürdü. Kontrolden çıkan araç sol şeride ve hızlı trafiğe doğru kaydı, sonraki zincirleme kazada annem de öldü. Onları araçtan çıkarabilmek için itfaiyeyi çağırmaları gerekti, ama ikisi de ölmüştü. Cesetleri Nassau Bölgesi'ndeki Plainview'ya, North Shore Üniversite Hastanesi'ne götürüldü, orada ikisinin de öldüğü belirlendi. Gece yarısı, Bleecker'la LaGuardia'nın köşesindeki İngiliz *pub*'ında korku içinde Suçitra Roy'a aşkıımı ilan ettiğim ve beklenmedik bir şekilde onun da bana karşı derin duygular beslediğini öğrendiğim sırada, telefon geldi.

O yılın büyük bölümünde düşünmeyi bile bıraktım. Tek duyduğum, ölüm meleğinin devasa kanatlarının gök gürültüsünü andıran sesiydi. Beni iki kişi kurtardı. Birisi yeni sevgilim, muhteşem, sevgi dolu Suçitra'ydı.

Diğeri de Mr. Nero Golden.

Her zamanki karakteristik titizlikleriyle –TİTİZLİK HAYATLARINI KURTARMAMIŞTI AMA, DEĞİL Mİ, BAŞKALARININ ÖZENSİZLİĞİ BİZİM ÖZENİMİZİ SİLİP GEÇER, YERDEN FIRLAYIP BABAMIN YÜZÜNE ÇARPAN DEMİR BORUNUN ÖZENSİZLİĞİ, Kİ BENİM YÜZÜM ONUNKİNİN ZAYIF BİR YANKISI, BİZDEN ÖNCE GELEN VE SONSUZA DEK YOK OLAN, APTALCA, ANLAMSIZCA SIRADAN BİR BO-

RU TARAFINDAN VEYA BİR GECE KULÜBÜNDE PATLAYAN BOMBA TARAFINDAN VEYA İNSANSIZ BİR HAVA ARACI TARAFINDAN ÖLDÜRÜLEN GERÇEK KİŞİLERİN SAHTE KOPYALARIYIZ- ebeveynlerim her şeyi ayarlamışlardı. Gereken bütün yasal belgeleri özenle düzene koymuş, tek vârisleri olduğumu garanti altına almış, vârisin ödemesi gereken verginin tutarını kenara ayırmış, bana bir miktar para da bırakmışlardı. Şimdilik ev düzenimin değişmesi gerekmiyordu, ama orta vadede evi satmam gerekecekti. Benim için fazla büyüktü, değerliydi, bakım giderleri ve vergisi yüksekti ve bunlarla baş edemeyebilirdim ve VESAİRE UMURUMDA DEĞİLDİ. Kör bir öfkeyle sokaklarda dolaştım, sanki havada biriken öfke içime dolmuştu, onu hissedebiliyordum, haksız yere ölenlerin öfkesi, merdivenleri çıkarken siyah olduğu için ölen adam, oyun parkında oyuncak bir tabancayla oynarken siyah olduğu için ölen çocuk, Amerika'da her gün ölen siyah ölümler yaşamayı hak ettiklerini haykırıyorlardı ve beyaz bir evde siyah bir adamın varlığına tahammül etmek zorunda kalan beyaz Amerika'nın öfkesini de hissedebiliyordum, homofobiklerin köpüren öfkesini, hedeflerinin yaralanmış öfkesini, konut felaketi yüzünden Fannie Mae'lenen ve Freddie Mac'lenen herkesin mavi yakalı öfkesini, öfkeyle bölünmüş bir ülkenin huzursuzluğunu, herkes haklı olduğuna, haklı bir davaya hizmet ettiğine inanıyordu, dikkat edilmeliydi, onlara ve yalnızca onlara özen gösterilmeliydi, ahlaki varlıklar mı yoksa kendilerine özgü bağınazlıklarını etik kurallar gibi savunan basit vahşiler mi olduğumuzu merak etmeye başlamıştım, yalnızca bu ikisinden biri olunabilirdi. O sevgili ve ölü Belçikalılar, insan denen hayvanın "doğru" ve "yanlış" kavramlarını kendiliğinden bildiğine, bu kavramların içimizde olduğuna, sonradan yaratılmadığına inanmak üzere yetiştirmişlerdi beni.

Steven Pinker'ın "dil içgüdü" gibi DNA'ya kazılı bir "ahlak içgüdü" olduğuna inanıyorduk. Dinsizlerin ahlaklı olamayacağını iddia eden, insanların iyiyi ve kötüyü gerçekten anlamasını yalnızca Yüce Yargıç'ın geçerli kıldığı bir dinî sistemin ve ahlak yapısının sağlayabileceğini iddia eden dindarlara ailemizin yanıttıydı bu. Annemle babam bu iddialara "saçmalık" veya Avustralyalı arkadaşlarından öğrenip hemen neşeyle benimsedikleri "at pisliliği" sözcükleriyle karşılık verirlerdi. Ahlak dinden önce de vardı ve din atalarımızın bu doğuştan gelen ihtiyaca verdiği karşılıktı. Öyleyse, Tanrı'yı ve onun canavarlarını içeri almadan iyi bir hayat sürmek, doğru ve yanlış bil-
mek mümkündü.

"Sorun şu ki," demişti annem, Bahçeler'deki banklardan birinde otururken, "etik kuralları istemeye programlanmışız, ama bu program bize doğrunun ve yanlışın ne olduğunu tam olarak söylemiyor aslında. Bu kategorilerin beynimizdeki yeri boş, peki bu boşlukları neyle doldurmalıyız? Düşünceyle. Yargıyla. Böyle şeylerle."

"Gördüğüm kadarıyla insan davranışlarının genel ilkelerinden biri," diye ekledi onun önünde bir ileri bir geri yürüyen babam, "hemen her durumda herkesin kendisinin haklılığına ve hasmının yanlışlığına inanmasıdır."

Annem ekledi: "Ayrıca varoluşsal sorular hakkında hiçbir mutabakatın bulunmadığı bir dönemde yaşıyoruz, sorunun basitçe ne olduğu konusunda bile anlaşılamıyoruz ve gerçeğin doğası bu kadar tartışmalıyken, iynin doğası da öyle olmalı."

Böyle karşılıklı konuşmaya başladıklarında adeta dans ediyorlardı veya *badminton* oynuyorlardı; sözcükleri uyum içinde hareket ediyor, raketleri *badminton* topunu bir ileri bir geri, yeniden ileri ve geri gönderiyordu. "Demek ki bir etik içgüdüne sahip olmamız bu etik kurallarının ne olması gerektiğini bildiğimiz anlamına

gelmiyor. Öyle olsa felsefeciler işsiz kalırdı ve daha az tartışmalı bir dünyada yaşardık,” diyen babam *görüyor musun? Anlıyor musun?* der gibi parmağıyla beni işaret ediyordu ve ben de bir okul çocuğu gibi başımı sallıyordum, evet, baba, evet, anne, anlıyorum, bu konuda hemfikiriz, bildiğimiz şeyler bunlar.

“Evet ama bunu anlatan bir sözcük olduğunu biliyor muydun?” diye sordu babam.

Neyi anlatan bir sözcük, baba.

“Tanım: insan zihninin temel ahlak ve etik ilkelerini anlayabilmesini sağlayan doğuştan gelen yetenek. Her insanın ahlaki bilincinde içkin olan, onu iyiye yönlendiren ve kötülükten uzak tutan ilkeyi anlatan teknik bir felsefi terim.”

Hayır baba, bilmiyordum, neymiş o sözcük?

“*Synderesis*,” dedi annem. “Daha güzel bir sözcük duymuş muydun hiç?”

“Daha güzel bir sözcük olamaz,” diye devam etti babam. “Unutma, evlat. Dünyanın en güzel sözcüğü.”

Bu sesleri bir daha asla duymayacaktım.

Ayrıca, yanılıyorlardı. İnsan ırkı vahşiydi, ahlaklı değil. Büyülü bir bahçede yaşıyordum, ama vahşet, anlamsızlık ve öfke duvarlardan içeri girip en sevdiklerimi öldürmüştü.

Mineola morgunda annemle babamın cesetlerini görene dek ölmüş birini görmemiştim. Onlar için giysiler göndermişim, o işi Suçitra’nın stajyerlerinden biri halletmişti ve tabutlarını internetten seçmişim, nedense içinde gömülmeleri için saçmalık ölçüsünde pahalı kutular seçmişim. Evimiz bana yardım etmek isteyen erkek ve kadın kadrolu profesörlerle dolmuştu. Sümer sanatı, atom altı fiziği, anayasa ve İngiliz uluslar topluluğu edebiyatı alanlarının önde gelen profesörlerinden istediğim kadar yardım alabilirdim. Ama cesetlere bakmama kimse yar-

dım edemezdi. Suçitra beni eski cipiyle oraya götürdü ve hakkında konuşmamız gereken şeylerden söz etmenin hiçbir yolu olmadığından kara komediye döndük ve HBO'nun *Six Feet Under* dizisindeki "haftanın cesedi" bölümlerini hatırladık. Benim favorim, kız arkadaşlarıyla dışarı çıktığı gece mutluluğunu haykırmak için limuzinin tavan penceresinden çıkan ve yüzünü sepetli vincin sepetine çarpan kadındı. Dizinin kahramanları cesedinin yüzünü düzeltmekte epey zorlanmış olmalıydı.

Sonra kendimi tekerlekli sedyelerin üzerinde ve örtülerin altında iki yatay varlığın beklediği parlak ışıklı odada buldum, bu iki yatay varlık bir zamanlar daha farklı, daha yumuşak bir yüzeyde yine yatay olarak keyifle kucaklaşmışlardı –belki beceriksizce, belki değil; annemle babamın esnek seks canavarları olduğunu hayal edemiyordum, ama kaba saba beceriksizler olduklarını da düşünmek istemiyordum– ve sonuçta ortada sedyelerin başında duran zihni boşalmış bu varlık belirmişti ve şimdi onu var eden eylemi de, başka hiçbir şeyi de yapamayacaklarından emin olması gerekiyordu.

Morgda ellerinden geleni yapmışlardı. Önce annemin başına gittim; yüzündeki dehşet ifadesini, tenini delen metal ve cam parçalarını temizlemişlerdi ve hayat-tayken asla yapmadığı kadar çok makyaj yapmış olsalar da baktığımın o olduğunu biliyordum ve huzurlu görünüyor-du, en azından kendimi öyle göründüğüne ikna edebildim. Babama doğru dönünce Suçitra arkamdan yaklaş-p yanağını sırtıma yasladı, kollarını belime doladı. Tamam, dedim, tamam ve örtüyü kaldırdılar. O zaman nihayet ağladım.

Kremasyon töreninin ertesi günü Nero Golden, Bahçeler'i aş-p evimize geldi –"benim evime" demenin anlamı yoktu; ebeveynlerim evin her santimetrekaresindey-

di- ve bastonuyla çift kanatlı bahçe kapısını tıklattı. Öyle beklenmedik bir şeydi ki -kralın yetim kalan avam çocuğun kapısını çalması- başta onu hayal ettiğimi sandım. Ölümünden sonra gerçeklikle bağım zayıflamıştı. Bahçeler'de (her katı bir daire haline getirilmiş binalardan birinin bahçe katında) yaşayan Mrs. Stone adlı yaşlı bir hanım sık sık hayaletlerden söz ederdi. Ondan daha önce söz etmedim, hikâyemi kısaca ziyaret ettikten sonra onu büyük olasılıkla yine kendi haline bırakacağım. Bahçeler'deki çocuklar ona Şapka adını takmıştı, çünkü geniş kenarlı şapkaları pek severdi. Uzun zamandır duldu, ölen kocası Texas'ta çiftçilik yaparken arazisinde petrol bulmuş ve biftelik sığır yetiştirmeyi bırakıp sosyetik bir hayat sürmeye, uluslararası ün kazanan koleksiyonu için pul toplamaya başlamıştı. Mrs. Stone, Bahçeler'deki çocuk parkında beni lafa tutup ölümden söz etmişti. Aileden birinin ölmesi ve yeni doğan bir bebek, yabancılara veya yabancı sayılabilecek kimselere yanınıza gelip uzun monologlar yapma hakkı veriyordu. "Ölümünden sonra kocamı hiç görmedim," diye itiraf etti bana. "Gittiği için mutluydu anlaşılan. Benimle bağlantıya geçmeye bir kere bile çalışmadı. İnsan yaşıyor ve öğreniyor. Ama bir gece Macdougall Geçidi'nde üniformalı bir delikanlı -süslü üniforması içinde siyah bir çocukgördüm, dizlerinin üstünde yürüyordu. Neden dizleri üstünde yürüyor ki, diye düşündüm, burada dinî olaylar falan olmadı geçmişte. Sonunda anladım. Dizleri üstünde yürümüyordu. Sokağın seviyesi zamanla yükselmişti ve eski zemin seviyesinde yürüyordu, ben de yalnızca dizlerine kadar olan bölümünü görüyordum. Herhalde bir seyisti, 1830'larda orada olan, Washington Meydanı'nın kuzeyine hizmet veren eski ahırlarda çalışmaya gidiyordu. Veya bir uşaktı, belki müzesini kurduğu zaman orada yaşayan Gertrude Whitney'nin emrinde çalış-

şıyordu. Her halükârda, bir hayaletti, düpedüz bir hayalet. Hepsi bu kadar da değil.” Ondan izin isteyip yanından ayrıldım. Fakat o melankolik günlerde mahallenin hayalet hikâyeleri peşime takılmıştı adeta. Aaron Burr’un Village’da dolaşıp fahişe arayan hayaleti. Sahne kostümlerini giyip kış aylarında Commerce Caddesi’nde gösteriler yapan müzisyen hayaletler, tiyatrocu hayaletler. Eskiden bunlarla ilgilenmezdim ama yetim kalınca insanların hikâyelerini anlatmasına izin verdim ve geceleri boş odalarda annemle babamın yankılanan kahkahalarını duymayı bekledim. Çift kanatlı kapıları tıklatan Nero Golden’ı gördüğümde bu ruh halindeydim ve *bir hayalet*, diye düşündüm. Fakat o etten ve kemiktendi.

“İçeri girebilir miyim,” dedi ve izin vermemi beklemeden içeri girdi. Girince bastonunu duvara yasladı ve babamın koltuğuna yerleşti: “Ben açıksözlü bir adamım, Mister René, lafımı sakınmam, konuşurken kırk dereden su getirmem. Sana kaybın için şu kadarını söyleyeceğim; *senin* kaybın bu. Annen ve baban gitti, kafanı onlarla meşgul etme, artık yoklar çünkü. Kendinle ilgilen. Yalnızca yaralı olduğun ve iyileşmen gerektiği için değil. Artık mezarla aranda duran büyüklerin de olmadığı için. Erkeklik bu işte. Artık sıranın en önündesin ve mezar seni bekleyerek esniyor. Dolayısıyla, artık akıllan, erkek olmayı öğren. Kabul edersen, sana yardım etmek istiyorum.”

Etkileyici bir konuşmaydı doğrusu. Sinirimi bozarak üzüntümü dağıtmak istediye bunu başarmıştı. Ama konuşmama fırsat kalmadan buyurgan bir tavırla elini havaya kaldırdı. “Tepkini yüzünden okuyabiliyorum, yüzüne bir fırtına bulutu yerleşti, fırtına koparmakla tehdit ediyor. Dağıt o bulutu! Öfken gereksiz. Sen gençsin, ben yaşlı. Benden öğrenebileceklerini öğrenmeni istiyorum. Ülken genç. Arkasında bin yıl olunca insan farklı düşünüyor. Seninse iki yüz elli yıl bile yok arkanda. Ayrıca,

henüz kör olmadığımından hanemle ilgilendiğini de biliyorum. Fena biri olmadığını düşündüğümünden bunu affediyorum, diğer alternatifimse seni öldürtmek, hah ha. Bana kalırsa –artık bir erkek olduğun için– biz Golden’lardan öğrenecek çok şeyin var, iyiyi kötüyü, neler yapman ve yapmaman gerektiğini. Petya’dan senin suçun olmayan şeylere karşı nasıl mücadele edeceğini, eline kötü kartlar geldiğinde nasıl oynayacağını. Apu’dan, onun gibi olmamayı belki. Derin biri olmayı başaramamış olması muhtemel. Dionysos’tan, ıstıraplı çocuğumdan da muğlaklığı ve acıyı.”

“Peki ya senden?”

“Bana gelince, Mister René; her zaman bir aziz olmadığımı çoktan fark etmişsindir belki. Sert ve övünge biriyim, üstün konumumu kullanırım ve istediğimi alır, istemediğimi yolumdan temizlerim. Ama benimle karşı karşıya olduğunda kendine sorman gereken soru şu: Hem iyi hem kötü olmak mümkün mü? Bir adam kötülük ettiğinde bile iyi olabilir mi? Spinoza’ya inanır ve her şeyin gereklilikten kaynaklandığına hak verirsen, o zaman da bir adamı yönlendiren gereklilikler onu doğruya olduğu kadar kötülüğe de yönlendirebilir mi bakalım, diye düşünmelisin. Bu belirlenimci dünyada bir adamın iyi olması ne demektir? Bu sıfatın bir anlamı bile var mıdır? Cevabı bulunca bana da söyle. Ama bunların hepsinden önce, bu gece, dışarı çıkacağız ve içeceğiz.

Daha sonra.

“Ölümün üstesinden geliriz, onu kabulleniriz ve yolumuza devam ederiz,” dedi Nero Golden. Yaşayanlar bizleriz, demek ki yaşamalıyız. Suçluluk duyarız, ama bu kötü bir duygudur. Bizimle kalır ve zarar verir bize.” Rus Çayhanesi denen restorandaydık –o ısmarlıyordu– ve ellerimizde buz gibi votka *shot* bardakları vardı. Bar-

dağını şerefime kaldırdı, içti, ben de içtim. Orada olmamızın nedeni içmekti ve yemekleri –*blini*’ler ve havyar, mantı ve Kiev usulü piliç– yalnızca daha fazla içebilelim diye yedik.

“Eve ayık dönersek,” dedi Nero Golden bana, “başarısız olmuşuz demektir. Eve nasıl döneceğimizi bilemeyecek hâlâ gelmeliyiz.”

Başımı ağırbaşlı bir tavırla önüme eğdim. “Haklısın.”

Birer *shot* daha. “Müteveffa eşim, onu ele alalım–” diyen Nero parmağını bana doğru uzattı – “hikâyeyi bilmiyormuş gibi yapma, evimde dilini tutmayı bilmeyenler olduğunun farkındayım. Neyse, bunu boş ver. Karımın ölümü çok üzücüydü, ama aslında bir trajedi değildi, trajedi seviyesine yükselmedi.” Birer *shot* daha. “Dur düzeltelim. Kişisel bir trajedi, elbette. Benim ve oğullarım için bir trajedi. Ama büyük bir trajedi evrenseldir, değil mi?”

“Öyle.”

“Yani. Demek istediğim bu. Benim için yıkıcı olan yanı, hayatımı değiştirecek kadar yıkıcı olan, ölüm değil sorumluluktur. Benim. Benim sorumluluğum, mesele bu. Gece Bahçeler’de dolaşırken zihnime musallat olan düşünce bu.”

Akşamın bu saatleri geldiğinde, dışarı çıkarken amacımız tam tersi olmasına rağmen, onu rahatlatmanın benim görevim olduğunu düşünmeye başlamıştım. “Tartışmıştınız,” dedim. “Olur öyle şeyler. Ölümünden senin sorumlu olduğun anlamına gelmez. Etik bir evrende, cinayetden yalnızca katil sorumludur. Öyle olmalı yoksa evren ahlaki açıdan saçma bir yer olurdu.”

Sessizdi, içiyordu, garsonlar votka getirmek için yarışıyordu. “Farklı bir örnek vereyim,” dedim çalımlla, yüksek düşüncelere ulaşmış olduğumu, gerçekten anemle babamın çocuğu olduğumu düşünüyordum. “Diyelim ki ben bir pisliğim.”

“Tam bir pislik mi?”

“Tam ve eksiksiz bir pislik. Berbat biriyim.”

“Hayal ediyorum, tamam.”

“Diyelim ki her gün evinin önüne dikilip sana ve ailene hakaretler yağıdırıyorum.”

“Müstehcen şeyler mi söylüyorsun?”

“En ağır küfürleri ediyorum. Sana ve sevdiklerine en pis laflarla hakaret ediyorum.”

“Kabul edilmez bir şey olurdu bu, elbette.”

“Evde bir silahın var.”

“Nereden biliyorsun bunu?”

“Varsayımda bulunuyorum.”

“Ah, bir varsayım demek. Harika. Anlaşıldı. Varsayımsal bir silah.”

“Sen de bu farazi silahı alıp ne yapıyorsun, biliyor musun?”

“Seni vuruyorum.”

“Beni kalbimden vuruyorsun ve ölüyorum. Bil bakalım bu seni ne yapıyor?”

“Mutlu biri yapıyor.”

“Seni bir katil yapıyor.”

“Beni mutlu biri ve bir katil yapıyor.”

“Cinayet suçlususun ve mahkemede sayın yargıç, o adam bir pislikti demek savunma sayılmaz.”

“Sayılmaz mı?”

“Pislikler bile öldürüldüklerinde kendi ölümlerinden sorumlu sayılmazlar. Suçun yükünü katil tek başına sırtlanmak zorundadır.”

“Bu felsefe mi şimdi?”

“Biraz daha votka içmem lazım. Felsefe şişenin içinde.”

“Garson.”

Bir *shot* daha içtikten sonra duygusallaştı, ağlamaklı oldu. “Gençsin,” dedi. “Sorumluluğun ne olduğunu bil-

miyorsun. Suçluluk nedir, utanç nedir bilmiyorsun. Hiçbir şey bilmiyorsun. Önemli değil. Annen ve baban öldü. Mesele bu.”

“Teşekkürler,” dedim ve ondan sonrasını hatırlamıyorum.

Son.

“Başlangıçta,” dedi Suçitra, ben ağrıyan başımı tutup yatakta inlerken, “başlangıçta resmî Hindistan Komünist Partisi vardı – HKP. Ama Hindistan’ın nüfus sorunu malum ve sol partiler de doğum kontrolünü görmezden geliyordu. HKP’den sonra HKP(M) kuruldu, Hindistan Komünist Partisi (Marksist) ve Hindistan Komünist Partisi (Marksist-Leninist), namı diğer HKP(ML). Yeterince parti oldu mu sence? Bebeğim, parti daha yeni başlıyor. Takip etmeye çalış. Şimdi ayrıca Hindistan Komünist Özgürlük Partisi (Marksist-Leninist), Hindistan Komünist Naxalbari Partisi (Marksist-Leninist), Hindistan Komünist Janaşakti Partisi (Marksist-Leninist) ve Hindistan Komünist Kızıl Yıldız Partisi (Marksist-Leninist) var, ayrıca Hindistan Komünist Merkez Partisi (Marksist-Leninist) ve Hindistan Devrimci Komünist Merkezi’ni (Marksist-Leninist-Maoist) de unutmamak gerek, bu arada Hindistan Birleşmiş Eyaletler Komünist Partisi (Marksist-Leninist) ya da Hindistan Komünist Kızıl Bayrak Partisi (Marksist-Leninist), Hindistan Yeni Demokrasi Komünist Partisi (Marksist-Leninist), Hindistan Yeni Komünist Partisi (Marksist-Leninist) veya Hindistan Komünist Somnath Partisi (Marksist-Leninist) veya Hindistan İkinci Merkez Komitesi Partisi (Marksist-Leninist) veya Hindistan Komünist Bolşevik Partisi’ni (Marksist-Leninist) de anmazsam olmaz. Diğer gruplar da çoğalıyor bu arada. Maoist Komünist Merkezi, Halk Savaş Grubu’yla birleşip Hindistan Maoist Komünist Merkezi’ne

dönüştü. Ayrıca Hindistan Maoist Komünist Merkezi de Hindistan Komünist Partisi'yle (Marksist-Leninist) birleşip Hindistan Komünist Partisi'ni (Maoist) oluşturdu. Bunları birbirinden ayırmak zor olabiliyor. Bunları sana anlatmamın nedeni, Bengalli annem ve babamın, Hindistan Komünist Partisi'nin (Uranyum-Plütonyum) çok başarılı Ravana'larının, solun çekirdekten bölünen savaş başlıkları arasında hapsolan bu iki gözüpek kapitalist eğilimli girişimcinin neden kaçıp Atlanta'nın Alpharetta banliyösüne, benim de doğduğum yere yerleştiğini açıklamak. Bu iyi bir fikir olabilirdi, ekonomik açıdan iyi bir fikirdi zaten, çünkü girişimlerinin çoğunda başarılı oldular; güzellik salonları, giyim mağazaları, bir emlak ofisi, psikişik-tedavi merkezi açtılar, yani onlar da çoğaldılar, görüyorsun. Fakat ne yazık ki çevrelerinde Hindu sağının siyasi kurumları da çoğalıyor, meyve veriyor, bereketli Amerikan toprağında yayılıyordu: Rashtriya Swayamsevak Sangh'ın yurtdışı ofisleri kuruldu, Vishva Hindu Parishad filizlendi, Bharatiya Janata Partisi serpildi, aynı kuruma dolarlar gönderen kaynak geliştirme organizasyonları da öyle. Ebeveynlerim bir girdaptan kaçıp başka birinin içine çekildiler ve RSS gala yemeklerine gitmeye başlayıp NaMo denen fıçı göğüslü adam hakkında hayranlıkla konuşmaya başladıkları zaman onları sevmek, terk etmek ve firar etmek zorunda kaldım. Sonra NY'a kaçtım ve orada var gücümle seni güldürmeye çalışmaya başladım ve şu noktada hafifçe gülümsesen fena olmazdı."

"Akşamdan kalma birini tedavi etme yöntemin bu demek ki," dedim.

Canını dişine takarak çalışmasına gelince: Suçitra bunu her gün, günün her saati yapıyordu. Onun kadar çok çalışıp da hâlâ keyif çatmaya fırsat bulabilen birini hiç tanımamıştım, ama hayatının keyif kategorisine dahil ol-

duğum için kendimi şanslı hissediyordum. Erkenden kalkar, spor salonuna gidip bisiklet egzersizi yapar, ofisine koşar, bütün gün var gücüyle çalışır, Hudson Nehri kenarında ya da Brooklyn Köprüsü'nde koşup eve döner, akşama mutlaka bir çiçek gibi taze ve ondan iki kat şık başlar, gecenin sunduklarını değerlendirirdi; bir galeri açılışı, bir film gösterimi, bir doğum günü partisi, bir karaok gecesi, benimle akşam yemeği ve sonrasında sevişecek enerjiyi de bulurdu. Sevişirken de orijinal olmasa da aynı ölçüde enerjikti, ama şikâyet etmiyordum. Ben de bir seks tanrısı sayılmazdım ve o dönemde güzel bir kadının aşkı beni kara çukurdan kurtarıyordu. Nero Golden'ın sert sevgisi ve bol votkalı geceleri, Suçitra Roy'un nazik, süper hızlı aşkıyla birleşip o günleri atlatmamı sağladı. Mrs. Golden'ın intihar girişiminden sonra ambulansla iyi polis-kötü polisçilik oynayan sağlık görevlilerini düşündüm ve bu kez intihar gözetimi altında tutulmanın ben olduğumu anladım.

CENNETTE SESSİZLİK VARDI, VEYA BARDO'DAKİ KÖPEK

New York şehri bütün o yaz boyunca, ebeveynlerim olmadan yaşamayı ve Nero'nun tavsiye ettiği gibi kuyruğun başında son filmi seyretmeyi bekleyen yetişkin olmayı kabullenene kadar bana annelik ve babalık yaptı. Her zamanki gibi bir filmde teselli buldum: Ingmar Bergman'ın *Yedinci Mühür* adlı filmi. Büyük yönetmen bu filmini "dengesiz" buluyordu ama geri kalanlarımız önünde saygıyla eğiliyorduk. Şövalye (daha sonra *Hannah ve Kız Kardeşleri*'nde sıkıcı sanatçı Frederick'i ve *Flash Gordon*'da Merhametsiz Ming'i canlandıran Max von Sydow) Haçlı Seferleri'nden evine dönerken ölmeden önce karısını bir kez daha görmek istediğinden kaçınıl-

mazı geciktirmek için siyah kukuletalı Ölüm'le satranç oynuyordu. Yaralı şövalye ve alaycı yaveri, Bergman'ın komik olmayan Quijote ve Sancho'su geçen yılın yuvalarında bu yılın kuşlarını arıyorlardı. Dindar bir aileden gelen Bergman'ın çözmesi gereken dinî meseleler vardı, ama ben filmi bu şekilde izlemek zorunda hissetmiyordum. Filmin adı "Vahiy Kitabı"ndan geliyordu. "Kuzu yedinci mührü açınca, gökte yarım saat kadar sessizlik oldu" ("Vahiy Kitabı", 8:1). Bana göre, gökteki sessizlik, Tanrı'nın ortaya çıkmaması, evrenin dünyevi tasavvurunun hakikatiydi ve *yarım saat* de insan ömrünü anlatıyordu. Yedinci mührün açılması Tanrı'nın orada olmadığını, söyleyecek bir şeyi olmadığını anlatıyordu ve insan da kısa ömrü boyunca tıpkı şövalye gibi anlamlı bir tek eylemin peşinde koşuyordu. Benim ölmeden önce görmek istediğim zevcem ise yönetmen olma hayalimdi. Anlamlı eylem de çekmenin hayalini kurduğum film; Altman filmlerinin oyuncu kadroları gibi kalabalık, gerçek ve hayalî varlıklarla dolu, Bahçeler'i ve benim evimin karşı tarafındaki Golden'ları anlatan filmim. O "eylem" yolculuktu, "zevce" de amaç. Suçitra'ya buna benzer bir şey söylediğimde ciddi bir tavırla başını salladı. "Senaryonu bitirip para bulmak için çalışmaya başlamanın zamanı geldi."

Bunlar olurken büyük metropol de beni bağrına basıyor, bana hayat dersleri vermeye çalışıyordu. Stuart Little'ın yelken açtığı göletteki tekne bana masumiyetin güzelliğini hatırlatıyor, Judith Malina'nın hâlâ yarı hayatta olduğu ve Yaşayan Tiyatro'sunun hâlâ soyunmaktan keyif aldığı Clinton Caddesi'ndeki mekân eski usul umursamazlık ve saygısızlığı anlatıyordu. Union Meydanı'nda satranç oynayanların arasına belki ölüm de karışıyor, hızlı hava saldırısını andıran satranç karşılaşmaları

insanları hayatlarının hiçbir önemi yokmuş gibi tüketirken, saatsiz oynanan yavaş oyunlar kara meleşin insan hayatına saygısı varmış gibi yaparken bir yandan *danse macabre*¹ için kendine yeni partnerler bulmasına yarıyordu. Yokluklar da varlıklar gibi konuşuyordu benimle: Sekizinci Cadde'deki ayakkabıcılar gitmiş, eksantriklik bir zamanlar Maya Schaper'ın Antikalar ve Peynir Kafesi'ni işlettiği –bu adı nereden bulduğunu soranlara, “Sevdiğim şeylerden,” derdi– Yukarı Batı Yakası'nı terk etmişti. Gittiğim her yerde şehir beni kollarıyla sarıyor, kulağıma rahatlatıcı şeyler fısıldıyordu.

Apu'nun, Kimlik Müzesi'nden bir blok ötedeki Sotovoce Bowery denen sergi mekânındaki ikinci açılış gecesinde (bu resimler gösterişli, hızlı, teknik açıdan yetkin, enerjik ve Pop Art'vari olduklarından beni duygulandırmıyordu), Laurie Anderson'ın ölen sevgili sıçan teriyeri Lolabelle'nin kırk dokuz günlük bardo –ölümle yeniden doğum arasındaki varoluş hali– deneyimini gösteren büyük tablolar da sergileniyordu. Suçitra'yla birlikte öbür dünyadan kocaman gözleriyle bize bakan bu tatlı köpeğin en büyük resimlerinden birinin önünde dururken, birden zihnimde beliren *Her şey yolunda* sözcüklerini yüksek sesle tekrarladım. “Her şey yolunda,” dedim ve yüzüme bir gülümseme yayıldı. “Her şey yolunda, yolunda, her şey yolunda.” Üzerimden bir gölge kalktı, gelecek mümkün göründü, mutluluk elde edilebilir gelmeye başladı ve hayat yeniden başladı. O anda olanları daha sonra yeniden düşünürken, annemle babamın ölümünün üzerinden kırk dokuz gün geçmiş olduğunu fark ettim.

Bardo'ya inanmıyorum. Ama böyle oldu.

1. (Fr.) Ölüm dansı. (Ed.N.)

**“FLASH! SENİ SEVİYORUM!
AMA DÜNYAYI KURTARMAK İÇİN YALNIZCA
ON DÖRT GÜNÜMÜZ VAR!”**

O gece bir tür coşkuya kapılmıştım, annemle babamı öldükleri için affetmenin ve hâlâ hayatta olmanın mutluluğunu yaşıyordum. Suçitra ve ben Bahçeler’e, eve gittik ve yasak şeyi yapmanın zamanının geldiğini anladım. Hayat kafamı zaten yükseltmişti, bunun üstüne bir de uzun zamandır bekleyen Afgan Ayı’nı kırıp kokusunu içimize çektik. Pineal bezlerimizdeki üçüncü gözlerimiz o anda babamın söylediği gibi açıldı, dünyanın sırlarına vâkıf olduk. Dünyanın anlamsız veya saçma olmadığını gördük, aksine derin anlamlar ve biçimler içeriyordu, ama bu biçim ve anlamlar o âna dek bizden gizlenmiş, gücün hiyerogliflerinin ve ezoterikasının arkasına saklanmıştı, çünkü anlamı aydınlatılmışlar hariç herkesten gizlemek dünyanın efendilerinin işine geliyordu. Gezegeni kurtarmanın ikimize düştüğünü ve onu kurtaracak gücün sevgi olduğunu da anladık. Başlarımız dönerken, Max von Sydov’un canlandırdığı totaliter, maymun iştahlı Merhametsiz Ming’in bilimkurgu-çizgi roman-kötücül dâhilere özgü parlak kırmızı pelerini içinde insan ırkını ele geçirmeye geldiğini ve Ming’in yüzünün bazen bulanıp Nero Golden’in yüzüne benzemesinin haksızlık olduğunu, çünkü Nero’nun son zamanlarda bana çok iyi davrandığını düşündük ve bir adamın aynı anda hem iyi hem kötü olup olamayacağını sorduk kendimize, Afgan Ayı da uzlaşmaz çelişkilerin ve zıtların birliğinin gizemlerin en derini olduğunu söyledi. Bu gece sevmek gerek, dedi Afgan Ayı, bu gece canlı bedenlerin varlığını kutlamak, ölen sevdiklerimizin kayıp bedenlerine veda etmek gerek ama sabah güneş doğduktan sonra kaybedecek vakit yok.

Bankaya bir kuruş bile borcunuz varsa hesabını bilmeyen, borcuna sadık olmayan biriydiniz. Bir milyar borcunuz varsa zengindiniz ve banka sizin için çalışıyordu. Nero Golden'in servetinin gerçek boyutlarını bilme-ye olanak yoktu. O günlerde adı sosislerden özel üniversitelere her yerdeydi, Lincoln Center'da dolaşıp kapısında yazan eski adı siler ve altından büyük harflerle Golden adını yazarlarsa Avery Fisher Salonu'nun yenilenmesi için bir *birim* bağışta bulunabileceğini düşünüyordu. Nero'nun *adı*, *birim* sözcüğünü "yüz milyon dolar"ın kısaltması olarak kullanıyordu, yüz milyon dolar da gerçek zenginlerin dünyasına giriş bedeliydi, *birim*'inize sahip olana dek hiç kimseydiniz. Nero'nun adı, bu *birim*'i şehirde dolaştırıyor, kendini Tribeca Film Festivali'ne iliş-tirmek istiyordu, ama bunun bedeli bir *birim*'den daha düşüktü ve sonunda Film Festivali tavuk yemi gibi gelir oldu ona; adının asıl istediği, gerçekten istediği şey kendini Yankee Stadyumu'na yazdırmaktı. New York'u fet-hetmiş olduğunu ancak böyle kanıtlardı. Adını Belediye Sarayı'nın tepesine yazdırmakla aynı şeydi bu.

Batı'ya gelirken yanında ciddi bir servet getirdiğini tahmin ediyordum, ama bütün girişimlerini borçlanarak satın aldığı yönünde ısrarlı söylentiler dolaşıyordu, fısıltı-

lara bakılırsa onun adını taşıyan bütün mega şirketler şaibeliydi, adını ne zaman dolaşıma soksa iflasın gölgesi onları takip ediyordu. New York'un değil, Calvino'nun kitabında Marco Polo'nun Kubilay Han'a anlattığı, iki dağ arasındaki uçurumun üstünde asılı büyük bir ağa kurulmuş görünmez Octavia şehrinin sakinlerinden biri olduğunu düşünüyordum. "Octavia sakinlerinin hayatı başka şehirlerde yaşayanların hayatlarından çok daha belirsizdir," diye yazmıştı Calvino. "Ağın bir yere kadar dayanacağını bilirler." Onu çizgi film karakterlerine de benzetiyordum, sürekli kanyonların kıyısından havaya doğru koşan, yerçekimine karşı koyarak bir süre boşlukta ilerleyen, ama yere baktığı anda düşen Wile E. Coyote'ye, örneğin. Çabanın olanaksızlığını anlamak felaketi getirir. Belki de Nero Golden yere hiç bakmadığı için ilerlemeye devam edebiliyordu.

Aylar boyunca evdeki eşyayı boşaltmakla uğraştım, saklamak istediklerimi Batı Yakası'ndaki Manhattan Mini Depo tesislerine taşıdım, otobana bakan duvarına komik ilan panoları asılı olan depo hani: *New York'un altı tane profesyonel spor takımı vardır, bir de Mets tabii ve geylerin evlenmesinden hoşlanmıyorsanız onlarla evlenmeyin* ve *"Babamın evinde çok sayıda oda vardır"* –"Yuhanna" 14:2– *İsa New York'lu değildi besbelli ve Unutmayın, şehirden ayrıldığınızda Amerika'da yaşamak zorunda kalacaksınız.* Evet, hah ha, esprileri anlıyordum, ama genellikle karanlık bir ruh halindeydim ve bunu Suçitra'nın yanında belli etmemeye çalışıyordum, oysa neler yaşadığının farkındaydı. Derken evi satışa çıkarma zamanı geldi ve Vasilisa Golden, Bahçeler'de yanıma gelip kolunu omzuma attı, yanağımdan öptü ve bunu senin için yapmama izin ver, aile arasında halledelim, dedi. Böyle söylemesi çok hoştu, ben de aptal aptal başımı salladım ve satış işini ona bıraktım.

Golden'lar hakkında tarafsız olmakta zorlanıyordum o yıl. Bir taraftan Nero bana çok nazik davranıyordu, karısı da öyle. Diğer taraftan, Romney'nin başkanlık adaylığını hevesle desteklediğine kuşku yoktu ve başkanla karısı hakkında yaptığı yorumlar bağnazlık sınırlarında geziniyordu, *elbette sever geyleri, sonuçta bir erkekle evli*, ki bu hafif laflarından biriydi. "Komik Cumhuriyetçi fıkrası"nı da sık sık anlatırdı; yaşlıca beyaz bir adam başkanlık dönemi bitince bir Beyaz Saray muhafızının yanına gider ve Başkan Obama'yla tanışmak istediğini söyler. Bunu her gün tekrarlar. Üçüncü veya dördüncü gelişinde, artık bıkan görevli, Bayım, sürekli geliyorsunuz ve size sürekli söylüyorum, Bay Obama artık Birleşik Devletler başkanı değil, bu adreste oturmuyor, der. Bunu biliyorsunuz ama hâlâ buraya gelip aynı soruyu soruyor, aynı cevabı alıyorsunuz, neden yapıyorsunuz bunu? Yaşlı beyaz adam şöyle der: Duymak hoşuma gidiyor da ondan.

Bunlara tahammül ediyordum, ama karanlık yanının aydınlığa galip geleceğinden Nero adına korkuyordum bir yandan. Ona Hans Christian Andersen'in "Gölge" adlı olağanüstü hikâyesini verdim okuması için. Hikâyede bir adamın gölgesi adamdan ayrılıyor, dünyayı dolaşiyor, eski "sahibinden" daha sofistike birine dönüşüyor, geri dönüp adamın nişanlısı olan prensesi baştan çıkarıyor ve zalim prensesle birlikte adamı ölüme mahkûm ediyordu. Tanrısız birinin bu deyişi kullanması uygun düşer mi bilmiyorum, ama ruhunun tehlikede olduğunu anlamasını istiyordum, fakat edebiyat okumaktan hoşlanmıyordu ve hikâyeyi içeren kitabı elini aldırıışsızca sallayarak geri verdi, "Masal sevmem," dedi.

Fakat sonra... ikisi, koca ve karısı beni huzura çağırıp hakkımdaki kararlarını bildirdiler. "Yapman gereken," dedi Vasilisa Golden, "gelip bizlerle birlikte bu evde yaşamak. Büyük bir ev, çok odası var ve üç oğlanın ikisi

artık burada pek zaman geçirmiyor, Petya da odasından neredeyse hiç çıkmıyor. Dolayısıyla sana bol bol yer var, hem bize de arkadaşlık edersin.”

“Geçici olarak,” dedi Nero Golden.

“Kız arkadaşınla ne olur bilinmez,” dedi Vasilisa. “Onun yanına taşınmak isteyebilirsin, ayrılmak isteyebilirsin, bunu zaman gösterir. Dediğimizi yaparsan baskı altında hissetmezsin. Şu dönemde baskıya ihtiyacın yok.”

“Şimdilik,” diye ekledi Nero Golden.

Hakikaten iyi niyetle yapılmış –kısa süreliğine olsa da– cömert bir teklifti; nasıl kabul edeceğimi bilemedim. Karşı çıkmak için ağzımı açtığım zaman Vasilisa bir imparatoriçe gibi elini havaya kaldırdı. “Reddetme şansın yok,” dedi. “Git eşyalarını topla, birilerini gönderip aldırırız onları.”

Böylece, 2012 yılının sonbaharında *geçici olarak, şimdilik* Golden’ların evine taşındım. Bir yandan sarayda kalacak bir oda bahşedilmiş bir köylü gibi onlara minnettardım, diğer yandan şeytanla anlaşmışım gibi hissediyordum. Hangisinin doğru olduğunu anlamanın tek yolu Nero’nun etrafındaki gizem perdesini aralamak, onun geçmişini ve bugününü öğrenmektir, böylece onu gerçekten yargılayabilirdim ve bunu yapmak için duvarların dışında değil içinde olmam gerekiyordu belki de. Kapılarını açıp beni içeri çektiler, Troya’nın duvarları arasındaki tahta attım artık. İçimde Odysseus ve savaşçılar vardı. Karşımda bu Amerikan Ilium’unun Helene’si. Hikâyemiz sonlanmadan önce onlara, sevdiğim kadına ve kendime ihanet edecektim. Tepesi açık kuleler yanacaktı.

“Oğlanlar” yani Nero’nun oğulları onu her gün ziyaret ediyorlardı ve oğulları üzerindeki otoritesini gösteren alışılmadık ziyaretlerdi bunlar, baba-oğul karşılaşmalarından çok şapkalarını çıkarıp efendilerinin önünde hür-

metle eğilen köleler gibiydiler. Her türlü film senaryosunun, tabii ki kurmacalaştırarak bu tuhaf, otoriter ilişkiyi de ele alması gerektiğini anlamıştım tabii. Durumu belli ölçüde maddiyatla açıklamak mümkündü. Nero cömertti ve Apu bu sayede kendine Montauk'ta bir ev kiralamış, hafta sonları orada resim yapmaya ve partiler vermeye başlamıştı. Çin Mahallesi'nde yaşayan genç D Golden belli bir bütçeyle mütevazı bir hayat sürer gibi görünüyordu, son zamanlarda Aşağı Doğu Yakası'ndaki bir kızlar kulübünde gönüllü olarak çalışmaya başlamıştı ve bu da Riya'nın maaşıyla geçinmesini gerektirirdi, ama Vasili-sa'nın bana hemen anlattığı üzere, babasından para alıyordu. "Şu aralar masrafları çok fazla," dedi Vasilisa, ama başka açıklama yapmadı, zaten Golden'ların evinde alışılan düzen buydu, aile fertleri önemli konuları birbirleriyle konuşmaz, adeta sır saklardı, oysa herkesin her şeyi bildiğinin farkındaydılar. Belki de, diye düşündüm, babayla oğulları arasındaki görüşmeler günah çıkarma seansları gibiydi, "oğlanlar" babalarına "günahlar"ını anlatıyor ve bilinmeyen kefaretlere ve cezalar karşılığında, bir şekilde, belli ölçüde "affediliyorlardı." Bunu böyle yazmalı, diye düşündüm. Belki de daha ilginç bir açıklama söz konusuydu. Belki de oğullar ebeveynin rahibiydiler ve tersi de geçerliydi. Belki hepsi birbirinin sırlarını biliyor, diğerlerini affediyor ve aklıyordu.

Büyük ev genelde sessizdi, bu da bana uyuyordu. Bana en üst katta, çatı pencereleri Bahçeler'e bakan bir oda vermişlerdi ve halimden memnun, ayrıca meşguldüm. Uzun vadeli film projemin yanında, Suçitra'yla kablo TV ağındaki VOD kanalı için bir dizi kısa video çekiyordum. Bu videolarda sinemanın tanınmış yüzleri en sevdikleri film sahnelerini anlatıyordu: Jiri Menzel'in *Yakından Gözlenen Trenler*'indeki (ABD'de *Yakından İzlenen Trenler* adıyla gösterime girmişti ama ben İngiliz

versiyonunun resmiliğini tercih ediyordum) çıplak popo-poya lastik mühür basma sahnesi, Kurosava'nın *Sanjuro*'sunda Toshiro Mifune'nin hırpani, kaşıntılı samuray karakteriyle ortaya çıktığı sahne, Arthur Penn'in *Bonnie ve Clyde*'inde Michael J. Pollard'ın ilk sahnesi ("yakıt borusuna toz kaçmış – üfledim geçti"), Fellini'nin *Amarcord* unda kuyruk tüylerini sergileyen tavus kuşu, Truffaut'nun *L'argent de poche* (Cep Harçlığı) filminde pencereden düşüp yerde seken ve yaralanmayan çocuk, Robert Rosen'in *Bilardocu*'sunun kapanış sahnesi ("Şişman Adam, çok iyi bilardo oynuyorsun." – "Sen de öyle, Hızlı Eddie.") ve benim de favorim olan sahne, Alain Resnais'nin *L'année dernière à Marienbad* (Geçen Yıl Marienbad'da) filmindeki Dracula'yı andıran granit yüzlü Sacha Pitoëff'in kibritlerle oynadığı oyun ("Hiç kaybetmiyorsan buna bir oyun denemez." – "Ah, kaybedebilirim ama asla etmiyorum.") Amerikalı genç oyuncular ve yönetmenlerin (Greta Gerwig, Wes Anderson, Noah Baumbach, Todd Solondz, Parker Posey, Jake Paltrow, Chloë Sevigny) bu klasik film sahnelerini hayranlıkla anlatışını çoktan kayda almıştık ve dizüstü bilgisayarında çektiğimiz malzemele-ri internet sitelerine yerleştirilmek üzere üç dakikalık videolar haline getirirken montaj becerimi geliştiriyordum. Suçitra bu işi bana bırakmıştı, ilk filmini yazıp yönetmeye, yapımcılıktan yönetmenlik tarafına geçmeye hazırlanıyordu ve ikimiz de kendimizi işimize kaptırmıştık, gece geç saatlerde bir araya gelip birbirimize günün haberlerini veriyor, benim sanatçılara layık çatı katı odamda veya onun stüdyo dairesinde geç saatte ve hızlıca yemek yedikten sonra çabucak sevişiyor veya birbirimizin kollarında bitkince uyuyakalıyorduk. Büyük trajediden sonraki günlerde neşenin yolunu böyle böyle buldum.

Boş zamanlarımda Golden'ların evinin dinamiklerini inceliyordum. Temizlikçiler, mutfak çalışanları ve ta-

mirci Gonzalo hiç dikkat çekmeden gelip gidiyorlardı, hatta onlara *sanal* denebilirdi, gerçek-sonrası çağın hayalet çocuklarıydılar. İki ejder hanımsa kesinlikle gerçektir, her sabah çalışkanlık vızıltılarıyla geliyor, Nero'nun ofisinin yanındaki odaya el koyuyor, akşamları açık kapıdan eşekarıları gibi vızıldayarak çıkıp gidiyorlardı. Sanki bu duvarların arasında fizik kuralları bile işini deyim yerindeyse beyaz eldivenler takarak yapıyormuş gibi bütün sesler boğuktu.

Golden Şirketleri'nin ofisleri, şehir merkezinde, ne yazık ki Gary "Yeşil" Gwynplaine denen bir adamın gökdelenindeydi, ama Nero genellikle evdeki ofisinde çalışıyor ve gökdelenin sahibi olan görgüsüz herifin adını anmaktan bile hoşlanmıyordu, açıklanamaz bir şekilde saçları doğuştan küf yeşili olduğundan bu adam kendine Joker demekten hoşlanıyordu. Mor paltolu, beyaz tenli, kırmızı dudaklı Gwynplaine kendini kötü şöhretli çizgi roman kahramanının kopyasına dönüştürmüştü ve bu benzerlikten çok hoşlanıyordu. Nero kiracısı olmasına rağmen ona tahammül edemiyordu ve bir akşam durup dururken ve hiçbir açıklama yapmadan –onun tarzı buydu, düşüncelerinin treni arada bir ağzının tünelinden fırlatır, yakınında kim varsa trenin kısa süreliğine durduğu istasyon işlevini görürdü– şöyle dedi: "Tek Dünya. Bizi içeri kabul ettiklerinde kapıdan ilk giren ben olacağım." İlk anda neden söz ettiğini anlamadım ama bütün-dünyacılıktan söz etmediğini birkaç saniye içinde fark ettim; Tek Dünya Ticaret Merkezi'nden söz ediyordu, birkaç yıl daha kiracı kabul etmeyecek olan binanın bitmesini bekliyordu, o zaman Joker'in binasından çıkıp trajedinin yerine inşa edilen yeni gökdelene taşınacaktı. "Üst katları çok iyi fiyata kiralayabilirim," diye açıkladı. "Elli-altmış katı doldurabilirler, tamam, ama üst katlar ne olacak? Olanlardan sonra kimse üst katları kiralamak istemez. Ya-

ni iyi bir anlaşma yapabilirim. Şehirdeki en iyi fiyatı alabilirim. Doldurmaları gereken onca katı doldurmakta zorlanacaklar. Ben kelepirci malı tercih ederim şahsen. Yukarıda, gökte mi yerin var? Peki. Fiyatı indir, kiralayayım. Pazarlık budur. Yıldırım aynı yere iki kez düşmez.”

Çalışanları onu nadiren görüyordu. Saçını bile kestirmiyordu. Ayak tırnaklarının ne durumda olduğunu merak etmeye başlamıştım. Romney’in yenilgisinden sonra ruh hali daha da kötüleşti, karısına ve ev halkına bile görünmez oldu. Evdeki ofis odasına katlanır bir karyola koydurdu, geç saatlerde dışarıdan pizza söylemeye başladı. Gece boyunca farklı ülkelerdeki ve Manhattan’daki çalışanlarını –en azından çalışanlarını aradığını tahmin ediyordum– telefonla arıyordu. Onun kurallarına göre sizi gece gündüz istediği saatte arardı, uyanık olmanızı ve canı ne istiyorsa o konuda konuşmanızı beklerdi; işten, kadınlardan veya gazetede gördüğü bir haberden söz edebilirdi. Telefonda saatlerce iş arkadaşlarıyla konuşur, bunu olağan karşılamalarını beklerdi. Bir akşam Bahçeler’de dolaşırken keyfinin yerinde olduğunu görünce, yüzüme en masum gülümsememi kondurup ona Howard Hughes hakkında ne düşündüğünü sordum. “O bir ucube,” diye karşılık verdi. “Sana zaafım olduğu için şanslısın. Beni bir daha asla o ucubeyle karşılaştırma.” Ama o dönemde insanların bakışlarından iyice kaçır olmuştu. Vasilisa günlerinin çoğunu güzellik merkezlerinde, Madison mağazalarında, Bergdorf’ta veya Sant Ambroeus’ta kız arkadaşlarıyla öğle yemeği için buluşmakla geçiyordu. Güzel bir kadını uzun süre ihmal ederseniz başınıza dert alırsınız. Ne kadar zaman uzun zamandır peki? Beş dakika. Bir saati geçirdiyseniz felaket yaklaşıyor demektir.

Golden’ların evi Vasilisa’nın güzelliğinin ve ihtiyaçlarının şiddetinin ifadesine dönüşmüştü. İstiridye grisi

duvarlara kare biçiminde küçük aynalardan oluşan büyük aynalar astı. Bazıları açılı, bazıları karartılmış aynalar Kübistler gibi aynı anda pek çok perspektife ihtiyaç duyduğunu gösteriyordu. Büyük odaya soğuk havaları tehdit eden yeni ve büyük bir şömine yapıldı. Yere yumuşacık, çelik rengi yeni halılar serildi. Ev onun diliydi. Nero'yla evi yenileyerek konuşuyor, çevresinden etkilenen bir adam olduğunu bildiğinden ona sözcüklere ihtiyaç duymadan bir kralın saraya ihtiyacı varsa, o sarayın da gerçek bir saray olabilmek için bir kraliçeye ihtiyacı olduğunu anlatıyordu.

Yavaş yavaş işe yaradı çabası. Noel geldiğinde Nero başkanın seçim zaferini atlatmış, yenilen adaya karşı güçlü bir polemik geliştirmişti; gelmiş geçmiş en kötü adaydı, diyordu akşam yemeklerinde sözlerini vurgulamak için çatalını bize doğru sallayarak, ona gerçek bir rakip bile denemezdi, ortada rekabet falan da yoktu zaten, adam yumruk bile yemeden teslim olmuştu, bu yüzden gelecek sefere bir *soytarı*ı aday göstermemek şarttı, gelecek sefer *ağırbaşlı* birini aday göstermek lazımdı, yönetme becerisi olan birini. Gelecek sefer. Kesinlikle.

Başkanlık töreni günü Golden'ların evinde genel durum epey düzelmişti artık. Televizyondan töreni izlemeye izin verilmedi, ama kral ve kraliçenin keyifleri yerindeydi, hatta flörtleşiyorlardı. Nero Golden'ın içindeki hava koşullarının kolayca değiştiğini, yaşlandıkça karısının cinsel cazibesi karşısında giderek daha savunmasız kaldığını, karısının onun kişisel meteorolojisine gerekli müdahaleleri yatak odasında yaptığını biliyordum, ama şimdi bildiğim şeyi o zamanlar bilmiyordum – Nero iyi değildi. Zamanlama ustası olan Vasilisa ondaki değişimi hissetmiş ve hamlesini yapmıştı. Sonradan hepimizin üzücü bir şekilde şahit olacağı şeyi herkesten önce görmüştü; Nero'nun zayıfladığını, artık eskisi gibi olmaya-

cağı günlerin yaklaştığını fark etmişti. Sudaki bir damla kanın kokusunu alan bir köpekbalığı gibi yaklaşan zayıflığın kokusunu almış ve ölümcül hamlesini yapmak için harekete geçmişti.

Her şey stratejidir. Örümceğin bilgeliği budur.

Her şey yiyecektir. Köpekbalığının bilgeliği budur.

ÖRÜMCEĞİN SİNEKLE VEYA KÖPEKBALIĞININ AVIYLA MONOLOĞU

Görüyorsun ya özel olarak yapıldığından alev tutulduğunda özel bir şekilde şöyle parlayan özel kristallerle yapıldığından Ali Baba'nın mağarasındaki elmaslar gibi parlayan ki ona Susam dendiğini bilmiyordum evet mağaranın adı buydu biliyor muydun her neyse dergide okumuştum yani o Açıl Susam dediğinde mağaraya adıyla hitap ediyor oysa ben bunu hep sihirli bir sözcük sanmıştım, *susam!* Ama onu boş ver şimdi ben ateşten söz ediyorum kalbindeki ateşi temsil etmesi için yaptığım ateşten senin içindeki o çok sevdiğim ateşten. Bunu biliyorsun. Bildiğini biliyorum. İşte yine buradayız bir süredir olduğumuz gibi, mutlu musun, senin mutluluğun hayatımın en büyük eseri dolayısıyla umarım evet dersin, şimdi bana mutlu olup olmadığımı sormalısın ve ben de evet diyeceğim, evet, ama. Şimdi sen de diyeceksin ki nasıl söylesem ama beni bulduğunda nerede olduğumu biliyordum ve bak şimdi neredeyim ve katılıyorum bana her şeyi verdin bana hayatımı verdin ama yine de evet ama yine de evet bir ama var. Bilmek zorunda olduğun şeyi sormak zorunda değilsin. Genç bir kadını ben. Bir sevgiliden fazlası olmaya hazırım ama senin sevgilin olmak benim için her şeyden

önemli, benim için hep ilksin ama bir şey daha olmak istiyorum ne istediğimi biliyorsun, anne olmak. Evet anlaşmamızın koşullarına aykırı olduğunu biliyorum çünkü senin için bundan vazgeçeceğimi söyledim ve bizim çocuğumuz aşkımız olacaktı ama bedene söz geçirilmiyor kalbe de öyle, onları inkâr edemiyor insan. İşte durumum bu sevgilim ve bu ikilemden kurtulmanın tek yolu var kalbimi kırmasına rağmen sana kalbim sızlayarak söylüyorum ki sana duyduğum büyük saygıyla söylüyorum ve kendi onuruma da saygı duyuyorum beni anlaşmamızın koşullarına sadık kalmaya zorlayan onuruma da saygım var ama seni terk etmem gerekiyor aşkım. Seni çok seviyorum ama genç bedenimin ihtiyaçları ve kırık kalbimle gidip çocuk sahibi olmanın bir yolunu bulmalıyım diğer yandan seninle birlikte olmama düşüncesi beni mahvediyor ama bulabildiğim tek cevap bu ve bu yüzden, sevgilim, söylemeliyim bunu. Hoşça kal.

Satranç oyununda Vezir Gambiti olarak bilinen hamle neredeyse hiç kullanılmaz, çünkü riskli bir konumsal avantaj için tahtadaki en güçlü taştan vazgeçmek anlamına gelir. Yalnızca ilerideki çok sayıda hamleyi görebilen, her olasılığı değerlendirebilen ve böylelikle bu fedakârlığın başarısından emin olabilen gerçek ustalar göze alabilir bu riskli manevrayı; kralı öldürmek için veziri feda etmeyi. Çok konuşulan Yüzyılın Oyunu'nda siyah taşları alan Bobby Fischer, Vezir Gambiti'ni Donald Byrne'a karşı yıkıcı bir şekilde kullanmayı bilmişti. Golden'ların evinde geçirdiğim dönemde, Vasilisa Arsenyeva Golden'ın "kralların oyunu"nun hırslı bir öğrencisi olduğunu öğrendim, Rus satranç ustası Mihail Tal'in vezirini feda ederek rakibi Aleksandr Koblentz'i şaşırtıp

nasıl yirmi iki hamlede mat ettiğini öğretti bana. Suçitra'nın çekimde olduğu boş akşamüstleri Vasilisa'yla satranç oynardık ve beni hep yenerdi ama sonra nasıl yaptığını göstererek oyun seviyemi yükseltmemi talep edirdi. Geri dönüp baktığımda bana aynı zamanda hayat oyununu öğrettiğini, bazen planladığı hamleyi yapmadan önce hamlesini bana sergilediğini görüyorum. Nero Golden'a boşanmak istediğini söylediği zaman anladım onun dehasını. Oyunu kazandıran hamleyi yapmıştı.

Talebi Nero'yu sarstı ve başta hoyratlığa sığınmasına neden oldu; ofisinin önündeki sahanlıkta ona yüksek sesle bağırıp çağıran Nero'nun sesini duyan hayalet hizmetkârlar güvenli köşelere kaçtı, Nero kaba bir tavırla ona parasal anlaşmalarının da sona ereceğini, süslü bir gardi-roptan ve gösterişli ama değersiz mücevherlerden başka bir şey alamadan gitmek zorunda kalacağını hatırlattı. "Bak bakalım o kadarı seni nereye götürecektir," diye haykırdı, ofisine girip kapısını çarparak kapadı. Vasilisa çarpılan kapıyı açmaya kalkmadan giysi odasına gidip eşyasını toplamaya başladı. Yanına gittim. "Nereye gideceksin?" diye sordum. O anda, bakışlarının alev alev yanan gücünü üzerime çevirdiğinde, cadı kraliçeyi ilk defa maskesiz gördüm ve bir adım geri çekilip ondan uzaklaştım. Her zamanki genç ve güzel kız gülüşünün yerine daha vahşi bir kahkaha attı ve, "Bir yere gideceğim yok," diye hırladı. "Elleri ve dizleri üzerinde bana gelip kalmam için yalvaracak, sonra da istediğim şeyi verecek bana."

Gece oldu, karanlık onun gücünü artırıyordu. Ev sessizdi. Odasındaki mavi ışıklara gömülen Petya kendi içinde ve bilgisayar ekranlarında kaybolmuştu. Kapısı açık duran yatak odasında, yatağın başında dikilen Vasilisa giyinmiş, hazırladığı küçük valizi ayaklarının dibine koymuş, ellerini kucağında kavuşturmuş, ince silüetini gösteren küçük okuma lambası hariç bütün ışıkları söndür-

müştü. Ben de casus gibi odamın kapısında bekliyordum. Gece yarısı, kehaneti gerçekleşti. Yaşlı sersem ayak sürüyerek yenilgisini kabullendi, onun huzuruna çıktı ve kalması için yalvardı, taleplerini kabul etti. Vasilisa uzanıp onu kendine çekene kadar başı eğik önünde bekledi, birlikte yatağa devrildiler ve ondan sonra herkes gibi tahtta artık Vasilisa'nın oturduğunu bilmesine rağmen, Nero evin hâkimiymiş gibi davranmaya devam etti.

— Bir çocuk.

— Evet.

— Sevgilim. Bana gel.

Nero okuma lambasını kapattı.

Annemle babamın hayatından aldığım esinin bayrağı altında hayata yelken açarken planım, –daha önce yalnızca kendime söylediğim bu sözcüğü şimdi açıkça itiraf ediyorum– harika biri olmaktı. Olmaya değer başka ne vardı ki? Sıkıcı, yavan, önemsiz, avam René’leri reddedip yüzümü birçok konuda bilgili, istisnai benliğe çevirmiş, hayalî *Argo*’ma binip altın postun peşine düşmüştüm ama kişisel Kolhis’imin nerede olduğunu da (yalnızca bir sinema salonunun yakınlarında olduğunu tahmin ediyordum) ona nasıl ulaşacağımı da (tek bildiğim bir film kamerasının dümene en çok benzeyen şey olduğuydu) bilmiyordum. Sonra kendimi güzel bir kadının sevgilisi olarak buldum ve çok istediğim sinema yönetmenliğinin eşğine kadar geldim. O mutluluk halinde, başardığım şeyi yok etmek için elimden geleni yaptım.

Cepheadeki muhabir her gün aynı seçimle yüzleşiyordu; katılmalı mıydı katılmamalı mıydı? Ulusunuz savaşan taraflardan biri olduğunda, halkınız ve onların uzantısı olarak siz de muharebeye dahil olduğunuzda karışmamak yeterince zordu. Ama bazen sürdürülen sizin savaşınız olmuyordu. Hatta bir savaş bile değil, bir dövüş müsabakası söz konusu oluyordu ve şans eseri kendinizi ringin yanındaki koltuklardan birinde buluyordunuz. Derken dövüş-

ülerden biri aniden sizi l sekse davet eden bir sevgili gibi kolunu uzatıveriyordu. *Bize katıl.* O noktada aklı başımda, en azından temkinli biriyseniz geri vitesine alıp oradan derhal uzaklaşmanız gerekirdi.

Fakat ben uzaklaşmadım. Bunun takdir edilecek bir yanı olmadığına farkındayım. Sonradan olanlar, savaşı katılma biçimim daha büyük rezillik. Çünkü ev sahiplerime kendi evlerinde ihanet ettiğim gibi, sevdiğim ve beni seven kadını da aldattım, kendime de hıyanet ettim. Bunları yaptıktan sonra, Nero Golden'ın onun hakkında düşünürken dikkate almamı istediğı sorunun benim için de geçerli olduğunu anladım. Bir adamın kötü biriyken aynı zamanda iyi olması mümkün müdür? Kötülüğün iyilikle bir arada var olması mümkün müdür, öyleyse bu terimler rahatsızlık verici ve belki de bağdaşmaz bir ittifaka zorlandıklarında anlamlarını koruyabilir mi? Belki de, diye düşündüm, iyi ve kötü ayrıldıklarında ikisi de eşit ölçüde yıkıcı hale geliyordu; aziz de su katılmamış bir dolandırıcı kadar korkunç ve tehlikeli bir figürdür. Diğer yandan, iyilik ve kötülük, viski ve tatlı vermut gibi tam da doğru ölçülerde karıştırıldığında, insan hayvanının klasik Manhattan kokteyli yapılmış olur (evet, birkaç damla absent ve azıcık rendelenmiş portakal kabuğı da eklenir ve bu malzemeleri de istediğiniz gibi mecazlaştırabilirsiniz). Fakat ben bu *ying* ve *yang* kavramıyla ne yapacağımdan hiçbir zaman emin olamamıştım. Belki de zıtlıkların insan doğasını oluşturduğu düşüncesini insanlar kusurlarını makul kılmak için uydurmuşlardı. Belki de bu düşünce fazla derli topluydu ve gerçekte kötü eylemler iyileri ezip geçiyordu. Hitler'in köpeklere iyi davranmasının önemi yoktu örneğın.

Her şey şöyle başladı: Golden'ların evinde misafir olduğum dönemde, Vasilisa bazen onunla birlikte Madison Bulvarı'nın lüks moda butiklerine gidip alışveriş se-

ferlerine eşlik etmemi istiyordu, çünkü senin zevkine güveniyorum, canım, Nero'nun tek istediği seksi giyinmem, ne kadar dekolte o kadar iyi, ama bu yanlış, öyle değil mi, biz bunu biliyoruz, bazen gizlemek sergilemekten daha çekicidir. Doğrusunu söylemek gerekirse giysi alışverişi yapmak beni en çok sıkan şeylerden biriydi; kendi kıyafet alışverişimi çoğunlukla internetten, nadiren ve hızlı bir şekilde yapardım. Lüks mağazalarda dikkatimi uzun süre toplayamıyordum. Suçitra moda karşıtı sayılmazdı, moda endüstrisinde çalışan pek çok arkadaşı vardı ve onların gönderdiği giysileri çalımla, zarafetle taşırdı, fakat mağazalarda oyalanmaktan hoşlanmazdı ve hoşuma giden özelliklerinden biri de buydu. Fakat zarif giysilerin bulunduğu yerler Vasilisa'nın tiyatro sahnesiydi ve onun seyircisi olmak, perdenin arkasından çıkışını alkışlamak bana düşüyordu. Bir köşede bekleyen mağaza görevlileri alkışlar ve beğeniyle cıvıldaşırken Vasilisa sırtını dikleştirir, önce aynada kendine, sonra benim temsil ettiğim insan aynasına, sonra yeniden kendine bakardı. Ne giyerse giysin harika görünüyordu gerçekten, Amerika'da bu giysiler onun gibi iki yüz kadar kadın için yapılıyordu zaten, Vasilisa da sürekli deri değiştiren, farklı kılıklara girebilen, minik çatalı diliyle dudaklarının kenarını yalayan, kendini hayran bakışlara sunan, öldürmek için giyinen bir yılan gibiydi.

O akşamüstü güzelliğinde fazladan bir parlaklık vardı, her zamankinden daha da göz kamaştırıcı görünüyordu, güzel görünmek için çaba harcamasına bile gerek olmamasına rağmen fazla çaba harcar gibiydi. Karşılığında, Fendi, Gucci, Prada mağazalarının görevlileri profesyonel alışkınlıklarının gerektirdiğinden daha fazla yaltaklandılar. O da göstermesi gereken asgari nezaketle karşılık verdi onlara. Bu hayranlık gösterilerinden sonra, Bergdorf Goodman'ın yedinci katındaki restorana gittik,

Çalışanlara isimleriyle hitap eden, farklı yaşlardaki zengin kadınların hayranlık dolu bakışlarını hem görmezden gelen hem kabul eden, pencere kenarındaki “masası”na oturan, dirseklerini masaya yaslayıp  ne eğilen, iki elini çenesinin altında bileştiren ve doğrudan gözlerimin içine bakan Vasilisa, o felaket getiren soruyu sordu.

“Ren , sana güvenebilir miyim? Gerçekten, yüzde yüz güvenebilir miyim? Çünkü birine güvenmem gerekiyor ve sanırım yalnızca sana güvenebilirim.”

Eski Latince dilbilgisi kitaplarında tarif edilen *nonne* sorulardan biriydi bu, yani evet cevabı verilmesi gereken türde bir soru, Vasilisa yalnızca bu tür sorular sorardı zaten, evet cevabı verilmesi gereken sorular, benimle birlikte alışverişe gitmek ister misin, güzel görünüyor muyum, fermuarımı eker misin, sence ev güzel görünüyor mu, satranç oynamak ister misin, beni seviyor musun. Ona hayır demek imkânsız olduğundan elbette evet dedim ama iimden hayır diye geçirdim. Tam bir küçük sıandım! Neyse, boş verin bunu, bütün yazarlar hırsızdır ve o günlerde çok çalışıyordum. “Elbette,” dedim, “nedir konu?”

El çantasından çıkardığı katlanmış mektubu masanın üstünden bana doğru itti. “şşş,” dedi. Yukarı Batı Yakası’ndaki bir tıbbi teşhis laboratuvarından alınmış iki k ğit, Vasilisa ve Nero Golden’a yapılan testlerin sonuçları vardı önümde. Kendisi hakkındaki belgeyi yeniden çantasına kaldırdı. “Bu k ğit önemli değil,” dedi. “Bende her şey yüzde yüz yolunda.” Elimde kalan belgeye baktım. Bu tür belgeleri okumayı beceremem, Vasilisa da yüzümdeki şaşkınlığı görmüş olacak ki masanın üstünden bana doğru eğildi. “Bir spermiogram bu,” diye tısladı. “Tohumlarının analizi.” Ah! Sayfadaki rakamlara ve açıklamalara baktım. Sözcükler bana hiçbir şey ifade etmiyordu. Motilite. Oligospermi. Vitalite. “Ne diyor peki?” diye mırıldandım. Bezgin bir tavırla i geçirdi; erkeklikle-

riyle ilgili ölçümler konusunda bütün erkekler bu kadar beceriksiz miydi? Alçak sesle, anlamam için tane tane konuşarak sorumu cevapladı. *Baba olmak için çok yaşlı olduğunu söylüyor. Yüzde doksan dokuz eminler bundan.*

Bugünkü abartılı davranışlarının nedeninin üzerindeki stres olduğunu nihayet anlamıştım. Büyük hamlesini yapmış, Nero da ona boyun eğmişti – ama sonra bununla karşılaşmıştı. “Sanki bilerek yaptı,” dedi alçak sesle. “Ama durumdan haberdar olmadığını biliyorum ben. Kendini bir kaplan, bir makine sanıyor, bir kadına ters bir şekilde baksa bile onu hamile bırakabileceğini zannediyor. Bu durum onu yıkacak.”

“Ne yapacaksın peki?”

“Sezar salatayı ye,” dedi. “Yemekten sonra konuşuruz.”

Parkta yerler karla kaplıydı, atlıkarıncaya doğru yürürken yüksek sesle nutuk çeken bir evsizin önünden geçtik. Bu yaşlı beyefendi sözcüklerin heyecanına kaptırmıştı kendini; beyazdı, çalıyı andıran gri bir sakalı vardı, yün beresini kaşlarına kadar indirmişti, üzerinde kot kumaşından bir tulum, elinde parmaksız eldivenler vardı, yuvarlak çerçeveli John Lennon gözlüğüyle Güneyli bir sokak çalgıcıları grubunun çamaşır tahtası çalan üyesine benziyordu. Fakat sesinde Güney aksanı yoktu ve tezini oldukça tumturaklı sözcüklerle haykırıyordu. Amerika’da yaşayan kadın ve erkeklerin özel hayatlarının silahların kamusal hayatı tarafından yürürlükten kaldırıldığını ifade etmek istiyordu bizlere, silahlar adeta canlanmış, insan ırkını seyreltmeye, nihayetinde yok etmeye karar vermişlerdi. Amerika’da üç yüz milyon canlı silah vardı, nüfusları insan nüfusuna eşitti ve insanlardan kurtulup kendilerine bir yaşam alanı yaratmaya çalışıyorlardı. Silahlar canlanmıştı! Artık düşünebiliyorlardı! Doğalarında olanı yapmak, başka bir deyişle, yani, açıkçası, ateş etmek istiyorlardı. Sonuçta bu yaşayan silahlar kendi çıplak fotoğ-

raflarını çekmeye çalışan beylerin kamışlarını uçuruyor, bam!, babaların *yüzde yüz güvenli* poligonlarda kazara çocuklarını vurmasına neden oluyordu. Kazara mı?, öyle olduğunu hiç sanmıyordu!, bam!, bu silahlar aile cipinde giderken küçük çocukları annelerinin kafasını uçurmaya *ikna ediyordu*, dan!, hem daha kitlesel cinayetlerden söz etmeye bile başlamamıştı, tırrrrrrrrrr!, kahrolası *Florida*, tırrrrr! Daha *polislerin* silahlarının canlanıp onları siyahları öldürmeye zorlamasından, çılgın veterinerlerin silahlarının o çılgın veterinerlerin polisleri soğukkanlılıkla öldürmeye zorlamasından söz etmeye başlamamıştı bile. Bugün, kış ortasında bu parkta bize *katil makineler tarafından ele geçirildiğimizi* anlatmaya çalışıyordu. Ruhsuz silahlar canlanmıştı, korku filmlerinde canlanan oyuncaklar gibi dirilmişlerdi, oyuncak ayınız artık düşünebiliyordu ve ne düşünüyordu dersiniz? Gırtlığınızı parçalamayı düşünüyordu. Bir yanda bunlar olurken insanlar kendi küçük özel hayatlarını nasıl düşünebilirlerdi?

Ayaklarının dibindeki konserve kutusuna biraz bozukluk bıraktım, yolumuza devam ettik. Anayasanın ikinci maddesinin sohbetimize dahil olmasının yeri ve zamanı değildi. “Ne yapacağımı anlatayım sana,” dedi Vasilisa. “Nero’yu bu bilgiden koruyacağım, sen de öyle yapacaksın. Otur şöyle. Belgeyi değiştireceğiz.” Atlıkarıncanın yanındaki masalardan birinde oturuyorduk. Arkamızdaki atlıkarınca kış mevsiminde olduğumuzdan kapatılmıştı. Kalemimi çıkaran Vasilisa elle yazılmış açıklamalardaki rakamları değiştirmeye başladı. “Motilide I, Roma rakamıyla yazılmış,” dedi. “Bu kötüye işaret. Motilitesinin sıfır olduğunu gösteriyor, motilite olmadan spermiler ilerleyemez, anlıyorsun ya. Ama I’dan sonra küçük bir V koyarsam, motilitesi IV olur, böylesi çok iyi, kusursuz. Şurada da sperm yoğunluğu mililitrede 5 diyor, çok düşük, ama 5’in önüne minik bir 1 koyarsam, Dünya Sağlık Örgütü’ne göre normal sonuçlara ulaşmış oluruz. Araştırdım

bunu. Burayı, burayı ve şurayı da değiştireceğiz. Düzelteceğiz, geliştireceğiz. Görüyor musun? Artık durumu gayet iyi. Artık baba olabilir.”

Kâğıdı kalemi bırakıp el çırpıtu gerçekten. Yüzüne yayılan mutluluk gülümsemesi öyle güçlüydü ki gülümsediği kişiyi (beni) kurmacanın gerçek olduğuna, teşhis sonuçlarını değiştirmenin teşhisi gerçek hayatta da değiştirebileceğine ikna edebilirdi. Tam olarak değilse de, büyük oranda ikna edebilirdi en azından. “Egosunu korumuş oldun,” dedim, “ama bebeği leylekler getirmeyecek, değil mi?”

“Elbette hayır,” dedi.

“O zaman ne yapacaksın, bir süre denemeye devam edip sonra onu evlatlık almaya mı ikna edeceksin?”

“Evlatlık almak söz konusu bile değil.”

“O zaman ne yapacaksın bilmiyorum.”

“Bir donör bulacağım.”

“Sperm donörü.”

“Evet.”

“Kendi sperminin işe yaramadığını bilmediği halde buna nasıl razı edeceksin onu?”

“Asla razı olmaz.”

“Ona söylemeden mi bulacaksın sperm donörünü? Böyle bir şey mümkün mü? İmzalaman gereken belgeler yok mu? Onun rızası gerekmiyor mu?”

“Asla rıza göstermez.”

“O zaman nasıl olacak?”

Masanın üzerinden uzanıp elimi iki eliyle tuttu.

“Canım René,” dedi. “İşte o noktada sen devreye gireceksin.”

Daha sonra.

“Bir yabancınn çocuğunu istemiyorum,” dedi. “Spatulayla hamile kalmak istemiyorum. Doğal yöntemle,

güvendiğim birinden, ailemden saydığım birinden, yakışıklı ve beni kolayca, böyle söylediğim için utanma ama, tahrik edebilecek birinden hamile kalmak istiyorum. Bunu bir iltifat olarak kabul et, lütfen. Senden hamile kalmak istiyorum.”

“Vasilisa,” dedim. “Korkunç bir fikir bu. Nero’yu kandırmak anlamına geldiği gibi, Suçitra’ya da pislik yapmak anlamına gelir.”

“Kandırmayacağız,” dedi. “Ayrıca biraz olsun pis olmayacak, tabii öyle olmasını tercih etmezsek. Senin aşk hayatına müdahale etmeye niyetim yok. Bunu kendi aramızda halledeceğiz seninle.”

Daha sonra.

“Nero ve René,” dedi dalgın dalgın, “sanki adlarınız aynı, heceleri aynı sayıda, söylenişleri benziyor, birbirinin tersinden okunuşu gibi. Anlıyor musun? Kader bu.”

Hafiften kar yağmaya başlamıştı. *Düşüyor, düşüyor, hafif hafif düşüyor.* Vasilisa yakasını kaldırdı, başka bir şey söylemeden ellerini ceplerine soktu ve kararlı bir tavırla batı yönünde yürümeye başladı. Beyazlıkla çevrelenmiş olan afallamış anlatıcınız, sonradan beden dışı deneyim diye nitelendireceği bir şey yaşadı. Sanki hayalet bir müzik duydu, örtülmüş atlı karıncadan *Zivago* filmindeki “Lara’nın Şarkısı”¹ yükseldi. Olanları kendi sağ omzunun üstünden seyrediyor, Vasilisa’nın peşinden park boyunca yürüyüp Columbus Merdanı’na ilerleyişini izliyordu sanki, bedeni o anda bütün hâkimiyetini kadının emrine bırakmıştı; sanki Vasilisa Haitili bir *voodoo* büyücüsü, bir *bokor*’du ve Bergdorf Goodman’daki öğle yemeğinde ona zombi salatalığı denen muska yedirilmiş, düşüncele-

1. “Lara’s Theme”. (Ed.N.)

ri birbirine girmiş, hayat boyu onun kölesine dönüşmüştü. (Kendimden üçüncü tekil şahıs olarak söz etmekle ve irademi yitirdiğimi söylemekle ahlaki açıdan yargılanmaktan kurtulmaya çalıştığımın farkındayım. “Elinden başka türlü gelmedi”, demenin güçlü bir savunma olmadığına da biliyorum. En azından şu kadarını teslim edin bana; ne olduğumu biliyorum.)

Adamın –benim– Julie Christie fantezisi söndü ve bu sefer Polanski’nin filmi *Sudaki Bıçak*’ı düşünmeye başladı –başladım–. Bir çift, bir otostopçuyu teknelerine davet eder. Sonunda kadın bu yabancıyla sevişir. Besbelli kendimi bu otostopçuya benzetiyor, üçgenin üçüncü noktası olarak görüyordum. Belki filmdeki çiftin evliliği kötü gidiyordu. Kadının otostopçudan hoşlandığı belliydi, onunla sevişmeye itiraz etmemişti. Otostopçu, evli çiftin hikâyelerini yazdığı boş bir sayfaydı. Geleceğinin hikâyesini nasıl istiyorsa öyle yazsın diye Vasilisa’nın adımlarını takip ederken ben de öyleydim. Batı On Altıncı Cadde’ye ulaştınca oradaki beş yıldızlı bir otelin kapısından içeri girdi. Peşinden asansöre gittim, elli üçüncü kata çıktık. Oda anahtarı elindeydi. Her şeyi önceden planlamıştı ve hâlâ o tuhaf ve uyuşuk edingenliğin pençesinde olan ben, olanlara karşı çıkacak iradede yoktumdum.

“Çabuk içeri gir,” dedi.

Daha sonra.

Söyleyenin o olduğuna dair bir kanıt bulamamış olsam da, François Truffaut’ya atfettiğim bir söz var. Sonradan uydurulmuş olsa da, Truffaut’nun şöyle söylediği iddia ediliyor: “Sinema sanatı, kamerayı güzel bir kadına yönleltmektir.” Hudson Nehri manzaralı pencerenin önünde duran Vasilisa Golden’a bakarken, sevdiğim filmlerden kaçmış bir ekran tanrıçası gibi göründü bana, *Kahire’nin*

*Mor Gülü'*ndeki Jeff Daniels gibi perdeden çıkıp sinema salonuna girmiştim sanki. Schlöndorff'un Proust filminde Swann'ı büyüleyen Ornella Muti geldi aklıma; veya Warren Beatty'nin Clyde Barrow'unu şehvetle titreyen ağzıyla baştan çıkaran Bonnie Parker rolündeki Faye Dunaway; ya da Antonioni filminde *No lo so* diye mırıldanarak erotik tavırlarla bir köşeye sinen Monica Vitti; *La belle noiseuse*'da üzerinde güzellikten başka giysisi olmayan Emmanuelle Béart. Godard'ın kadınlarını düşündüm: *Serseri Aşıklar*'daki Seberg ve *Çılgın Pierrot*'daki Karina ve *Nefret*'teki Bardot – sonra kendimi kınamaya çalıştım, kendime Yeni Dalga sinemasının güçlü feministlerini, Laura Mulvey'nin “eril bakış”ını, izleyicilerin bu filmleri heteroseksüel erkeklerin bakış açısından görmek zorunda kaldığı, kadınların objelere indirgendiği yönündeki teorisini düşündüm. Aklıma seks tutsağı Mailer da geldi, ama onu hemen zihnimden kovdum. Öz-farkındalığıma gelince; evet, ben de çoğunlukla kafamın içinde yaşadığımın farkındayım, filmlere, kitaplara ve sanata gömülmüş durumdayım ve dolayısıyla kalbimin hareketlerine, gerçek doğamın kalleşliklerine kimi zaman yabancıyım. Anlatmak zorunda olduğum olaylar sırasında kim olduğumla doğrudan yüzleşmek ve kadın merhametine sığınmak zorunda kaldım. İşte orada, karşımdaydı; iblis kraliçem, intikam tanrıçam, gelecekteki çocuğumun annesi.

Daha sonra.

Başta tavırları pratik, buyurgan, haşın denebilecek ölçüde sertti. “Bir içki ister misin? Yardımı olur mu? Okul çocuğu gibi davranma, René. İkimiz de yetişkiniz. Kendine bir içki al. Bana da bir içki ver. Votka. Buzlu. Buz kovası ağzına kadar dolu. Tamam! Girişimimize içelim, bir anlamda muazzam bir girişim bu. Bir hayat ya-

ratmak. Bu dünyaya gelmemizin tek amacı bu değil mi? Türler kendilerini çoğaltmakta ısrar eder. Haydi bitirelim şu işi.”

Ayrıca, bir değil iki votkadan sonra: “Bugün aramızdaki buzları eriteceğiz. Bugün bebek yapmak için uygun bir gün değil. Bundan sonra sana yumurtlama dönemlerimi haber vereceğim, sen de o günlerde müsait olacaksın. Ne zaman yumurtladığımı her zaman bilirim, hiç şaşmaz, tam zamanında yumurtlarım, Mussolini dönemindeki trenler gibi. Bu oda her zaman müsait olacak. Anahtarın burada. Seninle her yumurtlama döneminde üç kez burada buluşacağız. Diğer zamanlarda ilişkimiz her zaman nasılsa öyle olacak. Kabul ediyorsun elbette.”

Evdeki hizmetkârlarla konuşurken kullandığı ses tonuyla konuşuyordu, bu tavrı az kalsın rüyamdan uyanmama neden olacaktı. “Hayır, tatlım, huysuzlanma,” dedi tamamen farklı, cazibeli bir tonla. “İkimiz de burada olduğumuza göre önemli kararları verdik demektir. Şimdi keyif alma zamanı, hem bundan sonra hayattan bol bol haz alacaksın, bu konuda sana garanti veriyorum.”

“Peki,” dedim ama sesimdeki kararsızlığı sezmiş olmalı ki, cinselliğin dozunu artırdı. “Sevgilim, elbette peki diyeceksin, ben de öyle diyorum, kendine baksana, ne kadar yakışıklısın. Haydi yatak odasına geçelim. Daha fazla bekleyemem.”

Ne büyük bir kumarbazdı! Eline gelen kötü kartlardan nasıl da kolaylıkla kurtulmuştu! Spermiogram sonuçları onun için büyük bir darbeydi, gelecek planları altüst olmuştu, ama aniden çıkan krize rağmen hemen yoluna devam etmiş, sonuçları kocasından gizlemişti. Sonra da karakterimi doğru analiz ettiğine ve kendi cazibesine güvenerek hiç duraksamadan varını yoğunu bana yatırmıştı (beni ciddi bulmuş, dolayısıyla sırrını saklayacağıma güvenmiş, zayıf görmüş ve cazibesine karşı koya-

mayacağımı anlamıştı). Manevrası başarısız olursa ve kocası gerçeği öğrenirse durumu düzeltemeyeceğini, hatta belki de hayatının tehlikeye gireceğini bilmesine rağmen hamlesini yapmıştı. Ben de tehlikede olabilirdim; güvenliğimi, geleceğimi düşünmeden beni de komplosuna ortak etmişti. Ama onu suçlayamam çünkü karşı konulmaz olduğunu, bedenini sunmasının reddedilmez bir teklif olduğunu düşünüyordum ve tuzağına bile bile düştüm. Artık pençesindeydim; onun komplo ortağıydım, ahlaki açıdan onun kadar düşkün durumdaydım ve gerekeni yapmaktan ve gerçekleri gizlemekten başka seçeneğim yoktu. Bu bizim ortak sırrımızdı. Benim de kaybedeceklerim en az onunkiler kadar çoktu.

Beni yatağa, kendine doğru çekti. "Haz almak güzel bebekler yapmayı sağlar," dedi. "Ama haz başlı başına keyiflidir."

Kes.

“Senin şu Golden’larını sevmiyorum,” dedi Suçitra. “Sana söylemeyi planlıyordum bir süredir. O evden ayrılmalısın.” Bu açıklamayı Washington Meydanı yakınındaki, hemen her akşam gittiğimiz İngiliz *pub*’ında yaptı, o buzlu İrlanda viskisi içerdı, ben de votka soda. “Aslında oğullar hakkında olumsuz düşünmüyorum, ama babaları... bana göre biri değıl, karısı da öyle. Ama asıl sorun ev. Tüylerimi ürpertiyor. Neden bilmiyorum ama öyle. Adıdams ailesinin malikânesi gibi. Oradayken aynı şeyi hissetmiyor musun sen de? Hayaletli bir ev sanki. Köklerinden kopmuş bu zengin insanlar tarihlerini, kültürlerini ve adlarını reddediyorlar. Tenleri kazara koyu renk değıl diye yapabiliyorlar bunu. Bunlar nasıl insanlar ki ırklarını reddedebiliyorlar? Atalarının memleketinde yaşayıp yaşamamaları umurumda değıl, göçmen karşıtı falan da değılim, ama öyle bir ülke hiç var olmamış, orada hiç yaşamamışlar gibi davranmaları, ülkeleri onlar için hiçbir şey ifade etmiyormuş, onlar da ülkeleri için hiçbir şey değılmiş gibi yapmaları bana bir bakıma ölümü kabullenmişlik gibi geliyor. Geceleri tabutlarda uyuduklarını hayal ediyorum. Öyle olmadığını biliyorum tabii, ne demek istediğimi anlıyorsundur.”

Suçitra tipik bir New York kadını değıldi. “Bütün erkek arkadaşlarım için geçerli üç kuralım var,” demişti

bana, birlikte olmaya başladığımız zaman. “Kendi paranı kazanacaksın, kendi evinde oturacaksın ve seninle evlenmemi istemeyeceksin.” Kendisi Battery Park City’de iki odalı mütevazı bir apartman dairesinde yaşıyordu. “Aslında odalardan birinde yaşıyorum,” diye açıklamıştı durumu. “Diğer odada giysilerim ve ayakkabılarım kalıyor.” Köşe dairesinin büyük pencereleri nehir manzarasına bakıyordu, evinin duvarındaki sanat eseri bu nehir manzarasıydı; sabah nehrin üzerinde kıvrılan sis, kışın suyun üstünde yüzen buz kütleleri, arkasından baharın ilk yelkenlileri, yük gemileri, römorkörler, arabalı vapurlar, yerel gey yelken kulübünün gökkuşağı renkli bayrağını dalgalandıran yarış teknesi – manzaraya ne zaman baksa kalbi yaşadığı şehir için sevgiyle doluyordu, manzara sürekli değişiyor, asla kendini tekrar etmiyordu. Pencereden bakınca rüzgârı, ışığı ve yağmuru, güneşle suyun dansını ve karşı apartmandaki, penceresinde onun yatağına çevrilmiş pirinç bir teleskop olan apartman dairesini görüyordu; bu dairenin Brad Pitt’in karısından kaçmak için kullandığı garsoniyer olduğu söyleniyordu. Yeşil kadın da elinde meşalesiyle biraz ötede bekliyor, dünyayı aydınlatıyordu. “Benim birlikte yaşadığım sevgilim bu şehir,” demişti bana ta en başında. “Evime bir erkek taşınacak olursa çok kıskanır.”

Bana göre hava hoştu. Doğam gereği çevremde sessizlik ve alan istiyordum, bağımsız kadınlardan hoşlanıyordum, dolayısıyla koşullarına uymakta zorlanmadım. Evlilik konusunda açtım, ama onun katı tavrını benimkiyle uyumlu bulup mutlulukla kabul ettim. Fakat sonunda bütün yalancıların, hilekârların ve düzenbazların karşılaştığı hamle yapma zorluğuyla karşılaştım ben de; satranç tahtasında bir hamle yapmam gerekiyordu, ama yapacak iyi bir hamlem yoktu. Baharın başıydı, emlak piyasası hareketlenmeye başlamıştı, ailemin evine iyi bir alıcı çıkmıştı ve satış tamamlanmak üzereydi. Vasilisa

benimle bu konuda konuşurken tam bir işkadını gibi davranıyordu, sesinde veya yüzünde gizli hayatımızdan en ufak bir iz bulamıyordum. Mirasımı zaten almıştım, satış gerçekleşince önemli miktarda para da eklenecekti servetime. O sırada düşüncem bir süre daha olduğum yerde kalmak, sonra bir daire kiralayıp; alacak uygun bir yer bakınmaya başlamaktı. Dolayısıyla Suçitra'nın beni Golden'ların evinden taşınmaya teşvik etmesi son derece mantıklıydı, ama benim isteklerime tersti. Üç tane açık ve örtülü nedenden dolayı direniyordum. Açık nedenlerimi onunla paylaştım tabii: "Ev çok sessiz (a)," dedim. "Orada çalışmak kolay. Bol bol yerim var, kendi halime bırakıyorum. Ayrıca (b) bu insanlar çalışmamın odak noktasını oluşturuyorlar. Evet, yaşlı adamda tuhaf bir şeyler var, ama etrafında olmamdan hoşlanmaya başladı, bana her an açılabilir diye düşünüyorum, bunu beklemeye değer bence. Petya için çok üzüldüğünü, artık yaşlanmaya başladığını, yaşlı biri gibi davranmaya başladığını da düşünüyorum. Bir de Bahçeler var (c), hayatım boyunca Bahçeler'de yaşadım ve Golden'ların evinden taşındığımda artık oraya gidemeyeceğim. O büyülü yerden uzaklaşmaya hazır mıyım bilmiyorum."

İtiraz etmedi. "Tamam," dedi iyi niyetle. "Ben sadece kulağını doldurayım demiştim. Hazır olduğunda bana haber verirsin."

Hain, suçunun yüzünde yazılı olduğundan korkar. Annemle babam bana sır saklayamadığımı, yalan söylediğim zaman alnımda kırmızı bir ışığın yanıp sönmeye başladığını söylerlerdi hep. Suçitra'nın da o ışığı görmeye başlayıp başlamadığını merak ediyordum, Golden'ların evinden ayrılmamı istemesi o çatının altında kalmamın tamamen masum bir eylem olmadığını bilmesinden kaynaklanıyor olabilir miydi? En büyük korkum cinsel hayatımızda bir değişim fark etmesiydi. Seksin olimpik bir spor dalı olduğunu düşünmemiştim asla; uyarılma ve

çekim iki kişinin arasındaki duyguların derinliğinden, aralarındaki bağın gücünden kaynaklanırdı. Suçitra da aynı görüşteydi. Sabırsız bir âşıktı. (Programı öyle doluydu ki hiçbir konuda oyalanacak vakti yoktu.) Ön sevişmeyi çok kısa tutardık. Geceleri beni kendine çekip, “Hemen içime gir, öyle istiyorum,” der ve sonunda tatmin olduğunu, çabuk ve sık sık geldiğini söylerdi. Bunda küçültücü bir yan göremiyordum, ama süreç açısından fazla önem taşımadığımı hissediyordum. Sevişme becerimi bilerek küçümsemeyecek kadar şefkatli biriydi.

Fakat Vasilisa’yla her şey çok farklı oldu. Bizimkiler akşamüstü buluşmalarıydı, klasik Fransız *cinq-à-sept*¹. Birlikte uyumazdık. Hatta hiç uyumazdık. Buna ek olarak, sevişmelerimiz tamamen bir amaca yönelikti, yeni bir hayat yaratma derdindeydik ve bebeğin bana yük olmayacağı, hayatımda en ufak bir değişime yol açmayacağı konusunda bana sürekli güvence vermesine rağmen bu durum beni hem korkutuyor hem heyecanlandırıyordu. Sorumluluk almadan üreyebilirdim. Tuhaftır, bu fikir kendimi daha iyi değil, daha kötü hissetmeme yol açıyordu. “Anlıyorum ki,” dedi park manzaralı kartal yuvasında, “bu konuda iyi hissetmeni sağlamak için elimden geleni yapmam gerekecek.” Bebek yapmanın aşırı heyecanlı bir eylem olması gerektiğine kesinlikle inanıyordu ve bu açıdan uzman olduğunu düşünüyordu. “Bebeğim,” dedi boğuk bir sesle, “biraz yaramaz bir kız olduğumdan bana sırlarını açabilirsin, ben de onları gerçekleştiririm.” Arkasından daha önce hiç yaşamadığım türde bir seks deneyimi yaşadım; daha coşkulu, daha deneysel, daha uçlarda, tuhaf bir şekilde daha güven dolu. İhanette ortaklık, birbirimizden başka güvenecek kimimiz vardı?

Suçitra: Yaşadığımız daha az dramatik cinsel ilişkiler

1. (Fr.) Beş ve yedi arası randevusu. (Ç.N.)

sırasında bedenimin daha farklı hareket etmeye başladığını, yeni alışkanlıklar geliştirdiğimi, sessizce başka türlü tatminler aradığımı fark edecek miydi? Nasıl etmesin? Çünkü değişmiş olmalıydım, her şey daha farklı geliyordu bana, her ay üç günü Vasilisa'yla geçirmek benim için her şeyi değiştirmişti. Peki akşamüstü oynaşmalarından sonra bitkin düşmeme ne demeli? Bu yorgunluğun sürekli tekrarlanmasını nasıl açıklayacaktım? Mutlaka şüpheleniyor olmalıydı. Şüphelenmesi gerekirdi. Bu tür değişiklikleri ondan, en yakın arkadaşımından gizlemem mümkün değildi.

Bir şey fark etmemiş gibi görünüyordu. Geceleri işten konuşup uyuyakalıyorduk. Her gece sevişmeden yürümeyen türde bir ilişki de değildi bizimkisi. Birbirimizin yanında rahattık, sarılıp dinlenmek bize yetiyordu. Bunlar genellikle onun apartman dairesinde oluyordu. (Taşınmam söz konusu olmadığı sürece orada vakit geçirmemden memnundu.) Gelip Golden'ların evinde kalmaktan pek hoşlanmıyordu. Sonuç olarak her gece bir arada değildik; öyle bir düzenimiz yoktu. Dolayısıyla yaptıklarımı gizlemek fazla zor olmadı. Macdougall Caddesi'ndeki evden taşınmam gerektiğini sık sık tekrarlıyordu gerçi. "Bahçeler'e başka komşularından izin isteyip ulaşabilirsin," diyordu. "Annenle babanı herkes seviyordu, herkes seni misafir etmek ister."

"Nero'yla daha fazla zaman geçirmem lazım," diyordum. "Bütün dayanak noktalarını silen, geçmişindeki hiçbir şeyle bağı kalmasın isteyen bir adam bu; ben de nedenini anlamak istiyorum. Böyle birinin bir insan olduğunu söylemek mümkün mü? Bir sabit noktası da, bağları da olmayan birinin? İlginç değil mi sence de?"

"Evet," dedi. "Tamam." Sırtını dönüp uyudu.

* * *

Daha sonra.

"Peki ya cariyesi?" diye sordu Suçitra. "Onu ne sıklıkta görüyorsun?"

"Bol bol giysi alıyor," diye karşılık verdim, "bir de Ruslara çatı katı daireleri satıyor."

"Bir zamanlar cariyeler hakkında bir belgesel yapmak istiyordum," dedi. "Madam Pompadour, Nell Gwynn, Mata Hari, Umrao Jaan. Bu konuda bol bol araştırma yaptım. Belki aynı projeyi canlandırırım."

Kesinlikle kuşkulanıyordu.

"Tamam," dedim. "Oradan taşınacağım."

Kes.

Dışarıdaki dünyaya baktığım zaman ahlaki zayıflığının yansımalarını görüyordum. Annemle babam harikalar dünyasında büyümüşlerdi, işsizlik çekmeyen son kuşağın üyeleriydiler, cinsellikten korkmayan son çağın, dinle karışmayan siyasetin son çocuklarıydılar, fakat periler ülkesinde geçirdikleri yıllar her nasılsa ayaklarının yere daha sağlam basmasını sağlamış, onları güçlendirmiş, kendi doğrudan eylemleri sayesinde dünyayı değiştirip iyileştirebileceklerini düşünmelerine yol açmış, cennetin elmasını yiyip iyilik ve kötülüğü anlamalarını sağlarken *güvenin bana* diyen yılanın girdap gibi dönen, *Cengel Kitabı*'ndaki Kaa'yı andıran bakışlarının büyüüne kapılmalarını engellemişti. Oysa dehşet artık dört bir yana yayılıyordu, bizler de gözlerimizi kapatıyor veya ona hizmet ediyorduk. Bu sözcükler benim değil. Manhattan'ın küçük kasabaları andıran o tuhaf anlarından birinde, Central Park'ta gördüğüm söylev veren evsiz, Macdougall Caddesi'nde, pencereimin altında belirdi. Bugün ihanetten söz diyordu; ailesinin, işverenlerinin, arkadaşlarının, şehrinin, ülkesinin, evrenin ihanetine uğramıştı ve dehşet giderek yayılıyordu, bizlerse bakışlarımızı kaçırmakla yetiniyor-

duk... sanki vicdanım kulağından bir cep telefonu kulaklığı sallanan, telefonda konuşuyormuş gibi etrafa nutuk atan aklını kaçırmış bir evsizedönüşmüştü. Sıcak hava; soğuk sözcükler. Etten kemikten miydi yoksa onu suçluluk duygum mu yaratmıştı? Gözlerimi kapadım, yeniden açtım. Bleecker Caddesi'ne doğru uzaklaşıyordu. Belki parkta gördüğüm adam değildi.

Kimi zaman yetimliğim içimden etrafa yayılıp dünyayı dolduruyor, en azından görüş alanımdaki her yere bulaşıyordu. Çılgınlık anları. Vasilisa Golden'ın tehlikeli planını bu türden dengesiz bir ânın etkisindeyken kabul ettiğime inanma izni verdim kendime. Düşüncelerimi giderek daha fazla dolduran dünya matemini hissetmemer rağmen, kendi küçük kaybımın yasını tuttuğumu, dünya hakkında bu kadar kötü düşünmeye hakkım olmadığını söyledim kendime. Kendimi ahlaki uçurumumdan kurtarabilirsem dünya kendi başının çaresine bakar, ozon tabakasındaki delik kapanır, fanatikler ağaç köklerindeki karanlık labirentlerine, okyanusun dibindeki siperlerine döner, güneş yeniden parlamaya başlar ve havayı neşeli müzik doldururdu.

Evet, taşınma zamanı gelmişti. Fakat taşınmak neyi çözecekti? Otuz üçüncü katta her ay tekrarlanan üç akşamüstü seansına hâlâ bağımlıydım. Plan istediği gibi meyve vermeyince Vasilisa şikâyet etmeye başlamıştı. Girişime kötü niyetle yaklaşmakla suçladı beni. Plana uğursuzluk getiriyordum. Odaklanmalı, konsantre olmalıydım ve hepsinden çok da onun istediğini istemeliydim. İstemezsem bir şey olmayacaktı. Tam anlamıyla arzulanmadığını hisseden bebek gelmeyecekti. "Benden bunu esirgeme," dedi. "Belki yalnızca beni becermek istiyorsun, öyle mi? İşi uzatıyorsun. Öyleyse, seninle sonradan da yatarım istiyorsan. En azından arada bir görüşürüz." Böyle konuştuğu zaman ağlamak istiyordum, ama gözyaşla-

rım yalnızca en güçlü spermlemleri ondan bir şekilde gizlediğim yönündeki düşüncesini güçlendirecekti, ona göre biyolojik açıdan dürüst davranmıyordum. Bir delilik hali gelmişti üstüme, her şey bitsin istiyordum, bitmesin istiyordum, hamile kalsın istiyordum, hayır istemiyordum, evet istiyordum, yok yok, istemiyordum.

Sonra oluverdi. İstediyini alınca bana sonsuza dek sırt çevirdi ve beni mahvolmuş bir halde terk etti. Başka bir kadını seviyordum, evet, ama haince ve olağanüstü ortak hazzımızı yitirmek beni mahvetmişti yine de.

Hayal ettiğim filmde, tam bir ihanet hikâyesi olan filmimde kamera bu noktada Vasilisa'dan kocasına dönmek zorunda kaldı. Böylece Vasilisa elli üçüncü kattaki süitten çıktı, kapıyı arkasından kapadı ve her şey bitti.

–Sanat ihanet ister, sonra o ihaneti gölgede bırakır çünkü ihanet sanata dönüşür. Öyledir, değil mi? Değil mi?–

Görüntü yavaşça kararır.

* * *

“Nereden geldiğimi biliyorsun,” dedi Nero Golden, gözlerini kısarak. “Bildiğini biliyorum. Bugünlerde hiçbir şeyi gizlemek mümkün değil zaten.” Gece geç saatte beni ofisine çağırmıştı, konuşmak istiyordu. Hem heyecanlanmış hem korkmuştum. – Korkmuştum, çünkü Mrs. Golden’la ne haltlar karıştırdığımı biliyor ve benimle yüzleşmek istiyor olabilirdi. Bizi takip mi ettirmişti, masasının üstünde özel dedektifin çektiği fotoğraflar mı vardı? Rahatsız edici bir düşüneydi bu. – Heyecanlanmıştım çünkü umduğum gibi bana açılmak üzere olabilirdi, yaşlanan bir adam, etrafına sardığı bilinmeyen benlikten bıkip yeniden bilinmek isteyebilirdi. – “Evet efendim,” dedim. “Bana öyle deme!” diye haykırdı, şaka yollu.

“Hiçbir şeyden haberi olmayan bir b    r gibi davranmaya devam et ve sana bir şey söylediğim zaman   a  ırmı   gibi yap. Tamam mı?” “Bana uyar,” dedim.

Karısının hamileliği sırasında Nero Golden'ın sağlığının giderek bozulduğunu hepimiz fark ettik. Seksen yaşına yaklaşıyordu ve zihni yavaş yavaş ihanet belirtileri gösteriyordu. Hâlâ her sabah sekizde bembeyaz tenis kostümü içinde, başında beyaz beyzbol kepiyle, raketini her zamanki gibi ciddi bir tavırla havada sallayarak dışarı çıkıyor, doksan dakika sonra ter içinde, enerjik ve halinden memnun tavırlarla dönüyordu. Ama bir gün, gece geç saatte beni ofisine   ağırmasından birkaç gün önce talihsiz bir olay yaşandı. Karşıdan karşıya geçtiği sırada bir araba, *vintage* bir Corvette, Bleecker-Macdougal kavşağı ışıklarında durmayıp hızla geçti ve ona hafifçe çarptı. Araba Nero'ya şöyle bir dokundu, onu yere devirdi, ama kemikleri falan kırılmadı. Derhal ayağa fırlayan Nero   of  r   hemen affetti, adamı polise rapor etmeyi veya   ik  yet  i olmayı reddetti, onun yerine g  r, kır ve dalgalı saçlı, beyaz ve dikkatsiz bir adam olan şoförü *eve kahve içmeye davet etti*. Bu davranışı karakterine o kadar aykırıydı ki herkes endişelenmeye başladı. Fakat sorunun boyutlarının teşhis edilmesi zaman aldı. “İyiyim ben, iyiyim,” dedi Nero, Corvette olayından sonra. “Ortalığı ayağa kaldırmaktan vazgeçin. Adam çok sarsılmış görünüyordu, ona biraz destek olmak istedim. Yapılacak en doğru şey buydu.”

Şimdi, karanlık çöktükten sonra ininde onunla ba   ba  aydım. Beni ne bekliyordu? Puro ikramını geri çevirdim. Konyak ikramını da reddettim. Brendi seven biri olmadım hiç. “Bir şeyler i  ,” diye emredince, bir votka *shot* içmeyi kabul ettim. “*Prosit*,” dedi kadehini buyurgan bir tavırla kaldırarak. “Dibini görelim.” Votkayı h  plettim ama onun dudaklarını konyak kadehinin kenarına

şöyle bir dokundurup geçtiğini de fark ettim. “Bir tane daha iç,” dedi. Beni yeniden sarhoş etmeye çalıştığından kuşkulandım. “Birazdan içerim,” dedim, sol elimle *shot* bardağının üstünü kapatırken. “Acelelerimiz yok.” Öne eğildi, bacağıma bir şaplak atıp başını salladı. “Güzel, çok güzel. Akli başında birisin.”

“Sana bir hikâye anlatayım,” dedi. “Bir zamanlar, Bombay’da –görüyorsun ya? Eski şehri eski adıyla anıyorum, Amerika’ya geldiğimden beri ilk kez çıkıyor bu sözcük dudaklarımın arasından, samimiyetim sana gurur vermeli– Don Corleone adlı bir adam vardı. Hayır, adı elbette bu değildi ama gerçek adı senin için bir şey ifade etmez. Kullandığı ad bile gerçek adı değildi zaten. Ad önemsiz bir şeydir, bir tutacaktır, burada dedikleri gibi, yalnızca kapıyı açmaya yarar. “Don Corleone” adı sana onun nasıl biri olduğunu anlatabilmeli yine de. Onun kapısını böyle açıyorum sana. Gerçi bu Don kimseyi bizzat öldürmemiş, bir kez bile bir silah ateşlememişti. Sana onun nasıl bir tip olduğunu anlatacağım şimdi. Ülkenin güneyinde doğmuştu, ama herkes gibi kendini büyükşehirde bulmuştu. Mütevazı bir aileden geliyordu. Mütevazı ötesi bir aile. Babasının Crawford Pazarı’nda bir bisiklet tamir dükkânı vardı. Çocuk babasının bisikletleri tamir etmesine yardım eder, yoldan geçen büyük arabalara bakardı, vınn! Studebaker, vınn! Cadillac. Arabalara bakar, bir gün, bir gün derdi, herkes gibi. Büyüdü, limanlarda yük taşıdı. On yedi-on sekiz yaşlarında basit bir hamaldı ama fırsat kolluyordu. Mussalman’daki kutsal yerlerden gelen hac gemilerindeki hacılar kaçak mal getiriyordu. Transistörlü radyolar, İsviçre yapımı saatler, altın zincirler. Gümrüğe tabi eşya. Ağır gümrük vergisi gerektiren türde. Don Corleone onların bu eşyaları gizlice ülkeye sokmasına yardım eder, eşyayı sarığına, iç çamaşırına gizleyip limana çıkarırdı. Ona bahşiş verirlerdi. Böylece biraz para biriktirdi.

“Sonra talih karşısına Daman’lı bir balıkçı-kaçakçı çıkardı. Mister Bakhia adlı bir adam. O dönemde Daman Portekiz sömürgesiydi. Denetim gevşekti. Bakhia ile Don Corleone, Dubai ve Aden’den getirdikleri kaçak malları Daman üzerinden Hindistan’a sokarak kaçakçılığa başladılar. İşleri iyi gitti. Don Corleone’nin sosyal statüsü yükseldi. Başka suç ailelerinin liderleriyle ahbablık kurdu. V. Mudaliar, K. Lala, vs. Zamanla siyasetçi arkadaşlar edildi, bunlardan biri Indira’nın oğlu Sanjay Gandhi’ydi. Anlattıklarımın hepsi gerçek. 1970’lere gelindiğinde büyükbaşlardan, kodamanlardan biriydi. Peşinde rüşvet kabul etmeyen genç bir polis vardı. Dürüst biri. O meslekte dürüstlük dezavantajdır. Müfettiş Mastan. Don Corleone onu kör atın öldüğü yere sürgün ettirdi, müfettiş uçağa bindiğinde ona el sallamak için piste kadar gitti. İyi yolculuklar, Mastan. Güle güle git. Böyle küstahtı. O zamanlar kendine güveni tamdı.

Güzel yaşadı, aşırıya kaçmadı. En iyi takımları giydi, en kaliteli kravatları taktı, en kaliteli sigaraları içti; State Express 555. Mercedes-Benz’i vardı. Warden Caddesi’nde sarayı andıran büyük bir ev satın aldı, ama evin üst kattaki teras odasında yaşadı. Dört buçuk metreye dört buçuk metre. Fazlasına ihtiyaç duymadı. Alt kata film yıldızları gelip giderdi, filmlere çok para yatırdı, bilirsin. Onun hayatını anlatan en az üç film çekildi, en ünlü oyuncular bu filmlerde oynamak için yarıştı. Bir yıldız adayıyla evlendi. Kızın adı Golide’ydi, altıncık yani. Ama yetmişlerin ortasında düşüş başladı. Sanjay Gandhi sahte bir dost çıktı, Don Corleone bir buçuk yıl hapiste kaldı. Havası söndü. Kaçakçılığı tamamen bıraktı. Önce ona hayattaki ilk fırsatını sunan dindar hacılar gibi dine döndü. Sonra siyaseti denedi. Doksanların ortasında, en büyük ailenin, Zamzama Alankar’ın Z-Şirketi’nin yükselişinden sonra Bombay’da ilk terörist saldırılar başladı ve

insanlar onun da bu olaylarda parmağı olduğunu sandı, ama yasadışı işlere karışmaktan ödü kopuyordu onun. Masumdu, masum, masum. Sonraki yıl kalp krizi geçirip öldü. Ne hikâye ama.”

“Ölümü doğal sebeplerden mi oldu?” diye sordum. “Düşmanları vardı muhakkak?”

“O dönemde,” dedi Nero Golden, “öldürmeye değer biri değildi artık.”

Uzun bir sessizlik.

“Bana anlatmak istediğin hikâye buydu demek,” dedim sonunda. “Anlatmak istemenin nedenini sorabilir miyim?”

Uzun bir sessizlik.

“Hayır,” dedi.

Kes.

Sanki beni bilerek umutlandırıyordu. Büyüdüğü dünyayı anlatıyordu, verdiği mesaj besbelli buydu, ama o dünyanın katılımcılarından biri olduğunu mu itiraf ediyordu yoksa onu geride bırakarak son bir kez reddettiğini mi anlatıyordu? Yoksa ikisi birden mi? O dünyanın parçasıydı, ama artık kurtulmak istiyordu ve bu yüzden uzaklara, peşinden kimsenin gelmeyeceği kadar uzaklara gitmişti. Söylediklerine bakılırsa, bunu bilmenin, bundan emin olmanın bir yolu yoktu. Önüme korktuğum gibi karısıyla randevulaştığımı gösteren kanıtlarla dolu bir dosya koymadığı için rahatlamıştım, Don Corleone hikâyesini dinlediğime memnundum, bir votka daha içip huzurundan çekildim. Geçmişini düşünen yaşlı bir adamdı ve bu konuda ne ilkti ne de son olacaktı. Bugünü unutmaya başlamıştı –ufak tefek şeyleri, anahtarını nereye koyduğunu, randevularını, doğum günlerini– fakat bunların çoğunu ona hatırlatacak adamları vardı ve geçmişle ilgili her şeyi daha net hatırlıyor gibi görünüyordu.

Az öncekine benzeyen başka gece seansları olacağından kuşkulaniyor, öyle olmasını umuyordum. Bütün hikâyelerini istiyordum – onlara ihtiyacım vardı, böylece, en sonunda, onun kurmaca versiyonunu yaratabilecektim.

Baba olacağını öğrenmek Nero'yu rahatlatmış, ihtiyacı olan şeyin, erkeklik gücünü koruduğunun altını çizmişti. Gücü iş konusunda da azalmamış görünüyordu ve bunun kanıtı da Manhattan'ın Batı Yakası'nda süren büyük inşaat projeleriydi. Muazzam Hudson Yards gayrimenkul gelişim projesini Related Companies LP ve Goldman Sachs, Oxford Properties Şirketler Grubu'yla birlikte üstlenmişti. Related/Oxford ortak girişimi, "çeşitli kaynaklar"dan 475 milyon dolarlık bir yapı kredisi almıştı. Nero Golden'in da şu veya bu şirketin adı altında büyük çocuklar Barry Sternlicht's Starwood Kapital Grubu ve lüks perakendeciler Coach'la birlikte kredi açanlar arasında olduğundan neredeyse emindim. Kent sel dönüşüm alanındaki ilk yatırımını yıllar önce, ABD'ye göç edenlerin kapital yatırımı karşılığında yeşil kart ve sonunda vatandaşlık almasının yolunu açan EB-5 yatırım programı altında yapmıştı. Sonunda Nero ile oğullarının Amerika'ya firar ettikten kısa süre sonra çalışma ve oturum hakkı almayı nasıl başardığını anlamıştım. Daha sonra, Vasilisa'nın hamile kaldığı yıl, Golden ara finansman kredisi türünde bir yatırım daha yaptı. İkinci bir ipoteye benzeyen bu yatırım şekli taşınmazlara değil, taşınmazların sahibi olan şirketin hisselerine yapılıyordu. Teoride, taşınmazın sahibi faiz ödemelerini yapamazsa, Nero birkaç hafta içinde rehindeki hisseler el koyabiliyor, hisselerle sahip olunca taşınmazın kontrolünü de ele geçiriyordu. Bildiğim kadarıyla gerçekleşmedi bu. Fakat kaldırıcı veya kaldırıcı, süper yatırımcı veya milyar dolar borçlu da olsa, şehirdeki en büyük gayrimenkul oyununun büyük oyuncularından biriydi.

Ara krediyi veren kuruluş COVV Holding'di. Roma İmparatoru Neron ölüp (MS 68) Iulius-Claudius Hanedanı'nın saltanatı sona erince, bunu (MS 69) Dört İmparator Yılı takip etmiş, Neron'un halefi Galba'yı tahttan indiren Otho da hükümrانlığı pek uzun sürmeyen Vitellius tarafından devrilmiş, onun yerine Flavius Hanedanı'nın ilk imparatoru Vespasianus geçmişti. Galba-Otho-Vitellius-Vespasianus: G-O-V-V.

Vasilisa o yılın sonunda Neron'a bir erkek evlat doğurunca, bebeğin adını Vespasian koydular; sanki Nero çocuğun farklı bir soydan geldiğini, sonunda yeni bir halleden kuracağını anlamıştı.

Hiçbir şey söylemedim bu konuda, tabii ki.

VESPASIAN'I BEKLERKEN

Nero Golden, karısının hamilelik döneminde, küçük imparator Vespasian'ın doğumunu beklerken, Napoléon Bonaparte'ın penisini saplantı haline getirdi. Bu saplantı zihinsel melekelerinin iyiden iyiye zayıfladığını anlamamızı sağlayıp bizi uyarmalıydı, ama ailesi yaşlı bir adamın eğlenceli bir takıntısıymış gibi hoşgörüyü karşıladı her şeyi. İşleriyle veya Vasilisa'nın rahminde gelişen yeni hayatla veya oğullarına babalık yapmanın gerektirdikleriyle meşgul olmadığı zamanlarda, Fransız imparatorun kamışının peşindeydi Nero. Bonaparte'ın St. Helena'da ölümünden sonra cesedine otopsi yapılmış, pek etkileyici olmayan penisi de dahil olmak üzere çeşitli uzuvları ve organları bilinmeyen nedenlerle bedeninden ayrılmıştı. Küçük Napoléon sonunda İtalyan bir papazın eline düşmüş (belki başka türlü ifade etmeliyim ama), satılmış, bir süre Londralı bir kitapçının olmuş, Atlantik'i aşmış önce Philadelphia'ya, sonra New York'a gitmiş ve 1927'de burada Fransız Sanatları Müzesi'nde sergilendi-

ğinde bir gazete tarafından “pörsük bir yılanbalığı” diye tarif edilmiş, hatta *Time* dergisi “kötü muamele görmüş, güderi bir ayakkabı bağcığı” olduğunu yazmıştı. 1977’de, mesleğine itibar kazandırma peşindeki ünlü ürolog John Lattimer onu bir açıkartırmada satın almış, üroloğun ölümünden sonra Hermann Göring’in Don’u ve Ford’s Tiyatrosu’nda vurulduğu gece Başkan Lincoln’ün üzerinde olan kan lekeli gömleği de içeren diğer eşyasıyla birlikte kızına miras kalmıştı. Bu koleksiyon şimdi New Jersey, Englewood’daydı; Napoléon’un organı bir bez parçasına sarılmış halde, üzerine N hafi işlenmiş bir kutuda, bir depodaki bavulun içinde duruyordu ve bunların hepsi, imparatorun hak ettiği saygıyı görmesini isteyen Nero’nun sinirine dokunuyordu.

“Şöyle olması gerekiyor,” dedi bana. “Onu satın alacağım ve Fransa halkına geri vereceğiz, sen de kız arkadaşınla birlikte bu konuda bir belgesel çekeceksin. Kutuyu Paris’e bizzat götüreceksin, Hôtel des Invalides’e, Bonaparte’in lahdinin yanına gideceğim ve beni orada Cumhuriyet’in üst düzey yetkilileri, hatta belki başkan karşılayacak, Napoléon sonunda kayıp erkekliğiyle buluşabilirsin diye kutuyu lahdin üstüne bırakmak için izin isteyeceğim. Kısa bir konuşma yapacak, bu hizmeti bir Amerikalı olarak, Fransa’nın Amerika’ya *Özgürlük Heykeli*’ni armağan edişine karşılık vermek amacıyla gerçekleştirdiğimi söyleyeceğim.”

Şaka yapmıyordu. Englewood’daki evin telefon numarasını bir şekilde ele geçirmiş, Mr. Lattimer’in kızını aramış ama kadın telefonu yüzüne kapamıştı. Bunun üzerine iki ejderinden Mrs. Blather ve Mrs. Fuss – yardım istedi ve onlar da telefon hattının diğer ucundaki kadın tarafından tacizle suçlanana dek patronlarının isteğini yerine getirmeye çalıştılar. Şimdi elinde çek defteriyle bizzat New Jersey’ye gitmeyi ve kadınla anlaşmayı

planlıyordu. Vasilisa onu vazgeçirmek için bütün ikna kabiliyetini kullandı. "Sahibi satmak istemiyor aşkım," dedi. "Kapısına dikilirsen polisleri çağırmaya hakkı var."

"Para konuşur," diye homurdandı Nero. "Doğru fiyatı verirsen bir adamın hayatı boyunca oturduğu evi sabah satın alıp öğleyin boşaltmasını sağlayabilirsin. Yeterli miktarda paran varsa bir hükümeti satın alabilirsin. Hal böyleyken ben dört santimlik bir çükü satın alamayacak mıyım yani?"

"Vazgeç," dedi karısı. "Şu anda önemli olan bu değil."

O yıl hepimiz konuyu değiştirmeye çalışmakla meşguldük. Nero, babalık etmek zorunda bırakıldığı yeni oğlu hakkında belirsiz duygular içindeydi şüphesiz. Yeni hikâyenin asıl yazarı olarak ben de bu yeni hayatın, nasıl desem, adı geçmeyen hayalet yazarı olmak konusunda karışık duygular içindeydim. Vasilisa'nın hisleri hakkında yorum yapamayacağım. Bazen bir sfenks kadar gizemliydi. Fakat diğer Golden erkeklerinin tepkilerini biraz daha ayrıntılı anlatmam gerekiyor. Örneğin Apu, o yıl giderek politikleşen sanatını yapmak için objeleri parçalamaya, parçalanmış bir toplumu ve insanların bu parçalanmışlığa duyduğu öfkeyi simgeleyen kırık dökük nesneler sergilemeye başladı. "İnsanların hayatları parçalanmış halde," dedi, "onlar da her şeyi parçalamaya hazır, çünkü, neden olmasın ki?"

O yıl gittiğim her yerde parkta nutuk çeken evsiz çıkıyordu karşıma. Vasilisa'nın hamileliğinin ilk üç ayında, Yirmi Üçüncü Cadde'deki SVA Sinema Salonu'nun önünde Suçitra'yla birlikte klasik film anları hakkındaki video dizimiz için Werner Herzog'la röportaj yaptığımız sırada çerçeveye girdi. "*Aguirre, Tanrı'nın Gazabı*," sözcüklerini söylediğim anda Herzog'la benim arkamızdan geçen yaşlı evsiz, çılgın bakışlı büyük deliye, *Tanrı'nın Gazabı* Klaus Kinski'ye tıpatıp benziyor, kötülüğün hız-

landığından, şehrin ortasında giderek *büyüyen kötülük dağından* söz ediyordu, fakat kimin umurundaydı ki? Amerika'da *umursayan* bir kişi bile var mıydı? Çocuklar yatak odasında babalarının penislerini silahla uçuruyordu. *Fark eden* var mıydı peki? *Küresel ısınma* gibiydi tıpkı; cehennem alevleri büyük kötülük buzullarını eritiyor, kötülük seviyesi dünyanın her yanında yükseliyordu ve hiçbir set engelleyemeyecekti yaklaşan seli. Bam! Bam! diye haykırdı evsiz, daha önceki konusuna dönerek. Silah canavarları sizi yok etmeye geliyor, Decepticon'lar, Terminatör'ler, çocuklarınızın oyuncaklarına bakın, meydanlarınıza, alışveriş merkezlerinize, saraylarınıza, sahillerinize, kiliselerinize ve okullarınıza bakın, geliyorlar, bam! bam! – geliyorlar ve bu şeyler öldürmeyi biliyorlar.

"Bu adam bir harika," dedi Herzog, hakiki bir hayranlıkla. "Onu da filme almalıyız, belki onunla röportaj yaparım."

“Sana şunu canıgönülden itiraf edeyim, seni yakışıklı şeytan,” dedi Petya Golden, ciddi bir tavırla. “Artık içimde kardeşlik sevgisinin kırıntısı bile kalmadı. Dahası, kardeşler arasındaki derin sevginin doğuştan geldiğine ve kaçınılmaz olduğuna, bu sevginin yokluğunun ona sahip olmayan kişiye leke sürdüğüne de inanmıyorum. Genetik bir zorunluluk değil, bir tür toplumsal şantajdır, kardeş sevgisi denen şey.” Ziyaretçiler Petya’nın inine nadi ren davet edilirdi, ama yalnızca onun sahip olduğu düşünceye göre dünyanın en yakışıklı erkeği olduğumdan, bu seferlik bana iltimas geçmişti, odasının mavi ışığında bilgisayarlar ve masa lambaları arasında oturuyor, ikram ettiği Double Gloucester peynirli tostı yiyor, mümkün olduğunca az konuşuyor, bir şeyler anlatma ihtiyacı içinde olduğunu anlıyordum – her zamankinden daha ayarsız olduğu anlarda bile söylediklerini dinlemeye değer buluyordum. “Eski Roma’da,” dedi, “aslında dünya üzerindeki bütün büyük imparatorluklarda her çağda kardeşler korkulacak kişilerdi. Tahta geçme zamanı gelince ya ölmek ya öldürmek gerekiyordu. Sevgi mi? O prensler bu sözcüğe kahkahalarla gülerlerdi.”

William Penn’e nasıl karşılık vereceğini, Philadelphia şehrinin adına işlenmiş olan düşünceye nasıl itiraz ede-

ceğini sordum; bu şehir ilk zamanlarda hoşgörölü bir yer olmasıyla ünlenip farklı inançlardan, farklı yetenekleri olan insanları çekmiş, halkı yerel Kuzey Amerikalı kabilelerle diğer yerlerden daha iyi ilişkiler kurmuştu. "Bütün insanların kardeş olduğu düşüncesi felsefede ve dinlerin çoğunda kabul görmüştür," dedim ona.

Konudan çok sıkıldığını gösteren tavırlarla, "Belki de insanlığı genel olarak sevmek lazım," dedi. "Fakat *genel* olarak sevmek benim için fazla genel bir kavram. Neyi sevmediğimi açıkça söylüyorum sana işte. Doğmuş olan iki, henüz doğmamış olan bir kişi; düşmanlığımın hedefinde bunlar var ve bu düşmanlık sınırsız da olabilir, emin değilim. Kan bağlarını kesip atmaktan söz ediyorum ben, bütün türü uzaklaştırmaktan değil, ayrıca bana Afrikalı Havva'dan veya Son Evrensel Ortak Ata denen LUCA'dan, üç buçuk milyar yıllık yapışkan damlacıktan da söz etme lütfen. İnsan ırkının aile ağacını ve *Homo sapiens* öncesi dünyadaki hayatı biliyorum, bu soybilim örneklerini vermek anlatmaya çalıştığım şeyi bilerek görmezden gelmek olacaktır. Ne anlatmaya çalıştığımı biliyorsun. Yalnızca kendi kardeşlerimden nefret ediyorum ben. Yakında tanışmak zorunda kalacağım bebeği düşünürken net bir şekilde fark ettim bunu.

İçimde ebeveynlere özgü bir öfke dalgası yükseldi, ama ne diyeceğimi bilemedim. Anlaşılan, oğlum –benim oğlum olduğu sır olan Golden oğlum– annesinin karnında büyürken, gelecekteki ağabeyi Petya ondan şimdiden nefret etmeye başlamıştı. Karşı çıkmak, çocuğu savunup düşmanına saldırmak istiyordum, ama bu konuda sessiz kalmak zorunda olmak benim lanetimdi. Zaten Petya başka konulara geçmişti bile. Önemli bir karar verdiğini, açık alan korkusunu yenmeye kararlı olduğunu ve Macdougall Caddesi'ndeki evden sonsuza dek ayrılacağını, böylece Nero Golden'ın üç oğlu arasında kendi başına

bir hayat kuran son evlat olacağını anlatıyordu. Bunu yapmakta en çok zorlanan o olacaktı, ama umulmadık bir irade rezervi olduğunu ilan ediyordu şimdi. Onu önüne katan bir güdü vardı, konuşurken bunun nefret olduğunu anladım, özellikle de Apu Golden'a duyduğu nefret; Hudson Nehri kenarında, kardeşinin metal kesen Somalili güzel Ubah'ı baştan çıkardığı veya onun tarafından baştan çıkarıldığı gece doğan, mavi ışıqla yıkanan uzun yalnızlık dönemlerinde büyüyen ve sonunda onu eyleme götüren nefret. Agorafobisinden kurtulacak ve evden ayrılacaktı. İninin kapısının üstündeki levhayı işaret etti. *Evinden ayrıl, ey gençlik, yabancı kıyıları ara.* "Eskiden sorunun Amerika'ya taşınmamız olduğunu sanırdım," dedi, "ama bu evde, sanki onu da beraberimizde getirmiş gibi hâlâ eski evimizdeyiz. Fakat şimdi, nihayet büyük adaşımın talimatlarını yerine getirmeye hazırım. Yabancı kıylara olmasa bile en azından buradan uzağa, kendime ait bir apartman dairesine taşınacağım."

Söylediklerini sessizce dinledim. Petya'nın en önemli sorununun açık alan korkusu olmadığını ikimiz de biliyorduk. Daha büyük zorluktan en azından o gün söz etmedi. Ama azmi yüzünden okunuyordu. Diğer büyük zorluğu da alt etmeye karar verdiği belliydi.

Ertesi gün Golden'ların evine yeni bir ziyaretçi geldi ve ondan sonra her gün öğleden sonra saat üçte gelmeye devam etti. Kabarık sarı saçlı, güçlü kuvvetli bu adam Converse spor ayakkabılar giyiyor, içtenliğini sergilemek ister gibi sürekli gülümsüyordu. Avustralya aksanıyla konuşuyordu ve -Nero Golden'ın dikkat çektiği üzere- eski Wimbeldon şampiyonu Pat Cash'e çok benziyordu. Petya'yı açık alan korkusundan kurtarma görevi bu adama verilmişti; Petya'nın hipnoterapistiydi. Adı Murray Lett'ti.

Petya'yı hipnotize etmek kolay bir iş değildi çünkü

hipnoz uzmanının talimatlarına itiraz ediyor, ayrıca adamın aksanından ve espri anlayışından hoşlanmıyordu. İlk seanslar zorlu geçti. “Transta değilim,” diye Mr. Lett’in sözünü kesiyordu Petya. “Rahatlamış ve iyi hissediyorum ama bilincim tamamen yerinde.” Başka bir seferinde de, “Ah, az kalsın olacaktı ama burnuma sinek kaçtı,” dedi.

Petya çok fazla şey fark ediyordu. En ciddi sorunu buydu. Mavi ışıklı odaya yaptığım ziyaretlerden birinde, ilk defa Asperger sendromundan söz etmeye hazır olduğunu hissettiğim sırada, ona Borges’in ünlü hikâyesinden söz ettim. “Funes ve Sonsuz Bellek” adlı hikâye, hiçbir şeyi unutamayan bir adam hakkındaydı. “Evet, ben de öyleyim,” dedi Petya. “Fakat unutmadıklarım yalnızca olanlar veya söylenenler değil. Senin şu yazarın, sözcüklere ve olaylara fazla takılmış. Kokuları, tatları, sesleri ve duyguları da eklemen lazım. Bakışları, biçimleri, sokaktaki arabalarla kaldırımlardaki insanların gidip gelişlerini, müzik notaları arasındaki sessizlikleri ve köpek düdüklelerinin köpekler üzerindeki etkisini de. Bunların hepsi aynı anda beynimde dolaşıyor.” Bir tür süper-Funes olan Petya, çoklu duyu yüklenmesinden mustarıptı. İç dünyasının neye benzediğini hayal etmek, insanın böyle kalabalık bir duyumlar âlemine, kalabalık bir metro trenine dolmuş yolcular gibi üst üste binen sağır edici hıçkırıklar kakofonisine, kornalara, patlamalara ve fısıltılara, kaleydoskopik görüntüler karmaşasına, birbirine karışan pis kokulara nasıl tahammül ettiğini anlamak olanaksızdı. Cehennem, lanetlilerin karnavalı da böyle bir yer olmalıydı. Petya’nın bir cehennemde yaşadığını söylemek de gerçeğin tam tersini ifade etmekte, çünkü aslında bir tür cehennem onun içinde yaşıyordu. Bu kavrayış, Petronious Golden’in dünyayla her gün nasıl bir güç ve cesaretle yüzleştiğini anlamama ve bunu daha önce fark etmediğim için utanmama yol açtı. Pencere pervazına tırmanması ve Coney

Island metrosunda yaşadıkları gibi isyan anlarına daha şefkatli yaklaşmaya başladım. Bir de şunu merak ettim; bu olağanüstü güçlü karakteri doğmamış üvey kardeşine (aslında, bildiğimiz üzere, doğacak bebek onun kardeşi bile değildi ama şimdilik bunu bir kenara bırakalım), sorunlu üvey kardeşine ve hepsinden çok da hain öz kardeşine husumet gütmeye adayacaksa, ne tür bir intikam almayı planlıyor olabilir? Kendi oğlumun güvenliği için endişelenmeli miydim yoksa bu düşünce Petya'nın rahatsızlığıyla ilgili bağınazlığımdan mı kaynaklanıyordu? (Onun durumunu rahatsızlık olarak nitelendirmek doğru muydu peki? Belki de "Petya'nın gerçekliği" demek daha doğru olacaktı. Dil ne kadar zorlaşmıştı, mayınlarla doluydu. İyi niyet artık savunmadan sayılmıyordu.)

İçki konusuna dönelim şimdi. Burada zeminimiz saha sağlam. Petya'nın alkol sorunu vardı, bunu gizlemek olanaksızdı. Tek başına ve çok miktarda içiyordu, melankolik bir sarhoştı, içindeki yanardağı susturup biraz uyuyabilmek, daha doğrusu sızdıktan sonra birkaç saat bilinçsizliğin huzurunu tadabilmek için yapıyordu bunu. Bilinçsizlikten önce geçirdiği saatlerde, her gece ziyaret ettiği boşluğa nasıl kayıp gittiğine şahit olmama izin verdiği tek seferde, Vasilisa Golden'ın hamileliğinin son üç ayında, "benim desteğime ihtiyacı olduğu"nu söylediği zaman, giderek artan bir rahatsızlık ve hatta hoşnutsuzlukla gördüm ki, içine dolan gevezelik seline ve sansürleyemediği dilsel akışa bir de alkolün salıverdiği bilgi karmaşası eklenince, bilinç akışını andıran bir monoloğa başlıyordu ve bu kontrolsüz monolog Amerikan kültürünün husumetli parçalanmışlığını onun içindeki kişisel hasarın parçası haline getiriyordu. Açıkça söylemek gerekirse, sarhoş ve gececi benliği, muhafazakâr tavırların en aşırı uçlarına sürükleniyordu; Fox veya Breitbart haber kanallarını akla getiren bu diğer benlik dudaklarının ara-

sından fıskırıyor, alkolle takviye edilmiş ve yalnızlıkla güçlenmiş halde tamamen haklı görülebilir öfkesini dünyaya haykırıyordu: Obama sağlık sigortası reformu korkunçtu!, Maryland silahlı saldırısını politize etmemek gerekiyordu!, asgari ücretin artırılması skandaldı!, eşcinsellerin evlenme hakkı, doğaya aykırıydı!, LGBT bireylerin Arizona'da, Mississippi'de orduda hizmet etmesine karşı çıkmak, özgürlüktü!, polislerin sivilleri öldürmesi, özsavunmaydı!, Donald Sterling, ifade özgürlüğüydü!, Seattle'daki üniversite kampüsündeki silahlı saldırı olayı, Vegas'taki silahlı saldırı, Oregon Lisesi'ndeki silahlı saldırı, insanları silahlar öldürmüyordu!, öğretmenleri silahlandırmak gerekiyordu!, anayasa!, özgürlük!, IŞİD infazları, Cihatçı John, iğrençti!, bir planımız bile yoktu!, hepsini öldürmeliydik!, doğru dürüst bir *planımız* bile yoktu!, ah, bir de Ebola! Ebola! Ebola! Bunların hepsini ve daha fazlasını Apu'ya duyduğu kinle karışan anlaşılmasız bir sağanak halinde başımdan aşağı yağdırdı; Apu sola kayıyorsa o zaman Petya da onun karşısına dikilmek için sağa kayacaktı, Apu'nun taraf olduğu her şeye karşı çıkacaktı, kardeşinin gerçekliğini tersine çeviren bir ahlaki evren inşa edecekti, siyah beyazdı, doğru yanlıştı, yukarısı aşağısıydı, içerisi dışarısıydı. Apu da o yıl birkaç kez Petya'nın monologlarına doğrudan hedef oldu ama yemi yutmayıp ağabeyine nazikçe karşılık verdi.

"Bırak ne isterse söylesin," dedi bana. "Buradaki bağlantılarda sorun var biliyorsun." Petya'nın beynini kastederek kendi alnına birkaç kez hafifçe vurdu.

"Tanıdığım en zeki insanlardan biri," dedim, içtenlikle.

Apu yüzünü buruşturdu. "Hastalıklı bir zekâ," dedi. "O yüzden sayılmaz. Ben de dışarıda *hastalıklı* bir dünyayla uğraşmaya çalışıyorum."

"Çok çaba harcıyor," diye itiraz ettim. "Hipnoterapi, vs."

Apu aldırmadı. “Başında çılgın bir şapkayla Çay Partisi’ndeymiş gibi konuşmayı bıraktığı zaman ara beni,” dedi. “Züccaciye dükkânındaki Cumhuriyetçi fil olmaktan vazgeçtiği zaman haber ver.”

Beni, Petya’nın Apu’nun siyasi görüşlerine karşı duyduğu geveze düşmanlıktan daha fazla endişelendiren bir şey varsa, o da sarhoşken itiraf ettiği üzere farklı cinsel yönelimlere fobi derecesinde uzak olmasıydı. Bunun da kökeni aile meselelerinde yatıyor görünüyordu. Kullandığı, burada tekrarlamayacağım dilin içerdiği şiddet, D Golden’in uzun zaman önce annesine yaptıklarını affetmekten vazgeçtiğini açıkça gösteriyordu; öfkesini ifade etmek için üvey kardeşinin giderek artan cinsel akıl karışıklığını hararetle hedef alıyordu. Üvey kardeşi için *doğaya aykır*, *sapkın* ve *hasta* gibi sözcükler kullanıyordu. Vasilisa’nın giysi odasındaki akşamüstünden bir şekilde haberdar olmuştu ve Vasilisa’nın D’nin ötekilik konusundaki deneylerine suç ortağı olması dilsel şiddetini ona da yönlendirmesine yol açıyordu. Bebek de Petya’nın öfkesinden payını alıyordu. Doğmamış çocuğun güvenliği için yeniden endişelenmeye başladım.

Sonunda hipnoz işe yaramaya başladı. Kabarık sarı saçlı hipnoterapist Mr. Lett’in Converse’li ayakları eve daha neşeli adımlarla geliyordu artık. Bir seanstan sonra ona, “Nasıl gidiyor?” diye sordum ve heyecanla anlatmaya başladı, “Çok iyi, teşekkürler,” dedi. “İyi gideceğini biliyordum. Biraz zaman aldı, hepsi bu. Bu tür vakalarda kullandığım kendime özgü bir yöntemim var, adına Kişisel Programlanmış Güç diyorum, kısaca KPG yani. Kişiyle adım adım çalışıp özgüvenini yavaş yavaş yükseltmesini, kendini gerçekleştirme diye nitelendirdiğim şeyi başarmasını sağlıyorum. KPG yolunda attığımız her adım kendine duyduğu güveni artıracak. O yolda epey ilerledik artık. Kesinlikle öyle, evet. Her şey rayına girdi.

Arkadaşınıza, zihinsel süreçlerini kontrol edebileceğini kanıtlamak, bu kanıtlara yalnızken de başvurmasını sağlamak gerekiyordu. Fiziksel ve zihinsel tepkilerini yönetebileceğini görmesi gerekiyordu. Bunu yapabileceğini bilirse, dış dünya deneyimini de kontrol edebileceğini anlar. Adım adım. Öyle ilerliyoruz. Ona, çevresindeki insanlara nasıl karşılık vermek istediğini seçme becerisi kazandırıyorum, şu anda olanlara, gelecekte olacaklara ve karşısına çıkan her duruma seçtiği biçimde tepki verebileceğini anlamasını sağlamaya çalışıyorum. Gelişmeler konusunda çok iyimserim. İyi günler size.”

Kontrol etme sürecini geliştirmek için, Petya “sihirli mekânlar” dediği yapıları inceliyordu; okültist pentagram ve Yahudilerin *eruv*’u gibi. Miami Sahili’ndeki özel adayı böyle bir yer olarak kabul edebildiyse, Ubah Tuur’un şehir dışındaki, talihsiz olayın gerçekleştiği tel örgülerle çevrili arazisini de güvenli bir yer olarak görebildiyse, o zaman kuşkusuz kendisi için de böyle sihirli yerler inşa edebilirdi. Manhattan Adası’nın çevresine tebeşirle bir çember çizme fikri bu sırada aklına geldi. Bütün adanın çevresini yürüyerek dolaşacak, çemberi kendisi çizecekti. Bunu kimseden yardım almadan yapacak, çemberin gücünü artırmak için yürürken yere sarmısak da serpiştirecekti. Korkularının üstesinden gelmesini kolaylaştırmak için koyu renk camlı gözlük takacak, kapüşonlu bir giysi giyecekti. Ses geçirmeyen kulaklıklarla yüksek sesli müzik dinleyecek, bol bol su içecekti. Bunu kimse onun için yapamazdı. Kendi başına gerçekleştirmesi gereken bir görevdi.

Hipnoterapist Lett onu tebrik etti, planı destekledi, gidip ona tebeşir ve sarmısak almayı teklif etti. Fakat endişelenen Nero Golden birkaç yere telefon etti.

Kararlaştırılan gün sıcak ve nemliydi, gökyüzü bulutsuzdu. Petronius Golden söz verdiği gibi mavi ışıklı

odasından giyinmiş olarak çıktı, yüzünde Etiyopyalı bir maraton koşucusu gibi ciddi ve kararlı bir ifade vardı. Murray Lett onu ön kapıda bekliyordu, Petya sokağa adımını atmadan önce ona ne kadar geliştiğini hatırlatmak isteyen terapist başarılarını parmaklarıyla tek tek saymaya başladı. "Sakın unutma. Öz yeterlilik konusunda büyük ilerleme kaydettin! Odaklanma becerin ve konsantrasyonun olağanüstü arttı! Özerklik ve özgüvenin çok gelişti! Stresle çok daha iyi baş edebiliyorsun! Dürtü kontrolü konusunda önemli adımlar attın! Bunu *yapabilirsin*." Leff'in sözünü ettiği odaklanma becerisi ve konsantrasyonunu kullanmakta olan Petya, kulaklıkla Nine Inch Nails dinlediğinden onu duymadı. Omzuna attığı çanta tebeşir doluydu, sırt çantasında hindistancevizi suyu, meyve, sandviçler, granola barları ve kızarmış tavuk butları vardı. Üç çift de yedek çorap. Deneyimli yürüyüşçüler internette terli çoraplar içindeki ayaklarının su toplayacağını ve yürüyüşü tamamlamasını zorlaştıracığını söylemişlerdi. Bir elinde ezilmiş sarmısak dolu bir torba taşıyordu. Diğer elindeki yürüyüş sopasının ucuna ilk tebeşir parçasını bantlamıştı. Cepleri tebeşir parçasını gerektiğinde değiştirmesini sağlayacak bant rulolarıyla doluydu. "Sosyal davranışlarını düşün," diye haykırdı, sonunda duyulmadığını anlayan Murray Lett. "İçine kapanma. Göz teması kur. Bunları aklından çıkar." Fakat Petya kendi dünyasındaydı ve planları arasında göz teması kurmak yoktu. "Son bir şey daha," diye haykırdı Murray Lett, bunun üzerine Petya lütfedip kulaklıklarını çıkarıp hipnoterapistinin söyleyeceklerini bekledi. "Umarım uyku düzenin iyiydi son birkaç gündür," dedi Murray Lett, sesini alçaltarak. "Ayrıca, sordüğüm için kusura bakma ama geceleri altını ıslatma meselesini halletmiştik, değil mi?" Petya Golden gözlerini devirdi, kulaklıklarını taktı ve Trent Reznor yerine Axl

Rose'un sesini duyduğuna memnun olarak başını önüne eğdi, kapıdan çıkıp onu seçtiği başlangıç noktasına, Güney Caddesi Limanı'na götürmek için bekleyen Uber'e binerek Mr. Lett'i arkasından bakar halde bıraktı. "Aferin sana," diye seslendi terapist. "Seninle gurur duyuyorum. İyi iş çıkardın."

Nero Golden da Blather ve Fuss hanımların eşliğinde kapıda bekliyordu. Bir de ben vardım tabii. "Acele etme," dedi Nero oğluna. "Koşturma. Rahat hareket et. Bir yarış değil bu." Araba Petya'yı alıp götürünce, Nero telefonunu çıkardı. Cipler içinde Petya'nın yürüyüş güzergâhında bekleyen adamlarıyla konuştu. Petya'nın her adımını izlenecekti.

Manhattan'ın çevresindeki "büyük gezi"yi tamamlamak için yaklaşık elli kilometre yürümesi gerekecekti. Yetmiş bin adım. Aşırı hızlı değilseniz on iki saat. Yirmi tane park. Onunla birlikte gitmedim, ama bu yolculuğun, hayalini kurduğum filmin, hayalî Golden filmimin en önemli ânı olacağını hemen anladım. Bu sahnede gürültülü müzikler çalacaktı: Lou Reed'in "Metal Machine"i, Zeppelin, Metallica ve çift noktalı adlarıyla Motörhead ve Mötley Crüe. Yürüyüşü yürüyecek, her adımda (*heavy metal* müziğe rağmen bir şekilde duyulan, orasını henüz tam olarak kararlaştırmamıştım) bir tef sesi gelecekti. Geçtiği parklarda hayatındaki figürler onu seyredecekti; hayaletler, hasarlı fantezisinin ektoplazmaları. Nelson A. Rockefeller Parkı'nda annesi, kesinlikle bir hayalet veya bir anı. Şurada, East River Promenade'de Apu koşarak yanından geçecekti. Daha ileride, Riverside Park'ta D Golden ve Riya kımıltısız onun yürüyüp geçişini seyredecek, hayaletler gibi onu seyredecekti. Çevrelerinde hayaletli, korkutucu ağaçlar olacaktı. Inwood Hill Park'ta, Manhattan'daki en büyük lale ağacının altında bir zamanlar Peter Minnuit'nin adaylığı almış guldene aldığı yeri

işaretleyen Shorakkopoch Kayası'nın yanında Ubah Tuur bir gözcü gibi bekleyecek, Gracie Malikânesi yakınındaki Carl Schurz Parkı'nda kabarık saçlı Lett tezahürat yaparak onu cesaretlendirecekti. Belki de gerçekten orada olan yalnızca Lett'ti. Petya, tef adam, çılgın üzüntünün çarpık dokunuşundan uzağa yürümeye devam edecekti. Yürürken, bir dönüşüm gerçekleşecekti. On beşinci kilometrede, Batı Harlem İskeleleri Parkı'nda tebeşiri elinden atacak, o zamana dek peşinden gelen çizgiyi çizmeyi bırakacak, belediye başkanının evini geçince sarmısakları da fırlatıp atacaktı. İçinde bir şeyler değişecekti. Artık bölgesini işaretlemeye ihtiyacı yoktu. Yürüyüşün kendisi işaretledi ve onu tamamlayınca görünmez, kalıcı *eruv*'unu da tamamlamış olacaktı.

Hafifçe sendeleyerek başlangıç noktasına döndüğünde gökyüzü kararmıştı; iki direkli yelkenliler *Lettie G. Howard*, *Pioneer* ve yük gemisi *Wavertree*'nin bakışları altında, bandajlı, su toplamış ayaklarıyla, yavaş yavaş, izleyen bakışlara aldırmadan dans etmeye başladı. Elmas gökyüzünün altında, bir elini serbestçe sallayarak. Şanssızlık büyüsünü bozmuştu. En azından birini. Belki kendi gücü hakkında bir şeyler öğrenmiş, diğer zorluklarla da yüzleşip onları alt edebileceğini anlamıştı. Yüzüne bakın şunun; özgür kalan bir kolenin ifadesi var yüzünde.

— Peki ya nefreti?

— Ah, o olduğu gibi kaldı.

Petya Golden'ın büyük gezintisinin ardından, hip-noterapist Murray Lett'in saç modeline, aksanına ve ayakkabılarına rağmen mucizeler yaratabildiğini kabul etmek zorunda kaldık ve şefkat konusunda bir ders aldık; gerçek genellikle yüzeyin altında yatıyordu ve bir adam kolaylıkla karikatürleştirilebilen özelliklerinden çok daha fazlası olabiliyordu. Petya, işlemediği bir suç yüzünden ömür boyu hapis cezası almış ve birden aklanmış birine benziyordu şimdi. Yüzünü ağırbaşlı bir neşe aydınlatıyordu, bu ifade çektiği acıların haksızlığını bildiğini ve kabullendiğini, olanlara inanamasa da bu acılardan yavaş yavaş kurtulduğunu gösteriyordu. Yeni hayatına başlarken destek aldığı kişi, açıklığı olanaksız bir hazine gibi gelen dünyada rehberi olarak seçtiği kişi Lett'ti; geri kalanlarımız aynı dünyada sıradan bir şeymiş gibi, hesapsızca yaşıyor, harikalarla dolu bir karnavalı andıran günlük hayatın farkına bile varmıyorduk, oysa Petya bunları inanılmaz hediyelermiş gibi bağrına basıyordu. Murray'le birlikte D'Agostino's'a, Gristedes'e ve Whole Foods'a alışverişe gitti, Murray Lett'le birlikte Union Meydanı ve Battery Park'taki açık hava kafelerinde oturdu, Murray Lett'le birlikte Jones Sahili'nde ilk açık hava *rock* konserine gidip Soundgarden'ı ve çok sev-

diğı Nails'i izledi, Murray Lett'le birlikte Yankee'lerin stadyumuna gidip Derek Jeter'in Bronx'taki son anlarında "Teşekkürler Derek" diye tezahürat yaptı. Eşyalı, taşınmaya hazır yeni apartman dairesini de Murray Lett'le birlikte seçip güvenle, "Sonrasına bakarız," dedi, "belki ondan sonra yeni bir yer almak gerekir." Sullivan Caddesi'nin doğu tarafındaki Mondrian'vari altı katlı cam ve metal binanın dördüncü katını kiralamıştı.

Petya'nın bunca zamandır bütün dünyanın akıllı telefonlarında ve bilgisayarlarında oynadığı bir dizi başarılı oyunun mucidi ve tek sahibi olarak önemli bir servet kazandığını o zaman anladım ve bunu bilmediğim için kendimi aptal gibi hissettim.

Şaşkınlık verici bir şeydi bu. O oyunları sürekli, bazen günde on dört-on beş saat oynadığını hepimiz biliyorduk; sıkıntılı saatlerini tuhaf ve parlak zekâsının doğal yatkınlığı olan bir şeyle oyalanarak geçirmekten çok daha fazlasını yaptığını nasıl olmuş da hiçbirimiz anlamamıştık? Kendi kendine kod yazmayı öğrendiğini, kod yazmanın gizemlerini hızla çözdüğünü ve saatlerini bu oyunları oynamaya harcarken bir yandan onları yarattığını nasıl tahmin etmemiştik? Bir yirmi birinci yüzyıl dâhisi olduğunu kendi kendine ifşa ettiğine ve bizleri ikinci milenyum dünyasında debelenir halde geride bıraktığına dair kanıtlara nasıl kör kalabilmiştik? Onu nasıl yüzüstü bıraktığımızın işaretiydi bu; günün uzun saatleri boyunca kendi başının çaresine bakmaya terk etmiş, kilitli kapının arkasında çürümeye bırakmış, şu eski Gotik klişeymiş, Çatı Katındaki Deli Kadın'mış veya bizim Bertha Antonietta Mason'ımız, Jayne Eyre'in bir "vampir"e benzettiği ilk Mrs. Rochester'ımızmış gibi odasında kilitli kalmasına izin vermiştik. Üstelik bunca zamandır! Bunca zamandır! Tutumlu, saklanmayı seven Petya hayatında hiçbir şeyi değiştirmemiş, kendine hiçbir şey

almamış, o gizli evrenin Everest'ine tırmanmış ve dürüst olmak gerekirse hepimize fark atmıştı. Alınacak bir ders daha vardı; ahbablarınızı hafife almayın. Bir adamın tavanı bir başkasının zemini olabiliyordu.

Hepsinin sırları vardı, Golden erkeklerinin. Belki açık bir kitap gibi olan Apu hariç.

O yıl, çirkin video oyunları skandalları yılıydı; oyun dünyası savaştaydı, erkekler kadınlara karşı çarpışıyor, "oyuncu kimliği" çeşitlilikle mücadele ediyordu ve ancak benim gibi bir yeni teknoloji Neandertal'i kopan yaygaradan habersiz olabilirdi. Bir şekilde, anlayamadığım nedenlerden ötürü, Petya bu münakaşalardan uzak kalmayı başarmıştı, fakat sonunda benimle bu konuda konuşmayı kabul ettiğinde, erkek oyun camiasının sözde haddini bilmez kadınların –medya eleştirmenleri ve bağımsız oyun geliştiriciler– eleştirilerine karşılık verme biçimiyle ilgili eleştirel görüşleri olduğunu anladım. Erkekler kadınların adreslerini ve telefon numaralarını internete yayıyor, hatta daha büyük kötülükler yapıyorlardı; hedef gösterilen bazı kadınlar aldıkları ölüm tehditleri yüzünden evlerinden kaçmak zorunda kalmıştı. "Sorun teknolojik değil," dedi Petya. "Çözümü de teknolojik değil. Sorun insani, genel olarak insan doğası, özellikle de erkek doğası asıl sorun. Anonimlik bu doğanın en kötü yanlarını sergilemesine izin veriyor. Bense yalnızca çocuklar için eğlence oyunlar yapıyorum. Tarafsız bölgeyim ben. İsviçre gibi. Kimse beni rahatsız etmiyor. Yalnızca ziyaretime gelip dağlarımda kayak yapıyorlar."

Yüksek işlevli otizm bir oyun dehasına dönüşmesini sağlamıştı, bunun ne tür bir getirisi olduğunu araştırmaya karar verdim. En popüler –arkadaşlarınızla bağlantı kurup birlikte oyun oynamanızı sağlayan– uygulamalar ayda on bir-on iki milyon dolar kazandırıyordu. Herkesin bildiği, benim bile duyduğum amiral gemisi *Candy*

Crush Saga hâlâ her ay beş buçuk milyon getiriyordu. Gelirinin çoğunu uygulamaların içinden yapılan satışlardan, yüzde onundan azını reklamdan kazanan savaş oyunları da iki buçuk milyon getiriyordu. Her ay. En popüler elli iOS ve Android oyununun adını Petya'ya okudum. "Aralarında sana ait olan var mı?" diye sordum. Yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi. "Yalan söyleyemem," dedi, ilk sıradaki oyunu işaret ederek. "Bunu ben yaptım."

Yalnızca bu oyundan bile yılda yüz milyon dolardan fazla kazanıyor olmalıydı. "Ne diyeceğim biliyor musun," dedim ona, "senin için endişelenmekten vazgeçiyorum."

Otizmin "aşılabileceğini," bazı şanslı hastaların üyeleri otistik spektrum bozukluğu sergilemeyen OS (Optimal Sonuç) grubuna dahil olabildiğini ve bunun doğrudan yüksek IQ'yla ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar vardı. Bu araştırmalara karşı çıkanlar da vardı elbette, ama pek çok aile anekdotal kanıtlarla bu iddiayı destekliyordu. Petya'nın durumu farklıydı. OS grubuna dahil değildi, olmak da istemiyordu. Yüksek işlevli otizmiyle başarıları yakından bağlantılıydı. Fakat Manhattan'ın çevresindeki çığır açan yürüyüşünden sonra semptomlarını giderek daha iyi kontrol edebilir hale geldi, artık daha az depresifti, krize girme sıklığı azaldı, tek başına yaşamak konusunda eskisi kadar kaygılı değildi artık. Murray Lett'le ahbaplık ediyordu, babası her gün onu ziyaret ediyordu ve hâlâ ilaçlarını alıyordu, yani artık... işlevseldi. Açık alan korkusunu yakın zamanda atlatmış olmasına gelince, bunun ne kadar kalıcı olduğunu veya "ana üs" olan evinden ne kadar uzaklaşabileceğini kimse bilmiyordu. Sonuçta, uzun zamandır olmadığı kadar iyiydi. Onun hakkında endişelenmekten vazgeçmeyi düşünmek mümkündü artık.

Hâlâ çok içiyordu. Bir şekilde, belki çok daha tanı-

dık bir sorun olduğundan, bu durum bizi endişelendirmesi gerekenden daha az endişelendiriyordu.

Onun hakkında rahatladıktan sonra bir süre yalnızca kendim için endişelendim. Bebek yakında doğacaktı ve doğruyu söylemek gerekirse kendimi içinde bulduğum duruma katlanamıyordum, bu yüzden Suçitra'nın istediğini yaptım ve Golden'ların evinden taşındım. Evet, annemle babamın Bahçeler'deki diğer komşularla yakın ilişkileri vardı ve Myanmar'lı diplomat arkadaşları, kimliğini daha iyi uydurabilmek için bu sayfalarda U Lnu Fnu adını verdiğim üzgün yüzlü, çökük gözlü, U Thant'tan sonra ikinci Burmalı BM Genel Sekreteri olma fırsatını kıl payı kaçıran gözlüklü dul beni evine davet edince çok sevindim. "Benim için bir zevktir," dedi. "Büyük bir dairede oturuyorum, burada kendimi bir çanın içinde vızıldayan bir sinek gibi hissediyorum. Kendi yankımı duyuyorum ve sevdiğim bir ses değil bu."

Aslında zamanlama mükemmeldi çünkü boş odasında bir süreliğine bir kiracı kalıyordu ve o odayı kiralamak istediğimi söylediğimde kiracısı odadan çıkmak üzereydi. Çıkan kiracı uçak pilotuydu. Jack Bonney adlı bu adam "adını hiç uymadığınız en büyük havayolları şirketi" için çalıştığını söylemekten hoşlanırdı. Hercules Havayolları adlı bu şirket eskiden kargo taşımacılığı yapıyordu ama artık askerleri ve başka müşterileri de kabul ediyordu. "Yakınlarda bir gün," dedi, "İngiliz başbakanı güvenlik ekibiyle birlikte uçağa bindi. Sizin başkanlık uçağında olmanız gerekmiyor mu, diye sorduğumda güvenlik şefi, öyle bir uçak yok bizde, diye cevap verdi. Bir keresinde de paralı askerleri Irak'a taşıdım, o da ayrı bir olaydı. Taşıdığım en büyük şeye gelince, Londra'dan Venezuela'ya iki milyon dolar tutarında Venezuela parası götürdüm, parayı onlar için İngilizler basmıştı, kim tahmin ederdi bunu, değil mi ama? Tuhaf olan şeydu. Heathrow'da paletleri

yüklerlerken etrafta güvenlik görevlisi falan göremedim. İyice bakındım ama yalnızca sıradan havayolu personeli vardı, ne silahlı eskortlar ne başkası. Caracas'a ulaştığımızda büyük bir askeri operasyon başladı. Bazukalar, tanklar, korkutucu zırhlar içinde tepeden tırnağa silahlı adamlar. Oysa Londra'da bir kişi bile yoktu. Çok tuhaf geldi bana."

O gittikten sonra odaya güzelce yerleştim. Beni odamda ziyaret eden U Lnu Fnu, yumuşak, nazik sesiyle, "Onun arkadaşlığından memnundum ama senin daha sessiz olman beni mutlu ediyor," dedi. "Mr. Bonney iyi bir adam ama gevezelik ederken daha dikkatli olmalı. Duvarların kulağı vardır, sevgili René. Duvarların kulağı vardır."

Benim için endişeleniyordu ve bir keresinde utangaç tavırlarla özür diledikten sonra annemle babama ne kadar saygı duyduğunu, büyük kaybımın acısını anladığını söyledi. Kendisinin de büyük bir kaybın acısını çektiğini ekledi, çekingen tavırlarla. Suçitra taşınmamdan memnundu, ama moralimin bozuk olduğunu fark edince başka türlü konuşmaya başladı. "Addams ailesinin malikânesinden taşındığından beri moralsizsin. Canının Rus tatlısı çekmediğinden emin misin?" Bunu aldırışsız bir tavırla sormuştu, ama cevabı öğrenmek istediği belliydi.

Şüphelerini giderecek şeyler söyledim, kolay güvenen biriydi ve gülüp geçti. "Sevgili Bahçeler'inde kalmayı başardığın için memnunum," dedi. "Bu da olmasaydı nasıl surat asacağını hayal bile etmek istemiyorum."

Fakat oğlum, oğlum benim. Ondan uzaklaşmak da imkânsızdı, ona yaklaşmak da. Karnı iyice şişen, ha doğurdu ha doğuracak haldeki Vasilisa Golden başı örtülü babuşka annesiyle birlikte her gün Bahçeler'de dolaşıyordu. Melodrama hizmet etsin diye uçakla Rusya'dan getirilen bir klişeyi andıran anasını görünce, oğlum ana-

dili İngilizce bile olmayan insanların elinde, diye düşündüm. Alçakça bir düşünceydi ama sıkıntılı babalığa hazırlık süreci yüzünden çılgına dönmüştüm, aklım alçakça düşüncelerle dolup taşıyordu. Gerçekleri anlatsa mıydım? Sessiz mi kalsaydım? Çocuk için en iyisi neydi? En iyisi gerçek babasının kim olduğunu bilmesi olurdu elbette. Fakat itiraf etmeliyim ki Nero Golden'dan epey korkuyordum, kariyerinin eşliğindeki genç bir sanatçının evrimini tamamlamış, görmüş geçirmiş, güçlü bir adamdan, bu adam yavaştan çökmeye başlamış olsa bile korkması doğaldı. Ne yapardı? Nasıl tepki verirdi? Çocuğu tehlikeye atmış olur muydum? Vasilisa'yı? Kendimi? – Kendimi tehlikeye atmış olurdum kesinlikle, diye düşündüm. Yetim kalışımdan sonra bana yaptığı iyiliklere karısını hamile bırakarak karşılık vermiştim. Bunu karısı istemişti, orası öyleydi, ama Nero bu bahaneyi kabul etmezdi ve onun yumruklarından korkuyordum; korktuğum pek çok şeyin ilki yumruklarıydı. Fakat hayat boyu sessiz kalabilir miydim? Buna cevap veremiyordum, ama sorular gece gündüz zihnimi bombalıyordu ve sığınacak yerim yoktu.

Bir ahmak gibi hissediyordum – ahmaktan da kötüsü, hata yapmış bir çocuk gibiydim, büyük bir yaramazlık yapmış, yetişkinlerin vereceği cezadan korkuyordum – ve konuşabileceğim biri yoktu. Hayatım boyunca ilk kez Katoliklerin günah çıkarma gelenegini ve Tanrı tarafından bağışlanma sürecini takdir ettim. O anda bir rahip bulabilseydim ve bir dizi *mea maxima culpa* içimde aralıksız süren sorguyu susturabilecek olsaydı, memnuniyetle o yolu seçerdim. Fakat hiçbirisi mevcut değildi. Kili-se dünyasıyla bağlantım yoktu. Annemle babam ölmüştü, yeni ev sahibim U Lnu Fnu insanı sakinleştiren biri ve deneyimli bir diplomat olmasına rağmen önceki kiracısının gevezeliğinden şikâyetçiydi ve içimden atmak

zorunda hissettiğim radyoaktiflik ölçüsünde duygusal şeylerden irkilip geri çekileceği kesindi. İçimi Suçitra'ya dökmek söz konusu bile olamazdı. Ayrıca sakinleşemeysem yakında bir şeylerin yolunda gitmediğini anlayacağını ve gerçeğin olabilecek en kötü şekilde ortaya çıkacağını biliyordum. Hayır, gerçek ortaya çıkmamalıydı. Gerçek herkesin hayatını karartırdı. İçimdeki sahiplenici sesi, sırrının bilinmesini isteyen ve sürekli kulağıma haykıran babalık sevgisinin sesini susturmanın bir yolunu bulmalıyım. Bir terapistte mi gitseydim? Zamanımızın seküler günah çıkarma figürü onlardı. Hayatımı incelemek için bir yabancıyı yardımına başvurma düşüncesinden hep tiksiniştim. Hikâye anlatmak isteyen bendim; başka birinin benim hikâyemi benden daha iyi anlayacağını düşünmekten bile nefret ediyordum. İncelenmemiş bir hayat yaşamaya değmez. Bunu Sokrates söylemiş ve baldıran zehrini içmişti fakat bu incelemeyi kişinin bizzat yapması gerektiğine inanmıştım hep; gerçek bir bireye yakışan şekilde özerk olmalıydı, açıklama veya günahların bağışlanması için kimseden destek alınmamalıydı, özgürce yapılmalıydı. Pico della Mirandola'nın *De hominis dignitate*'sinde – İnsanlığın İtibarı'nda anlatılan Rönesans'a özgü hümanist benlik düşüncesi buydu. Ne diyeyim? Vasilisa hamile olduğunu söylediğinde bu yüksek düşünceler de pencereden uçup gitmişti. O zamandan beri içimde kopan şiddetli fırtınayı dindirmek elimde değildi. Belki de insanın gururunu çiğneyip profesyonel yardım alması için zaman gerekiyordu. Kısa süreliğine Murray Lett'ten destek almayı bile düşündüm, fakat bunun aptalca bir fikir olduğunu hemen anladım. Annemle babamın arkadaş çevresinde harika terapistler vardı. Belki onlardan birine başvurmalıyım. Belki de bildiklerimin ağırlığını benden alıp güvenli ve tarafsız bir yere koyacak birine, gerçeğin bombasını etkisiz hale

getirecek bir istihkâm erine ihtiyacım vardı. Böylece şeytanlarımla boğuşmayı sürdürdüm ama kendimle epey mücadele ettikten sonra doğru veya yanlış, bir yabancıdan yardım istememeye karar verdim, şeytanlarımla tek başıma savaşacaktım.

Bu arada Bahçeler'in sakinleri Golden'ların karşısında oturan Tagliabue'lerin evindeki dramayla meşguldüler; uzun zamandır kocası tarafından sömürülen Blanca Tagliabue, kocası Vito şehir dışındayken evde tek başına çocuklara bakmaktan bıkmış, kocasının (bence doğru olan) sadakat yeminlerini dinlemekten usanmış ve tretmanlarımdan birinde "Mr. Arribista" adıyla yer verdiğim mahallenin zengin Arjantinlisi Carlos Hurlingham'la görüşmeye başlamış, çocukları dadılara emanet edip Señor Hurlingham'ın özel jetiyle Arjantin-Brezilya sınırındaki Iguazú Şelalesi'ne bakmaya ve hazır oradayken kuşkusuz başka sınır ötesi faaliyetlerin keyfini çıkarmaya gitmişti. Öfkeden ve üzüntüden deliye dönen Vito'nun öfke ve üzüntü içinde Bahçeler'de dört döndüğünü görmek komşularını keyiflendiriyordu. Kendi sıkıntılarımla o kadar meşgul olmasam, Bahçeler'imdeki bütün bu farklı karakterlerin yeni bağlantılar kurup uyumlu bir hikâyenin aktörlerine dönüşmelerinden keyif alırdım kuşkusuz. Fakat o esnada kendi üzüntümden başka bir şeyle ilgilenmediğimden, Tagliabue-Hurlingham *telenovela*'sındaki gelişmeleri takip edemedim.

Gerçi önemi yoktu. Montaj odasından çıkamayacak minör karakterlerdi bunlar sonuçta. Daha kötüsü, kendi ıstırabıma dalıp Petya Golden'a göz kulak olmayı unutmamdı. Daha temkinli davransam olacaklara engel olabilirdim demiyorum. Belki Murray Lett tahmin etmeliydi olacakları. Belki de kimse bir şey yapamazdı. Ama ihmalkârlığım için kendimi suçluyorum yine de.

Şehrin batısında, Yirmi Birinci Cadde ile Yirmi Dördüncü Cadde'nin kesişimindeki iki büyük mekândan oluşan Sottovoce galerilerinde sezonun en büyük etkinliklerinden biri düzenlenmişti, Ubah Tuur'un yeni çalışmaları sergileniyordu. Richard Serra'nın metal canavarlarını andıran büyük ölçekli eserler ateşten bıçaklar tarafından kesilerek narin dantel desenleriyle kaplanmıştı ve Hindistan'a özgü taş *jali*'lerin dev, eğimli ve paslanmış metalden kopyalarına da benziyorlardı ve spotların altında Kubrick'in 2001'indeki çıplak ve uzaylı "sentineller" in daha oyuncu, süslü akrabaları gibi bekliyorlardı. Yirmi Birinci Cadde'deki sergi salonunda coşkulu Frankie Sottovoce'yle karşılaştım, pembe yanakları ve fönlü beyaz saçlarıyla kollarını havada sallayarak neşeyle kıkırdıyordu. "Çok popüler oldu. Yalnızca en büyük koleksiyoncular ve müzeler. Bir yıldız artık."

Çevreme bakıp sanatçıyı aradım ama orada değildi. "Az önce gitti, kaçırdın onu," dedi Sottovoce. "Yanında Apu Golden vardı. Yeniden gelmelisin. Sürekli buradalar. Çoğu sabah. Onu Bahçeler'deki partiden hatırlarsın. Harika biri. İnanılmaz zeki. Hem de güzel, Tanrım." Kızın güzelliğinin alevi hâlâ gözlerini kamaştırıyormuş gibi elini gözlerine götürdü. "Çok güçlü," diyerek konuşmasını bitirdi ve daha önemli birini baştan çıkarmak için uzaklaştı.

Sonra, "Ah," diyerek yeniden bana doğru döndü, dedikodu merakı satış hevesine üstün gelmişti besbelli. "Diğer Golden da geldi, ağabey olan, bilirsin." Parmağıyla şakağına pıt pıt vurup *deli olan* dedi sözcüklere gerek kalmadan. "Onun Apu'yla birlikte burada olduğunu görünce pek memnun kalmadı sanırım. Cehennemden fırlayan bir yarasa gibi çekti gitti. Ufak çaplı bir rekabet mi var aralarında dersin? Hımm, hımm?" Aptal aptal kıkırdadı ve ortadan kayboldu.

O zaman tahmin etmem gerekirdi. O zaman sevdiği kadının bunca zamandır kardeşinin kollarında kaldığını anlayan Petya'nın kıpkırmızı kesilen yüzünü zihninde canlandırmam gerekirdi. Kardeşi sevdiği kadını ondan çalmış, mutlu olma şansını elinden almıştı. Ubah'ın evindeki o hıyanet gecesi sanki o anda gerçekleşiyormuş gibi yeniden tüm gücüyle zihninde canlanmış olmalıydı. Öfkesi ve onunla birlikte intikam arzusu da yeniden kabarmış olmalıydı. Ubah'la Apu'yu bir saniye için el ele görmesi yetmiş, ondan sonra olanlar tetik çekildikten sonra patlayan bir silahın korkunç kaçınılmazlığıyla gerçekleşmişti. Bir bela çıkacağını bilmem gerekirdi. Ama başka şeyler düşünüyordum.

New York itfaiyesi, çoklu yangın alarmına 44 araç ve 198 itfaiyeci gönderdi. Aynı gece üç blok arayla iki yangının çıkma ihtimali çok düşüktü. Bu yangınların tesa-düfen çıkma ihtimali... yoktu.

Sottovoce galerilerinde güvenlik ciddiye alınan bir konuydu. Galeriler açık oldukları saatlerde güvenlik görevlileri ve kameralar tarafından korunuyor, acil kilitleme sistemi bütün girişleri yirmi saniye içinde kapatabiliyordu. Bu, galerilerin "A Durumu"ydü. Kapanıştan yeniden açılış zamanına kadar geçerli olan B Durumu'nda, mekânlar dokunulduğu anda alarmı tetikleyen lazer ışınlarıyla, güvenlik şirketinin yirmi dört saat boyunca izlenen kontrol merkezine hemen bilgi aktaran güvenlik kameralarıyla, titanyum parmaklıklar ve her biri ikişer dijital kilit ve anahtar sistemiyle çalıştırılan indirilebilir çelik kapılarla korunuyordu: Kapılarda altlarında minik tuş takımları olan kimlik kartı yuvaları vardı ve hiçbir görevli bütün pin kodlarını bilmiyordu. Kapıları açmak için, iki kıdemli Sottovoce personelinin orada bulunması gerekiyor, her biri kendi kartını yuvaya yerleştirip bireysel kodunu tuşluyordu. Sistemi *hack*'lemek için bir dâhi olma-

nız gerekir, demekten hoşlanırdı Frankie Sottovoce. “Burası bir kale gibi,” diye övünürdü. “Gece oradan geçerken tuvaleti kullanmak istesem ben bile giremem içeri.”

Peki ne olmuştu? Gecenin ilerleyen saatlerinde, yaklaşık 03.20 sularında, camları karartılmış, plakasız bir Chevrolet Suburban, Yirmi Dördüncü Cadde’deki galerinin önünde durmuştu. Şoför galeriyi daha önceden ziyaret etmiş ve New York Emniyet Müdürlüğü’nün “oldukça gelişmiş tarama ekipmanı” diye tarif ettiği cihazlarla kimlik kartlarını klonlayıp pinleri bulmuştu. Çelik kapılar yukarı kalkmış, titanyum parmaklıklar açılmış, tıparları çıkarılan benzin dolu plastik bidonlar galerinin içine atılıp belki de sergilenen heykelleri yaratırken kullanılan pürmüz lambalarıyla tutuşturulmuştu. Galeriden alevler fışkırırken siyah camlı arazi aracı oradan uzaklaşmış, aynısı Yirmi Birinci Cadde’de de tekrarlanmıştı. Olanların tek şahidi güvenilir bir şarapçıydı ve arazi aracının direksiyonundaki adamın siyah kapüşonlu, siyah gözlüklü olduğunu söylemişti. “Sinek’e benziyordu,” demişti şahit. “Evet. Düşünüyorum da, yenlerinden kıllı Sinek kolları çıkıyordu.” Adamın ifadesi giderek bir bilimkurgu hikâyesine dönüşünce memurlar ona teşekkür etti ve gidebileceğini söylediler. Başka şahit yoktu. Polislerin tek umudu aracın kime ait olduğunu tespit etmekte, ama aracı bulmak kolay olmadı. Yangınlar söndürüldüğünde, heykeller dönüşü olmayacak şekilde zarar görmüştü.

İÇ MEKÂN. GECE. PETYA GOLDEN’İN DAİRESİ. YATAK ODASI.

Yatağında oturan, üzerinde hâlâ siyah kapüşonlu *sweatshirt*’ü ve yüzünde güneş gözlüğü olan PETYA örtüleri çenesinin altına çekmiş, hıçkıra hıçkıra ağlıyor. Gözlüğünü çıkarıp odanın diğer ucuna atıyor. Komodinin üstünde açılmış içki şişeleri duruyor.

İÇ MEKÂN. GECE. PETYA GOLDEN'İN
DAİRESİ. OTURMA ODASI.

Hâlâ ağlayan, üzüntüden haykıran PETYA yeni evindeki eşyaları parçalamaya başlıyor. Lambayı fırlatıyor, duvara çarpan lamba parçalanıyor. Bir sandalyeyi kaldırıp lambanın arkasından fırlatıyor. Sonra başını ellerinin arasına alıp yere çöküyor.

İÇ MEKÂN. GÜNDÜZ. PETYA'NIN
DAİRESİ. OTURMA ODASI.

Petya hâlâ aynı pozisyonda oturuyor.

KAPI ZİLİ çalıyor. Yeniden çalıyor. PETYA kılmıdamıyor.

Kes.

DIŞ MEKÂN. GÜNDÜZ.
"MONDRIAN BİNASI" NIN ÖNÜ.

NERO GOLDEN zili çalıyor. Doğrudan kame-
raya bakıp konuşan yüzünün yakın plan çekimi.
Konuşurken bir yandan zili çalmaya devam ettiğini duyuyoruz.

NERO

Onun yaptığını hemen anladım elbette. Televizyonda robot resmi görür görmez anladım. Sinek falan değildi bu. Petronious'tu. Aracı da tanıdım. Plakaları sökmüştü ama benim arabamdı. Apartman dairesine taşındığı zaman anahtarı bizzat verdim ona. İyi bir şofördür, iyi araba kullanır. Hangi baba oğlunun böyle bir şey yapmasını bekler? Aracı 100 Blecker'daki NYU gökdeleninin altındaki otoparka koyuyoruz, park alanını yirminci katta oturan gazetecilik profesöründen kiralyoruz. Aracı tanıyorum, oğlumu tanıyorum, kadını tanıyo-

rum. Doğal olarak. Kardeşinin onun elinden aldığı kadın. Bir intikam saldırısı bu. Korkunç bir şey ama ne de olsa bir erkek o.

Kes.

İÇ MEKÂN. GECE. PETYA'NIN APARTMAN DAİRESİ.

Daire darmadağın ama PETYA, MURRAY LETT'in içeri girmesine izin vermiş. PETYA hâlâ yerde iki büklüm oturuyor, LETT de kolunu PETYA'nın omzuna atıp yanına oturmuş. PETYA aralıksız konuşuyor. Ne söylediğini duymuyoruz.

RENÉ (DIŞ SES)

Pürmüz lambasını internetten satın almış. Bu bölümü çok kolay olmuş. Suburban'ın plakalarını söktükten sonra Queens'te bir dükkândan plastik benzin bidonlarını satın almış. Sonra Nassau County'deki bir benzinciye gidip bidonları doldurmuş. Galerilerin güvenlik sistemlerini aşmanın çok kolay olduğunu söyledi. Saldırıdan sonra içine dolan kuvvetli suçluluk duygusunu hiç beklemiyormuş. Suçluluktan boğulacak gibi olmuş. Sınır krizi geçirmiş. Kaygılanmış, kendini kaybetmiş, bunalıma girmiş, sarhoş olmuş. Terapist intihar etme olasılığına karşı onu yirmi dört saat izlememizi salık verdi. Babası yirmi dört saat yanında olacak sağlık görevlileri tuttu.

Hâlâ öfkeyle konuşan PETYA'yı görüyoruz ama RENÉ'nin konuşmasını dinliyoruz. PETYA'nın dudakları bazen RENÉ'nin söylediği sözcüklerle uyumlu hareket ediyor.

RENÉ

Saldırısı büyük ölçüde kendine yönelikti, suçluluk ve utanç doluydu. Fakat kardeşinden ne kadar nefret ettiğini de anlattı. Apu'ya karşı hissettikleri öyle sert nefret yumrularına dönüşmüştü ki onları yalnızca kardeşinin kanının yumuşatabileceğini söyledi, belki bu bile yetmezdi, belki düzenli aralıklarla Apu'nun kokuşmuş mezarına sıçması da gerekecekti. Ucuz gazetelerin ikinci sayfalarında kadınları yıllarca hapis tutan erkeklerle ilgili haberler okumuştı, belki ben de bunu yapabilirim, dedi, onu kelepçeleyip, ağzını bağlayıp bodruma kapatabilir, sıcak su kazanının yanında istediğim zaman ona işkence edebilirim. Kundakçılık saldırısından sonraki günlerde Petya çok içiyordu. Aklını yitirmiş gibiydi.

Kes.

DIŞ MEKÂN. GÜNDÜZ. NERO'NUN ÇALIŞMA ODASI. GOLDEN EVİ.

NERO GOLDEN yüzünde gök gürültüsünü andıran bir ifadeyle sırtı pencereye dönük oturuyor, iki EJDER HANIM onun talimatlarını bekliyor.

NERO

Amerika'nın en iyi savunma avukatını istiyorum. Onu bugün bulun ve buraya getirin.

Kapı açılıyor, VASILISA GOLDEN elleri karnında içeri giriyor. Sözü bölünen NERO öfkeyle ona doğru dönüyor ama yüzündeki ifadeyi görünce susuyor.

VASILISA

Zamanı geldi.

Kes.

Bahar geldi, Hudson'daki son buzlar eridi ve hafta sonu mutlu yelkenler sulara açıldı. California'da kuraklık var, *Birdman* Oscar'ları topladı ama Gotham'da süper kahramanlar yok. Joker televizyonda İntihar Timi'nin geri kalanıyla birlikte başkanlığa aday olduğunu açıkladı. Şu anki başkanın başkanlık döneminin bitmesine hâlâ bir buçuk yıldan fazla zaman vardı ama onu şimdiden özlüyordum ve bugüne nostalji duyuyordum; bu güzel eski günleri özleyecektim, eşcinsellere evlenme hakkı verilmesini, Küba'ya yeni bir feribot seferi konulmasını, Yankee'lerin peş peşe yedi maçta galip gelmesini. Kıkırdayan yeşil saçlı delinin beklenmedik başkanlık adaylığı açıklamasını seyretmeye tahammül edemediğim için gazetenin ikinci sayfasını açtım ve cinayet haberlerini okudum. Silahlı bir adam El Paso'da bir doktoru vurmuş ve sonra kendini öldürmüştü. Kuzey Carolina'da adamın biri park yeri anlaşmazlığı yüzünden komşusu olan Müslüman aileyi öldürmüştü. Michigan, Detroit'te bir çift, evlerinin bodrum katında oğullarına işkence yaptıklarını itiraf etmişti. (Teknik olarak bir cinayet sayılmazdı ama iyi bir hikâye olduğundan ekledim.) Missouri, Tyrone'da silahlı bir adam yedi kişiyi öldürüp intihar etmişti. Yine Missouri'de, Jeffrey L. Williams adlı bir adam iki polis

memurunu Ferguson Emniyet Müdürlüğü'nün önünde vurmuştu. Güney Carolina, North Charleston'da, Michael Slager adlı bir polis Walter Scott adlı silahsız bir siyahı öldürmüştü. Batman'ın yokluğunda, Mrs. Clinton ve Senatör Sanders İntihar Timi'ne alternatif olarak kendilerini önermişlerdi. Texas, Waco'daki bir İkiz Tepeler restoranında, "Yemekler! İçkiler! Manzara! – motosiklet çeteleri savaşı çıkmış, dokuz kişi ölmüş, on sekiz kişi hastanelik olmuştu. Texas ve Arkansas'taki sel ve kasırga felaketlerinde on yedi kişi ölmüş, kırk kişi kaybolmuştu. Henüz Mayıs ayındaydık.

"Dostoyevski, romanlarının konularını gazetelerin ikinci sayfalarından bulurmuş," dedi Suçitra. "ÖĞRENCİ EV SAHİBESİNİ ÖLDÜRDÜ. Rusçası neyse artık. Ve tam isabet! *Suç ve Ceza.*"

Güneyde limanı, batıda nehir manzarasını gören pencerenin önündeki masaya oturmuş kahvaltı yapıyor, evde yaptığımız *macchiato*'yu içiyor ve satın almak için Spring Caddesi'nde sabah 05.30'da sırada beklediğimiz kruvasan-donut karışımı *cronut*'ları yiyorduk. Mutlu olduğumu fark ettim, beni mutlu eden insanı bulmuştum veya onu bulmama izin vermişti. Bu durumda ona bebekle ilgili gerçeği asla anlatamazdım, aynı zamanda Vasilisa Golden'ın üzerimde asla kurtulamayacağım bir şekilde hâkimiyet kurduğu anlamına geliyordu bu. Sırrını açık ederse kendi planını sonlandırmış ve iyi bir hayat sürme şansımı elimden almış olacaktı. Belki de kendinden öyle emindi ki bunlar umurunda değildi. Spor eğitmeni Maşa'yla arasında geçenlerin dramasını atlatmayı bilmişti, değil mi? Nero her gün biraz daha yaşıyor, yalnız yaşamaktan ve ölmekten giderek daha çok korkuyordu... Bu düşünceleri zihnimden atmaya çalıştım, paranoyaklaştığımı farkındaydım. Vasilisa bir şey söylemeyecekti. Bu esnada, *cronut*'ımı yer ve *Times*'ın pazar

baskısında film eleştirilerini okurken halimden memnundum, Suçitra'nın durmak bilmez programındaki bu nadir bulunan sakin anlarda yapmaktan hoşlandığı gibi yüksek sesle düşünmesini dinlemekten hoşnuttum. Pazar günleri kendini bu beyin fırtınalarına bırakır, zihninin özgürce dolaşmasına, serbest çağrışımlarla bir konudan diğerine atlamasına izin verir, bu arada genellikle yeni projeler bulurdu kendine.

"Gerçek mi?" diye sordum. "Dostoyevski hakkında söylediklerin?"

Tek ihtiyacı olan buydu. Başını samimiyetle salladı, lokmasını çiğnerken *cronut*'ünü bana doğru salladı, lokmasını yuttu ve konuşmaya başladı. "*Gerçek*, tam bir yirminci yüzyıl kavramı. Sorun şu; seni buna inandırabilir miyim, gerçekle aynı şey haline gelene kadar tekrarlayabilir miyim? Soru şu; gerçekten daha iyi yalanlar söyleyebilir miyim? Abraham Lincoln ne demiş, biliyor musun? 'İnternette bir sürü uydurma alıntı var.' Belki de belgesel çekmeyi bırakmalıyız. Belki türleri karıştırmalı, biraz daha *eştürsel* olmalıyız. Belki de bugünün sanat biçimi sahte belgesellerdir. Bunun için Orson Welles'i suçluyorum ben."

"Mercury Tiyatrosu Radyo Şovu yayında", dedim eğlencesine katılarak. "*Dünyalar Savaşı*. Radyo. Çok eskide kaldı bunlar. İnsanlar hâlâ gerçeklere inanıyordu o zamanlar."

"Salaklar," dedi. "Orson'a inandılar. Her şey bir yerde başlar."

"Bugün Cumhuriyetçilerin yüzde yetmiş ikisi başkanın Müslüman olduğuna inanıyor."

"Cincinnati Hayvanat Bahçesi'ndeki ölü goril başkanlığa aday olsa oyların en az yüzde onunu alır."

"Bugün Avustralya'da öyle çok insan nüfus sayımında 'Jedi' dininden olduğunu söylüyor ki durum resmiyet kazanmış."

“Bugün sana yalan söylediğini düşündüğün tek insan gerçekten bir şeyler bilen uzman. İnanmaman gereken tek kişi o, çünkü o bir elit ve elitler halkın karşısındadır, insanları aşağı itmek isterler. Gerçekleri bilmek elit olmaktır. Bir kavunda İsa’nın yüzünü gördüğünü söylersen, Kayıp Halka’yı bulduğunu söyleyen birindense sana inanırlar çünkü biliminsanıysan elitsindir. Televizyondaki *reality show*’ları sahte ama fazla elit değil, bu yüzden insanlar onları inanılır buluyor. Haberler; işte elit olan bu.”

“Elit olmak istemiyorum ben. Elit miyim sence?”

“Biraz daha çalışman lazım. Gerçek-ötesi olman lazım.”

“Kurmacayla aynı şey mi bu?”

“Kurmaca elittir. Kimse inanmaz ona. Gerçek-ötesi kitle pazarıdır, bilişim çağıdır, troller tarafından üretilir. İnsanlar bunu istiyor.”

“Gerçeksiliği suçluyorum ben. Stephen Colbert’i suçluyorum.”

Pazar atışmamız böyle sürdü gitti ama bu sefer zihninde bir ampul yanan ben oldum. Golden’ları temel alan büyük projemi bir belgesel gibi yazmalı ve çekmeliydim, ama senaryosu ve oyuncular olmalıydı. Bu düşünce aklıma gelir gelmez senaryo zihnimde belirdi ve birkaç hafta sonra taslağı yazdım, yıl sonu gelmeden Sundance Senaryo Lab’e seçildi ve sonraki yıl da... ama heyecandan fazla hızlı gidiyorum. O bahar mevsimine, pazar gününe dönmeliyim. Çünkü aynı gün oğlumla randevum vardı.

Evet, ateşle oynuyordum, ama insan öyle programlanmış, istediği şeyi illa istiyor. Kendi etimden kanımdan olanla hiçbir bağlantım olmaması düşüncesi beni dehşete düşürdüğünden Golden’ların evinden taşınınca uzun zaman sonra baba olan ve yeni doğan çocuğunu saplantı haline getiren Nero Golden’a utanmazca yaltaklanmaya başladım. Bana yaptığı onca iyilikten sonra aramızdaki

bağı yitirmemek istediğimi, bana kendi ailesinden biriymişim gibi cömert davrandığı için artık onu ailem gibi gördüğümü söyledim (utanmaz biri olduğum konusunda uyardım sizi). Rus Çayhanesi'nde akşam yemeği yeme –veya birer çay içme– alışkanlığımızı sürdürmemizi teklif ettim. “Ah, bebeği de getirsen ne güzel olur,” diye ekledim masum bir tavırla. Yaşlı adam yemi yuttu, böylece ufaklığımın büyümesini seyretme, onunla oynama, onu kollarıma alma şansına kavuştum. Nero çayhaneye bebek ve dadısıyla birlikte geldi, dadı çocuğu hiç itiraz etmeden kucığıma verdi ve restoranın bir köşesine çekildi. “Çocukla ne kadar iyi anlaşıyorsun,” dedi Nero Golden bana. “Fakat bana biraz düşünceli göründün. Şu kız arkadaşın harika biri. Belki sen de onu hamile bırakmalısın.”

Oğlumu göğsüme bastırdım. “Sorun değil,” dedim. “Bu ufaklık şimdilik yetiyor da artıyor.”

Çocuğun annesi taktiklerimden hiç memnun kalmadı. “Ortalıkta fazla görünmesen daha iyi,” dedi telefonla beni arayıp. “Çocuğun bütün ihtiyaçlarını fazlasıyla karşılayabilecek çok iyi ebeveynleri var, sen bunları yapamazsın. Ne amaçladığını bilmiyorum, ama parayla ilgili bir şeyler olduğunu tahmin ediyorum. Benim hatam, bunu önceden konuşmalıydık. Tamam, düşündüğün rakamı söyle de benim aklımdaki rakamla karşılaştıralım.”

“Senin paranı istemiyorum,” dedim. “Arada bir oğlumla çay içmek istiyorum o kadar.”

Bir sessizlik oldu, kuşkuyla ve rahatlamaş bir tavırla nefes alıp verdiğini duydum. Sonunda, “Peki,” dedi sinirli bir sesle. “Fakat o senin oğlun değil.”

Suçitra da o pazar günü çocukla ilgilenmeme şaşır-mıştı. “Bana bir şey mi ima ediyorsun yoksa?” diye sordu her zamanki gibi pattadanak. “Öyleyse söylemem gerek, kariyerimi ilerletmekle uğraşıyorum ve şu anda birinin bebeğinin annesi olmak planlarım arasında yok.”

“Ne diyebilirim ki, bebekleri seviyorum,” dedim. “Başkasının bebeğini sevmenin en iyi yanı, sevmeye doyunca geri verebilmek.”

Petya’nın hapse girmesini engellemeyi başardılar. Binalarda kimsenin olmaması ve insanlara zarar gelmemesi suçun üçüncü derece kundakçılık sayılmasına, C sınıfı bir suç sayılmasına neden oldu. New York yasalarına göre C sınıfı suçun en hafif cezası bir ile üç yıl arasında hapis, en ağır cezası beş ile on beş yıl arası hapisti. Fakat hafifletici koşullar kanıtlanabilirse hâkimler vicdani kanaatlerini kullanıp daha hafif bir hapis cezası verebilir veya hapis cezası vermeyebilirlerdi. “Amerika’nın en iyi savunma avukatları” Petya’nın yüksek işlevli otizminin de göz önünde bulundurulmasını sağladılar. Fransa’da etkili olabilecek *tutku suçu* savunması da yapılabilirdi ama o yönleme başvurulmadı. Petya’nın psikolojik değerlendirmeden geçirilip tedavi edilmesine, denetim koşuluyla serbest bırakılmasına, kamu hizmeti cezasına çarptırılmasına, ceza ödemesine ve verdiği maddi hasarı karşılamasına karar verildi. Nero, Murray Lett’i maaşlı olarak işe aldı, terapist diğer danışanlarını bırakıp kendine zarar vermesini engellemek ve sorunları üzerinde çalışmak için Petya’nın apartman dairesine taşındı. Mahkeme Lett’in rolünü de göz önüne aldı ve bu da durumu kolaylaştırdı. Olayın kriminal yanı böylece kapanmış oldu, Petya düzenli aralıklarla denetimli serbestlik görevlileriyle görüşmeyi, habersiz uyuşturucu testi yaptırmayı, ayak bileğine takılacak elektronik kelepçeyi, şartlı salıverme koşullarını kabul etti, kamu hizmeti görevlerini sessizce ve şikâyet etmeden yerine getirdi, kamu binalarının bakım ve onarım işlerinde çalıştı, nükseden agorafobisi yüzünden iç mekânlarda çalışmasına izin verilince boya, sıva ve tamirat işlerini tek kelime etmeden, yakınmadan, sessizce yaptı;

sanki bedeninin içinde değildi, uzuvları yapması gerekenleri yaparken düşünceleri başka bir yerde, belki de hiçbir yerdeydi.

Maddi zararı karşılama konusu biraz daha karmaşıktı. Frankie Sottovoce'nin hem Petya'ya hem Nero'ya açtığı dava sürüyordu. Ubah Tuur müdahil olmadı. Sottovoce'nin heykelleri açılıştan önce satın aldığı, yangın sırasında eserlerin ona ait olduğu anlaşıldı. Ubah parasını almıştı zaten. Galerisi sigortalıydı, ama Sottovoce'nin avukatları sigorta şirketinin ödeyeceği miktarla Tuur'un heykellerinin satışından elde edilecek gelir arasında önemli bir fark olduğunu iddia etti. Binaların tamamen yenilenmesi gerekiyordu, bu esnada açılmayacak sergiler de ayrı bir gelir kaybı kalemeydi. Multimilyon dolarlık davada Sottovoce'nin avukatları anlaşmaya yanaşmayınca –aslında Petya'nın telefon oyunlarından kazandığı para bütün masrafları karşılamaya yeterdi– Golden'ların avukatları galeri sahibini daha uygun bir anlaşma yapmak üzere pazarlık masasına çekmek için davayı uzattıkça uzattılar, finansal meseleler halledilirken Petya'nın hapse girmesini engellemek için yasal boşluklardan (belki esneklik demek daha doğru olur) faydalanmaya çalıştılar.

Dava sonucu ne olursa olsun, Petya'nın çıkardığı yangının iki Sottovoce galerisi yanında Altın Ev'i de ciddi anlamda hasara uğrattığını sezen ilkApu Golden oldu. (Kendine yeni bir galeri bulmasını söyleyen Frankie Sottovoce'yle ilişkisi de sonlanmıştı.) Union Meydanı'ndaki stüdyosunda onu ziyaret ettim, bana Hangzhou'dan getirilmiş yeşil çay ve bir tabak dolusu sert İtalyan peyniri ikram etti. "Seninle kardeşlerimden biriyle konuşur gibi konuşmak istiyorum," dedi. "Onursal kardeşimmişsin gibi, zaten öylesin de. Ailemizin haline bak. Ne dediğimi anlıyor musun? Halimize bak. Açıkça söylediğim için üzgünüm ama enkaz halindeyiz. Usher'in malikânesinin yıkılışının baş-

langıcı sanki. Macdougall Caddesi'ndeki ev ortadan ikiye çatlayıp sokağa devrilse şaşırmam, ne demek istediğimi anlıyor musun? Evet. Lanetlendik sanki."

Sessiz kaldım. Konuşmaya yeni başlıyordu. "Romulus ve Remus," dedi. "D bizi öyle görüyordu. Oyunlarımızdan dışlanmış hissetmekle öyle meşguldü ki Petya'nın kardeşi olmakta ne kadar zorlandığımı, durumu düşünüldüğünde ona iyi bir çocukluk yaşatmak için ne kadar çabaladığımı görmedi bile. Kazık kadar olana dek oyuncak tren setleri ve elektrikli arabalarla oynadım. Hepimiz oynadık. Babam bile. Petya düşüp parçalanınca hepimiz başarısız olduk. O parçalandı, galeriler yandı. Şu Avustralyalının yanında paramparça yatıyor, bir daha toparlanabilir mi belli değil. D'ye gelince, küçük erkek kardeşimin neler karıştırdığını kim bilir? Yoksa *kız kardeşim* mi demeliyim? Bilmiyorum ki. Kendisi biliyor mu sanki? Delilik. Artık kimseye deli dememen gerektiğini biliyor muydun? "Meczip" veya "üşütük" de dememek gerekiyor herhalde. Bu sözcükleri kullanınca akıl hastalarına hakaret etmiş oluyormuşsun. Artık bu kötü sözcüklerin yerine kullanılacak başka kötü sözcükler varmış, biliyor muydun? Ben de bilmiyordum. Delilik bu, desen bile akıl hastalarını düşünmemiş oluyormuşsun, Tanrı aşkına, yine de onlara hakaret etmiş oluyormuşsun. Kim buluyor böyle şeyleri? Bir süre delilikle birlikte yaşasınlar, bakalım böyle şeyler uydurabiliyorlar mı? Bakalım, evet üzgünüm ama normal diye bir şey var ve bu normal değil, delilik diyorlar mı demiyorlar mı? Deli olmayan diye bir şey var, dolayısıyla delilik de var. Varsa o sözcüğü kullanabilmemiz lazım. Dil budur. Değil mi? Yoksa ben kötü biri miyim? Kaçık mıyım?"

Konu aniden değişmişti. Zuccotti Parkı'ndaki protestoların son günlerinde, Apu'yla Occupy'cıların arası bozulmuştu çünkü onların lidersiz dümensiz anarşikliğine

sinir olmaya başlamış, onları eleştirmişti: “Sonuç almak-
tan çok poz kesmek ilgilendiriyor onları. Bu dil meselesi
de bunun parçası. Affedersin ama, dili fazla temizlersen
onu öldürürsün. Kir özgürlüktür. Biraz kirli bırakmak ge-
rek. Temizlik demek? Hoşuma gitmiyor bu. (Araştırmala-
rım ilerleyince protestoculardan bazılarıyla tanıştım ve
çoğu Apu’yu hatırlamıyordu. Hatırlayan bir kişi de şöyle
dedi: “Ah evet, sokakta biraz itibar kazanmak için gelen
zengin ressam. Başından beri hoşlanmadım ondan.”)

Apu’nun tiradının kişisel meselelerden kaynaklan-
dığını düşünüyordum çünkü temelde fikirlerin etkisiyle
hareket eden biri değildi. *Kadın meselesi*, diye düşün-
düm, birkaç dakika sonra düşüncemi onayladı. “Ubah,”
dedi, “bu meselelere çok düşkün. Bilirsin. Yanında dik-
katli konuş. Ne söylediğine dikkat et. Ayağını denk al.
Her adımın bir mayına denk gelebilir. Bum! Bum! Ağzı-
nı açtığın anda dilin tehlikede demektir. Çok yorucu bir
şey olduğunu söyleyeyim.”

“Artık görüşmüyor musunuz yoksa?”

“Aptal olma,” dedi. “Daha az zeki birini gücendirme-
den bunu söyleyebilir miyim bari? Söylüyorum işte. Ap-
tal olma. Elbette görüyorum onu. Öyle sıra dışı biri ki
kendime engel olamıyorum. Söylediklerime dikkat et-
memi istiyorsa tamam, ne olmuş yani, ederim, en azın-
dan onun yanında ederim – ama sonra radyoaktif serpin-
tiyle sen uğraşmak zorunda kalırsın ne yazık ki, sonuçta
ondan uzaktayken gerçek düşüncelerimi havalandırmam
lazım. Aslında epey zor oldu, lanet ağabeyim bütün ser-
gisini yok ettikten sonra onunla ilişkide kalmak, yani. *Bü-
tün* heykelleri mahvoldu. Artık hurda demir hepsi. Onla-
rı yapmak ne kadar sürmüştü, biliyor musun? Aylar sür-
müştü, aylar. Tabii ki çok öfkелendi ve onları yakan da
benim ağabeyimdi, Tanrı aşkına. Bir süre benimle konu-
şmadı. Ama artık daha iyiyiz. Sakinleşti. Temelde sakın ve

iyi biri. Benim suçum olmadığını biliyor. Anlatmak istediğim de bu işte, Petya ve ben hiçbir zaman Romulus ve Remus olmadık. Her şeyi yürütmek için çaba harcayan bendim, çocukluğum boyunca yaptım bunu ama artık geçti o günler, geriye bir enkaz kaldı.”

Başını salladı, asıl söylemek istediğini hatırladı. “Ah, doğru ya. Affedersin. Öfkeme kaptırdım kendimi biraz. Başa dönelim. Söylemek istediğim, en başta yani, burada önümüzde çay ve peynirle seninle birlikte oturuyor olmamın nedeni, bütün ailem bir enkaz ve sen, kardeşim olmayan kardeşim, bunları konuşabileceğim tek kişisin. Ağabeyim bir kundakçı, üvey kardeşim de erkek kardeşim mi kız kardeşim mi olduğunu bile bilmiyor. Babama gelince, hem yaşılanıyor hem zihinsel melekeleri zayıflıyor, yani, bu kadın, *karısı* ona aklını kaybettirdi, karısı demekte bile zorlanıyorum bak, bir de şu bebek çıktı, ona kardeşim bile diyemiyorum. Yarı kardeşim. Yarı Rus yarı bebek kardeşim. Her şey için bebeği suçluyorum aslında. Doğar doğmaz dünyamızı başımıza geçirdi. Bir lanet gibi. Yani, olanlar beni çıldırtıyor ve ailenin aklı başında olan tek ferdi benim, düşün. Gerçi her zamanki gibi huysuzlanıyorum işte, herkes huysuz olduğumu bilir. Seni bunları anlatmak için davet etmedim. Böyle şeylere inanmıyorsun, biliyorum ama dinle beni. Hayaletler görmeye başladım.”

Apu’nun siyasi döneminin sonu gelmişti. Az kalsın yüksek sesle gülecektim. Geldiğimden beri ilk defa yeni işlerine baktım ve çağdaş Agitprop sanatçılarının güçlü etkisini –Dyke Action Machine! Otabenga Jones, Coco Fusco– üzerinden atıp mistik geleneklerden gelen çok daha zengin ve canlı ikonografiye döndüğünü görünce sevindim. Özellikle parlak turuncular ve yeşillerle dolu büyük bir tuval çekti dikkatimi, favori cadısının, Greenpoint’teki *mâe-de-santo*’nun gerçek boyutlarda bir port-

resini yapmış, iki yanına cadının sevdiği tanrıçalar Orişa ve Olodumare'yi yerleştirmişti. Mistisizm ve psikotropik uyuşturucular Apu'nun çalışmalarında sık sık konu edildiği şeylerdi, herhalde gördüğü hayalleri de buna yormak lazımdı. “*Ayahuasca* kullanmaya mı başladın şimdi de?” diye sordum. Apu sahte bir şaşkınlıkla irkilmiş gibi yaptı. “Şaka mı yapıyorsun?” dedi. “*Māe*’me asla ihanet etmem o şekilde.” (Şamanizmde *ayahuasca* kullanımı Brezilya’nın Santo Daime diniyle ilgiliydi, uyuşturucuya o azizi onurlandırmak için *daime* diyenler de vardı.) “Neyse, gördüklerim Tanrı’nın görüntüleri falan değil sonuçta.”

Bazen söylediğini mi kastediyor yoksa mecazen mi konuşuyor anlamak zordu. “Gel de bak,” dedi. Galerinin uzak köşesinde boya lekeleri kaplı bir örtü örtülmüş büyük bir tuval vardı. Örtüyü çekip açtığı zaman olağanüstü bir manzarayla karşılaştım; geniş ve ayrıntılı bir Manhattan manzarası vardı karşımda, ama boş sokaklarda araçlar ve yayalar yoktu, boş şehir saydam figürlerle doluydu. Erkek figürler beyaz, kadın figürler safran rengi giysiler giymişti; tenleri yeşildi, bazıları yerin hemen üstünde, bazıları havada süzülüyordu. Yani evet, hayaletti bunlar ama kimin hayaletleri? Neyin hayaletleri?

Apu gözlerini yumup derin bir nefes aldı. Sonra nefesini verdi, hafifçe gülümsedi ve geçmişin bent kapaklarını açtı.

“Uzun zaman boyunca,” dedi Apu, “bizi parayla kontrol etti, yaşamamız için verdiği parayla, bizim payımız olduğunu vaat ettiği parayla, biz de ne diyorsa yaptık. Ama paradan çok daha güçlü bir şey daha vardı. Bir aile olduğumuz düşüncesi. O baştı, bizler de onun talimatlarını yerine getiren gövde ve uzuvlar. Öyle yetiştirildik, geleneksel görüşlerle. Mutlak sadakat, mutlak itaat, asla karşı çıkma. Zamanla etkisi geçti ama uzun süre, yetişkin olmamızdan sonra bile işe yaradı. Çocuk değiliz

ama onca zaman zıpla dediğinde zıpladık, otur dediğinde oturduk, gül dediğinde güldük, ağla dediğinde ağladık. Buraya taşınmamızın sebebi taşınıyoruz demesiydi. Ama hepimizin onun planına uymak için kendimize göre sebeplerimiz vardı. Petya'nın desteğe ihtiyacı var tabii. D içinde, kendisi farkında olmasa bile, Amerika istediği veya istemediği, bilmiyorum artık, dönüşüme giden yol, en azından kendini keşfedebileceği yerdi. Benimse uzaklaşmam gereken insanlar vardı. Karışık işler. Bir süre kumar borcu sıkıntısı da çektim ama asıl sorun para meselesi değildi. Kumar borcumu hallettim zaten. Asıl romantik sorunlarım vardı. Bir kadın kalbimi kırdı, bir başkası biraz çılgınlaştı, çoğunlukla iyi bir çılgınlıktı ama her zaman değil, biraz tehlikeli olmaya başladı, fiziksel olarak değil de duygusal açıdan, bir üçüncüsü de beni sevdi ama öyle yakınında istedi ki nefes alamaz oldum. Hepsinden ayrıldım veya onlar benden ayrıldı, önemi yok, ama çekip gitmediler. Kimse gitmez zaten. Üzerime parlak spot ışıkları tutan helikopterler gibi etrafımda döndüler, bir kaçak gibi onların ışıklarına takıldım. Sonra bir arkadaşım, bir yazar, iyi bir yazar, beni çok korkutan bir şey söyledi. Dedi ki, hayatı bir roman gibi düşün, diyelim ki dört yüz sayfalık bir roman, sonra da hikâyenin kaç sayfasını tamamladığını düşün. Önemli bir karakteri belli bir aşamadan sona hikâyeye sokmanın doğru olmadığını unutma. Belli bir aşamadan sonra elindeki karakterler kimse onları kullanmalısın. Bu yüzden çok geç olmadan, sen de dahil herkes yaşlanmadan önce hikâyene yeni bir başkarakter eklemenin yolunu düşünmeye başlamalısın. Bunu bana, babam taşınmamıza karar vermeden kısa süre önce söyledi. Babam Amerika'ya geleceğimizi söyleyince, harika, diye düşündüm. Burada, eski sevgililerimin etrafımda dönen spot ışıkları altında yeni bir karakteri hikâyeme dahil etmeye çalış-

maktan çok daha iyi. Bu sayede bütün kitabı atıp yeni bir hikâye yazmaya başlayabilirim. Eski kitabım pek bir şeye benzemiyordu zaten. Ben de öyle yaptım ve işte buradayım, ama şimdi hayaletler görmeye başladım çünkü kendinden kaçmaya çalışmanın sorunu, kendini de beraberinde getirmektir.”

Şimdi resimde havada dönen helikopter kadınları, onların altındaki siyah, küçük, sinmiş erkek figürünü görüyordum; gölgelerin yer bulamadığı resimdeki tek gölgeydi. Hayaletlerin musallat olduğu adam ve ona musallat olan geçmişin hayaletleri. Fark ettim ki şimdiki zaman da dengesiz, binalar sanki eski, dalgalı camın arkasından görünür gibi çarpık ve biçimsizdi. Şehir manzarasının görüntüsü bana *Dr. Caligari'nin Muayenehanesi*'ni hatırlattı. Aklıma hemen bir zamanlar Nero Golden'ı suçlular kralı Dr. Mabuse'e benzettiğim geldi. Bunları ona söylemedim, onun yerine Alman Ekspresyonizminden esinlenip esinlenmediğini sordum. Başını iki yana salladı. “Hayır, çarpık figürler gönderme değil. Gerçek.” Retinasında bir sorun, maküler dejenerasyon diye bir hastalık başlamıştı. “Neyse ki ıslak türü,” dedi, “çünkü kuru olanın tedavisi yok, görme gücünü kaybettiğinle kalıyorsun. Ayrıca, neyse ki yalnızca sol gözümde sorun var. Sol gözümü kapatınca her şey normal görünüyor. Ama sağ gözümü kapatınca dünyayı böyle görüyorum.” Başparmağıyla resmi işaret etti. “Aslında bence gerçeği gören sol gözüm,” diye ekledi. “Her şeyi çarpık ve deforme görüyor. Yani aslında olduğu gibi. Normallik kurmacasını gören sağ gözüm. Yani bir gözüm gerçeği, bir gözüm yalanları görüyor. İyi bir şey.”

Her zamanki alaycı tavrına rağmen gergin olduğunu fark etmiştim. “Hayaletler gerçek,” dedi gücünü toplayarak. “Nedense bunu senin gibi tinsellik karşıtı birine söylerken daha iyi hissediyorum kendimi.” (Bir keresinde

ona dinden egzersize ve meyve suyuna kadar her şey için kullanılan *tinsel* sözcüğünün bir süreliğine, belki bir yüz-yıl kadar rahat bırakılması gerektiğini söylemiştim.) “Uyuşturucuyla ilgili bir şey de değil. Yemin ederim. Gecenin ortasında, bazen gün ortasında yatak odamda veya sokakta beliriyorlar. Asla katı maddeden değiller. Saydamlar. Bazen sanki kamaşıyor, çatırdıyor, eski video kaset görüntüsü gibi kırpışıyorlar. Bazen belirgin ve netler. Anlamıyorum. Yalnızca ne gördüğümü anlatıyorum sana. Aklımı kaçıırıyormuşum gibi geliyor.”

“Tam olarak ne gördüğünü anlat bana,” dedim.

“Bazen bir şey görmüyorum,” dedi. “Bazen yalnızca bir şeyler duyuyorum. Anlaması zor ama aynı zamanda gayet net sözcükler. Bazen görüntüler de beliriyor gözlerimin önünde. Tuhaf olan benimle konuşmamaları. Havada dönen eski sevgililer, tamam, onlar var ama geri kalanlar hayatlarına devam ediyorlar ve ben bu hayatlardan dışlanmış gibiyim, çünkü kendimi dışladım, çok yanlış bir şey yaptığımı hissediyorum. Hepsi eski ülkemden, anlıyor musun? Hepsi.” Yüzündeki gülümseme silinmişti şimdi. Çok üzgün görünüyordu. “Görüler görenleri araştırdım,” dedi. “Jeanne d’Arc, Aziz Yuhanna. Benzerlikler var. Bazen acı veriyorlar. Bazen sanki içimden, karnımdan geliyor, bedenimden çıkıp yükseliyorlar. Diğer zamanlarda hepsi tamamen dışımda. Sonrasında bayılıyor insan. Bitkin düşüyor. Sana anlatmak zorunda olduğum şey buydu. Ne düşündüğünü öğrenmek istiyorum.”

“Ne düşündüğümün önemi yok,” dedim. “Sen ne olduğunu düşünüyorsun, bana onu söyle.”

“Kötü bir şekilde ayrıldım oradan sanırım,” dedi. “Kötü durumdaydım. Sorunlarımı çözmeden ayrıldım oradan. Bundan sonrasını anlamakta biraz zorlanabilirsin, ama tanıdık ruhlar bize kızgın, o ülkenin tanrıları. Böyle şeyleri yapmanın doğru yolları var ve ben, biz, he-

pimiz yırtılır gibi ayrıldık oradan, durduğumuz yerde sayfanın köşesini yırttık ve bu da bir tür şiddetti. Geçmiş huzurlu bir şekilde geride bırakmak gerek. Şu anda önümü göremediğimi hissediyorum. Veya ilerleyebilmek için önce geriye doğru yolculuk etmem gerektiğini. Buna inanıyorum.”

“Ne diyorsun sen?” diye sordum. “Yani, bunları yapan her neyse, onu yatıştırmanın bir yolunu mu arayacaksınız? Benim için derin sular bunlar. Dibini göremiyorum.”

“Geri dönmem lazım,” dedi. “Zaten Ubah da o ülkeyi ziyaret etmek istiyor. Bunu hem turistik bir yolculuk hem de memleket özleminin tedavisi gibi düşün. Orada benim için bir yer olup olmadığını bulmaya ihtiyacım olduğunu düşün. O zaman akılcı dünya görüşünü tehlikeye atmak zorunda kalmazsın.” Bunu öfkelenir gibi söylemişti ama sonra ses tonunun sertliğini mazur göstermek ve telafi etmek için gülmeye başladı.

“Gitmezsen ne olacak sence?”

“Gitmezsem,” dedi, “geçmişte kalan dünyadan gelen karanlık bir güç dünyanın bir ucundan buraya uçup büyük olasılıkla hepimizi yok edecek.”

“Ya.”

“Belki de çok geçtir. Belki de karanlık güç kararını çoktan vermiştir. Ama ben deneyeceğim yine de. Bu arada Ubah da akşamları Marine Bulvarı’nda dolaşabilir, Malabar Tepesi’ndeki asma bahçeleri ve bir film stüdyosunu ziyaret edebilir, belki de Taj Bibi’nin mezarını görmeye Agra’ya gideriz, neden olmasın.”

“Yakında mı gideceksin?”

“Bu gece,” dedi, “çok geç olmadan önce.”

Ailenin geçmişi hakkında ne zaman bir şey duysam, Golden ailesinin hikâyesindeki başka boşlukları fark ediyordum. Anlatılmayan şeyler vardı ve hikâyenin üstündeki örtünün ötesine nasıl geçeceğimi anlamak zordu. Apu bir şeylerden korkmuş görünüyordu, ama korktuğu her neyse bir hayalet değildi. Utanç verici sırlardan korkması daha yüksek bir ihtimal gibi geldi bana. Nero Golden'ın Rus ayhanesi'ne ilk gidişimizde anlattığı hikâye, "Don Corleone"nin hikâyesi geldi ne ilk ne de son kez aklıma.

O akşam Suçitra'ya, "Keşke onlarla birlikte gidebilseydim," dedim. "Hikâyenin önemli bir bölümü olabilir bu."

"Sahte bir belgesel yapıyorsun artık," dedi, "uydur gitsin."

şoke olmuşum. "Uydurayım mı?"

"Hayal gücün var," dedi. "Hayal et."

Altın bir hikâye, diye düşündüm. Romalıları için abartılı bir hikâye demekti, hayal ürünü bir masal. Bir yalan.

Anlatılanlar doğruysa veya değilse, büyük sitar ustası Ravi Shankar hayatı boyunca yalnızca dört farklı sitar çalmış, bu dört enstrümandan biriyle Beatles üyesi

George Harrison'a sitar öğretmiş, bu dersler liman kıyısındaki büyük otelin büyük odalarından birinde verilmişti ve Ravi Shankar artık yoktu, ama sitar cam bir vitrinin içinde odaya gelip giden misafirleri keyifle seyrediyordu. Terör saldırısından sonra büyük otel güzelce restore edilmiş, eski taş binanın sağlamlığı ayakta kalmasını sağlamış, içinin dekoru eskisinden daha güzel olmuştu, ama odaların yarısı boştu. Büyük otelin önünde bariyerler, metal dedektörleri ve başka bir sürü güvenlik cihazı hüznle bekliyordu, herkese olanları hatırlatan bu savunma kalkanı davetin tam aksiydi. Otelin içindeki lüks mağazaların satışları yarı yarıya düşmüştü. Terörün neticesi korkuydu ve liman kıyısındaki büyük oteli yeniden doğum sürecinde desteklemeye kararlı olduğunu söyleyenlerin sayısı çok olsa da, rakamlar *yeterli değil* diyordu. Kur yapan çiftler ve kibar hanımlar Sea Lounge Restoranı'nda çay içip atıştırmalık yemiyor, yabancıların çoğu başka yerlere gidiyordu. Binanın dokusunu tamir etmek mümkündü, ama büyüğü bozulmuştu bir kere.

Kendine Apuleius Golden diyen adam Ubah Tuur'a, Neden buradayım? derken Ravi Shankar'ın sitarı onları dinliyordu. Annemin öldüğü bina bu. Sevmeyi bıraktığım şehir bu. Hayaletlere inanıp dünyanın öbür ucuna uçacak kadar deli miyim, hem ne için? Bir tür şeytan çıkarma ayini için mi? Aptallık bu. Bir şeyler olmasını bekliyorum sanki. Ne olabilir ki? Hiçbir şey. Haydi turistik gezilerimizi yapıp eve dönelim. Leopold'a gidip kahve içelim, Bhau Daji Lad Müzesi'ni dolaşalım, sanatı hiç umursamadığı için Chhatrapati Shivaji Müzesi demeyi reddettiğim Prince of Wales Müzesi'ne gidelim. Chowpatty Sahili'nde sokak satıcılarından yiyecek bir şeyler alıp gerçek yabancılar gibi midemizi bozalım. Chor Pazarı'ndan gümüş bilezikler alalım, Kipling'in babasının frizlerine bakıp Kala Ghoda'da sarmısaklı yengeç

yyielim, Rhytm House'ın kapanmasına üzülelim, Cafe Samovar'ın yasını turalım. Müzik dinlemek için Blue Frog'a, manzarayı yüksekten seyretmek için Aer'e, deniz için Aurus'a, ışıklar için Tryst'e, kızlar için Trilogy'ye, popüler mekân görmek için Hype'a gidelim. Siktir et. Madem geldik, her şeyi yapalım.

Sakin ol, dedi Ubah. Kendini kaybetmiş gibisin.

Bir şeyler olacak, dedi Apu. Dünyanın diğer ucuna çekilmemin bir nedeni olmalı.

Lobide göz kamaştırıcı bir kadın Apu'nun üstüne atıldı. Groucho! diye haykırdı. Dönmüşsün! Sonra Somalili uzun boylu güzelin ona baktığını fark etti. Ah, kusuruma bakmayın, dedi. Bunu çocukluğundan beri tanırım da. Ağabeyine Harpo derdik, biliyor muydunuz? Parmağını şakağına götürüp pıt pıt vurdu. Zavallı çocuk. Buna da huysuzun teki olduğu ve sürekli kadınların peşinden koştuğu için Groucho derdik.

Bilmez miyim, dedi Ubah Tuur.

Hemen bir parti vermemiz gerek! dedi göz kamaştıran kadın. Ara beni, canım! Herkese haber veririm ben. Telefonuyla konuşarak hızla uzaklaştı.

Ubah Tuur kaşlarını kaldırıp sorgular gibi Apu'ya baktı.

Adını hatırlamıyorum, dedi Apu. Sanki onu daha önce hiç görmemiş gibiyim.

Groucho, dedi Ubah Tuur, eğlenmiş gibi.

Evet, dedi Apu. D'ye de Chico derlerdi. Marx kardeşlerdik biz. Meyveli dondurmaaa! Beni üye olarak kabul edecek hiçbir kulübün üyesi olmak istemem. Harika bir gece geçirdim ama bu gece o gece değildi. Seni para için öldürürdüm. Hah hah ha. Hayır, biz arkadaşız. Seni bedavaya da öldürürüm. Bunlardan kurtulmak için bile dünyanın diğer ucuna gitmeye değerdi.

Buraya geldiğimize şimdiden değdi, dedi. Senin

hakkında hiç bilmediğim şeyler öğreniyorum, henüz otelden bile çıkmadık üstelik.

Senin gibi bir kızı arıyordum, dedi Apu, Groucho'vari tavrıyla. Seni değil de senin gibi bir kızı.

Kes.

Apollo Bunder'da Gateway'e doğru birkaç adım atmışlardı ki Ubah durup Apu'ya arkalarından gelen dört adamı gösterdi; siyah şapkalar takmış, siyah takım elbise ve gömlekler giymiş, ince siyah kravatlar ve güneş gözlükleri takmış adamlar şakır şakır terliyordlardı ve komik denecek kadar dikkat çekiciydiler.

Rezervuar köpekleri peşimizde galiba, dedi Ubah. Belki de cazcı kardeşler, emin olamadım.

Karşılarına dikildikleri zaman dört adam saygıyla karşılık verdi. Sirji, saygıdeğer babanızın bazı iş arkadaşlarının iş arkadaşlarıyız, dedi "Mr. Brown" rolündeki Quentin Tarantino'ya en çok benzeyen. Sizin güvenliğinizden sorumluyuz ve en üst düzeyde ihtiyatla görevimizi yerine getiriyoruz.

Bu görevi size kim verdi? diye sordu canı sıkılan Apu, kuşkuyla ve her zamanki gibi huysuzca.

Sirji, saygıdeğer babanız bazı araçlar üzerinden görevlendirdi bizi. Saygıdeğer babanız buraya dönme kararınızdan habersizdi ve döndüğünüzü öğrenince sizin için endişelendi, sorun yaşamamanızı istedi.

O zaman saygıdeğer babama aynı araçlar üzerinden bebek bakıcısına ihtiyacım olmadığını bildirin, ondan sonra gitmekte özgürsünüz beyler.

Mr. Brown'un yüzü asıldı. Haber vermek bizim görevimiz değil, dedi. Bizim görevimiz itaat etmek.

Bir sessizlik oldu. Sonunda Apu omuz silkip onlara arkasını döndü. Geride durun yeter, dedi. Uzakta kalın. Görüş alanıma girmenizi istemiyorum. Başımı çevirir-

sem diğeri yöne doğru sıçrayın. Gözüme görünmeyin. Aynı yanımdaki hanımefendi için de geçerli. Geri çekilin.

Mr. Brown başını nazıkçe ve üzüntüyle eğdi. Tamam, Sirji, dedi. Elimizden geleni yaparız.

Durup limandaki teknelere baktılar. Saçmalık bu, dedi Apu. Uzun yürüyüşü sırasında Petya'yı takip ettirmesini anlıyorum, sonuçta o Petya, ama benim bir yetişkin olduğumu anlaması gerekiyor.

Ubah kıkırdamaya başladı. Buraya gelirken, dedi, Hindistan'da yoksulluğu görüp şoke olacağımı sandım, durumun benim ülkemdekinden bile kötü olabileceğini düşündüm veya başka türlü bir sefaletle şahit olacağımı, neyse, gördüklerime alışmamın zaman alacağını sandım. Şehre gelir gelmez bir Bollywood filmine adım atacağımızı bilmiyordum.

Kes.

Akşam yemeğinden sonra otele döndüklerinde lobi-
de onları kır saçlı, kartal burunlu, krem rengi takım elbise giymiş, kriket kulübü kravatı takmış, elinde Borsalino marka şapka olan bir beyefendi bekliyordu. İngiliz olmasına rağmen İngiliz centilmenlerinin İngilizcesiyle konuşuyordu.

Affedersiniz, çok pardon. Rahatsız ediyorum ama, bana birkaç dakikanızı ayırmanızı rica etmemin bir sakıncası var mı acaba?

Konu nedir?

Acaba, mümkünse daha sakın bir köşede konuşmayı talep edebilir miyim? Gözlerden ve kulaklardan uzakta?

Ubah Tuur adamı alkışlamaya başladı. Bunların hepsini sen ayarladın, dedi Apu'ya. Beni eğlendirmek ve burada her şeyin böyle olduğunu sanmamı sağlamak için. Elbette beyefendi, dedi krem rengi takım elbiseli adama. Sizi odamıza davet etmek bizim için zevktir.

Kararma.

Odada. Adam Ravi Shankar'ın cam vitrinin içindeki sitarının yanında sıkıntılı bir tavırla dikiliyor, şapkasının kenarıyla oynuyor ve oturması yönündeki teklifleri reddediyordu.

Adımı bilmediğinize kuşkum yok, dedi. Mastan. Benim adım Mr. Mastan.

Hayır, kusura bakmayın, adınızı bilmiyorum, dedi Apu.

Genç bir adam değilim, diye karşılık verdi Mr. Mastan. Tanrı yetmişimi geçmeme izin verdi. Fakat neredeyse yarım yüzyıl önce, genç bir polis müfettişiyken babanızın iş arkadaşlarından biriyle, nasıl desem, bir temasım oldu.

Babamın iş arkadaşlarından birinin bir iş arkadaşı daha, dedi Apu. Bugün onların günü.

Sorduğum için kusura bakmayın ama, dedi Mr. Mastan. Saygıdeğer babanız şaka yollu Don Corleone dediği bir iş arkadaşından söz etmiş miydi acaba?

Apu sessizleşti, öyle sessizdi ki sessizliği sesinin yerini tutuyordu. Mr. Mastan saygıyla başını salladı. Babanızın oğullarının onun iş ilişkilerinin ne kadarını bildiğini hep merak etmişimdir, dedi.

Ben bir sanatçıyım, dedi sanatçı. Para konusuyla ilgilenmem.

Tabii, tabii. Doğal olan da bu. Sanatçı daha yüksek bir seviyede varlığını sürdürür, para denen pis şeyle ilgilenmez. Bu bohem ruhuna her zaman hayranlık duymuşumdur ama ne yazık ki benim doğamda bohemlikten eser yok.

Ubah, "polis müfettişi" ve "Don Corleone" sözcüklerini duyan Apu'nun dikkatle dinlemeye başladığını fark etti.

Size babanızın iş arkadaşı Don'la nasıl bir temasta bulunduğumu anlatmama izin verir misiniz? dedi Mr. Mastan.

Lütfen.

Kısacası, efendim, hayatımı mahvetti. İşlediği bazı ciddi suçlar ve kabahatler yüzünden onun peşindeydim. Ayrıca, genç olduğumdan, şehirde işlerin nasıl yürüdüğünü henüz bilmiyordum. Rüşvet kabul etmeyen namuslu biriydim. Önemli beyefendilerin çoğu beni ayak bağı kabul ediyordu kuşkusuz, toplumun çarklarının iyice yağlanıp güzelce dönmesine izin vermeyen bir engeldim. Belki de doğruydı bu, ama öyle biriydim işte. Ayartılamayan, rüşvet almayan bir engel. Babanızın iş arkadaşı üst kademelerdeki, benden daha az inatçı insanlarla görüştü, davadan alındım, sürüldüm. Şair Ovidius'u bilir misiniz, efendim? Augustus Caesar'ın canını sıkınca Karadeniz'e sürgün edilmiş, Roma'ya bir daha asla dönememişti. Benim kaderim de onunki gibiydi, terfi alma umudu olmadan dağlardaki küçük bir kasabada, mantar ve kırmızı altın denen domates yetiştiren Himaçhal Pradeş'te çürümek. Mitolojiye göre Pandavaların da sürüldüğü yerdı burası. Mantar ve domates diyarında ben de küçük bir Pandava'ydım. Yıllar sonra şansım döndü. Kadere bakın ki, burada adını vermeyeceğim kasabalı bir bey dürüst bir adam olduğumu düşündü, kolluk kuvvetlerinden ayrıldım, kaçakçılık yüzünden oluşan maddi kaybı engellemek için mantar ve domates tarlalarını koruyan ekibin başına geçtim. Zamanla dağlardan ayrıldım, güvenlik ve soruşturma uzmanı oldum. Tanrı'ya şükür işlerim yolunda gitti. Artık emekli oldum, benim yerime oğullarım çalışıyor ama kulağım hep tetikte, efendim, evet.

Neden buraya gelip bu hikâyeyi bana anlatma ihtiyacı duydun? diye sordu Apu.

Hayır, hayır efendim, yanılıyorsunuz, suç bende çünkü çok fazla ve uzun konuştum, daha kısa kesmem gerekirdi. Siz iki şey söylemeye geldim. İlki, artık polis olmama ve hayatımı mahveden Don Corleone'nin de hayatta olmamasına rağmen hâlâ adaletin hizmetkârı olduğumu söylemekti.

Bunun benimle ne ilgisi var?

Konu saygıdeğer babanız, efendim. Çok yüksek konumlu biri, benim hayal edebileceğimden çok daha yüksek mevkilerde, ama şu yaşıma rağmen, Tanrı'nın yardımı ve yasaların gücüyle onu alaşağı edeceğim. Güçlü düşmanım Don'un iş arkadaşı ve suç ortağıydı ve Don ölse de saygıdeğer babanız hâlâ hayatta.

Beni ve ailemi tehdit etmeye geldin. Artık gitmenin zamanı geldi bence.

Hayır, efendim, dilim düştü, asıl söylemek istediğime sıra gelmedi. Sizi tehdit etmeye gelmedim. Uyarma ya geldim.

Hangi konuda?

Don'larla fazla yakın olan ve ardından veda bile etmeden kalkıp göçen bir aile konusunda, dedi Mr. Mastan. Böyle bir aile arkasında duyguları incinmiş insanlar bırakır. İncinmiş duygular ve yarım kalmış işler. Saygıdeğer babanızın yaptığı bazı şeyler yüzünden kötü durumda kalmış olduklarını düşünenler olabilir. Duyguları incinen bu kişiler, babanız gibi büyük bir adam değildir. Belki kendi çöplüklerinde büyük kimseler sayılırlar ama dünya genelinde küçüktürler. Yerel güçleri vardır ama hepsi bu. Babanız artık onların erişiminden uzakta olabilir. Ama siz, masumane veya aptalca, kibirli veya gözü kara bir şekilde döndünüz.

Artık gitmelisiniz bence, dedi Ubah Tuur. Mr. Mastan eğilip selam verdikten sonra odadan çıkınca, Apu'ya dönüp, biz de gitmeliyiz, dedi. Hem de hemen.

Saçmalık bunlar, dedi Apu. Eski zamanların acısını çıkarmaya çalışan bir adam yalnızca. Boş tehditler. Hepsi anlamsız.

Ben yine de gitmek istiyorum. Film bitti.

Apu tartışmayı bıraktı. Evet, dedi. Haklısın. Haydi gidelim.

Kes.

George Harrison sitarda "Within You Without You", "Tomorrow Never Knows", "Norwegian Wood" ve "Love You Too"yu çalışıyordu. Bütün uçaklar önceki gece kalktığından, toplanıp hazırlandıklarında hava kararmıştı, karanlıkta oturup George'la Ravi Shankar'ın şu anda onların oturduğu yerde oturup birlikte müzik yaptığını hayal ettiler. Bir süre konuşmadılar ama sonra konuşmaya başladılar.

Ben genç bir delikanlıyken babam bana bir şey söylemişti, dedi Apu. Oğlum, demişti. Bu ülkedeki hayatta en büyük güç hükümet veya din değil, girişimcilik ruhudur. Rüşvetveyozlaşma. Tek bir sözcüğe çevirmişti ikisini, elektromanyetizm gibi. Rüşvetveyozlaşma olmadan hiçbir şey olmaz. Ülkenin tekerlerini döndüren rüşvetveyozlaşmadır, ulusun sorunlarının çözümü de. Terörizm sorunu mu var? Teröristlerin lideriyle masaya otur, boş bir çek imzala, masanın üstünden ona doğru uzat ve istediğin kadar sıfır koy, de. Çeki cebine indirdiği zaman sorun da biter, çünkü bu ülkede rüşvetveyozlaşmanın onurlu bir yanı olduğunu biliriz. Bir adam satın alındığında, hep öyle kalır. Benim babam gerçekçi bir adamdı. Onun seviyesindeki birinin kapısını bir Don veya başkası er geç çalıp rüşvet teklif edecek veya isteyecektir. Ellerini temiz tutmanın yolu yoktur. Amerika da farklı değil, demişti bana okyanus ötesine taşındıktan sonra. Burada da Küçük Tavuklarımız, Küçük Archie'lerimiz, Çılgın

Fred'lerimiz ve Şişko Frankie'lerimiz var. Onlar da onura inanır. Yani belki de dünyalar sandığımız kadar farklı değildir.

Sana bunları söylerdi yani.

Sık sık değil, dedi Apu. Ama bu rüşvetveyozlaşma konuşmasını bir-iki kez yaptı. Hepimiz birkaç kez dinledik, ezberledik. Ondan ötesine karışmadım ben.

Bu kadar çabuk dönmek zorunda kalmamız nasıl hissettiriyor? Toplam iki kişiyle karşılaştık. Bana gittiğin okulları bile gösteremedin. Korsan video kaset bile almadık. Buraya henüz gelmemiş gibiyiz.

Rahatlamış hissediyorum.

Neden rahatlamış hissediyorsun?

Artık burada olmak zorunda kalmadığım için.

Rahatlamak nasıl hissettiriyor peki? Buradan gittiğin için memnun musun? Tuhaf bir duygu değil mi bu? Aslında değil.

Neden?

Çünkü benliğin değişebilirliğine inanıyorum. Kişinin hayatın baskıları altında eski kimliğini tamamen yitirip başka birine dönüşebileceğine.

Sana katılmıyorum.

Bedenimiz sürekli, tamamen değişiyor. Saçlarımız, derimiz, her şey. Yedi yılda bir vücudumuzdaki bütün hücrelerin yerini yenileri alıyor. Yedi yılda bir yüzde yüz değişiyoruz. Neden benlik için de aynısı geçerli olmasın? Buradan yedi yıl önce ayrıldım. Artık farklı biriyim.

Söylediklerinin bilimsel açıdan doğru olduğundan emin değilim.

Bilimden söz etmiyorum ben. Ruhtan söz ediyorum. Ruhun yapıtaşı hücreler değil. Makinedeki hayalet. Zamanla eski hayaletin çıkıp gittiğine, yerine yenisinin yerleştiğine inanıyorum.

Yani bundan yedi yıl sonra seni tanımıyor olacağım.

Ben de senin kim olduğunu bilmeyeceğim. Belki de baştan başlamamız gerek. Belki de değişkeniz. Belki de böyle.

Belki.

Kes.

Gece havası nemliydi. Kargalar bile uykudaydı. Üzgün yüzlü Mr. Brown ve diğer rezervuar köpekleri karanlığa rağmen yüzlerinde güneş gözlükleriyle dışarıda bekliyorlardı.

Taksinizi gönderdik, dedi Mr. Brown. Sizi eski adıyla Sahar, yeni adıyla Chhatrapati Shivaji Uluslararası Havalimanı'na götürmek bizim görevimiz.

Ne kadar sinir bozucusunuz, dedi Apu. Size ihtiyacımız yok.

Size eşlik etmek bizim için bir onurdur, dedi Mr. Brown. Bakın, üç Mercedes-Benz sedan bekliyor. Önde gidecek araç, sizin araç ve arkayı kollayacak olan. Her şeyin en iyisine layıksınız, sirji. S-sınıfı Maybach, asfalt için yapılmış özel jet gibidir. Size bu birinci sınıf araca kadar eşlik edeyim.

Gece doğasını ondan gizledi, Apu ona nasıl sırt çevirdiyse o da ona öyle sırt çevirdi. Binaların cepheleri kasvetli ve örtüktü. Sea Link Köprüsü üzerinden Mahim Körfezi'ni geçtiler, ama havalimanı çıkışından önce Batı Express Otobanı'na döndüler.

Apu Golden, Neden buradan gidiyorsunuz? diye sorunca Mr. Brown ona doğru dönüp gözlüğünü çıkardı ve cevap vermesine gerek kalmadı.

Bir iş meselesi, dedi Mr. Brown. Kişisel bir şey değil. Bir müşterimiz diğerinden daha fazla ödeme teklif etti. Uzun zamandır bizimle çalışmayan bir müşterimiz yerine düzenli çalıştığımız bir müşterimizi tercih etmemiz gerekti. Saygıdeğer babanıza bir mesaj göndermeleri ge-

rekiyormuş, efendim. Bu mesajı anlayacağından hiç kuş-kum yok.

Anlamıyorum, diye haykırdı Ubah. Ne mesajı?

Mr. Brown ciddi bir tavırla karşılık verdi: Mesaj şu, efendim, sizi uyarmamıza rağmen yaptıklarınız bizi zor durumda bıraktı. Eyleme geçtikten sonra kıta değiştirdiniz, aramıza okyanuslar girdi ve sizi orada bulacak imkânımız ve irademiz yoktu. Fakat oğlunuzun dönmesine izin vermekle hata ettiniz. Mesaj tam olarak bu işte. Sizden özür diliyorum madam, siz masum bir görgü tanığısınız, değil mi, sivil zayıf sayılırsınız. Bu konuda çok üzgünüm.

Arabalar büyük gecekondu mahallesi Dharavi'nin kıyısındaki Mithi Nehri'nin üstündeki önemsiz bir köprüden geçti, parlak gümüş rengi Maybach'ın içinde müzik sonuna kadar açılmıştı. Zenginler keyif yapıyor. Başka ne olacak. Neden olmasın. Silah sesleri duyulmadı, zaten tabancalara susturucu takılmıştı.

Tropiklerde cenazeler hemen kaldırılır, ama cinayet soruşturmaları cenaze törenlerini kaçınılmaz olarak geciktirir. Haberler ulaştıktan sonra her gün Golden'ların evindeydim ve felaket zamanı durdurmuştu sanki. Mrs. Blather'la Mrs. Fuss'ın cesetlerin ülkeye getirilmesi için ayarlamalar yaptığı odanın dışında kimse ve hiçbir şey kımıldamıyordu ve onların ofisi bile sessizlik örtüsünün altındaydı. Petya babasına yakın olmak için eve gelmişti, ama çoğunlukla Avustralyalı terapistiyle birlikte mavi ışıklı odasındaydı. D Golden da çoğu gün evdeydi, siyah giysiler içinde bir köşede oturuyor, Riya'nın elini tutuyordu. Kimse konuşmuyordu. Evin dışında, hikâye bir an için kükreyerek yayıldı. Frankie Sottovoce her yerde yıldız heykeltıraşının ölümünün yasını tutuyordu. Ölen kadının uzun boylu ve zarif ailesi televizyonda kraliyet nöbetçileri gibi soylu tavırlarla Sottovoce'nin arkasında duruyor, üzüntülü, kuru gözlerle bakıyorlardı. Nero Golden dışarı çıkmıyordu, ama evin içinde olan bizler içinde bir şeylerin kırıldığını, mesajı aldığını ve kolay kolay kendine gelemeyeceğini açıkça görüyorduk. Dünyanın diğer ucunda da hem gürültü hem sessizlik vardı. Polisler, otopsiler, gazeteciler ve şiddet yüklü bir ölümü takip eden bütün siren sesleri oradaydı, ama New York'a göç etme-

sinden önce aileyi tanıyanlar sanki görünmez olmuştu, hiç sesleri çıkmadı, sanki sessizlik Golden'ların kayıp dünyasını da kefen gibi sarmıştı. Otel lobisinde "Groucho!" diye haykırarak Apu'yu selamlayan, kimliği bilinmeyen kadın hiçbir yerde yoktu. Söz ettiği diğer kadınlar, üç eski sevgilisi, havada dönen eski aşkları yasını tutmak için ortaya çıkmadı. Şehir, gidenlere arkasını dönmüş, hem göçmenlere hem ölenlere sırt çevirmişti. Mr. Brown ve iş arkadaşları tutuklandılar mı bilmiyorduk. Haber manşetlerden düştü. Groucho ölmüştü. Hayat devam etti.

Altın evdeki ejder hanımlar, Mumbai yetkililerinden teslim alınan cesetleri beklenildiği üzere hızla eve getirmeyi başardılar. Uluslararası Cenaze Nakliyatı Programı Cenaze Evi Şirketi (UCNPCEŞ) gibi kullanışsız bir ismi olan bir firmaya başvuruldu, nakliye için gerekli işlemler hemen halledildi, kapalı tabutlar ABD onaylı yük konteynerlerine konuldu. Evraklar hazırlandı, ölüm sertifikalarının noter onaylı İngilizce çevirileri hazırlandı, yerel yetkililerden cesetleri gömmek için yazılı izin alındı, Abu ve Ubah'ı New York'a mümkün olduğunca hızlı getirtmek için Hindistan'dan gelen ilk yük gemilerinden biri ayarlandı. JFK Havalimanı'nın asfalt pistinde üzücü bir veda sahnesi yaşandı. Frankie Sottovoce ve Somalili sanatçının ailesi Ubah'ın cesedini alıp kendi usullerinde gömmeye götürdü. Apu da Macdougall Caddesi'ne getirildi.

Tuhaf ve zor bir vedaydı. Mühürlü tabut açılmadı. Ceset tahnit edilmediği için devlet cenaze töreninde tabutun açılmasına izin vermedi. Nero dinî tören yapılmasına izin vermeyip cesedin gömülmek yerine yakılmasını isteyince UCNPCEŞ'in müdürü başını önüne eğip bir saat sonra döneceğini söyledi. Kremasyon kalıntılarını getirecekti. Veya tercih edilen buysa küllerden kurtulacaktı. "Hayır," dedi Nero. "Onu geri getirin." Cenaze evi müdürü başını yeniden eğdi. "Bilmeniz gerekir ki," dedi,

“bu eyalette külleri nerede saklayacağınız veya nereye saçacağınız yasalarla belirlenmemiştir. Onları bir mezar, bir nişe, bahçeye, evde bir kaba, istediğiniz yere koyabilirsiniz. Saçmayı tercih ederseniz istediğiniz yerde yapabilirsiniz bunu, fakat insanların göreceği şekilde yapmasanız daha iyi. Kremasyon külleri zararsızdır, dolayısıyla kamu sağlığını tehdit etmezler. Özel mülke serpmek için mülk sahibinin izni gerekir, kamusal alana serpmek istiyorsanız yerel yetkililere bildirmeniz doğru olur. Külleri sahile veya New York Limanı civarına serpmek istiyorsanız Çevre Koruma Kanunu’nun denizde gömülme konusundaki düzenlemelerini–”

“Yeter,” dedi Nero Golden. “Hemen sus ve git.”

Sonraki bir saat boyunca kimse konuşmadı. Vasilisa oğlu Vespasian’ı üst kata götürdü, geri kalanlarımız tabutun yanında, kendi düşüncelerimize gömülmüş halde oturduk. Bu korkunç saat boyunca Apu’nun arkadaşlığımız boyunca inanmaya direndiğim bir konuda beni nihayet ikna ettiğini anladım; insan dünyasında tanımlanamaz şeyler varlığını net bir şekilde bilinebilir şeylerle bir arada sürdürüyordu ve insanlarla ilgili açıklanamayacak gizemler vardı. Ne kadar uğraşırsam uğraşayım, bütün Golden’lar arasında özellikle de onun Hintli derisini dököp yaşadığı şehirden batıya, Village’a gelmeyi kolayca kabul etmesinin nedenini anlayamıyordum. Yaşlı adamın geçmişinde karanlık işler vardı, Petya zaten hasarlıydı, Dionysos geleceği hakkında gizli özlemler duyuyordu, onların seçimlerini anlıyordum, ama Apu doğduğu şehirdeki hayatın parçasıydı, seviyor ve seviliyordu, kalbinin kırılması ülkeden ayrılmayı hevesle kabul edişini açıklamakta yetersiz kalıyordu. Mantığımın sesi, Nero’nun oğulları arasında babasının gölgelerini en net onun gördüğünü, gördüklerinden korktuğunu ve gerçeğin belki de bununla ilgili olduğunu söylüyordu. Geleneksel bir

şekilde yetiştirildiğini, babasının kararının onun için yasa olduğunu söylerken de haklıydı belki. Fakat başka bir ses, içime yerleştirdiği ama direndiğim ses şimdi bana farklı bir sahne sunuyordu ve bu sahnede Apu bağdaş kurmuş, tepedeki eski aile evinin geniş mermer terasında meditasyon yapıyor, gözlerini kapamış içine veya rehberlik etmesi için nereye bakıyorsa oraya bakıyor ve başka bir ses duyuyordu, bana mırıldayan ses değildi bu, belki de öyleydi, belki de kendi sesi veya uydurduğu bir sestti, veya belki, onun deyişyle, hep orada olduğuna inandığı şeye ulaşmış, evrenin sesini, var olan her şeyin bilgeliğini, güvendiği sesi dinliyordu ve o ses ona *Git* demişti. Böylece, Jeanne D'Arc gibi, Aziz Yuhanna gibi, icat ettiği ve New York'ta eski benliğinin hayaletlerinden kurtulamayan "Apu Golden" gibi – bir mistik gibi, içindeki sesleri dinleyerek, biz kuşkucuların *ani bir dürtüyle* diye nitelendireceği şekilde, gitmişti.

Mistik deneyim diye bir şey vardı. Bunu anlıyordum. Mantıklı benliğim kendini tekrar öne sürdüğünde evet, haklısın diyecekti, ama bu bir iç deneyimdir, dış dünyayla ilgisi yoktur; öznel, nesnel değil. Union Meydanı'ndaki stüdyosunda Apu'nun yanında dursaydım hayaletleri görmeyecektim. Yedi buçuk yıl önce Walkeswar'daki terasta yanında diz çökseydim Güç benimle konuşmayacaktı. Herkes bir Jedi şövalyesi olamaz. Avustralyalıların çoğu olabileceklerini iddia ediyor, doğru. Belki Apu da nasıl güveneceğini ve bir zamanlar tinsel seviye dediği şeyi kullanmayı öğrenmişti. Ama ben, hayır, ben yapamadım.

Apu'nun dönüşünden sonraki kırk gün ve gece boyunca Altın Ev yastaydı, yasak bölgeydi, perdeleri gece gündüz kapalı, kepenkleri indirilmişti ve gelenler olduy-sa bile bunu hayaletler gibi sessizce yaptılar. Nero orta-

dan kayboldu. Petya'nın yeniden eve taşınmış olduğunu, belki terapist Lett'in de yanında olduğunu tahmin ediyordum, ama bu yalnızca benim tahminimdi. Petya Golden, kardeşinin Altın Ev'in salonunda bekleyen tabutunu ziyaret etmemiş, onu affetmemiş, adını bir daha anmamış, Ubah'ın cesedine ne olduğunu, mezarının yerini sormamıştı. Bazı yaralar iyileşmez. Bahçeler'in sakinleri hayatlarına devam ettiler, yaralı evin küçük dünyalarından çekilmesine saygı duydular. Minik Vespasian'ı görmeyi her zamanki gibi çok istesem de oraya gitmedim. Bir keresinde Vasilisa'yı arayıp onunla biraz vakit geçirmek için yalvarmayı düşündüm, ama ters bir karşılık alacağımı biliyordum, bu yüzden dilimi tuttum. Zaten çok meşguldüm; Suçitra'yla benim işimiz başımızdan aşkındı. O siyasi dönemde kendimizi siyasi videolar dünyasında bulmuştuk, özellikle kadın hakları grupları için aile planlaması videoları yapıyor, kadınları ilgilendiren meseleler konusundaki Cumhuriyetçi duyarsızlığına saldırıyorduk. Ünlenmeye başlamıştık; o yıl videolarımız Pollie siyasi reklam ödülleri silip süpürdü, özellikle kadın ticareti kurbanı bir çocuğun hikâyesini anlatan videomuz büyük ilgi gördü. Suçitra –kolay telaffuz edilsin diye çalışmalarımızda Suchi Roy adını kullanıyordu– bir medya yıldızına dönüşmeye başlamıştı, ben de ona memnuniyetle yardım ediyordum. Böylece ölüme sırt çevirip yüzümü hayata döndüm. Fakat hayat o yıl gürültülü ve endişelendirici bir hal almıştı. Bahçeler'in kapalı kapılarının ötesindeki dünyada her şey tuhaflaşıyordu.

Büyülü –ve şimdi trajik– kozadan çıkmak, Amerika'nın gerçekliği geride bırakıp çizgi roman evrenine girdiğini keşfetmekti; DC, diyordu Suçitra, DC'nin saldırısı altında. Gotham ve ötesindeyse Joker'in yılıydı. Pelerinli Kahraman hiçbir yere görünmüyordu –kahramanlar çağı değildi– ama mor fraklı ve çizgili pantolonlu baş düşmanı her yerdeydi, sahneyi boş bulduğuna besbelli sevin-

mişti ve spotların altında olmaktan memnundu. İntihar Timi'nden, o âciz rakiplerinden kurtulmuştu ama altındaki birkaç kişinin Joker yönetiminin gelecekteki üyeleri olduklarını sanmalarına izin vermişti yine de. Penguen, Riddler, İki Yüz ve Zehirli Sarmaşık kalabalık stadyumlarda Joker'in arkasında sıraya giriyor, liderleri konuşurken arkada *doo-wop* vokalistleri gibi iki yana sallanıyorlardı. Liderleri Beyaz tenin ve kırmızı dudakların rakipsiz güzelliğinden söz ederken kabarık yeşil peruklar takan izleyiciler hayranlıkla onu izleyerek hep bir ağızdan *Hah! Hah! Ha!* diye tezahürat yapıyorlardı.

Joker'in kökenleri tartışma konusuydu, çelişkili hikâyelerin havada uçuşmasından keyif aldığı belliydi, ama tutkulu destekleyicilerinin de can düşmanlarının da aynı görüşte olduğu bir konu vardı; tamamen ve klinik bir deliydi. Şaşırtıcı olan, bu seçim yılının başka yıllara hiç benzememesini sağlayan şey, insanların onu deli *olduğu* için desteklemesiydi, deli olmasına rağmen değil. Başka adayların yarıştan çekilmesine neden olacak özellikleri onu takipçilerinin kahramanına dönüştürmüştü. Sih taksi şöförleri ve rodeo kovboyları, kudurmuş sağcı sarışınlar ve beyin cerrahları hemfikirdi; onun deliliğini seviyoruz, muhallebi çocukları gibi üstü kapalı konuşmuyor, düşündüklerini pat diye söylüyor, canı hangi bankayı soymak istiyorsa soyuyor, kimi öldürmek isterse öldürüyor, bizim adamımız o. Siyah yarasa şövalye uçtu gitti! Artık yeni bir gün başladı, her şey çok eğlenceli olacak! Herkes selamlaşın Birleşmiş Joker Devleti'ni! BJD! BJD! BJD!

O yıl balonlar yılıydı. O balonlardan birinin içinde, Joker çığlıklar atıyor, kahkaha efekti tam zamanında yayınlanıyordu. O balonda hava durumu değişmiyordu ve Kuzey Kutbu buzulları yalnızca yeni bir emlak projesi fırsattı. O balonda, silahlı katiller anayasal haklarını kullanmış oluyorlardı, ama öldürülen çocukların anne babaları Amerika karşıtıydı. O balonun içindekiler zafer

kazanırsa, Amerika'ya tecavüzcüler ve katiller gönderen güneydeki ülkenin başkanı iki ulusu ayıracak bir duvarın bedelini ödemek zorunda kalacaktı; Amerika'nın düşmanları ânında ezilip yenilgiye uğratılacaktı; kitlesel sınır dışı uygulamaları başlayacaktı; kadın muhabirler bir taraflarından kan geldiği için güvenilmez sayılacaktı; ölen savaş kahramanlarının ebeveynlerinin İslam hesabına çalışan radikaller olduğu ortaya çıkacaktı; uluslararası anlaşmalara sadık kalınmayacaktı; Rusya dost ülke olacaktı ve bunun Rus oligarkların Joker'in kirli girişimlerini desteklemesiyle alakası olmayacaktı; şeylerin anlamları değişecekti; çok sayıda iflas iş alanında önemli deneyim sahibi olmak anlamına gelecekti; hakkınızda açılmış üç bin beş yüz dava iş zekânızı kanıtlayacaktı; müteahhitletinizi öldürtmek sert bir işadamı olduğunuzu gösterecekti; sahtekâr bir üniversite eğitime adanmışlığınızı kanıtlayacaktı; anayasanın ikinci maddesi kutsal sayılırken birinci maddeye aldırان olmayacaktı; lideri eleştirenler bedelini ödeyecekti; Afrikalı-Amerikalılar da ona uya-caktı çünkü kaybedecek bir şeyleri yoktu. Bu balonda bilgi cehaletti, yukarısı aşağısıydı, nükleer şifreleri elinde bulunduran kişi yeşil saçlı beyaz tenli ağzı kırmızı bir kesiğe benzeyen kıkırdayıp duran biriydi ve askerî briefing ekibine nükleer silahları kullanmanın neden kötü olduğunu dört kez sormuştu. Bu balonda kenarına jilet tutturulmuş oyun kartları komikti, insanların yüzlerine asit fışkırtan yaka çiçekleri komikti, kızınızla sevişmeyi istediğinizi söylemek komikti ve kinaye denilen şey aslında kinaye olmadığında bile komikti, yalan söylemek komikti, nefret komikti, bağnazlık komikti, zorbalık komikti ve tarih, neredeyse, eğer şakalar olması gerektiği gibi komik olursa, bin dokuz yüz seksen dördtü.

Diğer balonda –annemle babamın bana uzun zaman önce öğrettiği üzere– New York şehri vardı. New York'

ta, şimdilik, en azından şimdilik bir tür gerçeklik korunuyordu ve New York'lular bir dolandırıcıyı görür görmez tanıyorlardı. Gotham'da Joker'in kim olduğunu hepimiz biliyorduk; onunla da, şehvetle arzuladığı kıızıyla da, adını anmadığı kıızıyla da, spor olsun diye filleri ve leoparları öldüren oğullarıyla da işimiz olsun istemiyorduk. Joker bir gökdelenin tepesinden sallanarak, "Manhattan'ı ele geçireceğim!" diye haykırdığında abartılı şakasına değil ona güldük, o da şovunu insanların onu henüz tanımadığı veya daha da kötüsü tanıdığı ve onu bu yüzden sevdiği yerlere götürdü; ülkenin en az onun kadar deli tiplerle dolu yerlerine. Kendi halkına. O kadar kalabalıktilar ki insanın içi rahat edemiyordu.

O yıl, meczup bir fanteziyle acı gerçek arasındaki büyük mücadelenin yılıydı, bir tarafta *la chose en soi*, büyük olasılıkla bilinemeyecek olan ama kendi içinde var olan şey, hakkında söylenenlerden veya nasıl görüldüğünden bağımsız olarak dünya, Kant'çı terminolojiyle söylemek gerekirse, *Ding an sich* – diğer tarafta sayfa sayfa sahne arasındaki sınırı aşan bu çizgi roman karakteri vardı –bana bir tür kaçak göçmen gibi geliyordu– ve planı, bütün ülkeyi, sahte bir komedi eşliğinde dehşetli bir çizgi romana, şu modern çizgi romanlardan birine, kara suçlar, kaçak Yahudiler, puştlar ve kaltaklarla –liberal elitleri sinirlendirmek için bazen bu sözcükleri kullanırdı– dolu çizgi romanlardan birine çevirmektir; o çizgi roman da seçimler hileli, medya yozlaşmış, nefret ettiğiniz her şey size düzenlenen bir komploya dönüşmüştü ama sonunda! Yaşasın! Sonunda kazanıyordunuz, kabarık perügunuz bir taca dönüşüyordu ve Joker de Kral oluyordu.

Kasım ayında ülke New York gibi mi düşünecekti yoksa kabarık yeşil peruklar takıp gülecek miydi, görecektik. *Hah! Hah! Ha!*

Altın Ev'in trajik piyesi son perdelerine yaklaştıkça, dikkatimi Dionysos Golden'ın giderek ıstıraplı bir hal alan hayatına çeviriyorum – şimdi yapıyorum bunu ama o zamanlar görevimi ihmal etmiştim! [Onunla]¹ düzenli görüşmek zordu. ([Onu] hâlâ erkekmiş gibi düşünüyordum, gerçi bu giderek daha yanlış geliyordu ve cinsel kimliğinin muğlaklığını dikkate aldığımı göstermek için [ondan] söz ederken köşeli parantez kullanıyordum. Beni bu konuda tam olarak yönlendirmediğinden –“Ne olduğumu tam olarak bilmiyorum henüz,” demişti bana biraz mahcup bir tavırla– bu geçici çözümü bulmuştum.) D'nin çevresindeki dünya, kendini biraz olsun güvende hissettiği dünya küçülerek iki buçuk mekâna dönüşmüştü: Manhattan Köprüsü ve FDR'ın civarındaki üç oyun parkına yakın, haftada dört gün gönüllü olarak çalıştığı Market Sokağı'ndaki İki Köprü Kızlar Kulübü ve Çin Mahallesi'nde Riza Z.'yle birlikte yaşadığı apartman dairesi. Bazen birlikte ateş saçlı Ivy Manuel'i dinlemeye Orchard Caddesi'ndeki gece kulübüne gidiyorlardı –D'nin konfor alanındaki buçukuncu mekân buy-

1. Parantez içindeki sözcükler İngilizce üçüncü erkek şahıs adıdır: *He, him, himself*. (Ed.N.)

du- ama o zaman da nasıl giyineceğini, yanına kimin gelebileceğini, ne diyebileceğini ve giderek artan, felç edici utangaçlığını düşünmesi gerekiyordu D'nin. İki Köprü'de kulübün çalışanlara dağıttığı her iki cinse uygun üniformalar sayesinde ne giyeceğini düşünmesine gerek kalmıyordu, bol ve siyah Çin pantolonu üstüne beyaz gömlek ve siyah spor ayakkabı giyyordu, ama geri kalan her yerde [kendini] nasıl sunacağı konusunda kararsızdı. Vasilisa'nın giysi odasındaki macerasından sonra kadın giysileri giymekten hoşlandığını [kendine] itiraf etmiş ve olanları Riya ve Ivy'ye anlatacak cesareti bulmuştu, bu konuda da konuşmuşlardı. "Güzel," demişti Riya. "İlk adımı attın. Bunu önümüzdeki üç yılın başlangıcı olarak düşün. Dönüşümü ağır ağır işleyen bir büyü gibi düşün. Senin kendine özel bin bir gecen, olmak istemediğin kurbağa olmayı bırakıp belki de bir prensese dönüşeceğin dönem." Ivy de ekledi: "Ama istediğinden daha fazla ilerlemek zorunda değilsin. Belki de pembeler giyip güzel görünmek isteyen bir kurbağasın yalnızca."

D bir uzmandan yardım da alıyordu ama pek faydası olmuyordu. Uzman'la tartışmak istiyordu sürekli. Uzman'ın kim olduğunu bana söylemeyi reddetti, onun yerine bana Riya'dan gizlediği bastırılmışlıklarını ve düş kırıklıklarını anlattı. Bunları Riya'yla konuşamıyordu çünkü kimlik Riya'nın asıl ilgi alanıydı, kendini benliğin transformik akışkanlığı düşüncesine adanmıştı ve bazen D'nin EK dönüşümü ve eksiksiz metamorfozu için fazla hevesli davranıyordu. [Ona] yardım edebilmem gerekirdi. Belki olanları engelleyebilirdim. Belki hepimiz engelleyebilirdik. Belki de D Golden bu dünyadaki hayata uygun biri değildi.

Sıradaki diyalogun hücreyi andıran boş, siyah beyaz bir odada geçtiğini, konuşturulan kişinin ifadesiz bir yüz-

le metal bir sandalyede dimdik oturduğunu, [onu] soruya çeken Uzman'ın de Ex Machina'daki Alicia Vikander ve Godard'ın Alphaville'indeki Alpha Soixante karışımı oldukça sofistike bir android olduğunu hayal ediyorum. İkisinin de konuştuğunu duymuyoruz. Ses senkronizasyonu yok. Yalnızca monoloğu duyuyoruz; fakat monolog doğrudan konuşulanları alıntılamadığı için, odadaki iki kişinin dudak hareketleri bazen –her zaman değil– dış sesin anlattıklarına uyuyor. Bu sahnede bir tutukluyla avukatının ziyaret günü buluşmasını andıran bir şeyler var. Konuşan kişinin üzerindeki tulumun (sahne renkli olsaydı) turuncu olduğunu veya el ve ayak bileklerinde kelepçeler olduğunu görmek şaşırtıcı olmazdı. Bu sahnede, doğru çekilirse, komik bir yan da var.

D GOLDEN'IN [KENDİ] CİNSELLİĞİ HAKKINDAKİ MONOLOĞU VE UZMAN'IN GÖRÜŞLERİ

Birinci Bölüm. Konuşmanın en başında soruyor bana, Uzman, hiç beklemeden soruyor ilk sorusunu; çocukken pembeyi mi seviyordun maviyi mi?

Sorusu beni hayrete düşürüyor gerçekten. Tarihin bu çağında sorulacak bir soru mu bu, mavi ya da pembe mi? diye soruyorum ona da.

Hatırım için cevapla, diyor, ne olur, sanki danışan o, psikolog benmişim gibi.

Şöyle cevap veriyorum, çünkü inadım tutuyor, diyorum ki, *Vogue*'un editörü Diana Vreeland bir keresinde Hindistan'ın lacivertinin pembe olduğunu söylemişti, demek ki Hindistan'da pembe ve mavi aynı şey.

Bu soru seni neden bu kadar sinirlendirdi, diye soruyor kadın Uzman, iki renk arasında seçim ya-

pacaksın alt tarafı. Tren setlerini mi yoksa bebekleri mi tercih ettiğini de sorabilirdim. O soruya cevap vermeyi mi tercih edersin.

Parantez içinde hiçbir zaman Marksist olmadığımı belirtmeliyim, ama saldırı şekli içimde güçlü antikapitalist duygular uyandırmıştı. Piyasanın zorla hayatlarımıza soktuğu maddeci sınıflandırmaların; kızlar için pembe, erkekler için mavi, erkek çocuklar için trenler ve silahlar, kız çocuklar için bebekler ve elbiseler gibi tercihlerin ötesine geçtiğimizi sanıyordum, diye karşılık verdim. Neden beni bu antik, zamanı geçmiş söyleme zorluyorsun?

Düşmanca karşılıklar veriyorsun, dedi kadın. Öfkeni tetikleyecek bir şeye mi temas ettim?

Tamam, dedim, gerçek şu, çocukken en sevdiğim renk sarıydı, hâlâ da öyle. Bir süre Stephen Dedalus'un arkadaşı gibi *kahrolsun sarı sopan* diye küfretmeye bile çalıştım ama bu alışkanlığı fazla sürdüremedim.

Güzel, dedi, ilerleme kaydediyoruz, renk spektrumunda sarı maviyle pembe arasındadır.

Bu söylediklerinin aptalca olduğunu düşündüm, çok aptalca, Neandertal'lik ölçüsünde, Cro-Magnon'luk ölçüsünde aptalcaydı ama dilimi tuttum, bir şey demedim. Belki de bana göre değil bu iş, diye düşündüm.

Diğer sorusuna gelince, ona hiçbir zaman bir tren setim olmadığını söyledim. Ağabeylerimin bir treni vardı ve oyuncakla oynamak için fazla büyük olmalarına rağmen o tren setiyle oynamalarını seyredirdim. Elektrikli arabaları da vardı ve onlarla oynamalarını seyretmek bana utanç verirdi, büyüün artık, diye düşünürdüm içimden. Onlardan çok daha küçük üvey kardeşleriydim, anlı-

yorsunuz ya. Benim oyuncaklarım sandal ağacından yapılma tahta hayvanlardı, yıkanırken onları küvete sokardım, çünkü ıslanınca çok güzel kokarlardı. Sandal ağacından yapılma bir fil ve bir deve. Sandal ağacından arkadaşlarım için maceralar uydururdum, her gece banyo saatinde başka bir hikâye anlatırdım. Fil hortumuna ne gizlemişti, deve neden çölden nefret ediyordu, böyle şeyler. Belki de yazmalıydım o hikâyeleri. Çoğunu hatırlamıyorum artık. Yani, sorularınıza cevap vermek gerekirse, bebeklerle trenler arasında seçim yapmam gerekirse, sandal ağacından hayvanları seçerdim. Ama onlara giysi falan giydirmezdim. Yalnızca hikâyeler anlatır ve yıkardım onları.

Böyle devam ettik, o beni zorluyor, ben ona direniyordum. Bir noktada ona üvey annem ve evin anahtarlarının hikâyesini anlattım. İtiraf ediyorum; yaptığım en kötü şeydi. Uzman'a da söyledim bunu. Pişmanlığımı anlattım ona.

Pişmanlıkla ilgilenmiyordu, kavga ettiğimizde ve arabadan indiğimce Riya'nın söylediklerine benzer şeyler söyledi. Nefretin yaptıklarımı açıklamaya yetmediğini söyledi. Sonunda asıl konuya geldik. Diyelim ki evin hanımı olmak istiyordun. Diyelim ki meselenin temelinde bu vardı. Buna ne tepki verirsin?

Tepkim şöyle oldu, bam! Ben gidiyorum, bu iş yürümeyecek.

Kapıdan çıkmak üzereyken alçak sesle sordu, bunun yerine ne yapacaksın, dedi ve durdum, kapı koluna uzattığım elimi indirdim, dönüp oturdum ve belki de haklısınız, dedim. Ne anlama gelir haklı olmanız? Benim hakkımda ne söyler? Kimim ben.

Bunu öğrenmek için buradayız, dedi Uzman.

İkinci Bölüm. Oyuncaklar ve renkler hakkında birkaç soru daha sordum. Bir zamanlar, dedim, bir erkek çocuk pembe rengi ve bebekleri sevince anesiyle babası eşcinsel olduğundan korkup onu erkek çocuk renklerine ve oyuncaklarına yönlendirmeye çalışırdı. Cinsel yöneliminden kuşkulandırmaya başlardı ama toplumsal cinsiyetini sorgulamak akıllarına gelmezdi. Şimdi siz de tam aksi yönde ilerliyorsunuz. Oğlanın muhallebi çocuğu olduğunu söylemek yerine onu kız olduğuna ikna etmeye çalışıyorsunuz.

Peki o zaman, diye sordu, gey misin? Erkeklerden mi hoşlanıyorsun? Hayır, dedim. Emin olduğum tek şey bu belki de. Güzel, dedi. O zaman hayali ebeveynlerin güdülerini çözmeye çalışmayı bırakalım ve elimizdeki göreve odaklanalım, sana yani. Erkek bir homoseksüel değilsen kadın homoseksüel misin o zaman?

Ne? dedim.

Lezbiyen misin? diye sordu Uzman.

Henüz geçiş sürecinde değilim ve heteroseksüel bir kadınla birlikte yaşıyorum, dedim.

Öncelikle sevgilinin de oldukça karmaşık olduğunu tahmin ettiğim cinselliğini tartışmıyoruz, işine geldiği için onun durumunu basitleştiriyor olabilirsin, ama konumuz bu değil. İkincisi, mesele senin ne yaptığın değil kim olduğun. Bir pizza şeyiyim ve güzel yemek yemeyi severim demek arasındaki fark bu.

Tuhaf birisin, dedim Uzman'a.

Konu ben değilim, dedi Uzman.

Nasıl lezbiyen olabilirim, diye itiraz ettim, fiziksel olarak imkânsız bu.

Neden?

Nedeni belli.

O zaman sana iki sorum var. İlki şu: Lezbiyen bir kadından hoşlandığın oldu mu hiç? Başka kadınlarla sevişmeyi tercih eden bir kadından?

Olmadı diyemem, dedim. Bir veya iki kez oldu. Ama peşlerinden koşmadım.

Neden?

Nedeni belli. Benimle yatmak istemezlerdi.

Neden?

Ah, hadi ama.

Peki o zaman. İkinci sorum şu. Kadın nedir?

Bu gizemli soru birden yabancılaşılmama neden oldu. Dünyanın çoğu ülkesinde sorulduğunu hayal bile edemediğim bir soruydu. Amerikalıların bu konuda kafası mı karıştıktı acaba? Bana tuvaletleri mi soruyorsunuz? *Vajina Monologları*'nın Mount Holyoke Koleji'nde yasaklanmasını mı hatırlatacaksınız?

Bu konuda *senin* kafan mı karışık yoksa?

Bir kadının ne olduğunu biliyorum. Ama ben kadın mıyım onu bilmiyorum. Veya olmak istiyormuyum. Veya olacak cesaretim var mı. Yeterli cesarete sahip olmamaktan çok korkuyorum. Genel olarak korkuyorum zaten.

Neden korkuyorsun?

Değişimin çıplaklığından. Dramından, başkalaşmanın aşırılığından, dehşete düşüren görünürlüğünden. Başkalarının bakışlarından. Yargılarından. İğnelerden. Ameliyattan. Her şeyden çok ameliyattan. Doğal bir şey bu, öyle değil mi?

O sözcüğün ne anlama geldiğini bilmiyorum, *doğal* sözcüğünün yani. Öyle uzun zamandır yanlış kullanılıyor ki onu kullanmamak daha iyi. *Seks* sözcüğü için de geçerli aynısı.

Size katılmayacak biriyle birlikte yaşıyorum.

Sana bir cümle önermeme izin ver. “Kadın bedeni diye bir şey yoktur.”

Bununla kadın bedeni diye bir şey olmadığını kastetmediğinizi biliyorum. Çünkü kadınlar vardır, bunu inkâr edemeyiz, bedenler de vardır, bu da objektif bir gerçek ve biri diğerini içerir. *Ergo...*

İtiraz ederken bile ne demek istediğimi anladın aslında. Biz varız, bedenlerimiz de öyle, bedenlerimizin içindeyiz ama bizi tanımlayan şey bedenlerimiz değil, sınırlayan şey de bedenlerimiz değil.

Şimdi beden-zihin meselesine geliyoruz. Maddeyi veya özü birleştiren, dolayısıyla zihnin ve bedeninin ayrılmasını olanaksız kılan tek bir gerçeklik olduğu düşüncesini reddetmemiz gerektiğini öne sürüyorsunuz. Buna monizm denir ve hoşunuza gitmiyor anladığım kadarıyla. Descartes'ı ve onun düalizmini tercih ediyorsunuz. Peki *kadın*, hatta *dişi* yalnızca zihinsel bir kategori midir? Fiziksel bir yanı yok mu? Peki bu gövdesiz toplumsal cinsiyet, bedenden ayrılmış, fiziksel olmayan bu şey, fiziksel olmadığı için mantıken duman veya esinti gibi değişken olması gerektiği halde, değişim yeteneğinden yoksun mudur? Yoksa dinî, belki de Aristoteles'çi alana mı geçtik, toplumsal cinsiyet de zihin gibi ruhun niteliklerinden biri mi? Okumayı severim. Fakat bunu anlamak benim için bile zor.

Basitçe ifade edeyim. Kadın cinsel organıyla ve üreme organlarıyla doğmuş olmak seni kadın yapmaz. Erkek cinsel organlarıyla doğmuş olmak da erkek yapmaz. Öyle olmayı tercih etmediğin sürece. Karşılık vermeni istediğim sav bu. Kadınlığı belirleyen şey bir vajinaya sahip olmak değildir. Bir erkek organına sahip olmak da kadın olmanı en-

gellemez. Penisi olan bir trans kadın kadındır. Aynı fikirde misin?

Yani ameliyat olmama gerek kalmayabileceğini söylüyorsunuz.

Hadım edilmeye.

Söylemesi bile can yakıcı.

Tabii bunu seçiyorsan o başka.

Yine *tercih* meselesine döndük.

İstersen özgürlük de. Seçim yapma hakkın olduğunu söylüyorum.

Seçim yapma konusunda bir şeyler biliyorum. Kendini dönüştürmeyi seçen bir aileden geliyorum. Bana hitap ederken kullandığınız adı ben seçtim. Beni yaratan dünyadan ayrılmayı seçip belki kendimi yaratabileceğim dünyaya gelmeyi seçtim. Seçim yapma taraftarıyım. Yaptığım bu seçim beni bir kez dönüştürdü zaten. Fakat.

Fakat.

Kadın olduğumu söylersem ve erkeklik organımdan vazgeçmezsem o zaman lezbiyen kadınlar arasında olacağım ve sevişmek isteyeceğim, ama onlar erkeklik organı olan biriyle sevişmek isteyecekler, peki kadın olma tercihim kadınlar tarafından kabul edilmiyorsa kendime nasıl kadın diyebilirim.

Birisi sana öyle tepkiler verirse o bir TDRF'dir. TDRF.

Trans Dışlayıcı Radikal Feminist.

Ve bu da kötü bir şey.

Konuştüğümüz konunun sınırları dahilinde kötü bir şey, evet.

Yani vajinası olan bu kadınları, penisi olan erkeklerle seks yapmayan bu kadınları alıyorsun, onlara kötü bir isim takıp kötü insanlar olduklarını söylüyorsun, peki bunun bana ne yararı var?

Seçimine arka çıkmana yardım ediyor.

Çünkü ben haklıyım onlar haksız.

Michigan'da kırk yıldır düzenlenen kadınlara özel bir festival var, kadınların bir araya gelebileceği, müzik yapıp yemek pişirebileceği, birlikte zaman geçirebileceği bir yer, bu kadınlardan bazıları kadın hareketini kadın hareketi yapan kadınlar, cis kadınlar, daha yaşlı kadınlar, çoğu kendi döneminin devrimcilerinden. Fakat erkeklik organı olan trans kadınların festivale katılmasına izin vermiyorlar ve bu yüzden fiziksel kavganın sınırında tartışmalar yaşanıyor. Silahlı trans aktivistler festival alanının önünde kamp kuruyorlar, protestolar ve karışıklık çıkaracak eylemler planlayıp bazen bunları hayata geçiriyorlar, grafiti yapıyor, su hatlarını kesiyor, araç lastiklerini patlatıyor, penislerinin broşürlerini havaya saçıyorlar. Bu anlaşmazlıkta vajinası olan kadınların haksız olduğunu öne sürüyorum, çünkü vajinalı bir kadının belli bir kadın tipi olduğu ve diğer tipte kadınların da en az onlar kadar kadın olduğu bir döneme uyum sağlamayı başaramıyorlar. Amerikalı olmayı seçip Amerikan vatan-daşı olursan daha önceki kimliğinden tamamen vazgeçmek zorunda değilsin. Sen de Amerikan vatan-daşı oldun, ama sorgulandığın zaman kendini yabancı hissettiğini, yabancı yanını bir şekilde koruduğunu söylüyorsun. Kadın olmak istersen de aynı özgürlüğe sahipsin. Seni seçtiğin toplumsal cinsiyetten dışlamaya çalışanlara karşı çıkma hakkın var.

Peki ya bu seçimlerin seçim olduğunu göremiyorsam? Erkek gey topluluğundan homoseksüelliğin doğuştan geldiğini, insanın doğasında olduğunu, seçilemeyeceğini veya reddedilemeyeceğini

öğrendiysem ve bir geyi farklı bir seçim yapmak üzere eğitime tabi tutup geyliğinden vazgeçirme yönündeki gerici düşünceden nefret ettiysem. Öne sürdüğün seçimlerin, bu çok olasılıklı toplumsal cinsiyet farklarının aynı gerici ideolojinin parçası olmadığını göremiyorsam, çünkü seçimlerden vazgeçilebileceğini, bir kadının fikrini değiştirmeye hakkı olduğunu düşünüyorsam. Kimliğimin zor olduğunu, acı verdiğini, aklımı karıştırdığını ve nasıl seçim yapacağımı, neyi seçeceğimi bilmediğimi, hatta seçim yapmak gerektiğini bile anlayamıyorsa, ya olmayı seçtiğim değil de olduğum şeyi bulmak için önümü görmeden, tökezleyerek ilerlemem gerekiyorsa. Ya *ben buyum* diye bir şey olduğuna inanıyorsam ve onu bulmam gerekiyorsa. Ya seçim yapmak değil keşfetmek gerekiyorsa, toplumsal cinsiyetin dondurma tezgâhından bir aroma seçmem değil de başından beri kim olduğumu bulmam gerekiyorsa. Ya bir kadının *ben buyum*'unun erkek cinsel organı olan bir kadınla seks yapamayacağı anlamına geldiğini ve buna saygı duyulması gerektiğini düşünüyorsam. Ya toplumsal cinsiyet ayrımının bu cephesinde bir içsavaş çıkabileceğinden ve bunun yanlış bir savaş olacağından endişeleniyorsam. Ya hepimiz birbirine benzemeyen, farklı türde kadınlarsak ve cinsel ayrımlar da dahil olmak üzere ayrımlar geçerliyse, kötü değilse, bağnazlık değilse. Ya farklı varoluş eyaletleri federasyonuysak ve hem birliğin hem bu federasyonların haklarına saygı duymamız gerekiyorsa. Bunların hepsini anlamaya çalışırken aklımı kaybedecek gibi oluyorum ve sözcükleri tanımıyorum bile, bildiğim sözcükleri kullanıyorum ama sürekli yanlış kullanıyormuşum gibi geliyor, ya dilini öğren-

mediğim tehlikeli bir ülkede yaşamaya çalışıyorum. O zaman ne olacak?

O zaman, kafanın içindeki pamuklu tavanı yıkmak için birlikte çalışmamız gerektiğini söyleyeceğim.

Neymiş o tavan?

İç çamaşır pamukludan yapılıdır. Bir trans kadının külotunun içindekiler ona baskı yapmak ve onu ötekileştirmek için kullanılır. Bir alıntı bu.

Birisi kız arkadaşına trans-milyarder olduğunu söylemiş, güya bir şaka. Milyarderlikle özdeşleştiğim için zenginim, demiş. Buna nasıl karşılık verirdiniz?

Hiç komik değil.

[O] eşige kadar ulaştı ama odaya girmedi. Korkuyla dilin arasında kapana kısılmış hissettiğinden yerinden kılmıdayamadı, ama olduğu yerde de kalamadı. Uyarı işaretleri açıldı. Riya'yı 2-Köprü kızlar kulübünden arayıp nazikçe [onun] artık gelmemesini istediklerini söylediler, çünkü son derece kişisel sorularla kızları sıkboğaz etmeye başlamıştı ve artık [onun] yanında rahat hissetmiyorlardı. 2-Köprü'de rahat bir atmosfer vardı, kendilerini rahat hisseden kızlar var güçleriyle sosyal adalet ve çevre eğitimi programlarında çalışıyor, dijital ve ses sanatları öğreniyor, başlangıç niteliğinde STEM kurslarını takip ediyor, binanın olağanüstü planetariumunu (zengin bir haminin hediyesi) işletiyor, dans veya beslenme kursları alıyorlardı. Gönüllü olarak çalışmaya başladığı ilk günlerde, düşüşün başlamasından önce [onu] orada ziyaret etmiştim, kızların mutluluğunun çeperinde mutlu görünüyordu, kızların sakın tavırları ve oradaki toplumsal cinsiyet çeşitliliği besbelli [ona] iyi geliyordu. Gey veya değil, cis veya trans, yıldız işareti var veya yok,

genderqueer veya cinsiyetsiz, bunların hiçbirisi sorun değildi. Başta [ona] cesaret verici geldi, hatta onu heyecanlandırdı bu durum, fakat geçiş yolundaki bariyerlerle, fiziksel ve sosyal korkularıyla ve yeni dile alışmakta çektiği zorlukla yüzleşmek zorunda kaldıkça, [ondan] sonraki kuşağın sorun etmediği jenerasyon problemleriyle uğraşmak zorunda olduğu düşüncesi [ona] iyi gelmedi. Golding'in *The Inheritors* romanında Neandertal'lerin aniden ortaya çıkan ve onları, seleflerini yok olmaya mahkûm eden yeni, daha gelişmiş, ateş kullanmayı bilen insan ırkı *Homo sapiens*'e anlayışsız bir kıskançlık ve öfkeyle bakışı geldi aklıma. Belki [o] da kendini ilkel bir varlık olarak görmeye başlamıştı ve 2-Köprü'deki kızlar da [ondan] daha iyi olan ve [onun] yerini alacak olan, [onun] gidemediği yerlere giden, kısıtlı algıları yüzünden [ona] yasak olan vaat edilmiş topraklara gidebilen yeni insanlardı. Bu yüzden onlara eziyet etmeye, kantin köşelerinde veya derslik kapılarında veya bahçedeki beyzbol sahasında ya da hokey pistinde onları sıkıştırmaya, cevabını bilmedikleri soruları sormaya, nasıl vereceklerini bilmedikleri tavsiyeler istemeye ve agresifleşerek onların keyfini kaçırmaya başladı. Oradan gönderilmesi kaçınılmazdı. Durumu itiraz etmeden kabullendi.

Gözümüzü [ondan] ayırdık. Buna kuşku yok. Gidererek kırılanlaştığını görmemiz gerekirdi, belki de gördük ama hepimiz başka yöne bakmayı tercih ettik. Apu'nun öldürülmesinden sonra Nero Golden toplumsal hayattan elini eteğini çekti, görünürdeki nedeni belli olan fakat daha örtülü anlamı daha sonra ortaya çıkacak bir karanlığa çekildi. Oğlunun küllerinin durduğu kabı masasına koydu ve anlatılanlara göre küllerle her gün, sürekli konuşmaya başladı. Ejder hanımlar ona ulaşabiliyordu, Petya'ya da vakit ayırıyordu, sorunları en görünür çocuğu için her zaman vakti vardı, kundakçılık olayın-

dan sonra yavaş yavaş eski iyi haline dönen Petya'yı her zaman affediyor ve destekliyordu, ama dümensiz ve çökmekte olan, artık en küçük oğlu da olmayan D'ye verecek hemen hiçbir şeyi yoktu. Bir de küçük Vespasian ve bebeğin babasının sevgisine duyduğu ihtiyaç konusunda ısrar etmenin çeşitli yollarını bulan karısı vardı. Ona Küçük Vespa diyorlardı, sanki ikisinin de binip mutluluğa gidebileceği bir motosikletmiş gibi. Küçük Vespa'nın yanındayken Nero'nun yüzünde bazen ifadesini yumuşatan bir gülümseme belirliyordu. Vasilisa küçük gururu ve neşesine müsrifçe gösterdiği anaç ilgiyi kocasından da esirgemiyordu, bana göre bunun bir nedeni Nero'nun acısını hafifletmek istemesiydi, ama bir yandan da, kuş-kum yok ki, bencilce nedenleri vardı. Dik kafalı ve acımasız Nero'nun gitgide zayıfladığını hepimizden daha net görüyordu. Unutkanlığının arttığını, savaş arabasının dizginlerini gevşettiğini fark ediyor, zamanla Nero'nun da onun bebeği olacağını anlıyordu; bunların hepsini kabullenmeye hazırdı, çünkü projesini tamamlayınca eline geçecek ödül çok büyük olacaktı. (Oğlumun doğumundan ve çocukla arama ördüğü duvardan sonra Vasilisa hakkındaki hislerim acılaşmıştı.) Vasilisa'nın annesi de evdeydi, ama Nero ondan hazzetmediğinden Vasilisa başörtülü babuşkasını kocasından uzak tutuyor, onu küçük Vespa'nın dadısı gibi kullanıyordu. İlişkilerinde bütün iplerin Vasilisa'nın elinde olduğu belliydi. Annesi kızının her söylediğini yapıyordu. O da doğru ânı bekliyordu. Nasıl bir oyun oynandığını biliyordu. Arka planda kaldı, bebeğe Rus ninnileri söyledi, Rus masalları anlattı, belki bunların arasında cadı Baba Yaga'nın hikâyesi de vardı; çocuk neyin ne olduğunu bilerek büyümeliydi. İngilizce masal kitaplarını okuyabilse, Vespasian'ın altın *snitch* olduğunu söylerdi.

Ben de ayırdım gözlerimi D Golden'dan. O yaz boyunca Suçitra ve ben Yarasa Kadın'la meşguldük. O sür-real seçim yılında video ödülleri sistemi bizi aniden siyasi reklam yıldızlarına dönüştürünce ilerici sivil toplum kuruluşlarının ve Joker'in dişli, fazlasıyla kalifiye fakat popüler olmayan rakibesini destekleyen paralı siyasal eylem komitelerinin dikkatini çektik. Joker'i çizen en iyi sanatçılardan bazılarının yardımıyla bu gruplardan biri için yaptığımız animasyon internette viral bir videoya dönüştü. Animasyonda, sırttan canı New York'un ortasında siyasi tezahürünün gerçekte söylediği şeyleri haykırarak tekrarlıyor, kendi yandaşlarıyla dalga geçiyordu: *Sersem! Times Meydanı'nın ortasında birini öldürsem bile oy kaybetmem!* Sonunda yarasa giysili bir süper kahraman kadın havadan inip ona deli gömleği giydiriyor ve onu tımarhaneden gelen beyaz önlüklü görevlilere teslim ediyordu. Siyasi Yarasa Kadın böylece doğdu ve diğer aday ya da onun yardımcıları filmimizi kampanyanın resmî sosyal medya sayfasında yayınlayınca yirmi dört saatte üç milyon beğeni aldık, çektiğimiz üç devam filmi de aynı ilgiyi gördü. Seçim, Joker'le karanlık yanına sahip çıkan ama onu iyilik, adalet ve Amerikan hayat tarzı için kullanan, ülkeyi vahim bir şakadan kurtarabilecek bir li-

der olan Yarasa Kadın arasındaki yarışa dönüştü. Mücadelenin adını biz belirledik; söylediğimiz şeye dönüştü.

Yarasa Kadın fikri Suçitra'nındı, ama senaryoların çoğunu ben yazmıştım veya birlikte kaleme almıştık. İyi bir ekiptik, yine de bende ne bulduğunu merak edip duruyordum; birbirimizin dengi değildik, onun sonu gelmeyen yaratıcılığı benim minik ışığıma kıyasla öyle parlaktı ki bazen onun evcil hayvanıymışım gibi hissediyordum. Bir gece geç saatte, işlerimiz bittikten sonra iyice içtim ve ona bunu sordum. Karşılık olarak uzun uzun güldü. "Ne çiftiz ama," dedi, "ikimiz de özgüven yoksunuyuz ve diğerinin güvensizliklerinden habersiziz." Görmüyor muydum? Eğitimli olan, entelektüel olan, bağlantıları, referansları, yankıları, tartışmaları ve şekilleri gören bendim, onun kamerayı kullanmaktan ve diğer teknik ayrıntılardan başka bilgisi yoktu. Kendini abartılı bir şekilde küçümsüyordu, ama konuşan güvensizliği idi. Bana öğrettiği güzel şeylerden yalnızca birini hatırlattım ona. Bir görüntünün biçimi vardır, sesin de öyle, montajın da, dramanın da. Film, bu dört biçimi birbirine uydurma sanatıdır. *Aleksandr Nevski* ve *Potemkin Zirhlisi* filmlerinin yönetmeni Sergey Ayzenştayn'dan öğrendiği teorileri böyle özetliyordu. Bunu ona hatırlattığım zaman, "Tamam," dedi sırtarak. "Evet, o öğrettiğim gerçekten iyiydi."

Bu itiraflar –benim kendimi hakir görmem, onun entelektüel açıdan kendini daha aşağı bulması– ikimizi yakınlaştırdı. Böyleyizdir; birbirimizin güçlü yanlarına âşık oluruz, ama birbirimizin zayıflıklarına âşık olduğumuzda sevgimiz derinleşip kalıcı hale gelir. Aşkımızın altında buzun altındaki su gibi yatan sevginin içine düştük ve birlikte çok eğlendiğimiz halde şimdiye dek yalnızca yüzeyde dolaştığımızı anladık, oysa artık inebileceğimiz kadar derindeydik. Daha önce böyle bir şey hissetmemiştim, o da öyle, mutluluk içinde, hissettiklerimi-

ze inanamadan birbirimize bakakaldık. Dikkatimi yönelttiğim şey buydu işte. Golden ailesi düştükçe ben yükselerek çıkıyordum. Tatlı kuzumla birlikte yükselerek çıkıyorduk ve *Oklahoma!*'daki şahin gibi gökyüzünde tembel tembel daireler çiziyorduk.

"Ah, bu arada," dedi mutluluğumuzun orta yerinde, "sözünü ettiğim üç kural vardı ya?"

"Kendi paranı kazan, kendi evinde otur, evlenme teklif etme. Hatırlıyorum. Ne olmuş?"

"O kurallar pazarlığa açık artık."

"Ah."

"'Ah' mı? Gerçekten mi? Tek söyleyeceğin bu mu?"

"Haber ev sahibim U Lnu Fnu'ya nasıl vereceğimi düşünüyordum," dedim.

"Yayınbalığı almak için," dedi U Lnu Fnu, "Bazen Union Meydanı'ndaki Whole Foods'a gidiyorum ama onlarda her zaman bulunmuyor. O zaman Çin Mahallesi'ne gidiyorum. Bu tarif için erişte, balık sosu, balık ezmesi, zencefil, muz, yalancı melisa, soğan, sarmısak, nohut unu da gerekiyor. Otur ve sabırla bekle, lütfen. Ülkenin geleneksel kahvaltısı bu; mohinga. Otur, lütfen."

"Bay U," diye söze başladım. Kolunu hafifçe kaldırıp beni nazikçe susturdu. "En sonunda seni düzeltmem gerekiyor," dedi, "bilmelisin ki bu 'U' sözcüğü benim adım değil, yüksek konumlu yaşlı adamlar için kullanılan bir saygı sözcüğü. Bir de rahiplere böyle hitap edilir. Yani 'Bay U' demen, 'Bay Bayım' demek gibi bir şey. Lnu babamın adıydı ama onu da kullanıyorum. Bana Fnu diye hitap etmen en doğrusu olur."

"Bay Fnu..."

"Yalnızca Fnu de. Arkadaşız biz. Mohinga'nı ye."

"Fnu."

"Ne söylemek istediğini biliyorum. Gidip kız arka-

daşınla yaşamak istiyorsun, bunu haber vermek istiyorsun, ama Bahçeler'i çok sevdiğin için bahçe kapısının anahtarı da sende kalsın isteyeceksin. Nazik biri olduğun için ve yalnız başıma yaşadığımı bildiğin için bana çok alıştığını, beni sık sık ziyaret etmek istediğini de ekleyeceksin, falan filan."

"*Seinfeld* mi izlediniz?"

"Her bölümünü, yeniden gösterimleri de dahil."

"Ne söyleyeceğimi nereden bildiniz?"

"Kız arkadaşın beni aradı, çünkü bir şey istemen gerektiğinde dilinin tutulduğunu biliyor. Benim için bir zevktir. Anahtar sende kalsın. Odanı başka birine kiralayacağım tabii, ama istediğin zaman buyur gel, bahçeye geç."

"Yılın bu zamanında Bahçeler öyle güzel ki."

"Eve asla dönemeyeceğim," dedi yaşlı diplomat. "Daw Aung San Suu Kyi'nin değişen Myanmar'ına bile. Seyahatin bir noktasında yolcu nehir kenarına oturur ve yolun sonuna geldiğini anlar. Dönme fikrinin bir hayal olduğunu kabulleneceği bir gün gelir."

"Üzgünüm," dedim söyleyecek daha iyi bir şey bulamadığımı için.

"Golden'lar da ilginç, öyle değil mi?" diye ekledi U Lnu Fnu, neşelenip ellerini çırparak. Karakterinin daha önce şahit olmadığım sinsi bir yanını sergilemişti. "Gözlerimizin önünde parçalanıyorlar, son zamanlarda izleyecek bol bol vaktim oldu da."

Nasıl bir adamdım ben; yaşlı ve yalnız bir Burmalıyla (Myanmar'lı) birlikte kahvaltıda balık ve erişte yiyor, Bahçeler'e oradaki bitkiler ve nostaljim yüzünden ilgi duyduğumu söylüyordum. Nasıl bir adam, bir yandan onu seven kadınla birlikte yaşamayı planlarken bir yandan gizlice peydahladığı çocuğun her gün pusetiyle öf-

keli ve yaşlı bir Rus kadın tarafından dolaştırıldığı gizli bahçeye girmeye çalışır, üstelik baba olduğunu gerçek aşkından bile gizlerdi? Aynı gizli bahçede ilkeli insanlar tarafından onurlu ve dürüst biri olarak yetiştirildiği halde nasıl olur da sirenin çağrısına hemen kapılırdı? Belki bütün insanlar haindi. İyiler yalnızca henüz yol ayrımına gelmemiş hainlerdi. Belki de kendi yaptıklarından yola çıkarak genelleme yapma isteğim kolayca yapabildiklerime bahane bulmanın yoluydu.

Peki Suçitra'nın ev sahibimi araması; sevgiden mi kaynaklanıyordu yoksa biraz tuhaf mıydı? Sandığımdan daha fazlasını mı biliyordu? Öyleyse, davranışı ne anlama geliyordu? – Çocuk hakkında bir şey biliyor olamazdı tabii. Sır saklamak hepimizi paranoyaklaştırır.

Kişisel mutluluğum arttıkça, dile getirmediğim özelleştire ihtiyacım da kuvvetlendi, fakat her şeye rağmen, oğlum burada, Bahçeler'deydi. Sevgi dolu bir hayata gidecek olsam bile, ona nasıl sırt çevirir, çeker giderdim? Artık sık sık Altın Ev'in yörüngesine çekilmeme izin verdiğim için –yaptığım seçim için– pişmanlık duyuyordum. Öyle öngörüsüzdüm ki onları konu edinebileceğimi, sinemadaki geleceğime geçiş belgelerim olacaklarını, anlatıyı benim yöneteceğimi sanmıştım, ama konu olan Golden erkekleri değil bendim, hikâye tamamlanınca başka herkesten çok kendim hakkında bir şeyler öğrenmiş olacaktım. Birçok genç erkek gibi ben de kendim için ve beni sevenler için bir sırdım, her şey bitmeden önce bu sırların ifşa olması gerekecekti.

Hubris'ten sonra Nemesis gelir: *Adrasteia*, kaçınılmaz olan. İyi bir insan kötü bir insan olabilir, kötü bir kadının da iyi bir kadın olduğu ortaya çıkabilir. Kendine sadakatsizlik etmek, ah gençlik!, en büyük ihanet budur. En sağlam kaleler bile kuşatılarak ele geçirilebilir. Başımızı kaldırıp baktığımız gökyüzü tepemize inebilir, bir

dağ denize gömülebilir. Sonunda sert büyülerin, Ah Prospero!, başını onlar yiyecek, tabii Ariel gibi özgür bırakmazsan kendini. Asanı kırmazsan.

Aiskhylos'un *Ağla Balık Tutanları*'ndaki sihirli bebek süper kahraman Perseus'tu. Sofokles'in İzçiler'indeki sihirli bebeğin tanrı Hermes olduğu anlaşılmıştı. Şimdi de bir imparatorun adını taşıyan Vespasian vardı, Bahçeler'in ve kalbimin sihirli bebeği. Hayatta kalmak için ondan vazgeçmem mi gerekiyordu? Onu özgür bırakmam mı gerekiyordu?

Minnesota, Jefferson Heights'taki Clinton Oaks Cezaevi, eyaletteki tek maksimum güvenli hapisaneydi. Fakat iki mahkûmun firarından sonra gelen müfettişler gardiyanların görevlerini sık sık ihmal ettiğini, hapisane kayıt defterlerine yapmadıkları güvenlik turlarını işlediklerini ortaya çıkardı. On dokuzdan fazla gardiyan disiplin cezası aldı. Fakat mahkûmların kaçabilmesinin asıl nedeni gardiyanların ihmali değildi. Asıl neden aşk – en azından seks ve arzuydu. Kaçan iki mahkûm, Carl Zachariasen ve Peter Coit aynı hücrede kalıyorlardı ve infaz indirimsiz, ömür boyu hapis cezası almışlardı. Cezaevinin terzisinde çalışan iki mahkûm, orada görevli, evli ve iki çocuklu Mrs. Francine Otis'le arkadaş olmuşlardı. Arkadaşlıkları ilerlemiş ve daha sonradan itiraf ettiğine göre Otis iki adamla da büyük terzilik atölyesinin arka tarafındaki bir dolapta ilişkiye girmişti. Mahkûmlara kaçmaları için gereken ekipmanı, demir testeresi ve benzer aletleri getiren de oydu. Planlarını uygulamaya koyan mahkûmlar hücrelerinin arkasındaki çelik duvarda delikler açmış, gardiyanları kandırmak için yatak örtülerinin altına giysiler yerleştirmişlerdi. (Gerçi sonradan gardiyanların o gece hücreleri kontrol etmediği ortaya çıkmıştı.) Delinen hücre duvarının arkasında uzun yıllardır kontrol edilme-

yen dar bir geçit vardı. O geçitten beş kat aşığı inmiş, hava sıcak olduğı için çalıştırılmayan bir buhar borusuna girmiş, cezaevi duvarları boyunca yüz yirmi metre sürünmüş, sonra Francine'in verdiğı gereerle borunun ağızındaki elik kilidi kesip kaçmışlardı.

İnsan avı üç hafta sürdü, sekiz yüz polis, helikopterler ve köpeklerle kaçak mahkûmları aradı. Zachariassen ve Coit, Otis'in sonradan itiraf ettiğı üzere, onunla 35. Otoyol üzerinde bir yerde buluşmayı planlamışlardı, kadın onlara giysi, para ve silah getirecekti ve onu da yanlarına alacaklarını, Kanada'da aşk ve seks dolu yeni bir hayata başlayacaklarını sanıyordu. Adamların buluşma yerine gelmemesi iyi olmuştu, çünkü getirdiklerini alıp onu öldürmeyi planlamışlardı. Sonraki üç hafta boyunca birkaç kez izleri bulundu, köpekler kokularını aldı, ormandaki bir kulübede DNA izleri tespit edildi ve sonunda Kanada sınırı yakınlarındaki Kabetogama Devlet Ormanı'nda köşeye sıkıştırıldılar. Coit canlı ele geçirildi, ama Zachariassen tutuklanmaya direnirken başından üç kez vurularak öldürüldü. İnsan avı ulusal haber kanallarında sık sık yayınlandı.

Gözlerimizi D Golden'dan ayırdık, çünkü Riya Z'nin her gün [onun] yanında olduğunu, görülmesi gereken her şeyi gördüğünü sanıyorduk. Fakat üç hafta boyunca, babası Clinton Oaks Cezaevi'nden kaçtıktan Kabetogama Ormanı'nda öldürölene dek geçen her gün ve gecenin her dakikasında, Riya aklını kaçırarak gibiydi. D'nin 2-Köprü kulübünden ayrılmasının istendiğı dönem de buydu. Kusursuz bir fırtınaydı: D'nin ona en çok ihtiyaç duyduğu anda, Riya'nın dikkati başka bir konuya yönelmişti.

Haberlerde Kanada'ya gitmeye çalıştığını söylüyorlar ama yanıılıyorlar, diyordu, mantıksızca. Gelip beni bulacak.

D, Riya'nın bu halini daha önce hiç görmemişti; kız korkuyordu, kararsızdı, bedeni sanki elektrik yüklenmiş gibi çatırdıyordu. D'nin inandığı tek şey Riya'ydı. Onu destek alabileceği mucizevi bir kaya gibi görüyordu. Riya yıkıldığı zaman D bunu kaldıramadı.

Neden buraya, şehre gelsin? Çok uzak, çok riskli, şehirde onu mutlaka görür ve yakalarlar.

Saklanmak için şehre gidilir, dedi Riya. Taşrada, küçük kasabalar, tarlalar veya ormanlarda insanı hemen görürler, herkes kimin ne yaptığını bilir. Şehirde kimse kimseyi umursamadığı için görünmez olabilir insan.

Ama ülkenin diğer ucundayız. Buraya gelmez.

Bana geleceğini söylemişti. Gelecektir.

Zachariassen gelmedi. Ülkenin kuzeyindeki ormanlardan birinde sınıra doğru koşuyordu. Fakat New York'tan uzakta görülmesine rağmen Riya onun oraya gelmeye çalıştığından emindi ve böylece kabzası sedef kakmalı tabancasını çıkardı, doldurdu ve çantasında taşımaya başladı, buna rağmen sürekli gergin ve kaygılıydı. Kimlik Müzesi'ndeki iş arkadaşları endişeli ve bitkin göründüğünü fark ettiler, genellikle sakin olan Riya'yı bu kadar telaşlı görmek onları çok şaşırtmıştı ve hepsi bir çözüm önerdi; belki tatil yapması gerekiyordu, belki ilişkisinde mutsuzdu, belki rahatlmasına yardım etmesi için yüzde yüz organik ve bitkisel kava kava vitamini alması gerekiyordu.

Geceleri gözüne uyku girmiyor, yatak odasının penceresinin önüne oturup ölüm saçan babasının yandaki binanın düz çatısına tırmanmasını bekliyordu, birkaç kez az kalsın sokak kedilerine ateş ediyordu. Daha önce hiç yapmadığı bir şey yaparak alt kattaki Tarot Kristal Küre Fal ve Kehanet Evi'ne, *drag* kraliçesi Madam George'a danışmaya gitti. Madam George ona önünde uzun ve

parlak bir gelecek olduğunu söyleyince inanmadı, kartları tekrar karmasını söyledi ve falcı ona erkek arkadaşını getir, asıl onun için endişeleniyorum dediği halde söyleneni yapmadı, çünkü D'nin sorunlarını bildiğine inanıyordu ve [onu] anlamak için bir drag kraliçesinin yardımına ihtiyaç duymadığını düşünüyordu. Bir sefer olsun sorun D değil kendisiydi, hain bir pislik olan babası onu öldürmeye geliyordu. Pembe-sarı binanın şirret sahibini görmeye gitti ve Mrs. Run'a yüksek sesle, hatta bağırarak artık binaya bir güvenlik sistemi takılması gerektiğini, görüntülü bir telefona ve daha sağlam kilitlere, çok daha sağlam kilitlere ihtiyaç olduğunu söyledi; bu haliyle binaya herkes istediği zaman girebilirdi, zor ve tehlikeli bir şehirde yaşıyorlardı. Mrs. Run ona şöyle dedi: "Koridordaki ampullerden birini değiştirmemi istersen, bunu düşünürüm. Hoplayıp zıplayan vampir *jiangshi* gibi başıma dikilip bağıırırsan evimden çık git derim. İstedğini seç." Riya olduğu yerde kalakaldı, koridorda sessizce, nefes nefese durdu. Mrs. Run parmaklarını birkaç kez şıklatıp ona sırtını döndü ve Run Run Bakkaliyesi'nin diğer tarafına geçip öfkeyle dükkânın önünde asılı ördekleri seyretmeye başladı. Ter içinde, nefes nefese kalan Riya korkudan aklını yitirmek üzere olduğunu fark etmedi bile, fakat merdivenlerin başından giderek artan bir endişeyle onu seyreden D Golden onun ne halde olduğunu anladı ve [kendi] dengesini iyice yitirdi.

Riya'nın üç hafta süren çılgınlığı [onun] içindeki çalkantıyı da şiddetlendirmişti. Apartmanda yalnız başına geçirdiği günler, Riya'nın evi klostrofobikleştiren korkusu üstüne üstüne gelmeye başlamıştı. Riya'nın babasının gölgesine duyduğu korku, D'nin [kendine] duyduğu korkuyu artırmıştı. Giderek güçlenen gölgeler sonunda zihnini ve ruhunu ele geçirdi. Hiçbirimiz bunları göremedik, ona yardım edemedik.

Son kez göreceğimi bilmiyordum, ama [onu] görmeye gittim yine de. Riya hayalinde giderek yaklaşan kaçak Zachariassen'e duyduğu yarı histerik korkuya rağmen işini kaybetmemek için müzedeyken, D'yi Çin Mahallesi'nde dolaşmaya çıkardım. Kimlau Meydanı'nda bir bankta, sekiz sokağın birleştiği kavşakta, 1944'te Japonya'yla yapılan bir hava çarpışmasında ölen, Beşinci Hava Kuvvetleri'nin 380. Bombardıman Birliği üyesi Teğmen Benjamin Ralph Kimlau'nun heykelinin gururlu ve mülayim bakışları altında, D Golden içinde savaşmakta olan güçleri barıştırmayı başaramadığını itiraf etti. O gün üzerinde ekose bir gömlek ve kargo pantolon vardı, güneş gözlüğü takmış, hafifçe ruj sürmüştü ve artık omuzlarına gelen saçlarının üstüne pembe bir beyzbol kepi takmıştı. "Bana bak," diye haykırdı. "Erkek giysileri içinde mutsuzum, elbiseyle dışarı çıkmak için çok korkağım, rujum ve pembe şapkamsa acınası şeyler." Herkesin söylediklerini tekrarladım [ona], geçiş bin bir gece süren sihirli bir yolculuktu. Başını sallamakla yetindi. "Benim açıl susam açıl anım olmayacak. Hiçbir ölümsüz hikâyeci, benim acınası hikâyemi anlatmayacak." Konuşmaya devam edeceğini anlayıp sustum. "Rüyalarımnda her gece çocukken gördüğüm hicrayı görüyorum, Michael Jackson kostümü içinde sokağın ortasında dans ederek dönüyor, arabamın camına vurup *benimle dans et* diye haykırıyor. Uyandığımda soğuk terler döküyorum. Gerçek şu ki, hicranın ne söylediğini biliyorum, ya hep ya hiç diye ısrar ediyor bana. Yapacaksan sonuna kadar gitmelisin. Gerçek bir hicra gibi operasyon geçirmelisin. Daha azı sahtekârlık olur, Chowpatty Sahili'nde seks işçisi olduğun halde Michael'ın kılığına girmek gibi bir şey olur. Ama, ah Tanrım! Çok zayıfım, çok korkuyorum, dehşet içindeyim," dedi. "Belki şanslı olan Apu'dur."

Çevresine bakındı. "Neredeyiz?" dedi. "Kayboldum."

[Onu] apartman dairesine geri götürdüm. Şimdi [onu] böyle hatırlıyorum işte, sekiz sokağın birleştiği yerde, bir bankın üzerinde oturuyor, kendi özel savaşının kahramanı olamayacağını biliyor, arabalar [ona] doğru geliyor ve gidiyor ve evinin nerede olduğunu anlayamayan D, hangi yönde ilerleyeceğini bilmiyor.

Zachariassen'i öldürdüler ve bunu akşam haberlerinde öğrenen Riya hemen, sanki bir düğmeye basılmış gibi sakinleşti, derin bir nefes aldı, içindeki bütün çılgınlığı nefesiyle birlikte dışarı verdi ve yeniden eski, "gerçek" haline döndü. Korkusunun eseri olan sahte Riya'dan kurtulup geçici deliliği için herkesten özür diledi, artık her şeyin eskisi gibi olacağını söyleyip çevresindekileri teskin etti, benim için endişelenmeyin, dedi. Çok geçmeden endişelenmeyi bıraktık da. Hepimiz silahın varlığını bile unuttuk, D Golden hariç.

* * *

Altın Ev'e ihtişam içinde geldi, yeni evlerine taşınırken bütün Golden'ların indigi aracı hatırlamak üzere seçtiği Daimler marka bir limuzinin arka koltuğundan indi. Üniformalı limuzin şoförü kapıyı açtı, katlanan basamakları indirdi, böylece D'nin eğik topuklu Walter Steiger marka ayakkabılar içindeki ayakları sendelemeden sokakla buluştu. [O] –hayır!– Artık kim olduğu belliydi, artık kendisiydi! – peki o halde, onun üzerinde Alaïa marka kıpkırmızı ve uzun bir gece elbisesi vardı, omuzlarına dökülen saçları güneşin altında ışıldıyordu, Mouawad marka, taşlarla süslenmiş küçük bir el çantası taşıyordu. Öldürücü kıyafeti içinde, ön kapıyı açsın diye anahtarını şoföre uzattı. D Golden babasının evine son kez girecekti, ama belki de ilk kez kendisi olarak yapacaktı bunu

– gerçek benliğiyle, her zaman olmaktan korktuğu kişi, özgür bırakmakta zorlandığı kişi olarak girecekti içeri.

Merdiven başındaki sahanlıkta duran Nero'nun iki yanında Mrs. Blather ve Fuss bekliyordu, Nero'nun gözleri öfkeyle parlıyordu. "Kralların çocukları babalarını öldürmek için doğar," dedi. "Ayrıca, üzerindikiler karımın kıyafetleri."

Vasilisa Golden gelip kocasının yanında durdu. "Aradığım hırsız geldi demek ki," dedi.

D ne başını kaldırdı ne cevap verdi. Zarif adımlarla iki yana açılan camlı kapıya doğru yürüyüp Bahçeler'e çıktı. Bütün pencerelerdeki perdeler hareketlendi. Bahçeler'de yaşayan herkes onu görmek istiyordu. D bunların hiçbirine aldırış etmeden yıllar önce ağabeyi Petya'nın oturup çocukları güldürdüğü banka yöneldi. Banka oturup çalıntı çantasını kucağına koydu, ellerini çantanın –Riya'nın el çantası– üzerine yerleştirdi ve gözlerini yumdu. Bahçeler'de oynayan çocukların çığlıkları ve kahkahaları sessizliğinin film müziğiydi. Acelesi yoktu. Bekledi.

Terk edilen ve boynuzlanan koca, Vito Tagliabue, dayanışmak için yanına gelip cesaretini selamladı, giyim zevkini tebrik etti ve sonra ne diyeceğini bilemedi. Başını zarif bir şekilde eğen D onun selamını ve tebriklerini kabul ettikten sonra artık gidebileceğini belli etti. Selineunte baronu bir asilzadenin huzurundaymış gibi geri çekildi, sanki ona sırtını dönmek saygısızlık olacakmış gibi geri geri yürüdü. Bir çocuğun ortada bıraktığı plastik, renkli üç tekerlekli bisiklete takılıp düştüğü zaman, havadaki ağırlığa rağmen gülünç ve mutlu bir an yaşandı. D titreyen dudaklarıyla hafifçe ama belirgin bir şekilde gülümsedi, sonra sakince, acele etmeden derin düşüncelerine döndü.

Filmde onun kıpırtısız oturduğu sahnelerin arasına hareketli sahneler ekleyecektim; Riya eve döner, giysi

dolabının açık ve dağınık olduğunu görür, silahı koyduğu el çantasını bulamaz, makyaj masasındaki ikiye katlanmış sayfanın içinde yazan notu okur; dışarı koşar, taksi arayıp bulamaz, bir taksiyi durdurmaya çalışıp durduramaz, sonunda başka bir taksiye atlar.

Çocuklar yemek yemek ve dinlenmek için veya bugünlerde çocuklar hangi ekranların karşısında ne yapıyorsa onu yapmak için içeri girince, Bahçeler'deki D Golden gözlerini açtı ve ayağa kalktı, yürümeye başladı.

Taksideki Riya şoföre acele etmesini söyler, adam da ona, yerinize oturun, hanımefendi, siz yolcusunuz ben de şoför, bırakın aracımı kullanayım, der. Koltuğa yaslanan Riya gözlerini yumar (sahne değişir, Bahçeler'deki D gözlerini açar) ve arka planda intihar notunu okuyan D'nin sesini duyarız.

D GOLDEN (DIŞ SES)

Bunu yapmamın nedeni kendi hayatımdaki zorluklar değil. Yapıyorum çünkü dünyada onu benim için tahammül edilmez bir yer haline getiren yanlış bir şeyler var. Ne olduğunu tam olarak bilmiyorum ama insanların dünyasında bir şeyler yolunda gitmiyor. İnsanların birbirine kayıtsızlığı. Şefkatsizliği. İncancını yitiriyor insan. Ben tutkulu bir insanım, ama artık kime nasıl ulaşabileceğimi bilmiyorum. Sana nasıl dokunacağımı bilmiyorum Riya, oysa sen tanıdığım en nazik insansın. Eski Ahit'te Tanrı Sodom'u yok etti, ama ben Tanrı değilim ve Sodom'u yok edemem. Yalnızca onun civarından uzaklaşabilirim. Âdem ve Havva dünyaya Cennet Bahçesi'nde geldilerse, hem Âdem hem Havva olan ben de dünyadan bir Bahçe'de ayrılmalıyım.

Louis Malle'ın *Le feu follet*'indeki (1963) Maurice Ronet geliyor aklıma, o da yanında bir tabancayla kendi

şehrinde, Paris'te dolaşıyor, insan ırkı yüzünden duyduğu üzüntünün etkisiyle intihara yaklaşıyordu.

Bahçeler'i yavaş yavaş, sakince bir ucundan diğer ucuna dolaştı, sonra, Nero'nun mülkünün, eski evinin karşı tarafında, benim ailemin eski evinin önünde döndü, bir kraliçe gibi görkemli görünüyordu. Babasının evine doğru yürümeye başladı, yarı yolda durdu ve çantasını açtı.

Bu bir film olduğundan, bu noktada Riya'nın Altın Ev'in camlı kapısından dışarı fırlayıp haykırması gerekiyor:

RIYA

Yapma.

Şimdi bütün pencerelerde yüzler belirmişti. Bahçeler'de yaşayanlar bütün ihtiyatı bir kenara bırakıp camlarının önüne dikilmiş, yaklaşan dehşeti büyülenmiş gibi seyrediyorlardı. Riya Z'nin haykırışından sonra kimse konuşmadı ve Riya'nın da söyleyecek bir şeyi kalmadı. O anda D Golden bir gladyatörü andırıyordu, imparatorun parmağının işaretini bekleyen bir savaşçıya benziyordu. Fakat artık imparatorun kendisiydi ve kararını çoktan vermişti. Yavaşça, telaşsız hareketlerle, kararının yalnızlığına sarınmış halde ve nihai zihinsel berraklığın huzuruyla taşlarla süslenmiş el çantasını açıp kabzası sedef kakmalı Colt'u çıkardı, namlunun ucunu sağ şakağına dayadı ve ateş etti.

Yunan donanması sadakatsiz Helene'yi geri getirmek için Troya'ya yelken açmak zorundaydı, bu yüzden öfkeli Tanrıça Artemis'in doğru rüzgârları estirsin diye memnun edilmesi gerekiyordu ve böylece Agamemnon'un kızı İphigenia'nın kurban edilmesi gerekti ve kızının yasını tutan annesi, Helene'nin kız kardeşi Klytemnestra kocasının savaştan dönmesini bekledi ve onu öldürdü, oğulları Orestes de annesini öldürerek babasının intikamını aldı, böylece Erinys'ler Orestes'in peşine düştü ve bu böyle devam etti. Trajedi, insan hayatına kaçınılmaz olanın geliyordu; dışarıdan da gelebilirdi (bir aile laneti) veya içeriden de (bir karakter kusuru) fakat her iki durumda da olaylar kaçınılmaz yolunda ilerleyecekti. Trajedinin süper gücünü anlatan diğer sözcükler her dilde çok güçlü olsalar da –kader, kismet, karma, alın yazısı– en azından kaçınılmazlık düşüncesine karşı koymak insan doğasında vardı. İnsan unsuru ve iradesi konusunda ısrar etmek, en azından insan doğasının parçasıydı ve insan ilişkilerindeki rolüne inanmak, insan unsurunun ve iradesinin başarısızlıklarını anlatıdaki önceden belirlenmiş ve karşı konulmaz bir örüntüyle açıklamaktan daha iyiydi. Absürd olanın antik giysileri, hayatın anlamsızlığı düşüncesi, çoğumuz için trajedi yazarının giyildiği zaman

lanetin hem kanıtı hem aracısı olan kasvetli giysilerinden daha çekici bir felsefi kılıktı. Fakat her şeyin doğal bir düzeni olduğunu kaderci bir şekilde kabullenmek ve bize dağıtılan kartlarla şikâyet etmeden oyuna katılmak da insan doğasının özelliklerinden biriydi.

Nero Golden'ın masasının üstünde iki kül saklama kabı duruyordu şimdi; trajik kaçınılmazlık mıydı bunun nedeni, yoksa korkunç, rastlantısal talihsizlik mi? Çılgın Joker de dışarıda, Empire State binasının tepesinden sallanıyor, haris bakışlarını Beyaz Saray'dan ayırmıyordu; öngörülemez talihsizliklerin olağandışı bir şekilde peş peşe sıralanmasının sonucu muydu, yoksa cisimleşmiş hali ve zirvesi olduğu, sekiz yıldan uzun süredir devam eden kamusal utanmazlığın ürünü mü? Trajedi mi şans mı? Aile ve ülke için kaçış yolları var mıydı, yoksa arkasına yaslanıp kaderini kabullenmek ikisi için de daha mı iyi olurdu?

Nero Golden her gün saatlerce masasında oturup oğullarının küllerini seyrediyor, istediği cevapları almak için onları sorguya çekiyordu. Vasilisa üzüntüsünü hafifletmek için ona küçük Vespasian'ın nasıl büyüdüğünü, ilk sözcüklerini, ilk adımlarını anlatıyordu, ama yaşlı adamı teselli etmek mümkün değildi. "Ona bakıyorum, Petya'ya bakıyorum ve sırada hangisi var diye düşünmeden edemiyorum," dedi. Vasilisa buna şiddetle itiraz etti. "Benim oğlum güvende," dedi. "Onu hayatım pahasına koruyacağım, güçlü ve harika bir adam olacak." Nero başını kaldırıp bulanık gözleriyle kınayarak ona baktı. "Peki ya benim Petya'm," dedi. "Onu korumayacak mısın?" Vasilisa elini onun omzuna koydu. "Petya'nın krizi geride kaldı bence," dedi. "En kötüsü zaten olup bitti, hâlâ bizimle ve eskisi gibi iyi olacak."

"Oğulların babadan önce ölmesi," dedi Nero. "Güneş hâlâ gökteyken karanlığın çökmesi gibi."

“Evinin üstünde yeni bir güneş parlıyor, genç ve güzel bir prensin var,” dedi Vasilisa ona. “Gün hâlâ aydınlık yani.”

Yaz bitiyordu. Sıcak dalgaları yerini bulutlu ve nemli havaya bıraktı. Şehir, eylülün her zamanki büyüyle kıpır kıpırdı, her sonbaharda olduğu gibi canlanmıştı, ama Suçitra ve ben film festivali için Telluride’daydık; klasik film sahneleriyle ilgili röportajlarımız oldukça iyi bir belgesele dönüşmüştü: *En İyi Sahneler*. Konuştuğumuz kişiler en sevdikleri film sahnelerini anlatıyordu – yalnızca Werner Herzog değil, Emir Kusturica, Michael Haneke, Jane Campion, Kathryn Bigelow, Doris Dörrie, David Cronenberg ve bize verdiği son röportajdan sonra ne yazık ki kaybettığımız Abbas Kiarostami. Belgeseli Colorado dağlarındaki prestijli İşçi Bayramı sinema festivalinde göstermek üzere davet edilmiştik, Butch Cassidy ve Sundance Kid ilk bankalarını bu kasabada soymuşlardı ve Chuck Jones’la onun bilmiş tavşanının ve sinirli ördeğinin iyicil (ve o kadar da iyicil olmayan) ruhları bizi seyrediyordu. Orada, o sinema cennetinde bile ölümden söz ediliyordu, Yıldız Adam, Mor Şarkıcı, Ge-yik Avcısı, Genç Frankenstein (“Fraaankensteeen diyeceksin!”), R2D2, Teldeki Kuş ve En Büyük Olan, o yıl hayata veda etmişlerdi. Ama zihinlerimizi ve gözlerimizi oyalayacak filmler vardı –*Âşıklar Şehri*, *Geliş*, *Yaşamın Kıyısında*– böylece en azından festival devam ettiği sürece ölüm geri planda kaldı çünkü gerçek hayat, hepimizin bildiği üzere, ölümsüzdü, gerçek hayat karanlığın içinde, beyazperdede ışıldayan ölümsüzlüktü.

Şehre dönünce, filmimiz Telluride’da iyi karşılandığı için oldukça iyi hissediyordum ve saygılarımı sunmak için Nero Golden’a gittim, onu votka içip blini yemek üzere Rus Çayhanesi’ne davet edecek, yetim kalışımından sonra beni alkolle avuttuğu için teşekkür edecektim. İti-

raf etmeliyim ki, Rocky Dağları'ndaki zaferimizden sonra keyfim çok yerindeydi ve peş peşe felaketler yaşanan Altın Ev'deki mateme uygun davranmak için yeterince çaba göstermemiş olabilirim, fakat Golden'ların evine girip de büyük Nero'yu oturma odasında en kaliteli porcelen takımla çay içer halde bulduğumda, karşısında bana Klaus Kinski'yi hatırlatan, kendi kendine konuşup kıyametten söz eden berduşu gördüğümde ve Nero'nun onu ciddiyetle dinlediğini fark ettiğimde, kendimi tutamayıp bir kahkaha attım, çünkü bu buluşma için yıpranmış bir silindir şapka takmış olan, Meissen marka porcelen fincanındaki çayı gürültüyle höpürdeten ikinci el Fitzcarraldo, bu haliyle Çılgın Şapkacı'ya çok benzemişti ve eğilip dikkatle onu dinleyen Nero da tıpkı Mart Tavşanı'nı andırıyordu.

Ben gülünce, P.G. Wodehouse'ın eserlerine uzun zamandır aşina olduğum için tanıdığım şiddetli bir öfkeyle ayağa dikildi. "Seni eğlendiriyor muyum?" dedi, Bertie Wooster'ın ürkütücü teyzelerinden biri gibi. Ellerimi hayır, hayır, hiç de değil anlamında sallayıp kendimi tuttum.

"Söyleyeceklerimde komik bir yan yok," diye haykırdı Kinski, dikkatini ev sahibine çevirerek. "Yere oturup kralların ölümü hakkında üzücü hikâyeler anlatmaya geldim ben." Shakespeare'in *II. Richard*'ından alıntılanan bu replik, XV. Louis tarzı koltuklardan birine oturup Meissen fincandan çay içen Amerikalı bir sokak serserisinin ağzında bir tuhaf duruyordu, ama bunu boş verin şimdi. "Otur René," dedi eliyle yanına gelmemi ve kanepede yanına oturmamı işaret eden Nero. "Bir çay al, bu adamı dinle. İnanılmaz biri." Nero'nun tavırlarındaki alışkın olmadığım tatlılık beni huzursuz etti. Gülümsüyordu ama keyflendiğini belli etmekten çok dişlerini gösterir gibiydi. Sesi yumuşaktı ama bu kadife eldiven acı veren düşünceleri gizler gibiydi.

“Her şey kötü gidecek,” dedi Kinski birden, elindeki fincanı titreterek. “Kötülük dağı en yüksek binadan bile yüksek, silahların hepsi canlı. Amerika’nın, Tanrı nerede? diye haykırdığını duyar gibiyim. Fakat Tanrı öfke dolu, çünkü onun yolundan ayrıldınız. Sen, Amerika!” – dedi nedense Nero’yu işaret ederek– “Tanrı’ya burun kıvırdın ve şimdi cezayı çekiyorsun.” “Tanrı’ya burun kıvırdım ve şimdi cezamı çekiyorum,” diye tekrarladı Nero. Ondan yana bakınca, gözlerine dolan gerçek yaşları gördüm. Açıkça tanrıtanımaz olan bu adam, kriz ânında nefesi viski kokan bu saçmalık tüccarını evine davet etmiş, onun temelsiz çılgın eskatolojisinden etkileniyordu. Beş günlüğüne gidiyorum, diye düşündüm, eve döndüğümde bir de bakıyorum ki dünyanın ekseni kayıvermiş. “Nero,” diye söze girdim, “bu adam...” – ama elini sallayarak susturdu beni. “Duymak istiyorum,” diye ısrar etti. “Hepsini dinlemek istiyorum.”

Roma’dan Yunanistan’a geçmiştik ve on iki Caesar’ın sonuncusunun adını alan adam şimdi *Kral Oidipus*’un New York versiyonuna hapsolmuştu. Kör Tiresias’ın kendine uygun bir versiyonunu bulmuş, onun felaket kehanetlerinde umutsuzca bazı yanıtları arıyordu. Kinski bağırıp çağırarak konuşmayı sürdürüyordu, ama onun saçmalıklarını öyle çok dinlemiştim ki sıkılıyordum, kulaklarımı ona kapadım. Sonra Vasilisa kapıda belirdi ve bu şarlatanlığa son verdi. “Yeter,” diye emretti ve parmağıyla Kinski’yi işaret ederek onu evden kovdu. Aklıma bir bilimkurgu sahnesi geldi, Darth Sidious’ın parmağından fıskıran elektrik akımını görür gibi oldum. Berduşun elindeki fincan tehlikeli bir şekilde sallanmaya başladı, ama fincanı zarar vermeden sehpayı bırakmayı başardı ve endişeyle ayağa fırladı. “Birkaç dolar verin bari,” diyecek kadar yüzüzdü. “Ücretim ne olacak?” “Hemen git,” dedi Vasilisa, “yoksa polis çağırırız ve ücretini onlardan alırsın.”

Adam gidince Vasilisa bu kez Nero'ya döndü ve Kinski'yle konuşurken kullandığı sert Hemşire Ratched tonuyla ona hitap etti.

"Bunu bir daha yapma," dedi.

Ah, diye düşündüm. Guguk kuşunun yuvasındayız.

Şimdiye dek Nero Golden'ın düzenli olarak Tork Bulvarı'ndaki bir apartman dairesini ziyaret ettiğinden ve burada en sevdiği fahişe Matmazel Loulou'yla buluştuğundan söz etmedim. Şahsen ben bir genelevin kapısından içeri bile girmedim, seks için kimseye para vermedim ve bu gerçek ahlaki sağlamlığımı gösteriyor da olabilir, aksine naif bir masumiyeti, erkekliğimin hikâyesinde bir eksikliği de işaret ediyor olabilir. Deneyimsizliğim, hayal gücümün bu maceraları sırasında Nero'nun peşinden kırmızı ampullerle aydınlatılmış dar bir merdivenden çıkıp süslü ve parfüm kokulu bir yatak odasına girmeme engel oluyor; bu tür maceraların onun yetişkinlik hayatının parçası olduğunu biliyordum, karısıyla tanışmadan önce bazen serüvenlerini poker masası arkadaşları arasındaki en karanlık tiplere anlatırdı – adları Karlheinz veya Giambologna ya da Karl-Otto veya Giambattista olan, şimdi hatırlayamadım, gümüş saçlı tilkilere – Alman veya İtalyan *playboy* olan bu adamlar siyaseten ultra muhafazakârdılar, taba rengi ceketleri ve parlak kravatlarıyla poker masasına oturan mihver güçleriydiler, zengin eşleri gizemli kazalarda ölüp bütün servetlerini onlara bırakmıştı. Telekızlarla münasebetlerinin pratikliği konusunda hemfikirdiler; toplantılar arasında yanlarına uğrayabiliyordunuz ve doğum günlerini hatırlamanız gerekmiyordu, hepsine aynı takma isimle hitap edebiliyordunuz; Matmazel Gigi, Matmazel Nastygayal, Matmazel Bebiş veya Matmazel Loulou. Kızların verdiği isimler de sahteydi ne de olsa. Pazarlama taktik-

leri açısından onların benzersiz satış teklifi de buydu zaten – belli bir ücret karşılığında onlara ne isterseniz yapabilirdiniz ve sonradan çenelerini kapalı tutarlardı. Nero ve playboyların poker gecelerinde, Karl-Friedrich ve Giansilvo tercih ettikleri hayat kadınlarını ikna ettikleri cinsel cambazlıkları anlatıp övünür, kadınların atletik gücünü, jimnastik becerisini, akrobasi esnekliğini överlerdi. Yalnızca Nero fahişesinin zekâsından söz ederdi. “Bir felsefeci,” dedi. “Ona bilgeliği için gidiyorum.” Karl-Theodor ve Giambenito kahkahalarla gülüp bir ağızdan, “Bir de seks için!” diye haykırdılar. “Evet, seks için,” diye onayladı Nero Golden. “Ama felsefe de işin artısı.” Anlat bize, dediler o zaman, fahişenin bilgeliğini bizlerle paylaş. “Örneğin,” derdi Nero Golden, “bana diyor ki, ‘Bedenimi satın almana izin veriyorum çünkü ruhunu satmadığını görüyorum.’” “Bilgelik değil ki bu,” dedi Gianluca. “Yağcılık.” “Dünyadan da söz ediyor,” diye devam etti Nero. “Büyük bir felaketin yaklaştığına inanıyor, her şey tamamen çökünce yeni bir düzenin doğacağını söylüyor.” “Bilgelik değil ki bu,” dedi Karl-Ingo. “Leninizm.” Sonra bir ağızdan kahkahalar atarak kükrediler ve “Oyuna devam,” dediler.

Şimdi, çöküş döneminde –zihinsel melekelerini herkesin kabul edeceği üzere yavaş yavaş yitirirken– Nero seçtiği fahişeyi ziyaret etmek için şehir merkezini gidecek daha az ziyaret ediyordu. Fakat zaman zaman gidiyordu yine de, belki de meczup Kinski’yi dinlemek istediği gibi fahişenin zor kazanılmış gerçeklerini de dinlemek istiyordu. Çifte kaybının ardından bir anlamsızlık sisinde kaybolmuştu ve her yerde dünyayı yeniden mantıklı bir yer haline getirmenin yollarını arıyordu. Tanıdığı insanlar arasında olduğu sürece kendine hâkim olabiliyordu. Claude-Marie denen androjen isimli, Haitili bir limuzin şoförüyle ahbablık kurmuştu, bu becerikli ve ke-

tum adamı çağırıp Macdougall Caddesi'nden York Bulvarı'na gidiyor, orada yapacaklarını yapıp sorun yaşamadan eve dönebiliyordu. Fakat anlatacağım gün, sıkıntılı bir boşanma davasının ortasında olan Claude-Marie, mahkemeye gitmesi gerektiğinden yerine teyzesi Mercedes-Benz'i gönderdi. Benz Teyze'nin gerçek adı Creole – Fransızca ve söylemesi imkânsızdı; kullandığı otomobil markası adını ona akrabaları vermişti. Zamanında becerikli ve iyi bir şofördü ama artık saçları beyazlamış, kendisi de tuhaflaşmıştı. Arabayı doğru dürüst kullanamadığı için Matmazel Loulou'nun kapısına geldiğinde Nero epey sarsılmıştı.

“Merhaba küçük soytarı,” dedi. Ona hitap ederken kullandığı sevgi sözcükleri bunlardı. “Büyük soytarın geldi.”

“Üzgünsün,” dedi kadın, Nero'nun duymaktan hoşlandığını bildiği için kullandığı sahte Fransız aksanıyla. “Belki seni biraz cezalandırırım, sen de beni biraz cezalandırırsın ve *comme toujours*¹ daha iyi hissedersin, olmaz mı?”

“Biraz oturmam lazım,” dedi Nero. “Beni getiren şoförü tanı mıyordum. Korktum, evet, korktum doğrusu.”

“Aklında hep ölüm var da ondan, *chérie*,” dedi kadın. “Tamamen anlaşılır bir şey. İki kez kırılan bir kalp kolay kolay iyileşmez.”

Nero, bu kırmızı kanepeli, yatak örtüsü altın rengi kumaştan odanın dışında kadının kim olduğunu bilmiyor, bilmekle de ilgilenmiyordu. Bu odanın içinde olan kişi, Nero'nun ihtiyaçlarını karşılamaya yetiyordu. Aradığı şey itirafçılar ve felsefecilerdi. Zaten son zamanlarda seks onun için zorlaşmıştı ve asıl mesele seks değildi.

1. (Fr.) Her zamanki gibi. (Ed.N.)

İçindeki ışık sönmüştü ve cinsel heyecan geride bıraktığı uzak bir ülkedeki nostaljik bir şehir gibiydi. "Neden geldi bunlar başıma," diye sordu ona, "ne anlama geliyor olanlar?"

"Hayat ucuzdur," dedi kız. "Bunu kendin de söyledin, bana öyle dedin, Bay Gorbacov."

"Ruslar öyle diyor dedim ben. Ama öyle yaşlıyım ki hayat ister istemez kıymetli bir şeye dönüşüyor, öyle değil mi?"

"Bir çocuk sokakta sigara sattığı için öldürülüyor, *puf!* Bir kız oyun parkında oyuncak bir plastik tabancayla oynadığı için öldürülüyor, *buf!* Dört Temmuz'da Chicago'da altmış kişi vuruluyor, *pav pav pav!* Zengin bir çocuk harçlığını kestiği için babasını öldürüyor, *zap!* Kalabalık bir yerde dans eden bir kız bir yabancından kçına sürtünmemesini isteyince adam onu suratının ortasından vuruyor, *al sana, kaltak, geber.* Henüz Batı Sahil'i'ne ulaşmadım bile. *Tu comprends?*"¹

"Şiddetin varlığından haberdarım. Değer sorunu devam ediyor."

"Yani sen ve sevdiklerin söz konusu olduğunda kural dışı kalmak istiyorsun. Onlar söz konusu olduğunda sihirli bir çember de söz konusu olmalı ve dünyanın dehşeti onlara dokunamamalı, öyle olduğunda gerçeklikte bir sorun olmalı."

"Nahoş şeyler söylüyorsun. Ne biliyorsun ki."

"Ölüme her gün senden daha yakınım, yaşlı adam, sen de çok yaşlısın," dedi kız, Nero'yu şefkatle kucaklayarak. "Senin küçük soytarınım ben, yani sana gerçekleri söyleyebilirim."

"İnan bana," dedi Nero, "ölüm hakkında senin bildi-

ğinden daha fazlasını biliyorum. Benim anlayamadığım şey hayat.”

“Şunu avucuma almama izin ver,” deyip konuyu de-
ğiştirdi kadın.

Seanstan sonra durum kötüleşti çünkü Mercedes-Benz Teyze görünürde yoktu. Daha sonra arka sokaklar-
dan birine park edip uyuyakaldığı anlaşıldı, kulağındaki
telefon kulaklığı düştüğünden çalan telefonu duyma-
mıştı. Nero panik içinde Matmazel Loulou’nun zilini çal-
dı, paniğe kapılmıştı, durumu kontrol edecek halde de-
ğildi ve Loulou aşağı gelip bir taksi durdurmak, onunla
birlikte taksiye binip Nero’yu eve bırakmak zorunda
kaldı. Macdougall Caddesi’ne geldiklerinde Nero hâlâ tir
tir titrediğinden kadın iç geçirerek onun arabadan inme-
sine yardım etti ve zili çaldı. Matmazel Loulou, ısrarla
“L’indochine”¹ dediği bir yerden gelen uzun boylu, çar-
pıcı bir kadındı ve kapıyı Vasilisa Golden açınca istifini
bozmadı. “Madam,” dedi, “kocanız iyi değil.”

Bir sessizlik oldu, sonra Vasilisa kaba bir tavırla kar-
şılık verdi. “Söyle bakalım,” dedi. “Hâlâ kaldırabiliyor mu
bari?”

“Bunu bilmiyorsanız, hanımefendi,” dedi Matmazel
Loulou, gitmek için arkasını dönmeden önce, “merakını-
zı giderecek olan kişi ben değilim.”

Somerset Maugham'ın oyunu *Sheppey*'de (1933) Ölüm konuşur: "Bağdat'ta bir tüccar hizmetkârını alışveriş yapmaya pazara gönderdi ve ve hizmetkâr çok geçmeden bembeyaz kesilmiş yüzüyle tir tir titreyerek döndü. Efendim, dedi, az önce pazarda bir kadın beni dürttü, dönüp baktığımda karşımda Ölüm'ü buldum. Bana bakıp tehditkâr bir hareket yaptı. Ne olur atınızı bana verin, bu şehirden uzaklara gidip kaderimden kaçayım. Samarra'ya gidip saklanayım, Ölüm beni orada bulamaz. Tüccar atını ona verdi, hizmetkâr ata atlayıp var gücüyle mahmuzladı ve at dört nala koşmaya başladı. Sonra tüccar pazaryerine gitti ve kalabalığın içinde beni görünce yanıma geldi, Bu sabah hizmetkârımı görünce neden tehditkâr bir hareket yaptın? diye sordu. Tehditkâr bir hareket yapmadım, dedi Ölüm. Onu Bağdat'ta gördüğüme şaşırdım, çünkü bu akşam Samarra'da buluşmamız gerekiyordu."

Bir ölüm daha olacağını hepimiz hissediyorduk ben-
ce. Son haftalarda Petya'yı pek görememiştim, belki de Avustralyalı haricinde gören yoktu onu, ama bana kalırsa o da biliyordu, onu pazaryerinde tehdit eden Ölüm'ü görmüştü ve ondan umutsuzca kaçmaya çalışıyordu, ödünç aldığı ata atlayıp dört nala Samarra'ya doğru yola

çıkmaq istiyordu, aslında buluşmaya gittiği şeyden kaçtığını sanıyordu. Prenslere layık ihtişamla, çevrelerine güçlü bir yabancılık duygusu saçarak babalarıyla birlikte Amerika'ya gelen üç Golden erkeğinin sonuncusu, ihtiyaç duyduğu hayatta kalma şevkini kardeşlerinin ölümünde buldu ve hayatını toparlayıp yoluna sokmak için, ölüme sırt çevirip hayata tutunmak için var gücüyle çabaladı.

Kedi, Nero'nun fikriydi. Bilginin çoklu evreninin bitmek bilmez gürültüsünden bir şekilde bir mesaj almış, kedilerin arkadaşlığının otistik yetişkinlere faydası olabileceğini öğrenmişti. Bir kedinin Petya'yı kurtarabileceğinden emindi. Fuss ile Blather, Nero'ya internette farklı kedilerin fotoğraflarını gösterdiler ve beyaz dağ vaşacağını gören Nero ellerini çırparak, "İşte bu," dedi. Blather ile Fuss dağ vaşığının evcil bir hayvandan çok vahşi bir canavar olduğuna ikna etmeye çalıştılar onu, Petya sevimli, şişman, tembel, uzun tüylü, çikolata rengi veya mavi bir İran kedisiyle daha mutlu olmaz mı, dediler ama Nero yeni ve anlaşılmaz inadiyla ısrar edince pes ettiler, şehir merkezindeki evcil hayvan dükkânına gidip canavarı eve getirdiler. Nero, oğlunu tanıyordu. Petya kediye hemen âşık oldu, dişi olmasına rağmen adını Leo koydu ve onu göğsüne bastırıp mavi ışıklı odasına çekildi. Bir zıplayışta havada uçan kuşu yakalayabilen, mırılaması kükremeyi andıran ve vahşi hayvanlara özgü bir içgüdüyle Petya'nın içindeki cehennemi aşip kalbindeki iyiliğe ulaşabilen bir kedi bu. Geceleri ev sessizliğe gömülünce ve koridorlarda yalnızca ölenlerin hayaletleri dolaşmaya başlayınca kedi Petya'nın kulağına tatlı şarkılar mırıldanıyor, ona kaybettiği şeyi, uykunun huzurunu armağan ediyordu.

Hayaletli evin dışındaki dünya bir yalan gibi gelmeye başlamıştı. Evin dışı Joker'in dünyasıydı, gerçeklik Amerika'da bu dünyaya, yani radikal bir yalana dönüş-

meye başlamıştı; sahtelik, gösteriş, bağınazlık, bayağılık, şiddet, paranoya ve bunların hepsini kara kulesinden seyreden, beyaz derili, yeşil saçlı, parlak kırmızı dudaklı bir yaratık. Altın Ev'in içinde konu yaşamın kırılğanlığı, ölümün aniliği ve kolaylığı, geçmişin ölümcül bir şekilde yeniden canlanışıydı. Nero Golden geceleri bazen karanlıkta ilk doğan çocuğunun kapısının önünde duruyor, başı öne eğik, elleri kavuşturulmuş halde –inançsız olduğu herkes tarafından bilinmese– dua eder gibi orada öylece bekliyordu. Belki de oğluna yalvaran bir babaydı, *sen de ölme, yaşa, yaşa*.

Ölümün nereden geleceğini bilmiyorduk. Eve önceden, en azından bir kez girmiş olduğundan habersizdik.

Oğlunun kapısının önünden ayrılınca, Nero Golden çalışma odasına döner, Guadagnini kemanını kılıfından çıkarıp Bach'ın *Chaconne*'sini çalardı. Kapalı kapının diğer tarafında, Petya'ya vaşağı göz kulak oluyordu ve alkolü de bir ölçüde –tamamen değilse de– azaltmıştı. Uykusunda acı acı haykırmıyordu artık.

Sottovoce davası aniden sonuçlandı, talep edilen tazminatın yüzde yirmi beşinin verilmesi kararlaştırıldı. Frankie Sottovoce iyi değildi. Kalbinde bir sorun, bir düzensizlik vardı ve tıbbi sorunları bir yana, ruhu da hastaydı. Gözlerindeki pırıltı sönmüş, tanıdık bir gösterişle havada salladığı kollarını zorlukla kaldırır olmuştu. Ubah'ın ölümü ona ağır bir darbe vurmuştu. Besbelli ona gizli bir ilgi duyuyordu, ama Apu'yla ne kadar yakın olduğunu görünce duygularını kendine saklamıştı. Günlerini sanat dünyasının sıcak, kişisel bağlantı kurma dünyasında geçiren, dışadönük ve neşeli biri izlenimi veren galerici özel hayatı konusunda tuhaf bir şekilde ketum, çoğunlukla yalnızdı; kısa süre için evlenmiş, çocuksuz, uzun zaman önce boşanmış olan bu adam Mercer Oteli'nin lüks süit-

lerinden birinde kalıyor, bir sanat etkinliğine katılması gerekmediği zaman süitinde oda servisiyle yaşıyordu. Arkadaş canlısı olmasına rağmen gerçek arkadaşlarının sayısı azdı ve Bahçeler’de bir kere Vito Tagliabue’ye Vito’nun babası Biaggio’nun Palermo Büyük Des Palmes Oteli’ndeki uzun süreli hapsinden söz etmişti. “Zavallı babanız yalnız başına öldü, cesedini onu sevenler değil, otel görevlilerinden biri buldu,” dedi. “Benim kaderim de öyle olacak. Odama bir *burger* ve bir kadeh kırmızı şarap getirdiklerinde son yemeğimi servis etmek için geç kaldıklarını görecekler.” Ubah’a duyduğu gizli aşk, kızın ölümünden sonra onu altüst etmişti. İntikam arzusu geçince, yok olan heykeller için yapılan sigorta ödemesinin yeterli olduğunu ve Golden’lara açtığı multi-milyon dolarlık davanın temelinde çalkantılı duygularının yattığını kabul etti. “Artık umurumda değil,” dedi avukatlarına. “Davayı kapatın gitsin.” O günlerde onu yalnızca bir kez, Gladstone’daki Matthew Barny açılışında gördüm ve ondaki değişime çok şaşırdım; solmuş sararmıştı, bitkindi. “Seni gördüğüme sevindim genç adam,” diye selamladı beni, elini sallayarak. “Dünyada hâlâ yakıtı tam, saatte yüz altmış kilometreyle giden insanlar olduğunu görmek güzel.” Bana kendini anlattığını, yakıt deposunun boşaldığını, pilinin bittiğini söylemeye çalıştığını anladım. Kendisinin açmadığı konuda konuşmaya çalıştım onunla. “Olağanüstü bir kadındı,” dedim. Bitkin ve kızgın bir tavırla baktı bana. “Ne olmuş yani?” dedi. “Ölüm olağanüstü değil, herkes ölür. Olağanüstü olan sanattır, onu herkes yapamaz. Ölüm yalnızca ölümdür.”

Dava sona erince Petya’nın kamu hizmeti görevinin de sonu geldi. Bu sorundan da kurtulan Petya azimli bir şekilde dirilmişti. Terapisti Lett’le birlikte, sol kolunun altında kedisiyle odasından çıktı, karşısında merhametli bir sevgiyle ona bakan babasını bulunca sağ elini Ne-

ro'nun omzuna koydu, gözlerinin içine dikkatle baktı ve "Hepimiz iyi olacağız," dedi. Bu cümleyi kendini *retweet* liyormuş gibi otuz yedi kez tekrarladı. Yinelemenin gücüyle söylediklerini gerçek kılabilmiş gibi. Işığı bastırlamaz bir şekilde tekrar tekrar ileri sürerek Gölge'yi kovabilirmiş gibi. O gün ben de oradaydım, çünkü epey zaman sonra Petya mesaj atıp gelmemi istemişti. Bir şahide ihtiyacı vardı ve Golden'ların hikâyesindeki görevimin bu olduğunu biliyordum. En azından, Vasilisa'nın yatağında muhabirle katılımcıyı ayıran sınırı aşana dek öyleydi. Siperlerden el bombası atan bir gazeteci gibi artık ben de bir askerdim, dolayısıyla bütün askerler gibi meşru hedeftim.

"Merhaba güzellik," dedi beni görünce. "Hâlâ dünyanın en yakışıklı erkeğisin."

Petya'nın o günkü hali aklıma büyük bir yağlıboya tabloyu, belki de *Gece Devriyesi*'ni getiriyordu; Rembrandt'ın altın ışığının ve aydınlık gölgelerinin arasında duruyor, savaş hazırlığındaki dünyanın muhafızları olduğumuzu hissediyorduk veya benim hayalimde böyleydi. Dağ vaşağı, girişken Avustralyalısı ve kaşları çatılmış, çarpık gülümsemeli babasıyla Petya. Sahnenin iki yanında da hizmetkârlar. Altın Ev'de ölümcül kanatların çırpılış sesini, hain cenaze levazımatçısının iç geçirişlerini, oyunun sonunda inen perdenin hıştısını duyan tek kişi ben miydim? Şimdi zamana karşı yazıyorum, sözcüklerim anlattıkları kişilerin hemen peşinden ilerliyor, iki misli yazıyorum çünkü Golden'larla ilgili senaryomu nihayet bitirmek üzereyim, kendilerini kurguya dönüştüren bu adamlarla ilgili bir kurmaca yazıyorum ve ikisi birbirine karıştığından neyin gerçek neyin uydurma olduğundan artık emin değilim. *Gerçek* dediğim boyutta hayaletlere ve ölüm meleklerine inanmıyorum, ama önemli bir maça biletsiz giren kalabalık gibi icat ettiklerimin

kapısından içeri doluşuyorlar. Dışarıdaki dünyayla içimdeki dünya arasındaki fay hattında oturuyor, her şeyde mevcut çatlağın içinde bekliyor, biraz ışık gelmesini umut ediyorum.

O ay evin içinde zaman donmuş gibiydi, bekleme süresi doluyordu, yağlıboya tabloya hapsolan karakterler verdikleri pozları bozamıyor, kımıldayamıyordu. Dışarıda, sokaklar joker istilası altındaydı, kesik ağızlı kaçık soytarılar veya onların hayaletleri çocukları korkutuyordu. Şehirde gerçekten korkunç bir soytarı gördüğünü söyleyebilecek çok az kişi vardı ama onlarla ilgili haberler her yerdeydi, polise yapılan ihbarlarda kabarık peruklar geçiyor, söylentiler kıkırdayarak, iki ellerinin parmaklarını cadılar gibi sallayarak zamanın bittiğini, dünyanın sonunun geldiğini haykırıyordu. Gerçekdışı bir gerçekliğin hayalet soytarıları. Kıyamet çılgınlığı dört bir yanı sarmıştı ve Joker de aynaya haykırıyordu, tacizci tacizden şikâyet ediyor, propagandacı bütün dünyayı propagandayla suçluyor, zorba üstüne gelindiğinden yakınıyor, sahtekâr çengel parmağını rakibine uzatıp onu sahtekârlıkla suçluyor, bir çocuk oyunu ulusal çirkinliğe dönüşüyor, ben-kim-olduğumu-biliyorum-asıl-sen-kimsin teranesiyle günler geçiyor, Amerika'nın akıl sağlığı deliliğiyle savaşıyor, benim gibi batıl inançları olmayanlar ellerini ceplerine sokup parmaklarını uğur getirsin diye çaprazlayarak dolaşıyordu.

Sonunda, korkunç bir soytarı çıktı ortaya.

Uzun bir soğukluk döneminden sonra, Vasilisa konuşmak istedi. Beni Bahçeler'e götürdü ve meraklı kullardan uzak bir köşeye gittik. Sesindeki yeni buyurgan tonu duyunca hâlâ Büyük Hemşire personasına tutunduğunu anladım, bundan sonra şoför koltuğunda kendisinin oturduğunu açıkça belli etmek istiyordu.

“Aynı adam değil artık,” dedi. “Kendimi buna alıştırmak zorundayım. Ama yine de çocuğumun babası.” – Bunu yüzüme karşı, gözlerimin içine bakarak söylemişti! Cüreti soluğumu kesti. Gözlerimin önünde kırmızı bir sis yükseldi sanki. “Buna karşı çıkarsan,” dedi elini kaldırıp beni susturarak, “seni öldürtürüm. Kimi arayacağımı bildiğinden emin olabilirsin.”

Dönüp gitmek istedim. “Dur,” dedi. “Bu konuşma böyle olsun istememiştim. Onunla ilgili yardımına ihtiyacım var.”

Bunu duyunca bir kahkaha attım. “Gerçekten olağandışı bir insansın,” dedim. “Tabii gerçekten insansan. Bu iki cümle peş peşe ağzından çıkabilmiş olması inanılmaz bir şey. Fakat insan ırkının üyesi olduğunu göstermiyor tabii.”

“Aramızda sorunlar olduğunu biliyorum,” dedi. “Fakat olanlarda Nero’nun suçu yok ve senden Nero için yardım istiyorum. Üzüntüsü ve zihinsel çöküşü için. Zihnindeki bozulma yavaş ilerliyor, ilaçların yardımı oluyor fakat kaçınılmaz son yaklaşıyor. Durumu kötüleşiyor. Onun için korkuyorum. Bazen çekip gidiyor. Biri onunla gitmeli. O kadına bile gitse yanında olmanı istiyorum. Cevaplar arıyor. Hayat azaba dönüştü ve hayatın gizeminin çözümünü arıyor. Çözümü o kadının kollarında bulmasını istemiyorum.”

“Yapamam,” dedim ona. “Uzun metraj filmime hazırlanıyorum. Çok meşgulüm.”

“Yapmayacaksın demek,” dedi. “Öyle diyorsun demek. Bencil birine dönüştün.”

“Pek çok imkânın var,” dedim. “Emrinde insanlar var. Onları kullan. Senin hizmetkârın değilim ben.” Ters konuşmuştum. Bana emir yağdırmasına tahammül edebilecek durumda değildim.

Üst kısmı dar, belden aşağısı bol, beyaz bir elbise giy-

mişti, elbisenin dantel yakası dikti. Bir ağaca yaslandı ve aklıma hemen Bo Widerberg'ün güzel filmine adını veren kahramanı Elvira Madigan; ormanda gergin bir ipin üzerinde yürüyen lanetli âşık geldi. Gözlerini kapatıp iç geçirir gibi konuştu Vasilisa, "Tam bir maskaralık," dedi. "Ailenin adı gerçek adı değil. Matmazel Loulou'nun adı Loulou değil. Belki ben de ben değilim, annemmiş gibi yapan kadın da o rolü oynaması için kiralanmış biri. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Hiçbiri gerçek değil." Düşünceleri dağınıktı, kontrollü görüntüsünün altında onun da acı çektiğini gördüm. "Yalnızca çocuğum gerçek," dedi. "Onun sayesinde sonunda ben de gerçek bir yere varacağım." Başını salladı. "O zamana dek herkes bir tür gösterinin parçası," dedi. "Belki sen bile. Bu ailenin günah çıkarma rahibi gibisin ama rahip değilsin, gerçekte kimsin, ne istiyorsun, belki senden kuşkulanmalıyım, belki sen Yahuda'sın," dedi ve güldü. "Kusura bakma," dedi hemen. Yürümeye başladı. "Hepimiz gerginiz. Bir gün her şey daha iyi olacak. Evet, hiçbir şeyden haberi olmayan kız arkadaşının yanına git, böylesi daha iyi olur."

Üstü kapalı tehditlerinden biri elbette, diye düşündüm, uzaklaşmasını seyrederken. Beni "öldürtmez"di ama gerekiyorsa yaptıklarını Suçitra'ya anlatarak mutluluğunu yok ederdi. O zaman, bedeli ne olursa olsun Suçitra'nın gerçekleri önce benden dinlemesi gerektiğini anladım. Gerçekleri söyleyecek cesareti bulmalı ve sevgimizin olanları atlabilecek kadar güçlü oluğunu ummalıydım.

Elvira Madigan, diye düşündüm, bir başka takma isimdi. Danimarkalı talihsiz ip cambazının gerçek kimliği bu değildi. Hedvig Jensen; gerçek adı buydu ve son derece sıradan bir isimdi.

Evet: Golden'ların hayal ürünü dünyasına çekilmiştim ve beni yalnızca gerçekler özgür bırakabilirdi.

Dumbo'nun sihirli tüyü neyse, Petya için de Kedi Leo oydu. Kollarında evcil vaşağıyla, yeniden ilk tanıştığımız zamanki zeki ve tuhaf adama dönüşmüştü. Bahçeler'de dolaşüyor, onu dinleyen herkese yüksek sesle bir şeyler anlatıyor, çocukları güldürüyordu. Ilık bir sonbahardı, çılgın bir dönemdi ama havalar güzeldi, dolayısıyla paltosu dolabında duruyordu ama boynunda özensizce dolanmış gökkuşağı renklerinde bir atkı vardı ve frapan takım elbiseleri yeniden piyasaya çıkmıştı; aramıza katıldığı ilk gün üzerinde olan geniş yakalı krem rengi takım elbise, Oscar Wilde'a benzemek istediği zaman giydiği İrlanda cini yeşili üç parça takımı, çikolata rengi kruvaze takımı. Bir elinde kokteyl karıştırma kabı, diğer elinde martini kadehiyle görüyordum onu yeniden, zeytin dolu kavanoz da eskisi gibi bankın üstünde duruyordu. Ama artık zeytin kavanozunun yanında bir iPad de duruyordu ve çocuklar güneşin etrafında dönen gezegenler gibi bu cihaza doğru çekiliyordu. Petya onlara iPad'i gösteriyor, en yeni oyunlarının beta versiyonlarını oynamaya teşvik ediyordu. Oyunlar artık onun hikâyeleriydi ve çocuklar hevesle bu hikâyelere dalıp kafasının içindeki dünyalarda yolculuk ediyorlardı. Birkaç güzel gün boyunca ölümle ilgili düşünceler kenara itildi ve parlak hayat kitabının yeni sayfaları açıldı.

"Farkında mısın bilmem ama," dedi Suçitra, "bu film artık seni anlatmaya başladı, Golden ailesinin oğulları da kişiliğinin farklı yanlarına dönüştü."

"Öyle bir şey yok," diye itiraz ettim.

"İyi anlamda söylüyorum ben," dedi. "Filmi kişisel bir tanıklığa dönüştürüyor. Karakterlerin hepsi yazar. Flaubert gibi. *Madame Bovary, c'est moi.*"¹

1. (Fr.) *Madame Bovary* benim. (Ed.N.)

“Ama ben sanatçı değilim,” dedim, “cinsel çatışmalarım yok, otistik değilim, servet avcısı bir Rus değilim, çökmeye başlamış güçlü ve yaşlı bir adam da değilim.” Az kalsın “bebek de değilim” diye ekleyecektim ama dilimi tuttum, çünkü bebek benim parçamdı. Yüzde elli. Büyük bir parça. Görmeme izin verilmeyen büyük bir parça. İtiraf edecek cesareti hâlâ bulamadığım günahkâr sırrım.

Batı Yirmi Dokuzuncu Cadde’deki dijital montaj stüdyosundaydık ve Yarasa Kadın montaj programı Avid’ in ekranında dondurulmuş halde bizi seyrediyordu. Dördüncü ve sonuncu Yarasa videomuzun son aşamalarına gelmiştik. Joker, ABD demokrasisini yok edecek bir isyanı kışkırtmaya çalışıyordu. Tıklım tıklım MetLife Stadyumu’nda çılgın soytarı sürüleri nefretle gökyüzüne uluyordu. Öfkeli bir kadın Yarasa tek başına ne yapabiliirdi? İşte bu size bağlıydı. *ABD’nin ilk Yarasa başkanı için oy verin. Çünkü bu seçim şaka değil.*

“Onların sorularını nereye gidersen git yanında götürüyorsun. Apu’nun hayatı söz konusu olduğunda, babası sana ne demişti, hatırlıyor musun? Derinleşmek şart mı yoksa devamlı yüzeyde kalabilir misin? Bu soruyu da cevaplaman gerekiyor. D Golden’a gelince, yine babasının dediği gibi, onun hayatı da muğlaklık ve acıyla yoğrulmuştu. Sende de bir tür muğlaklık hissediyorum. Acı çektiğini hissediyorum. Petya’ya gelince, onu kuşatan kendi benliği, özgür kalmayı ne kadar istese de doğasından kaçamıyor. Oyunları, icat ettiği oyunlar da onun özgürlüğüdür belki. Korkmadığı tek yer orası. Belki senin de öyle bir yer bulman gerekiyor. Öyle uzun zamandır eşikte duruyorsun ki, belki de artık kapıdan içeri girmenin zamanı geldi. Yaşlı adama gelince...”

“Ona da benzediğimi mi söyleyeceksin? Şu düşmüş haliyle bile bir tür canavar hâlâ...”

“Her yanı trajediyle çevrilmiş, sen de öylesin. Oğul-

larını kaybetti, sen de ebeveynlerini. Seni tanımlayan, diğer insanlardan ayıran şey ıstırabın. Bana öyle geliyor.”

“Kavga mı ediyoruz?” diye sordum. Sözleri tokat gibi inmişti yüzüme.

“Hayır,” dedi gözlerini açarak, samimiyetle. “Neden öyle sandın? Ben yalnızca gördüklerimi söylüyordum.”

“Üstüme geliyorsun.”

“Olabileceğin kişiyi görüyorum ve senin de görmeni istiyorum. Meselelerin özüne in. Trajedine sahip çık. Özgürlüğünü bul. Muğlaklığını, artık hangi konudaysa, gider. Belki de benimle ilgilidir bu muğlaklık.”

Bebekle ilgili gerçekleri ona anlatmam lazım, diye düşündüm. Kapanmama neden olan şey bu.

“Hayır,” dedim. “Senden eminim. Kesinlikle eminim. O konuda muğlaklık söz konusu değil.”

“Tamam,” dedi ve konuyu kapatıp kocaman gülümsedi. “Güzel. Haydi Yarasa Kadın’ı bitirelim.”

Pat! Güm! Şap! – Al sana, kıkırdayan çatlak! – Ah! Haksızlık bu! Neden herkes bana karşı? Offff! Bir tuzak! Herkes yalan söylüyor! Yalnızca soytarı söylüyor gerçekleri! – Bam! – Ah.

D Golden'ın Bahçeler'de intihar etmesinden, cennette kara bir delik açan bu felaketten kısa süre sonra, Riya Z diye bilinen Riya Zachariassen korkunç bir rüyadan uyandı ve dünyayı görme becerisini yitirdiğini anladı. Gördüğü rüyanın tamamını hatırlayamıyordu, fakat büyük bir müzede çok değerli bir tabloyu taşıdığını, tabloyu düşürdüğünü, çerçevenin kırıldığını, camın parçalandığını, tuvale basıp onu da deldiğini hatırlıyordu, ama belki de gördüğü bir film sahnesiydi, çünkü rüyalar yılanbalıkları kadar kaygandır. Uyandığı zaman rüyanın önemi kalmadı ama gördüğü resmin dünya hakkında düşündükleri, onun gerçekliği olduğunu anladı; şimdi bu resim parçalanmıştı ve birazdan birisi gelip tabloyu düşürdüğü için onu suçlayacak, işinden kovulacaktı.

Benim gibi inançsız birinin insan kalbindeki inancın öldüğü ânı anlaması zordur. Diz çökmüş dua eden inançlının aniden dua etmesi için bir neden olmadığını, çünkü kimsenin onu dinlemediğini fark ettiği ânı. Veya kesinliğin yavaş yavaş erozyona uğrayışını, kuşkunun umuttan daha güçlü hale gelişini. Bir kuraklık sırasında nehir kıyısında yürürsünüz ve bir gün birden nehrin kurduğunu, susuzluğunuzu giderecek su kalmadığını görürsünüz. Bunları zihnimde canlandırabiliyorum ama etkisini his-

sedemiyorum, belki aşkın sonuna benzetiyorum biraz, hepsi bu. Bir sabah uyanır, yatakta yanınızda uyuyan, tanıdık ve o zamana dek sevdiğiniz sesiyle hafifçe horlayan kişiye bakarsınız ve artık ne seni ne horlamayı seviyorum, diye düşünürsünüz. “Elçilerin İşleri”nde Saul’un gözlerinin açılmasına yol açan şeyler –Kral James İncil’indeki “gözlerinden düşen, balık pulunu andıran şeyler”– inançsızlığın örtüsüydü ve onlardan kurtulunca net bir şekilde görmeye başladı, hemen vaftiz edildi. Fakat tersi de geçerli olabilir. Riya’nın gözlerinden balık pulunu andıran şeyler dökülünce, gerçekliğinin bir sanrı olduğunu, sahte olduğunu gördü. Durumu anlamaya en çok bu kadar yaklaşılabiliyorum.

Riya, yatakta eskiden sevgilisinin yattığı boşluğun yanında kımıltısız uzandı. Bütün itirazlarına rağmen D’nin ısrarla evde giydiği, nefret ettiği Birkenstock’ları yatağın yanında durdukları yerden kaldıramıyordu. Evlerinde hiç çalmayan sabit hatlı bir telefon bulunduracak kadar eski moda tiplerdiler. Telesekreter karşılama mesajında D’nin sesi vardı; –Riya ile D’ye ulaştınız, söz sizde– ve Riya bu mesajı silemiyordu. Kımıltısız durur ve düşünmezse, onun banyodan çıkıp yatağa geleceğine inanabilecek gibi hissediyordu. Ama düşünmeden edemiyordu, dolayısıyla öyle bir şey olmayacağını biliyordu. Olan tek şey, artık eskiden düşündüklerini düşünememesiydi. Ne düşüneceğini de bilmiyordu.

Yasın üzüntüsü ve ciddiyetini hisseden Riya’nın görüntüsü bana Winona Ryder’ı hatırlatıyordu, *Beterböcek*’te Belafonte’nin kalipso şarkısında vücudunu sallayarak havada dans eden kaçık yeniyetme goth Winona’yı değil, *Masumiyet Çağı*’ndaki kendini sıkı kontrol altında tutan, görüldüğünden daha az masum olan Winona’yı. Scorsese’nin filminde –Edith Wharton’ın romanını okumadığımı itiraf ediyorum– geleneklere uymayan, yeni,

modern bir varoluşu kucaklayan ve bunun bedelini korkunç acılar çekerek ödeyen Michelle Pfeiffer'dır, sonunda Winona Ryder'ın sakin ve muhafazakâr manevraları karşısında yenilgiye uğrar. Diyelim ki yeniliğin etkisine kapılan Winona'nın canlandırdığı karakterdi ve bir gün neyin nasıl olması gerektiği konusundaki düşüncelerini toptan yitirdi. O Winona bu filme yakıştırdı. Riya buydu işte; benim yeniden yazdığım Winona'm, orijinal karakterden daha kayıp ve yıkıma uğramış halde, can simidi olmadan denizin ortasındaydı.

Yeni düşüncelerin dünyaya gelmesi zordur. Erkekler ve kadınlar hakkındaki yeni düşünceleri, kaç kişinin bu iki sözcüğün –kadın ve erkek– arasında bir yerde olduğunu, onları anlatacak yeni sözcük dağarcıklarına ihtiyaç duyulduğunu, böylece görüldüklerini, mümkün ve hoş görülür olduklarını hissedebileceklerini anlatan düşünceleri iyi insanlar geliştirmiş ve en iyi nedenlerle ortaya atmıştı. Başka iyi insanlar, Riya Z gibi güzel insanlar yeni düşünce biçimini benimsemiş, kendilerine ait kılmış, dünyanın işleyebilmesinin yeni yollarının parçasına dönüştürmüştü.

Fakat Riya bir gece gözlerini açtı ve fikrini değiştirdiğini fark etti.

RIYA ZACHARIASSEN'İN KİMLİK MÜZESİNE YAZDIĞI İSTİFA MEKTUBU TASLAKLARI

Sevgili buraya işverenin adı gelecek, Yaptığımız iş sözleşmesi doğrultusunda ve göz önünde bulundurulduğunda ve sözleşmedeki iş tanımım gereğince kullanmadığım tatil günleri de göz önünde bulundurulduktan sonra şu tarihte bütün sorumluluklarımın sonlandırılmasını. Tamamlanacak

işler ve etkin bir görev devir teslimi açısından minnettarlıkla ve umuduyla vs. Düşüncelerimi radikal bir şekilde gözden geçirmek zorunda kalmam nedeniyle değerlerimin şu anki pozisyonumla uyumlu olmaması. Dolayısıyla işten ayrılmam müzenin çıkarlarına daha uygun olacaktır. Saygılarımla, son.

Veya,

Minnesota'da küçük bir kızken ve etik bir hayat sürme konusuyla ilgilenmeye başlarken, Hindistan'ı, ailevi mirasımın önemli bir parçası olan bu ülkeyi düşünmüştüm ve kendime, Hindistan'da en büyük adaletsizliğe uğrayan kimdir diye sormuştum ve sekiz yaşındayken bu soruya bulduğum cevap, keçilerdi. İnekler kutsaldı ama keçiler etleri için boğazlanıyordu, kimse bunu umursamıyordu. Hayatımı bu sevilmeyen ve meleyen yaratıkları korumaya ve sevmeye adayacaktım. Sonra büyüdüm ve fikrimi değiştirdim elbette, fakat tutkumu ateşleyen şeyleri aramaya ve bulduğum zaman bütün varlığımla kendimi adamaya devam ettim. Keçilerden sonra başka saplantılarım da oldu; doğum kontrolü, otoimmün hastalıklar, yeme bozuklukları, su kıtlığı. Yetişkinliğim Kimlik Çağı'nın yükselişine denk geldi ve bu konunun çevresindeki tartışmalar, meseleler ve yenilikler beni aradığım meseleyi bulduğuma ikna etti, karşıma müze de çalışma fırsatı çıkınca bir hayalim gerçekleşmiş gibi hissettim, bugüne kadar da böyle hissetmeye devam ettim. Fakat size tutkulu-saplantılı zihnin zayıflıklarından birini itiraf etmem gerek. Bir gün insan uyanıp, bu konuyla artık pek ilgilenmiyorum, diye düşünebilir. Bu konu artık beni ilgilen-

dirmiyor. Daha önce hayranlık duyduğum keçiler, doğum kontrol yöntemleri, bulimia, su; artık benim meselem değilsiniz. Kimlik için de aynısını hissediyorum şimdi. Onu aştım. Hoşça kalın.

Veya,

Düşünmem gerekiyor ve şehir çok gürültülü.

Veya,

Çoğul bir varlık olduğumu kabul ediyorum. Ölen psikotik babamın kızıyım. Ölen sevgilimin yasını tutuyorum. Ayrıca, zayıf insanlardan biriyim. Bunlara ek olarak ve bunların aksine, bir biliminsanıyım. Aynı ölçüde de siyah saçlıyım. Bazı görüşlerim var ve bazı görüşlere sahip değilim. Kendimi farklı biçimlerde tarif edebilirim. Olmadığım tek şey şu; tek bir şey değilim. Çokluklar içeriyorum. Kendimle çelişiyor muyum? Peki o zaman, kendimle çelişiyorum. Çoğul olmak, çok biçimli olmak tekil bir şeydir, zengin, alışılmadık bir şey olmak ve kendim olmaktır. Dar kalıplara sıkışmaya zorlanmak sahteliktir. Bir şey değilseniz hiçbir şey olduğunuzun söylenmesi, size yalan söylenmesidir.

Kimlik Müzesi de bu yalanla meşgul. Artık orada çalışamam.

Veya,

Modern anlamıyla kimliğin –ulusal, ırksal, cinsel, politikleştirilmiş, savunma durumunda– bir dizi düşünme sistemine dönüştüğünü ve bu sistemlerden bazılarının D Golden denen adamı/ka-

dını ölüme ittiğini düşünüyorum. Gerçekte, kimliklerimiz bizim için bile muğlaktır ve öyle kalmaları daha iyidir belki de, benliğin düzensiz ve karmaşık olmayı sürdürmesi, çelişkili ve bağdaşmaz olması iyidir. Belki de D bazı kadın duygularına sahip bir erkekti ve öyle kalmasına izin verilmeliydi, benim gibiler tarafından geçiş yapmaya zorlanmamalıydı. Tamamen reddedemediği, ama sonuçta taşıyamayacağı bir kadınlığa zorlanmamalıydı. Yeni bir gerçeklik düşüncesinin en eski düşünce olan sevgiden daha güçlü olmasına izin veren benim gibi insanlar tarafından ölüme itilmemeliydi.

D bana Bombay'daki bir hicrayı anlatmıştı. Evde erkek gibi giyinen bu hicra, annesi ve babası için erkekmiş, evden çıkınca giysilerini değiştirip kadın oluyormuş. Bunda sorun olmamalı. Esneklik sorun çıkarmamalı. Her şeye sevgi hükmetmeli, benlik dogmaları değil.

Bütün değişimler sırasında D'nin yanında olmaya ve bittiklerinde onunla kalmaya hazırdım. Erkek olduğu dönemde [onun] sevgilisiydim, geçiş döneminde ve yeni benliğiyle de onun sevgilisi kalmaya hazırdım. Bana kendim hakkında, insanlar hakkında, dogmaların ötesindeki gerçeklik hakkında ne anlatıyor bu? Sevginin toplumsal cinsiyetten, tanımlardan, benlikten daha güçlü olduğunu anlatıyor. Öğrendiğim şey bu. Kimlik –özellikle de toplumsal cinsiyet teorisi– insanlığın tanımını daraltmak demek, oysa sevgi bize ne kadar kapsayıcı olabileceğimizi söylüyor. Ölen sevgiliye duyduğum saygıdan ötürü kimlik politikalarını reddediyor ve sevgi politikalarını kucaklıyorum.

Gelecek kuşaklara ne söylemek istediğini soruklarında, felsefeci Bertrand Russell şöyle demiş-

ti: “Sevgi bilgeliktir.” Fakat mücadeleciler zamanlarda yaşadığımızı da biliyorum. Mücadele etmemiz gerekiyorsa, savaş başlasın.

GERÇEK MEKTUP

Sevgili Orlando,

Ofisinde sana söylediğim üzere, işimden istifa etmem gerekiyor. Nedenini açıklamak benim için zor, kolay bir karar olmadı ve istersen oturup konuşmaya da hazırım. Belki de söylediğin gibi büyük bir üzüntü içindeyim, bu yüzden aklım karışık ve yas tutmaya, olanları sindirmeye vaktim olunca daha net düşünebileceğim. Bir uzmandan yardım almamı ve izin kullanmamı söylemen büyük nezaketti ama işten ayrılmamın daha doğru olacağına inanıyorum. Her şey için teşekkürler. En iyi dileklerle.

Riya

Sosyal medya hesaplarında hemen fırtına koptu. (Onun kuşağına ve sonraki kuşağa ayak uydurmakta zorluk çeken biri olduğumdan düşünmeden edemedim: Bunları neden herkesle paylaşmıştı ki? Düşüncelerini acı verici ve derinden kişisel bir süreçle yeniden gözden geçirdiğini yabancılara anlatmanın ne gereği vardı? Fakat şimdi, bunun artık bir soru bile olmadığını biliyorum.) Elektronik evrenin görünmez ordusu dört bir yandan saldırdı ona. Kalpleri saf, riyakârlıktan uzak anonim kişiler sahte isimlerin arkasına gizlenerek kimlik konusundaki değişmez görüşlerini savundular. “Beyaz kadınların Cadılar Bayramı’nda Pocahontas kılığına girmesi hakkında ne düşünüyorsun peki? Yüzlerini siyaha boyayan-

lar hakkındaki görüşün nedir? Bunlar sorun değil mi sen-ce?” “Trans Dışlayıcı Radikal Feminist olduğun gibi Seks İşçisi Dışlayıcı Radikal Feminist de mi oldun? Belki Radikal Feminist bile değilsin artık. Nesin sen? Bir kimliğin var mı?” Ardından küfürler. Ve sürekli tekrarlanan *Hesabını sil*, cümlesi. Onu kınayanlar hem arkadaşları hem yabancıları, uzun zamandır rahatça aralarında dolaştığı toplumsal cinsiyet-siyaset çevreleri de onu ihanetle suç-luyordu ama yükselen bir yıldız kabul edildiği indie-mo-da meraklısı dünyadakilerin ve Kimlik Müzesi’ndeki eski iş arkadaşlarının da suçlamalarıyla karşılaştı: *Yeni duruşun aptalca olmakla kalmıyor, aynı zamanda gerici ve üzerinde düşünülmemiş. Aptalca. Seni zeki sanıyorduk.*

Atlantik’in diğer yakasında, başka bir kimlik savaşla-rı tiyatrosunda, İngiltere başbakanı İngilizliğin tarifini daraltarak çeşitliliği, uluslararasılığı dışlıyor, dünyanın benliğin bulunduğu yer olduğunu reddediyordu. İngiliz-liği tarif eden tek şey küçük İngiltere’ydi. Ulusun kimliği konusundaki o uzak tartışmada, başbakanın homurtulu bağnazlığına karşı koyan yüksek sesler vardı. Fakat bura-da, Amerika’da, toplumsal cinsiyet dilinde kabul görme-yen, asla dile getirilemeyen sözcükler, Riya’ya göre şun-lardı: “Bunların hiçbirinden emin değilim. Kuşkularım var.” Bu tür cümleler insanı yerinden edebilirdi.

Sınıflandırılmaya hep karşı çıkmış olan Ivy Manuel onu anlıyordu. “Anlamıyorlarsa canları cehenneme,” dedi. “Haydi gel, nehir kenarında koşmaya çıkalım, birlikte kahrolası birer içki içelim ve uygunsuz bir şarkı söyleye-lim. Söyleyeceğimiz şarkı ‘Lolipop Oğlum’ veya onun gibi saçma bir şey olsun.”

Zamanı gelince anlatacağım büyük gösterisinden önce, berduş Kinski’yi bir kez daha gördüm ve bir şeylere kalkışacağını o zaman anlamalıydım. Fakat sıradan haya-

tın sıradanlığına inanma arzumuz çok kuvvetli olduğundan anlamadım. Bleecker'daki müzik kulübü Kırmızı Balık'ın önünde dolanıyordu, içeride bir Faroese şarkıcısı YouTube videolarından ilhamla bir dizi itiraf şarkısı söyleyecekti – dinleyicilerin şansına, neyse ki Faroese dilinde değil, İngilizce. Kinski bunlarla, YouTube'la, Faroe Adaları'yla, müzikle neden ilgileniyordu ki? Yine de kulübün önünde bekliyordu işte. Hey, fazla bileti olan var mı, ihtiyacınız olmayan bir bileti iyi bir dava için bağışlamak ister misiniz? İyi dava derken kastettiği kendisiydi. Ben de oradaydım çünkü Faroese şarkıcısının Amerikalı sahne arkadaşını tanıyordum. Tanıdık birini –beni– görünce yüzü aydınlanan Kinski, canlandı, hareketlendi.

“Sen yapabilirsin bunu benim için,” dedi. “Geri kalan her şeyi boş ver gitsin. Bu çok önemli. Bu adam. Şiir&Uçaklar, bunu duymuş muydun hiç? Çok güzel. Ingmar Bergman'ın öldüğü evde bir albüm kaydettiğini biliyor muydun? TED konuşmasını dinledin mi? Vay canına.”

Altın Ev'de yaptığı Shakespeare alıntısından sonra ağzından çıkan en anlaşılır sözcükler bunlardı, üstelik kıyametten de söz etmiyordu. “Peki sen bunları nereden biliyorsun?” diye sordum.

Yüzü karardı, ona eşlik eden sözcükleri de kabalaştı. “Defol git,” dedi. “Nereden bildiğimden sana ne.”

Merak etmişim ve Suçitra geç saatlere kadar çalıştığından cebimde fazladan bir bilet de vardı. “İçeri girmek istiyorsan,” dedim. “Bana anlatman gerekiyor.” Bakışlarını kaldırıma çevirip ağırlığını bir ayağından diğerine verdi. “Arkadaşım tanıtmıştı onu bana,” dedi. “Bagram Hava Üssü'nde. Çok eskiden.”

“Eski askersin,” dedim samimi bir şaşkınlıkla.

“Kanıt ister misin?” diye hırlar gibi karşılık verdi. “Bana bir gözbağı ve sökülmüş bir AR-15 ver. Hemen kanıtlayayım.”

Uyarı sistemim çalışıyor olsaydı, bir sorun olduğunu, bu adamın sınırlarda dolaştığını o an anlamam gerekirdi. Fakat eski asker olduğunu bilmediğim için suçluluk duydum, üstüne “arkadaşı”na ne olduğunu sorarak hatamı derinleştirdim ve tahmin etmem gereken karşılığı aldım. “Öldü. Pahtunhva’da pusuya düşürüldü. Şimdi ver şu kahrolası bileti.”

Konser sırasında onu izledim. Şarkılar zekice, hatta komikti, ama onun gözlerinden yaşlar boşanıyordu.

Bu beklenmedik karşılaşmadan bir süre –belki iki, belki üç gün– sonra, Kinski Kırmızı Balık’ın önünde kim olduğunu kanıtlamak için istediği hayali otomatik tüfeği gerçekten eline geçirdi. Mount Sinai Beth Israel Hastanesi’nde –ölüm döşegindeyken, demeliyim– sonradan itiraf ettiğine göre, silahı satın almamış, çalmamıştı. Parkta kaçırılmıştı ve kaçırılanlar eline silahı tutuşturup onu serbest bırakmışlardı. Bu inanması zor, hatta saçma hikâyeyi mırıldanarak, nefesini tutarak, parça parça anlatmıştı ve bana kalırsa iki ayrıntı dışında ciddiye alınacak yanı yoktu; birincisi, olanları ölüm döşeginde itiraf ettiğinden ciddiye almak gerekebilirdi, ikincisi de, bu hikâye Kinski’nin ağzından çıkmıştı ve o ağızdan sürekli çıkan çılgınca şeylerden daha inanılmaz bir yanı yoktu. Dolaşısıyla, küçük ve çılgın bir olasılık da olsa, anlattıklarında doğruluk payı olabilirdi.

Kinski’nin hikâyesi aşağı yukarı şöyleydi: Melankolik hissettiğinde, parkın kuzeyindeki daha boş yerlerde dolaşmak için şehrin yukarı kısmına giderdi. O gün yine parkta dolaşırken, sağanak yağmura yakalanmış, bir ağacın altına saklanmış, yağmur hafifleyene dek ağacın altında beklemişti. (Not: Söz konusu günde havada bir değişiklik olmuş, birkaç gündür süren mevsim normalleri dışındaki sıcaklar ve mavi gökyüzü yerini soğuk yağmura bırakmıştı.) – Bu noktada, giderek kötüleşen fizik-

sel durumu yüzünden söyledikleri bölük pörçük, anlaşıl-
maz bir hal almıştı. – Yanına soytarı – veya Joker – iki
sözcüğü de kullanmıştı – kılığına girmiş (iki? üç? daha
fazla sayıda?) kişi yaklaşmış, onu yakalayıp başına bir
çuval geçirmiş ve bağlamışlardı. – Veya gözlerini bağla-
mamış ama yaka paça götürmüşlerdi. – Belki de başına
çuval geçirmek yerine gözlerini bağlamışlardı. – Çuval
yüzünden nereye götürüldüğünü görememişti – Veya
gözleri bağlı olduğundan. – Sonra kendini bir minibüsün
arka koltuğunda bulmuş, gözlerindeki bağ çözülmüş,
yine soytarı– veya Joker – kılığındaki bir adam ona – ne-
den? – *görevlendirmeden* – söz etmeye başlamıştı. Baş-
kanlık seçiminden söz etmişti. Seçimin kanunsuzluğun-
dan. Çalındığından. Medya tarafından gerçekleştirilen
bir darbe olduğundan – güçlü şirketler tarafından – Çin
tarafından çalınan bir seçimdi bu – Amerikalıların ülkele-
rini geri alması gerekiyordu. – Bunlar Kinski’nin kendi
düşünceleri miydi yoksa sözde Joker’in ona söyledikleri-
ni mi aktarıyordu, anlamak zordu. – Derken bir ara “Müs-
lüman teröristlerden öğreneceklerimiz var,” dedi. “Ken-
dilerini kurban edişlerinden.” – Sonra sabuklamaya baş-
ladı, kendine acıma, umutsuzluk dolu sözcükler ve yak-
laşan kıyamet hakkındaki eski teraneler döküldü ağzın-
dan. – “Yaşamak için neden yok.” – “Amerika.” – Onu bu
kadar konuşturabildiler. Hastane görevlileri araya girdi
ve sorguyu böldü. Yoğun bakıma alındı. Bir daha konuş-
madı ve fazla uzun yaşamadı. Bunları basında yazanlar
ve kendi çabalarımla araştırıp öğrendiklerim sayesinde
bir araya getirdim.

Arkadaşı ölmüştü –kim bilir kaç kişi ölmüştü?– ve
askerlik hizmetinden döndüğünde akıl sağlığı yerinde
değildi. Sevdikleriyle bağlantılarını yitirdi, her açıdan
çöktü ve silahlar hakkında sabuklayan bir sokak serseri-
sine dönüştü. Onunla karşılaşmaya başladığım yıllarda,

sabuklamaları değişmeye başlamıştı. Başlangıçta silah karşıtıydı, Amerika'da silahların giderek yaygınlaşmasından korkuyordu, silahların canlı olduğunu sanıyordu ama sonra, dinî coşkuya kapıldı ve kıyamet retoriğini geliştirdi; sonunda da, soytarılar olsa da olmasa da, Jokerler olsa da olmasa da, kaçırılmış olsa da olmasa da silahların hizmetine girdi, mutluluk getiren sıcak silahların kölesi oldu ve ne diyorlarsa yaptı, *bam bam pav pav* ve böylece insanlar öldü, kendisi de hayatını kaybetti.

Kinski, Cadılar Bayramı geçit törenine saldırdı ve açtığı yaylım ateşi yüzünden yedi kişi öldü, on dokuz kişi yaralandı. Sonunda bir polis memuru onu ateş ederek durdurdu. Yüzünde Joker maskesi, üzerinde –belki Afganistan'daki günlerinden kalma– kurşun geçirmez yelek vardı, aldığı yaralar ölümcül değildi. MSBI Hastanesi'nin acil servisine götürüldü ve yukarıdaki ifadeyi verecek veya benzer şeyler söyleyecek kadar yaşadı, fakat hastane yetkililerine göre akli dengesi yerinde değildi ve söylediklerine güvenmek doğru olmazdı.

Ölenler listesinde iki isim dikkati çekiyordu: İkisi de NY, Manhattan'da yaşayan Mr. Murray Lett ve Mr. Petronious Golden.

Bahçeler'in sakinleri, Cadılar Bayramı gecesi artık gelenekselleşen özel kutlamalarını yapardı. Ağaçlar ışıklandırılır, moda dergisi editörünün evinin önüne DJ kabini yerleştirilir, çocukların istedikleri gibi koşup şaka mı şeker mi oynamalarına izin verilirdi. Yetişkinlerden bazıları da kostüm giyerdi. Yakınlardaki Altıncı Bulvar'da toplanan kalabalığa karışıp geçit törenini izlemez, bayramın tadını böyle çıkarırlardı.

Petya'nın Bahçeler'de keyfi yerindeydi, ama kedi Leo geçit törenini izlemek istemiş, Petya da Murray Lett'e gideceklerini söylemişti çünkü Leo ne isterse öyle

olurdu. Kendini iyi hissediyordu! Petya, gerçekten, çok, çok iyiydi, kriz dönemini atlatmıştı, her şeyi geride bırakmıştı, hayatı kucaklamak istiyordu, hayat da Altıncı Bulvar'da iskelet, zombi ve fahişe kostümleri içinde geçit töreni yapıyordu. "Bahçeler'deki partiye rağmen bu ev cenaze evi gibi," diye haykırdı Petya. "Kendimize harika kostümler bulalım, geçit töreninin tozunu attıralım!" Açık alan korkusunun azaldığını söyledi, hem Village bu kadar kalabalıkken açık bir alanmış gibi gelmiyordu Petya'ya. Avustralyalı Muray Lett, Amerikalıların Cadılar Bayramı düşkünlüğünü hiçbir zaman anlayamamıştı. Bir keresinde Yukarı Batı Yakası'nda bir partiye davet edilmiş ve Çılgın Marslılar! kılığında, kocaman bir Tim Burton Marslısı başlığı giyerek partiye katılmış, kostümünün içinde çok sıcaklanmış, üstelik yiyip içememişti. Başka bir yıl da Darth Vader olmayı seçmiş, oturmasını bile zorlaştıran kalın plastikten bir zırh giymiş, başına ses değiştirme düğmesi bile olan siyah bir kask takmış, Çılgın Marslılar! kostümünü giydiğinde yaşadığı sorunlar tekrarlanmış, yine sıcaklanmış, yemek yiyememiş, içki içememişti. Son yıllarda Cadılar Bayramı'nda apartman dairesinden çıkmıyor, şaka mı şeker mi oynamaya gelen çocukların zilini çalmamasını umut ediyordu. Fakat Petya'ya itiraz edemezdi. "Romalı kılığına gireceğiz!" diye haykırdı Petya. "Ben Petronius olduğumdan *Satyrikon* şöleninin ev sahibi Trimalchio gibi giyineceğim elbette, sen de – sen de zevk ve sefa düşkünü bir tip ol işte. Kostümlerimizi Fellini'den esinlenerek hazırlatacağız. Harmaniler giyeceğiz! Başlarımıza defne yaprağından taçlar takacak, ellerimize kulplu şarap şişeleri alacağız. Harika! Hayata koşacak, onun yalağından kana kana içecek, sabaha hayat sarhoşu olacağız." Bu planı duyunca aklına *Gatsby* geldi elbette, Fitzgerald'ın az kalsın *West Egg'in Trimalchio'su* adını verdiği *Muhteşem Gatsby*. Hüzün-

lendirici bir düşünceydi, çünkü aklıma annem ve babamla birlikte geçirdiğim kahkahalarla dolu geceler ve ardından onların korkunç akıbeti geldi ve içim yeniden üzüntü doldu; fakat Petya'nın neşesi bulaşıcıydı ve evet, neden olmasın, diye düşündüm, olan biten her şeyden sonra biraz neşelenmek iyi fikirdi, Petya bir geceliğine hayatın yükseklerden uçan sevgilisi olmak istiyorsa, neden olmasındı, evet! Harmanisini giyip istediği kadar zıplamalıydı.

O kadar kısa sürede kostüm hazırlatmak zor işti ama Fuss ve Blather bunun için vardılar, zaten harmani denen giysi de büyük fikirlerle dolu bir yatak örtüsüydü. Roma sandaletleri bulundu, defne yapraklarından taçlar da, kırmızı kurdeleyle bağlanmış huş ağacı dalları –Roma *fascies*'leri, yani değnek demetleri– hazırlandı. Petya bu sonuncusunu konsüldeki yetkisinin simgesi olarak taşıyacaktı. Murray Lett'e tamamen anakronistik, çingiraklı bir soytarı başlığı bulundu. O başlığı takıp *Kralın Soytarısı*'ndaki Danny Kaye'in tekerlemelerini tekrarlamasını çok isterdim: *Dört deryanın deresi dört dergâhın derbendine devredilirse, dört deryadan dört dert dergâhtan dört dev çıkar!* Ama Petya'ya benzemek için harmani giymeyi tercih etti ve Petya *fascies*'i taşıyacağı için o da kediyi taşıyacaktı.

Böylece imparatorlara layık giysiler içinde Bahçeler'den ayrıldılar, ölümle ağırlaşan evden çıkıp hayatı kutlayan geçit törenine katıldılar; ölümden uzağa, hayata doğru koşarken Samarra'da, daha doğrusu Dördüncü Cadde'yle Washington Meydanı arasındaki Altıncı Bulvar'da ölümün onları beklediğini anladılar, yani eski hikâyenin kehaneti gerçek oldu. Ölüm Joker kostümü giymişti ve elinde bir AR-15 vardı. Silahın yumuşak tı-kırtısı kalabalığın gürültüsü, çalınan kornalar, megafonla ilan edilen mesajlar ve bando müziği arasında duyulma-

dı ama sonra insanlar yere devrilmeye başladı ve kostümsüz sert gerçekler partiyi dağıttı. Petya'nın veya Murray Lett'in özellikle hedef alındığını gösteren bir işaret yoktu. Amerika'daki silahlar canlanmıştı ve rasgele ölüm dağıtıyorlardı.

Kediye, dağ vaşağına gelince. Ölen Romalıya yakın plandan bakınca, kolunu uzatıp devrildiğini, *fascies*'in elinden düştüğünü görüyoruz. (1933 tarihli orijinal filmin sonunda King Kong'un yerde yatan haline çok benziyor.) Leo da başında, yaklaştırmaya çalışan herkese nefretle tıslıyor. Her şey olup bittikten sonra, çığlıklar kesildikten, yerlere devrilerek koşan kalabalık sakinleşip dağıldıktan ve mermilerle yaralanıp öldükten sonra ayaklar altında kalıp ezilenler gerekli yerlere götürüldükten, bulvarda rüzgârda savrulan çöpler ve polis araçlarından başka hiçbir şey kalmayınca kedi de ortadan kayboldu ve vaşak Leo'yu bir daha gören olmadı.

Altın Ev'deki yalnız kral, ceplerine, sandıklara, çuval-lara ve kovalara doldurduğu altınların giderek daha çok parlamaya başladığını fark etti. Altınlar parladı, parladı, sonra alev alıp tutuştu ve yanmaya başladı.

III. KISIM

Aslında daha ılımlı bir hayat umuyordum. Gelecekteki harika bir anda hakiki saygınlığa kavuşacağım bir ânın hayalini kurarken, yol boyunca daha fazla iyilik ve nezaketle karşılaşacağımı umuyordum. Skylla ve Kharybdis'le, Odysseus'un gemisinin Messina Boğazı'nda aralarından geçeceği –biri dev kayalar, diğeri azgın bir girdap olarak “ussallaştırılan”– iki mitolojik canavarın simgesel varlıklar olduğunu, bir yandan (kendimizi ve gemilerimizi parçalayacağımız) başka insanları, diğeri yandan içimizde dönen (bizi içine çeken ve boğan) karanlığı temsil ettiğini bilmiyordum. Filmim *Altın Ev* artık bitmek üzere olduğuna ve festival çevrelerinde gösterime gireceğine göre –yaklaşık on yılda tamamlandı ve o dönemin sonunda özel hayatımın ne kadar çalkantılı olduğunu düşününce bitmesi bir mucize gibi geliyor– o süreçte öğrendiklerimi anlatma zamanı geldi. Film sektörü hakkında şunu öğrendim örneğin; parası olan biri size, “Bu projeye bayıldım. Çok sevdim. Çok yaratıcı, orijinal, eşi benzeri yok. Seni yüzde bin destekleyeceğim, elimden gelen her şeyi yapacağım, tam destek vereceğim, kesinlikle arkadayım, tam bir dâhisin,” derse, aslında “merhaba” diyordur. Filmini bitiş çizgisine taşıyan, sinemalarda gösterime sokmayı başaran herkese, filmi ne olursa olsun, ister *Yurttaş*

Kane ister *Porky's XXII* veya *Sersem Salaklar XIX* olsun, hiç önemi yok, hayranlık duymayı öğrendim. Sonuçta bir film koydunuz ortaya, dostlar, hepinize saygılar. Film dışındaki hayatta da şunu öğrendim: Dürüstlük en iyi politikadır. Öyle olmadığı zamanlar hariç.

Hepimiz buzdağlarıyız. Soğuk olduğumuzu kastetmiyorum, anlatmaya çalıştığım şey büyük bölümümüzün yüzeyin altında olduğu ve gizli yanlarımızın *Titanic* gibi batabileceği.

Cadılar Bayramı saldırısından sonraki günlerde zamanımın çoğunu Bahçeler'de geçirdim, Golden'ların her türlü ihtiyacına koşmaya çalıştım. Suçitra'nın onayıyla haftada birkaç gece Bay U Lnu Fnu'nun apartman dairesinde kaldım. Eski odamı hâlâ kiralamamıştı ve böyle "korkunç, korkunç bir dönem"de evde arkadaşlık edecek birinin bulunmasından memnundu. Suçitra'ya gelince, ülkenin oy sandıklarının başına gitmesinden önceki son saatlerde yirmi dört saatlik vardiyalar halinde montaj stüdyosunda çalışıyor, Demokratların başkanlık kampanyasında kullanmak istediği görüntüleri kesip birleştiriyor, ekibe profesyonel destek sağlamak için gönüllü olan Medyada Kadınlar adlı bir grubun başkanlığını yapıyordu. Çok yorulduğunu, bunaldığını ve canının biraz sıkın olduğunu itiraf etmişti, belki bunların bir bölümünün benimle de ilgisi olduğunu anlamam gerekirdi. Fakat Bahçeler'de vakit geçiriyordum ve bunun tek nedeni yardımseverliğim değildi, aynı zamanda avlanıyordum, anlatmak istediğim hikâyenin eksik kalan sonucuna ulaşmak üzere olduğumu hissediyordum ve beklersem, Afrika savanlarında bir akasya ağacının dibindeki otların arasında pusuya yatan bir aslan gibi Bahçeler'deki çalıların arasında pusuya yatarsam, avımın geleceğini hissediyordum. Ölümlemlerle dolan hikâyeme bir de cinayet ekleneceği aklıma gelmedi. Nero Golden'ın belki de ağır ilerleyen yaşlılık bunaması-

nın kurbanı olmadığını, gerçekte karısının onu yavaş yavaş zehirlediğini bana söyleyen Vito Tagliabue oldu.

Bahçeler'deki hayat her zaman *Arka Pencere*'yi hatırlatmıştı bana biraz. Herkes penceresinden geri kalan herkese bakardı, daha büyük bir ekranın içindeki minyatür sinema perdelerini anımsatan parlak ışıklı pencerelerimizin önünde komşularımıza kendi dramalarımızı canlandırırдық; sanki filmlerdeki oyuncular başka filmleri izliyor ve başka filmlerdeki tarafından izleniyordu. *Arka Pencere*'deki James Stewart buradan fazla uzakta yaşamıyordu, kurmaca "125. Batı Dokuzuncu Cadde"de oturuyordu ve gerçek dünyada 125 Christopher Caddesi'ne –yani Altıncı Bulvar'ın batısındaki Dokuzuncu Cadde'ye– denk geliyordu burası, fakat Bahçeler'de otursa da olurdu hani. Hikâyemin film versiyonuna, Hitchcock'un büyük filmindeki karakterlere gönderme yapan birkaç karakter eklemek istiyordum; dışadönük dansçı Miss Torso, yaşlı ve bekâr Miss Lonelyhearts, vs. Belki de Raymond Burr'a benzeyen bir aktörün canlandıracağı gezgin bir mücevher satıcısı. Hikâyeye bir cinayet teşebbüsü eklemeyi planlamamıştım, ama hikâyeler böyledir, beklenmedik yönlerde ilerlerler ve tek yapabileceğiniz ceketlerinin kuyruğuna yapışmaktır. Dolayısıyla bir gün Bahçeler'de Altın Ev'den Bay U Lnu Fnu'nun binasına giderken, Vito Tagliabue geriye taranmış parlayan saçlarıyla yakışıklı başını kapısından dışarı uzattı ve beni çok şaşırtan bir şey söyledi: "Pıssst!"

Olduğum yerde kalakaldım, itiraf etmeliyim ki, kaşlarımı çattım. "Pardon," dedim durumu açıklığa kavuşturmak için, "az önce bana 'pıssst' mı dediniz?"

"Si," dedi tıslar gibi, eliyle yaklaşmamı işaret ederek. "Bir sorun mu var?"

"Hayır," diye karşılık verdim, yanına giderken. "Daha önce 'pıssst!' diyen birini duymamıştım da."

Beni içeri çekip mutfağa soktu, bahçe kapısını kapadı. "Ne derler peki?" diye sordu. Gergin bir hali vardı. "Amerikalılar bu sözcüğü kullanmaz mı?"

"Ah, sanırım onlar 'Hey!' veya 'Pardon?' veya, 'Bir dakikan var mı?' gibi şeyler derler."

"Aynı şey değil," dedi Vito Tagliabue.

"Neyse," dedim.

"Neyse," diye onayladı.

"İstediğiniz bir şey mi vardı?"

"Evet. Evet. Önemli bir şey. Ama söylemesi zor. Size güvenebileceğimi farz ederek konuşuyorum elbette. Dürüstlüğünüzden eminim, bunu benden duyduğunuza kimseye söylemeyeceğinizden kuşku yok."

"Konu nedir, Vito?"

"Bir önsezim var," dedi. "Nasıl dersiniz, içime doğan bir şey."

Elimle konuşmaya devam etmesini işaret ettim.

"Şu Vasilisa. Signor Nero'nun karısı. Çetin ceviz. Acımasız biri. Hepsi öyledir..." Duraksadı. Kişisel ve acı deneyimlerinden söz edecek sandım. *Bütün eşler gibi* veya *bütün kadınlar gibi* diyecek sandım ama, "... bütün Ruslar gibi," dedi.

"Ne demeye çalışıyorsun, Vito?"

"Onu öldürecek demeye çalışıyorum. Şu anda bile öldürüyor. Bahçeler'de yürürken yüzünün ne halde olduğunu görüyorum. Yaşlanmakla ilgisi yok onun durumunun. Başka bir şey var."

Eski karısı Bianca Tagliabue, yeni sevgilisi Carlos Hurlingham'ın, "Mr. Arribista"nın karşı taraftaki evine taşınmıştı. Yeni sevgililer her gün Bahçeler'de dolaşıp ilişkilerini sergiliyor, Vito'yu aşağılıyor, aşklarını onun burnuna sokuyorlardı. Aklında cinayet olan biri varsa o da Vito'ydu bana kalırsa. Fakat böyle düşünmememe rağmen suyunu gittim.

"Peki nasıl yapıyor bunu?" diye sordum.

Dramatik bir tavırla omuz silkti. “Bilmiyorum. Ayrıntılara hâkim değilim. Yalnızca hasta görünüyor bana. Yanlış bir hastalık var üstünde. Belki ilaçlarıyla ilgili bir şey. Çok fazla ilaç alıyor, bu yüzden araya başka şeyler karıştırmak kolay. Evet, sorun ilaçlarında, bundan eminim. Neredeyse kuşkum yok diyebilirim.”

“Neden yapsın söyle bir şey?” diye sorarak sıkıştırdım onu. Yeniden omuz silkti, kollarını salladı. “Apaçık ortada,” dedi. “Bütün mirasçılar ortadan kalktı. Yalnızca onun bebeği kaldı. Şans eseri Nero da” –parmağını boğazına götürüp keser gibi yaptı– “o zaman miras kime kalır? Latince söylemek gerekirse, *cui bono?* – Kim kârlı çıkar? – görüyorsun ya? Her şey ortada işte.”

Çocuğum bütün olanların merkezindeydi. İki buçuk yaşındaki, beni hemen hiç tanımayan, adımı unutan, hediye gönderemediğim, Bahçeler’de veya dışarıda oynayamadığım, başka bir erkeğin mirasçısı olan, annesinin geleceğinin pasaportu oğlum. Minik yüzünde kendimi açıkça gördüğüm oğlum. Bu güçlü benzerliği başkalarının fark etmemesine şaşıyordum, hatta insanlar tıpkı aslında babası olmayan babasına benzediğini söylüyordu, görünürdekinin gerçeğe karşı zaferiydi bu da. İnsanlar görmeleri gerekeni görüyordu.

Vespasian, nasıl bir isimdi bu Vespasian? Giderek daha fazla sinirime dokunuyordu. “Küçük Vespa”ymış. Küçük Vespa, Audrey Hepburn’ün arkasında panikleyen Gregory Peck’le birlikte *Roma Tatili*’nde dikkatsizce Sonsuz Şehir’de kullandığı araçtı. Oğlum, bu film yıldızlarının motorlu aracı olmaktan daha fazlasını hak ediyordu. En azından sinemanın büyük ustalarından birinin adını hak ediyordu: Luis veya Kenji ya da Akira veya Sergei, Ingmar veya Andrzej ya da Luchino veya Michelangelo, François veya Jean-Luc ya da Jean veya Jacques. Orson, Stanley, hatta Billy veya sıkıcı bir isim de olsa Clint. Yarı ciddi bir şekilde onu kaçırmayı, Federico’m ya da Alf-

red'imle birlikte buradan kaçmayı, sinema dünyasına dalmayı, ters yönde bir Jeff Daniels veya Woody Allen filmine dalmayı, dördüncü duvarı yıkıp filmlerden dünyaya değil, dünyadan filmlere girmeyi hayal etmeye başlamıştım. Peter O'Toole'un devesinin arkasında çölde dolaşmak, Kubrick'in astronotu Keir Dullea'yla birlikte, "Daisy, Daisy, bana cevap ver," diye şarkı söyleyen çılgın bilgisayar HAL 9000'i öldürmek varken dünyaya kimin ihtiyacı vardı? Bir aslan ve bir korkulukla birlikte sarı tuğladan patikada sekmenin veya Gloria Swanson'ın peşinden büyük merdivenlerden inmenin, Mr. DeMille'in yakın plan çekimine hazırlanmanın yanında gerçekliğin ne anlamı vardı? Evet, oğlum ve ben el ele *Fellini'nin Roma'sı*'ndaki dev popolar ve memeleri hayran hayran seyredecek, Roma'nın kaldırımlarından birine umutsuzca çöküp çalınan bisikletimizin yasını tutacak, Doc Brown'ın DeLorean'ına atlayıp geleceğe dönecek ve özgür olacaktık.

Fakat bunlar asla olmayacaktı. Vasilisa'nın maskaralığına tutsak olmuştuk, en çok da çocuk; oğlum ona oyunu kazandıracak hamleydi. Bir an Vasilisa'nın ne kadar zalim olabileceğini merak ettim; üç Golden erkeğinden en az ikisinin ölümünü planlamış, kendi hayatını almayacak olsa üçüncüyü de öldürmeyi planlamış olabilir miydi? Çok fazla film seyretmişim, terk edilmiş, öfkeli Vito Tagliabue'yle aynı melodrama kaptırıyordum kendimi. Başımı sallayıp içindekileri temizlemeye çalıştım. Hayır, Vasilisa katil veya katil kiralayan biri değildi. O yalnızca –"yalnızca!"– savaşı kazanmak üzere olan entrikacı ve çıkarıcı bir yaratıktı.

* * *

Üç ölümden sonra Nero ile Riya'nın arasında gelişen yakınlık yüzünden ikinci Mrs. Golden'in güzel (ama biraz donuk) yüzünde bir Sibirya somurtkanlığı belirdi, ama

ben bu arkadaşlığa şaşırmadım. Babalığı üç kez elinden alınan babanın, birlikte Apu'nun ve Petya'nın yasını tutacak kimsesi yoktu fakat D'nin ölümünden sonra Riya'nın üzüntüsü onunkine eşti. Bildikleri hiçbir dilde çocuğu ölen anne babaları anlatmak için kullanılan, *dul* veya *yetim*'e benzer bir sözcük yoktu, bu kaybı ifade edebilecek bir fiil de. *Yas* sözcüğü tam olarak karşılamıyordu, ama onunla yetinmeleri gerekiyordu. Nero'nun çalışma odasında, kayıplarının sessizliğinde birlikte oturdular, sessizlikleri söylenmesi gereken her şeyin söylendiği bir sohbet gibiydi, hem dünya hem kendileri için sessizce acı çeken James Joyce ve Samuel Beckett gibiydiler. Nero kırılanaşmıştı, bazen başının döndüğünden, başka zamanlarda mide bulantısından şikâyet ediyor, akşamları uyuyup uyuyup uyanıyordu. Bellek sorunları vardı. Bazen Riya'nın orada olduğunu bile unutuyordu. Ama bazen eskisi gibi canlanıyordu. Çöküşü düz bir doğrultuda ilerlemiyordu. İnişler ve çıkışlar yaşıyordu ama giderek kötüleşiyordu.

Bir gece Riya onu şehir merkezine, Park Avenue Armory'ye¹ götürdü. Yarım daire oluşturmuş, dünyanın farklı yerlerinden on bir tane profesyonel ağıtçı, beton kulelerin tepesinde dikiliyor, en sessiz sessizliğin, ölümün farklı seslerini icra ediyordu. Ekvadorlu kör bir akordeoncu kulelerden birinde *yaraví*'ler çalıyor, Kızıl Kmerler'in onları ortadan kaldırma çabalarından kaçan Kamboçyalı üç yaşçı bir flüt ve irili ufaklı gonglarla *kantomming* denen performansı sergiliyordu. Performanslar uzun değildi, belki on beş-yirmi dakikaydı, ama dinledikleri sesler oradan ayrıldıktan uzun süre sonra bile Nero ile Riya'nın içinde tınladı. Nero yalnızca, "Kuş faydalıydı," dedi. Kulelerden birinin üstünde tek başına duran, türü belli olmayan, horozu andıran bir kuş vardı. Beton tüneğinin tepesindeki

1. Park Bulvarı Silahhanesi. Eski silahhane şimdi New York'un en yeni sanat merkezlerinden biridir. 643 Park Ave, New York. (Ed.N.)

kuş kostümünün içine Burkina Fasolu bir ağıtçı gizlenmişti. Başında kuş maskesi, ayak bileklerinde hareket ettikçe hafifçe şingırdayan çingiraklar vardı. Ağıtçı kuştan arada bir hafifçe şingırdayan çingirakların sesinden başka ses gelmiyor, bazen hafifçe titremek dışında hemen hiç kıılmıyordu ama ciddi ve nazik hali Riya ile Nero'nun acısını biraz olsun hafifletecek kadar güçlüydü. Kaldırımında yürürken, "Yeniden gitmek ister misin?" diye sordu Riya, Nero'ya. "Hayır," dedi Nero. "Bu kadarı yeter."

Sessizlik içinde geçen uzun gecelerden sonra Nero bir gece konuştu. Çalışma odası karanlığa gömülmüştü. Işığa ihtiyaçları yoktu.

"İşinden ayrılmamalıydın kızım," dedi. Ona artık böyle hitap ediyordu.

Girizgâha gerek duymadan, hiç kuşku duymadan söylediği bu cümle Riya'yı hazırlıksız yakaladı.

"Ne diyeceğim biliyor musun, teşekkürler ama senin anlayabileceğin bir konu değil bu," dedi sertçe. "Bu beni ilgilendiren bir konu veya uzun zaman boyunca öyleydi."

"Haklısın," dedi Nero. "Toplumsal cinsiyet meselesi benim kavrayışımı aşıyor. Erkek, kadın, tamam. Homoseksüel, tamam, varlığından haberdarım. Fakat bu diğer dünyayı, ameliyatla cinsel organ yaptırmış erkekleri, kadınlık organları olmayan kadınları havsalam almıyor. Haklısın. Bir dinozorun ben, kafam da eskisi gibi çalışmıyor. Ama sen? Sen bu konuların içini dışını biliyorsun. Haklısın. Senin alanın bu."

Riya karşılık vermedi. Sessizlik içinde rahattılar, ona cevap vermesine gerek yoktu.

"Onun yüzünden, biliyorum," dedi Nero. "Kendini suçluyorsun, bu yüzden çalışma alanını bıraktın."

"Benim alanım," dedi Riya, "anlayış dolu yumuşak bir yer olmalıydı. Fakat onun yerine bir savaş meydanı. Ben huzuru seçiyorum."

“Huzurlu değilsin ama,” dedi Nero. “Bu kimlik meselesinin büyük bölümüyle bir sorunun yok. Siyah, Latin, kadın, hepsi sorunsuz. Savaş meydanı dediğin cinsiyetler arası alan. Orada barış olsun istiyorsan barış için uğraş. Kavgadan kaçma.”

Riya’nın sessizliğindeki soruyu duydu. “Ne olmuş, biraz bilgi edinmiş olamaz mıyım yani?” dedi. “Beynim yavaş yavaş güçsüzleştiği için, ucuz bir gömlek gibi çektiği için artık işe yaramadığını mı sanıyorsun? Henüz ölmedim, küçükhanım. Henüz ölmedim.”

“Tamam,” dedi Riya.

“Ücretsiz izin al. Olan biteni düşün. İstifa etme.”

“Peki,” dedi Riya.

“Ben,” dedi Nero, “ben de kimliğimi değiştirdim.”

* * *

Daha sonra, Riya gittikten sonra, yaşlı adam karanlık odasında tek başına oturuyor. Sabit hatlı telefon çalışıyor. Cevap verip vermemeyi düşünüyor, uzanıyor, elini geri çekiyor, yeniden uzatıyor, telefonu açıyor.

Evet.

Golden *sahib*.

Kimsiniz.

Adımı hatırlayacağını sanmam. Çok büyük bir kızartma tavaındaki minik balıklardan biriydim.

Adın ne.

Mastan. Eski Müfettiş, Mumbai Emniyeti’nden, sonra da Himaçhal Pradeş Karakolu’ndan. Ondan sonra, özel sektör. Artık emekliyim.

Sessizlik.

Mastan. Hatırladım.

Benim için bir onurdur. Bu kadar büyük bir *seth* tarafından hatırlanmak. Hafızanız inanılmaz, efendim. Oğlunuz hatırlamamıştı ki sizden çok daha gençti.

Oğullarımdan biriyle tanıştın.

Efendim, Mumbai'de, efendim. Apu adını kullanıyor. Yani kullanıyordu. Kötü İngilizcem için özür dilerim. Kaybınız için üzüntülerimi sunarım.

Bu numarayı nereden buldun.

Efendim, eskiden polistim, şimdi özel güvenlik işindeyim. Çok zor olmadı.

Sessizlik.

Ne istiyorsun.

Yalnızca konuşmak, efendim. Yetkim yok, gücüm yok, emekliyim, burası ABD, yetki alanının dışı, yapacak hiçbir şey yok, dava kapandı ve siz güçlü bir adamsınız, bense hiç kimse. Yalnızca belli şeyleri açıklığa kavuşturmak istedim. Sonum gelmeden önce kendimi tatmin etmek. Yalnızca kendi memnuniyetim için.

Seni neden görecekmışım.

Oğlunuzu öldürenlerin kimliğini öğrenmek için. Bu konuyla ilgilenebileceğinizi tahmin ediyorum.

Uzun sessizlik.

Yarın sabah saat dokuzda.

Gecikmem, *sahib*. Tam saatinde gelirim. Şimdiden teşekkürler.

* * *

Daha da geç saatlerde, uyuyan Riya çalan cep telefonunun sesiyle uyanıyor. Arayanın Nero Golden olduğunu görünce çok şaşıyor.

Gelebilir misin?

Şimdi mi? Gecenin bir yarısı.

Konuşmam lazım, şu anda konuşabilecek durumdayım, yarın belki olmayacağım.

Bana biraz zaman ver.

Kızım, sana şu anda ihtiyacım var.

Seksenine basmak üzereydi ve kısa süre önce olup bitenleri unutmaya başlamıştı ama geçmiş, zihninde Ren Nehri'nin dibindeki altın gibi giderek daha fazla parlıyordu. Düşüncelerinin nehri artık eskisi gibi berrak değildi, suları bulanıklaşıp çamurlanmıştı ve onunla birlikte bilinci de yavaş yavaş zaman dizinini yitiriyor, eskiden olanları, şimdi olanları, uyanıklık halinin gerçeklerini ve rüyaların periler ülkesinde doğanları birbirine karıştırıyordu. Zamanın kütüphanesi karışmış, kategorileri birbirine girmiş, katalogları dağılmış veya yok olmuştu. İyi günler de oluyordu kötü günler de, fakat her geçen günle birlikte uzak geçmişte kalan dünler geçen hafta olanlardan daha net belirliyordu zihninde. Sonra geçmişçi gece karanlığında onu telefonla aradı ve gömdüğü her şey mezarından bir anda fırlayıp çevresine doluştu, o da birini arayıp başka bir telefon görüşmesi yaptı. Arkasından olanlarda bir başka Hitchcock filminin yankısını buluyorum. Artık *Arka Pencere*'de değiliz. *İtiraf Ediyorum*'un dünyasına giriyoruz.

(İtiraf Ediyorum'u hatırlıyor musunuz? Bir katil, günah çıkarma kurallarına göre sırrını saklamak zorunda olan bir rahibe işlediği cinayeti itiraf eder. Hitchcock, Montgomery Clift'in metot oyunculuğu tekniklerinden, bazı in-

sanlar da filmin mizah yoksunluğundan nefret etmişti fakat Éric Rohmer ve Claude Chabrol, Cahiers du Cinéma'da filmin "görmek"ini övmüş, rahip susmak zorunda olduğundan, filmin derdini aktörlerin yüz ifadeleriyle anlatmak zorunda olduğunu işaret etmişlerdi. "Düşüncenin gizemlerine yalnızca bakışlar ulaştırır bizi. Ruhun en önemli ve sadık habercileridir onlar." Gecenin bir yarısında Manhattan'da hızla Altın Ev'e giden Riya Zachariassen bir rahibe değildi, fakat bir günah çıkarma ayinine eşlik etmek zorundaydı. Sırrı saklayacak mıydı? Öyle yapacaksa, görüntüsü ve bakışları bildiklerini nasıl anlatacaktı? Ayrıca: bu sıra sahip olmak hayatını tehlikeye atacak mıydı?)

Geçmiş, hikâyelerle dolu tepede bıraktığı geçmiş. Rama'nın kardeşi Lakşmana susuzluklarını gidermek için toprağa bir ok saplayıp uzaklardaki Ganj Nehri'nin sularını yakına getirdiğinden beri sihirli bir yerdi tepe. Okun saplandığı yerden bir pınar fışkırmış, sularını kana kana içmişlerdi. Banganj Sarnıcı'nda hâlâ su vardı. Baan Sanskritçe ok demekti, nehirlerin anası da Ganj'dı. Tanrıların yaşayan hikâyeleri arasında yaşıyorlardı.

Tanrılardan sonra İngilizler geldi, özellikle de 1819 ve 1827 yılları arasında şehre vali atanan, tepeye ilk bungalovu inşa ederek şehrin bütün asillerine örnek olan Saygıdeğer Mountstuart Elphinstone. Nero tepenin çocukluğundaki halini hatırlıyordu, o zamanlar ağaçlarla kaplıydı, yeşilliklerin arasından kırmızı çatılı alçak ve zarif konaklar görünürdü. Hayalinde Asma Bahçeler'de dolaştı, Kamala Nehru Parkı'nda oyun oynayan oğullarını seyretti. Bölgedeki ilk apartman 1950'lerde inşa edilmiş ve insanlar apartmana gülmüştü. Yan duran kocaman bir kibrit kutusunu andırduğundan ona Kibrit Kutusu adını takmışlardı. Bu binada kim yaşamak ister, diye alay etti insanlar, baksanıza, ne kadar çirkin. Ama kibrit kutularının sayısı arttı ve bungalovlar yıkıldı. İlerleme

denen şey buydu. Fakat Nero'nun anlatmak istediği hikâye bu değildi. O gün Rus Çayhanesi'nde bana anlatmaya başladığı hikâyeyi bitirmek istiyordu.

(Riya'ya kapıyı o açtı. Birlikte onun karartılmış çalışma odasına gidip karanlıkta oturdular. Riya bir şey söylemedi, hemen hiç konuşmadı. Nero'nun anlatacak uzun bir hikâyesi vardı.)

Don Corleone dediği adamı, *Baba* filminin sinemalarda gösterime girdiği yıllarda, film yapımcılığı dünyasına ilk adımlarını attığı dönemde tanımıştı. O zamanlar Nero'dan başka herkes ona Sultan Emir diyordu. Suç ailesinin adı S-Şirketi'ydi, "Sultan'ın, Süper'in ve Stil'in S'si" diye böbürlenirdi kendisi. Üst düzey bir suçluydu, gerçek bir kaçakçıydı ama insanlar onu seviyordu, çünkü kimseyi öldürtmezdi ve içten içe bir sosyal hizmet uzmanıydı. Kenar mahallelerdeki yoksullara yardım eder, fakir dükkân sahiplerinin elinden tutardı. Fuhuş işindeydi, orası doğru; Kamathipura'da genelev işletiyordu, evet. Banka soygunu da yapıyordu. Kimse kusursuz değildir sonuçta. Bu yüzden, evet, her şey hesaba katılınca, bir tür Robin Hood olduğu söylenebilirdi. Aslında bu doğru değil, gerçek sayılmaz, onunki gibi büyük bir operasyonla İngiltere'nin Sherwood Ormanı'ndaki ufak bir ekibi karşılaştırmak doğru olmaz, ama insanlar iyi biri olduğunu düşünüyordu, onu rezil değil iyi biri sayıyorlardı. Şöhret kazanan ilk gangsterdi. Herkesi tanır, her yerde boy gösterirdi. Polisler, yargıçlar, politikacılar, hepsi cebindeydi. Şehirde korkmadan, özgürce dolaşırdı. Onun gibi gangsterler olmasa, insanların sevdiği filmlerin yarısı çekilmezdi. Büyük yatırımcılar, mafya babaları. İstedığınız büyük yönetmene sorabilirdiniz. Mafya er ya da geç çuval çuval parayla kapılarını çalardı.

Sonraki kuşağı da o yetiştirdi, hepsi onun büyüttüğü orali çocuklardı. Zamzama Alankar, kaçakçılık hakkında

Sultan Emir'in ona öğretmediği neyi bilecekti? Zamzama'yı (namı diğer KS, "Kim'in Silahı" veya yalnızca Karambol), Küçük Ayak'ı, Kısa Parmak'ı Koca Kafa'yı, bütün üst düzey mafya elemanlarını eğitti. Çömezlerinin hepsi, beşi de filmlere bayılıyorlardı ve Sultan Emir'in de sevgilisi bir aktristi –Golide adlı bu kızı bir film yıldızı yapmak için fiyasko filmlere bir servet harcadı– ve böylece yapımcılık işine girdi. O zamanlar sinema sektörüne Bollywood denmiyordu, bu icat çok daha sonra çıkarıldı. Bombay Sineması. Bombay filmleri. Öyle deniyordu.

(Kısaca araya girmemde sakınca yoksa belirtmek isterim ki, Bombay Filmi en sevdiğim Merchant-Ivory filmiydi, hâlâ da öyle. Özellikle de "Daktilo Tık Tık Tık" adlı şarkıda dansçıların dev bir daktilonun tuşları üzerinde dönerek dans etmesi ve yönetmenin söyledikleri: "Biz insanlar onların üzerinde dans ederken tuşlara basarsınız ve yazılan hikâye kaderimizin hikâyesidir." Evet, hepimiz Hayat Daktilosu'nun üstünde dans ederek hikâyelerimizi yazıyoruz.)

İşte böyle. Bombay Sineması'na adım atan Don Corleone, düşüşte olan bazı yıldızların kariyerini kurtardı, Parveen Babi bunlardan biriydi, Helene de öyle. Raj Kapoor ve Dilip Kumar'la arkadaştı. Kaçakçıları kaçakçılık, hırsızları hırsızlık, fahişeleri fahişelik yapar, yargıçları, politikacıları ve polisleri talimatlarını yerine getirirken Maratha Mandir sinemasının beyazperdesinde filmi *Kuch Nahin Kahin Nahin Kabhi Nahin Koi Nahin* (Hiçbir şey, Hiçbir yer, Asla, Hiç Kimse) haftalar boyunca gösterimde kalarak bir rekor kırdı, ama asıl diğer filmi, *Taliplerinin Soyduğu Gelin* gösterime girince bütün rekorları altüst etti. Fakat insanlar en hit filminin KN4 olduğu konusunda hemfikir di ve Sultan Emir/Don Corleone de bu filmlerle gurur duyuyordu, onu en çok gururlandıran başarısının bu film olduğunu söylerdi, filme "Her şey, Her yerde, Her seferinde ve Herkes" veya "HepsiH" adı-

nı vermişti, çünkü film buydu, herkes için her şeydi. Doğru, sevgili Goldie'si hiçbir zaman en büyük yıldızlardan biri olamadı, Hollywood'da dendiği gibi adı en üste yazılmadı ama mutluydu, Don ona Juhu'da, büyük oyuncu Dev Anand'ın evinin yanında kocaman bir ev aldı ve bu sayede Goldie o yaşayan tanrıyı samosa yiyip çay içmeye davet edebildi.

Nero'ya gelince; o yalnızca bir işadamıydı, enerjisinin çoğunu inşaat işine harcardı, yaptığı binalar gibi dünyada yükselirdi ve yıldızlara tapılan o şehirde o da herkes gibi filmleri saplantı haline getirmişti. Don'la şu şu kişinin Juhu'daki yazlık evinde tanıştı, ev sahibesinin adının önemi yoktu. Şehrin ışıltılı gece hayatına hükmeden iki veya üç büyük ev sahibesinden biriydi diyelim. Don ve Nero hemen kaynaştılar ve gecenin sonunda Sultan Emir, "Yarın yeni filmimi anlatmak için Smita'nın yanına gideceğim, neden benimle gelmiyorsun?" dedi. Bu söz-cüklerle Nero'yu sonsuza dek baştan çıkardı ve işadamının hayatı yeni bir yolda ilerlemeye başladı.

Süperstarlar –ultrastarlar!– senaryo okumazlardı. Biri onlara senaryoyu okur, filmi baştan sona anlatır, anlatırken süperstarın rolünün projenin en önemli ögesi olduğunu vurgulamayı ihmal etmezdi. Smita, döneminin en sevilen aktrislerinden biriydi, yalnızca güzel bir seks sembolü değil, aynı zamanda harika, yetenekli bir oyuncuydu. Yerel ölçütlere göre hayat tarzı bir skandaldı, ünlü ve evli bir aktörle ilişkisi olduğunu gizlemiyordu. Sonunda püritanizm ve iftiralar sektörden çekilmesine neden olacak, yaralı bir münzeviye dönüşecekti, fakat bunlara daha vakit vardı, o sırada en yukarıda, Kailaş Dağı'nın zirvesindeydi, tanrıçalar tanrıçasıydı, en tepedeydi. Nero için onunla tanışmak hayatının ne önemli olaylarından biriydi. Gerçi film anlatısı iyi gitmemişti çünkü oynayacağı rol, Smita'nın on yedi yaşından elli beş yaşına kadar

bir kadını canlandırmasını gerektiriyordu. “Bilmelisin ki,” dedi ölümsüz oyuncu Don’a, “bu rolü bana getirdiğin için minnettarım, çünkü günümüzde rollerin çoğu *esnemeyi* gerektirmiyor, değil mi, oysa bir sanatçı olarak benim yapmak istediğim şey *esnemek*, *gelişmek* ve bu filmi çok *sevdim*. Bayıldım. Yalnız bir-iki ufak ayrıntı var, tamam mı, onları hemen konuşmak istiyorum, önümüze koymak istiyorum, çünkü çekime başlamadan önce her konuda yüzde yüz emin olmalıyız, değil mi, setteyken hepimiz yüzde yüz aynı yönde ilerlediğimizi bilmeliyiz, bu yüzden söyleyeceklerimi söyleyebilir miyim?” Elbette, dedi Sultan Emir, bu yüzden buradayız, lütfen konuş. Smita kaşlarını çatıp Nero’ya baktı. “Bu kıym peki?” diye sordu. Sultan Emir dilini şaklatıp elini şöyle bir salladı. “Onu boş ver sen,” dedi. “Öyle biri işte.” Kadının çatılan kaşları gevşedi. Sonra göksel varlık Don’a döndü ve, “Görüyorsun ya,” dedi, “anlattığın hikâyeye göre karakterin on dokuz yaşında bir kızı var. Ben hayatım boyunca –*hayatımda* bir kere bile!– bir yeniyetmenin annesini canlandırmadım. İşte zorlandığım şey bu. Yaptığım seçimlerin, tercih ettiğim filmlerin sevgili endüstrimizin gişe performansını ciddi şekilde etkilediğini biliyorsun, bu yüzden dikkatli olmalıyım, öyle değil mi? Bir ses duyuyorum, beni seven halkın sesi! – yıldızımın sesi! – ve bu ses diyor ki–” Sultan Emir sözünü kesti. “Filmin konusu değiştirilebilir,” dedi. “O sese söyle konuşmayı bıraksın.” – Ama çok geç kalmıştı. “‘Hayır,’ diyor o ses. ‘Dünyaya borçlusun bunu.’”

Sessizce köşede oturan Nero, öylesine biri olan Nero büyülenmişti. Kutsal varlığın huzurundan ayrıldıkları zaman, “Film beğenmediğine üzüldüm,” dedi. Sultan Emir parmaklarını şıklattı. “Beğenecek,” dedi. “Hikâye kolaylıkla değiştirilebilir. İşin içine şoför mahallinde kara para dolu bir de Mercedes girerse, fataakh! Bu iş bitmiş demektir.” Ellerini çırpı. Nero anladığını göstermek için

başını sallamaya başlamıştı ki Don ekledi: "Senin projeye katkın da bu olabilir işte."

"Mercedes mi?"

"Bir de bavul. Bavul çok önemli."

İşte böyle başladı her şey. Nero, sonraki birkaç yıl boyunca Don'un kara para aklama işlerini yönetip tahsil-darlığını yaparak kârlı bir ek gelir kapısı elde etti. Peki nasıl oldu bu? Film dünyasına duyduğu saplantı yüzünden kendiliğinden girdi bu işlere. Gözlerine yıldız tozu doldu, filmlerin şatafatı başını döndürdü, başkalarının kazandığı paraları görünce dudağı uçukladı. Veya, daha doğrusu, her zaman kanunsuz bir yanı olagelmmişti. İnşaat işi de tamamen yasalara uygun bir sektör sayılmazdı, hat-ta W.H. Auden'in diyeceği gibi, tirbuşonlar gibi eğri büğ-rüydü. İnşaat sektörü o günlerde yükselişteydi ve şehrin her yanında yüksek binalar, "kibrit kutuları" yükselmeye başlamıştı ve Nero da bu dönüşümün kalbindeydi. Gök-yüzüne uzanan yüksek binaları yapmak için kaç kanun çiğnenmiş veya hiçe sayılmış, sorunları çözmek için kim bilir kaç cebe rüşvet doldurulmuştu! Binalar yükseliyor, belediye imar izinlerinde belirtilen rakamların ötesine geçiyordu. Sonradan yetkililer inşaatçıları var olmaması gereken katların elektrik, su veya gazını bağlamamakla tehdit edebiliyorlardı, ama bu kabaran tüyleri düzeltme-nin yolu mutlaka bulunuyordu. Film yıldızına gönderdiği bavul, Nero'nun ilk bavulu değildi. Yeni binaların çoğu açıktan kanunsuz inşaatlardı, doğru dürüst planlanma-dan, gerekli izinler alınmadan yapılmışlardı. Nero da benzer suçlar işlemişti ama herkes aynı durumdaydı, kimse masum değildi, diğer önemli inşaatçılar gibi onun da yüksek yerlerde arkadaşları vardı ve herkes gibi onun da yaptıkları yanına kâr kaldı. "Kanun inşaatçılardır," de-mekten hoşlanırdı, "ve inşaatçıların kanunu inşaata de-vam etmektir." Etik? Şeffaflık? Bunlar yabancı sözcükler-

di, şehrin kültürünü veya insanların hayat tarzını anlamayanların kullanacağı sözcüklerdi.

İşte o buydu. Ne olduğunu kendisi biliyordu, oğulları biliyordu, dünyanın kanunu böyleydi. Don Corleone, namı diğer Sultan Emir'le arkadaşlığı içinde en derin kanunsuzlukların özgür kalmayı bekleyerek kaynadığı zindanın kapısını açtı. Artık partilerine yıldız adayları geliyor, tuvaletlerde kokain çekiliyordu ve Nero da görüldüğü gibi olan, takım elbiseli ve çizmeli, evrak çantasında projeler taşıyan, durgun su gibi sıkıcı bir müteahhit olmaktan çıkıp şehirde önemli bir figür haline gelmeye başlamıştı. Statü kazandıkça işleri açıldı, işleri açıldıkça statüsü arttı, bu böyle devam etti. New York yıllarında hâlâ gösterişli bir kürk gibi üzerinde olan, dobra ve bayağı bir tavırla kendi reklamını yapma tavrını o dönemde geliştirdi. Ailesini Walkeshwar'daki lüks eve taşıdı. Bir yat aldı. Kadınlarla ilişkileri oldu. Adı Andheri'den Nariman Limanı'na karanlık gökyüzünde parladı. Hayat güzeldi.

Para aklamanın pek çok farklı yöntemi vardı. Küçük miktarlarda kirli para daha küçük miktarlara bölünerek banka havalesi veya banka çeki almakta kullanılıyordu, bunlar da daha küçük miktarlara ayrılarak farklı bankalara yatırılıyordu ve aklanmış para olarak çekiliyordu. Nero bu yöntemle akladığı paraları para bavulları hazırlamak için kullanıyordu. Fakat daha büyük projeler için daha büyük ölçekli bir yöntem gerekiyordu ve en ideal yöntem emlak alım satımıydı. Nero, işi bilenler arasında "çevirme" ustasına dönüştü. Kara parayla en lüks, en pahalı gayrimenkulleri satın alıp piyasa yükselirken hemen elden çıkarıyordu. Satıştan gelen para aklanmış oluyordu, hatta tiril tirildi. Diğer "çevirme" yöntemi –satıcının onayıyla– piyasa değerinin altında mülk satın almaktı. Aradaki fark masa altından kara para olarak ödeniyor, sonra gayrimenkul ilk yöntemdeki gibi yeniden hızla elden çı-

karılıyordu. Nero şehirdeki en büyük gayrimenkul simsarlığı şirketinin sahibiydi ve şirketi yeraltı dünyasında "Çeviristan" olarak ünlendi; kara paranın aklanıp bronz teniyle ışıldayarak geri döndüğü tatil diyarı. Tabii belli bir bedel karşılığında. Nero Çeviristan'ı kendi kara para anlaşmaları için kullanıyordu fakat S-Şirketi'nin çalışanları hizmetlerini talep edince onlara cömert bir indirim de yapıyordu.

Derken gökyüzü Don Corleone'nin tepesine çöktü. Don'un eski içki masası arkadaşı, başbakanın oğlu Sanjay Gandhi, annesinin otoriter Olağanüstü Hal Yönetimi sırasında Sultan Emir'in peşine düştü ve S-Şirketi'nin babası Sanjay'ın kontrolündeki mahkemelerde suçlu bulunarak bir buçuk yıl hapis cezası aldı. Tuhaftır ki, Olağanüstü Hal biter ve Sanjay gözden düşerken, Don da serbest kaldı. Fakat artık başka biriydi, hapiste cesaretini yitirmiş ve onun yerine Tanrı'yı bulmuştu. İkisi aynı dinin mensubu olsa da Nero yalnızca görünürde Müslümandı ve bu yeni, imanlı Corleone hiç hoşuna gitmedi. Gangsterliği bırakan Don başarısız bir şekilde politikaya girmeyi dener, iki adam birbirinden uzaklaştı. 1980'lerde Sultan Emir gözden kayboldu, unutuldu ve sonunda ölümüne neden olan kanserle uzun bir mücadeleye girdi, Nero en büyük çarka dönüştü. Fakat bir yandan daha da büyük bir çark dönmeye başlamıştı.

Kötü şöhretine kavuşmadan önce, Zamzama Alan kar bıyığıyla tanınırdı; görkemli bıyığı öyle kalın ve uğursuz görünürdü ki başının derinlerinde bir yerden, hatta belki de beyninden çıkan asalak bir organizmayı andırırdı; burnunun içinden fışkırıp dış dünyaya ulaşır, üstdudağına yayılan bir uzaylı mahlukat gibi ona konak işlevi gören adamın muazzam ve tehlikeli gücünü haber verirdi. Sahibinin memleketi olan sahil köyü Bankot'ta

ona bir bıyık yarışmasında birincilik kazandırmıştı, ama Zamzama çok daha büyük bir avın peşindeydi. Umman Denizi'nin kıyısındaki eski sahil kalesine yakın bir bölgede bir polis memurunun oğlu olarak doğmuştu, fakat belki de çocukluğunda sert mizaçlı babasıyla iyi bir ilişkisi olmadığından, kanunla ve onun uygulayıcısı görevlilerle suda da karada da arası iyi olmamıştı. Paranın bir yerden başka yere ağızdan ağza anlaşmalarla, hiçbir belge imzalanmadan aktarıldığı *hawala* sistemindeki rolü sayesinde önemli birine dönüşmeye başladı – *hawala* sisteminde para, A yerindeki simsara teslim edilir, o da küçük bir komisyon karşılığında faturayı B yerindeki simsara ulaştırır, bu kişi de ödenmesi gereken miktarı önceden belirlenen alıcıya belli bir şifre karşılığında teslim ederdi. Böylece para “yerinden kımıldamadan aktarılmış olur” ve gerekirse zincirin halkaları uzatılırdı. Bu sistem epey popülerdi, çünkü müşterinin ödediği komisyon normal bankacılık sisteminde ödenenden çok daha düşüktü ve buna ek olarak, prosedür değişken döviz kuru gibi sorunları da doğrudan es geçebiliyordu; *hawala* zinciri kendi kurunu belirler ve herkes bu orana sadık kalırdı. Bütün şebeke ülkenin ve hatta dünyanın farklı yerlerindeki *hawala* simsarlarının dürüstlüğüne bağlıydı. (Gerçi dürüst davranmayan bir *hawala* simsarının fazla uzun yaşamayacağı da belliydi.) Sistem Hindistan'da yasadışıydı, çünkü para çevrime gibi bu sistem de para aklamakta etkin bir şekilde kullanılıyordu, fakat Zamzama yalnızca Hindistan alt kıtasında değil, Ortadoğu'da, Afrika Boynuzu'nda ve hatta ABD'nin belli yerlerinde büyük çaplı bir *hawala* operasyonu yürütüyordu. Fakat *hawala* ona yetmiyordu. *Kursi*'de, yani yeraltı dünyasının tahtında oturmak istiyordu ve Sultan Emir'in hapse düşmesini fırsat bilip Sultan'ın adamları Koca Kafa, Kısa Parmak ve Küçük Ayak'ın desteğiyle iktidarı elde etmek

için hamlesini yaptı. Yağlı Javed adlı rakip bir mafya babasıyla mücadele etmesi gerekti, ama bu meydan okumayı kısa sürede alt etti ve bunu yapmak için Sultan Emir'in görece şiddet karşısı ailesini derinden şoke eden bir yöntem kullandı. Bu yöntemin adı cinayetti. Deniz suları çekilince Yağlı Javed ve ailesinin cesetleri bir levha üzerinde balık gibi yan yana yatırılmış halde bulundu ve hem liderlik meselesi çözüme kavuşturulmuş hem de bütün şehre, hem yeraltına hem yerüstüne bir mesaj verilmiş oldu. Yeni bir gün başlıyor, diyordu cesetler. Şehirde yeni bir oyuncu vardı ve oyunun kuralları yenilenmişti. S-Şirketi artık Z-Şirketi'ydi.

Salloo Bot diye tanınan ağabeyi Salloo, Dongri bölgesinin Don'u Babacık Jyoti'yi hedef alarak Zamzama'nın şehre ilk adımını atmasına yardım etti. Bir grup adamını Babacık'ı ve adamlarını sıkıştırıp boş soda, Campa-Kola ve Limca şişeleriyle eşek sudan gelene kadar dövmeye gönderdi. Babacık bir daha şehirde görünmedi ve ondan böylece kurtulmuş oldular, fakat arkasından daha ciddi bir çete savaşı çıktı. İsmi konuya uygun Hazırpara Caddesi'ndeki ofislerinde faizle borç para verme işi yaparken küçük ölçekli haraççılığa başlayan ve hem kenar mahallelerde hem pazarlarda küçük dükkân sahipleriyle küçük işyerlerinden koruma karşılığında ödeme talep eden Afganistanlı Pešto çetesine karşı mücadele etmeleri gerekti. Terziler, saat tamircileri, kuaförler ve deri giysi satıcıları haraççıların talebini karşılayabilmek için fiyat artırmak zorunda kaldılar. Falkland Caddesi'ndeki fahişeler bile fiyat artırımına gitmek zorunda kaldı. Küçük işletmeler haraç giderlerini ödeyecek bütçeye sahip olmadığından, bedel müşterilere ödetildi. Böylece bütün şehir bir anlamda yeraltı dünyasına ekstra vergi öder hale geldi. Ne yapacaklardı? İstenen ödemeyi yapmaktan başka şansları yoktu.

Peştolar Bot ve Karambol'den –yani Zamzama'dan– kurtulmaya karar verdiler ve bu işi yapması için Madhya Pradeş'li ünlü *dacoit* veya haydut Manny'yi tuttular. Şansa bakın ki, Salloo Bot'un dansöz bir kız arkadaşı vardı. 1980'lerin başında bir gece Çaru adlı bu kızı Bombay Merkez'deki evinden alıp Fiat'ıyla Bandra'daki aşk yuvasına götürdü. Fakat Manny ve Peştolar peşindeydi ve mola verdiği benzincide Salloo Bot'un çevresini sardılar. Manny ile Peştolar mertlik gösterip Çaru'ya arabadan inip ortadan kaybolmasını söylediler. Sonra da Bot'a beş kez ateş edip onu orada ölmeye bıraktılar. Kardeşinin ölüm haberini almadan baskın yapmak için hemen Zamzama'nın Pakmodia Sokağı'ndaki üssüne gittiler, ama bina özenle korunuyordu ve büyük bir çatışma çıktı. Zamzama yara almadı. Peşto liderleri kısa süre sona tutuklanıp Bot'u öldürmekle suçlandı. Mahkeme sürerken Z-Şirketi'nin tetikçisi, Derek adlı bir Hıristiyan duruşma salonuna daldı ve makineli tüfekle hepsini öldürdü.

1980'lerde devam eden çete savaşlarında Z-Şirketi'nden ve Peştolardan en az elli gangster öldü. Fakat Afgan çete, sonunda yok edildi ve mafya babası Zamzama tahtına kavuştu.

Ağabeyinin ölümünden sonra, Zamzama özel hayatından vazgeçmeye karar verdi. "Kız arkadaş zayıflıktır," dediğini duydu Nero onun. "Aile zayıflıktır. Başkaları için değerli olabilirler ama patron için lüks sayılırlar. Kendi başına yürüyen kediye ben." Kendi başına demesi kolaydı, ama yirmi dört saat on iki kişilik bir fedai ekibi tarafından korunuyordu – yani otuz altı adam onu korumak için sekiz saatlik vardiyalar halinde çalışıyordu. Ayrıca zırhlı Mercedes'lerin içinde on iki kişilik eğitilmiş bir şoför ekibi vardı ve bu adamlar kuru temizleme, yani araç konvoyunun izlenmediğinden emin olma konusunda uzmandı. (Dörder şoför üç vardiya halinde çalışıyordu.) Evinin ön

kapısı masif çeliktendi, pencerelerinde kurşun geçirmez camlar ve kalın demir kepenkler vardı, çatıda sürekli ağır silahlı adamlar bekliyordu. Şehir, kendisi için inşa ettiği kafeste yaşayan bir adam tarafından yönetiliyordu. Kendini kurşun geçirmez hale getirdi ve başkalarının sevdiklerinin, ailelerinin ve sermayelerinin incinebilirliğini servetinin ve gücünün kaynağına dönüştürdü.

(Şimdi Bollywood olarak bilinen endüstrinin uzmanı değilim fakat gangster filmlerini de gangsterler kadar sevdiğinden haberdarım. Bu evrene girmek isteyen sinema meraklısı Ram Gopal Varma'nın *Company*, *Apoorva Lakhia'nın* Shootout at Lokhandwala, *Sanjay Gupta'nın* Shootout at Wadala veya *Milan Luthira'nın* Once Upon a Time in Mumbaai ve Once Upon a Time in Mumbaai 2 adlı filmlerinden başlayabilir. Mumbaai'deki fazladan "a" yeni bir numerolojik tuhaflık örneğidir. İnsanlar şans ve başarı getirsin diye adlarına, bu örnekte film adlarına harf ekler veya çıkarır: Shobhaa De, Ajay Devgn, Mumbaai. Bu tür değişikliklerin etkili olup olmadığı konusunda yorum yapabilecek durumda değilim.)

Yeni mafya babasının bu işe ciddi bir şekilde giriştiğini endüstriye gösteren film, ilk Köle Kral Kutbüddin Aybek'in hayatını ve Kutb Minaresi'nin inşasını anlatan *Aybek* adlı film. Yüksek bütçeli tarihî drama, Bollywood'un önemli isimlerinden yapımcı A. Kareem'in uzun zamandır gerçekleştirmek istediği bir projeydi ve o dönemin ultra yıldızları sayılan "altı erkek ve dört kız"ın üçü filmde rol alacaktı. Çekimlerin tamamlanmasına iki hafta kala, kendisi de Müslüman olan Kareem'e bir not geldi. Kralın köle olduğunu anlatan filmin İslama hakaret ettiği, projenin sonlandırılması veya "izin ve özür bedeli olarak" on milyon rupi'nin yakında ortaya çıkacak olan Z-Şirketi temsilcisine teslim edilmesi talep ediliyordu.

Kareem hemen bir basın açıklaması düzenledi ve Zamzama Alankar ve çetesiyle açıktan alay etti. "Bu cahil ve zevksiz adamlar benimle uğraşabileceklerini mi sanıyorlar?" diye haykırdı mikrofona. "Öyle cahiller ki söz konusu hanedanın ikisi de köle anlamına gelen Memlûk veya Gulam adlarıyla tanındığını bile bilmiyorlar. Çok önemli bir proje bu, tarihimizin en önemli dönemlerinden birini tasvir etmekle uğraşıyoruz. Bir grup ahmak bizi durduramaz." Dört gün sonra, ağır silahlar kuşanmış bir grup adam Zamzama'nın yardımcıları Koca Kafa ve Kısa Parmak liderliğinde gerçek Kutb Minaresi'nin yakınında, Mehraul'deki sıkı korunan film setini bastı ve özenle inşa edilmiş seti ateşe verdi. Film tamamlanamadı. Film setinin imhasından sonra A. Kareem şiddetli göğüs ağrılarından şikâyet etmeye başladı ve kalbi kırıldığı için öldü. Cesedini muayene eden doktorlar kalbinin resmen patladığını söylediler. Bir daha kimse Zamzama Alankar'la alay etmedi.

Nero, Zamzama'yı evindeki partilere davet etmeyi sürdürdü ve film endüstrisinin en tanınmış isimleri bu partilere gelmeye devam etti. Zamzama, daha önce kimsenin görmediği kadar şatafatlı ve lüks davetler düzenlemeye başladı. Misafirlerini uçakla Dubai'ye taşıyordu ve herkes bu davetlere gitmeye can atıyordu. Al Capone'un altın çağı da böyleydi herhalde; karanlık görkem, tehlikenin baştan çıkarıcılığı, korku ve arzunun çarpıcı kokteyli. Zamzama'nın verdiği partiler bütün gazetelerde haber olur, yıldızlar en şık gece giysileri içinde fotoğrafçılara poz verirdi. Polis olan biteni seyretmekle yetiniyordu. Havai fişeklerin atıldığı büyük kutlama gecelerinden sonra bazen gecenin aşırılıklarını üzerinden atmak için Z-Şirketi'nin yatlarından birinin lüks kamarasında, belki de yanında zirveye asla böyle ulaşamayacağını bilmeyecek kadar aptal bir yıldızcıkla birlikte uyuyan bir yapım-

cının kapısı çalınır, Koca Kafa veya Küçük Ayak elinde yapımcının imzalaması gereken bir sözleşmeyle içeri girer, yapımcı son filminin deniz aşırı ülkelerdeki haklarını zarar etme pahasına devretmek zorunda kalır, onu ikna etmek için başına kocaman bir silah dayanır, centilmenlik günleri geride kaldığı için kimse yataktaki çıplak yıldızcığa hemen giyinip gitmesini söylemezdi. Görünürde parti, arka planda iş; Z-Şirketi böyle çalışırdı. Bollywood'un önde gelen isimlerinden çoğu polis korumasına başvurmak zorunda kaldı ve korundular da, fakat hiçbiri bu önlemlerin yeterli olacağından veya üniformalı adamların Zamzama'nın emrinde olmadığından, onları koruması gereken silahların dışarıdaki gizemli şehre değil de onlara dönmeyeceğinden emin değildi. Peki kanunlar? Kanunlar her şeyi görmezden geliyordu. Kamuoyunu yatıştırmak için küçük balıklar bazen hapse atılıyordu, fakat büyük balıklar denizde özgürce yüzüyordu.

Kızım, kızım, dedi Nero. En kötülerden biri idim çünkü bana şantaj yapmalarına bile gerek kalmadı. Para işlerini isteyerek üstlendim, ekonomik açıdan bana cömert davrandılar, ben de her şeyi kabul ettim, dünyanın düzeni bu, diye düşündüm, belki de öyleydi ama dünya kötü bir yerdir, bizim inşa ettiğimizden daha iyi bir dünyayı aramalısn.

Şantaj çetesinin kurbanı olmadı, fakat olmasına gerek yoktu zaten. O yıllarda şahit olduğu tehditler, suikast girişimleri, gerçek cinayetlerden ölesiye korktu. Kaybedecek çok şeyi vardı. Pahalı mülkleri, şehrin dört bir yanında yükselen binaları, karısı ve oğulları vardı. Zamzama'nın aradığı ve ihtiyaç duyduğu bütün zaaflara sahipti. Z-Şirketi'ndekilerin bu zaaflarını hatırlatmasına bile ihtiyacı yoktu. Çeteyle Nero arasındaki görünmez bağlardı bunlar. Onlar için kimdi? Kirli çamaşırlarını yıkayan biri. Bir *dhobi*, bir çamaşırcı. Cüce Koca Kafa, kızıl saçlı Kısa

Parmak ve herkesin gördüğü en büyük ayaklara sahip Küçük Ayak ona açıktan böyle sesleniyorlardı zaten. "Hey *dhobi*!" diyorlardı telefonda. "Yıkanacak çamaşırlar var. Gel de bunları *ghat*'a götür." Onu gördüklerinde parmaklarını şıklatıyorlardı. "Temizle bakalım," diye emrediyorlardı. "Haydi, çabuk." Zamzama daha saygılı davranıyor, Nero'nun adıyla birlikte her zaman bir saygı sözcüğü kullanıyordu. *Sahib, ji, janab*. Saygı, horgörüüyü ifade etmenin yollarından biriydi. Saygı sözcüklerinin anlamı şuydu: "Senin efendin benim, pislik, bunu sakın unutma." Nero'nun bu hatırlatmalara ihtiyacı yoktu. Kahraman falan değildi. Ailesini veya parmaklarını kaybetmek istemiyordu. Unutmasına imkân yoktu.

Kötüler beyazperdelerden fırlayıp sinema salonlarına atlıyor, olduklarından büyük, film ekranındaki kadar büyük görüntüleriyle koltukların arasından koşarak geçip silahlarını ateşleyerek sokaklara doluyorlardı ve Nero bunun film endüstrisinin suçu olduğunu hissetmeden edemiyordu; bu canavarları filmler yaratmış, onları cazibeli ve seksi kılmıştı, şimdi onlar da şehri ele geçiriyorlardı. *Bombay meri jaan*, diye düşündü, şarkıyı mırıldanarak, Bombay benim hayatım, canım, nereye gittin, serin akşamüstü saatlerinde Marine Yolu'nda saçlarında yasemin çiçeklerinden taçlarla dolaşan kızlar, Colaba Caddesi'nde veya Churchgate'te pazar sabahları verilen caz konserleri, Chic Chocolate, Chris Perry'nin saksafonu ve Lorna Cordeiro'nun sesini dinlemek; onun gibi insanlar tarafından binalarla çevrelenmeden önceki haliyle Juhu Sahili; Çin yemeği; güzel şehir, dünyanın en güzel şehri. Ama hayır, yanlıştı bunlar, "New York New York" şarkısı başka bir şehir için neyse bu şarkı da Bombay için oydu ama şarkı şehrin sert, yaşaması zor bir yer olduğunu da anlatıyordu, şarkının da suçu vardı, anlattığı kumarbazlar, katiller, hırsızlar ve yozlaşmış işadamları

filmlerden fırlayan aktörler gibi şarkının sözlerinden dökülüyordu, işte şimdi buradaydılar, masum insanları korkutuyorlardı, şarkıda büyükşehri savunan masum kız gibi insanları dehşete düşürüyorlardı, *ah kalbim bu şehirde yaşamak kolay* diyordu kız, ama sonra uyarıyordu, *dikkat et, ektiğini biçersin. Ne ekersen onu biçersin.*

(*Evet, suç fimlerde, şarkılardaydı. Evet, sanatı suçla, Nero, eğlenceyi suçla. İnsanları, dramanın gerçek oyuncularını suçlamaktan çok daha kolay böylesi. Kendini suçlamaktan çok daha hoş.*)

Bavulları doldurmaya, para çevirmeye, aklamaya devam etti. Bir akşam Willingdon Kulübü'ndeki bir havuz partisinde Zamzama Alankar ona "nazik bir şekilde" –*Sahib, janab, ji* sözcükleriyle dolu cümlelerle– sorunca büyük miktarların dolaştırıldığı *hawala* zincirinin halkası olmayı da kabul etti. *Bana şantaj yapmaya kalkmadılar.* Yapmalarına gerek yoktu ki. Zamzama'nın gönüllü piyonlarından biriydi. Kendini şehrin krallarından sayıyordu ama alçak seviyeli bir piyadeydi aslında. Kral Zamzama Alankar'dı.

Şantaj konusunda bütün gerçekleri söylemiyordu. Bunu da itiraf etti. Gerçekte ondan zorla nakit para almaya çalışmamışlardı, evet. Zorla aldıkları şey çok, çok daha kötüydü.

Zamzama, namı diğer Karambol duygusal bir adam değildi. Hakkında anlatılan efsanevi hikâyelerden birine göre –hakkında efsanevi hikâyeler anlatılmasını sever, bunları özenle beslerdi– Küçük Ayak şirketin bazı kızlarına bulaşan Fare Musa adlı bir çete pezevengini kaçırmış, adamı limandaki metal konteynerlerden birine hapsetmiş, bir gemiyle limanın uzak köşelerinden birine gönderdiği konteyneri denizin dibine yollatmıştı. İki gün sonra Fare'nin annesi televizyonda hüngür hüngür ağlı-

yordu. Zamzama, “Bana hemen kadının cep telefonu numarasını bulun,” demiş, bir dakika sonra, *kadın hâlâ televizyonda röportaj verirken* onu aramıştı. Şaşırان kadın telefonu açmış, Zamzama ona şöyle demişti: “Bana bak kaltak, faren artık balık oldu, çeneni kapatmazsan sen de yakında *kırma* olacaksın. Bum!” “Bum” sözcüğü Zamzama’nın en sevdiği sözcüktü ve bu sözcüğü duyan kiminle konuştuğunu hemen anlardı. Kadın ağlamayı hemen, bum diye kesti ve bir daha gazetecilerle konuşmadı.

Nero’nun düşkün olduğu türde *Bombay-meri-jaan* romantizmine ayıracak zamanı da yoktu Zamzama’nın. “O hayaller şehri çoktan yok oldu,” dedi Nero’ya, kaba bir tavırla. “Onun üzerine ve çevresine inşaatlar yaptın, eskiyi yeninin altında ezdin. Hayallerinin Bombay’ında her yerde sevgi, barış, laik düşünce var, değil mi? Komünalizm, Hindu-Müslüman kavgası yok, herkes kardeş, öyle değil mi? Ne saçmalık, görmüş geçirmiş adamsın, işin doğrusunu biliyorsun. İnsanlar insandır, tanrıları tanrılarıdır, bunlar değişmez ve kabileler arası düşmanlık hep kalır. Tek sorun yüzeyde nelerin görüldüğü ve nefretin ne kadar derinde olduğudur. Mumbai denen bu şehirde çete savaşını kazandık, ama önümüzde daha büyük bir savaş var. Mumbai’de yalnızca iki çete kaldı. Çete olan çete, mafya benim. Z-Şirketi de benim. Ne kadarız, yüzde doksan beşi mi? Müslümanlar olarak. Ehl-i Kitap yani. Fakat bir de siyasi çeteler var ve onlar Hindular. Belediyeyi Hindu siyaseti yönetiyor, Hindu politikacıların Hindu çeteleri var. Raman Fielding adını duydu mu? Namı diğer Kurbağa Mainduck? Biliyor musun? O zaman şunu da bil: Önceden kendi bölgemiz için mücadele ediyorduk. O savaş bitti. Şimdi cihat zamanı. Bum.”

Sultan Emir hayatının sonuna doğru dindarlaşmıştı ama onunki mistik, tasavvufi bir dindarlıktı. Zamzama Alankar, 1990’ların başında çok daha ateşli bir din tasav-

vuruna tutulmuştu. Zamzama'nın dünya görüşünde ve ilgi alanlarında bu değişikliğe yol açan kişi, Rahman adlı demagoji meraklısı bir vaizdi. Bu adam şehirdeki militan bir örgütün kurucusu ve sekreteriydi. Azhar Akademisi denen bu kuruluş on dokuzuncu yüzyılda yaşamış kışkırtıcı söylevleriyle tanınan Bereilli'li İmam Azhar'ın düşüncelerini yaymaya adanmıştı. Bereilli kasabası, yol gösteren ışığı Rahman olan Berelvi mezhebine adını vermişti. Akademi şehirde iktidar partisi karşıtı protesto gösterileriyle tanınmıştı ve iktidar partisi bu gösterileri "isyan" diye nitelendirse de, Akademi'nin kısa sürede sokaklara çok sayıda insanı çekebildiği ve bu kalabalığı istediği gibi yönetebildiği anlaşılıyordu. Zamzama, demagog Rahman'ın konuşmalarını sözcüğü sözcüğüne tekrar etmeye başlayarak Nero'yu dehşete düşürdü. Ahlaksızlık ve çöküş. Kötücül düşmanlık ve soysuzluk. Doğrudan çatışma gerekliliği. Saf ve bozulmamış öğretiler. Doğru bakış açısı. Gerçek görkem ve ihtişam. Toplumu kurtarma sorumluluğu. Dâhice öğretilerinin faydası. Kararlılığımızın büyüklüğü. Bizimkisi dünyada ve ahirette ilime uygun yaşamının yoludur. Bu dünya hiçtir, ötesindeki ihtişama açılan bir kapıdır. Bu hayat hiçtir, ötedeki sonsuz şarkıdan önce boğazı temizlemek için öksürmektir. Hayatımızı vermemiz gerekirse boğaz temizleme sesinden fazlasını kurban etmiş olmayız. Ayaklanmamız gerekirse elimizde adaletin ateşiyle ayağa kalkarız. Allah'ın elini yükseltiriz, suratlarına inen şamarını onlara hissettiririz.

"Kahretsin, Zamzama," dedi Nero ona, Zamzama'nın limandaki yatı *Kipling*'in güvertesinde buluştukları zaman. Karambol, özel görüşmeler için bu yatta buluşmayı tercih ederdi. "Neyin var senin? Seni bir parti adamı sanıyordum, peygamberdevesi değil."

"Gevşek gevşek konuşma zamanı geçti," dedi Don, Nero'ya kötücül gelen yeni bir ses tonuyla. "Zorlu işler

yapma zamanı yaklaşıyor artık. Ayrıca, *dhobi*, benim karşımda bir daha asla küfretme sakın.” Nero’yu ilk defa *sahib* konumundan *dhobi* konumuna indirmişti. Duydukları Nero’nun hiç hoşuna gitmedi.

Dubai partilerinin sonu gelmişti. Masif çelik kapının arkasında artık bol bol dua ediliyordu. Nero’nun mizacındaki bir adam için çok tuhaftı bunlar. Belki de Z-Şirketi’yle arasına biraz mesafe koymanın zamanı gelmişti. Zamzama’nın inşaat sendikaları ve dünyanın her yanından şehre gelen ve sendikalı olmayan, çalışma belgesi bile bulunmayan “göçmen” işçi gücü üzerindeki kontrolü, Z-Şirketi’yle bütün bağlarını koparmasını engelliyordu. Ama para aklama işini fazla uzun zamandır yapıyordu belki de. Yeterince para çevirmiş, aklamış, *hawala*’ya hizmet etmişti. Artık o da meşru ve büyük bir işadamıydı ve kendini bu karanlık işlerden uzak tutmalıydı.

Zamzama’ya şöyle dedi: “Para işleri için fazla yaşlandım, yoruldum. Belki yerimi alacak birini eğitmemin zamanı geldi.”

Zamzama bir dakika boyunca konuşmadı. Liman atmış bekleyen *Kipling*’in indirilip suya bırakılan yelkeni hafif hafif sallanıyordu. Güneş batmıştı, Back Körfezi’nin ışıkları çevrelerinde göz kırpyordu, Nero bu güzellik arkına her seferinde hayran olmaktan alamıyordu kendini. Derken mayfa babası konuştu. “Klasik Amerikan *rock and roll* grubu Eagles’ı sever misin?” diye sordu. “Glenn Frey, Don Henley vesaire, vesaire, vesaire?” Nero’nun cevabını beklemeden devam etti: “Hotel California’ya hoş geldiniz.” Muhatabının şaşkınlığını fark edince, yüksek ve ayarsız bir sesle şarkıyı söylemeye başlayıp Nero’nun yüreğine korku saldı.

“Hesabını istediğin zaman kapatabilirsin ama asla bir yere gidemezsin.”

Büyük karanlığın başlangıcı buydu, dedi Nero, Altın Ev'deki çalışma odasının karanlığında. Bu tartışmadan sonra kendimi cehennemde buldum. Veya uzun zamandır cehennemdeydim ama ayak tabanlarımı yakan alevleri hissetmeye şimdi başlamıştım.

Bir de, o şarkıda, otelle ilgili şarkıda komik olan neydi, biliyor musun? Doğru bile olmamasıydı. Çünkü gitmek, ne zaman, nereye, nasıl gidileceğini düşünmek onu da beni de ilgilendiriyordu.

Seni sarstım, dedi. Seni dehşete düşürdüm ve en kötüsünü henüz duymadın bile. Sana söylediklerimden korkuyorsun ve aklında tek bir soru var. Çocuğumu sevdin. Zavallı, akli karışık çocuğumu. Çocuğumu sevdin ve şimdi soruyorsun, sözcüklere başvurmada soruyorsun, karanlıkta gözlerinde bile görüyorum sorduğunu. Çocuğum ne kadarını biliyordu, onu soruyorsun.

Sevgiline gelince, şimdiye dek anlattığım her konuda günahsızdı. Bunlar olduğunda henüz doğmamıştı veya küçük bir çocuktı. Diğer oğullarıma gelince, onlar belli bir sosyal tabakada, büyükşehrin iş insanları arasında büyüdüler ve bunun bedelini biliyorlardı. Ellerimi kirletmeden hiçbir şey yapamayacağımı biliyorlardı. Don Corleone'mi biliyorlardı, evet. Ama sevilen bir adamdı o. Olanlar onlar için normaldi, herkes için öyleydi. Film dünyasını da seviyorlardı. Evimize gelen film yıldızlarını. Ünlü kadınlarla bir arada olmanın keyfini. Sanki kendileri de beyazperdeye adım atmışlar gibi. Bunlardan keyif alıyorlardı ve Don'lar da oradaysa ne olmuş yani, bilinen bir şeydi bu. Kimsenin umurunda değildi. Sultan Emir döneminde kimse kimseyi yargılamıyordu. Fakat yönetimi Alankar devralınca yaptıklarımı onlardan gizledim. Ne kadar az şey bilirlerse herkes için o kadar iyiydi. Bu adam farklı biriydi, ailemi ondan uzak tuttum.

İşim beni ilgilendirirdi, eleştirilecek yanları olduğunu biliyorum, seçimlerimi ve eylemlerimi ne haklı çıkarmaya çalışıyor ne savunuyorum, yalnızca olanı söylüyorum. Sevgilin 1993'te yedi yaşındaydı, 2008'de New York'a geldiğimizde yirmi ikisine basmıştı. Üç çocuğum arasındayken en kapalı olan oydu. Onun savaşı kendi içindeydi, bunu şimdi net bir şekilde görebiliyorum. Silahlarını hep kendine yöneltti, ta ki. Ta ki. Dolayısıyla gerçekleri ondan gizlemek kolaydı. Ondaki saklamak zorunda olduğum şeyleri bildiğini sanmıyorum. En büyük oğlum, hasarlı oğlum, Harpo dedikleri oğlum, o şehir bazen zalim olabiliyordu, evet; hayatla ilgili büyük soru, cevabı olmayan soru onun da kafasının içindeydi. Onun da bir şey bildiği yoktu. Geriye Apu kalıyor. Apu'ya o zamanlar Groucho derlerdi. Apu, dürüst olmak gerekirse, bence o biliyordu. Biliyordu ama bilmek istemiyordu, bu yüzden uyuşturucuya, alkole sığınıyordu, kendini sağır ve kör etmek için, bilincini yitirmek için. Karanlık taraf hakkında hiç konuşmadım onunla. O da bir şey sormadı. Bir keresinde, "Babam bir dişçi olsaydı," demişti bana, "bugün kime kaç tane dolgu veya kanal tedavisi yaptığını umursar mıydım? Seni böyle düşünüyorum işte. İşe gittiğin zaman dişçisin, evde babamsın. Ailemizin ihtiyacı olan şey bu. Dolgu değil, babamızın sevgisi."

Ona çok az şey anlattım. Yalnızca herkesin bildiği, görünürdeki şeyler. Rüşvet, yolsuzluk. Küçük hesaplar. Ama büyük hesapları tahmin ediyordu bence. Sefahat düşkünlüğünün, içmesinin, kadınların, uyuşturucuların nedeni buydu.

Evde sanatçılıkla pek alakası yoktu. Bir sanatçı gibi yaşıyordu ama bir sanatçının çalışma etiğine sahip değildi. Bir bohemdi ama Bohemya'da güzel cam eserler yaparlardı. Onunsa sevişmekten başka bir şey yaptığı yoktu ve belki kabalık olacak, kusuruma bakma ama uyuşturu-

cular insanı daha iyi bir âşık yapmaz, yalnızca öyle olduğunu sanmasına neden olur. Bu yüzden o açıdan da işe yaramaz biriydi herhalde. Amerika'ya gelince temizlendi. (*Parmaklarını şıklatıyor.*) Hop diye başka birine dönüştü. Gördüklerimden etkilendim, yeni bir adama dönüştü ve her şey yolunda gitmeye başladı. Yeteneği ortaya çıktı, herkes yeteneğini gördü. Ben ilk defa görüyordum. O kadar yetenekli olduğunu hiç tahmin etmezdim.

Üçü de aynı beceriye sahipti; geçmişin kitabını kapama ve bugünü yaşama becerisi. Hayırlı bir beceri bu. Şahsen ben bugünün kitabını kapatıp geçmişte yaşama-ya daha teşneyim.

Geriye Apu'nun kulaklarındaki vızıltılar, duyduğu sesler, bazen gördüğü görüler kalıyor. Halüsinojenlerle uzun süre haşır neşir olmuştu. Olaylara bakışın bu yöndeysen, onu görülmeyen şeylere karşı hassaslaştırdıklarını, ona görüler dünyasının yolunu ifşa ettiklerini, şeyi açtıklarını söyleyebilirsin? Neydi? Algının kapıları. Veya bunların hepsinin saçmalık olduğunu da söyleyebilirsin. Onun hasar gördüğünü söyleyebilirsin. Beyninin, kalbinin hasar gördüğünü iddia edebilirsin. Üç oğlumun üçünün de beyinleri, kalpleri hasarlıydı! Bir baba için adil bir kader değildir bu. Hem de hiç değildir. Fakat benim kaderim buydu işte. Apu görüler görüyor, sesler duyuyordu. O da deliydi.

Yani bence ne yaptığımı biliyordu ama kendini bilmemeye programlamıştı. Bu yüzden o kadınla birlikte geri döndü ve olabilecekleri düşünmedi. Eve döndü ve öldü. Bence ölürken onu neyin ve neden öldürdüğünü biliyordu. Benim yaptıklarımın ceremesini çektiğini biliyordu. Bunu ben de biliyorum. Gönderilen mesajı aldım. Karanlık artıyor. Sona az kaldı. Bu gece konuşmamın nedeni bu. Her şeyi anlatabilmek.

Anlatacak iki şey kaldı ve bu iki şey on beş yıl arayla gerçekleşti. 1993, 2008. Tarihler bunlar.

1992'nin Aralık ayında Nero yeniden Zamzama Alankar'la birlikte *Kipling*'in güvertesindeydi. İlk Mugal İmparatoru Babur'un kuzeydeki Ayodhya'da inşa ettirdiği cami, Vişnu'nun on yedinci avatari veya tecessümü olan Lord Rama'nın doğduğu mitolojik alana inşa edildiği gerekçesiyle Hindu aktivistler tarafından kısa süre önce yıkılmıştı. Mumbai'de isyanlar sürüyordu. Önce Müslümanlar ayaklandı, sonra radikal Hindu Şiv Sena'nın inananları onlara saldırdı ve polis de, Zamzama'ya göre, açıkça partizanlık yapıyordu, açıkça Sena yanlısıydı ve "bize karşı"ydı. İsyanlar sonlanmak üzereydi fakat Zamzama'nın yanardağı andıran öfkesinin sınırı yoktu.

Bardağı taşıran son damla, diye haykırdı, Nero'ya. Devenin sırtı kırıldı ve artık onu vurup öldürmek gerek.

Bu meseleye karışmak akılsızlık olur. Güçlerine odaklan. İşler iyi gidiyor.

Akıl sorunu değil bu. Gereklik sorunu. Asıl hayali bir varlığın sözde doğum yerine inşa edildiği gerekçesiyle kutsal bir camiyi yıkmak *akılsızlıktır*.

Onlar hayali bir varlık olduğunu düşünmüyorlar.

Yanılıyorlar.

Alankar, komşu ülkedeki, konuyla ilgilenen kimseyle bağlantıya geçmişti. Komşular eyleme geçmek gerektiği görüşündeydiler.

Bir plan yapıldı, dedi Alankar. Büyük bir silah sevkıyatı yapılacak, komşular ocak ayının ilk haftasında deniz yoluyla Konkan Sahili'ne cephane ve RDX patlayıcıları gönderecek. Sevkıyat Dighi'de gemiden indirilecek. Sahil güvenlik ekipleri için bavullar hazırlaman gerekecek, böylece deniz yolunda sevkıyatın sürat tekneleriyle sahile ulaştırılacağı bir koridor oluşturulacak.

Ben mi, Zamzama? Benim karışacağım türde bir iş değil bu. Siyaset mi dedin? Hayır, hayır, hayır. Benden bunu isteme.

Evet, evet, evet. Evinin duvarları çok sağlam, öyle değil mi? Evini, ağır demir kapıları, alarm sistemlerini, muhafızları gördüm. Ailen orada güvende hissediyor olmalı. Güvende hissediyorlar mı? Öyle olmalı. Bazen dışarı çıkıyorlar mı peki? Elbette çıkıyorlardır, Mumbai sakinleri onlar, hayatı dolu dolu yaşarlar. Mutlu bir ailen var. Tebrikler.

Eski iş arkadaşlarıyız biz. Benimle böyle konuşmalısın.

Çok başarılı oldun, çok zenginleştin, aferin sana. İşçilerin çalışmayı bırakırsa ne yazık olur. Bir yangın çıksa, ne kadar üzücü olur.

O halde istediğini yapmaktan başka şansım yok. Peki, yapacağım.

Birkaç hafta sonra, Şekhadi'ye ikinci bir sevkıyat gelecek. Aynı şeyler tekrarlanacak.

Komşuların planı bir dizi eylemi hatasız gerçekleştirmeyi gerektiriyordu. Önce cinayetler işlenecekti. Soda şişeleriyle dövülerek şehrinde kovulan Babacık Jyoti'nin eski derebeyliği Dongri'de, *mathadi* denen işçiler, yüklerini başlarının tepesinde taşıyan hamallar yaşıyordu. Bu adamlar sokakta uyudukları için toplanmaları kolay oldu. Yüklerini başlarının tepesinde taşıyan bu işçilerden bazıları, dinî ayın cinayeti sanılsın diye boğazları küçük bıçaklarla kesilmek suretiyle öldürülecekti. Dongri'de yaşayan cemaat oldukça hassastı ve komşular ayın cinayetlerinin rakiplerinin ayaklanmasına yol açacağından emindi. Rakipleri oldukça örgütlüydü, polisin desteği de arklarındaydı, fakat ağır silahlar kuşanmış bir direnişle karşılaşacaklardı. Belli yerlere önceden silahlar yerleştirilecekti. El bombaları ve başka bombalar depolanacaktı. Bu bombalar daha fazla göstericiyi çekecek ve onları da otomatik tüfekler ve daha fazla patlayıcı karşılayacaktı. Orada yakılan ateş bütün ülkeye yayılacak ve komşular bu pisliklere iyi bir ders verdikleri için memnun olacaktı.

Allah'ın izniyle, dedi Zamzama, piçlerin burnunu iyice kanatacağız.

Nero, *Kipling*'e bir daha adımını atmadı. Sahile dönme zamanı gelmişti fakat Z-Şirketi'nin patronunun söyleyecek bir şeyi daha vardı. Sen ve ben, dedi, belki bir daha asla karşılaşmayacağız. Olacaklardan sonra bu ülkede kalmam mümkün olmayacak. Senin durumun daha kolay. Sana hep düşünceli davrandım ve bildiğin üzere ikimizin arasında uzun bir araçlar zinciri bulunuyor, dolayısıyla bu işe karıştığını inkâr etmen mümkün, karınla, ailenle birlikte olduğun yerde kalabilirsin. Fakat ne olur ne olmaz diye bir çıkış stratejisi geliştiren iyi edersin.

Zamzama haklıydı. İki adam bir daha hiç karşılaşmadılar. Çıkış strateji konusunda da haklı çıktı.

12 Mart 1993'te olanlar basında kapsamlı bir şekilde yer buldu ve burada yeniden ayrıntılara girmeye ihtiyacı yok. Bombalı arabalar, bombalı motosikletler. Menkul Kıymetler Borsası'nın bodrum katına yerleştirilen bombalar. Üç pazaryeri, üç otel, havalimanı, sinema, pasaport dairesi, banka, bum, bum bum. Mahim'deki balıkçı köyü bile, bum. Hindistan Kapısı anıtı bile, bombalı bir taksiyle, bum.

Fakat komşular hayal kırıklığına uğramış olmalıydı. Çok sayıda insan ölmesine rağmen umulan içsavaş çıkmadı. Şehir ve ülke sınırlarına hâkim oldu. Tutuklamalar yapıldı, ortalık sakinleşti, şehre huzur döndü. Ortadan kaybolan Zamzama Alankar ve yardımcısı Kısa Parmak 1 numaralı ve 2 numaralı halk düşmanı ilan edildiler. Sonunda gidip komşulara misafir olduklarına, Zamzama'nın Z-Şirketi'ni uzaktan kumandayla yönetmeyi sürdürdüğüne inanılıyordu. Fakat komşular kaçakların nerede olduğunu bilmediklerini iddia ediyordu.

Takip eden yıllarda, yeraltı dünyasında büyük bir çatlak belirdi. Saldırılarından sonra polis Z-Şirketi'ne benzeri görülmemiş baskınlar yaptı, yapılan anlaşmalar ve verilen sözlerin hükmü kalmadı, az kalsın bütün yapı parçalanıyordu. Uydu telefonları ve çevrimiçi güvenli iletişim sistemleri çalışmaya devam ettiğinden Zamzama adamlarına talimat gönderip çöplüğünü yönetmeyi sürdürebiliyordu fakat onun ve Kısa Parmak'ın uzaktan emirler yağdırması biraz fazla olmuyor muydu, sonuçta ülkede kalıp sıkıntılara göğüs germek zorunda kalan onlar değildi. Uzaktaki iki liderle olay yerinde kalan Koca Kafa ve Küçük Ayak'ın arasına zamanla soğukluk girdi – ülkede kalan iki lider organize suç örgütü üyesi olma ve terör suçlamalarıyla yüzleşmek zorunda kaldılar, suçlamalardan kurtulmalarını sağlayan mahkeme kararını satın almak beş yıllarını aldı, yani kanunun çekici altında beş yıl geçirdiler ve giderek hınçlandılar. Beş yılın sonunda Z-Şirketi hâlâ Z-Şirketi'ydi, kadrolar hâlâ davaya sadıktı fakat herkes Z-Grubu'nun varlığından ve bu grubun cüceye ve koca ayaklı adama bağlı olduğundan haberdardı. Bu ikisiyle komşularda kalanlar arasında bir tür barış anlaşması olsa da, aralarındaki sevgi giderek azaldı.

Nero, Kafa ve Ayak'la görüşmeye davet edildi. Bu görüşme limandaki lüks bir yatta değil, Dharavi kenar mahallesinin derinlerindeki bir *basti*'de gerçekleşti. Nero'yu oraya götüren adamlar onunla hiç konuşmadı, konuşmak ister gibi bir halleri de yoktu. Yoksul mahalledeki harabenin içinde Kafa ona başını salladı, Ayak da yerdeki bir tuğlayı işaret etti. Otur, dedi Ayak.

Hakkında bildiklerimizi söyleyelim, dedi Kafa.

Sen *dhobi*'sin, dedi Ayak.

Kirli olanı temizlersin.

Dolayısıyla bir şey bilmediğine inanmak zor. Oysa biz bir şey bilmiyorduk. Bu sorunu patronla halletmemiz

gerekecek. Ama sen? Sen de mi bir şey bilmiyordun? İnanma becerimizi aşıyor bu.

Dimağlarımızı karıştırıyor.

Fakat. *Beyinlerimiz* şunları biliyor, (a) ve (b). (A) siyaseti sevmezsin.

(B) din meselelerine karışmazsın.

Yani bir denge söz konusu. Bir elde şu var, bir elde bu.

Sana hüsnüzanla yaklaşmaya karar verdik.

Durumumuz şu. Bu operasyon şirkete zarar verdi. Bundan sonra bu tür operasyonlardan uzak durma niyetindeyiz.

Bunu patrona ve Parmak'a da bildirdik.

Onlar da bize hak veriyor.

Yeni bir başlangıç yapacağız. Temelden inşa edeceğiz. Uzmanlık alanımızdan ayrılmayacağız.

Fakat, şirket işleri konusunda güven sorunları var. Sana duyduğumuz güven de, nasıl derler.

Sekteye uğradı.

Sallandı.

Hırpalandı.

Güvendiğin kişiye güvenemiyorsan güvensizlik söz konusudur.

Güvensizlik vardır.

Fakat sana hüsnüzanla yaklaşmaya karar verdik.

Az önce söylediğimiz gibi.

Dolayısıyla, seninle bağlantımızı keseceğiz. Sen kendi hayatına devam edeceksin, biz de kendi hayatımıza.

Fakat herhangi bir zamanda bizim hakkımızda birilerine bilgi verdiğini öğrenirsek.

Penisini keseriz.

Oğullarının penislerini de.

Hepsini karının ağzına doldururuz.

Ben de onu arkadan beceririm.

Ben de o sırada gırtlığını keserim.

Özgürsün. Gidebilirsin.
Hemen git.
Fikrimizi değıştirmeden.
Şu penis fikri iyiydi.
Hayır, hayır. Şaka yapıyor. Hoşça kal, *dhobi*.
Hoşça kal.

On beş yıl geçti. On beş yıl: uzun bir süre, geride bırakmak istediklerini unutmaya yetecek kadar uzun bir süre. Oğulları büyüdü, serveti arttı, yeraltı dünyasının gölgesi, aşağıdan yükselen o gölge artık evinin üstüne düşmüyordu. İnsan hayatı inişleriyle çıkışlarıyla devam ediyordu. Çıkış stratejisi elinin altındaydı ama onu kulanmasına gerek yoktu, evini bırakmasına, dünyasını ortadan ikiye bölüp yarısını atmasına gerek yoktu. On beş yıl. Rahatlamak için yeterli bir süre.

Sonra 2008 geldi. 2008'in Ağustos ayında, New York'a yaptığı bir iş yolculuğundan dönüşte, havalimanında, pasaport kontrolü kuyruğunda beklerken Nero bir hayalet gördü. Hayalet yan taraftaki pasaport kontrolü kuyruğunda bekliyordu ve ünlü kızıl saçları artık yoktu. Saçları herkesinki gibi siyahtı. Fakat saçları haricinde aynıydı. Halk Düşmanı #2. Nero hayretle Kısa Parmak'a baktı. Birazdan onu yakalar, direnmeye kalkarsa vururlardı şüphesiz? Bakışları Parmak'ın bakışlarıyla karşılaştınca Z-Şirketi'nin büyük patronuna hayretle kaşlarını çatdı. Parmak ona (güdük) başparmağını gösterdi ve arkasını döndü. Pasaport kontrolü kürsülerine yaklaştılar. Üniformalı memurlar bütün düşük dereceli Hint memurlarının kusursuzlaştırdığı bürokratik tavırlarla belgeleri dikkatle inceliyordu. Pasaportunu gösterme sırası Kısa Parmak'a gelince olağanüstü bir şey oldu. Pasaport kontrol salonundaki bütün bilgisayarlar kapandı, bum! Ekranları birden karardı. Bazı görevliler bilgisayarlarını ka-

patıp açmaya çalışırken bazıları ortalıkta koşuşturuyordu. Bilgisayarlar tamamen, gizemli bir şekilde çökmüştü. Pasaport sırasında bekleyenler huzursuzlanmaya başladı. Sonunda, kıdemli görevlilerden biri işaret verdi ve kuyruklar ilerlemeye başladı, görevliler ellerini sallayarak herkesi pasaportlarına şöyle bir baktıktan sonra diğer tarafa aldı. Parmak da geçip gitti ve bir dakika sonra, Nero görevli kabinine yaklaşırken, bum! Bilgisayarlar yeniden çalışmaya başladı. Z-Şirketi gücünü yitirmemişti.

Kısa Parmak neden geri dönme riskine girmişti? Zamzama onu neden göndermişti? Nero gecenin ilerleyen saatlerine kadar bunları düşündü ve sabah ikiye doğru aradığı yanıtı buldu, çünkü cep telefonu on beş yıldır ilk kez bela anlamına gelen o şifreli aramayla çaldı. Üç kez çalan telefon sustu, sonra yeniden bir kez çaldı, sustu, sonra iki kez çaldı ve sustu. Dördüncü çalışta Nero telefonu açtı. Evet, dedi. Kısa Parmak'ın sesi onu cehennem uçurumuna çeken pençeler gibi kulaklarına doldu. Bir kez daha, dedi Parmak. Son bir kez daha.

Hindistan Sahil Güvenlik ekibinin Batı Kolu beş bölüme ayrılmıştı. İkinci bölüm Mumbai'ye aitti ve bu bölümde sahil boyunca üç istasyon vardı: Murud-Janjira, Ratnagiri ve Dahanu. Her istasyonun emrinde belli sayıda sahil devriye aracı, kıyı devriye aracı, hızlı ve ekstra hızlı devriye araçları ve daha küçük ve daha hızlı devriye ve avcı botları vardı. Ayrıca helikopterler ve hava denetleme araçları. Fakat deniz çok genişti ve doğru dürüst bir organizasyonla belli bir bölgenin denetlenmediğinden emin olmak mümkündü. Bu tür bir operasyon için çok sayıda bavula ihtiyaç vardı.

Şimdi ne istiyorsun.

Sorma. Yalnızca gereken ayarlamaları yap.

Ya reddedersem?

Sakın reddetme. Don'un sağlığı iyi değil. Komşula-

rın harika ev sahipleri olduğunu söyleyemeyiz. Kişisel hareket alanı kısıtlı, mali durumu da iyi değil. Fazla zamanının kalmadığını düşünüyor. Son ve büyük bir eylem yapmak istiyor. Başka seçeneği yok. Komşular ısrar ediyor. Onu ortada bırakmakla tehdit ediyorlar.

On beş yıl oldu. Oyundan uzun zaman önce çıktım ben.

Hotel California'ya hoş geldin.

Yapmayacağım.

Sakın reddetme. İyilikle söylüyorum. Lütfen diyorum. Lütfen reddetme.

Anlıyorum.

* * *

23 Kasım 2008'de, otomatik silahlar ve el bombaları kuşanmış on silahlı adam, adı söylenmeyen ülkenin batısındaki düşman ülkeden tekneyle yola çıktı. Sırt çantalarında cephane ve güçlü narkotikler vardı; kokain, steroitler, LSD ve şırıngalar. Yolda bir balıkçı teknesini ele geçirip yola çıktıklarını tekneyi denize terk ettiler, iki küçük sandalı balıkçı teknesine yükleyip kaptana nereye gideceğini söylediler. Sahile yaklaşınca kaptanı öldürdüler ve sandallara bindiler. Sonradan pek çok kişi sahil güvenlik ekiplerinin onları neden görmediğini, durdurmadığını sorguladı. Sahilin sıkı korunması gerekiyordu ama o gece bir aksilik olmuştu. Sandallar 26 Kasım'da karaya çıkınca silahlı adamlar küçük gruplara ayrılıp seçtikleri hedeflere yöneldiler; bir tren istasyonu, bir hastane, bir sinema, bir Yahudi merkezi, popüler bir kafe ve iki tane beş yıldızlı otel. Otellerden biri Tac Mahal Sarayı ve Kulesi Otel'iydi ve Nero'nun karısı, kocasıyla kavga ettikten sonra burada kalıyor, Sea Lounge'da salatalıklı sandviç yiyip arkadaşlarına evliliğinden şikâyet ediyordu.

Konuşamıyorum, dedi Riya.

Konuşma o zaman.

Silahlı adamların şehre girmesine yardım ettin, karını öldüren adamların.

Konuşmana gerek yok.

Sonra da kaçtın. Oğullarınla birlikte kaçtın.

Anlatacak fazla bir şey kalmadı. Olanlardan sonra gangster Kısa Parmak'ın cesedi Dongri sokaklarından birinde bulundu. Boğazı kısa bir bıçakla kesilmişti. Eski iş arkadaşları Koca Kafa ve Küçük Ayak, şirketi ve operasyonlarını tehlikeye atan saldırıya öfkelenmişlerdi. Bu cinayetle Zamzama Alankar'a bir mesaj gönderiyorlardı. Daha sonra, Apu da onların öfkesinin kurbanı oldu. Bu sefer bana mesaj gönderiyorlardı. Yardım ettiğini biliyoruz ve karşılığımız işte bu, diyorlardı. Mastan bana bu isimleri vermeye geliyor. Zaten bildiğim isimleri.

Yani annesinin ölümünden sorumlu olduğun gibi oğlunun ölümünden de sorumlusun.

Yaptıklarımı onların hayatını kurtarmak için yaptım. Onları korumak için kendimi tehlikeye attım. Evimin kralyken bir hizmetkâra dönüştüm. Çamaşırcıya. *Dhobi*'ye. Ama haklısın. Başarısız oldum. Beni suçluyorsun ve suçluyum evet, kader beni çocuklarımı elimden alarak cezalandırdı. Bir çocuğum düşmanlarımla elinde öldü, diğeri kendi canına kıydı, üçüncüsü bir delinin kurbanı oldu ama üç ölüm de benim cezam, sonsuza dek taşıyacağım yükümdür, evet, annelerinin ölümü de öyle. Bana bir ders verildi ve dersimi aldım. Çocuklarımla ve annelerinin ölü bedenlerini sırtıma yükledim, bu yükün ağırlığı altında eziliyorum. Görüyorsun, eziliyorum, kızım, kaderin ayağının altında bir böcek gibi eziliyorum. Ezildiğimi görüyorsun. Artık her şeyi biliyorsun.

Artık her şeyi bildiğime göre ne yapacağım şimdi?

Bir şey yapmana gerek kalmayacak. Yarın sabah saat tam dokuzda ölüm meleğini çaya davet ettim.

Joker'in Kral olması ve dişi yarasanın hapse girmesi ne anlama gelirdi? Bahçeler dışında her yerde kıkırdama sesleri yükseliyor, çığlığa dönüşüyordu ve bunların öfke çığlıkları mı neşe çığlıkları mı olduğunu bilmiyordum. Hem bitkindim hem korkuyordum. Belki de ülkem hakkında yanıliyordum. Belki de bir balonun içinde yaşamak her şeyin o kadar da kötü olmadığına inanmama neden olmuştu. En kötüsü olursa, havadaki ışık sönerse, yalanlar, iftiralar, çirkinlik, çirkinlik Amerika'nın yüzüne dönüşürse neyin anlamı kalırdı ki? Hikâyemin, hayatımın, işimin, eski ve yeni Amerikalıların, *Mayflower* ailelerinin ve Amerika'nın maskesinin düşüşüne –mahvoluşuna– şahit olmak için tam zamanında gururla yemin eden Amerikalıların ne anlamı kalırdı? İnsanlık kendi anlamsızlığını, karanlığını, hiçbir şeye *değmediğini* ortaya koyarsa insanlığı anlamaya çalışmanın ne gereği vardı? Şiirin, sinemanın, sanatın ne anlamı vardı? İyilik dalında olsun. Cennet yitirilsin. Sevdiğim Amerika toz olup rüzgâra karışmıştı.

Seçim gününden önceki son hafta sonu pek iyi uyuyamadım, çünkü zihnim böyle düşüncelerle doluydu. Riya beni sabah beşte aradığında gözlerim açık tavanı seyreliyordum. Gelmen lazım, dedi. Bir şeyler olacak, ne

olacağını bilmiyorum ama burada yalnız kalamam. Yaşlı adam masasının başında uyuyakalmış, sandalyesinde öne kaykılıp alnını masaya yaslamıştı. Riya da benim gibi uykusuz bir gece geçirmişti. Fakat o Hitchcock filmindeki Katolik rahip değildi ve dinlediklerinin yükünü, artık ona da ait olan sırların ağırlığını biriyle paylaşması gerekiyordu. Onunla buluşmaya gittim, şafak sökmeden önce Bahçeler’de oturup konuştuk. Ne yapmam gerek? dedi. Yapacak ne var ki? diye karşılık verdim. Aslında cevabı zaten biliyordum, çünkü yaratıcı heyecandan yerimde duramıyordum; anlattığı hikâye beni geceye özgü umutsuzluğumun uçuşumundan kurtarmıştı. İhtiyacım olan eksik parça bendim, filmimin karanlık kalbini, büyük ifşayı, anafikri oluşturacak şeydim. Sanat neyse odur, sanatçılar hırsızlar ve fahişelerdir, ama ilham geldiğinde bunu anlarız, gizemli ilham perisi kulağımıza fısıldadığında, hızla konuşarak bunları not et çünkü yalnızca bir kez söyleyeceğim dediğinde onu duyarız ve geceleri kâbuslarımıza giren kuşkularımızın yanıtını biliriz. *Âşık Shakespeare*’de ozanın gençliğini canlandıran Joseph Fiennes’i düşündüm, yazı yazdığı masadan kalkıp –ne yazıyordu? *Romeo ve Juliet*’i mi?– kendi kendine dans ederek kibirden ve utançtan yoksun bir tavırla, “Tanrım, çok iyiyim,” demesi geldi aklıma.

(İlginç bir soruyu getiriyor aklıma bu: Shakespeare, Shakespeare olduğunu biliyor muydu? Fakat bu, başka bir gün yanıtlanacak bir soru.)

(Sinemanın da ilham perisi yoktur, kurmacanın da. Bu durumda, ilham perileri büyük olasılıkla –tabii yazdığım şeye bir epik denebilirse– Kalliope veya komedi denebilirse Thalia’ydı ya da Melpomene, o da trajedi için gereken yüksek seviyeye ulaşabildiysem. Fazla önemi yok. Boş verin.)

Olacak neyse olsun, dedim. Emekli polis ne diyecekmiş görelim.

Drama, dramacıya bir şekilde pusu kurar. Bir şeyler olacak, ama ne olacağını bilmiyorum, diyen Riya, destek almak için beni aramıştı, ama ikimiz de olacak olan şeyin ben olduğumu bilmiyorduk.

Altın Ev'e dönüp Bahçeler'e açılan büyük salona girince, karşımızda kucağında küçük oğluyla –benim küçük oğlum! Benim oğlum!– Vasilisa'yı bulduk, elinde bir tabanca vardı. Küçük, sedef kabızalı, altın namlulu bir tabanca. Altın tabancalı kız. İpekli pembe kumaştan geceliğinin üstüne geçirdiği yere kadar uzanan dantelli sabahlığıyla İtalyan film yıldızlarına benziyordu – Monica Vitti veya Virna Lisi, hangisi olduğundan emin değilim. Fakat silahta kesinlikle Godard'ın dokunuşu hissediliyordu. *Pierrot*'daki katil kadın kahramanın cüceyi boynuna makas saplayarak öldürüşü geldi aklıma. O cücenin durumuna düşmeye niyetim yoktu. Ellerimi havaya kaldırdım. Sahneye uy, rolünü oyna, diye düşündüm. Riya aklımı kaçırmışım gibi bana baktı.

Günaydın Vasilisa, dedi Riya, normal, dramatik olmayan bir ses tonuyla. Şu şeyi indir lütfen.

Evimde ne arıyorsunuz? dedi Vasilisa, tabancayı indirmeden. (En azından o, senaryoya uygun davranıyordu.)

Beni Nero çağırdı, dedi Riya. Konuşmak istedi.

Seninle konuşmak mı istedi?

Uzun süre konuştu. Birazdan onu görmeye biri gelecek.

Kim gelecekmiş? Benim neden haberim yok?

Riya endişelendiği için geldim ben de, dedim. Adam yüzünden.

Bu adamı hep birlikte karşılayacağız, dedi Vasilisa. Gizem böylece çözülmüş olacak. Tabancayı el çantasına kaldırdı ve silah orada yaşamaya devam etti.

Kes. Zamanın geçtiğini, Nero'nun iyi durumda olma-

dığını gösteren kısa sahneler. Ayakta durmakta zorlanıyor, sesi ve hareketleri sarsak.

Kocasını uyandırdığında, Nero'nun durumunun pek iyi olmadığını gördük. Gece uzun uzun konuşmuştu ama belagatli halinden eser kalmamıştı şimdi. Tavırları donuk, kafası karışık, hatırlamaya çalışmak onu bitkin düşürmüştü sanki. Vasilisa onu yatak odasına götürdü ve, "Duş al," dedi. Duş aldıktan sonra, "Giyin," dedi. Giyindikten sonra, "Ayakkabıların," dedi. Nero acınacak haldeydi. "Bağcıkları bağlayacak halim yok," dedi. "Bunlar mokasen ayakkabılar," diye karşılık verdi Vasilisa. "Ayakkabılarını giy." Ayakkabılarını ayağına geçirince, ona bir avuç hap uzattı. "Yut," dedi. Hapları yutunca, "Anlat bakalım," diye emretti. "Düнде kalan bir adam," dedi Nero.

Borsalino marka şapkaları bilmemin tek nedeni, anemle babamın eskiden bu şapkalar konusunda tatlı tatlı atışması, sonuçtan çok tartışmaktan keyif alarak bu ünlü fötr şapka markasını ünlü Belçikalılar koleksiyonuna dahil edip etmemeyi tartışmasıydı. Borsalino şapka fabrikası Belçika sınırlarında değildi. İtalya'nın Piedmont bölgesinde, Tanaro ve Bormida nehirleri arasındaki alüvyonlu ovada, Torino'nun doksan kilometre uzağındaki Alessandria şehrindeydi. Borsalino şapkaları hakkında üç şey biliyordum: Ortodoks Yahudiler arasında çok popülerdiler; Alain Delon ve Jean-Paul Belmendo'nun oynadığı 1970 yapımı Fransız gangster filmine adlarını verdikten sonra havalı bir aksesuvara dönüşmüşlerdi ve keçeden yapılıyorlardı, yapımlarında kullanılan keçe de Belçika (işte bu!) tavşanlarının tüyündendi.

Mastan adlı emekli polis müfettişi, Altın Ev'in oturma odasında, önceden Kinski'nin oturduğu dik arkalıklı sandalyeye oturdu. Nero'nun yanında Asık suratlı Vasili-sa, Riya ve benim tarafımdan karşılandığı için biraz endişelenmiş görünüyordu. Hafta sonuydu ve hizmetkârların

çoğu izinliydi. Ne Blather evdeydi ve de Fuss. Tamirci Gonzalo da yoktu, Michael McNelly de, aşçı Sandro "Kurabiye" Cucchi de. Kapıyı bizzat ben açtım ve onu içeri buyur ettim. Yakışıklı bir adamdı! Gümüş saçlı, Nero gibi yetmişlerinde, belki biraz daha gençti, profilden Güney Dakota'daki Çılgın At Anıtı'nın modeli olabilirmiş gibi görünüyordu. Yalnız krem rengi takım elbisesi bir Peter O'Toole filminden fırlamış gibiydi ve kırmızı ve altın sarısı verev çizgili kravatını her İngiliz beyefendisi gururla taşırdı. (Sonradan araştırdım, sandığımdan da önemli bir gurur vesilesi olduğunu öğrendim bu kravatın. Marylebone Kriket Kulübü'nün kravatı kriket severlerin en çok arzuladığı aksesuarlardan biriydi.) Sopa yutmuş gibi dimdik oturuyordu ama huzursuz görünüyordu, dizlerinin üstüne koyduğu Borsalino şapkasıyla oynuyordu. Bir an sıkıntılı bir sessizlik oldu. Sonra konuştu.

ABD'ye gelmemin üç nedeni vardı, dedi. İlki, Philadelphia'daki kız kardeşimi ziyaret etmek. Kocasını geri dönüşümlü plastik şişe işinde. İşleri çok iyi. Amerika'da böyle zengin oluyor insan. İyi bir fikir bulup peşinden gidecek. Profesör Einstein, tek bir iyi fikri olduğunu söylerdi ama o iyi fikir derken evrenin doğasını kastediyordu.

Sersemlemiş görünen Nero, odaklanamıyordu, bakışları etrafta dolaşıyor, kendi kendine bir melodi mırıldanıyordu.

Gelmemin ikinci nedeni, P.G. Wodehouse'ın mezarını ziyaret etmektir, dedi. (O zaman ilgimi çekti işte. Ebeveynlerim de ben de Wodehouse'ı çok severdik. Aynı sandalyede Kinski otururken de Wodehouse gelmişti aklıma.) Mr. Wodehouse bizim memlekette çok popüler, dedi Mastan. Mezar taşı mermerden bir kitap şeklinde, üzerinde karakterlerinin adları yazıyor. Fakat benim sevdiğim karakteri unutmuşlar. Yıldızların Tanrı'nın papatyalardan ördüğü zincir olduğunu öğreten Miss Ma-

deline Bassett. Fakat o ikincil karakterlerden biri tabii. Ben de öyleyim. Aynen öyle. Her zaman yardımcı rollerde oynadım.

Kocamın durumu iyi değil, dedi Vasilisa, aksi bir tavırla. Söyleyeceğin bir şey varsa acele et lütfen.

Ah, elbette madam, evet. Biraz sabrediniz. Görünürdeki mesele var, bir de asıl mesele. Görünürdeki mesele, ona telefonda söylediklerim. Uyardım onu. Fakat beyefendi görmüş geçirmiş biri. Belki de zaten bildiği şeyler konusunda onu uyarmama gerek yoktu. Amerika'daki cemaatimiz büyüdü, madam. Plastik şişe geri dönüşüm tesisleri, yeni teknoloji dehaları, sevilen oyuncular, avukatlar, siyasetçiler, modacılar ve ayrıca, suç çeteleri çıkardı bu topluluk. Sonuncusunu da söylemek zorunda kaldığım için üzgünüm ama böyle. Amerika'da *mafya* sözcüğünün belli İtalyanca çağrışımları var, dolaşısıyla bizim cemaatimizin çeteleri için bu sözcüğü kullanmak uygun düşmez. Hâlâ küçük olduklarını, İtalyanların aile dediği, bizim halkımızın *gharaney* yani hane halkı dediği veya bugünlerde ülkemizdeki popüler deyişle şirket diye nitelendirilen oluşumlar henüz başlangıç aşamasında. Fakat bu Amerikan şirketleri, bu yeni hane halkları hızlı gelişim vaat ediyor. Memleketle bağ kurma, küreselleşme, ortak iş yapma merakına da sahipler. ABD'deki halkımız memleketteki insanlara yardım eli uzatmaya, buradaki yeni girişimler karşılığında orada girişimlerde bulunmaya hevesli. Her şey değişiyor, madam. Zaman geçiyor. Eskiden olanaksız olan şeyler artık mümkün. Bu konuları beyefendiyle konuşmak isterdim, ama şimdi onunla yüz yüzeyiz ve bunu yapmanın gereksizliğini anlıyorum. Söylediklerimin farkında olabilir de, olmayabilir de. Zekâsı tehlike ve risk analizi kapasitesine sahip de olabilir, bu kapasiteyi yitirmiş de olabilir. Bunlar beni ilgilendirmez. Artık bunu görüyorum.

Şimdi asıl konuya gelelim, madam, sabrınız için teşekkürler. Asıl konu, beyefendiyi görmek ve bu karşılaşmanın içimde neler uyandıracığını anlamaktı. Yaptığı pek çok şeyin, korkunç eylemlerin bedelini ödemekten kurtulan biri bu adam. İzlerini beceriyle örten, bağlantılarını ve parasını sözcüklerle tarif edilemeyecek eylemlerle arasındaki bağlantıları silmek için kullanan biri. Ona oğullarını öldürenlerin adlarını söylemeyi vaat etmiştim, ama bu adları zaten biliyor elbette, yıllarca, sonunda ona düşman oldukları zamana dek iyi ilişkileri oldu onlarla. Bu büyük ülkenin güvenlik güçlerini ilgilendirebilecek konular bunlar, belki ilgi duymalarını da sağlayabilirdim, fakat elimde kanıt olmadan onlara gidersem, uzak bir ülkede bir zamanlar meslektaşları olmama rağmen anlattıklarına inanmayabilirler, düşkün bir ahmak olduğumu zannederler. Bu adamı gördükten sonra, ikimiz de yaşlı olmamıza rağmen meseleyi bizzat halletmek isteyebilirdim. İki yaşlı adamın kavga etmesi ne kadar saçma olsa da, bu adamın yüzüne vurmak isteyebilirdim. Onu silahla vurup öldürmek istemem de mümkündü. Hâlâ iyi nişancıyım, madam, Amerika'da silah satın almak da çok kolay. Fakat şimdi bu adama baktığımda, hayatımın büyük bölümünü kendisinden nefret ederek geçirdiğim bu adama baktığım zaman, bir zamanlar güçlü olan bu adamı şu zayıf haliyle gördüğümde, harcıyacağım kurşuna değmeyeceğini anlıyorum. Allahından bulsun. Onu Tanrı yargılasın. Cehenne gitsin, sonsuza dek orada yansın. Söylemek istediğim buydu ve artık gidebilirim.

Riya'nın elleri Vasilisa'nın omuzlarındaydı, tabanca- na sakın dokunma diye uyarıyordu onu.

Mr. Mastan ayağa kalkıp başıyla selam verdi. Gitmek için kapıya yöneldiği sırada Nero gömüldüğü kane- peden fırladı ve şoke edici, korkunç bir sesle, var gücüyle haykırdı.

Evime gelip karımın yanında bunları söylemeye nasıl cüret edersin?

Emekli polis olduğu yerde kalakaldı, sırtı Nero'ya dönük, şapkası elindeydi.

Pislik! diye haykırdı Nero. Koş, kaç! Ölü olan sensin.

Polis müfettişi sahneye girdiğinde, izleyiciler içgüdüsel olarak rahatlar, suçun ardından adalet geleceğini, haklı olanın kazanacağını zannederler. Fakat haklının haksız karşısında galip geleceği kesin değildir. Hitchcock filmi *Sapık*'ı dehşetli kılan, yanlış insanların ölmesidir. Janet Leigh filmin en büyük yıldızıdır, fakat filmin yarısına bile gelmeden aah! duşta öldürülür. Sonra Dedektif Martin Balsam, havalı, keyifli, güvenli tavırlarla Martin Balsam gelir. Öyle profesyonel, öyle güvenilir ki gerilimimiz azalır. Her şey yoluna girecektir. Ve sonra, aah! O da ölüverir. Kendime not: Yanlış insanların ölmesi daha korkutucudur.

Emekli dedektif Müfettiş Mastan, eski Bombay Emniyeti görevlisi. Onun da başına korkunç bir şey gelmesini mi beklemeliyiz?

Mr. Hitchcock hakkında son bir şey daha. Evet, filmlerinde belli sahnelerde bir an için görünmekten hoşlanırdı, böylece insanların ne zaman nerede ortaya çıkacağını görmek için filmlerini daha dikkatli izlediğini söylediler, ama bu arayışın dikkat dağıtmaması için genellikle filmde erkenden belirip kaybolurdu. Bunu anlatıyorum çünkü şu anda üretim aşamasında olan bu eserin yazarı olarak (aslında biraz abartmış oldum zira alt tarafı bir

çaylağın senaryo denemesi bu) az önce tarif ettiğim sahnenin izleyicilerinden –olanlara sessizce katılanlardan– biriydim ve sahneyi izlerken içime kontrol edilmez bir şey doldu. Sırların ifşa edildiği o anda, ben de kendi sırrımı söylemek istedim.

Evet, duygularını saklayan biriyim. Onları içimde bir yere kilitler veya film referanslarıyla anlatırım. Anlatımın bu can alıcı ânında bile, gölgelerden sahnenin ortasındaki spot ışığına çıkarken, Akira Kurosava'nın geç dönem başyapıtlarından, Kral Lear'ın bir anlamda Leydi Macbeth'le evlendiği *Ran* hakkında konuşmaya direnme çabası içindeyim (ama direnmeyi beceremiyorum). Bu düşünceyi, Müfettiş Mastan'ın söylediği bir şey tetikledi. Kendine *düşkün ahmak* derken, belki de farkında olmadan Shakespeare'in çökmüş kralından alıntı yapıyordu. Ne olur alay etmeyin benimle, diye yalvarır Lear. Düşkün, ahmak ve yaşlı bir adamım ben... Açıkçası aklım da başımda değil korkarım. Nero orada, son tahtı olan kanepede oturuyor, bir bunağın nefretini kusuyordu. Günlerin Atası, üç oğlunun hayatını altüst etmiş, ama Lear gibi onların düşmanlığı yüzünden değil, onların yıkımıyla mahvolmuştu. Karşısında, bana göre *Ran*'daki Leydi Kaede kadar, Kurosova'nın Leydi Macbeth'i kadar iğrenç biri olan Vasilisa Golden duruyordu. Dördüncü ve hayatta kalan son oğlunun, onun oğlu olmayan oğlunun annesi, çantasında bir tabancayla, ateş fışkıran gözleriyle bekliyordu. Saray soytarısı olan ben de hakikati ifşa edecek monoloğuma başlıyordum. Sanki yan rollerden birinde olduğumu anlamıyormuş gibi. Sanki, Müfettiş Mastan gibi, en azından bir sahnenin yıldızı olabilirmişim gibi.

İkinci Mrs. Golden'ın çalımli tavırlarından, işi bitince beni kullanılmış bir mendil gibi atmasından, çantasındaki tabancadan, yalancı sofu tavırlarla sahte bir ikona tapmasından, sahte babuşka anasından, yaptığı her şe-

yin, her hareketin, sesindeki her ton değişiminin, her öpücüğünün, her kucaklayışının arkasında gerçek duygular değil soğukkanlı hesaplar yattığını bilmekten nefret ediyordum. Örümceğin bilgeliği, köpekbalığının bilgeliği. Mide bulandırıcı biriydi. Ondan tiksiniyordum, ona zarar vermek istiyordum.

Emekli polis müfettişinin İngiliz-Hintli aksanlı konuşmasında, kendini katı bir şekilde kontrol edişinde, Nero Golden'ı sonsuza dek lanetlerken bile yükselmeyen ses tonunda kendimden bir şeyler bulmuştum. Suçitra hikâyedeki herkesin benim doğamın bir yansıması olduğunu söylerken haklıydı belki de. Mr. Mastan'ın duygularını bastırışında kendimi bulduğum gibi, şu anda, Nero'nun âciz ve bunak haykırışlarında da kendimi buluyordum. Bunak değildim ama çaresizlik hakkında bir şeyler biliyordum. Vasilisa'nın dilime taktığı kelepçeleri çıkarıp atmayı seçerken bile, gerçeğin en çok bana zarar vereceğini anlıyordum. Fakat yine de anlatacaktım onu. Riya beni arayıp Altın Ev'e çağırduğında, endişe ve akıl karışıklığıyla, korkunç şeyler bilmenin ve yasın etkisiyle *bir şeyler olacak* dediğinde, içimde anlamını hemen kavrayamadığım fakat ne olduğunu şimdi anladığım bir duygu uyandı.

Seçim zamanı yaklaşıyordu ve Suçitra her zamanki yorulmak bilmez haliyle seçim kampanyasında telefon operatörlüğü yapmaya, salı günü de kampanyaya yardım etmeye gönüllü olmuştu. Önce onunla oturup konuşmam, sakince olanları itiraf etmem, durumu açıklamam, sevgimi ifade etmem ve af dilemem gerekirdi. Ona en azından bu kadarını borçluydum ama onun yerine burada, Altın Ev'in salonunda ayağa dikilmiş, ağzımı açmış duruyordum, can alıcı sözcükler dudaklarımda titriyordu.

Hayır, söylediklerimi yazmama gerek yok.

Satyajit Ray'in olağanüstü filmi *Yol Türküsü*'nün sonlarına doğru, sinema tarihinin en önemli sahnesi ol-

duğunu düşündüğüm bir sahne vardır. Küçük Apu'nun ve ablası Durga'nın babası Harihar, onları anneleri Sarbajaya'yla birlikte köyde bırakmış, para kazanmak için şehre gitmiştir. İşleri iyi gider, çocuklarına hediyeler alıp köye döner ama yokluğunda küçük Durga'nın hastalanıp öldüğünü bilmez. Eve dönünce Sarbajaya'yı *pyol'un*, evlerinin sundurmasının üstünde oturur halde bulur. Yaşadığı trajedinin dilsizleştirdiği Sarbajaya ona hoş geldin diyemez, söylediklerine karşılık veremez. Durumu anlamayan Harihar, çocuklara aldığı armağanları karısına gösterir. Sırtı kameraya dönük oturan karısı Sarbajaya, ona Durga'yla ilgili haberleri verir ve Harihar'ın yüzündeki olağanüstü değişimi seyrederiz. O anda, diyalogun yetersizliğini anlayan Ray, sahneyi yükselen müziğin doldurmasına izin verir. Bir *tar-şehnai*'nin keskin ve yüksek sesi, ailenin acısını sözcüklerin yapamayacağı kadar güçlü ve etkili bir biçimde anlatır.

Benim sunabileceğim müziğim yok. Yerine yalnızca sessizlik sunuyorum.

Söyleyeceklerimi söylediğim zaman, Riya odanın diğer ucundan yürüyüp yanıma geldi. Sağ elini kaldırıp yüzümün sol yanına var gücüyle bir tokat indirdi. Bu, Suçitra için, dedi. Sonra elinin tersiyle sağ yanağıma daha da şiddetli bir darbe vurdu. Bu da senin için, dedi. Kımıldamadan öylece durdum.

Ne dedi o? diye sordu o sabahki kafa karışıklığının etkisinde olan Nero, söylenenleri öğrenmek isteyerek. Neden söz ediyor?

Oturduğu yere gittim, diz çöktüm, gözlerinin içine baktım ve tekrarladım.

Oğlunun babası benim. Küçük Vespa'nın. Hayatta kalan tek oğlun senin çocuğun değil. Benim çocuğum.

Vasilisa Byron'vari bir öfkeyle üzerime atıldı, pusuya yatmış bir kurt gibi bana saldırdı, ama bana ulaşma-

sından önce yaşlı adamın gözlerinde bir ışık yandığını gördüm. İşte yeniden oradaydı, kendindeydi, uyanmıştı. Kudretli adam bulutlar arasında dolaştığı sürgünden dönüp yeniden onun içine girmişti.

Çocuğu getir, diye emretti karısına. Vasilisa başını iki yana salladı. Onu bu işe dahil etmemelisin, dedi.

Hemen getir çocuğu.

Küçük Vespa getirildiği zaman –Vasilisa'nın kucağındaydı, babuşka da yanlarındaydı, iki kadın çocuğu evin reisinden korumak ister gibi aralarına almışlardı– Nero sanki ilk defa görüyormuş gibi şevkle çocuğa baktı, sonra bana döndü, sonra yeniden çocuğa baktı ve bunu üst üste birkaç kez tekrarladı. Hiçbir şeyden haberi olmayan çocuk, çocuklara özgü içgüdüleriyle ciddi bir sorun olduğunu hissetti ve hıçkırarak ağlamaya başladı. Vasilisa yaşlı kadına işaret verdi, *yeter*. Çocuk babasının huzurundan götürüldü. Dönüp bir kez bile benden yana bakmadı.

Evet, dedi Nero. Görüyorum. Başka bir şey söylemedi, ama başının üstündeki boşlukta, Emma Bovary'nin kızı Berthe hakkında söylediği korkunç sözcükleri görür gibi oldum. *Bu çocuğun bu kadar çirkin olması ne tuhaf*.

Bir şey görmedin, dedi Vasilisa, ona doğru yürürken.

Nero Golden elini kaldırıp onu durdurdu. Sonra, indirdiği elinin arkasına tükürdü.

Her şeyi anlat, dedi bana dönüp.

Ben de anlattım.

* * *

Bunları dinlemek zorunda değilim, diyen Riya çıkıp gitti. Ben de dinlemeyi reddediyorum, diyen Vasilisa, odada kalıp dinlemeye devam etti.

Anlattıklarımı bitirince, Nero uzun süre sessizce düşündü. Sonra güçlü ve sakin bir ses tonuyla, Şimdi karımla yalnız konuşmamız lazım, dedi.

Gitmek için arkamı döndüm ama odadan çıkmama fırsat kalmadan tuhaf bir şey söyledi.

İkimizin başına bir şey gelirse, çocuğun vasisi sen olacaksın, dedi. Avukatlarım belgeleri bugün hazırlar.

İkimize de bir şey olmayacak, dedi Vasilisa. Ayrıca bugün cumartesi.

Şimdi seninle yalnız konuşacağız, dedi Nero ona. Lütfen René'yi yolcu et.

Macdougall'dan Houston'a doğru yürürken, bedenimdeki adrenalin tükendi ve içime gelecek korkusu doldu. Ne yapmam gerektiğini, yapmaktan kaçınamayacağım şeyin ne olduğunu biliyordum. Suçitra'yı aramaya çalıştım. Telesekreter çıktı. Ona mesaj attım, *konusmamız gerek*, yazdım. Altıncı Bulvar'dan Tribeca'ya doğru, etrafımı görmeden yürüdüm. Kuzey Moore ve Greenwich'in köşesinde ondan cevap geldi. *Eve geç döneceğim n'oldu*. Ne yanıt vereceğimi bilemedim. *Sorun değil sonra görüşürüz*. Chambers'tan sağa dönüp Stuyvesant Lisesi'nin önünden geçtim. En kötüsünü bekliyordum. Başka ne olacaktı? Benim hakkımda, ona anlatacaklarım hakkında ne düşünecekti? En kötüsünü.

Fakat insan doğası gizemli olmasaydı, şairlere ihtiyacımız kalmazdı.

Daha sonra. Diyelim ki, epey bir zaman sonra. Bilge bir adam bir keresinde 14. Cadde'nin aşağısındaki Manhattan'ın 28 Kasım sabaha karşı üçten sonra Batman'ın Gotham şehrine dönüştüğünü söylemişti; 14. ve 110. caddeler arasındaki Manhattan ise temmuzun en güneşli ve parlak gününde Superman'in Metropolis'i idi. Örümcek Adam, hep sonradan beliren o kahraman da Queens' te bir binaya tepetaklak asılmış, güç ve sorumluluk hakkında düşünüyordu. Bütün bu şehirler, gerçek şehrin üstüne, çevresine ve içine kurulmuş bu görünmez hayali şehirler; hepsi hâlâ sağlamdı fakat Joker, seçilmesinden sonra –zaferle ışıldayan yeşil saçları, Ku Klux Klan üyelerinin kukuletalrı kadar beyaz teni, dudaklarından damlayan kime ait olduğu bilinmez kanlarla– hepsini yönetmeye başladı. Joker artık gerçekten de bir krala dönüşmüştü ve gökyüzündeki altın evde yaşıyordu. Şehir sakinleri klişelere tutundular ve kendilerine ağaçlarda hâlâ kuşların olduğunu, gökyüzünün tepelerine çökmediğini ve hâlâ genellikle mavi olduğunu hatırlattılar. Şehir de ayaktaydı. Radyoda ve aldırıışsız gençlerin *bluetooth* kulaklıklarındaki müzik uygulamalarında ritimler tınlamaya devam ediyordu. Yankees hâlâ atışçı rotasyonunu düzene koymakla uğraşıyor, Mets hâlâ performansını dü-

zeltmeye çalışıyor, Knicks hâlâ Knicks olmanın lanetini taşıyordu. İnternet hâlâ yalanlarla doluydu ve hakikat diye bir şey kalmamıştı. En iyiler bütün inançlarını yitirmiş, en kötüler tutkuyla dolmuştu ve haksızların öfkesi haklıların zayıflığını ortaya çıkarmıştı. Fakat cumhuriyet yine de varlığını iyi kötü sürdürdü. İzin verin bunu belirtiyim çünkü bizim gibi kolay teskin edilemeyenleri teskin etmek için bunu sık sık tekrarlıyorlardı. Bir tür kurgu işte, ama ben de tekrarlıyorum aynısını şimdi. Fırtınadan sonra bir başka fırtına, sonra bir başka fırtına gelecekti, biliyorum. Hava durumunun fırtınalı havayı gösterdiğini, mutlu günlerin bir daha gelmeyeceğini, artık tahammülsüzlüğün moda olduğunu ve sistemin gerçekten hileli olduğunu ve bu hilenin kötücül soytarının bizi inandırmaya çalıştığı türde bir hile olmadığını da biliyorum. Bazen kötüler kazanır ve inandığı dünya kâğıttan bir aya dönüştüğünde, karanlık bir gezegen yükselip, Hayır, dünya benim dediğinde insan ne yapar? Altmış milyondan fazla seçmenden hangilerinin bu dehşeti iktidara getirdiğini bilmeden, omuz silkip oy vermeye bile gitmeyen doksan milyonun kim olduğunu bilmeden ülkenizin insanları arasında nasıl yaşarsınız? Amerikalı vatandaşlarınız size bir şeyler bilmenin elitizm olduğunu ve elitlerden nefret ettiklerini söylediklerinde, sahip olduğunuz tek şey zihninizken ve bilginin güzelliğine inanacak şekilde yetiştirilmişken, bilgi güçtür saçmalığına değil de *bilginin güzellik olduğuna* inanırken ve bunların hepsi, eğitim, sanat, müzik ve film sizden nefret etme gerekçelerine dönüşünce, *Spiritus Mundi*¹ yarattığı yükselip doğmak için Washington DC'ye doğru ilerlediğinde ne yaparsınız? Ben şöyle yaptım, kendi dünyama çekildim, bildiğim ha-

1. Zamanın, dünyanın ruhu. William Butler Yeats'in şiiri "The Second Coming"den. (Ç.N.)

liyle hayata, hayatın gündelik haline ve gücüne tutundum, Bahçeler'in ahlaki evreninin en şiddetli saldırıya bile direnebileceği düşüncesinde ısrar ettim. Dolayısıyla şimdi, izin verin küçük hikâyem siz bunu okurken çevremizde olan büyük ölçekli saçmalıkların, üretilmiş *ihtilaf-ların*, dehşetlerin, aptallıkların ya da çirkinliklerin ve utanmazlıkların ortasında son bulsun. Yeşil saçlı dev, muzafferane çizgi roman kralı ve onun multi milyonluk filmlerini arka koltuğa geçirip direksiyona gerçek insanları oturtmama izin verin. Küçük hayatlarımız belki de ne anlayabiliyorsak odur.

Apu Golden'a 2008 Kasım gecesi nasıl ağladığımı anlatışımı hatırlıyorum. İyi gözyaşlarıydı onlar. 2016'da aynı şekilde döktüğüm onlara zıt yaşlar iyiliği silip götürdü.

Gerçek dünyada zorlu dersler aldım: Yalanlar hem kişisel hem ulusal boyutta trajedilere yol açabilir. Yalanlar gerçeği alt edebilir. Fakat gerçek de tehlikelidir. Gerçekler, o gün Altın Ev'de yaptığım gibi bayağı ve saldırgan bir şekilde de anlatılabilir. Gerçeği söylemek sevdiklerinizi yitirmenize de neden olabilir.

Suçitra'ya Vasilisa Golden'ın çocuğu hakkındaki gerçekleri anlatmamdan sonra pek bir şey konuşulmadı. Beni sessizce dinledikten sonra izin istedi, banyoya gitti ve kapıyı kapadı. On dakika sonra kupkuru gözlerle, kursesiz bir şekilde kontrollü hal ve tavırlarla dışarı çıktı. "Bence buradan taşınmalısın, sence de öyle değil mi?" dedi. "Bunu şimdi yapmalısın," diye ekledi. Mr. U Lnu Fnu'nun evindeki eski odama taşındım. Aramızdaki ilişkisine gelince, yapılma ihtimali yıllar sonra ilk defa gerçek olan uzun metraj film projemi desteklemeye devam edeceğini söyledi, fakat bunun haricinde gelecekte kendi kariyer yollarımızda ilerlemeliydik. Haklıydı. Ayrıca, sonradan, beni son derece şaşırtan ve rahatsız eden

bir şekilde, kamuoyunda tanınan erkeklerle bir dizi kısa fakat tutkulu ilişki yaşadı. Ayrıntılarını sosyal medyadan öğrendiğim bu ilişkiler, itiraf etmeliyim ki, beni çok şaşırttı. Yeni ilişkilere bu kadar çabuk dalabiliyorsa, beni ne kadar derinden seviyordu? Yaşadıklarımız ne kadar gerçekti? Bu tür düşünceler içim içimi yiyordu ama aslında, en derinlerde, suçu ona atmaya çalıştığımı, oysa bunu yapamayacağımı, asıl suçun yükünün benim sırtımda olduğunu biliyordum. – Dolayısıyla benim için iyi bir dönem değildi ama evet, filmim, *Altın Ev*'i, neredeyse on yıldır saplantı haline getirdiğim projeyi tamamladım –sonunda bir sahte belgesel değil, tamamen kurmaca bir drama çıktı ortaya, ama senaryo Sundance Senaryo Lab'daki dönemimden sonra tamamen yeniden yazılmıştı– ve evet, beğenmesini istediğim insanlar senaryomu beğenmişti ve evet, Los Angeles'taki İtalyan asıllı Amerikalı yapımcı arkadaşımın yardımıyla, filmimin Kuzey Amerika hakları Inertia Filmleri'ne satılmıştı. Artık yapım aşamasındaydı, *yalnızca Variety'nin öğrendiği üzere, sinema salonlarında yılın ilk yarısında gösterime girecekti*, demek ki gerçekten oluyordu bu iş. *Unterlin-den'in ilk uzun metraj filmi*. Bağımsız filmler için zor bir dönemdi, dolayısıyla çok iyi bir anlaşma yapmıştım. Tuhaftır ki, iyi haberi aldığımda hiçbir şey hissetmedim. Ne hissedecektim ki? İşti yalnızca. Asıl faydası, kendi başıma bir apartman dairesi tutabilecek olmamdı.

Fakat o apartman dairesini tutunca Bahçeler'e erişimimi kaybedecektim ve yanına yaklaşamasam da oğlum her gün Bahçeler'de oynuyordu. Ayrıca, Suçitra'nın aşkını kaybettiğim için her zamanki nezaketiyle beni avutmaya çalışan Mr. U Lnu Fnu'yu da sevmeye başlamıştım. Haftanın hangi günü doğduğumu öğrenmek istedi, Suçitra'nın da hangi gün doğduğunu sordu. Bunu bilmiyordum, ama tarihi girip günü öğrenebileceğiniz inter-

net siteleri vardı, böylece benim pazar, Suçitra'nın bir çarşamba günü doğduğunu öğrendim. Mr. U Lnu Fnu'ya söylediğim zaman dilini şaklatıp başını iki yana salladı. "Görüyorsun ya," dedi, "Myanmar'da, bu talihsiz bir kombinasyondur." Cumartesi ve perşembe, cuma ve pazartesi, pazar ve çarşamba, çarşamba akşamı ve salı; bunlar kötü eşleşmelerdi. "Uyumlu günlerden birinde doğmuş birini bulsan iyi edersin," dedi. "Senin gibi pazar günü doğmuş biri için, çarşamba hariç her gün uygundur! Neden lanetli günü seçesin ki? Mutsuz bir hayatı garantilemiş olursun." Dünyanın diğer ucundan gelen bu batıl inanç tuhaf bir şekilde rahatlatmış beni. Fakat hem sevgilimi hem çocuğumu kaybettiğim o günlerde boğulacak gibiydim, karşıma çıkan her şeye tutunacak haldeydim.

Hayatınız berbat giderken işleriniz iyi gider. Kural bu mudur? Yalnızlık ve kalp kırıklığı; cennetin kapılarının adları mıdır bunlar?

Hikâyem filmimin ötesine geçmişti ve aralarında keskin farklar vardı artık. Filmde, emekli Hintli polis müfettişi yaşlı pisliği görmeye gelirken cinayet işlemeye niyetlidir ve silahını çekip onu öldürdükten sonra yaşlı adamın Rus karısının el çantasında bekleyen tabancadan çıkan mermiyle can verir.

Gerçek hayat demek zorunda olduğum hikâyede, Mr. Mastan, Macdougall Caddesi'ndeki evden ayrıldıktan sonra yirmi dört saat içinde ölmüş, kız kardeşinin Philadelphia'daki evine dönmek için Penn İstasyonu'nda beklerken platformdan trenin önüne itilmişti. Otuzlu yaşlarında, Güney Asyalı, Queens'te oturan kadın saldırgan hemen gözaltına alınmış ve ikinci derece cinayetle suçlanmıştı. Sorgusu sırasında, "O yaşlı adam başkalarının işine burnunu sokuyordu," dedi. "Bir hane halkının işine karıştı." *Times*'daki haberde şöyle yazıyordu: "Polis kadı-

nın akıl sağlığının yerinde olmadığını, bir ay önce birini tren raylarına itmekle ilgili bir hikâye uydurduğunu bildiriyor.” Kadının bu ilk iddiasının yalan olduğu hemen ortaya çıkarılmıştı. Fakat ikinci seferinde söylediğini gerçekten yapmıştı. Verdiği ifadeye rağmen adamla arasında bir bağlantı bulunamamış, cinayeti soruşturan müfettişler katille maktulün ilişkisi olmadığına karar vermişti. Akıl sağlığı yerinde olmayan bir kadın bir adamı iterek öldürmüştü. Konuyu daha fazla araştırmaya gerek yoktu.

O küçük hayatım bile giderek daha anlaşılmaz gelmeye başlamıştı bana. Hiçbir şeyi anlamıyordum. Her zaman olmayı umduğum şeydim artık, fakat sevgi olmadan hepsi külden farksızdı. Her gün Suçitra’yı aramayı düşünüyordum, ama Instagram’da dünyaya yeni ilişkilerini ilan ettiğini gördükçe kalbime bıçaklar saplanıyordu. Suçum, biricik oğlum pencereimin ve gözlerimin önünde büyüyor, yeni sözcükler öğreniyor, karakterini geliştiriyordu, ama hayatının parçası olamadan uzaktan izlemek zorundaydım onu da. Vasilisa, çocuğa yaklaştırmaya kalkarsam mahkemeye gidip koruma emri çıkaracağını açıkça söylemişti. Bu yüzden Burmalı akıl hocamın penceresinden üzüntüyle bana yasak olan etimin ve kanımın üçüncü doğum gününün yaklaşmasını seyrediyordum. Bahçeler’den ayrılıp başka bir yerde yeni bir hayata başlamam daha iyi olacaktı belki de, örneğin Greenpoint’te veya Madagaskar, Sichuan, Nijni Novgorod ya da Timbuktu’da. Bazen derimin yüzüldüğünü, hayallerimi hiç umursamayan bilinmez bir şehirde çıplak ve derisiz bir şekilde yürüdüğümü hayal ediyordum. Rüyamda tanıdık bir evin merdivenlerini tırmanıyor, girmek üzere olduğum merdiven başındaki odada bir adamın elinde idam ipiyle beni beklediğini, hayatımın sona ermek üzere olduğunu fark ediyordum. On yıl boyunca çabalayıp bir gecede başarı hikâyesine dönüştükten sonra, *hip-hop*

videoları, motorlu araç reklamları, altmış dakikalık televizyon dizileri ve ikinci bir uzun metraj film çekme teklifleri almaya başladıktan sonra kâbuslar görüyordum. Hiçbir şeyi anlamıyordum. Yolumu, yönümü kaybetmiştim ve teneke kutumun içine oturmuş, boşlukta fırıl fırıl dönüyordum.

Beni duyabiliyor musun. Beni duyabiliyor musun. Beni duyabiliyor musun.

İşlevsel bir yetişkin olma yolunda ilk sarsak adımlarımı atmama yardım eden Riya oldu – bana öyle sert vurmuştu ki kulaklarım günlerce çınlamıştı. Haftada bir kez buluşmaya başladık, Kimlik Müzesi yakınlarında, Bowery'deki aynı restoran-barda buluşuyorduk ve bana işe dönme kararından söz ediyordu. Patronu Orlando Wolf, dikkate değer bir hassasiyetle başkasını işe almamış, onun dönmesini bekliyordu. İşine duyduğu sevgi ölmüştü, ama yaptığı işi yapmaya degecek kadar ortak alan kaldığını hissediyordu yine de. Çabalarsa, sevgiye benzer bir şeyler doğabilirdi belki yeniden.

Yıkılan aşk hikâyeme de benzer şekilde yaklaşmamı tavsiye ediyordu. Suçitra'ya zaman ver, dedi. Bırak şu anda yapmakta olduklarını yapsın, bu ikinci sınıf ortalıkta görünür erkekleri sıradan geçirsin. Onu öfkesi yönetiyor şu anda. Ona biraz zaman tanırsan bence neler olabileceğini görmek için sana dönecek.

Söylediklerine inanmakta zorlanıyordum, yine de kendimi daha iyi hissetmemi sağlıyordu. Riya'nın iyileştiğini görmek de hoşuma gidiyordu. Seçim sonuçları enerjisini artırmış, eski güçlü ruhuna ve keskin zihnine büyük ölçüde yeniden kavuşmasını sağlamıştı. Toplumsal cinsiyet politikalarından uzak duruyordu, çünkü kendi sözcükleriyle ifade etmek gerekirse, o alanda hâlâ içinde bir şeylerin "kırılmış" olduğunu hissediyordu, ama yeni "kimlikçi" aşırı sağın yükselişini, doğum yeri Fransız

gençlik hareketi Nouvelle Droite Génération Identitaire olan Avrupalı aşırıcı hareketin Amerika'ya gelişini kronolojik olarak anlatan ve sergileyen yeni sergi odaları üzerinde çalışıyor, ırksal ve ulusal kimlik konusunda etkinlikler düzenliyor, *Kimlik Krizi* adını verdiği bu seri genel olarak ırk ve din konularını ele alıyor, ama hepsinden çok da kıkırdayan çizgi roman narsisistinin zaferinden sonra Amerika'yı pençesine alan hizipçi sarsıntıyı, ikiye bölünen Amerika'yı, onun tanımlayıcı mitlerinden tepenin üzerindeki şehir istisnacılığının bağnazlık, ırksal ve eril üstüncülük batağında ayaklar altına alınışını, Amerikalıların maskelerinin düşüp altındaki Joker yüzlerini sergileyişini anlatıyordu. Altmış milyon. Altmış milyon. Üstüne, oy vermekle bile ilgilenmeyen doksan milyon.

Fransızlar bir zamanlar bize limandaki heykeli göndermişti, dedi, ama şimdi bunu gönderiyorlar.

Kimlik artık neofaşist bir mitingden yükselen çığlıklardı ve müze değişmek zorundaydı, Riya da bu değişimin sancaktarına dönüştü. Tembelleştik, dedi. Sekiz yıldır kendimizi başkanımızın cisimleştirdiği ilerici, hoşgörülü Amerika olduğumuza ikna ettik ve hep böyle kalacak sandık. O Amerika hâlâ varlığını sürdürüyor, ama karanlık yanı da hep vardı ve kafesinden kükreyerek fırlayıp bizi yuttu. Amerika'nın gizli kimliğinin bir süper kahraman değil bir süper kötü olduğu anlaşıldı. Acayiplikler evrenindeyiz ve gerçek doğasını anlamak için Acayip-Amerika'yla yüzleşip onu nasıl yok edebileceğimizi bulmamız gerekiyor. Mr. Mxyzptlk'i adını tersten söylemeye ikna etmenin yolunu öğrenmeliyiz ki onu geldiği beşinci boyuta gönderebilelim ve dünya yeniden akli başında bir yere dönüşsün. Kendimizle de yüzleşmeli, nasıl bu kadar zayıf ve duyarsız olabildiğimizi anlamalı, hazırlanıp savaşa yeniden atılmanın yollarını aramalıyız. Şimdi kimiz? Bunu kim bilebilir?

Tamam, tamam diye düşündüm, attığı nutuktan (ona bir şey söylemesem de) içten içe sıkılmıştım. Aferin sana. Yeniden ayaklanıp harekete geçmene sevindim, iyi yapıyorsun, böyle devam et. Onu dinliyordum ama tek yapmak istediğim kulaklarımı parmaklarımla tıkayıp la la la la la diye haykırmaktı. Tek istediğim televizyonda haberleri görmemek, internetin sonsuza dek çökmesi, arkadaşlarımla arkadaşlık etmek, güzel akşam yemekleri yemek, iyi müzikler dinlemek, sevginin her şeyi fethetmesi ve bir mucize olup Suçitra'nın bana dönmesiydi.

Sonra bir gece geç saatte yatağımda tavanı seyredip acı çekerken, annemle babamın ölümünden sonra Nero Golden'ın bana söylediklerini hatırladım. Artık akıllan, erkek olmayı öğren.

Ertesi gün akşamüstü, Suçitra'nın çalıştığı montaj stüdyosuna gittim. Beni gördüğü zaman kaskatı kesildi. Çok meşgulüm, dedi. Beklerim, dedim. Geç saate kadar çalışacağım, dedi. Beklememin sakıncası var mı? diye sordum. Biraz düşündü. Madem istiyorsun bekle, dedi. O zaman bekleyeceğim, dedim. Bana arkasını döndü ve beş saat kırk üç dakika boyunca yüzüme bile bakmadı. Bir köşede sessizce bekledim, işini bölmedim. Sonunda o günlük işini bitirdiğinde gece olmuştu, saat on biri çeyrek geçiyordu. Sandalyesinde bana doğru döndü.

Sabırla bekledin, dedi çok da sert olmayan bir ses tonuyla. Önemli bir konu olmalı.

Seni seviyorum, dedim ve savunma kalkanlarının yükseldiğini gördüm. Karşılık vermedi. Bilgisayar biple-di, ekranda beliren diyalog kutusu açık programlardan biri yüzünden bilgisayarın kapanmadığını haber verdi. Sinirlenip iç geçirdi, programı kapatıp bilgisayarı yeniden kapadı. Bu kez bilgisayar sorun çıkarmadan sustu.

Bazen zor anlarda, içeriden veya dışarıdan bir güç – inanç sisteminize göre değişir– insana destek olur ve dil

yetisi bağışlar; doğru anda doğru sözcükleri söyler, yaralı ve ihtiyatlı bir kalbin kilitlerini açıp onu iyileştirecek kuvveti bulursunuz. O geç saatte, kapalı bilgisayar ekranlarının arasında olan da buydu. Yalnızca dilin değil, sözcüklerin arkasındaki çıplaklık da imdadıma yetmişti. Bir de müziğin arkasındaki çıplaklık. Dudaklarımdan dökülen ilk sözcükler bana ait değildi. İşe yaramalarını sağlayan şey, şarkı söylemeyi hiç becerememe rağmen, başlangıçta beceriksizce, sonra gözlerimden istemsiz dökülen yaşlarla şarkı söylemeye başlamak oldu: "Teldeki Kuş"¹ söyledim, şarkının sözleriyle ona hainliğimin sadakatini sundum ve içtenlikle özür diledim. Şarkı bitmeden bana gülmeye başladı, sonra birlikte güldük, ağladık ve güldük, her şey yolundaydı, her şey yoluna girecekti, çatlak seslerimizle gece yarısı koromuzun sarhoş bülbülleriydik ve kendimizce özgür kalmaya çalışacaktık.

Daha sonra, birlikte yataktayken şarkının büyüüne daha yavan düşüncelerimi ekledim. Joker'in Amerika'yı fethinin üzerinden bir yıldan uzun zaman geçmişti, hâlâ şoktaydık ve üzüntünün farklı aşamalarından geçiyorduk, fakat artık bir araya gelmemiz, yüzleşmek zorunda olduğumuz canavarca güçlerin karşısına sevgiyle, güzellikle, dayanışma ve dostlukla dikilmemiz gerekiyordu. Çizgi roman dehşetine karşı koyabilecek tek şey insanlıktı. Sevgiden başka planım yoktu benim. Zamanla başka bir plan edinmeyi umuyordum ama şu anda tek yapabileceğimiz birbirimize sıkı sıkı tutunmak ve gücümüzü birbirimize, bedenden bedene, ağızdan ağza, ruhtan ruha, benden sana geçirmektir. Yalnızca el ele tutuşup karanlıktan korkmamayı öğrenebilirdik.

Kapa çeneni, dedi ve beni kendine çekti.

1. "Bird on the Wire". (Ed.N.)

Pazar ve arşamba günleri doğmuşuz, dedim ona. Myanmar'dan gelen bilgilere göre bu karışım uğursuzmuş.

Sana bir sır vereyim, dedi. Burma lanetlerinin ABD'ye girmesine izin verilmiyor. Lanetleri burada geçerli olmayan ülkelerin listesi var. Çoğu İslam ülkeleri elbette, ama aralarında Myanmar da var.

ABD'de olduğumuz sürece güvendeyiz yani?

Yurtdışı tatillerimizi dikkatli yapmamız gerekecek, dedi.

Bitmek üzere olan hikâyemin kenarlarını alevler yalamaya başladı. Ateş sıcak ve amansızdır, talep ettiğini alır.

Altın Ev son aylarda kuşatılmış bir kale gibiydi. Kuşatan güçler görünmezdi, ama evdeki herkes yaklaşan kıyametin görünmez meleklerini ya da şeytanlarını hissedebiliyordu. Hizmetkârlar birer birer gitmeye başladı.

Burada akla gelen film, büyük yönetmen Luis Buñuel'in belki de en büyük başyapıtıdır. Filmin orijinal adı olan "İlahî Takdir Sokağı'nın Dışlanmışları"nın açıktan dinî bir çağrışımı yok –"ilahî takdir"in çağrışımları yalnızca dinî değildir, benzerleri olan karma, kismet ve kader gibi bir eğretilmeden fazlası olmayabilir– fakat film *Yok Edici Melek* adıyla sinemalara gösterime girdiğinde, Buñuel filmin ne anlama geldiğini kuşkuya yer kalmayacak şekilde ortaya koymuştu. Film IFC Center'da seyrettiğimde, anlamak için çok gençtim belki. Şık bir malikânede büyük bir şölen verilir, eğlence sürerken hizmetkârlar uyduruk bahanelerle birer birer görev yerlerini terk ederler ve evde olacaklarla yüzleşmek için yalnızca uşak ve misafirler kalır. Film bana gerçeküstü bir toplumsal komedi gibi gelmişti. Fakat sonradan, depremi sezebilen büyükbaş hayvanlar gibi yaklaşmakta olan fela-

ketleri önceden hissedebilen insanlar olduğunu öğrendim, görünürdeki mantıksız davranışlarının açıklaması aslında kendini koruma güdüleriydi.

Altın Ev’de şölen falan düzenlenmedi, hizmetkârlar da bir gecede ortadan yok olmadı. Hayat sanatı körü kö-rüne taklit etmez. Zamanla, haftalar içinde, evin hanımını şaşırtan bir şekilde, çalışanlar birer birer istifa etmeye başladı. Önce tamiratçı Gonzalo ayrıldı; bir pazartesi günü işe gelmedi ve sonra bir daha görünmedi. Büyük evde sürekli tamir edecek bir şeyler çıkar, bir tuvalet tıkanır, avizelerden birinin ampulü yanar, bir kapı veya pencere bozulurdu. Gonzalo’nun ortadan kayboluşuna sinirlenen Vasilisa’nın Meksikalıların güvenilmezliği hakkında ettiği laflar alt katta hoş karşılanmadı. Uşak/kâhya McNally, Gonzalo’nun yaptığı ufak tefek bazı işleri halledebiliyor, halledemediği zaman kimi arayacağını biliyordu, bu sayede tamircinin yokluğu evin hanımına veya beyine fazla sorun çıkarmadı. Fakat ardından gelen istifalar evin günlük düzenini bozmaya yetti. Vasilisa hizmetçilere hep aksi davranır, çabalarını sert eleştirilerle karşılayarak sık sık gözyaşlarına boğulmalarına neden olurdu. Onun eve gelişinden sonra temizlik, düzenleme ve yatak yapma gibi işlerde ciddi anlamda artış olduğundan, evdeki çalışanlara son eklenen Boston’lı ve İrlanda asıllı genç kızın zam yerine işten ayrılmak istemesi şaşırtıcı olmadı. Mutfaktan da birisi kovuldu. Aşçı Cucchi, bir dizi ufak tefek hırsızlıktan sorumlu olduğunu düşündüğü asistanı Giberto’yu işten çıkardı. En kaliteli mutfak bıçakları kaybolmaya başlayınca Cucchi tarafından sorguya çekilen Arjantinli genç yardımcı bütün suçlamaları reddetti ve hemen evden ayrıldı. İstifa edemezsin, diye seslendi Cucchi onun arkasından, çünkü seni önce ben kovuyorum. McNally geçici iş bulma ajanslarını aradı, başka büyük evlerde çalışan profesyonel meslektaşla-

rından gerektiği zaman yardımcılarını ödünç istedi ve böylece ev idaresi kör topal ilerledi. Fakat fareler gemiyi terk etmeye devam etti.

Altın Ev'in salonunda sırlarını ifşa etmemden sonra Vasilisa'nın hızla ve beceriyle hasar kontrolüne girişmesine bir yanımla hınç duyuyordum. Herkesin ortasında aşağılanmıştı ve bunu umursamayacak biri değildi. Fakat Vasilisa evliliğini kurtarmakla kalmamış, Nero'yu Küçük Vespa'yı oğlu ve vârisi kabul etmeye ikna etmeyi de başarmıştı. Bunlar nasıl akıllar, ne zorlu hamleler, diye düşündüm kendi kendime. Bu hamleleriyle gelmiş geçmiş en kurnaz kadınlar panteonuna girmeye hak kazanmıştı. Erkeğini nasıl elinde tutacağını biliyordu.

Yatak odasının kapalı kapıları ardında aralarında ne geçtiğini tahmin etmeye çalışmak bana düşmez. Vasilisa'yı iş başında hayal etmek kışkırtıcı olsa da, bu tür şehvani tasavvurlardan kaçınacağım. Umutsuz zamanlar umutsuz önlemleri gerektirir, fakat ortada bir seks kaseti olmadığından söylenecek başka bir şey yok. Hem dürüst olmak gerekirse, savunmasını yatak odası üzerinden kurduğundan da emin değilim. Büyük olasılıkla Nero'nun zihinsel çöküşünden faydalandı. Yaşlı ve giderek daha hasta bir adamdı o, her gün unutkanlaşıyor, zihni artık eskisi gibi çalışmıyor, eski keskin zekâsının kırıntılarını kısa süreliğine sergileyebiliyordu. Vasilisa ona hemşirelik yapmayı görev edindi, daha önce rahat etmesi için tutulan ve gece gündüz evde Nero'ya bakan hemşireleri işten çıkardı. Böylece evin çalışanlarının sayısı biraz daha azaldı ve Vasilisa hiç şikâyet etmeden kocasına bakıcılık yapmaya başladı. İlaçlarını artık yalnızca o veriyordu. Fuss ve Blather patronlarından giderek uzaklaştırıldılar ve sonunda bir gün Vasilisa vahşi bir kedinin sevimliliğiyle onlara, artık onun bütün işlerine hâkimim, asistan-

lığını yapabilecek durumdayım, dolayısıyla hizmetleriniz için teşekkürler, şimdi tazminatınızı konuşalım, dedi. Büyük ev yokluklarla yankılanmaya başlamıştı. Vasilisa bütün kozlarını oynuyordu.

En önemli kozu da Küçük Vespa'ydı. Dört yaşına yaklaşırken dünyanın en sevimli çocuklarından birine dönüşen oğlum, aynı zamanda Nero'nun bulanık gözlerinde bir felaketten geriye kalan tek kıymetli şeydi. Üç oğlunu kaybeden bir adam dördüncüden kolay kolay vazgeçmeyecektir; Nero'nun çöküşü hızlandıkça, belleği solup söndükçe, çocuk kucağına oturup ona baba dedikçe yaşlı adam bazı ayrıntıları unuttu ve yaşayan tek çocuğuna ölen ağabeylerinin ve kendisinin reenkarnasyonuymuş gibi sıkı sıkı sarıldı, babasının kaybettiği her şeyi içinde barındıran bir hazine sandığı gibi onu var gücüyle göğsüne bastırdı.

Kim kalmıştı geriye? Sibirya'dan veya bir oyuncu seçim ajansından gelmiş olan babuşka. Uşak McNelly ve aşçı Cucchi. Profesyonel temizlik şirketlerinden gönderilen, her gelişlerinde beş yüz dolar alan temizlikçiler. Hiç ziyaretçi yoktu. Görünmez olan Nero'yu komşuları bile görmüyordu. Vito Tagliabue'nin hikâyesine inanmaya başladım. Vasilisa, Nero'nun fazla zamanı kalmadığını biliyor olmalıydı. İlaçlarına bir şeyler yapıyorsa, buna az kişinin şahit olması daha iyiydi. Durumun uzun süre bu şekilde devam etmeyeceğinin farkında olmalıydı. Nero'nun doktorlarından neler öğreniyordu? Herkese açıklanmayan ölümcül bir durum mu vardı? Yoksa o durum bizzat Vasilisa mıydı? Altın Ev'in salonunda, onun deyişiyle "büyük oda"da, Çariçe Aleksandra Romanova'nın Fedorovskaya ikonu kopyasının önünde diz çöküşünü gözümde canlandırabiliyorum. Meryem Ana ikonuna dua edişini. Bugün olsun. Şimdi gelsin.

Baba Yaga, kocanı öldür ama ne olur çocuğumu yeme.

Uşak ve aşçı birbirlerine sinir oluyorlardı ve sonunda gerilime dayanamayan aşçı “kurabiye” oldu. Aşçıbaşı zaten sürekli şikâyet eden bir adamdı, sızlanma ustasıydı, sürekli kendisine yeterince önem verilmediğini ve yanlış anlaşıldığını düşünür, en sevdiği aşırıcilık tarzında, büyük ustalar Adrià ve Redzepi gibi şöenler hazırlamak ister, yiyeceğin bir performans sanatı olması gerektiğini düşünür, tabaklardan deniz köpükleri taşması, kızarmış ekmek parçaları üzerindeki nadir bulunan ince wagyu bifteği şeritlerinde canlı siyah karıncaların dolaşması gerektiğine inanırdı. Fakat bunların yerine Küçük Vespa için çocukların sevdiği türde yiyecekler, hamburger ve daha fazla hamburger, Vasilisa için de vegan tavşan yemekleri hazırlamak zorunda kalıyordu. Nero Golden, bol bol et ihtiva ettiği sürece ne yediğini umursamıyordu. “Kurabiye” Cucchi’nin ağıtlarını kimse dinlemiyordu. Her hafta işverenlerini istifa etmekle tehdit ediyor, ama maaşından memnun olduğu için kalıyordu. Çalışanlarının sayısı giderek azalan evde sinirler gergindi, sonunda bir gün McNally sözde gastronom aşçıya çenesini kapatıp yemeğini pişirmesini emretti. Başındaki beyaz şapkayı yere fırlatan aşçı, kasap satırını kapıp kâhyaya salladı. Sonra satırı var gücüyle ahşap kesme tahtasına indirip Kral Arthur’un taş saplanmış efsanevi kılıcı gibi öylece bırakıp öfkeyle çıktı gitti.

Nero sürekli uykulu ve dalgındı. (Bunu sonradan uşak Michael McNally anlattı polise.) Çoğunlukla yarı uyuklar halde odasına kapanıyor, ama bazen bir uyurgezer gibi merdivenlerden aşağı indiği de oluyordu. Aniden kısa süreliğine hayata dönüp canlanabiliyordu da. Bir keresinde McNally’yi iki omzundan tutup yüzüne karşı, *Benim kim olduğumu bilmiyor musun, seni pislik?* diye haykırmıştı. Şehirler inşa ettim ben. Krallıkları fethettim. Dünyanın hükümdarlarından biriyim. Kiminle

konuştüğünü sanıyordu bilmem, dedi McNally. Ama benimle konuşmadığı kesindi. Gözlerimin içine bakıyordu ya, karşısında kimi görüyordu kim bilir. Belki de adını taşıdığı imparator sanıyordu kendini. Belki de Roma'da olduğunu sanıyordu. Bilemiyorum ki, dedi McNally. O seviyede eğitim almadım.

Vito Tagliabue beni yeniden aradı ve onu zehirlediklerine eminim, dedi. Buna hiç kuşkum yok.

Yangından iki gün önce tuhaf bir şey olmuştu. Ev ahalisi uyanınca, Macdougall Caddesi'ne bakan kapının önünde kirli çamaşır dolu kocaman bir çamaşır çuvalı olduğu fark edilmişti. Çuvalın üzerinde not falan da yoktu. Açtıkları zaman, içinin McNally'nin deyişiyle *yabancı giysilerle* dolu olduğunu görmüşlerdi. Biraz daha ayrıntılı tarif etmesini isteyince, çuvaldakilerin Hint giysileri olduğunu anladım. *Kurta*'lar, pijamalar, *lengha*'lar, *vesthi*'ler, *sari*'ler, iç etekleri. Çamaşır çuvalıyla birlikte talimat bırakılmamıştı, onu kimin gönderdiği belli değildi. Bu hataya sinirlenen Vasilisa, hepsinin çöpe atılmasını emretti. Evin beyini bu saçmalıkla rahatsız etmeye gerek yoktu. Altın Ev bir çamaşırhane değildi. Cahil bir yabancı, cahil yabancılara özgü bir hata yapmış olmalıydı.

İnşaat işçileri sokağı kazıyordu. Mahallenin altyapısında önemli birtakım tamiratlar yapılması gerektiğini söylüyorlardı. Vasilisa, gürültünün ne kadar süreceğini öğrenmek için McNally'yi dışarı gönderdi, işçiler belki üç ay sürer deyip omuz silkti. Tamiratların altı, dokuz ay, hatta bir yıl bile sürebileceği anlamına geliyordu bu. İşçilerin uzun süre orada kalacağından başka bir şey öğrenemediler. İnşaat işleri şehrin yeni brütalist sanat biçimiydi, baktığınız her yerde yeni enstalasyonların yükseldiğini görüyordunuz. Yüksek binalar yıkılıyor, yerlerinde inşaat sahaları belirliyordu. Gizli derinliklerden borular

ve kablolar yükseliyordu. Sabit hatlı telefonlar çalışmıyor, su, elektrik ve gaz sık sık kesiliyordu. İnşaat işleri, şehre karşı konulmaz güçlerin merhametine muhtaç narin bir organizma olduğunu anlatma sanatıydı. İnşaatlar büyük metropole incinebilirlik ve çaresizlik dersleri veriyordu. İnşaat işçileri zamanımızın muazzam kavramsal sanatçılarıydı ve onların enstalasyonları, yere açtıkları dev çukurlar yalnızca nefret değil –çünkü çoğunluk modern sanatı sevmezdi– huşu da uyandırıyordu. Kasklar, turuncu ceketler, sıyrılan gömleklerden görünen popolar, güzel kadınların arkasından çalınan ısıklar, kuvvet. Trans-avangart buydu.

Park yerleri iptal edildi, havaya matkap sesleri doldu; bu radikal, atonal, Kentsel perküsyon gürültüsünü, iriyarı, aldırışsız adamların erkli terini Walt Whitman olsa severdi.

Kömür tozu kaplı eşikten bakıyor, izliyorum hareketlerini,

Bellerinin kıvraklığıyla şişkin kollarının uyumlu sallanışını

Savurarak indiriyorlar çekiçleri, indiriyorlar yavaşça, kendilerinden emin,

Acele etmeden, her adam doğru yere vuruyor darbesini.

Çamaşır torbası olayından sonraki iki gün böyle geçti. Arkasından patlama oldu.

Ana gaz borusuyla ilgili bir sorundu. Şirketler suçu birbirlerine attı, şurada yapılması gereken güvenlik kontrolü ihmal edilmiş, burada insan hatası yapılmış derken bir sızıntı, bir kıvılcım ve bum. Belki de bencil bir ev sahibi boruları yer altında yasadışı bir yöntemle birleştirmiş ve yangını bir sızıntı, bir kıvılcım çıkarmıştı. Muhtemel bir suç işlenmiş olması söz konusuydu, yasadışı bir

gaz hattı ConEd müfettişlerinden saklanmıştı, kasıtsız cinayet suçlaması yapılması bile olasıydı, ev sahibi çalan telefonları açmıyordu ve kayıtlardaki adresinde yoktu. Kıvılcımı çakan kimdi? Bilinmiyordu. Araştırmalar yapılacak ve zamanı gelince bir rapor hazırlanacaktı. Terör eylemi olasılığı düşüktü. Neyse ki işçilerden yaralanan olmamıştı. Patlama camları parçalamış, duvarları sarsmış ve bir ateş topu evlerden birine, Mr. Nero'nun evine çarparak alev almasına neden olmuştu. Olay ânında binada dört yetişkin ve bir çocuk vardı; ev sahibi ve karısı, karısının annesi, küçük oğulları ve Mr. Michael McNally adlı hizmetli. Binanın güvenlik sistemi de hatalıydı, içerideki yangın söndürme fiskeyelerine uzun zamandır bakım yapılmadığından sistem çalışmamıştı. Mr. McNally olay sırasında mutfaktaydı, ocağın başında tavada yağ ısıtıyor, aileye öğle yemeği pişirmeye hazırlanıyordu. Onun ifadesine göre patlama mutfak camlarını parçalamış, dengesini yitirmesine neden olmuş ve başını döndürmüştü. Bilincini yitirmiş, kendine gelince arka kapıdan Macdougall ve Sullivan caddeleri arasındaki Bahçeler'e çıkmıştı. Sonra yeniden bayılmıştı. Kendine geldiğinde mutfak alev alev yanıyor, kızartma tavaından fişkırان alevler hızla birinci kata yayılıyordu. Evin diğer sakinleri üst kattaydı. Dışarı çıkmaları mümkün değildi. İtfaiye her zamanki gibi hızla olay yerine gelmişti. Sokakta süren inşaat yüzünden binaya ulaşmakta zorluk çekilmiş, fakat yangın hemen kontrol altına alınmış, çevre binalara sıçraması engellenmişti. Mahallede zarar gören başka ev yoktu.

Akıllı telefonlar çağında pek çok fotoğraf ve video çekilmişti elbette. Daha sonradan New York Emniyeti'ne teslim edilen bu kanıtlar en ufak ayrıntılarına dek incelenmiş, olanları aydınlayabilecek ipuçları aranmıştı.

Fakat yangın, o gün insanları Altın Ev'e hapsetmişti. Olaylar dramatik bir şekilde gelişmiş, sonunda üç tane trajedi ve bir tane mucize gerçekleşmişti.

Doğrulanmamış bazı raporlara göre, evin üst katından keman sesi geldiğini duyanlar vardı.

Yükseldikçe yükselen, sonunda göğe ulaşan yangını, Hieronymus Bosch'un tablolarını hatırlatan cehennem alevlerini zihnimde canlandırırken, kendimi adadığım iyilik inancına tutunup umutsuzluğun yakıcılığını hissetmemekte zorlanıyorum. Alevler bildiğim bütün dünyayı yutuyor, turuncu ısı sevdiğim, savunmak, uğruna mücadele etmek ve sevmek üzere yetiştirildiğim her şeyi eritiyor sanki. Uygarlık, umutlarım, kadınların umutları, gezegenimizle ilgili umutlarımız, barış umutlarımız da yanıp kül oluyor. Yakılarak öldürülen düşünürleri, dönemlerinin iktidarına ve tutuculuğuna karşı çıkanları ve bunun bedelini ödeyenleri düşününce, benim ve haklarından mahrum edilmiş bütün türümün sağlam zincirlerle tutsak edilmiş, korkunç alevler tarafından yutulmuş olduğunu hissediyordum, bütün Batı alev alev yanıyordu, Roma yanıyordu, barbarlar kapılarda değil içimizdeydi, bunlar bizim barbarlarımızdı, onları biz besliyoruz, üzerlerine titriyor ve yüceltiyorduk, onlara olanak sağlıyorduk, çocuklarımız kadar bizimdiler, onları yaratan dünyayı yakmak için vahşi çocuklar gibi isyan ediyorlardı, aslında dünyayı yakarken onu kurtardıklarını iddia ediyorlardı. Lanetimizin yangınıydı bu, yok olanları yeniden inşa etmek yarım yüzyıl sürecekti.

Evet, abartma hastalığından mustaribim, önceden beri var olan bu rahatsızlığım için tedavi olmam lazım, fakat paranoyak olmanız takip edilmediğiniz anlamına gelmez, bazen dünya bir mübalağacının en çılgın rüyalarında hayal edebileceğinden daha abartılı, daha aşırı, daha korkunç ve cehennemidir.

Yani kara ateşi, cehennemin siyah alevlerini, çocukluğumun kutsal mekânını yalayan alevleri gördüm; alevler dünya üzerinde kendimi her zaman güvende hissetti-

ğim, beni her zaman rahatlatan, asla tehdit etmeyen tek yere, sihirli Bahçeler'e saldırıyorlardı ve öğrenmem gereken son dersi, bizi masumiyetten ayıran tek dersi aldım. Güvenli yer diye bir şey yoktu, canavar hep kapıdaydı, o canavarın küçük bir bölümü de içimizdeydi; her zaman korktuğumuz canavarlar bizlerdik ve hangi güzelliklerle çevrili olursak olalım, hayat, para, aile, yetenek veya sevgi yönünden ne kadar şanslı olursak olalım, yolun sonunda alevler vardı ve bu alevler hepimizi yutacaktı.

Yok Edici Melek'te, Meksika'daki şölene katılan zevk ve sefa düşkünleri, görünmez bir güç tarafından ev sahibi Señor Edmundo Nobile'in malikânesinin büyük salonuna hapsedilirler. Sürrealizm, takipçilerinin şiirin dolaşmalarını ve tuhaflığını deneyimlemesine olanak verir. Bahçeler'deki gerçek hayatsa çok daha sıradandı. Nero, Vasilisa, onun babuşkası ve benim oğlumu Altın Ev'e hapseden, bir yangının bayağılığı, ölümcül basmakalıplığı, amansız gerçekçiliği idi.

Hayat bir film olsa, yangını haber alır, uçarak giden bir süper kahraman gibi Altın Ev'e koşar, beni tutmaya çalışan elleri itip alevlerin arasına atılır, yanan kirişler çevremde devrilirken kollarımın arasında güvende olan çocuğumla birlikte dönerdim. Hayat bir film olsa oğlum başını omzuma gömer, geleceğini biliyordum babacığım, diye mırıldanırdı. Hayat bir film olsa son sahnede geniş açı çekimle Village'ı, çerçevenin ortasında da Altın Ev'in dumanları tüten yıkıntısını görürdünüz ve ben kucağımda çocuğumla yangından uzaklaşırken, arka planda John Lennon'ın "Güzel Çocuk"u¹ çalmaya başlar, sonra jenerik yazıları akardı.

1. "Beautiful Boy" (Ed.N.)

Ama öyle olmadı.

Suçitra ve ben Macdougall Caddesi'ne ulaştığımızda her şey bitmişti. Michael McNally, Mount Sinai Beth Israel'de tedavi altına alınmıştı ve New York Emniyeti'ndeki sorgusundan sonra suçsuz olduğu anlaşılacaktı. Evdeki diğer yetişkinler itfaiye onlara ulaşmadan ölmüştü. Nero ve babuşka dumandan hemen boğulmuş, bilinçlerini yitirmiş, bir daha uyanmamışlardı. Güzel Mrs. Golden, yani Vasilisa kollarında neredeyse dört yaşındaki oğluyla üst kat pencerelerinden birinde belirmiş, "Tanrım, lütfen oğlumu kurtar," diye haykırdıktan sonra kimsenin ona ulaşmasına fırsat kalmadan çocuğu pencereden aşağı, alevlerden uzağa fırlatmıştı. Olay yerindeki itfaiyecilerden biri, otuz dokuz yaşındaki Mario "Mo" Vasquez, Staten Island'daki mahallesinin beyzbol takımında top tutucuydu ve hemen öne atılan bu adam, sonradan TV kameralarına anlattığı üzere, kurum kaplı çocuğu tam zamanında bir "Amerikan futbol topu" gibi yakalamış, onu hemen yere yatırıp suni teneffüs yaparak yeniden nefes almasını sağlamıştı. "Biraz öksürdü, sonra bağırıp haykırmaya başladı. Çok güzel bir andı, adamım. Bir mucizeydi, adamım, tam bir mucizeydi. Çocuğun doğum günü yarınmış, demek ki koruyucu meleği onu gözlüyordu. Çok güzel, harika bir andı, doğru zamanda doğru yerde olduğum için yüce Tanrı'ya şükrediyorum."

O sırada penceredeki Vasilisa sırtüstü yere devrilmiş, bütün umutları, hırsları, stratejileri onunla birlikte yere yapışmıştı, ama hayatı boyunca ne yapmış olursa olsun kimse böyle bir sonu hak etmiyordu. Vasilisa gözden kaybolunca pencereden kükreyen alevler yükselmiş, onu kurtarmak olanaksızlaşmıştı. Yangın sonunda durdurulmuş, kavrulmuş cesetler bulunmuştu, ama bu ayrıntılara girmeye gerek yok şimdi. Harabeye dönen ev

yıkılacak, yerine yeni bir bina yapılacaktı. Alevler başka binalara zarar vermemişti.

Altın Ev'in hikâyesi böyle sonlandı. Romalı olduklarını sanıyorlardı, ama bir fanteziydi bu. Romalı adlarını almalarına yol açan Romalılık oyunları yalnızca bir oyundu. Kendilerini kral ve prensler sanıyorlardı ama Sezarlar değildiler. Amerika'da gerçek bir Sezar yükselişe geçmiş, hüküm sürmeye başlamıştı ve ben, dikkatli ol Sezar, diye düşünüyordum, insanlar seni yükseltir, tahtının üstünde tezahüratlar eşliğinde coşkulu sokaklarda taşır ve sonra sana düşman olup giysilerini parçalar, seni kılıcının sivri ucunun üstüne iterler. Selam olsun sana Sezar. Mart'ın On Beş'inde arkanı kolla. Selam sana Sezar. SPQR'a, *senatus populusque Romanus*'a, Roma halkına ve senatosuna dikkat et. Selam sana Sezar. Handanının sonuncusu Neron'un her şey olup bittiğinde Phaon'un şehir dışındaki villasına kaçtığını, kendine bir mezar kazdığını, kılıcı kendi bedenine saplayamayacak kadar korkak olduğundan bunu özel sekreterine yaptırttığını hatırla. Epaphroditos, kral katili. Bir zamanlar dünyada gerçekten Sezarlar vardı ve şimdi Amerika'da onların yeniden bedene gelmiş hali tahta geçti. Fakat Nero Golden kral falan değildi, sonunda bir Sezar gibi ölmedi. Bir yangında öldü, rasgele çıkan anlamsız bir yangının alevleri arasında can verdi. Yeralındaki meslektaşları Bombay'da onu ne diye çağırıyordu? Çamaşırcı, evet. *Dhobi*. Kirli çamaşırlar burada, *dhobi*. Yık şunları. Tahtta bir kral yoktu. Nero yalnızca bir çamaşırcıydı.

Çamaşırcı.

Kapıya bırakılan kirli çamaşırlar. Hint giysileri dolu çuval.

İnternette yangın ânının kayıtlarını aramaya başladım. iPhone videoları, fotoğraflar, profesyonel, amatör, ne bulursam inceledim. Güvenlik şeridinin diğer tarafın-

dan yangını seyreden meraklı kalabalık. Duman ve suyun arkasından zor seçilen yüzler. Hiçbir şey göremedim. Hiçbir şey bulamadım. Ama sonra bir şey çıktı karşıma.

Bir fotoğrafta, iki Güney Asyalı erkek alevleri seyrediyordu, biri cüceydi. Yanındaki adamın ayaklarını görmiyordum ama çok büyük olduklarını tahmin ettim.

Zaman geçer. Büyük adamlar güçsüzleşir, küçük adamlar büyür. Bir adam yaşlanıp çökerken başka insanların kolları giderek daha uzaklara erişir. Kollarını uzatıp eskiden ulaşamadıkları uzak yerlere ve insanlara ulaşabilirler. Burada, oradaki şirketlere destek olan şirketler vardır, yolculukları kolaylaştırır, stratejiler geliştirirler. Soytarılar krallara dönüşür, eski krallar sokaklara düşer. Her şey değişir. Dünya böyledir.

Ertesi gün gazetelerde çıkan haberlerin hepsi aynı hikâyeyi anlatıyordu. Hilekâr bir ev sahibi kasıtsız adam öldürmekle suçlanmıştı. Bir trajedi. Küçük bir çocuk mucizevi bir şekilde kurtulmuştu. Dava kapanmıştı.

Amerika medyasını ilgilendirmeyecek başka bir hikâyeyi, şans eseri internette buldum. Uzak bir ülkede, bir zamanlar çok korkulan Güney Asyalı bir mafya babası ölmüştü. Bir zamanlar kudretli Z-Şirketi'nin yöneticisi olan Mr. Zamzama Alankar, son kez hesaba çekilmek üzere diğer taraftaki mahkemenin huzurundaydı artık. Haberin bu son bölümü teyit edilmemişti.

Şafak vakti nehrin suları sisli, limandan kahverengi yelkenlerini açmış bir Çin yelkenlisi geçiyor, alçak güneşin gümüş rengi ışıkları suların üstünde sektirilen bir taş gibi kayıyor. İki pencerenin birleştiği cam köşede nereye bakacağımızı, nasıl göreceğimizi bilmeden gözlerimizde camdan yaşlarla oturuyoruz. Aşağıdaki beyazlıkta koşan, kızıl saçları kabarık bir kadın, başındaki kraliçe tacıyla onu kaçıranlardan kurtulup canını kurtarmaya çalışır gibi. Suçitra ve ben yüz yüze oturuyoruz, kahve kupalarından ve onun sigarasından yükselen duman havada kıvrılarak yükselen üç tane sütun oluşturuyor.

Boşluktan oluşan, kenar uzunluğu yaklaşık yirmi santim bir küpün dünyanın açık alanlarında dolaştığını hayal edin. Bunu veya benzer bir şeyi bir keresinde Kanadalı yönetmen David Cronenberg'den duymuştum. Bu küp, kameranın gördüğü şey, küpün hareket edişi de kameranın anlamı. Film yapmak bu işte, o küpü dünyada dolaştırmak ve yakaladıklarını, onu güzelleştiren şeyleri, anlamlandırdığı şeyleri görmek. Sinema sanatı bu.

Suçitra'yla birbirimize bakıyoruz, ikimizi de profilden, geniş ekran formatında ve desatüre renklerde görüyorsunuz. Kameranın aramızda hareket edişine, ortamıza gelişine, sonra kendi eksenini etrafında dönüp yavaş

yavaş tam daireler çizisine bakın; kamera tekrar tekrar dönüyor ve böylece yüzlerimiz birbirinin yanından kayıyor ve yüzlerimizin arasında kalan şehirdeki nehir ve sis yavaşça kalkıyor ve gün aydınlanıyor. Suçitra'nın elinde bir kâğıt var. Konumuz bu. Sahnenin anlamı bu.

Bu metinde montaj masasında kalan sahneler var; emniyet merkezinde Küçük Vespa'ya ne olduğunu, kimin yanında olduğunu, nereye götürüldüğünü, ona kimin baktığını öğrenmeye çalışmam. Teselli edilemez bir halde Dördüncü Cadde'de yürüyüşüm, küçük bir taşı tekmeleyişim, ellerimi ceplerime sokup başımı önüme eğişim. Sonunda, şehir merkezinde avukatımın ofisindeyim, bana bir belgeyi okuyor, sonra okuduğu kâğıdı uzatıyor ve ben de başımı sallıyorum, sana haber veririm diyorum ve gidiyorum. Gereksiz izahat oldu, çünkü önemli olan sahne şu: Suçitra, ben ve günün ilk ışıklarında elinde tuttuğu kâğıt.

Nero'nun bunu yapacağını sanmıyordum, diyorum. Yapsa bile, Vasilisa karşı çıkardı, aklının başında olmadığını söylerdi.

Annesi.

Evet, annesi, Nero'nun karısı. Ama başka akrabaları yok. Yalnızca bu belge var. İkimize bir şey olması durumunda, Mr. René Unterlinden'ı çocuğun vasisi olarak atıyorum.

Benden ne istediğinin farkındasın değil mi, diyor Suçitra.

Evet.

Önce kocasını başka bir erkeğin çocuğunu kabul etmeye ikna etti. Şimdi de sen benim aynı çocuğu, başka bir kadının çocuğunu kabul etmemi istiyorsun. Benim hayat planımda çocuklara yer yoktu, biliyorsun.

Aşağıda koşan kızıl saçlı, taçlı kadın duruyor. Elleri belinde dikiliyor, derin nefesler alıp başını arkaya atıyor.

Sanki bir cevap bekliyor. Fakat Suçitra'yı ve beni görmüyor elbette, hiçbir şey bilmiyor. Yirmi birinci kattayız biz.

Bu konuyu düşünecek misin, diyorum kamera yüzünün önünden geçerken.

Gözlerini yumuyor, kamera duruyor ve bekliyor, yüzüne yaklaşıyor. Suçitra gözlerini açıyor ve yalnızca gözleri görünüyor, gözleri ekranı dolduruyor.

Bence yapabiliriz bunu, diyor.

Sahne değişiyor. Ekranı başka bir çift göz dolduruyor. Kamera yavaş yavaş geri çekilince Küçük Vespa'nın yüzü beliriyor. İfade­siz bir yüzle kameraya bakıyor. Avukatın sesini duyuyoruz. Vasiyet her iki ülkeden avukatlar tarafından incelendi ve eksiklikler var. Fakat nihayetinde büyük bir miras söz konusu, başka vâris yok ve çocuk yalnızca dört yaşında.

Şimdi nerede olduğu belli olmayan bir odada, onu geçici olarak koruma altına aldıkları Brooklyn'deki koruyucu ailenin evindeyiz ve üç kişiyiz: Küçük Vespa, Suçitra ve ben. Kamera bu üçgenin ortasına doğru hareketleniyor, üçgen yavaşça, ağır ağır kendi ekseninde dönmeye başlıyor, sırayla her birimizin yüzünü gösteriyor. Yüzlerimiz ifadesiz. Kamera daha hızlı, giderek daha hızlı dönmeye başlıyor. Yüzlerimiz birbirine karışıyor, kamera öyle hızlı dönüyor ki yüzler kayboluyor ve geriye yalnızca bulanık şekiller, hız çizgileri ve hareket kalıyor. İnsanlar –adam, kadın ve çocuk– ikinci plandalar. Yalnızca fırl fırl dönen hayat var.

